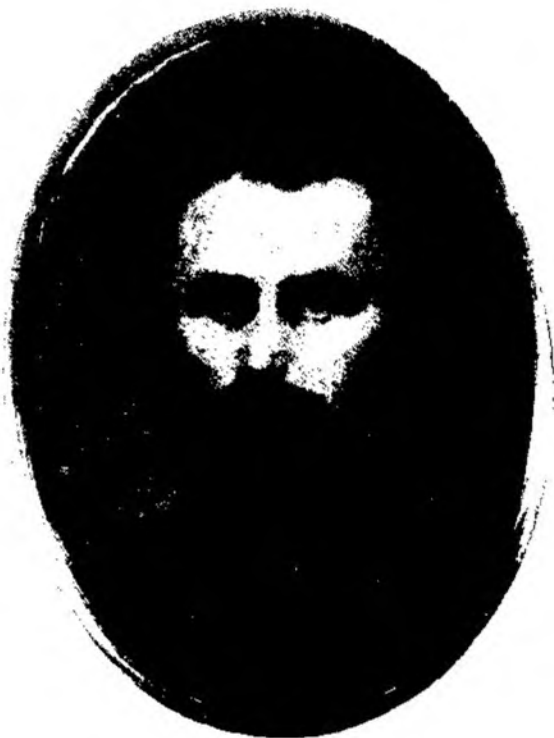


ТАРАС
ШЕВЧЕНКО



XIV
ТВОРИ

ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА



ТАРАС ШЕВЧЕНКО
Автопортрет сепією з часів заслання.

ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА

ТОМ XIV

ПОКАЖЧИК ВИДАНЬ ШЕВЧЕНКОВИХ ТВОРІВ

ПЕРШОДРУКИ Й ОКРЕМІ ВИДАННЯ

та

СПИС ЛІТЕРАТУРИ ПРО НИХ

Зібрав і впорядкував
ВОЛОДИМИР ДОРОШЕНКО

ДРУГЕ ПЕРЕГЛЯНЕНЕ Й ЗНАЧНО ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ

*Theodor Ivaniv
107 Glendale ave
Liverpool N.Y.
Tel. 437-1016*



diasporiana.org.ua

Видавництво

Миколи

Денисюка

Чикаго

1961

TARAS SHEVCHENKO

WORKS

VOLUME XIV

MYKOLA DENYSIUK PUBLISHING COMPANY

CHICAGO, 1961

Всі права застережені

Library of Congress Catalog Card Number: 59-12164

Copyright, 1961.

Mykola Denysiuk Publishing Company, Chicago, Ill.

MANUFACTURED IN THE U S A

ПЕРЕДМОВА ДО ПЕРШОГО ВИДАННЯ

За планом, що його ще в 1934 році прийняла Комісія, яка редагує це повне видання творів Т. Шевченка, том XV-й мав обійняти бібліографію всіх видань творів поета та літератури про його життя і творчість.

Випускаючи попередні томи, Комісія не спиналася перед додатковими, часто непередбаченими видатками і, в разі потреби, в міру можливості побільшувала розміри окремих томів, так що деякі з них півтора рази більші, ніж було проєктовано. Щоб ж до бібліографії, то підчас порядкування матеріалів виявилось, що виконання нашого плану в цілості вимагало б видання щонайменше ще двох таких томів, як цей. З огляду на це Комісія була змушена відмовитися від первісного плану й обмежитися тим матеріалом, що його тут уміщено. У цьому томі вперше з'являється повний, докладно та з додержанням усіх вимог наукової бібліографії зладжений директором бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові Володимиром Дорошенком список усіх видань творів Шевченка за 99 літ від 1840 до кінця 1938 року.

Щодо бібліографії літератури про Шевченка, то Редакційна Комісія, не маючи

змоги дати їй передплатникам, усе ж подбала про те, щоб ті з них, що стогять поглибити свої відомості про життя і творчість поета, мали хоча б т. зв. бібліографію бібліографії Шевченкознавства, себто добре зладжений огляд усіх попередніх покажчиків Шевченкознавчої бібліографії. Огляд цей водночас знайомить нас і з її про з в и т-к о м.

Редакційна Комісія звертає увагу читачів ще й на те, що в тринадцятьох попередніх томах у статтях редактора і співробітників уміщено багато бібліографічного матеріалу, що може допомогти читачам при вивченні життя і творчости Шевченка.

Повний і докладний спис усіх окремих видань Шевченкових творів дав його авторові матеріал до того, щоб досить точно відтворити образ поширювання творів Шевченка серед населення України в різних історичних періодах. Читач знайде всі відповідні дані у статті „Шевченко в цифрах“ та в доданих до неї таблицях, опрацьованих із найбільшою докладністю.

Праця, яку перевів директор В. Дорошенко, виявила, що число всіх окремих публікацій Шевченка рівняється 476, між ними — 133 повні збірки його поезій. Загальне число виданих примірників — 4.923.440, з чого на повні збірки припадає 1.907.580. Загальне число видань можна сміливо збільшити до п'ятих мільонів, бо автор для 22% видань, що про їх наклад не міг знайти звісток, прийняв дуже низькі обчислення, витоючи з найнижчих припущальних цифр.

Беручи під увагу обставини, серед яких розвивалося українське друковане слово взагалі (1863—1905), та ті страшні перепони, що їх російська політична влада ставила поширюванню саме Шевченкових творів, треба признати ці цифри тиражу за надзвичайно високі. Коли абсолютні цифри поширення творів геніяльних поетів інших народів (таких, як Данте, Байрон, Шіллер, Гете, Пушкін) і перевищують числа накладів Шевченкових творів, то проте у світлі історичних обставин, серед яких жив наш народ, Шевченко завжди стоятиме на одному з перших місць у ряді світових геніїв.

Нічий твори не зустрічалися з такими перешкодами, як Шевченкові. Щоб у цьому переконатися, треба хоч коротко зазнайомитися з історією цензурування Шевченкових творів¹⁾.

Історія поширювання творів Шевченка найтісніше звязана з усіма перипетіями боротьби українського народу за свої права в останньому сторіччі. Не спиняючися тут докладно на всіх окремих періодах і датах та відсилаючи читачів до відповідної статті дир. В. Дорошенка й долученої до неї великої таблиці, що дає нам повний образ піднесень і спадань „видавничої температури“ в залежності від політичних обставин, ми спинимося лише на кількох загальних підсумках.

Протягом 65 літ — від виходу у світ першого „Кобзаря“ (1840 р.) аж до російської революції 1905 року, що принесла з собою скасування обмежень для ширення української літератури, вийшло на

¹⁾ Див. про це статтю проф. О. Лотоцького в т. III. нашого видання.

Наддніпрянщині всього 471.750 примірників збірок і окремих творів, що дає пересіч на рік — 7.257 примірників. У періоді 1905—1914 років — від революції 1905 року до початку великої війни — вийшло 620.300 примірників, що дає річну пересіч 62.030 примірників, тобто 9-кратно більшу за пересіч попереднього періоду. В перших роках великої війни, коли російський уряд майже зовсім унеможливив ширення українського друкованого слова, вийшло тільки 10.000 примірників (пересіч — $\frac{1}{2}$ книжки на рік!). Коли ж відродилася Українська Держава, то число накладів Шевченкових творів ойшло до своєї кульмінаційної точки: у 1917—1918 роках вийшло у 57 виданнях 582.500 примірників, що дає пересіч 291.250 на рік! У наступному періоді (1919—1924), коли на українських землях йшла збройна боротьба (1919—1920 — війна з більшевиками та денікінцями, у 1921—1924 — повстання селян проти більшовиків) цифри спадають: річна пересіч рівняється 25.833, тобто зменшується понад десять-крат. Коли ж потім виразне національне наставлення народніх мас змушує окупантську владу повести т. зв. „українізаційний“ курс (1925—1930 рр.), то висота й число накладів починають зростати, досягаючи в 1930-му році рекордової цифри 444.000 примірників на рік, але річна пересіч у цьому періоді виявляє 240.585 примірників і $12\frac{1}{2}$ видань річно — вона, як бачимо, значно нижча, ніж у добі української державности. Проте абсолютна цифра суми накладів у періоді „українізаційного“ курсу осягає майже півтора мільона. Зорганізована ще українською владою національна школа встигла вже до

того часу даги покоління молоді, що здобула вже освіту рідною мовою, і советські видавництва були змушені, як бачимо, піти назустріч домаганням збудженого до свідомого життя українського народу, який прагнув чути віще слово свого національного пророка.

У наступному періоді (1931—1938) — страшному періоді нищення советською владою української культури й фізичного винищення найактивніших і найцінніших елементів нації — значно вже спадає число накладів, але попит на Шевченкові твори такий великий, що більшовики змушені все таки їх видавати (у цьому періоді вийшло 1,188.300 примірників, а річна пересіч накладу — 148.537).

Спис видань Шевченкових творів, що їх приногував дир. В. Дорошенко, приносить чимало нового матеріалу. Тут уперше подано повні й докладні відомості про перший повний (львівський) „Кобзар” 1867 року, вперше описано незвичайно рідке женецьке видання 1881 р., вперше спростовано й численні помилки попередніх покажчиків. Крім того, автор майже з вичерпною повнотою подає літературу, що торкається даного видання: сучасні рецензії та пізніші матеріали й досліді над ним, значно влегшуючи тим студії над історією видання.

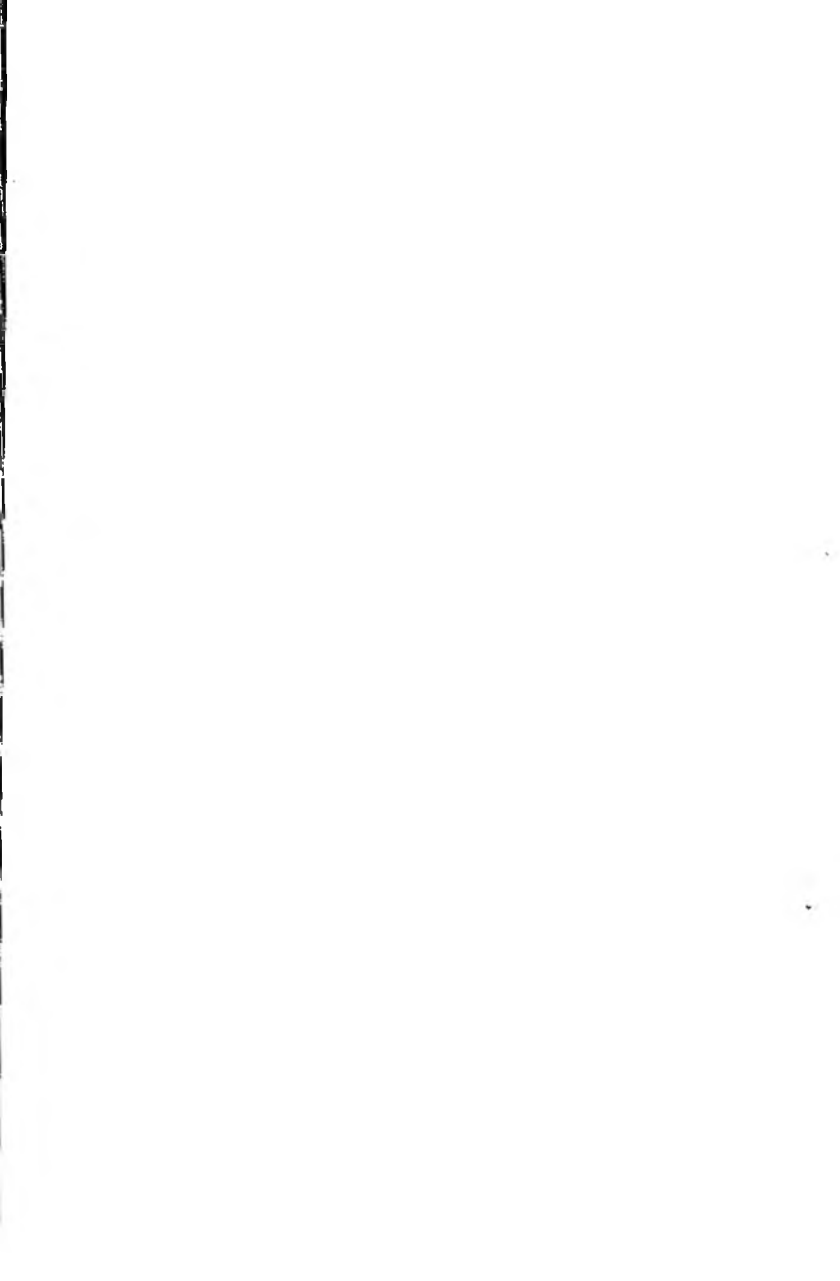
Текст бібліографії рясно ілюструють численні репродукції титулових сторінок та обкладинок видань Шевченкових творів, при чому зрепродуковано титулові картки всіх закордонних видань, що тепер є раритетами. Автор умістив теж багато портре-

ті редакторів Шевченкових творів — з них деякі вперше появляються в друку, як от Г. Рожанського та інших.

Кінчаючи, мусимо піднести, що том дир. В. Дорошенка дає не тільки повний образ поширення Шевченкових творів, але й історію цього цікавого і промовистого процесу.

Частина I.

ВИДАННЯ ЗА РОКИ 1840 — 1938



ВІД УПОРЯДЧИКА

Поданий нижче покажчик Шевченкових творів складається з отсех розділів: I. Шевченкові твори; II. Фототипічні знімки з Шевченкових рукописів; III. Фальсифікати Шевченкових творів і IV. Чужі твори, приписувані Шевченкові.

Перший, найбільший і найважніший розділ — це сп'яс хронологічний, уложений за роками появи творів; останні три — абеткові, за назвами творів. Наирькінці подано річевий покажчик, — абетковий сп'яс Шевченкових творів — у отсех рубриках за їх змістом: 1. Поезії; 2. Повісті й оповідання; 3. Драматичні твори; 4. Щоденник; 5. Листя; 6. Дрібні писання (записки, спомини, оповідки, тощо).

Українські переклади російських творів поміщені в річевому списі окремо, зараз після оригіналів.

Не ввійшли до покажчика тільки прохання Шевченкові, як матеріал, що має інтерес виключно життєписний. Місце для них не тут, а в окремій бібліографії, присвяченій біографії великого Кобзаря.

В хронологічному покажчику вчислені за роками їх появи всі першодруки, а з передруків тільки окремі видання.

Передруки й новодруки (тобто нові публікації оголошеного вже перше твору) поодиноких річей, що появилсь по різних часописах чи збірниках, приротовані зараз під відповідним першодруком. Для кращого відрізнєння їх від головної позиції надруковані вони у коротших рядках та дрібнішим шрифтом.

Упорядчик пильнував приротовувати по змозі всі такі передруки, крім, розуміється, поодиноких поезій, бо їх рік-річно передруковується по різних видавництвах така слянна сила, що, хоч і як цікаво було б їх

зібрати для пізнання культу поета та вяснення, які саме його твори тішилися в тім чи іншій часі найбільшою популярністю, — повизбирувати всі такі передруки переходить усяку сиромогу однієї людини, поминувши вже розміри отсєї публікації. Тому поза передруками, опублікованими за життя Шевченка, довелось обмежитися тими, що появилися по різних своїх і чужих виданнях до появи перших повних збірників Шевченкових поетичних творів — Кожанчикова та Сушківська, а з пізнішого часу тільки варіантами й тими новодруками давніше опублікованих поезій, що появлялися по наукових видавництвах і мають інтерес для дослідників Шевченкової творчости, та виїнятково ще речами, передрукованими по різних чужинецьких видавництвах.

Це щодо річей уже відомих; натомість із передруків новознайдених творів привотовано по змозі всі сучасні давній публікації.

При збірних виданнях Шевченкових творів звичайно подається їх зміст, крім поезій, з яких зазначені переважно тільки першодруки. Тільки з „Кобзарів“, що виїшли за життя Шевченка, винотовані всі без виїнятку твори, в них поміщені, та з деяких рідких видань, як от із „Основи“ 1861—62 рр., женецьких тощо. Вчислені в змістах збірних видань речі не наводяться при першодруках — їх читач знайде у покажчику річевому; виїняток зроблено тільки для видань, що виїшли за життя поетового.

Українські переклади російських творів, крім листів, уложено за тм самим принципом, що й оригінальні: переклад, уперше виданий, творить окрему позицію, хоч би це був навіть зовсім дрібний уривок якогось твору, — пізніші передруки того перекладу, якщо вони не виїшли окремо, зазначені, розуміється, під його першодруком. Переклади ж листів подані під першодруками відповідних оригіналів із зазначенням, що це переклади: нема такої зазначки тільки при листах поміщених у X-му томі „Повного вид. творів“ Укр. Наукового Інституту саме тому, що тут усі російські листи поперекладано по-нашому, а це легко памягати й без окремої кожного разу пригадки.

В межах років уложено твори в алфавітному порядку їх назв, крім небагатьох випадків, де перед властивою, але темною щодо змісту назвою видання стоїть умисне дібране впорядчиком гасло, що відразу показує, що саме це видання містить („Поезії“, „Поєми“ чи що), або й назва відповідного Шевченкового твору („Єретик“, „Никита Гайдай“, „Щоденник“ тощо). Розуміється, всі такі довільні наголовки взяті в квадратів дужки.

Позиції, не перевірені з автопсії, зазначено зірочками, а при кінці опису кожного такого видання подано джерело, звідки його взято.

Анотації докладно відтворюють титулову картку, всі ж ті відомості, яких на ній бракує, здебільшого рік, місце видання, друкарня, без огляду на те, звідки вони зачерпнені, чи з самого видання, чи звідки інде, подані в квадратних дужках.

Крім звичайного бібліографічного опису твору подано в списі й ті відомості, що до того твору відносяться, а саме: не тільки згадані вище передруки чи поводруки, але й рецензії та відомості щодо самого твору — опис рукопису, літературна й видавнича його історія, цензура. Всі ці побічні відомості графічно теж відрізнено від головної позиції. Основані ці відомості переважно на автопсії й тільки в незначних — порівнюючи — випадках упорядчик мусів здатися на інших бібліографів, не маючи змоги перевірити їх особисто. Це відноситься головню до голосів преси, передовсім щоденної: з одного боку до старої російської, ще з часу Шевченка чи близького до нього; з другого, преси СРСР — української й російської, у нас переважно недоступної. Та й американсько-українська преса, почавши від р. 1914, використана в дуже незначній мірі через великі прогалини в збірках її в бібліотечі Н.Т.Ш., спричиннені війною, а опісля цензурою. Але для цієї праці ці браки не мають значіння. Зате, а це найважливіше, — наукова література подана майже виключно на основі автопсії.

Для своєї праці автор використав не тільки відповідні видання, але й усю доступну йому літературу предмету. Крім Шевченківської бібліографії О. Багрія,

Д. Дорошенко, О. Дорошкевича, М. Комарова, Ю. Меженка, М. Яшека й ін. та численної Шевченкознавчої літератури, автор переглянув і цілу низку загальних бібліографічних часописів, як от „Княжняя Літопись“ (1907—14), „Книжный Вѣстникъ“ (1884—1907), „Літопис українського друку“ чи то „Літопис друку“ (від р. 1924), урядовий польський „Wykaz druków“ (від р. 1928) та покажчиків: „Русская Историческая Библиография“ за рр. 1860—64 Ламбіних, продовження її за рр. 1865—76 В. Межова, його ж „Исторія русской и всеобщей словесности“ Спб. 1872, А. Мезієр та ін., не кажучи вже про нашого Ів. Єм. Левецького. Вичисляти тут усі переглянені покажчики нема потреби. На жаль упорядчик не мав змоги використати в комплекті ні „Кн. Летопись“ уже большевицького видання, ні навіть „Літопис друку“: останній за р. 1933 щільком не появлявся, а з тих річників, що виходили, не все дійшло до Львова (3-й квартал 1930 р. та щільний річник 1935).

Крім того упорядчик користав із помочі багатьох добрих людей, що охоче відсукувалися на його прохання й перевіряли по чужих книгозборах непевні позиції, або описували видання йому недоступні, чи як інакше допомагали в його нелегкій праці.

Ця поміч дала упорядчикові змогу використати не тільки всі більші книгозбірні Польщі, а сягнути й далеко за її кордони та перевірити не одну сумнівну позицію. Провірка ця була б іще успішніша, якби упорядчикові в такій самій мірі були доступні книгозбори СРСР. На жаль без книгозбірень Києва, Харкова, Москви та Ленінграду годі було перевірити цілу низку видань і старших (от хоч би „Кобзар“ 1901 р., про який крім непевної згадки у Комарова нема вістки в ніяких інших виданнях — часописах чи каталогах), і новіших, зокрема видань, що виходили в 1917—20 рр. і частогусто не описані як слід у дотеперішніх покажчиках. Через це й до нашого покажчика могло потрапити кілька сумнівних, а то й апокрифічних позицій, а з другого боку, може, бракує й не одно справжнє видання. Так напр., упорядчик не міг добути 3-го видання „Кобзарика“, що його 1-е вид. появилася в 1913 р., а 3-те

в 1918 р. У пресі також ніде не стрінув жадної згадки про це видання — тому й не міг його зазначити бодай припускально під котримсь роком між наведеними датами. Але це відноситься — повторяємо — головню до видань, які появлялися в 1917—20 рр. деє на провінції, не доходили до столиць і тому місцеві бібліографи їх або поіпропускали або, беручи відомості про них з других чи третіх рук, описали недокладно. Не можучи перевірити всі ці позиції особисто, упорядчик полинив їх на відповідальність своїх попередників. Зате передвоєнні видання й видання пореволюційні в більшій частині перевірені з автосії, або — в меншій — принаймні скоонтрольовані за вірогідними джерелами. Цю докладність завдячує упорядчик головню збіркам бібліотеки Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові.

В результаті такої перевірки упорядчик зовсім свідомо пропустив у хронологічному списі кілька очевидячки апокрифічних позицій, готованих у попередніх покажчиках. Видучені вони в окрему рубрику в кінці цього спису.

Крім докладного, точно перевіреного опису видання упорядчик намагався зазначити скрізь і висоту накладу. Для видань палдніпринських у великій послузі стала йому щодо цього згадані вище часописи — „Книжний Вєстник“, який дав змогу перевірити відомості Комарова, „Книгарь“ (1917—19), „Книжная Лєтопись“, „Лєтопис друку“ та покажчики Меженка й Яшека. Для галицьких — „Вуказ друков“ та відомості, подані безпосередню друкарнями або видавцями (Гануляк, Ніколашин, Таранько, Ченига). Користувався упорядчик також старими книгами замовлень обох більших львівських українських друкарень — Наукового Т-ва ім. Шевченка (на жаль з великими прогалинами) й „Дїла“, протоколами Н.Т.Ш. та списом видань т-ва „Просвіта“ Ів. Каливовича, де наклади подані за протоколами цього т-ва. Відомості про наклад нововоєнних закордонних видань дістав упорядчик або безпосередню від видавців (Вяровий, Королів, Оренштайн) або за поміччю сторонніх осіб. Про деякі старші видання інформацій довелося шукати по різних покажчиках, споминах (як от про

повне видання „Кобзаря“ 1907—8 рр. у споминах П. Стебницького та О. Лотоцького), у листуванні (напр. Драгоманова — про женеvські видання 1881 і 1890 рр.), та по спеціальних статтях (Шугурова про Кобзар 1860 р., Вирового про видання 1876 р. у Празі).

Дальші розділи уложені в азбучному ладі й не вимагають окремих пояснень. Тільки про розділ фальсифікатів слід зауважити, що тут упорядчив обмежився тільки яскравими зразками підроблення, поминувши дрібніші спотворення Шевченкового тексту, малі зміни, чи пропуски поодиноких слів, або уступів по підручниках та загалом популярних виданнях.

До цього відділу слід би було властиво віднести й Кулішеву перерібку Шевченкової автобіографії, писаної в формі листа до редакції „Народного Читенія“, але що ця перерібка появилася за життя поета та за його згодою, то й полишено її серед його оригінальних творів.

Може годилося б видлучити в окремій розділі і збірки афоризмів із творів Шевченка, але, якби їх видлучувати, то либонь довелось б видлучити й добру пайку популярних видань — отих різних „Малих Кобзарів“, що часто-густо є ніщо інше, як збірки більших чи менших кусників, викроєних із Шевченкових поезій, себто теж щось у роді афоризмів. Тому всі ці „Слова“ чи „Думки“ полишено у першому розділі, як усе ж таки вибір із оригінальних творів Шевченка.

* * *

Кінчаючи, не може упорядчик не висловити своєї щирої подяки всім тим, що так чи інакше стали йому в пригоді при складанні отсього покажчика, чи то розшукама по місцевих книгозбірнях, чи інформаціями про місцеві видання: др. Б. Крупницькому в Берліні: Студентській Громаді та пп. Ів. Дубицькому, Б. Ольхівському й Олегові Штулеві в Варшаві; Українській Студентській Громаді у Відні; Дирекції Універ-

ситетської бібліотеки в Гельсінках за спис Шевченкових творів бібліотеки та за знімки; пп. М. Троцькому та Євгенові Бачинському, який подав опис та знімки 2-ої книжки незвичайно рідкого женеvського видання „Кобзаря“ 1881 р з власного приміряка, у Жеvневi; др. Вол. Кубийовичевi у Браковi та Вол. Левинському у Львовi, що переглянули всi важнiшi місцевi польськi бiблiотеки; др. В. Кисілевському у Лондонi за опис 1-ої книжки женеvського видання „Кобзаря“ 1881 р. з приміряка, що переходить в Бритійському Музеї, а п. Б. Лотоцькому за знімки з цієї книжки; п. Ів. Рудичеву у Парижі; проф. Ст. Сірополковi у Празi, якого упорядчик особливо часто клопотав і який, не щадячи свого часу, негайно полагав усякi довідки; проф. М. Гарасовi та Л. Киселици у Чернівцях за довідки про буковинськi видання. Крім того належить дяку згаданим вище видавцям за відомості про висоту їх накладів, дир. бібліотеки „Народнього Дому“ у Львовi др. А. Генєворському та дир. Українського Національного Музею др. Іл. Свенціцькому й бібліотекареві Музею др. Є. Ю. Пеленському, що все з незвичайною чемністю й терпеливістю йшли назустріч упорядчиковi в його розшуках; дир. друкарні „Дiла“ інж. Ом. Колодінцському за відшукання й уділення книги замовлень; проф. П. Заїцеву за незвичайно уважне перечитання цілої праці й численні та вельми цінні заваги і вказівки; Дирекції Українського Наукового Інституту в особі проф. Ол. Лотоцького за видання покажчика — без його ініціативи й спочутливого відношення ця довголітня праця мабуть ніколи б не побачила світу, та нарешті Дирекції й складачам друкарні Н. Т. III. за зичливе ставлення до бажань автора й дбайливе викінчення його марудної праці.

СКОРОЧЕННЯ, ВЖИТІ В ПОКАЖЧИКУ

- А. У.** — Т. Шевченко. Повне зібрання творів. Ювілейне видання 1814—1934. Під ред. В. П. Затонського, А. А. Хвилі, Ф. С. Шаблювського. [Академія Наук України].
В. = О. Баурій, Шевченківська студія. В його книзі „Шевченко“, т. II. Харків 1931.

„**Библ. для Чит.**“ = „Бібліотека для Читенія“, місячник (Спб.).

„**В. Е.**“ = „Вѣстникъ Европы“, місячник (Спб.).

В. І. — Т. Шевченко. Повне видання творів. Вид. Український Науковий Інститут. Варшава.

Вид. — Видання.

Вип., Вып. = Випуск.

Вѣд. = Вѣдомости.

Вѣсти. = Вѣстникъ.

глуз. = глузливиий (відзив, рецензія).

„**Гр. Гол.**“ = „Громадський Голос“, газета (Львів).

„**Гр. Думка**“ = „Громадська Думка“, щоденник (Київ).

Губ. = Губернскія (Губ. Вѣд.).

Д. — Дм. Дорошенко. Показник літератури укр. мовою в Росії. Прага 1924. „Науковий Збірник Укр. Університету“, т. 2.

„**Dz. Lit.**“ = „Dziennik Literacki“, літ. часопис (Львів).

Див. = дивись.

док. = документ.

Доман. = В. Доманцький. Крпівчанний розсід над текстом „Кобзаря“.

„**Др. и Нов. Россія**“ = „Древняя и Новая Россія“, історичний часопис (Спб.).

„**Ж. Р.**“ = „Життя и Революція“, місячник (Київ—Харків).

„**Зап. Іст. Філ. ВУАН.**“ — „Записки Історично-Філологічного Відділу Всеукраїнської Академії Наук“ (Київ).

„**Зап. о Ю. Руси**“ = „Записки о Южной Руси“ П. Куліша.

Зб. = Збірник.

- „ЗНТШ“ = „Записки Наукового Товариства ім. Шевченка“.
изд. = издание.
- „Ист. Вѣстн.“ = „Историческій Вѣстникъ“, місячник (Спб.).
Ист. вид. = Історія видання.
- К. = Київ.
- К. = М. Комаровъ, Т. Шевченко въ литературѣ и искусствѣ. Одесса 1903.
- К. 1840. = Кобзар, вид. 1. Спб. 1840 р.
- К. 1860. = Кобзар, Спб. 1860 р.
- „Б. Ст.“ = „Кіевская Старина“, місячник (Київ).
Кіев. = Кіевскій.
- Кн. = Книжка.
- „Кн. В.“ = „Книжный Вѣстникъ“, орган т-ва рос. книгарів (Спб.).
- „Кн. Л.“ = „Книжная Лѣтопись“, урядовий рос. бібліографічний часопис (Спб.).
- Кониський, Ш-ко = О. Кониській, Т. Шевченко-Грушевський. Хроніка його життя. I—II, Львів 1898, 1901.
- Кониський, Живнѣ Ш-ка — А. Кониській, Живнѣ українського поета Т. Г. Шевченка. Одесса 1898.
- „Куб. Обл. Вѣд.“ = „Кубанскія Областныя Вѣдомости“, урядова газета (Катеринодар).
- Л. = Львів.
- л. = лист.
- Л. I, Л. IV = Т. Шевченко. Повне видання творів. [За редакцією В. Леикого]. Українська накладня [М. Орендштайна]. Київ—Ляйпціг.
- Л. Д. = „Літопис (українського) друку“, урядовий бібліографічний часопис (Харків).
- Листи до Фр. I. = М. Драгоманов. Листи до Ів. Франка і інших. 1881—1886. Львів 1906.
- Листи до Фр. II. = М. Драгоманов. Листи до Ів. Франка і інших. 1887—1895. Львів 1908.
- лит. = літературний.
- „Лит. Газ.“ = „Литературная Газета“ (Спб.).
- „Лит. Донбас“ = „Литературный Донбас“, місячник (Сталіно).
- „Лит. Насл.“ = „Литературное Наследство“, часопис (Москва).
- лит. = літературний.
- „Лит. Газ.“ = „Літературна Газета“, часопис (Харків—Київ).
- „ЛНВ.“ = „Літературно-Науковий Вістник“, місячник (Львів, Київ, Львів).
- М. = Юр Меженко Матеріали до „Шевченкіани“ за роки 1917—1929. „Життя й Революція“ 1930, кр. 3.

М. = Москва.

misc. = miscellanea.

„Н. М.“ = „Наше Минувле“, двомісячник (Київ).

нар. = народній.

„Нар. Чт.“ = „Народное Чтеніе“, часопис (Спб.).

неоффиц. = неофіціальний.

нов. = новинка.

НТШ. = Наукове Товариство ім. Шевченка.

оп. = оповістка.

Отд. = отдѣлъ, отдѣленіе.

„Отч. Зап.“ = „Отечественныя Записки“, місячник (Спб.).

П. = М. П л е в а к о, Хрестоматія нової укр. літератури. Т. I. Д.В.У. [Житомир] 1926.

Переписка в Павликом = Переписка Михайла Драгоманова з Михайлом Павликом (1876—1895). Зладив Михайло Павлик. Видав Др. Лев Когут. Чернівці.

Пор. = Порівняй.

пр. = примірник.

прих. = прихильний.

Ред. = Редакція.

Рец. = Рецензія (-ї).

рос. = російський.

Рус. = Рускій.

„Рус. Арх.“ = „Рускій Архивъ“, місячник (Москва).

„Рус. Библ.“ = „Рускій Библіофіль“, місячник (Спб.).

„Рус. М.“ = „Русская Мысль“, місячник (Москва).

„Рус. Филол. Вѣстн.“ = „Рускій Филологическій Вѣстникъ“, місячник (Варшава).

Свенц. = І. Свенціцький, Шевченко в світлі критики і дійсности. Львів 1922.

„Сынъ От.“ = „Сынъ Отечества“, літ. часопис (Спб.).

„Сѣв. Пчела“ = „Сѣверная Пчела“, щоденник (Спб.).

Собр. Соч. = Собраніє сочиненій.

Спб. = С.-Петербургъ, С.-петербургскій.

ст. = сторінка.

Т. ~ Том.

Т. Л. = Т. Шевченко, Твори. [За ред. Б. Ленкого]. Укр. Накладня [Я. Оренштайна]. Київ-Ляйпциг.

У. А. = Т. Шевченко, Повне зібрання творів. Під загальною редакцією акад. С. Бфремова. [Українська Академія Наук].

„У. Ж.“ = „Украинская Жизнь“, місячник (Москва).

укр. = український.

„У. Х.“ = „Українська Хата“, місячник (Київ).

фел. = фелстон.

Х. = Харків.

Хр. = Хривіка.

Чалый = М. К. Чалый, Жизнь и произведения Т. Шевченка. Київ 1882.

Ч. = число (при часописах), частина (при книжках).

Ч. Е. і Г. 1844 = Т. Шевченко, Чигиринські Кобзарі в Гайдамаки. Спб. 1844.

„Ч. Ш.“ = „Червоний Шлях“, місячник (Харків).

„Шевченко“. = „Шевченко“. Збірник. Вид. Інституту Т. Шевченка. Харків, Т. I (1928), Т. II (1930).

М₁ = М. Яшек, Т. Шевченко. Матеріали до бібліографії (рр. 1903—1921). Вып. I. Харків 1921.

М₂ = М. Яшек, До історії „Кобзаря“. „Червоний Шлях“ 1925, кя. З.

Н. II. = Т. Шевченко, Твори. Видання В. Яковенка. Том II. Спб. 1911.

Явор. = Д. І. Яворницький, Матеріали до біографії Т. Г. Шевченка. Катеринослав 1909.

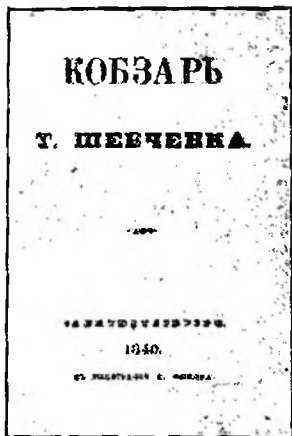
І. Хронологічний покажчик

1840

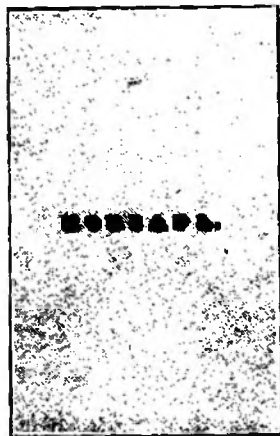
1. Кобзарь. Санкт-Петербургъ 1840, 8^о(19×11,5), ст. 114+1 табл. Въ типографіи Е. Финера.

Перед шмуцитулом малянок В. Штериберга: Кобзаръ із поводатарем. Цензурний дозвіл (цензор П. Корсаков): Сиб. 12. II. 1840. На обкладинці: Изда-ніе П. М.—[артожа.

Зміст: 1. Думы мои, думы мои [дихо мені з вами], ст. 5—11; 2. Персебедя, ст. 13—20; 3. Катерина, ст. 21—67; 4. Тополя, ст. 69—82;



„Кобзар“ 1840 р.
Титулова картка.



„Кобзар“ 1840 р.
Шмуцитул.

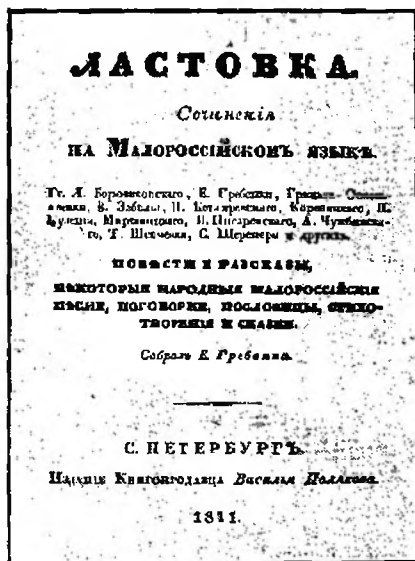
5. Думка (На що мені чорні брови), ст. 83—87;
6. До Основьяненка, ст. 89—96; 7. Иванъ Підкова,
ст. 97—103; 8. Тарасова нічъ, ст. 103—114.

Передруки і варіанти: 1. Думи мої, думи мої, лихо мені з вами: Ч. К. і Г. 1844; К. 1860; *Wstęp do Kobzarza*. „Dz. Lit.“ 1861 № 60 (30. VII), ст. 481; А. Филоновъ, Рус. Христоматія для высшихъ классовъ среднихъ учебныхъ заведеній, т. II, изд. 2, Спб. 1865, ст. 204—5; „Свобода“ (Сан-Франціско) 1869, № 26 (21. II) (рядки 101—8); Я. П. Душечкинъ, Наша Рѣчь. Христоматія, кн. IV. Москва 1912, ст. 501; 2. Перебендя: Ч. К. і Г. 1844; К. 1860; 3. Катерина: Ч. К. і Г. 1844; К. 1860; пісня „Єсть на світі доля“. А. Филоновъ, Рус. Христоматія для высшихъ клас. сред. учебн. заведеній, т. II, вид. 1, Спб. 1863, ст. 180—1 і вид. 2, Спб. 1865, ст. 208—9; Катерина. „Sioło“ z. 2 (1866), ст. 1—30; 4. Тополя: Ч. К. і Г. 1844; К. 1860; Тополя. „Sioło“ z. 2 (1866), ст. 3—10; 5. На що мені чорні брови: Ч. К. і Г. 1844; К. 1860; „Нет. Вѣстн.“ 1893, кн. 5, ст. 337 (в статті Г. Демянова); кн. 6, ст. 881 (в замітці Д. Вілінського) і кн. 8, ст. 559 (поправка А. Лашкевича); „К.Ст.“ т. 42 (1893, кн. 9), ст. 300—1 (передрук із нібито „невідомого“ тексту Демянова, дуже покрученого) і ст. 302 (текст правильний); „Україна“ 1907, кн. 2, ст. 138 (в статті Любова, за автографом); 6. До Основьяненка: Ч. К. і Г. 1844; К. 1860; „Dz. Lit.“ 1861, № 64 (13. VIII), ст. 511—2 (з датою 1857 р.); „Вють пороги“. Собрание пѣсенъ Южной Россіи. Спб. 1865, ст. 14; Do Osnowianenka. „Promień“ (Львів) 1899, № 2 (1. III), ст. 24—5; Н. М. Карняскій, Историческая христоматія по древне-церковнославянскому и русскому языкамъ. Петроградъ 1914, ст. 7—8; 7. Иван Підкова: Ч. К. і Г. 1844; К. 1860; 8. Тарасова ніч: Ч. К. і Г. 1844; К. 1860; Tarasowa Noc. „Dz. Lit.“ 1861 № 60 (30. VII), ст. 480 (тільки рядки 15—40 і 133—140); „Вечерницѣ“

1862, ч. 34 (23. IX), ст. 289 (успуд, пропушеной у „Кобзарі“ 1860 р.): J. Nečas, Ukr. otázka. Brno 1918, ст. 50—1.

Рец.: 1. „Библ. для Чт.“ 1840, т. XXXIX, отд. VI. Лит. лѣтопись, ст. 14—16; передрук: Свенц., 7; 2. Іеремія Галка [М. Костомарів], Обзоръ сочиненій, писанныхъ на малороссійскомъ языкѣ. „Молодикъ“ на 1844 г., X. 1843, ст. 177—9; передрук: Науково-публіцистичні й полемічні писання Костомарова. К. 1928, ст. 49—50; 3. П. К[орсаковъ], „Маякъ“ 1840, часть VI, гл. IV, ст. 94—5 (прих.); передрук: У. А. III, 398—9 (урибки); 4. „Лит. Газ.“ 1840, № 36 (4. V) (прих.); передрук: „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 74; 5. „Отеч. Зап.“ 1840, т. X, ч. 5, ст. 23, Хр. (прих.); передрук: Свенц., 5—6; „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 73 (уривок); 6. „Сынъ От.“ 1840, т. II, кн. 4, ст. 836—7; передрук: Свенц., 6—7; 7. „Сѣв. Пчела“ 1840, № 101 (7. V); передрук: „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 78—9; 8. „Современникъ“ 1840, т. 19 (прих.); передрук: „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 78.

Іст. вид.: 1. П. Балицький, Етюди зісторії укр. книги. „Ж.Р.“ 1927, кн. 7—8, ст. 153—7; 2. С. Ефремов, Пропала книга — книга знайшлася. Збірка його статей „Шевченко“. К. 1914, ст. 191; 3. Він же, Судьба одной книги. „Голось Минувшого“ 1914, № 2, ст. 29; 4. П. Зайцев, Перші три „Кобзарі“. I. Кобзар 1840 р. В. I. II, 229—36; 5. Кониський, Шевченко, I, 99—100; 6. Він же, Жизнь III-ка, ст. 143—6; 7. П. Куліш, Лист до Ом. Огоновського. „Ж.Р.“ 1927, кн. 12, ст. 298; 8. П. М[артос], Эпизоды изъ жизни Шевченка. „Вѣстникъ Ю. и З. Россіи“. Годъ II, т. IV, кн. 10 (апрѣль 1863), ст. 33—5; укр. переклад: П. І. Мартос, Епізоди з життя Шевченкового. X. 1931, ст. 15—29; 9. Ом. Огоновський, Депо про жите і літ. діяльність Т. Шевченка. „Кобзарь“, ч. I. Л. 1893, ст. XXVI—XXVII; 10. Гр. Тисяченко [Саливон], Історія



Титулова картка альманаха „Ластовка“.

„Великої Книги“. „Книгарь“, ч. 6 (лютий 1918), ст. 300—1; 11. Чалий, 35.

1841

2. Витре буйный. „Ластовка“ 1841, 16°, ст. 23—5.
Передрук: К. 1860.

3. [Гайдамаки]. Глава I. Зъ поэмы Гайдамаки. „Ластовка“, ст. 371—7.

З приміткою В. Гребінки на вступі. ст. 371.

4. Гайдамаки. Поэма. Санктпетербургъ. 1841, 8° (18×12). ст. 131. [Печатано въ типографіи А. Сычева].

Незурний дозвіл (П. Корсаков): 29. XI. 1841.

Зміст: Гайдамаки. ст. 7—124; Приписи, ст. 125—7; Передмова. ст. 129—31; ст. 3 обкла-

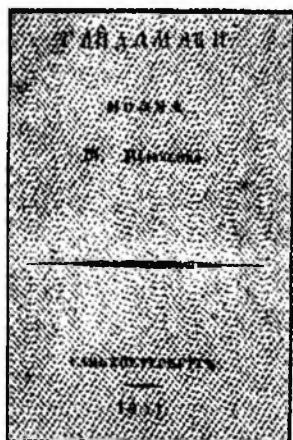


В. Гребінка, редактор „Настовки“. Портрет роботи Шевченка.

динки — Лист автора до передплатників: „Панове субскрибенти!“

Передруки: 1. К 1860; 2. Прологъ до поеми „Гайдамаки“ (аж до Інтродукції). „Вечерниця“ 1862, ч. 35, ст. 298—9, ч. 36, ст. 305; 3. Від села до села танці та музики. Собр. п'єсень Южноі Россіи. Спб. 1865, ст. 15; 4. Гомоніла Україна. Там же, ст. 70—1; 5. „Панове субскрибенти“: „К. Ст.“ т. X (1884, кн. 12), ст. 743—4, та по „Кобзарях“, почавши від вид. Огоновського: Огон. I, ст. 162—3; Романчук, 1902, ст. 688; Доманицький, вид. 1 (1907), ст. 614, вид. 2 (1908), ст. 617; Франко, I, ст. 152—3; Зайцев, 1914, ст. 87; Д. Дорошенко, 1914, ст. 67 і т. д.

Рец.: 1. В. Б'ялицькій, „Отеч. Зап.“ 1842, т. XXII, отд. VI, ст. 12—14 (ворожа); передруки:



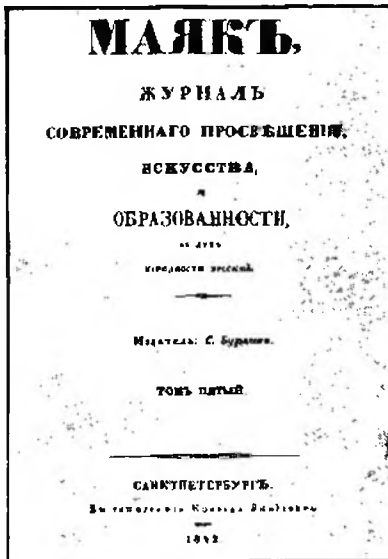
Титулова картка.



Обкладинка 1-го вид. поеми.

А. Пыпинь, Вѣлинскій, т. II, Спб. 1876, ст. 223—4; Вѣлинскій, Полное собр. соч., т. VII, Спб. 1904, ст. 214—6; Свенц., 10—11. (Причини ворожого відвіщення Б-ого до Ш-ка зясовує М. Драгоманів у листі до О. Суворіна з 30. VIII. 1876. Пор. М. Драгоманів, З листування з О. С. Суворіним. „Україна“ 1927, кн. 4 (23), ст. 134); 2. О. Кв-ченко, Два слова собратамъ по прочтеніи поеми Т. Шевченка „Гайдамаки“. „Москвитянинъ“ 1843, часть VI, № II (прих.); передрук: Свенц., 15—17; 3. „Лит. Газ.“ 1842, № 15 (прих.); передрук: „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 74; 4. „Сѣв. Пчела“ 1843, № 38; 5. Н. Тихорскій, „Маякъ“ 1842, т. 4, кн. VIII, Критика, ст. 82—106 (прих.); передрук: Свенц., 11—15; 6. „Jahrbücher für slavische Literatur, Kunst und Wissenschaft“ (Leipzig) 1843, Heft 1, ст. 81.

Опис вид.: П. Балицький, Етюди з історії укр. книги. „Ж. Р.“ 1927, кн. 7—8, ст. 158.



Титулова картка журналу „Маякъ“.

5. На вичну память Котляревському. „Ластівка“. 306—12.

6. Причи́нна. Там же. 230—42.

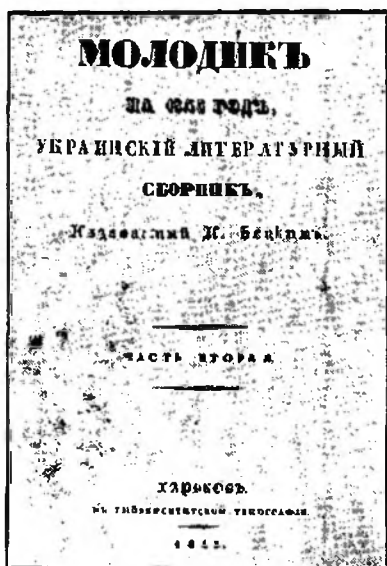
Передрук: К. 1860.

7. Тече вода въ сыне море. „Ластівка“, 312—3, наприкінці поезії „На вичну память Котляревському“.

Передруки: К. 1860; Собр. п'сень Южной Россіи. Спб. 1865, ст. 65—6.

Рецензії на зміщені в „Ластівці“ поезії: 1. В. Бѣлинскій, „Отеч. Зап.“ 1841 (ворожа); передруки: „Полное собр. соч.“, т. VI, Спб. 1903, ст. 199—203; Свенц., 8—10; 2. О. Евецкій, „Денница-Jutzzenka“ 1842, № 7, ст. 37—8 (прих.).

„Ластівка“ дозволена цензурою (цензор П. Корсаков) 12 III. 1840.



Титулова картка альманаха „Молодик“.

11. Три дара. (С. И. М—у). „Молодикъ“ ч. I, ст. 251—2. (Підпис: Руэль).

Передрук: У. А. III, 379--80; В. I. VI, 167.

12. Утоплена. (Баллада). „Молодикъ“ ч. I, ст. 114—21.

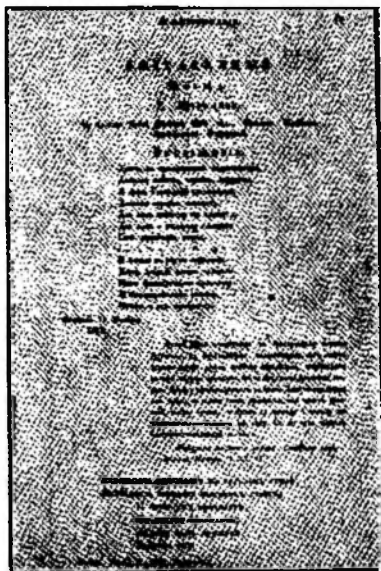
Передруки і варіанти: К. 1860; „Україна“ 1907, кн. 2, ст. 141—4.

1844

13. Весталанный. Поэма. „Маякъ“ 1844, т. XIV, Стихотворенія, ст. 17—30.

Передрук: „К. Ст.“, т. XIX (1887, кн. 11), ст. 457—570.

Том XIV „Маяка“ доволений цензурою (А. Крилов та І. Очкін) 20. II. 1844.



Сторінка „Маяка“ з початком поеми „Безталанний“.

14. Гамалія. Санктпетербургъ 1844, м. 8° (18,5×12), ст. 11. Въ типографіи М. Ольхина.

Цензурний дозвіл (П. Корсаков): Спб. 7. III. 1843.

Передруки: К. 1860; „Вечерницѣ“ 1862, ч. 23, ст. 201—2; Dr. E. Bernker, Slavische Chrestomathie mit Glossaren. Strassburg 1902, вел. 8°, ст. 139—44.

Рец.: 1. „Библ. для Чт.“ 1844, т. 164, часть I (май), ст. 41 (глузлива); „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 78; 2. „Лит. Газ.“ 1844, № 19 (18. V), ст. 335 (глуз.); Свенц., 18—19; 3. В. Тиунскій, „Москвитянинъ“ 1844, часть III, № 6 (іюнь), Библиографія, ст. 71—2 (глуз.); Свенц., 20.

Іст. вид.: С. Є[фремов], У. А. III, 419—20.



Титулова картка 1-го вид. поеми „Гамалія“.

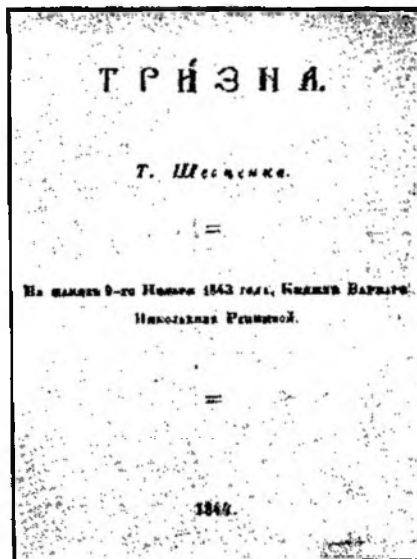
***15. Живописная Украина. Санктпетербургъ 1844.**

Тексти під офортами „Живописної України“ передруковані у В. І. XII, 435–6. Проспект „Живописної України“, уміщений на останній сторінці обкладинки, див. у вид. Тарновського Шевченкових офортів (фото-типія) та В. І. XII, 436 (передрук).

Про видання подав хтось із Шевченкових приятелів рекламний проспект у „Съв. Пчел-і“ під наг. „Живописня Украина“ „Съв. Пчела“ 1844, № 193 (25. VIII). Див. передруки його в „Зап. Іст. Філ. ВУАН“, II—III, ст. 226–7, та В. І. XII, 437–8.

Ред.: R. Podbereski, Ukraina malownicza. „Tygodnik Petersburski“ 1844, № 95; укр. переклад у збірці В. Щурата, З життя і творчости Шевченка, Л. 1914, ст. 9–14.

Іст. вид.: І. Ф. Савченко, Відомості про Т. Г. Шевченка в неопублікованій кореспонденції



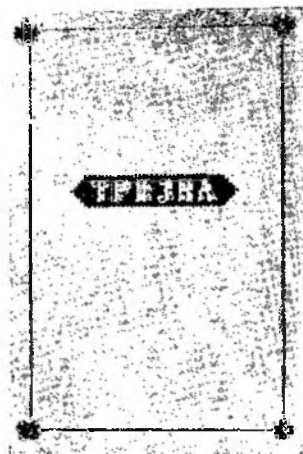
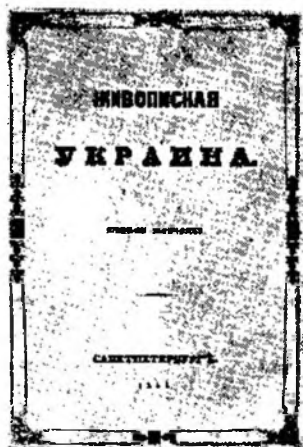
Титулова картка 1-го вид. поеми „Тризна“.

Бодяньського. „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 134;
 2. Шевченко, Листи: до О. Бодяньського 13. V.
 і 29. VI. 1844; до кн. М. Долгорукова 16. I. 1845;
 до кн. М. Цертелева 23. IX. 1844; 3. Куліш,
 Лист до Шевченка 31. XII. 1844. У. А. III, 233–4.
 16. **Тризна.** На пам'ять 9-го Ноября 1843
 года, Князевъ Варварѣ Николаевѣ Репниной.
 [Спб.] 1844, 8° (19×11,5), ст. 24. [Типографія Штаба
 Отдѣльн. Корпуса Внутр. Стражи].

Це друга редакція поеми „Безталанний“.

Наголовок „Тризна“ надруковано кирилицею,
 прізвище автора — курсивою. Цензурний дозвіл (А.
 Очкін): Спб. 3. IV. 1844.

Передруки: I. „Безъ малодушной
 укоризны“ (кінчаючи: „Се — человекъ“ або
 Ессе Ното): 1. „Основа“ 1861, VI, 5 (в статті



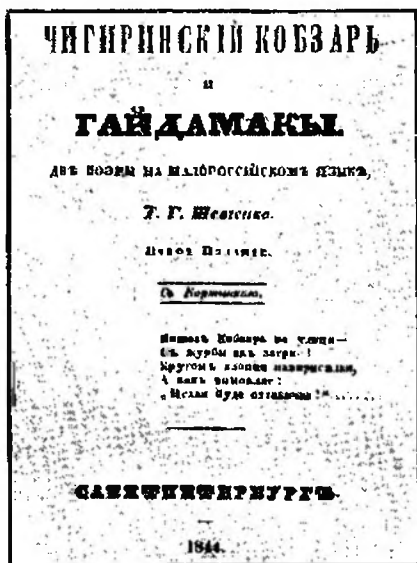
Титулова картка „Ж. Україна“.

Обкладинка 1-го вид. поеми.

„Значеніе Шевченка“); 2. „ЛНВ.“ т. X (1900, кн. 4), хр., ст. 52 („Шевченкові епіграфи“); 3. „К.Ст.“, т. 69 (1900, кн. 5); док., ст. 91; 4. Т. Шевченко. Мотивы поэзія, переводы С. П. Дремцова, вып. I, Вятка 1902, ст. 3—II. „Не погасай мое свѣтило“ (кінчаючи: „Что заповѣдано тобой“): 1. „ЛНВ.“ т. X, хр. 52; 2. „К. Ст.“, т. 69, ст. 90; 3. Шевченко, Мотивы, переводы Дремцова, I, ст. 3. Уривки ці були передруковані й по багатьох рос. часописах 1900 р.: „Московскія Вѣдомости“ № 94 (в статті „Сила Евангелія“, пор. С. Є[фремов], Шевченкові „душі“ і „московська міра“. „ЛНВ“, 1900, кн. 6, хр., ст. 203—4), „Сѣверный Курьеръ“ та ін.

Місця очеркнені цензурою: „Рѣчь“ 1914, № 53 (П. Зайцевъ, Незданнія строки изъ Шевченка); „Утро“ 1914, № 2237; „Рус. Пропялеи“ т. II (1916), ст. 262—3.

Рец.: 1. „Лит. Газ.“ 1844 № 19 (18. V), ст. 335 (зневажлива); Свенц., 19; 2. „Отеч. Зап.“ 1844, т. XXXIV, Отд. VI, Вибліографія, ст. 49—50.



Титулова картка.

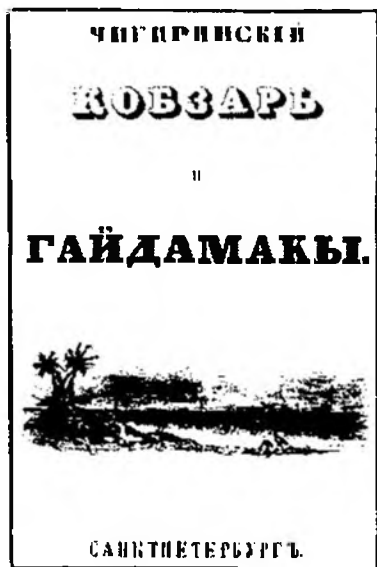
Іст. вид.: 1. П. Балицький, Етюди з історії укр. книги. „Ж. Р.“ 1927, кн. 7—8, ст. 159; 2. С. Є[фремов], У. А. III, 436—7; 3. Ф. Савченко, Відомості про Т. Г. Шевченка в неопублікованій кореспонденції Бодяньського. „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 135—7.

17. Чигиринскій Кобзарь и Гайдамакы. Двѣ поѣмы на малороссійскомъ языкѣ. Новое Издаііе. Съ Картинкою. Санктпетербургъ 1844, м. 8⁰ (17,5×11,5), ст. 74+(1)+131.

Ст. 1—74+(1) — Кобзарь; ст. 1—131 — Гайдамаки.

В пагінаціі Кобзаря є друкарська помилка: замість 74 надруковано 47. На титуловій картці після слів „Съ Картинкою“ уміщено отсе motto:

Пишовъ Кобзарь по улицѣ —
Съ журбы якъ заграє!



Обкладинка „Чигиринського Ковзаря“ 1844 р.

Кругомъ, хлопци навпрысидки,
А винь вьмовляе:

„Нехай буде отгакички!.....“

З „Ковзарем“ зброшуровано тільки 800 пр. „Гайдамаків“ 1841 р. з їх окремою обкладинкою, решта видання появилася без цієї поеми, не зважаючи на спільну титулову картку. Пор. замітку С. Є[фремова] У. А. III, ст. 410—1.

„Ковзар“ друковано „въ типографіи Х. Гинце“, цензурний дозвіл (П. Корсаков) 27. II. 1843.

Зміст „Ковзаря“ (той самий, що у вид. 1840 р.):
1. Думи мои, думы мои, ст. 5—10; 2. Перебендя, 11—5; 3. Тополя, 15—25; 4. Дума (Нашо мені чорні брови), 26—7; 5) До українского пысаки [До Основьяненка], 28—32; 6. Иванъ Пидкова, 32—5; 7. Тарасова вичь, 36—42; 8. Катерына, 42—74.

Рец.: 1. „Лит. Газ.“ 1844, № 19; 2. „Отеч. Зап.“ 1844, т. XXXVI, отд. VI (бібліограф. хр.), ст. 75 (ворожа); „Україна“ 1930, кн. 40, ст. 77; 3. В. Тіунєскій, „Москвитянинъ“ 1844, часть III, № 6 (Іюнь).

Іст. вид.: 1. П. Балицький: Етюди з історії укр. книги. „Ж. Р.“, 1927, кн. 7—8, ст. 158—9 (опис); 2. П. Зайцев: Перші три „Кобзарі“. В. I, II, 237—41.

1857

18. Виборка изъ псалмівъ. Граматка [П. Куліша]. С. Петербургъ 1857, м. 8^о (18,5×12), ст. 8—9, 15, 17, 19, 21, 23, 25. [Въ типографіи П. А. Кулиша].

Дозвіл духовної цензури: Спб. 23. VI. 1857, загальної: Москва 11. XI. 1857.

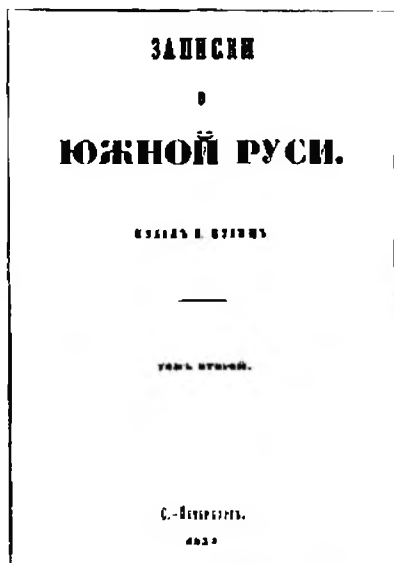
Уривки із псалмів: 12-го (ст. 8, 19), 53 (ст. 8, 17), 93 (ст. 9, 21, 23), 132 (ст. 8, 15) та 149 (ст. 9, 25). Імя автора не зазначене. Всі ці уривки подані і в Шевченковому „Вукварі“ з додатком цілого псалма 132.

19. Наймичка. Поэма. „Записки о Южной Руси“ П. Куліша, т. 2-й. Спб. 1857, 8^о (24×16), ст. 149—68. Въ типографіи П. А. Кулиша.

Імя автора не зазначене. Цензурний дозвіл (Н. фон Крузе): Москва 25. II. 1857. Дозвіл духовної цензури: Спб. 23. VI. 1857. На ст. 145—8 „Предисловіє издателя“.

Передруки і варіанти: 1. К. 1860; 2. Najmyszka. „Sioło“ 1866, з. 3, ст. 3—21; 3. И. Горбуновъ-Посадовъ, Русскимъ матерямъ. Сборникъ разсказовъ и стих. Москва 1892. 8^о. ст. 118—33; 4. Е. О. Карскій, „Наймичка“ Шевченка. Матеріали для ея научнаго изданія. „Рус. Филол. Вѣст.“ 1907, № 1, ст. 103—6 і 4—7 відбитки (текст за Кулішевим рукописом із архіву О. Бодянського).

Рец.: 1. Н. Костомаровъ, „Отеч. Зап.“ 1857, кн. 9, Критика, ст. 23—6 (в рец. на „Зап. о Ю. Руси“); 2. Н. Р[игельма]нъ, „Рус. Бесѣ-“



Титулова картка.

да“ 1857, кн. IV, Критика, ст. 4 (в рец. на „Зап. о Ю. Руси“).

Ист. вид.: С. Є[фремов]. У. А. III, 745—7.

1858

*20. Бенефисъ Г-жи Піуновой. Января 21. 1858 г. „Нижегородскія Губ. Вѣд.“ 1858, № 5 (11. II) Часть неоффиц., ст. 17—18.

Передруки: 1. „Московскія Вѣд.“ 1858, № 18; 2. Дневник III-ка. X. 1925, ст. 239—40; 3. У. А. IV, ст. 651—2; 4. Дневник III-ка. Ленинград, 1931, ст. 374—6.

Полемика з приводу цієї рец. та її відгуки: 1. Щеголевъ, Забѣтки на статью о бенефисѣ Г-жи Піуновой. „Нижегородскія Губ. Вѣд.“ 1858. № 8 (28. II), Часть неоффиц., ст. 29—30; передрук: У. А. IV, 653—4; 2. й, „Ниже-



П. Куліш, редактор і видавець Шевченкових творів.

городскія Губ. Вѣд.“ 1858, № 43 (18. X). Часть неоффиц.; передрук: У. А. IV, 654—5.

1859

21. Вечірѣ. [Садок вишневи?] „Рус. Бесѣда“ 1859, № 3, ст. 4—5.

Передруки: 1. „Нар. Чит.“ 1859, кн. III, ст. 152; 2. Пѣсня. „Слово“ (Львів) 1862, ч. 21 (14/26. III), ст. 82, фел.; 3. Weczir. I. B. Zaleski, Pisma, t. IV, Lwów 1877, ст. 104; 4. Nečas. Ukr. otázka. Brno 1918, ст. 52—3.

*22. Не вернувся із походу. „Нар. Чит.“ 1859, кн. I, ст. 144—5.

Так за Доман.; А. У. подає 1860 рік, пор. т. II, ст. 513.



Титулова картка ляйпцігської збірки 1859 р.

23. Новые (!) стихотворения Пушкина и Шавченки (!). Лейпцигъ, Вольфгангъ Гергардъ, Leipzig, Wolfgang Gerhard 1859, м. 8^о (17,5×11, 5), ст. (1)+43+(3).

Зміст: 1. Кавказъ (з приміткою від редактора про поета), ст. 7—13; 2. Холодный Яръ, ст. 14—17; 3. Думка (Як умру, то похороните), ст. 18; 4. Розрыга могила, ст. 19—21; 5. Думка (За думою дума роєм вилітає), ст. 22—3; 6. II мертвымъ и живымъ и ненарожденнымъ землякамъ моимю въ Украини и не въ Украини, мое дружное посланіе, ст. 24—34.

Передруки і варіанти: 1. За думою дума: ЗНТШ, т. 83, ст. 178 (перні чотири рядки); 2. Заповіт: „Мета“ 1863, ч. 4, ст. 273—4; („Завищане“); ЗНТШ, т. 64, misc. 10—11 (подав

С. Єфремов); „К. Ст.“ т. 89 (1905, кн. 4), ст. 29, док. (самі лише відміня прости вид. „Просвіти“ 1902); 3. Кавказ: „Вечерниця“ 1863, ч. 13 (4. IV), ст. 97—9; „The Alaska Herald“ (Сан-Франціско) 1868, № 16 (1. IX) (уривок, рядки 128—133, до купи з уривком із „Послання“), № 17 (5. IX) (рядки 89—106 і 134—141 разом, як цілість); „Україна“ 1924, кн. 4, ст. 77—81 (опублікував М. Новицький); 4. Послання: „Основа“ 1861, кн. 11/12, ст. 1—2 (уривки) „Вечерниця“ 1863, ч. 15 (18. IV), ст. 117—9; „The Alaska Herald“ (Сан-Франціско) 1868, № 16 (1. IX) (рядки 1—18, до купи з рядками 128—133 „Кавказу“); J. Nečas, Ukr. otázka. Brno 1918, ст. 51—2 (уривки); 5. Холодний Яр: „Вечерниця“ 1863, ч. 17 (15. VI), ст. 133—4; „Україна“ 1924, кн. 4, ст. 81—2.

*24. Один у другого шгаєм. „Нар. Чит.“ 1859, кн. VI, 133.

25. Сонь. (На панщині пшеницю жала). „Рус. Біблія“ 1859, № 3, ст. 5.

Передруки і варіанти; 1. „Основа“ 1862, VIII, 18 (в „Дневнику“) та по всіх повних виданнях Щоденника; 2. Son. „Dz. Lit.“ 1861, № 62 (6. VIII), ст. 496; 3. „Вечерниця“ 1862, ч. 43 (28. XII), ст. 361; 4. „К. Ст.“ т. 24 (1889, кн. 2), ст. 460; 5. „Зоря“ 1889, ч. 6—7, ст. 105; 6. Бягрий, Шевченко в рус. переводах. „Известия Айзербейдж. Университета“, т. 4—5, Баку 1925, ст. 173 або ст. 81 відбитки (за листом В. С. Аксакової до М. Гр. Карташевської 26. VII. 1858 в архіві Пушкінського Дому в Ленінграді); 7. „Ч. Ш.“ 1927, кн. 11, ст. 266; 8. „Бюлетень Музею Слобідської України ім. Г. С. Сковороди“ № 4—5, 1927—28, ст. 13—4 (з автографу в альбомі М. Д. Старова подав І Єрофєєв); 9. У. А. III, 164 (лист до М. Максимовички 22. XI. 1858); 10. У. А. IV, 187 (з Щоденника), 185 (факсиміле).

*26. Хустина. (Чи то на те Божа воля). „Нар. Чит.“ 1859, кн. III, 156 (Д.).

Передруки: „Хата“ 1860, ст. 86—9;
„Слово“ (Львів) 1862, ч. 12 (10/22. П), фел.

***27. Яким мені черевик.** „Нар. Чт.“ 1859.
кн. V, 168.

Передруки: „Основа“ 1862, II, 1—2
(в листі до М. Максимовича 25. III. 1859); У. А.
III, 167 (д. 144).

1860

***28. [Автобіографія].** Письмо къ редак-
тору Народнаго Чтенія. „Нар. Чт.“ 1860,
кн. II, 229—36.

Передруки: 1. „Слб. Вѣд.“ 1860, № 66;
2. „Современникъ“ 1860, № 3, ст. 92—6 (пор.
Свенц., 35—8); 3. Кобзарь въ переводѣ русскихъ
поэтовъ подъ ред. Н. В. Гербеля. Слб. 1860
(і дальші видання: 1869, 1876, 1906); 4. А. Фи-
лоновъ. Рус. христоматія для вышнихъ клас-
совъ среднихъ учебныхъ заведеній, т. II. изд. 1-е,
Слб. 1863, ст. 177—9; изд. 2-е, Слб. 1865,
ст. 205—7; 5. Ф. М. Пискуновъ. Шевченко.
К. 1878, ст. 1—13; 6. Явор., ст. 15—22; 7. „Битва
и пролетарская революція“ 1934, № 3, ст. 10—2;
8. А. Старчаков. Шевченко и революція. Ле-
нинград 1934, ст. 3—9.

Історія вид.: 1. П. Зайцев, Дві авто-
біографії Т. Шевченка. В. I. VI, 193—5, 199—200;
2. П. Куліш, Лист до О. Кониського 18. XI.
1875. „Нова Україна“ 1923, кн. 11, ст. 161;
3. Він же. Лист до П. І. Зуйченка 1. VIII. 1885.
Явор., ст. 12—14; 4. Він же. Автобіографія
Т. Гр. Шевченка, писанная для „Народнаго Чте-
нія“. „Б. Ст.“, т. XIII (1855, кн. 2), ст. 431.

29. Гамалія. Поэма. Петербургъ 1860. 16°
(15. 5×11, 5), ст. 12. [Въ друкарні П. А. Куліша].
3.000 пр.

В серіі метеликів „Сільська бібліотека“ ч. 8.
Цензурнай дозвіл (В. Векетов); Слб. 18. V. 1860.

***30. І багача я.** „Нар. Чт.“ 1860, кн. I, 145—6.

*31. І широкою долину. „Нар. Чт.“ 1860, кн. I, 143.

Передрук: „Основа“ 1861, VIII, I.

32. Катерина. Поэма. Петербургъ 1860, 16° (15, 5 × 11), ст. 36. [Въ друкарні П. А. Куліша]. 3.000 пр.

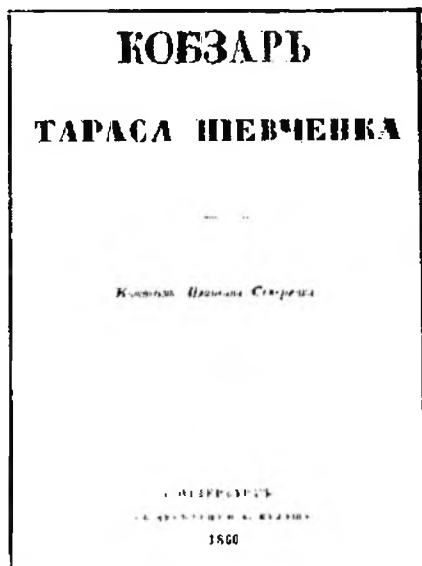
В серіі „Сільська бібліотека“ ч. 11. Цензурний дозвіл (В. Бекетов): Спб. 24. V. 1860.

33. Кобзарь. Коштомъ Платона Семеренка. С. Петербургъ 1860, 8° (22 × 14, 5), ст. (6) + 244 + (1) + портрет. Въ друкарні П. А. Куліша. 6.050 пр.

Зміст: Думи мої, думи мої, лихо мені з вами; Перебендя; Тополя; Утоплена; Причинка; Думка (Тече вода в синє море); Вітре буйний, вітре буйний; Тяжко, важко в світі жити; На що мені чорні брови; До Осковяненка; Іван Підкова; Тарасова ніч; Гамалія; Катерина; Наймичка; Гайдамаки; Псалми Давидові (1, 12, 43, 52, 53, 81, 93, 132, 136, 149).

Заборонені цензурою уступив з „Катерини“: „К. Ст.“ т. XI (1885, кн. 3), ст. 520—1 (в статті Камінського); „Зоря 1889, ч. 6—7, ст. 116.

Рец.: 1. М. W., *Ruch umyslowo-polityczny Rusi*. „Dz. Lit.“ 1861, № 69 (30. VIII), ст. 554—5; А. Григорьевъ. Т. Шевченко. „Время“ 1861, кн. 4, ст. 636—40; Свенц. 43—5; 3. Н. А. Добролюбовъ. „Современник“ т. LXXX (1860, № 3), отд. III, ст. 99—115; передрука: „Собр. соч.“ изд. 2-е, т. 3, Спб. 1871, ст. 353—63; Сочиненія, изд. 5, т. 3, 1896, ст. 299—308; Избранныя соч., вып. IV, изд. „Всеобщая Библиотека“ № 142, Спб. 1912, ст. 90; „Первое полное собр. соч.“, т. IV, Спб. 1912, ст. 89—101; Н. К. Грунскій, Хрестоматія нової укр. літератури. К. 1919, 8°, ст. 32 (уриков); Свенц., 33—40; укр. переклад: Н. А. Добролюбов, Вибрані твори. Х. 1937, ст. 471—80; 4. П. Куліш: О новомъ изданіи стихотвореній Т. Г. Шевченка. „Черниговскія Губ. Вѣд.“ 1860, № 7; передрук (з рукопису): Зб. „Шевченко“ II, 321—2,



Титулова картка „Кобзаря“ 1860 р.

в статті Ол. Д[орошкевича]: 5. Д. Мордовцевъ. „Рус. Слово“ 1860 № 6 (Іюнь), отд. II, Критика, ст. 41—66; Свенц., ст. 41—42; 6. „Отеч. Зап.“, т. СХХІХ, март, ст. 44—50; Свенц., 29—33; 7. М. П. „Рус. Слово“ 1860. № 4, отд. II, ст. 23—42; 8. „Рус. Инвалидъ“ 1860. № 142; 9. „Світочъ“ 1860, кн. III, отд. III, ст. 55—69, кя. VIII, ст. 38—42; 10. L. Sowiński, Taras Szewczenko. Wilno 1861, ст. XVII—LVII (пор. М. Возняк. Шевченків „Кобзар“ 1860 року в світлі критики Совінського. „Діло“ 1914, ч. 54, ст. 4—5; „Псевдокритики Шевченка“. „Руслан“ 1914, чч. 54—57; Др. Л. Луцків. Л. Совінський і Т. Шевченко. „Діло“ 1927, чч. 55—57); 11. Я. Т. „Рус. Инвалидъ“ 1860 № 253; 12. А. Чужбинській, „Слб. Вѣд.“ 1860, № 279, ст. 1497—8.

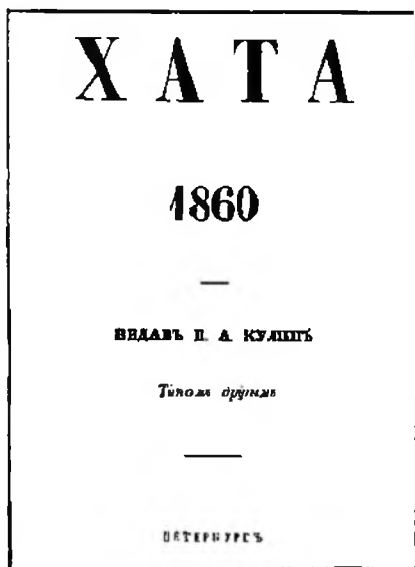
Іст. вид: 1. И. А йзеншто к. Дневник Ш-ка. X. 1925, ст. 264—5, примітка 303; 2. Він же, Судьба лит. наслєдства Шевченка. „Лит. Насл.“ 19—21 (М. 1935), ст. 433—4; 3. Г. Владимірський. Контроль над поетом. „Лит. Донбас“ 1935, № 8—9, ст. 115—6; 4. В. Данилов, К цензурной исторії сочинений Т. Г. Шевченка. „Начала“ 1922 № 2, ст. 239—50; 5. С. Ефремовъ, Судьба одной книги. „Голосъ Минувшаго“ 1914, № 2, ст. 30; 6. Він же. Пропала книга — книга знайшлася. 36. „Шевченко“. К. 1914, ст. 192; 7. П. Зайцевъ. Новое о Шевченкѣ. „Рус. Библ.“ 1914, I, 24—5; 8. Він же, Перші три „Кобзарі“. В. І. П., 241—6 та „Текст раннихъ поезій Шевченка“, там же, ст. 220—4; 9. О. Ковняський, Т. Шевченко в останні часи свого життя. ЗНТШ XVI. 26—9; 10. Він же, Жизнь Ш-ка. 672—6; 11. М. Н[овицький], У. А. III, 849—53; 12. П. Филипович, Шевченко і П. Семиренко. „Ж. Р.“ 1933, кн. 3, ст. 144—7; 13. Н. П. Стороженко, Мелочи для біографіи Ш-ка. „Рус. М.“ 1898, кн. 6, ст. 199—203; 14. Чалій, 174—6; 15. Н. Ш[угуров], Свѣдѣнія по вопросу о мѣстѣ погребенія Т. Г. Ш-ка и о первомъ посмертномъ изданіи его сочиненій. „К. Ст.“ т. 64 (1899, кн. 2), ст. 173—4.

34. Кобзарський гостиниць. „Хата“. Видавць П. А. Кулішъ. Гинномъ другимъ. Петербургъ 1860, 8^о(21×13, 5), ст. 71—90. Въ друкарні П. А. Куліша.

Цензурний дозвіл (І. Росковшенко): Москва 11. V. 1860.

Була й окрема відбитка, пор. В. Доманівський, Ще нові матеріали до „Кобзаря“. „Рада“ 1907. № 74, ст. 3; тільки Д-кий помілявся, думаючи, що це відбитка з „Основи“.

Зміст: I. Катина (Чого ти ходиш на могилу), ст. 73—5; II. Пустка (Рано вранці новобранці), ст. 76—7; III. На Різдво (Не додому вночі йдучи), ст. 77—8; IV. Козацька доля (На що мені женитися), ст. 79—80; V. На Україну (Немає гірше, як в неволі), ст. 80—3; VI. Хатица (Не



Титулова картка альманаха „Хата“.

молилася за мене), ст. 83—4; VII. До зорі („Зоре моя вечірняя“, з поеми „Княжна“), ст. 85—6; VIII. Хустина (Чи то на те Вожа воля), ст. 86—9; IX. Доля (Ти не лукавила зо мною), ст. 46—7; X. Пісня (Ой по горі ромен цвіте), ст. 90.

Передруки: 1. Калина: Kaľyna „Sio-
to“, z. 2 (1866). ст. 10—12; 2. Пустка: Pustka.
„Sioło“, z. 2 (1866). ст. 12—13; 3. На Різдво:
„Основа“ 1862. I, ст. 1—2; 4. Доля: „Основа“ 1862,
V, Дневник Ш-ка, ст. 23; „Кобзар“, ч. III. Л. 1895,
ст. 169, та по всіх повних виданнях Щоденника;
St. Forman, Srovnávací čítanka slovenských ja-
zyků. V Praze 1909, ст. 67—8; У. А. III, 146
(Лист до М. Щепкина 9. II. 1858).

Рец.: Н. Добролюбовъ, „Современник“,
1860 (в рец. на „Хату“); укр. переклад: Н. А.
Добролюбов, Вибрані твори. X. 1937, ст. 466—70,



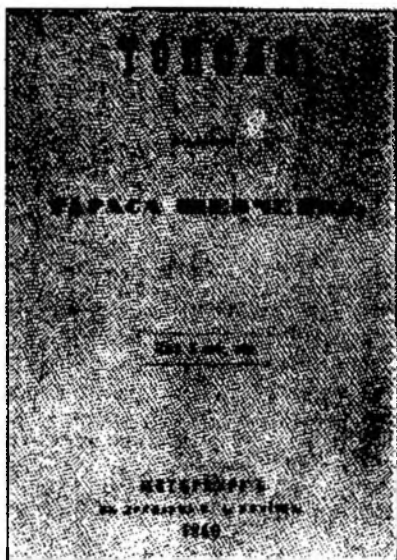
Титулова картка 1-го вид. поеми „Тополя.“
(Так виглядає всі метелики „Сільської бібліотеки“).

***35. [Лист до В. Флорковського 27. VII. 860].**
Письмо Тараса Григорьевича Шевченка
къ Валеріану Эразмовичу Флорковско-
му и отвѣтъ его на это письмо. „Нар. Чт.“ 1860,
кн. V, 170—5.

Передруки: „Спб. Вѣд.“ 1860, № 66; „Рус.
Вѣд.“ 1914, № 46 подав П. Зайцев із факсиміле,
як „нежданное письмо“, за автографом, без про-
пусків, пороблених редакцією „Нар. Чт.“, пор.
У. А. III, 905); „Шевченко та його доба“ I, 92—3
(в статті С. Єфремова); У. А. III, 189—90 (л. 185);
В. I. XI, 251—3 (л. 181).

36. Наймишка. Поэма. Петербургъ 1860, 16°
(15, 5 × 11, 5), ст. 29. [Въ друкарні П. А. Куліша].
3.000 пр.

В серіі „Сільська бібліотека“, ч. 12. Цензурний
дозвіл (В. Бекетов): Спб. 13. V. 1860.



Обкладинка 1-го вид. поеми „Тополи“.

***37.** Ой одна я одна. „Нар. Чт.“ 1860, кн. III, 151.

Передрук: „Основа“ 1862, VIII, 4.

***38.** Полюбилася я. „Нар. Чт.“ 1860, кн. I, 147.

39. Псалми Давидові. Переложивъ по нашому Тарасъ Шевченко. Петербургъ 1860. 16° (15, 5 × 11, 5), ст. 17. [Въ друкарні П. А. Куліша]. 3.000 пр.

В серіі „Сільська бібліотека“ ч. 13. Цензурний дозвіл (архимандрит Теодор): Сиб. 13. IV. 1860.

Варіанти: 1. Псалом 81: „Україна“, кн. 11 (1925, кн. 1—2), ст. 75; 2. Псалом 149: ЗНТШ, т. 64, misc., ст. 11 (повний текст, подав С. Єфремов); „К. Ст.“ т. 89 (1905, кн. 4), ст. 30, док., лише самі відміни; „Україна“ кн. 11 (1925, кн. 1—2), ст. 74.

40. Тарасова нічъ. Поэма. Петербургъ 1860 16° (14, 3×11), ст. 9. [Въ друкарні П. А. Куліша]. 3.000 пр.

В серіі „Сільська бібліотека“, ч. 10. Цензурний дозвіл: Спб. 18. V. 1860.

41. Тополя. Баллада. Петербургъ 1860, 16° (15, 5×11, 5), ст. 13. [Въ друкарні П. А. Куліша].

В серіі „Сільська бібліотека“, ч. 9. Цензурний дозвіл: Спб. 21. V. 1860.

1861

42. Букварь Южнорусскій. 1861 року. Санкт-петербургъ [1861], 8° (16, 5×11, 5), ст. 24. Въ печатні Гогенфельдена и К°. 10.000 пр.

На звороті титулової картки: Составилъ Тарасъ Шевченко. Цензурний дозвіл (архимандрит Фогій і В. Бекетов): Спб. 21. XI. 1860. На обкладинках деяких примірників помилково „копівки“ замість „копійки“.

Передруки: В. I. VI, 127—52 (увесь); Народні пословиці з Шевченкового „Букваря“. „Н. дія“ 1911, ч. 11—2, ст. 15.

Рец.: 1. „Gazeta Warszawska“ 1861, № 76 (8/20. III); 2. * * * [П. Куліш], Насвбі Граматки. „Основа“ 1862, кн. 1, ст. 65—82.

Іст. вид.: 1. П. Зайцевъ: Новое о Шевченкѣ. „Рус. Библ.“ 1914, 1, 25—6; 2) С. Є[фремов]. У. А. III, 933—4; 3. Ст. Сірополко. Шевченків Буквар южнорусскій. В. I. VI, 245—55; 4. Р. Тризна, Лист до Шевченка 30. I. 1861. У. А. III, 344; 5. Шевченко, Листв до Ф. Ткачелка та до М. Чалого з 4. I. і 12. I. 1861.

43. Гайдамаки. Поэма. Петербургъ 1861, м. 8° (16×10), ст. 96. [Въ друкарні П. А. Куліша]. 3.000 пр.

Без передмови і поясень. В серіі „Сільська бібліотека“ ч. 15. Цензурний дозвіл (В. Бекетов): Спб. 15. V. 1860.

Рец.: „Современникъ“ 1861, кн. 5.

44. Дневникъ. „Основа“ 1861. кн. V—XII.

1. Первый отрывокъ (12—16, 18. VI. 1857), кн. V, 6—13 (на ст. 6 й замітка від ред. з оцінкою



Титулова картка „Букваря“.

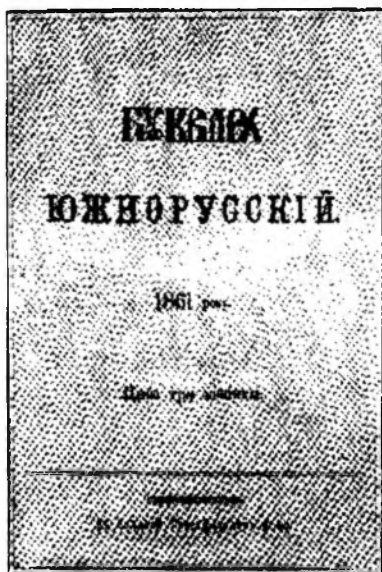
Щоденника): 2. Второй отрывокъ (19, 20, 25—30. VI. 1857), кн. VI, 5—16; 3. Третій отрывокъ (1—8. VII. 1857), кн. VII, 7—18; 4. Четвертый отрывокъ (9—15. VII. 1857), кн. VIII, 3—15; 5. Пятый отрывокъ (16—24. VII. 1857), кн. IX, 13—24; 6. Шестой отрывокъ (25—29. VII і 5, VIII. 1857), кн. XI—XII, 6—16.

45. Значачинающихъ снний. [3-я з циклю „Молитви“]. „Основа“ 1861, VI, ст. 5 (в статі „Значеніе Шевченка“).

***46.** Иванъ Підкова. Петербургъ 1861, 16^о ст. 10. (К.).

47. Робзарь. „Основа“ 1861, кн. I—XII.

Зміст: I. Не для людей і не для слави, кн. I, ст. 1—2; II. Посланіе славному П. І. Ша-



Обкладинка „Букваря“.

фарикові (Запалив у сусіда), кн. 1, ст. 2—4; III. Ой три пляхи широкі, кн. 1, ст. 5—6; IV. Пустка (М. С. Щепкину: „Заворожи мені, волхве“), кн. 1, ст. 6 (без останніх чотирьох рядків); V. Чернець, кн. 1, ст. 7—10; VI. Москалева криниця [ред. 2 а: „Не на Україні, а далеко“], кн. 2, ст. 1—13; VII. Минають дві, минають ночі, кн. 3, ст. 1—2; VIII. Не женися на багатій, кн. 3, ст. 2: Не завидуй багатому, кн. 3, ст. 2; X. Ой крикнули сірі гуси, кн. 3, ст. 3; XI. Чого мні тяжко? чого мні вудно, кн. 3, ст. 4; XII. Вигеръ въ гаі нагнае, кн. 3, ст. 4; XIII. Невольникъ. (Поэма), кн. 4, ст. 1—11; XIV. Минули літа молодії, кн. 5, ст. 1—2; XV. И тугъ, и всюди — скрізь погано, кн. 5, ст. 2; XVI. Въ ночі и ожеледь и мрака, кн. 5, ст. 2—3; XVII. И деньъ иде, и нічьъ иде,



Титулова картка 1-ої книжки „Основи“.

кн. 5, ст. 3 (і в кн. 6, ст. 6, у статті „Значеніе Шевченка“); XVIII. Чи не покинуць намъ, небого,, кн. 5, ст. 3—5; XIX. Въ неволі тяжко, хоча й волі, кн. 5, ст. 14; XX. Не нарікаю я на Бога, кн. 6, ст. 3—4, а також у статті „Значеніе Шевченка“, ст. 5—6 (без останніх 6 рядків); XXI. Якъби съ кимъ сісти, хліба зсісти, кн. 6, ст. 4; XXII. Сестрі, кн. 6, ст. 47—8; XXIII. Тече вода зпідъ явора, кн. 6, ст. 48; XXIV. Ой чого ти почорніло, кн. 7, ст. 1; XXV. Якъ би мні, мамо, наместо, кн. 7, ст. 2; XXVI. Ой умеръ старий батько, кн. 7, ст. 2—3; XXVII. На городі коло броду, кн. 7, ст. 3; XXVIII. И широкую долину, кн. 8, ст. 1; XXIX. Зійшлись, побрались, поєднались.. кн. 8, ст. 1—2; XXX. Не вернувся изъ походу, кн. 8, ст. 2; XXXI. Титарівна Немирівна, кн. 8, ст. 2; XXXII. Еретикъ Иванъ Гусъ. Частина поємы („Кру-

ОСНОВА	
1861	
ИЗДАВЛ	
СОДЕРЖАНІЕ:	
I — ПОВІСЬ 1-а	Г. Г. ШЕРЕНГА
II — ТРИ ПІСНІ	М. П. ВОДИКА
III — ПІСНІ	
IV — ПІСНІ	О. П. ТАДЖИГА
V — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
VI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
VII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
VIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
IX — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
X — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XIV — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XV — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XVI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XVII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XVIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XIX — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XX — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXIV — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXV — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXVI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXVII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXVIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXIX — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXX — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXIV — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXV — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXVI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXVII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXVIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XXXIX — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XL — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLIV — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLV — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLVI — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLVII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLVIII — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
XLIX — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА
L — ПІСНІ	С. П. ТАДЖИГА

Обкладинка 1-ої кн. „Основи“.

гом неправда і неволя“), кн. 8, ст. 15—16 (в середині книги); XXXIII. И небо не вмите, в заспані флді, кн. 8, ст. 16 (в середині книга); XXXIV. Черниця Марьяна. Частина поемц, кн. 9, ст. 1—12, з передмовою і примітками П. Куліша. (Без вступу і другої частини); XXXV. Прочтавши 11 псаломь („Мій Боже милій! як то мало святих людей на світі стало!“), кн. 10, ст. 1; XXXVI. Чи ви ще зійдетеся знову, кн. 10, ст. 2; XXXVII. Надъ Двіпровою сагою, кн. 10, ст. 2; XXXVIII. Частки (З посланія „І живим і мертвим“: Учїтеся, брати мої; Я ридаю, як згадаю; Обніміте ж, брати мої), кн. 11—12, ст. 1—2; XXXIX. Прочтавши главу 35-у Ісаї („Радуйся, ниво неполютая!“), кн. 11—12, ст. 2—3; XL. И досі снитця — підъ горою, кн. 11—12, ст. 3—4; XLI. За сонцемъ хмаровька

плизве, кн. 11—12, ст. 4—5; XLII. Якъ маю я журитися, докучати людямъ, кн. 11—12, ст. 5.

Передрук і варіанти. 1. Єретик: „Правда“ 1873, ч. 15 (16/28. IX), ст. 509—11; „К. Ст.“ т. XIII (1885, кн. 9), ст. 48—9 (уривок у статті О. Міллера); „Ruský Sesh“ (Київ), р. 1 (1907), с. 31 (15/28. VI), ст. 4—11 (Послание Шафарикові з паралельним перекладом на чеську мову); J. Nečas, Ukr. otázka, Brno 1918, ст. 54 (уривок); 2. Заворожи мене, волхве: „Львовинь“ на р. 1862, ст. 84; „Україна“ 1924, кн. 4, ст. 77 (опублікував М. Новицький); 3. Минають дні: Dumka, „Dz Lit.“ 1861, № 60 (30. VII), ст. 480—1; Я. П. Думечкинъ, Наша Рѣчь. Хрестоматія, кн. IV, Москва 1912, ст. 394; 4. Невольник: Доман. § 32, „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 10), ст. 231—2 і ст. 95—6 окр. відбитки (варіант „посвяти“ за автографом Департаменту Поліції); 5. Не женися на багатій: А. Чужбинскій, Воспоминанія о Т. Г. Шевченкѣ. Спб. 1861, ст. 25 або „Собраніе соч.“, т. VI, Спб. 1891, ст. 438; 6. Тече вода з під явора: О. В. Ржига, Славянскія пѣсни въ восьми варѣчіяхъ. Нижній Новгородъ, 1915, ст. 3—4 („Рада“. Стихотвореніе Т. Шевченка); 7. Чернець: Доман. § 71, „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11—12), ст. 409—10 або ст. 210—11 окремої відбитки; 8. Чи не покниуть нам небого: Остання „Тарасова дума“. „Вечерницѣ“ 1862, ч. 21 (21. VI), ст. 169; 9. Як би мені, мамо, наместо: У. А. III, 167—8 (лист до М. Максимовички, 25. III. 1859); 10. Як маю я журитися: „Рус. Ст.“ 1883, кн. 9, ст. 641 (в листі до Бодяньського з 3. I. 1850); „Нес. Вѣст.“ 1886, кн. 1, ст. 168 (в статті Гаршина); У. А. III, 44.

48. Лист до Я. Бухаренка 1—10—16 V. 1854. „Основа“ 1861, кн. X, 3—7.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 82; „ЛНВ“ 1899, кн. VII, 32—5; Я. П., 376—8 (л. 48); Л. I, 347—51; У. А. III, 67—70 (л. 64); В. I, XI, 93—8 (л. 58).

49. Лист до Я. Кухаренка 22. IV. 1857.
„Основа“ 1861, кн. X, 7—9.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 82; „ЛНВ“ 1899, кн. VII, 35—7; Я. II, 404—5 (л. 71); Л. I, 399—401; У. А. III, 112—4 (л. 90); В. I. XI, 153—5 (л. 85).

50. Лист до Я. Кухаренка 5. VI. 1857.
„Основа“ 1861, кн. X, 9—10.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 88; Я. II, 410 (л. 76); Л. I, 410—2; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 172; У. А. III, 122—3 (л. 95); В. I. XI, 166—8 (л. 90).

51. Лист до Я. Кухаренка 15. VIII. 1857.
„Основа“ 1861, кн. X, 10—11.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 88; Я. II, 412—3 (л. 81); Л. I, 417—8; У. А. III, 128—9 (л. 101); В. I. XI, 174—5 (л. 96).

52. Лист до Я. Кухаренка 16. II. 1858.
„Основа“ 1861, кн. X, 11—12.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 88; Я. II, 425 (л. 102); Л. I, 442—3; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 243—4; У. А. III, 150 (л. 121); В. I. XI, 203—5 (л. 119).

53. Лист до г-р. Ф. Толстого 23. VII. 1857.
„Основа“ 1861, кн. XI—XII, 7—8 (Щоденник III-ка 26. VII. 1857).

Ол. Варвинський. Читавка для II року учительських семінарій. Вид. 1. Л. 1909, ст. 209—210 і вид. 2. Л. 1920, ст. 184 (скорочений); Я. II, 217—9 (Щоденник); Л. I, 414—5; Л. IV, 240—2; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 55—6; У. А. III, 123—5 (л. 96) (із Щоденника), ст. 717—8 (з оригіналу); У. А. IV, 64—5; Дневник III-ка. Ленінград 1931, ст. 120—1; В. I. X, 92—4; В. I. XI, 168—70 (л. 91); Журнал III-ка. К.-Х. 1936, ст. 82—3.

54. Лист до М. Щербина 12. XI. 1857.
„Основа“ 1861, кн. X, 12—13.

Чайий, 108; „Зоря“ 1884, ч. 8, ст. 68; Я. II, 414—5 (л. 84); М. С. Щепкинъ, Записки его, письма, рассказы, материалы для биографии и родословная, Спб. 1914; Л. I, 421—2; Дневник III-ка, X. 1925, ст. 220—1; У. А. III, 131 (л. 104); В. I, XI, 178—9 (л. 99).

55. Лист до М. Щепкина 5. XII. 1857.
„Основа“ 1861, кн. X, 13—5.

Я. II, 417—8 (л. 88); Л. I, 426—8; Дневник III-ка, X. 1925, ст. 224—5; У. А. III, 135—7 (л. 108); В. I. XI, 184—6 (л. 103).

56. Лист до М. Щепкина 3. II. 1858.
„Основа“ 1861, кн. X, 15—16.

Я. II, 422—3 (л. 96); Л. I, 436—7; У. А. III, 145 (л. 118); В. I. XI, 199—200 (л. 116).

57. Лист до М. Щепкина 13. XI. 1858.
„Основа“ 1861, кн. X, 16.

Я. II, 427—8 (л. 108); Л. I, 446—7; У. А. III, 162 (л. 136); В. I. XI, 219—20 (л. 134).

*58. Огні горять, музика грає. „Іллюстрація“.
Всесвітнє Обозр'єнє. 1861, № 17 (13. VII), ст. 27
(Ненапечатанное стихотвореніє Т. Г. Шевченка).

Передрук: „Ж. Р.“ 1929, кн. 3, ст. 156 (подав М. Новицький за автографом з альбому Троцини).

59. [Полякам]. Polakam. („Ще як були ми козаками“). „Dz. Lit.“ 1861, № 60 (30. VII), ст. 480.

20. Lipca

Wrocław

Rok 1861.

DZIENNIK LITERACKI

Wydawca: Władysław Łabęcki, w Wroclawiu: Drukarnia „Prasa“
Księgarnia „Dz. Lit.“, ul. Świdnicka 10, 50-000 Wrocław

Nr. 60.

Prezentacja do Dziennika „Literacki“
Wielkie rozdanie dla czytelników i subskrybentów

Передрукн: по Кобзарях: вид. Кожанчикова. ст. 367 (без останніх 8 рядків); Сушкевича I, ст. 57 (Мязам); Прага II, ст. 209—10 і т. д.; „Promień“ (Львів) 1899, № 2, ст. 28; У. А. III, 155—6 (лист до Максимовича 5 IV. 1858); А. У. II, 405 (за автографом, присвяченим Незабитовському).

60. [Суботів]. Subotów. „Dz. Lit.“ 1861, № 62 (6. VIII), ст. 495—6.

Передрукн: „Основа“ 1862, VII, „Кобзарь“, ст. 6—7; „Вечерницъ“ 1862, ч. 39 (29. XI), ст. 329; „Stoit w seli Subotowi“. „Dz. Lit.“ 1863, № 4, ст. 30 (в старі J. L.); ЗНТШ, т. 54, ст. 6 (відмінн за копією О. Маркевича).

1862

61. Відьма. „Вечерницъ“ 1862, ч. 16 (17. V), ст. 121—2; ч. 17 (24. V), ст. 129—30; ч. 18 (31. V), ст. 137—8.

Без ряд. V. і VI. З передмовою ред. „До громади“ на ст. 121.

62. Дневникъ. „Основа“ 1862, кн. I—VIII.

1. Седьмой отрывокъ (6—13. VIII. 1857), кн. I, ст. 7—16; 2. Восьмой отрывокъ (1857: 15—20, 23, 25, 27—31. VII; 1—28. IX; 1—3. X), кн. II, 3—29; 3. Девятый отрывокъ (1857: 4—20, 22—31. X; 1—10. XI), кн. III, 20—33; 4. Десятый отрывокъ (1857: 11—15, 17—18, 26—30. XI; 1—4, 8—10, 12—21, 24, 29—30. XII; 1858: 1—10. I), кн. IV, 31—45; 5. Одинадцатый отрывокъ (1858: 11—22, 24—31. I; 1—9. II), кн. V, 14—25; 6. Двенадцатый (!) отрывокъ (1858: 10—12, 14—28. II; 7, 10—18. III), кн. VI, 3—14; 7. Тринадцатый отрывокъ (1858: 19—25, 27—31. III; 1—8, 10—16. IV), кн. VII, 17—29; 8. Огрывокъ четырнадцатый, и послѣдній (1858: 17—30. IV; 1—20. V; 13. VII), кн. VIII, 5—20 (на ст. 19—20 „Примѣчаніе“ про купюри).

uoczyć się Aniołowego kochania, i, im bardziej kochał, tem droższą dla siebie stawał na oczach jego z pójści drogi Obowiązków, w której chciał się pomagać, na której chciał być z nim bliżej na dnie, na stop, spaść się w młodo oczyszczony — chciał mieć w nim swój powiędzenie, gwiazdę przewodnią, świecę, jeżeli nie rażono niedowidzi, to przynajmniej tylko jej i dzieciom. Bo oni z góry myśleli o smętno obywatelstwie kobiecym i bardzo na serio je brała, a brała w tym sensie, że życie pojedynczej rodziny przedstawiała sobie nie tylko ogół, zastawiana także jest do drogiego jej się zdawało, że co dotykało ogół, tem boleć powinna i rodzina, do dzieci, czem boleć ogół, tem boleć powinna i rodzina, do czego dążyć ogół, czego on pragnął, do tego dążyć, tego pragnąć powinna i rodzina. Sięła z mężem swoim i dziećmi uważała jako integralną całość tego pokrzywdzonego ogółu, który zwał się Polska, miał swoją historję, swoje prawa, swoje oparte na prawach państwowości, a przez historję, prawa i państwowość, posiadał upamiętnienie od samego Boga upamiętniło się o krajowidy. Wydzielanie się z ogółu dla tworzenia dla siebie jakiegos parykularnego, do odrębnych celów zastosowanego, domowego znaczenia, wydawało się jej występkiem, dezercją i pod standardem tych obowiązków, jakie mają dzieci wzięciem matki.

(C. d. n.)

Z porostających w rękopiśmie poezji Tarasa Szewczenki:

Tarasowa Nól.

Wola kółki betmabaczyna
Ta wiec na wzmietnia:
Wola, wola panowai
Ta wola na ludem.
Tępi słowy koczackoj
Bo wiec na zabodem.

Ukraino! Ukraino!
Nesko moja, nesko!
Jah zbuduj tebe kraj
Zwiazana serdeczko.
De podda koczackowo
Czerwonu zapynu?
De podda dola, wolia,
Bucuruky, barmany?
De podda?.. khowido.
A czy zastopis
Synu more swojy hoy,
Wjaki mołyty?
Nowetaj bory, braje rucy.
Zetyły sunajus,
A sid dityj kocackymy
Pohenci panujaj
Hrazja mora, mowezaj bory
Hulaj bojnij; pazem!
Wiesne dity kocackij.
Taku wiesz dula

Nad ciekawo w czystom polu.
Nohly cromojo;
De krow' teku koczackaj
Iczna zelenije
Sydy: wozon na mołyty
Ta z holodu krowez.
Zwiaz kocz. betmabaczyna,
Zbudaj taj zupczaje

POLINAR

180

Szere jak boly na koczajny.
A Wyzwani na nulya wola.
O! tamto wieszko tyto
Brawdy z wilynyj Lachow
Przajdy bujnyj; stepnyj;
W stepach przazynia, wilyj.
Nemaze ludy drowca
Przjuda sie gromaj meby;
Sjonyj wozowaj rucy.
Rucy wyj i wesydy.
Sjazy, skobnyj k.
A! poki ymanc Chryzowym
Przjudy koczajny, taj zapety
Nas tuchy; raj i rozly.
Wody more sily i kow.
I Sily, ymanc Chryzowym
Zamrodowy, rozjady?
Przjudy holowaj lachow.
Nemaze idypanz rowa.
Ukman stobne, plicze
Za holowaju, holowa
De dola pada — lat kowaj.
A Wyzwani koczajny przjokam
Koczajny: Ti Daw koczajny!
O! takte Lach. dule, boste!
Nas porozety, rowaj.
A myb i dety tak dyle,
Podajdy rowaj koczajny
I terec szerzej je podaj
I ymanc Chryzowym rowaj
Wozowaj: nas tuchy raj!

DUMKA.

Myszaj! do myszaj! nocu
Myszaj lito — wozowaj!
Pawowle hajt. Hasetaj oczu.
Zasnuly dany, wozowaj spyt.
I wozowle i na zaju
Czy ja żywu, czy dolywaju.
Czy tak po swiu wozowaj?
Bo wiec i na pliczu na smajaj
Hajo de ty dolo de ty
Nywa nijajoi!
Koly dachoi dal Bode,
Ta daj stoj, stoj!

Ne daj spaty wozowaj
Sreccem ganycty.
I huzajju lofodaju
Na swiu teatny
A daj sreccem żyty
I hudej luboty,
A kolo ni cu przyklyness
I swiu zapetyty

Sreccem wipoty a koczajny
Umynt w rowaj
A sate horette spaty, spaty.
I spaty na woli
I zasnuly na wik wily
I dula na krowaj
Nyakohlo udnykowno
Czy żył, czy zasnulaj?
Dole de ty dolo de ty!

Відзив (ворожай): И. Кулжинскій, О зарождающейся, такъ называемой, малороссійской литературѣ. Кіевъ 1863, 8°, ст. 32, розділ III: Дневникъ Т. Г. Шевченка.

63. Кобзарь. „Основа“ 1862, кн. I—V, VII—X.

Зміст: XLIII. О. М. Л-в-р-скому („Не додому вночі йдучи“), кн. I, ст. 1—2; XLIV. Породила мене мати, кн. I, ст. 2—3; XLV. По улиці вігеръ віє, кн. I, ст. 3; XLVI. Закувала зозуленька, кн. I, ст. 3—4; XLVII. Ой сяду я підъ хатою, кн. I, ст. 4; XLVIII. Туманъ, туманъ долною, кн. I, ст. 4—5; XLIX. Ой люлі, люлі, моя дитино, кн. I, ст. 5; L. Зацвіла въ долині, кн. I, ст. 5—6; LI. Колись дурною головою, кн. I, ст. 6; LII. На великдень, на соломі, кн. II, ст. 1, LIII. Якъ би міні черевика, кн. II, ст. 1—2; LIV. Подражаніє польському поєтові Антонію Сові („Посажу коло хатни“), кн. II, ст. 2; LV. Моїмъ союзникамъ („Згадайте, братія моя“), кн. III, ст. 1; LVI. Лічу въ неволі дні и ночі, кн. III, ст. 2; LVII. Неофіти. (Поэма), кн. IV, ст. 1—17; LVIII. Росли у купочці, зросли, кн. V, ст. 1; LIX. На памьять 5 августа 1860 г. („Моя ти люблю мій ти друже!“), кн. V, ст. 1—2; LX. Н. Я. Макарову. На памьядь 14 сентября. („Барвінок цвів і зеленів“), кн. V, ст. 2; LXI. * * *. („Поставлю хату і кімвату“), кн. V, ст. 3; LXII. Епидлогъ до „Невольника“, кн. VI, ст. 1—2; LXIII. Зъ поэми „Петрусь“ („Були на хуторі пани“), кн. VII, ст. 1—5; LXIV. Суботівъ, кн. VII, ст. 6—7; LXV. Въ неволі въ самоті немає, кн. VII, ст. 7; LXVI. За думою дума роємъ видітає, кн. VII, ст. 8; LXVII. Мати-покритка („У нашім раі, на землі“), кн. VIII, ст. 1—3; LXVIII. Ой одна я, одна, кн. VIII, ст. 4; LXIX. Мовъ за подушье оступили, кн. VIII, ст. 4; LXX. Коло гаю въ чистімъ полі, кн. IX, ст. 1—2; LXXI. Назаръ Стодоля. Малороссійская дія, кн. IX, ст. 3—39 (Кобзарь LXX замість LXXI); на ст. 3—4 примітка Ред.; ст. 4: „Примічаніє

П. А. Куляша"; LXXII. А. О. Козачковському („Давно те діялось“), кн. X, ст. 1—5; LXXIII. По надь полемъ иде, кн. X, ст. 5—6.

Передрук и варіанти: 1. Макарову („Барвінок цвів і зеленів“): Чалий, 170; 2. Неофіти: „Вечерниця“ 1862, ч. 31 (29. VIII), ст. 265—7; ч. 32 (6. IX), ст. 273—5; ч. 33 (13. IX), ст. 281—2; Neofity. „Sioto“ з. 4 (1867), ст. 3—24; 3. Петрусь: „Нива“ 1865, ч. 14, ст. 213—4, ч. 15, ст. 230—1; Доман. § 158. „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11—12), ст. 482—8 і ст. 286—8 окр. відбитки; 4. Посажу коло хатини: Чалий, 169; 5. Поставлю хату і кімнату: ЗНТШ, т. 83, ст. 179—80 (подав В. Доманицький).

Іст. творів: 1. Назар Стодоля: У. А. III, 420, замітка П. Р[уліна]; 2. Неофіти: У. А. III, 757—8 і IV, 630—2, замітка С. Є[фремова]; листи Шевченка: до С. Аксакова 16. II. 1858; П. Куліша, 4. I і 26. I. 1858; до М. Лазаревського 21. I. 1858 та до М. Щепина 17—18. I. 1858.

64. Лилей. „Слово“ 1862, ч. 16 (24. II/8. III), ст. 61, фел.

Передрук: „Україна“ 1925, кн. 1—2, ст. 111.

65. Лист до С. Артемовського 1. VII. 1852. „Основа“ 1862, VII, 9—11.

Я. II, 366—7; Л. I, 324—6; У. А. III, 51—3 (л. 53); В. I. XI, 72—4 (л. 47).

66. Лист до С. Артемовського 15. VI. 1853. „Основа“ 1862, VII, 11—14.

Я. II, 372—4 (л. 44); Л. I, 336—9; У. А. III, 61—3 (л. 60); В. I. XI, 83—6 (л. 53).

67. Лист до С. Артемовського 6. X. 1853. „Основа“ 1862, VII, 14—15.

Я. II, 374—5 (л. 46); Л. I, 340—1; У. А. III, 64—5 (л. 62); В. I. XI, 89—91 (л. 56).

68. Лист до С. Артемовського 30. VI. 1856. „Основа“ 1862, VII, 15—16.

„К. Ст.“ 1883, кн. 2, ст. 404—6; „Зоря“ 1883, ч. 6, ст. 96; К. Лучаковский, Руска читанка для I. класы школь сер. Л. 1892, ст. 124—5; Я. II, 395—6 (л. 64); Л. I, 382—3; У. А. III, 99—100 (л. 83); В. I. XI, 135—7 (л. 78).

69. Лист до А. Козачковского 16. VII. 1852.
„Основа“ 1862, IV, 16—20.

Я. II, 367—8 (л. 38); Л. I, 326—8; У. А. III, 54—6 (л. 55); В. I. XI, 77—9 (л. 49).

70. Лист до А. Козачковского 30. VI. 1853.
„Основа“ 1862, IV, 20—1.

Я. II, 374 (л. 45); Л. I, 339—40; У. А. III, 63—4 (л. 61); В. I. XI, 86—7 (л. 54).

71. Лист до А. Козачковского 14. IV. 1854.
„Основа“ 1862, IV, 20—3.

Я. II, 378—9 (л. 49); Л. I, 351—3; У. А. III, 70—2 (л. 65); В. I. XI, 98—100 (л. 59).

72. Лист до П. Куліша 5. XII. 1857.
„Основа“ 1862, V, 9—11.

Я. II, 418—9 (л. 89); Л. I, 428—30; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 225—6; У. А. III, 137—8 (л. 109); В. I. XI, 187—8 (л. 104).

73. Лист до П. Куліша 4. I. 1858.
„Основа“ 1862, V, 11.

Я. II, 421 (л. 93); Л. I, 403—4; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 233—4; У. А. III, 140—1 (л. 113); В. I. XI, 192—3 (л. 109).

74. Лист до П. Куліша 26. I. 1858.
„Основа“ 1862, V, 12—3.

Я. II, 421—2 (л. 95); Л. I, 434—5; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 234 (лиш уривок про „Неофіти“); У. А. III, 144—5 (л. 117); В. I. XI, 196—7 (л. 113).

75. Лист до М. Лазаревського 8. X. 1856.
„Основа“ 1862, III, 3—4.

Я. II, 396—7 (л. 65); Л. I, 383—5; У. А. III, 102—3 (л. 85); В. I. XI, 139—41 (л. 80).

76. Лист до М. Лазаревського 8. XII. 1856.
„Основа“ 1862, III, 4—5.

Я. П., 400 (л. 68); Л. I, 390—1; У. А. III, 106 (л. 87); В. I. XI, 144—5 (л. 82).

77. Лист до М. Лазаревського 22. IV. 1857.
Основа“ 1862, III, 6—8.

Я. П., 406—7 (л. 73); Л. I, 403—5; У. А. III, 116—8 (л. 92); В. I. XI, 158—61 (л. 87).

78. Лист до М. Лазаревського 20. V. 1857.
„Основа“ 1862, III, 8—9.

Я. П., 409—10 (л. 75); Л. I, 409—10; У. А. III, 121—2 (л. 94); В. I. XI, 165—6 (л. 86).

79. Лист до М. Лазаревського 30. VI. 1857.
„Основа“ 1862, III, 9—10.

Я. П., 411 (л. 77); Л. I, 412—3; У. А. III, 125 (л. 97); В. I. XI, 170—1 (л. 92).

80. Лист до М. Лазаревського 1. VII. 1857.
„Основа“ 1862, III, 10—11.

Я. П., 411—2 (л. 78); Л. I, 413—4; Дневник III-ка, X. 1925, ст. 177; У. А. III, 126 (л. 98); В. I. XI, 171—2 (л. 93).

81. Лист до М. Лазаревського 14. VIII. 1857.
„Основа“ 1862, III, 11.

Я. П., 412 (л. 80); Л. I, 416—7; Дневник III-ка, X. 1925, ст. 195—6 (з датою 10. VIII!); У. А. III, 127—8 (л. 100); В. I. XI, 173—4 (л. 95).

82. Лист до М. Лазаревського 8. X. 1857.
„Основа“ 1862, III, 12.

Я. П., 413 (л. 82); Л. I, 418—9. Дневник III-ка, X. 1925, ст. 209; У. А. III, 128—9 (л. 102); В. I. XI, 175—6 (л. 97).

83. Лист до М. Лазаревського 19. X. 1857.
„Основа“ 1862, III, 13—4.

Я. П., 413—4 (л. 83); Л. I, 419—91; Дневник III-ка, X. 1925, ст. 214—5 (з датою 19. X!); У. А. III, 129—31 (л. 103); В. I. XI, 176—8 (л. 98).

84. Лист до М. Лазаревського 18. XI. 1857.
„Основа“ 1862, III, 14—15.

Я. II, 417 (л. 87); Л. I, 425—6; Дневник III-ка. X. 125, ст. 223 (Айзеншток датує 28. XI, за згадкою в Щоденнику під 29. XI); У. А. III, 134—5 (л. 107); В. I. XI, 183—4 (л. 102).

85. Лист до М. Лазаревського 4. I. 1858.
„Основа“ 1862, III, 15.

Я. II, 420 —1 (л. 92); Л. I, 432—3; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 233; У. А. III, 140 (л. 112); В. I. XI, 191—2 (л. 108).

86. Лист до М. Лазаревського 21. I. 1858.
„Основа“ 1862, III, 16.

Я. II, 421 (л. 94); Л. I, 434; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 236; У. А. III, 143—4 (л. 116); В. I, XI, 196 (л. 112).

87. Лист до М. Лазаревського 22. II. 1858.
„Основа“ 1862, III, 16—17.

Я. II, 424 (л. 99); Л. I, 440; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 246; У. А. III, 152 (л. 123); В. I. XI, 206—7 (л. 121).

88. Лист до М. Лазаревського 25. II. 1858.
„Основа“ 1862, III, 17.

Я. II, 404 (л. 100); Л. I, 400—1; У. А. III, 153 (л. 124); В. I. XI, 207—8 (л. 122).

89. Лист до М. Лазаревського 12. III. 1858.
„Основа“ 1862, III, 17—18.

Я. II, 425—6 (л. 130); Л. I, 443; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 253; У. А. III, 154 (л. 126); В. I. XI, 209 (л. 124).

90. Лист до М. Лазаревського 19—21. III. 1858.
„Основа“ 1862, III, 18.

Я. II, 426 (л. 104); Л. I, 444; У. А. III, 154—5 (л. 127); В. I. XI, 209—10 (л. 125).

91. Лист до М. Лазаревського 10. VII. 1859.
„Основа“ 1862, III, 18—19.

Я. II, 430 (л. 115); Л. I, 451; У. А. III, 171—2 (л. 154); В. I. XI, 229 (л. 148).

92. Лист до А. Маркевича 22. IV. 1857. „Основа“ 1862, V, 8—9 (без postscriptum).

Я. II, 405—6 (л. 72); Л. I, 401—3; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 172—3 (само postscriptum, за оригіналом листа); У. А. III, 114—6 (л. 91, увесь); В. I. XI, 156—8 (л. 86).

93. Лист до М. Осниова 20. V. 1856. „Московскія Вѣд.“ 1862, № 45 (28. II): Два письма къ Николаю Осиповичу О.

„Основа“ 1862, IV, 24—9 (ст. 23—4: передмова з „Моск. Вѣд.“); Я. II, 385—8 (л. 56); Л. I, 362—8; У. А. III, 93—8 (л. 81); В. I. XI, 128—34 (л. 76).

94. Лист до М. Осниова 23. XII. 1857. „Московскія Вѣд.“ 1862 № 45.

„Основа“ 1862, IV, 29—30; Я. II, 419—20 (л. 90); Л. I, 430—1; Дневник III-ка. X. 1925, ст. 229; У. А. III, 138—9 (л. 110); В. I. XI, 188—9 (л. 105).

95. Лист до К. Піунової 30. I. 1858. „Основа“ 1862, V, 19 (Дневник III-ка).

Чалий, 114; Кобзар, III. Л. 1895, ст. 163—4 (укр. пер.); Я. II, 301—2; Л. I, 435—6; Т. Л. II, 324—5; Щоденник III-ка. X. 1924, ст. 75 (укр. пер.); Дневник III-ка. X. 1925, ст. 127—8; У. А. III, 767—8; У. А. IV, 144; Дневник III-ка. Ленанград, 1931, ст. 242; В. I. XI, 198 (л. 114); Журнал III-ка. К.-Х. 1936, ст. 185—6.

96. Лист до О. Плищесва 6. IV. 1855. „Основа“ 1862, V, 7—8 (до А. П.).

Я. II, 390—1 (л. 59); Л. I, 372—4; У. А. III, 81—2 (л. 72); В. I. XI, 112—3 (л. 67).

97. Лист до С. Сераковського 6. IV. 1855. „Основа“ 1862, V, 6—7 (без дати).

Я. II, 390 (л. 53); Л. I, 372; У. А. III, 82 (л. 73); В. I. XI, 114 (л. 68).

98. Лист до Гр. Тарновського 26. III. 1842.
„Основа“ 1862, V, 4.

„К. Ст.“ 1883, кн. 2, ст. 401—2; „Зоря“
1883, ч. 5, ст. 95—6; Я. II, 345 (л. 4); Л. I, 282—3;
У. А. III, 8—9 (л. 8); В. I. XI, 19—20 (л. 6).

99. Лист до Гр. Тарновського 25. I. 1843.
„Основа“ 1862, V, 5—6.

„К. Ст.“ 1833, кн. 2, ст. 402—4; „Зоря“ 1883,
ч. 6, ст. 96; Я. II, 344—7 (л. 6); Л. I, 285—6;
У. А. III, 10—13 (л. 9); В. I. XI, 22—24 (л. 8).

100. Лист до М. Чалого 11. VIII. 1860.
„Основа“ 1862, VI, 25 (віби до Сави Ч.).

Я. II, 440 (л. 141); Л. I, 469; У. А. III, 193
(л. 192); В. I. XI, 257 (л. 189).

101. Лист до М. Чалого 6. XI. 1860.
„Основа“ 1862, кн. VI, 52—6.

Я. II, 442 (л. 144); Л. I, 473; У. А. III,
198—9 (л. 202); В. I. XI, 264—5 (л. 201).

102. Лист до М. Чалого 4. I. 1861.
„Основа“ 1862, VI, 26.

Чалий 180—1; Я. II, 443—4 (л. 151, частка).
444 (лист 152, увесь); „Письмо з Просьвіти“ 1911,
ч. 2—3, ст. 41; Л. I, 476 (частка), 476—7 (увесь);
У. А. III, 203—4 (л. 210); В. I. XI, 268—9
(л. 211).

103. Лист до М. Чалого 12. I. 1861.
„Основа“ 1862, VI, 27.

Я. II, 444 (л. 153); „Письмо з Просьвіти“
1911, ч. 2—3, ст. 141; Л. I, 477; У. А. III, 205
(л. 112); В. I. XI, 270 (л. 213).

104. Лист до В. Шевченка 13. VII. 1859.
„Основа“ 1862, VI, 5.

„Правда“, 1875, ч. 23, ст. 925; Я. II, 430
(л. 116); Л. I, 451; У. А. III, 172 (л. 155); В. I. XI,
229 (л. 149).

105. Лист до В. Шевченка 20. VIII. 1859.
„Основа“ 1862, VI, 5.

„Правда“ 1875, ч. 23, ст. 925 - 6; Я. II, 430 - 1 (л. 117); Л. I. 451 2; У. А. III, 173 (л. 158); В. I. XI, 230 - 1 (л. 152).

106. Лист до В. Шевченка 10. IX. 1859.
„Основа“ 1862, VI, 5 - 6.

„Правда“ 1875, ч. 23, ст. 926; Я. II, 431 (л. 118); Л. I. 452 - 3; У. А. III, 172 - 4 (л. 159); В. I. XI, 231 - 2 (л. 153).

107. Лист до В. Шевченка 2. XI. 1859.
„Основа“ 1862, VI, 7 - 8.

„Правда“ 1875, ч. 23, ст. 926 - 7; Я. II, 432 (л. 121); Л. I. 454 - 5; У. А. III, 176 - 7 (л. 164); В. II. XI, 234 - 6 (л. 153).

108. Лист до В. Шевченка 7. XII. 1859.
„Основа“ 1862, VI, 8 - 10.

„Правда“ 1875, ч. 23, ст. 927 - 8; Я. II, 432 - 3 (л. 122); Л. I, 455 - 7; У. А. III, 178 - 9 (л. 167); В. I. XI, 237 - 9 (л. 161).

109. Лист до В. Шевченка 12. I. 1860.
„Основа“ 1862, VI, 10 - 11.

„Правда“ 1875, ч. 23, ст. 928 - 9; Я. II, 434 (л. 125); Л. I, 458 - 9; У. А. III, 180 - 1 (л. 169); В. I. XI, 240 - 1; (л. 163).

110. Лист до В. Шевченка 1. II. 1860.
„Основа“ 1862, VI, 11.

„Правда“ 1875, ч. 23, ст. 929, Я. II, 434 (л. 126); Л. I, 469; У. А. III, 182 (л. 172); В. I. XI, 242 (л. 166).

111. Лист до В. Шевченка з лютого 1860
(„Прочитай оце письмо“). „Основа“ 1862, VI, 11 - 12.

„Правда“ 1875, ч. 23, ст. 929; Я. II, 434 - 5 (л. 127); Л. I, 460; У. А. III, 182 - 3 (л. 174); В. I. XI, 243 (л. 168).

112. Лист до В. Шевченка 18. II. 1860.
„Основа“ 1862, VI, 12 - 13.

„Правда“ 1875, ч. 23, ст. 929 - 30; Я. II, 435 (л. 128); Л. I, 460 - 1; У. А. III, 183 - 4 (л. 176); В. I. XI, 244 (л. 170).

113. Лист до В. Шевченка 23. III. 1860.
 „Основа“ 1862, VI, 13—14.
 „Правда“ 1875, ч. 23, ст. 930; Я. II, 435—6
 (л. 129); Л. I, 461—2; У. А. III, 184 (л. 177);
 В. I. XI, 245 (л. 171).
114. Лист до В. Шевченка 28. III. 1860.
 „Основа“ 1862, VI, 14—15.
 „Правда“ 1875, ч. 24, ст. 966—7; Я. II, 436
 (л. 132); Л. I, 463; У. А. III, 185 (л. 189);
 В. I. XI, 246—7 (л. 173).
115. Лист до В. Шевченка 22. IV. 1860.
 „Основа“ 1862, VI, 15—16.
 Я. II, 436—7 (л. 133); Л. I, 463—5; У. А. III,
 185—7 (л. 180); В. I. XI, 247—8 (л. 174).
116. Лист до В. Шевченка 15. V. 1860.
 „Основа“ 1862, VI, 17—18.
 „Правда“ 1875, ч. 24, ст. 967; Я. II, 437—8
 (л. 134); Л. I, 465—6; У. А. III, 187—8 (л. 182);
 В. I. XI, 249—50 (л. 176).
117. Лист до В. Шевченка 29. VI. 1860.
 „Основа“ 1862, VI, 18—19.
 „Правда“ 1875, ч. 24, ст. 967—8; Я. II,
 438—9 (л. 136); Л. I, 467—8; У. А. III, 190—1
 (л. 186); В. I. XI, 253—4 (л. 182).
118. Лист до В. Шевченка 1. VII. 1860.
 „Основа“ 1862, VI, 19—20.
 „Правда“ 1875, ч. 24, ст. 968; Я. II. 439
 (л. 138); Л. I, 468; У. А. III, 191 (л. 187); В. I.
 XI, 254 (л. 183).
119. Лист до В. Шевченка 29. VII. 1860.
 „Основа“ 1862, VI, 20.
 „Правда“ 1875, ч. 24, ст. 968—9; Я. II,
 438 (л. 139); Л. I, 468—9; У. А. III, 191—2
 (л. 189); В. I. XI. 255 (л. 186).
120. Лист до В. Шевченка 22—25. VIII. 1860.
 „Основа“ 1862, VI, 20—22.

„Правда“ 1875, ч. 24, ст. 969—70; Чалий, 163 (уривок); Я. II, 440—1 (л. 142); Л. I, 470—1; У. А. III, 193—5 (л. 193); В. I, XI, 257—9 (л. 190).

121. Лист до В. Шевченка 5. X. 1860.
„Основа“ 1862, VI, 22—23.

„Правда“ 1875, ч. 24, ст. 970—1; Я. II, 441—2 (л. 143); Л. I, 471—3; У. А. III, 197 (л. 199); В. I, XI, 262—3 (л. 198).

122. Лист до В. Шевченка 2. XII. 1860.
„Основа“ 1862, VI, 23.

„Правда“ 1875, ч. 24, ст. 971; Я. II, 442 (л. 145); Л. I, 473; У. А. III, 199—200 (л. 205); В. I, XI, 266 (л. 204).

123. Лист до В. Шевченка 23. XII. 1860.
„Основа“ 1862, VI, 24.

„Правда“ 1875, ч. 24, ст. 971; Я. II, 442—3 (л. 147); Л. I, 474; У. А. III, 200 (л. 207); В. I, XI, 267 (л. 207).

124. Лист до В. Шевченка 22. I. 1861.
„Основа“ 1862, VI, 24.

„Правда“ 1875, ч. 24, ст. 971 2; Я. II, 444—5 (л. 154); Л. I, 477—8; У. А. III, 205—6 (л. 214); В. I, XI, 271 (л. 215).

125. Лист до В. Шевченка 29. I. 1861.
„Основа“ 1862, VI, 24—5.

„Правда“ 1875, ч. 24, ст. 972; Я. II, 445 (л. 155); Л. I, 478—9; У. А. III, 206 (л. 215); В. I, XI, 271—2 (л. 216).

126. Муза. „Основа“ 1862, V, 24 (Щоденник з 9. II. 1858).

Передруки: 1. По всіх повних виданнях Щоденника, пор. напр. У. А. IV, 149—50; 2. У. А. III, 146—7 (в листі до Шевченка з 9. II. 1858).

127. Нерубендя. Дума. Санктпетербургъ 1862, 16^o (15,5×9,5), ст. 6. [Въ типографіи Департамента Удѣловъ].

В серіі „Сільська бібліотека“ ч. 30. Ценазурний довід: Спб. 21. VII. 1862.

128. Русалка. „Вечерницѣ“ 1862, ч. 22 (28 VI), ст. 185.

129. Слава. „Основа“ 1862, V, 25 (Щоденник 9. II. 1858: „А ти, задріпанко-шинкарко“).

Передруки по всіх видавках Щоденника, пор. У. А. IV, 150; варіант: У. А. III, 147—8 (в листі до Щенкіна 8. II. 1858: „А ти, циндрорендаржо“).

130. Тарасова нічъ. Поэма. Типомъ другимъ. Санктпетербургъ 1862, м. 8° (16×10), ст. 8. [Въ типографіи Департамента Удѣловъ].

В серіі „Сільська бібліотека“ ч. 10. Цензурний дозвіл: Сиб. 1. IX. 1862.

131. Тополя. Баллада. Типомъ другимъ. Санктпетербургъ 1862, м. 8° (16,5×10,5), ст. 11. [Въ типографіи Департамента Удѣловъ].

В серіі „Сільська бібліотека“ ч. 9. Цензурний дозвіл: Сиб. 1. IX. 1862.

1863

132. До Миколи Костомарова („Весінне сонечко ховалось“). „Мета“ 1863, ч. 4 (грудень), ст. 273.

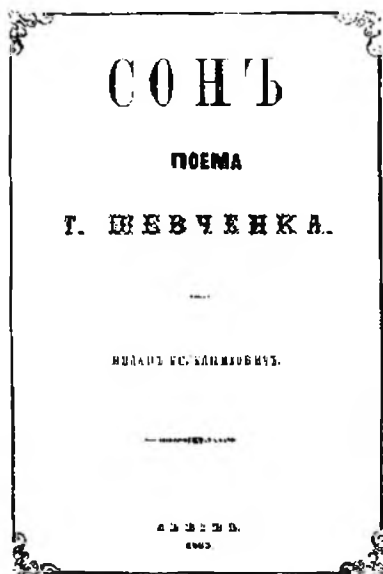
Передруки: „Рус. Ст.“ 1880, кн. 3, ст. 602 (Николаю Ивановичу Костомарову); „Вѣкъ“ 1882, кн. 12, отд. IV, ст. 227 (в статті В. Бірюкова) Чалий, 99—100; Дневник ПІ-ка. X. 1925, ст. 200.

Варіант: „Веселе сонечко ховалось“ уперше в прязькому „Кобзарі“ т. II.

133. Плачъ Ярославни. Частина зъ поеми „Слово о полку Игоревімъ“; перевідъ Т. Шевченка. „Вечерницѣ“ 1863, ч. 12 (21. III), ст. 89.

Част. I. „В Путивлі граді вранці рако“.

134. Сидючи въ неволі, 1847 р. [„Мені однаково, чи буду“]. „Мета“ 1863, ч. 4 (грудень), ст. 272—3.



Обкладинка 1-го вид. поеми.

Передруки: „К. Ст.“ 1905, кн. IV, ст. 28—9; А. Р[усовъ], Къ поправкамъ текста Кобзаря; J. Nečas, Ukr. otázka. Brno, 1918, ст. 49—50.

135. Чигринъ. „Вечерницѣ“ 1863. ч. 11, (14. III, ст. 81—2.

136. Шафарикови. Власноруччя (автографъ) незабутнёго Українського Кобзаря, Тараса Григоровича Шевченка, у „Народній Домъ“ на незабуди склалае Українець Василь Білозерський 29 січня 1863 року. Питербурхъ. Фотолѣтографалъ Мелетій Дуткевичъ въ Вѣдны. Друкъ Л. Могня. [Вѣдень 1863], м. 4^о (25×20), ст. 8.

Присвята Шафарикові і початок поеми „Бретик“ (7 рядків)

В 1924 р. Книгарня НТШ. до решток цього видання дала обкладинку з таким наголовком: Фото-літографічна відбитка власноручного письма Тараса Шевченка з поеми „Іван Гус“ (Присвята Шафарикові). Власність книгарні Н. Тов. ім. Шевченка у Львові. Літ. А. Андрейчин, Львів.

1865

137. Сонь. Поема. Видавъ Кс. Климовичъ. Львівъ 1865, 8° (23,5×15), ст. 20. [Зъ печатні Ставролигіяйської].

Без титулової картки.

Передрук: „Alaska Herald“ (Сан Франциско) 1868, 1. IX (уривок).

1867

138. Автобіографія. Письмо до редактора „Народного Чтенія“. (Переложено зъ великоруського). „Правда“ 1867, ч. 15 (21. VIII), ст. 117—9, ч. 16 (1. IX), ст. 128.

Передрукована також у другому томі „Поезій“ вид. Сушкевича.

139. Кобзарь. (Типомъ четвертимъ). Коштомъ Д. Е. Кожанчикова. Санктпетербургъ 1867, 8° (23×16), ст. XII+(1)+(1)+(1)+323—677+портрет. Типографія Императорской Академіи Наук. 3.000 пр.

По наголовку motto:

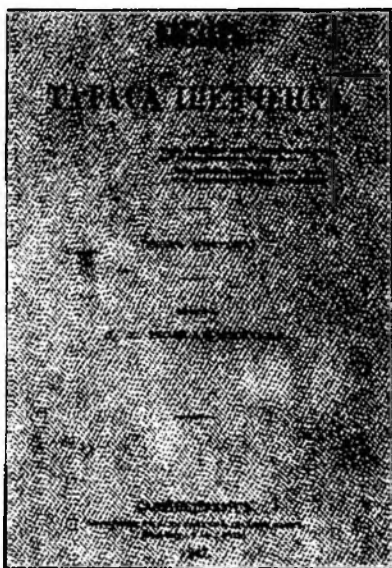
Струни мої, струни золоті! заграйте мені ствха,
Ачей козак нетяжеше позабуде лиха!

(Такъ звпчайво надписується надъ малєваємъ запорожцемъ-кобзаремъ зъ бандурою.)

Кобзар цей редагували М. Костомарів та Г. Валквевит.

Зміст: Ст. V—VI: Передмова; ст. VII—XII: Оглав; ст. 276—319: Назар Стодоля; ст. 671—7: Письмо къ редактору „Народнаго Чтенія.“

Тут уперше появился отсі поезії: 1. А нумо знову віршувать; 2. Буває в неволі іноді згадаю; 3. Буває іноді старий; 4. Було роблю що, чи гуляю; 5. Варнає; 6. Вночі і ожеледь і мряка (уривок із „О люди, люди небораки“); 7. Во Іудеї, во



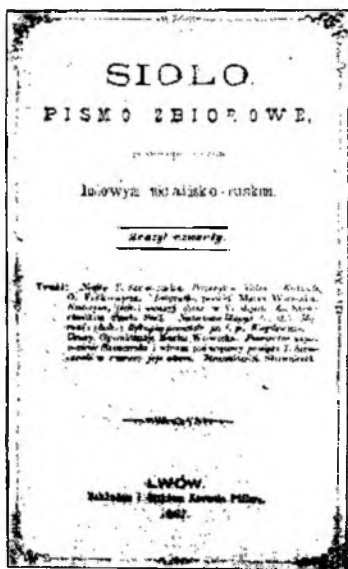
Титулова картка.

дні она; 8. В Путивлі граді вранці рано; 9. Готово! Парус розпустили; 10. Дівча любе, чорнобриве; 11. Добро у кого є господа; 12. Думи мої, думи мої (ви мої єдині); 13. За байраком байрак; 14. За думою дума ром влітає (М. В. Гоголю); 15. Заросля шляхи тернами; 16. Заступила чорна хмара; 17. Зперед світа до вечора (Із „Слова о полку Ігоревім“, II); 18. І виріє я на чужині; 19. Ізза гаю сонце сходить; 20. І знову мені не привезла; 21. І золотої, й дорогої; 22. Іржавець; 23. І станом гнучим і красою; 24. Княжна; 25. Колись то ще, во время оно; 26. Марина; 27. Марку Вовчку („Недавно я поза Уралом“); 28. Мені здається, я не знаю; 29. Мені тринадцятий минав; 30. Ми вкупочці колись росли; 31. Ми восени таки похожі; 32. Ми заспівали



М. Костомарів, ред. „Кобзаря“ 1867 р.

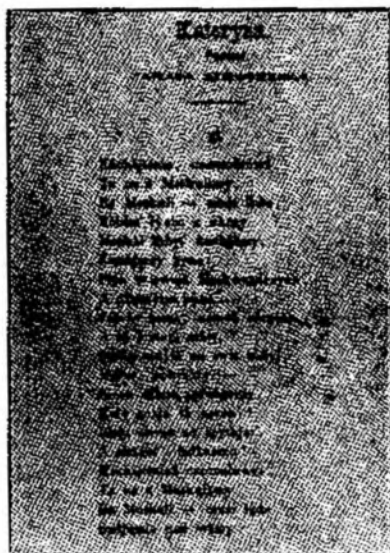
розійшлись; 33. Між скалами неначе злодій; 34. Мій Боже милій! як то мало... (Прочитавши XI-ий псалом); 35. На батька бісового трачу; 36. На городі коло броду; 37. На улиці невесело; 38. Не знаю, як тепер ляхи живуть (довінчення поезії „Буває в неволі іноді згадаю“); 39. Не вдай матері; 40. Неначе праведних дітей; 41. Неначе степом чумаки; 42. Не спалося, — а ніч як море; 43. Не так ті вороги; 44. Не тополю високою; 45. Не хочу я женитися; 46. Ну що б, здавалося, слова; 47. Ой виострю товарища; 48. Ой гляну я, подивлюся; 49. Ой діброво, темний гаю; 50. Ой маю, маю я оченята; 51. Ой не п'ються пива, меду; 52. Ой нішла я у яр за водою; 53. Ой стрічечка до стрічечки; 54. Ой я свого чоловіка; 55. Подражаніє сербському („Наїхали



Обкладинка час. „Sioło“.

старости“); 56. П. С. („Не жаль на злого“); 57. Самому чудно, а де ж дітись; 58. Сичі; 59. Сон („Гори мої високі“); 60. Сонце заходить, гори чорніють; 61. Сотник („У Оглаві“); 62. Та не дай, Господи, нікому; 63. Титарівна („Давно це дилось, колись“); 64. То так і я тепер пишу; 65. У Бога за дверми лежала сокира; 66. У неділеньку та ранесенько; 67. У неділеньку, у святую; 68. У перетику ходила; 69. У тієї Катерини; 70. Утоптала стежечку через яр; 71. Хіба самому написати; 72. Чи то недоля та неволя; 73. Чума; 74. Швачка („Ой не петься горілочка“); 75. Як би зустрілися ми знову; 76. Як би тобі довслася; 77. Як би то ти, Богдане паний.

Передруки і варіанти: 1. Готово!
Парус розпустили. „К. Ст.“ т. 24 (1889,



Початок „Катерини“ в час. „Sioło“ 1866, з. 1.

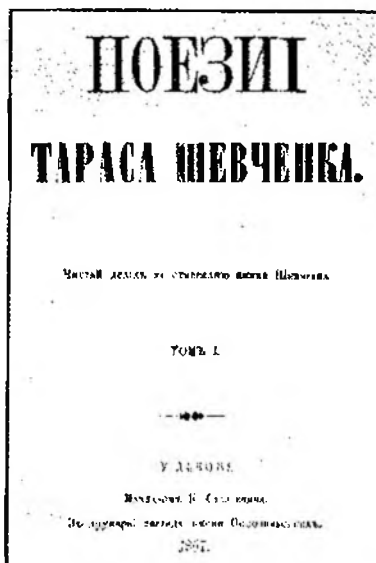
кн. 3), ст. 568; 2. Заросли шляхи тер-
нами: „Правда“ 1867, ч. 20, ст. 153 (Думка);
3. Заступила чорна хмара: „Правда“ 1867
ч. 15, ст. 113 (Петро Дорошенко); 4. Княжна:
„Нова Громада“ 1906, кн. 8, ст. 111—2, із всту-
пом В. Доманицького на ст. 110—1 (розділ I-й
„Село і серце відпочине“); 5. Марку Вовчку:
„Правда“ 1867, ч. 26, ст. 202; „Н. М.“ 1919,
ч. 1—2, ст. 32—3 (подав П. Филипович); 6. Ми
вкупочці колись росли: Доман. § 152 (2-га
половина, за „Малою книжкою“). „К. Ст.“ т. 94,
(1906, кн. 11—12), ст. 477 і ст. 278 окр. відбитки;
7. На городі коло броду: Багрий, Известия
Айзерб. Унив. 1925, ст. 172 або 80 відбитки; 8. Не
знаю, як тепер ляхи живуть: „Правда“
1867, ч. 18, ст. 137; 9. У неділеньку у свя-
ту: „Правда“ 1867, ч. 17, ст. 129 (Павло Крав-

ченко Наливайко); 10. Як би то бі довелось: Доман. § 143 (кінець, за „Малою книжкою“). „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11—12), ст. 471—2 або ст. 272—3 відбитки.

Рец.: 1. А. Александровъ, Недомолвки о народномъ поэтѣ. „Женскій Вѣстникъ“ 1867, № 7, ст. 27—55 і № 8, ст. 1—16; 2. „Иллюстрированная Газета“ 1867, № 10; 3. И. Прыжовъ, „Голосъ“, 1867, № 207.

Іст. вид.: 1. „Галичанинъ“ 1867, ч. 8 (8/III), ст. 128 (звістка про друг Кобзаря: „Тараса Шевченка“...); 2. „Правда“ 1867, ч. 1, ст. 7—8, „вісті и замітки“ (за „Галичаниномъ“); 3. И. Айзеншток, Судьба лит. наследства Шевченко. „Лит. Насл.“, 19—21, ст. 438; 4. Г. Вашкевичъ, Изъ воспоминаній о Н. И. Костомаровѣ. „К. Ст.“ т. 49 (1895, кн. 4), пор. ст. 43—5; 5. Г. Владимпрский, Контроль над поэтом. „Лит. Донбас“ 1935, № 8—9, ст. 118—20; 6. В. Данилов, К цензурной истории сочинений Т. Г. Шевченка. „Начала“ 1922, № 2, ст. 251; 7. Доман. § 61. „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 11/12), ст. 380 або ст. 181 відбитки; 8. Ол. Дорошкевич, Принципи організації тексту Шевченкової поезії. „Ж. Р.“ 1932, кн. 6/7, ст. 187; 9. С. Єфремов, Судьба одной книги. „Голос Минувшаго“ 1914, № 2, ст. 31; 10. Він же, Пропала книга — книга знайшлася. Збірка „Шевченко“ 1914, ст. 193; 11. Він же, Шевченко на лит. позах. „Н. М.“ 1919, ч. 1—2, ст. 38—9 (опис); 12. О. Кониський, Проба улаштування хронології до творів Т. Шевченка. ЗНТШ, т. XVII, ст. 7—8; 13. Ю. Ромапчук, Нове видане Шевченка. „Неділя“ 1911, ч. 20, ст. 1; 14. В. Станіславський, Кобзарь 1867 року. „Україца“ 1925, кн. 1—2 (11), ст. 153—4 (опис).

Судова справа Кожанчикова з Лисенковим: 1. Процессъ Кожанчикова съ Лисенковымъ о правѣ на изданіе Кобзаря. „Судебный Вѣстникъ“ 1867 № 269; 2. О литературной собственности“. По поводу дѣла между гг. Кожан-



Титулова картка.

чиковимъ и Лисенковимъ. „Петербургскій Листокъ“ 1868, № 136; 3. „Судебный Вѣстникъ“ 1869, № 50 і 51; 4. Подъ блу г. Лисенкова єь г. Кожанчиковымъ. „Новости“ 1875, № 73; 5. С. Єфремов, Шевченко на літ. позвах. „Н. М.“ 1919, ч. 1—2, ст. 39—56; 6. С. Єфремов]. У. А. III, ст. 812—13; 7. А. М. Лобода, Шевченко і Некрасов. „Шевченко та його доба“ I, ст. 106—7 (оцінка Некрасова).

140. **Поезії.** Накладомъ К. Сушкевича. Томъ I. У Львові 1867, 8° (19×13). ст. 271 + (8). Зъ друкарні закладу імени Оссолинських.

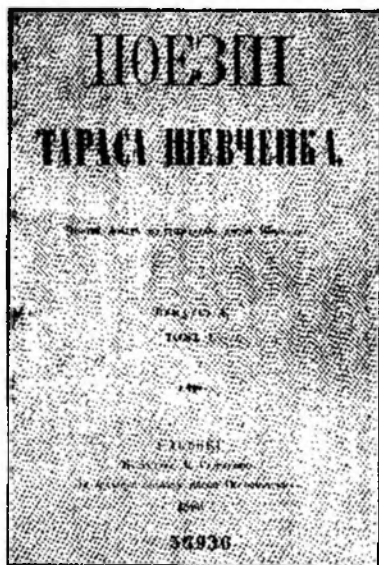
Тут уперше надруковано вірш „Вп пеш чарку“, під наг. „Въ ночи“ (ст. 231), що його, як Шевченків, наводять: П. Куліш в „Історичнім



Титулова картка.

Оповідання“ („Хуторна поезія“ Л. 1882, ст. 20, і всі дальші видання), та Ф. Лазаревський у своїх спогадах про Шевченка в „К. Ст.“ т. 64 (1899, кн. 2), ст. 161 (варіант: „Виפש перву...“). Передруки цього вірша за Кулішем див: 1. Ф. Свистунь, Чѣмъ есть для насъ Шевченко. „Новый Проломъ“ 1885, ч. 261, ст. 1 та по окремих виданнях Свистунової розвідки; 2. „Діло“ 1888, ч. 49, ст. 2 (в передруку Кулішевого оповідання); 3. у вид. Ю. Романчука: Поезії 1902, ст. 677, Твори, т. I вид. 1907 р., ст. 534 і вид. 1912 р., ст. 546.

141. Поезії. Накладомъ К. Сушкевича. Томъ II. У Львові 1867, 8° (19×13), ст. 349 + (1). Зъ друкарні закладу имени Оссолинськихъ.



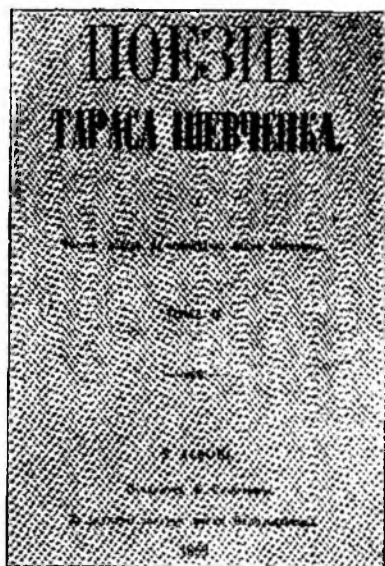
Обкладинка 1-го вип.

Ст. 276—322: Назар Стодоля; ст. 334—45: Автобіографія. Письмо до редактора „Нар. Читенія“ (переложено з великоруського).

„Великий Льох“ без розділу I („Три душі“).

На титулових картках обох томів перед словами: „Накладомъ К. Сушкевича“ надруковано: „Чистий дохід на стипендію имени Шевченка“ (з друкарськими помилками в першому томі).

„Поезії“ виходили частинами, випусками, протягом 1866—69 рр. заходом Ол. Барвінського, Гн. Рожанського та Г. Болдара. Сушкевич тільки фірмував видання перед адміністрацією. В бібліотеці НГШ. є окремі випуски поезій 1-го тому: кириличне видання 1-го випуску (Послання, Кавказ, Немає гірше, як в неволі), 16 ст., без обкладинок; окремо зброшуровані, без обкладинок, ст. 73—128 (2-ий вип. ?); обкладинки 3-го випуску 1-го тому, з датою 1866; на 4-й ст. обкладинки „Оповідка“, підписана „К. Сушкевичъ“ про упорядкування поезій при опрацюванні окремих випусків



Обкладинка останнього випуску „По́езія“.

ст. 440; 2. П. Балницький, Перше повне видання творів Т. Шевченка. „Ж. Р.“ 1929, кн. III, ст. 156—8; 3. Ол. Барвінський, Лист до Дая. Танячевича з пол. 1868. К. Студинський, Галичина і Україна. X. — К. 1931, ст. 85—6; 4. Він же, Перше видання Шевченкових творів у Галичині. „Руслан“ 1911, ч. 59 (16. III), фел.; 5. Він же, Спомини з мого життя. Ч. I. Д. 1912, ст. 110—5 (Розділ 19: Наші змагання до розповсюдження Шевченкових творів); 6. М. Бучинський, Лист до В. Навроцького 4. IV. 1869. К. Студинський, Галичина і Україна, X.—К. 1931, ст. 374; 7. Я. Гординський, До першого видання Шевченкових творів у Галичині. „Руслан“ 1914, ч. 53 (10. III), ст. 2—3 (Лист Г. Рожанського до А. Шанковського з 27. IV. 1866);



Ол. Барвінський, ред. „Поезій“ 1867 р.

8. П. Зайцев, Редагування тексту Шевченкових поезій. В. І. П., 211—2; 9. О. Маковей, Матеріяли до життя О. Федьковича. „Українська Бібліотека“ НТШ, т. V. Л. 1910, ст. 133 (Лист Г. Рожанського до Федьковича з 21. V. 1866); 10. В. Навроцький, Лист до М. Бучинського 7. IV. 1869. К. Студинський, Галичина і Україна. X.—К. 1931, ст. 378; 11. О. Партицький, Листа до О. Барвінського з 1868 р. К. Студинський, Галичина і Україна. X.—К. 1931 ст. 67 (лист 9-ий), ст. 72 (лист 14-ий); 12. Ю. Романчук, Деякі причинки до поправлішого видання поезій Т. Шевченка. ЗНТШ, т. 34, ст. 1—2; 13. О. Терлецький, Листи до львівської громади. К. Студинський, Галичина і Україна. X.—К. 1931. ст. 334 (лист з жовтня 1867 та 6. VI. 1868).



Гнат Рожанський, ред. „Поезія“ 1867 р.

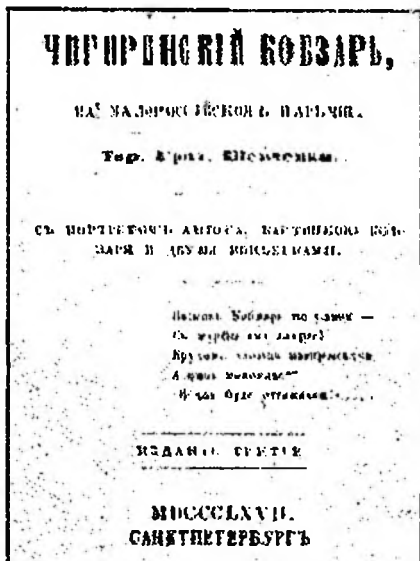
142. Чигиринській Кобзарь. на малоросійськомъ нарѣчїи. Съ портретомъ автора, картинкою кобзаря и двумя виньетками. Изданіе третє. Санктпетербургъ MDCCCLXVII, 16^o (13×10), ст. 98 + (1) + 2 табл. [Типографія П. Кулиша].

Цензурний дозвіл: Спб. 22. VII. 1866.

На титуловій картці перед „Изданіе третє“ дрібнішим друком подане те саме motto, що й у виданні 1844 р.

На обкладинці: Чигиринській Кобзарь Т. Г. Шевченка съ портретомъ автора, картинкою и виньетк. С.-Петербургъ. На 4-ій сторінці обкладинки той самий екзотичний малюнок, що й на титуловій картці вид. 1844 р. із підписом: Днипро.

Зміст: I. Думи [Думи мої, думи мої, лихо мені з вами], ст. 7—10; II. Перебендя, ст. 11—17; III. Тополи, 18—31; IV. Думка [На що мені чорні

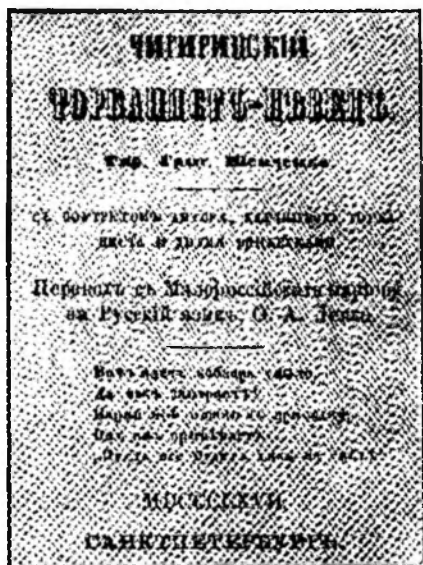


1-а титулова картка

брови]; 32—34; V. До Основияненка українскаго пысака, 35—40; VI. Иванъ Пидкова, 41—46; VII. Тарасова ничъ, 47—54; VIII. Катерина, 55—98.

143. Чигиринскій Кобзарь, на малороссійскомъ нарѣчїи. Съ портретомъ автора, картинкою кобзаря и двумя виньетками. Изданіе третіе. Санктпетербургъ MDCCCLXVII, 16^o (12 × 8,5), ст. (1) + (б) + 1 порожня + 1 (рос. текст) + (1) (укр. текст) + 8—98 (укр. текст) + 8—98 (рос. текст) + 99—140 + (1) + 2 табл.

На початку книжки „картинка“ і портрет. Другий титул із лівого боку: Чигиринскій Торбанистъ-пѣвець. Тар. Григ. Шевченка. Съ портретомъ автора, картинкою торбаниста и двумя виньетками. Переводъ съ Мало-



2-а титулова картка.

російскаго нарѣчія на Русскій языкъ.
О. А. Лепко. МДСССЛХVII. Санктпетербургъ,
Перед датою дрібнимъ друком рос. переклад укр. мотта:

Вотъ идетъ кобзарь¹уныло, —
Да какъ заиграетъ!
Парни все пошли въ присядку,
Онъ ямъ припѣваетъ:
„Пусть все будетъ такъ на свѣтъ!“

На ст. 5-6 маленька²рос. передмова, підп. Изд.
(„отзывъ одного изъ русскихъ писателей о малорос-
сійской литературѣ“). Укр. текст дозволено цензурою
22. VII. 1866 і друкано в друкарні П. Куліша; рос.
текст дозволено 19. III. 1867 і друкано в друкарні
Ю. Штауфа. Отже книжка складається з двох різних
видань, при чім рос. і укр. тексти йдуть паралельно:
зліва рос. переклад, зправа укр. оригінал, або нав-
паки, — себто картки з рос. текстом вставлені між
картки з укр. текстом.

Зміст ст. 1—98 той самий, що попереднього ви-
дання, тільки з відповідним рос. перекладом. Від ст. 99

до кінця переклади в Гулака-Артемовського та Івана Котляревського, а саме: Два стихотворенія, бывшего професора харьковскаго университета П. П. Гулак-Артемовскаго. Написанія на Малороссійскомъ нарѣчїи, переведенныя на Русскій языкъ, О. А. Лепко. I. Панъ Твардовскій, ст. 99—114; II. Панъ и Собака, ст. 115—27; Ода на новый годъ князю А. В. К.....му (ода Котляревського до кн. Куракина), 128—40.

Опис вид.: „С. Єфремов, Шевченко на літ. позвах. „Н. М.“ 1919, ч. 1—2, ст. 37—8.

1869

144. Великий Лѣх. „Правда“ 1869, ч. 2—3 (22. I), ст. 12—16.

Появився також у останньому, 4-ому випуску „Поезій“ вид. Сушкевича, що вийшов у 1869 р.

1872

145. Світеясний, світе тихий. Ом. Партицькій, Провідні ідеї въ письмахъ Тараса Шевченка. II. 1872, ст. 29.

Передрук: „Правда“ 1873, ч. 15 (16/28. IX), ст. 511. (Тут подано цю поезію як закінчення першого уривка поеми „Єретик“, рядки 41—56).

1873

146. Єретик Іван Гус. Частина поеми. II. Папска булла (кінчаючи: „Мов сарана вкрили“). „Правда“ 1873, ч. 16 (1/13. X), ст. 542—4.

1875

147. Гайдамаки. Київъ 1875, 8^о (20×13,5), ст. 92. Типографія М. П. Фрица. 5.000 пр.

Без передмови і приміток. Цензурний дозвіл: кїв 21. V. 1875.

Рец.: М. С., Гайдамаки, Катерина, Наймичка. По поводу нового изданія этихъ поэмъ. „Одесскій Вѣстникъ“ 1876, № 187, № 231.

148. Лист до М. Костомарова 1. II. 1847.
 „Рус. Ст.“ 1875, кн. 5, ст. 154 („Письмо Т. Г. Шевченка къ Н. И. Костомарову“, з приміткою Костомарова).

„Правда“ 1875, ч. 14, ст. 573—4; Чалий, 59—60; „Ист. Вѣстн.“ 1886, кн. 1, ст. 157 (в статті Гаршина); „Зоря“ 1884, ч. 6, ст. 52; Др. К. Лучаковский. Взори поезві і прози для 5. класи шкіл середних. Вид. 2. Л. 1909, ст. 455—6; Я. П., 351 (л. 15); Л. I. 294; У. А. III, 26—7 (л. 30); В. I. XI, 36—7 (л. 23).

149. Лист до М. Марковички 25. V. 1859.
 „Правда“ 1875, ч. 14, ст. 574 -- 5.

„Минувшіе Годы“ 1908, кн. 2, ст. 169; Твори Марка Вовчка, ред. Б. Лепкого, Т. I. Київ-Ляйпциг, ст. 175—6; Твори Марка Вовчка, ред. О. Дорошкевича, Т. IV. К. 1928, ст. 340; Я. П. 438 (л. 135); Л. I, 466—7; У. А. III, 171 (л. 152); В. I. XI, 228 (л. 146).

150. Лист до Ф. Ткаченка 30. V. 1860.
 „Др. и Нов. Россія“ 1875, кн. 6, ст. 193—6.

У. А. III, 188 (л. 183); В. I. XI, 250—1 (л. 177).

151. Лист до Ф. Ткаченка 28. IX. 1860.
 „Др. и Нов. Россія“ 1875, кн. 6, ст. 193—6.

У. А. III, 196 (л. 198); В. I. XI, 262 (л. 197).

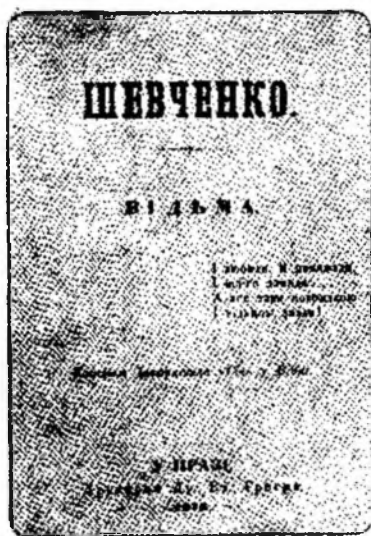
152. Лист до Ф. Ткаченка 4. I. 1860.
 „Др. и Нов. Россія“ 1875, кн. 6, ст. 193—6.

У. А. III, 204 (л. 211); В. I. XI, 269—70 (л. 212).

153. Лист до Ф. Ткаченка 12. I. 1861.
 „Др. и Нов. Россія“ 1875, кн. 6, ст. 193—6.

У. А. III, 205 (л. 213); В. I. XI, 270 (л. 214).

154. Лист до В. Шевченка з лютого 1860
 („Одвези сам книжки в Городище“). „Правда“ 1875, ч. 23, ст. 931.



Титулова картка ч. 156.

Я. II, 436 (л. 130); Л. I, 462; У. А. III, 182 (л. 175); В. I. XI, 243 (л. 169).

155. Найличка. Київъ 1875, 16° (15 × 11), ст. 30. Типографія М. П. Фрица. 10.000 пр.

Цензурний дозвіл: Київ, 23. V. 1875.

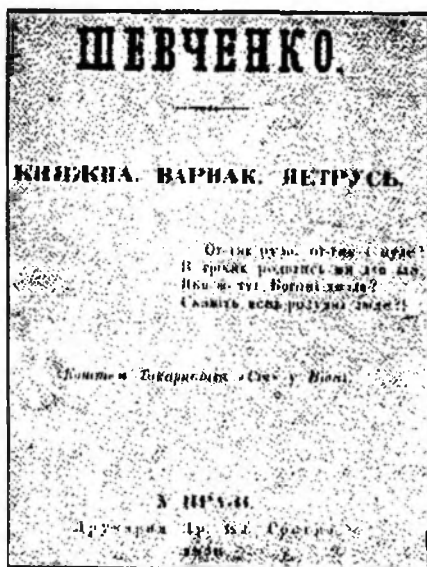
1876

156. Відьма. Коштом Товариства „Січ“ у Відні. У Празі 1876, 16° (12,9 × 9), ст. 48. Друкарня Др. Ед. Грегра. 5.000 пр.

Після наголовка motto:

І любили, й поважали
І всього давали...
А все так покритою
І відьмою звали!

Зміст: Відьма, ст. 3—40; Саул, 41—48.



Титулова картка ч. 158.

157. Катерина або пещастне дівоче кохання. Поема. Київ 1876. м. 8° (17,5×12), ст. 32. В тискарні В. П. Давиденка. 5.000 пр.

Наголовок „Катерина“ надруковано кривлицею. Цензурний дозвіл: Київ 3. VI. 1876.

158. Княжна. Варнак. Петрусь. Коштом Товариства „Січ“ у Відні. У Празі 1876, 16° (12,5×9), ст. 62+(1). Друкарня Др. Ед. Грегра. 5.000 пр.

Після наголовка motto:

От-так було, от-так і буде!
В гріхах родились ми для зла.
Яка ж тут Богові хвала?
Скажіть мені розумні люди!:

Зміст: Княжна (3—26), Варнак (27—37), Петрусь (38—50); крім того тут поміщено: „Як би тобі довелось“ (51—7) і „Як би ви знали, паничі“ (58—62).



„Кобзар“ 1876 р., т. I. Титулова картка.

159. Кобзарь. З додатком споминок про Шевченка ппсателів Тургенева і Полонского. Nakladem knihkupectví Dra Grégra a Ferd. Dattla. У Празі 1876, 8° (22×15), ст. XXII+(1)+414+(1)+1 портрет. 4.000 пр. [Друкарня Др. Ед. Грегра у Празі].

Після наголовка мотто:

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас...
Де ж межі вас діти?

Це том I-ий видання, призначений для легального поширення на Україні.

Зміст: Ст. III—VIII: Споминки про Шевченка М. С. Тургенева; IX—XIV: Споминки про Шевченка Я. П. Полонского; XV—XXII: Автобіографія Шевченка (письмо до ред. „Нар. Чт.“); ст. 372—408: „Назар Стодоля“.

160. Кобзарь. З додатком споминок про Шевченка Костомарова і Микѣшина. Nákladem knihkupectví Dra Grégra a Ferd. Dattla. У Празі 1876, 8° (22×15), ст. XXIII + 275 + (1) + 1 портрет. 1.000 пр. [Друкарня Др. Ед. Грегра].

Після наголовка motto:

І день іде, і ніч іде...
І голову схопивши в руки,
Дивуєшся, чому не йде
Апостол правди і науки?!

Це II-й том видання, де зібрані нецензурні твори Шевченка.

Зміст: Ст. III—V: Од видавництва; VI—XII: Споминки про Шевченка Н. Костомарова; XIII—XXIII: Споминки про Шевченка М. Микѣшина.

У цім томі вперше появились отсі поезії: 1. Бували війни і військові свари; 2. Гімн черничий; 3. Девята сестро Аполлона; 4. І Архімед і Галллей; 5. Марія; 6. Молитви; 7. Москалева криниця („Не варт, їй Богу, жить на світі“); 8. NN. („Така, як ти волишь, діля“); 9. Н. Т. („Великомученице кумо“); 10. Не гріє совце на чужині; 11. Осії, Глава XIV („Погинеш, згинеш. Україно“); 12. Саул; 13. У Вильні, городі преславнім; 14. Умре муж велій в власниці; 15. Хоча лежачого й не бють; 16. Царі („Старенька сестро Аполлона“); 17. Якось то йду я уночі; 18. Я не нездужаю, нівроку.

Празьке видання вишло в друкарні Грегра, за редакцією О. Русова та Ф. Вовка, коштом Київської Української, т. зв. „Старої Громади“. I-й том появилася ще при кінці 1875 р.

Передруки і варіанти: 1. Девята сестро Аполлона: Доман. § 84. „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11—12), ст. 432 та ст. 233 окр. відбитки; 2. Марія. „Шевченківський Збірник“ 1. К. 1924, ст. 136—7 (1-й вступ до поема від „Во Іудеї во дві они“ до „Ії единая дитина“); 3. Молитви, IV: Доман. § 193. „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11—12), ст. 549—50 і ст. 350—1 окр. відбитки; 4. Москалева криниця („Не варт,



„Кобзар“ 1876 р., т. II. Титулова картка.

ій Богу, жать на світі“): Доман. § 77. „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11—12), ст. 418—23 та ст. 219—24 окр. відбитки.

Звістки і рец.: 1. „Правда“ 1875, ч. 24. (18/30. XII), ст. 972—3 (про вихід „свми днями“ I-го тому); 2. „Правда“ 1876, ч. 8 (30/18. IV), ст. 324 (оповістка про продаж обох томів); 3. „Другъ“, 1876, ч. 13 (1/13. VII), ст. 207; 4. ZZZ. Кобзарь Т. Шевченка. По поводу пражскаго изданія Кобзаря. „Кіев. Телеграфъ“ 1876, № 44; 5. М. Павлак, Про русько-уир. нар. читальні, Л. 1877, ст. 173—4.

Іст. вид.: 1. И. Айзеншток, Судьба лит. наследства Шевченко. „Лит. Насл.“ 19 21, ст. 440; 2. В. Беренштам, Листи до М. Драгоманова. Архів Драгоманова, т. I. Варшава 1937:

- а) ст. 53 : лист 9. IV. 1876; б) ст. 66—7 : лист 8. IX. 1876; в) ст. 80—81 : лист 17. I. 1877;
3. П. Богацький, Кобзарь Тараса Шевченка в Празі. „Студенський Вісник“ 1926, ч. 3, ст. 8—14;
4. Він же, Свяго 50-літнього ювілею пражського „Кобзаря“ Т. Шевченка. „Бібліологічні Вісти“ 1926, ч. 3, ст. 93—4;
5. Г. Владмирський, Контроль над поетом. „Лит. Донбас“ 1935, № 8—9, ст. 120—2;
6. Evž Vydrovuj, Pražské vydání Ševcenkova „Kobzara“ z r. 1876. „Slovanský Přehled“, r. XVIII (1926), č. 6, ст. 409—12;
7. Е. Вировый, Праздник украинской книги в Ч. С. Республике. К пятидесятилетию пражского издания „Кобзаря“. „Славянская Книга“ 1926, № 2, ст. 11—14;
8. Є. Впрովий, Скільки коштувало пражське видання творів Шевченка 1875—76 р. „Купалолюб“ I (1927), ст. 19—21;
9. Він же, Ювілей пражського видання „Кобзаря“ Шевченка (р. 1876). „Наша Бесіда“ 1926, ч. 6 (20. III), ст. 1—3;
10. Галина Вовк. Бібліографія праць Хв. Вовка. „Укр. Бібліографія“, вип. 3. К. 1929, ст. 10—11 (участь Вовка в пражському вид. „Кобзаря“).
11. М. Возняк, П. Куліш як інформатор галицького історика літератури. (Його листування 1889—91 рр. з Ом. Огоновським). „Ж. Р.“ 1927, кн. 12, ст. 299;
12. Вл. Данилов, К цензурной истории сочинений Т. Г. Шевченка. „Начала“ 1922, № 2, ст. 254—55;
13. Доман. § 61. „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11/12), ст. 380—1 або ст. 181—2 відбитки;
14. Ол. Дорошкевич, Принципи організації тексту Шевченкової поезії. „Ж. Р.“ 1932, кн. 6/7, ст. 187;
15. М. Драгоманів, М. І. Костомаров, Л. 1901, ст. 30—32 і примітка І. Ф[ранка] на ст. 31. (Лист Костомарова до Драгоманова з 9. I. 1877, опублікований у цій брошурі на ст. 26—30 з датою 8. I., передрукував В. Батуринський, Къ біографіи Н. И. Костомарова. „Былое“ 1907, № 9, ст. 90—1, а з автографу подав його Г. Лазаревський у I-му томі Архіву Драгоманова, Варшава 1937, ст. 376—7);



О. Русов, редактор пражського „Кобзаря“.

16. Він же, Лист до М. Павлика з кінця грудня 1877. Переписка з Павликом II, ст. 276—7; 17. Він же, Лист до невідомого галичанина 20. VI. 1886. Листи до Фр. I. ст. 2—40; 18. Він же, Лист до Франка 12/24. V. 1890. Листи до Фр. II, ст. 176—8, та Листування Франка і Драгоманова, видав М. Возняк. К. 1928, ст. 330; 19. Він же, Передне слово: Т. Шевченко, Поезії. Женева 1890, ст. V—VI; 20. Він же, Шевченко, увра-їнофіли і соціалізм. „Громада“ 1879, № 4, ст. 119—21 і окремо, А. 1906, ст. 24—5, та дальші видання; 21. С. Ефремовъ. Судьба одной книги. „Голосъ Минувшого“ 1914, № 2, ст. 36; 22. Гн. Житецький, О. О. Русов. „Україна“ 1926. кн. 1 (16), ст. 184—5; 23. П. Житецький, Лист до М. Драгоманова 13. I. 1876.

Архів Драгоманова І, Варшава 1937, ст. 131; 24. В. Науменко, А. А. Русовъ, „У. Ж.“ 1916, кн. 1, ст. 47—48; 25. М. Павлик, Лист до М. Драгоманова 2. XI. 1876. Переписка з Павликом II, ст. 98; 26. Ю. Романчук, Деякі причинки до поправнішого видання поезій Т. Шевченка. ЗНТШ, т. 34, ст. 2; 27. Він же, Нове видане Шевченка. „Неділя“ 1911, ч. 20, ст. 1; 28. А. Русовъ, Изъ воспоминаній о П. П. Чубинскомъ. „У. Ж.“ 1914, кн. 1, ст. 40—41; 29. Він же, Листи до Марка Вовчка (з Праги 1875 р.). Твори Марка Вовчка, за ред. Ол. Дорошкевича, т. IV, К. 1929, ст. 454—8 і примітка до них ч. 656 на ст. 602; 30. Він же, Спомини про пражське видання „Кобзаря“. „Україна“ 1907, кн. 2, ст. 125—36 (пор. І. Д[жиджора] ЗНТШ, т. 86, ст. 164); 31. С. Русова, Мої спомини. „За сто літ“, кн. 2 (1928), ст. 159—61; 32. Вона ж, Мої спомини, вид. „Хортія“. Л. 1937, ст. 57—60; 33. Вона ж, Спомини про пражське видання творів Т. Шевченка. „Слудей“, ч. 4 (1926), ст. 30—32; 34. Вона ж, Життя укр. ідеаліста кінця XIX. в. О. О. Русова. „Студії з поля суспільних наук і статистики“, т. V, Л. 1938, ст. 109—10; 35. Ф. Савченко, Листування О. О. Русова з Я. П. Полоцьким в справі споминів про Шевченка для пражського видання Кобзаря. „Україна“ 1929, кн. 34, ст. 96—7 (Листи Русова до М. Вовчка), ст. 97—100 (листи Русова до Я. Полоцького); 36. О. Терлецький, Лист до М. Бучинського з Відня 27. XII. 1875. К. Студинський, Галичина і Україна. Х.—К. 1931, ст. 343.

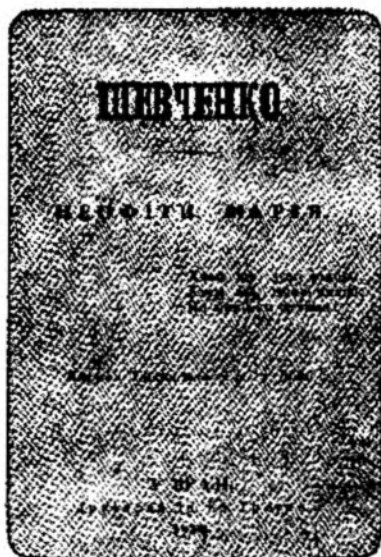
161. Неофіги. Марія. Коштом Товариства „Січ“ у Відні. У Празі 1876, 16' (12 5×9), ст. 78+(1). Друкарня Др. Ед. Грегра. 5.000 пр.

Після назви на титуловій картці таке motto:

Хвала вам, душі молодій.

Хвала вам, лицарі святій.

Во вік-вік похвала!



Титулова картка ч 161.

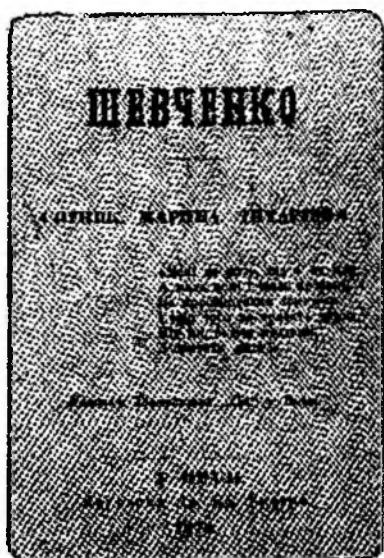
162. Сотник. Марина. Титарівна. Коштом Товариства „Січ“ у Відні. У Празі 1876, 16° (12,5×9), ст. 59. Друкарня Др. Ед. Грегора. 5.000 пр.

Наголовок беремо з обкладинки, на титуловій картці він пропущений.

- Перед словами: Коштом Т-ва „Січ“ motto:
 „Мені не жаль, що я не пан,
 А жаль мені і жаль великий
 На просвіщенних християв.
 І звір того не зробить дикий,
 Що ви, бучи поклоня,
 З братами дієте!“

163. Як би ви знали, наничі. „Правда“ 1876, ч. 4 (29./17. II), ст. 126.

Nečas, Ukr. otázka, Brno, 1918, ст. 53—4.



Обкладинка ч. 162.

1877

164. Лист до г'р. Н. Толстої 22. IV. 1856.
„Рус. Ст.“ 1877, кп. 10, ст. 287—8 (Т. П. Пассель, Воспоминанія).

„Діло“ 1890, ч. 47, фел. (укр. пер. В. Лукнича); Е. Юнге, Воспоминанія, Спб. 1914, ст. 128—30; Я. II, 392—3 (л. 61); Л. I, 377—9; У. А. III, 91—3 (л. 80); В. I. XI, 126—8 (л. 75).

165. Лист до г'р. Н. Толстої 9. I. 1857.
„Рус. Ст.“ 1877, кп. 10, ст. 289—90.

„Діло“ 1890, ч. 48, фел. (укр. пер. В. Лукнича); Я. II, 400—2 (л. 69); Л. I, 392—5; Дневник Ш-ка, X, 1925, ст. 191—3; У. А. III, 107—9 (л. 88); В. I. XI, 146—9 (л. 83).

166. Лист до гр. Н. Толстої 12. XI. 1857.
„Рус. Ст.“ 1877, кн. 10, ст. 290—1.

„Діло“ 1890, ч. 50, фел. (укр. пер. В. Лукнича); Я. II, 416—7 (л. 86); Л. I, 423—5; Дневник Шка, X. 1925, ст. 218—9; У. А. III, 133—4 (л. 106); В. I. XI, 181—3 (л. 101).

167. Лист до гр. Н. Толстої 2. I. 1858.
„Рус. Ст.“ 1877, кн. 10, ст. 291—2.

„Діло“ 1890, ч. 50, фел. (укр. пер. В. Лукнича); Я. II, 420— (л. 91); Л. I, 431—2; Дневник Шка, X. 1925, ст. 231—2; У. А. III, 139—40 (л. 111); В. I. XI, 189—90 (л. 106).

168. Лист до гр. Н. Толстої 5. III. 1858.
„Рус. Ст.“ 1877, кн. 10, ст. 292.

„Діло“ 1890, ч. 51, фел. (укр. пер. В. Лукнича); Я. II, 424—5 (л. 101); Л. I, 441; Дневник Шка, X. 1925, ст. 250; У. А. III, 153 (л. 125); В. I. XI, 208 (л. 123).

Листи до гр. Н. Толстої, опубліковані в споминах Т. Пассек у „Русській Старині“, передруковані також і в окремих виданнях її споминів: „Изъ дальнихъ лѣтъ. Воспоминанія“, т. II, вид. 1, Спб. 1879, ст. 394—404, та вид. 2, Спб. 1906, ст. 343—52.

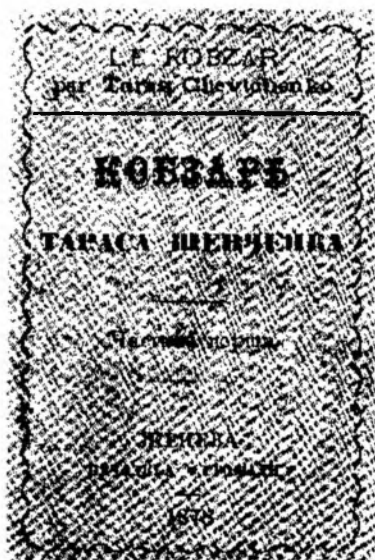
1878

169. Кобзарь. Le Kobzar par Taras Chevtchenko. Частина перша. Женева 1878, 32^o (8,5×5,5), ст. XXI+23—126+II. Печатня „Грсади“. 1.000 пр.

Без титулової картки. Висоту накладу подає „Календарь Народной Воли“ на 1883 г. Женева 1883, ст. 170.

Зміст: Ст. I: Нашим замлякам на Україні — на роковина Шевченка 26 лютого 1878 року — Кузьма і Сірко видавці; ст. III—V: [Од царського начальства], [Указ 18/30. V. 1876 про заборону укр. слова]; ст. VI—XXI: С—[ірк]о [Ф. Вовк]; [Передньє слово] [Жяття й думки Шевченка].

Видання містить 20 поезій: 1. Бували війни й військові свари; 2. Гяма чернечий; 3. До



Обкладинка „Кобзаря“ 1878 р.

мертвих і живих: 4. Заповіт; 5. Зацвіла в долині; 6. І виріс я на чужині; 7. Кавказ; 8. Лпкері; 9. Ляхам; 10. Мені однаково, чи буду; 11. Мій Боже милій, знову лихо [вперше!]; 12. Могила Богдана (Субботів); 13. Світе ясний! Світе тихий; 14. Сон [У всякого своя доля]; 15. У Вильні, городі преславнім; 16. Чигирин; 17. Якби ви знали, паничі; 18. Якби то ти, Богдане паний; 19. Якось то йду я уночі; 20. Я не нездужаю, нівроку.

Іст. вид.: 1. П. Балицький, Один з мало-відомих „Кобзарів“ Т. Шевченка. „Бібліологічні Всті“ 1929, № 2—3 (19/20), ст. 94—5; 2. Галина Вовк, Бібліографія праць Хв. Вовка. „Укр. Бібліографія“, вип. 3, К. 1929, ст. 11 (участь



Хв. Вовк, ред. „Кобзарів“ 1878 і 1881 рр.

Хв. Вовка у виданні женецького „Кобзаря“ 1878: плуває „Кобзар“ 1878 р. з „Кобзарем“ 1881 р.); З. О. Рябінін-Скляревський, Київська громада 1870-х рр. „Україна“ 1927, кн. 1—2 (21), ст. 146 (про склади женецького видання у Науменка та Вербицького).

1880

170. Лист до Гр. Квітки-Основ'яненка 28. III. 1842. „Рус. Ст.“ 1880, кн. 3, ст. 593 (подав до редакції в оригіналі М. А. Левенцов).

Передрук: 36. „Квітка - Основ'яненко“. Х. 1929, ст. 81 (у статті Багрія).



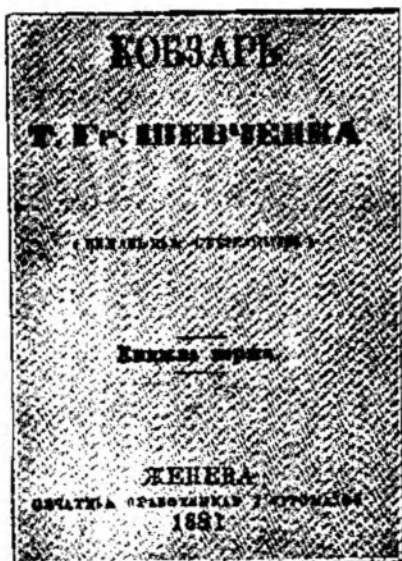
А. Ляхоцький (Кузьма),
складач женеvських видань Шевченка.

1881

☞ *171. Кобзарь. (Виданьня стереотипне). Книжка перша. Женева 1881, 16° (11×7), ст. (2)+124+(1). Печатня „Работника“ j „Громади“. 500 пр.

Вгорі на обкладинці подано ще й французький заголовок: Les Poésies de T. Chevtchenko. Première livraison.

Зміст: Указ 18/30 V. 1876 про заборону української літератури, ст. (1—2); Причинна; Утоплена; Тополя; Вітре буйний; Тяжко, важко в світі жити; На що мені чорні брови; На пам'ять Котляревському; До Основ'яненка; Перебендя; Іван Підкова; Тарасова ніч; Гамалія; Катерина; До першого видання Кобзаря [„Думи мої, думи мої, лихо мені з вами“]; Маркевичу; Черниця Марьяна.



Титулова картка „Кобзаря“ 1881 р., кн. 1.

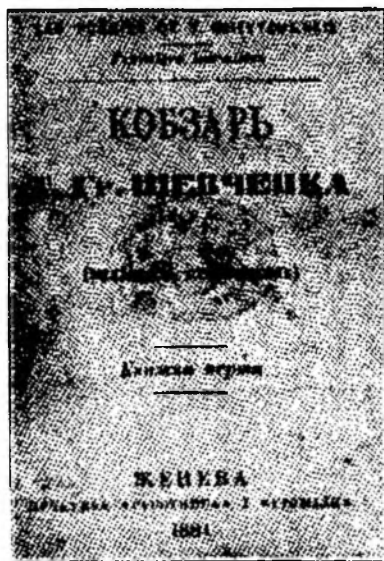
***172. Кобзарь.** (Видання стереотипне). Книжка друга. Женева 1881, 16" (11×7), ст. 125-256. Печать „Работника“ і „Громади“. 500 пр.

Вгорі на обкладинці це й французький заголовок: *Poésies de T. Chevtchenko. Deuxième livraison.*

За книжка містить тільки саму поему „Гайдамаки“. Наприкінці подані „Варіанти по особому виданню цієї поеми 1841 р.“ (ст. 240–8), далі Шевченкові „Присяга“ і „Передмова“.

В обох томках на останній сторінці обкладинки надруковане слово від редакції до громадянства в справі видання „Кобзаря“.

Звістки про видання: 1. „Вольное Слово“ (Женева) 1881 № 19 (1/13. XII), ст. 20, оголошення про продаж книжок (1-й випуск); № 20 (8/20. XII), ст. 12 (оголошення про обидва випуски); 2. „Громада“, р. V, ч. 1 і ч. 2 (1881), ого-



Обкладинка „Кобзаря“ 1881 р., кн. 1.

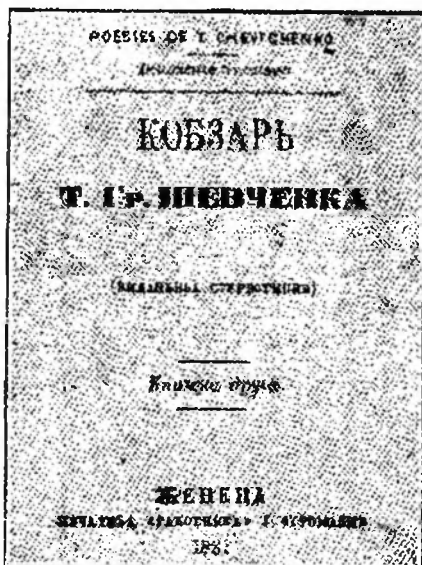
лошення на останній ст. обкладинки (про 1-й вип.): № 5 (1882), ст. 4 обкл. (оголошення про обидва випуски); 3. „Кялендарь Народной Воли“ на 1883 годъ. Женева 1883, ст. 170 (про наклад).

Іст. вид: І. М. Драгоманів: 1. 1-й лист до Петербуржця з осени 1885. Листи до Фр. І, ст. 129—30; 2. Лист до Франка 31. І. 1886. Там же, ст. 148 та „Листування Фр-ка і Др-ва“, К. 1928, ст. 154; 3. 1-й лист до Квян 8. ІІ. 1886. Листи до Фр. І, ст. 160—1, або Архів Драгоманова І, ст. 273 і 279; 4. Лист до Франка з початку березня 1886. Листи до Фр. І, ст. 190 та „Листування Фр-ка і Др-ва“, К. 1928, ст. 164; 5. Лист до Франка 21. ІІІ. 1886. Листи до Фр. І, ст. 202 та „Листування Фр-ка і Др-ва“, К. 1928, ст. 178; 6. Лист до Б. Бачинського 19. ІV. 1886. Листи до Фр. І.



Титулова картка „Кобзаря“ 1881 р., кн. 2.

ст. 207—8; 7. Лист до невідомого Галичанина 20.VI. 1886. Там же, ст. 240—2; 8. Лист до М. Павлика 12. X. 1886. Переписка з Павликом V, ст. 114; 9. Лист до Клян [до „Старої Громади“] 3/12. II. 1887. Листи до Фр. II, ст. 60—62, 66—67, або Архів Драгоманова I, ст. 328—32; 10. Лист до Франка 29. III—1. IV. 1890. Листи до Фр. II, 175 та „Листування Фр-ка і Др-ва“. К. 1928, ст. 317—8; 11. Лист до Павлика 18. III. 1891. Переписка з Павликом VI, ст. 148—9; 12. Оповідки про стереотипне видання Кобзаря: а) „Слово“ (Львів), 1886, ч. 21 (22. II/6. III), ст. 4, нов.: „Г-нъ М. Драгомановъ надославъ намъ“; б) „Новый Проломъ“ 1886, ч. 314 (26. II/10. III), ст. 3, нов.: „Објава“ Драгоманова; в) „Діло“ 1886, ч. 24 (1/13. III), ст. 4, оповідка: „Стереотипне виданье Творбъ“



Обкладинка „Кобзаря“ 1881 р., кн. 2.

Т. Шевченка“; — II. М. Навляк: 1. Лист до М. Драгоманова 17. XI 1881. Переписка з Павлюком III, ст. 503; 2. Лист до Драгоманова 6. XII. 1888. Там же, V, ст. 293; 3. Лист до Драгоманова 10. II. 1889. Там же, ст. 342; 4. Лист до М. Драгоманова 5. IV. 1889. Там же, ст. 352; 5. Лист до Кузьми (А. Лихощького) 27 VII. 1885. Там же, IV, ст. 429—30. — III. „Стара Громада“ до М. Драгоманова (кінеш 1886 р.) „Україна“ 1929, кн. 12, ст. 68—9; Архів Драгоманова I, ст. 298—9.

*173. [Матрозь]. Изъ неизданной повѣсти Т. Шевченка. Съ предисловіемъ В. Г [орлевка]. „Трудъ“, 1881, № 122 та приложенія №№ 16, 18 і 22 (12, 17 і 29, XII). (К.).

Передруки й варіанти; „Свѣт“ 1881 ч. 6 (10. VI), ст. 110; „Зоря“ 1881, ч. 12 (15/27. VI), ст. 152; „Ч. Ш.“ 1927, кн. 3, ст. 139—41 (текст з архіву Скаржиньскої, подав О. Бузинний).

1882

*176. Катерина. Изд. 4-е. Київ 1882, 16°, ст. 28. 15.000 пр.

В додатку „Перебендя“.

Рец.: В. Г[орлея]ко. „К. Ст.“ т. VI (1883, кн. 6), ст. 365.

177. Лист до А. Лизогуба 22. X. 1847. Части, 67—8.

„Свѣт“ 1882. ч. 16—17, ст. 288; „Зоря“ 1884, ч. 7, ст. 59; Я. II, 351—2 (л. 17); Л. I, 295—6; У. А. III, 27—8 (л. 32); В. I. XI, 38 (л. 25).

В цілій низці підручників подібujemo, як один лист, зліпок із чотирьох листів (22. X. 1847, 11. XII. 1847, 1. II. 1848 і 7. III. 1848): 1. Читанка руска для 3. кл. шкіл середних. Л. 1896, ст. 247—9 (невірна дата — 1848 р.); Л. 1908, ст. 255—7; 2. О. Барвінський, Читанка для I. року учительських семінарий. Л. 1907, ст. 154—5; Л. 1910, ст. 154—5; Л. 1921, ст. 151—2; 3. А. Крушельницький, Руска читанка для 3. кл. середних шкіл. Л. 1912, ст. 412—3 (як до Лазаревського!); 4. Ф. Садківський, Читанка для вищих початкових і середніх шкіл. Ч. III. Кам'янець-Под. 1919, ст. 399—400. 5. А. Крушельницький, Укр. читанка для 3. кл. середніх шкіл. Вид. 2. Л. 1920, ст. 306—7; 6. Він же, Сьома читанка. Вид. 5-е, „Чайка“, Відень 1922, ст. 373—4; 7. Він же, На провесні життя, т. III. Л. 1931, ст. 351—2.

178. Лист до А. Лизогуба 11. XII. 1847. Части, 68—9.

„Свѣт“ 1882. ч. 16—17. ст. 288; „Зоря“ 1884, ч. 7, ст. 59; Я. II. 353 (л. 19); Л. I, 297—9;

„Америка“ 1927, ч. 29 (10. III), ст. 7 (як до Лазаревського!); У. А. III, 29—30 (л. 34); В. I. XI, 40—42 (л. 27).

Передрукований теж у отсих підручниках:
1. Читанка руска для 4. кл. шкіл середних. Л. 1897, ст. 133—4; Л. 1911, ст. 121—2 (як лист до Лазаревського); 2. А. Крушельницький, Руска читанка для 4. кл. середних шкіл. Л. 1913, ст. 357—8; 3. Він же, Восьма читанка. Вид. 3. Відень 1922, ст. 422—3; 4. Він же, Укр. читанка для 4. кл. середних шкіл. Вид. 2. Л. 1923, ст. 263—4; 5. Він же, На провесні життя, т. IV. Л. 1931, ст. 412—3.

179. Лист до А. Лизогуба 1. II. 1848. Ча-
лиш, 69—71.

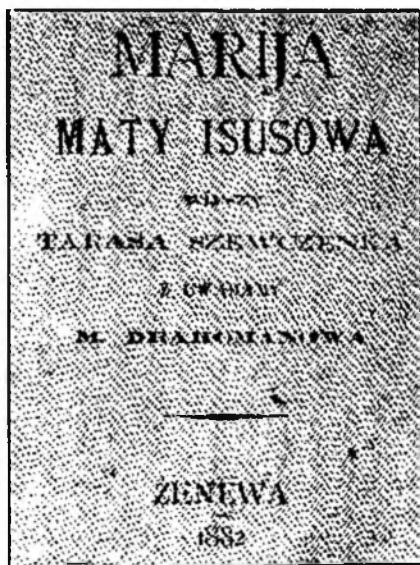
„Світ 1882, ч. 16—17, ст. 288—9; „Зоря“ 1884, ч. 7, ст. 59—60; Я. II, 355 (л. 21); Л. I, 301—3; У. А. III, 32—4 (л. 36); В. I. XI, 45—6 (л. 29).

180. Лист до А. Лизогуба 7. III. 1848. Ча-
лиш, 71—2.

„Сьвіт“ 1882, ч. 16—17, ст. 289; „Зоря“ 1884, ч. 7, ст. 60; Я. II, 357—8 (л. 23); Л. I, 307—8; „Америка“ 1927, ч. 29 (10. III), ст. 4 (як до Лазаревського!); У. А. III, 36—7 (л. 38); В. I. XI, 50—1 (л. 31).

Передрукований також у отсих підручниках:
1. Читанка руска для 4. кл. шкіл середних. Л. 1897, ст. 135—6; Л. 1911, ст. 123—4 (як лист до Лазаревського); 2. Руска читанка для шкіл виділових. Л. 1904, 1908, 1911, 1913, ст. 388—9; 3. А. Крушельницький, Руска читанка для 4. кл. середних шкіл. Л. 1913, ст. 358—9; 4. Він же, Укр. читанка для 4. кл. середних шкіл. Вид. 2. Л. 1923, ст. 265; 5. Він же, На провесні життя, т. IV. Л. 1931, ст. 413—4; 6. Він же, Восьма читанка. Вид. 3. „Чайка“, Відень 1922, ст. 423—4 (як до Лазаревського!).

181. Лист до А. Лизогуба 8. XI. 1849. Чалий, 75.
„Сьвіт“ 1882, ч. 16—17, ст. 289—90; Я. II, 360 (л. 27); Л. I, 310; У. А. III, 39 (л. 41); В. I, XI, 54 (л. 35).
182. Лист до М. Макарова 30. VII. 1860. Чалий, 163.
„Кавказ“ 1899, № 168; „Ж. Р.“ 1926, кн. 9, ст. 79; У. А. III, 192 (л. 190); В. I. XI, 256 (л. 187).
183. Лист до М. Макарова 6. IX. 1860. Чалий, 168.
„Кавказ“ 1899, № 169; „Ж. Р.“ 1926, кн. 9, ст. 82; У. А. III, 195 (л. 195); В. I. XI, 260 (л. 193).
184. Лист до М. Макарова 31. X. 1860. Чалий, 170.
„Кавказ“ 1899, № 169; „Ж. Р.“ 1926, кн. 9, ст. 83; У. А. III, 198 (л. 200); В. I. XI, 263—4 (л. 199).
185. Лист до М. Макарова 5. XI. 1860. Чалий, 170.
„Кавказ“ 1899, № 169; „Ж. Р.“ 1926, кн. 9, ст. 83; У. А. III, 198 (л. 201); В. I. XI, 264 (л. 200).
186. Лист до М. Макарова 9. XI. 1860. Чалий, 170.
„Кавказ“ 1899, № 169; „Ж. Р.“ 1926, кн. 9, ст. 83; У. А. III, 199 (л. 203); В. I. XI, 265 (л. 202).
187. Лист до М. Максимовича 22. XI. 1858. Чалий, 136 (як Кулішів лист до Шевченка!).
„Гр. Думка“ 1906, № 162 (15. VII), ст. 1 (уривок у статті В. Доманвцького); „Глобус“ 1925, ч. 5 (33), ст. 104—5 (подав М. Нєвицький); У. А. III, 162—3 (л. 137); В. I. XI, 220 (л. 135).
188. Лист до І. Мокрицького 24. II. 1861. Чалий, 184.
„Сьвіт“ 1882, ч. 16—17, ст. 290; „К. Ст.“ т. 11 (1885, кн. 3), ст. 527; „Ист. Вѣстн.“ 1896, кн. 6, ст. 903 (в статті А. Благовещенського); „ЛНВ.“ т. XIV (1901, кн. 5), Хр., ст. 21; „К. Ст.“ т. 73



Титулова картка.

(1901, кн. 6), ст. 157, док.; Я. II, 445 (л. 157);
I, 479; У. А. III, 207 (л. 218); В. I. XI, 273
(л. 221).

189. Лист до Невідомого [Г. Тарновського?]
з 1844 р. Чалий, 37—8.

Чалий наводить тільки ось цей уривок: „Як здав
екзамен, то наробив такого, що сором тепер і згаду-
вати: опам'ятався тільки тоді, як минули два місяці.
Хазяїнка і лабазник стали пристають за уплатою дов-
гів. Спас мене, слашбі, Потевой: задумав ізданіє 12
полководцев, он заказал мне їх портрети. Голий ок,
а за голим Бог! Получив задаток, я розплатився з два-
гами“...

190. Лист до кн. В. Реняїної з кінця листо-
пада 1843 р. [„Я, как мастер, выученый“...]. Ча-
лий, 42.

„Рус. Проплея“. II (1916), ст. 239; У. А. III,
16 (л. 14); В. I. XI, 27—8 (л. 12).

191. Marija maty Isusowa. Wirszy Tarasa Szewczenka z uwahamy M. Drahomanowa. Żenewa 1882, 16° (13×10), ст. VII+66.

Друкарня не зазначена.

Ст. IV—VII: M. Drahomanow, Wid wydawcia; ст. 41—66: Uwaby.

Рец.: 1. „Вольное Слово“ 1882, № 36 (I. V), ст. 8; 2. [О. Партицький]. „Зоря“ 1882, ч. 10 (15/27. V), ст. 160; 3. Червопорусь, Изъ Львова. „Славянское Обзорѣніе“ (Сиб). Годъ 1, т. I, 1892, кн. 3, ст. 403.

Про видання та про критику на нього поротсі зняв Драгоманова: 1. M. Drahomanow. Z powodu „Mariji“, poematu Szewczenki. „Przeгляд Społeczny“ (Львів), Tom II, z. VIII (sierpień 1886), ст. 144—50 (була екзексована!); 2. До суду земляків. Женева 20. VII. 1886, 8°, ст. 4. Передрукована в „Листах до Фр.“ I, 229—36, в „Перемислі з Павлком“ V, 105—112 та „Листуваниі Фр-ка і Др-ва“, К. 1928, ст. 196—200. Драгоманів згадує тут за „брехливий реферат“ Партицького в „Зорі“ про його вид. „Марі“.

***192. Музыкантъ.** Повѣсть. „Трудъ“ 1882, №№ 19, 20, 23, 24, 27, 29, 32 і 38 та Приложение №№ 19 і 20.

193. Музыкантъ. Повѣсть Т. Г. Шевченка (1855 г.). Київъ 1882, 16° (15×11,5), ст. 140. Тип. Г. Т. Корчакъ-Новицкаго.

Відбитка з час. „Трудъ“. Цензурний дозвіл: Київ, 12. VI 1882. Ст. 1—4: Нѣскольکو словъ о повѣсти Шевченка.

Передрук: „К. Ст.“ т. XIX (1887, кн. 12), ст. 627—95.

Рец.: 1. „Зоря“ 1882, ч. 5 (1/13. III), ст. 80; 2. Л. Е[фимович], „Что читають народу“ т. 2-й, Спб. 1889, ст. 298—9 (№ 710); 3. Тр., „Зоря“ 1895, ч. 8, ст. 157—8.

Опис рукопису: С. Єфремов, „Увраїна“ 1925, кн. 1—2, ст. 21.



Обкладинка „Кобзарів“ 1883 р.

1883

194. Збирникъ творивъ. Томъ Першій. Кобзарь. С.-Петербургъ 1883, 8° (23×15), ст. XIV + 526 + (1) + портрет. Типографія В. С. Балашева.

Після наголовка motto:

Обнимите, братья моя,
 Найменшого брата,
 Нехай маты усмихнется,
 Заплакана маты!

Ст. V—VII: Одъ выдавля; ст. IX—XIV: Оглавъ; ст. 489—526: Назарь Стодоля.

195. Збирникъ творивъ. Томъ Першій. Кобзарь. С.-Петербургъ 1883, 8° (23×15), ст. XIV + 552 + (2) + (1) + портрет. Типографія В. С. Балашева.

Після наголовка те саме motto, що й у попередньому виданні.

Ст. V—VII: Одъ видавця; ст. IX—XIV: Оглавъ; ст. 515—52: Назаръ Стодоля.

Обидва подані вище видання тожонні щодо змісту і різняться тільки числом сторін. Друковано їх 6.600 пр: 4.000 на звичайному папері; 2.500 на веленовому. в оправі; 100 на слошовому папері, нумеровані. в оправі. Цензурний дозвіл для обох: Сиб. 28. IV. 1882.

Рец.: 1. „Діло“ 1883, ч. 48 (30. IV/12. V), ст. 4: Зъ Кієва; 2. „Заря“ 1883, № 91, „Искусство и литература“: інформативні згадки; 3. Piśma Tarasa Szewczenki. „Kronika Rodzinna“ (Warszawa) 1883, № 17 (1. IX), ст. 541; 4. „Gazeta Warszawska“ 1883 № 177 (29. VII/10. VIII), ст. 2; 5. Nowe wydanie dzieł Szewczenki. „Dz. dla wszystkich i anonowy“ (Warszawa) 1883, № 64; 6. „Tygodnik Powszechny“ (Warszawa) 1883 № 37 (16. IX), ст. 590.

Іст. вид.: 1. Г. Владимірський, Контроль над поетом. „Лит. Донбас“ 1935, № 8—9, ст. 122—4; 2. В. Науменко, Памята В. Л. Бернштама. „К. Ст.“ т. 92 (1906, кв. 2), ст. 273 (про заслуги Б-ма для видання).

196. Кобзарь. Книжочка І. Накладомъ В. Нагёрного. Львовъ 1883, м. 8^о (16,5×11,5), ст. (1) + (1) + (4) + 96 + (4). [Зъ друкарнѣ Товариства имени Шевченка]. 1.000 пр.

В дійсності вийшов накладом вєлавицтва час. „Діло“. Ст. (5—8): „Тарас Шевченко“ (жеттєпис).

Рец.: „Діло“ 1883, ч. 71 (25. VI/7. VII), ст. 4.

197. Лист до Й. Бодянського 13. V. 1844. „Рус. Ст.“ 1883, кв. 9, ст. 639 (дата подана періа: 13. III).

Я. П. 347—8 (л. 8); Л. I, 288—9; У. А. III, 18 (л. 17); В. I. XI, 30 (л. 15).

198. Лист до Й. Бодянського 29. VI. 1844. „Рус. Ст.“ 1883, кв. 9, ст. 640.

Я. П. 349 (л. 10); Л. I, 290—1; У. А. III, 19 (л. 18); В. I. XI, 31 (л. 16).

199. Лист до Й. Бодяньського 3. I. 1850.

„Рус. Ст.“ 1883, кн. 9, ст. 640—1.

„Ист. Вѣстн.“ 1886, кн. 1, ст. 167—8 (в статті Гаршина); Я. II, 362—3 (л. 31); Л. I, 316—8; У. А. III, 43—4 (л. 45); В. I. XI, 61—2 (л. 39).

200. Лист до П. Бодяньського 15. XI. 1852.

„Рус. Ст.“ 1883, кн. 9, ст. 641—3.

„Ист. Вѣстн.“ 1886, кн. 1, ст. 176—7 (в статті Гаршина); Я. II, 369—70 (л. 40); Л. I, 330—2; У. А. III, 57—8 (л. 57); В. I. XI, 80—2 (л. 51).

201. Лист до Й. Бодяньського 1. V. 1854.

„Рус. Ст.“ 1883, кн. 9, ст. 643—4.

Я. II, 379—80 (л. 50); Л. I, 353—4; У. А. III, 72—3 (л. 66); В. I. XI, 100—1 (л. 60).

202. Лист до Й. Бодяньського 3. XI. 1854.

„Рус. Ст.“ 1883, кн. 9, ст. 644.

Я. II, 381—2 (л. 52); Л. I, 360—1; У. А. III, 77—8 (л. 69); В. I. XI, 107—8 (л. 63).

Шевченкові листи до Бодяньського видав А. А. Титов під наг.: „Тарасъ Григорієвичъ Шевченко въ письмахъ къ О. М. Бодяньскому“. Сообщилъ А. А. Титовъ, „Рус. Ст.“ 1883, кн. 9, ст. 639—44.

203. Лист до Бр. Залеського 1853 р. [„Извини мнѣ, друже мой добрый, что пишу такъ мало“].

„К. Ст.“ 1883, кн. 1, ст. 165—7.

Я. II, 370—1 (л. 42); Л. I, 332—4; У. А. III, 59—60 (л. 59); В. I. XI, 87—9 (л. 55).

204. Лист до Бр. Залеського з січня 1854.

[„Радуюсь твоею радостью, друже мой единый“]. „К. Ст.“ 1883, кн. 1, ст. 168—70.

Я. II, 375—6 (л. 47); Л. I, 342—4; У. А. III, 65—7 (л. 63); В. I, 91—3 (л. 57).

205. Лист до Бр. Залеського 6. VI. 1854.

„К. Ст.“ 1883, кн. 1, ст. 170—3.

Я. II, 380—1 (л. 51); Л. I, 354—7; У. А. III, 73—5 (л. 67); В. I. XI, 101—4 (л. 61).

206. Лист до Бр. Залеського 9. X. 1854.

„К. Ст.“ 1883, кн. 1, ст. 173—6.

Я. II, 382—3 (л. 53); Л. I, 357—60; У. А. III, 75—7 (л. 68; поправки до нього на ст. 617—8); В. I. XI, 104—7 (л. 62).

207. Лист до Бр. Залеського 8. XI. 1854.
„К. Ст.“ 1883 кн. 3, ст. 611—2.

Я. II, 383—4 (л. 54); Л. I, 361—2; У. А. III, 78—9 (л. 70); В. I. XI, 108—9 (л. 64).

208. Лист до Бр. Залеського 10. II. 1855.
„К. Ст.“ 1883, кн. 3, ст. 612—4

Я. II, 384—5 (л. 55); Л. I, 344—7; У. А. III, 79—81 (л. 71); В. I. XI, 109—12 (л. 66).

209. Лист до Бр. Залеського 10. IV. 1855.
„К. Ст.“ 1883 кн. 3, ст. 621—2.

Я. II, 395 (л. 63); Л. I, 374—5 (тут скрізь дата помилкова: 1856); У. А. III, 83 (л. 74); В. I. XI, 114—5 (л. 69).

210. Лист до Бр. Залеського 10. VI. 1855.
„К. Ст.“ 1883, кн. 3, ст. 619—21.

Я. II, 393—4 (л. 62); Л. I, 379—82; У. А. III, 84—6 (л. 76); В. I. XI, 117—9 (л. 71).

211. Лист до Бр. Залеського 25. IX. 1855.
„К. Ст.“ 1883, кн. 3, ст. 614—7.

Я. II, 388—90 (л. 57); Л. I, 368—71; У. А. III, 87—90 (л. 78); В. I. XI, 120—3 (л. 73).

212. Лист до Бр. Залеського 21. IV. 1856.
„К. Ст.“ 1883, кн. 3, ст. 617—9.

Я. II, 391—2 (л. 60); Л. I, 375—6; У. А. III, 90—1 (л. 79); В. I. XI, 124—5 (л. 74).

213. Лист до Бр. Залеського 20. V. 1856.
„К. Ст.“ 1883, кн. 1, ст. 167—8 (дата помилкова: 1853).

Я. II, 371—2 (л. 43); Л. I, 334—6; У. А. III, 98—9 (л. 82); В. I. XI, 134—5 (л. 77).

214. Лист до Бр. Залеського між 3. VII—15. IX. 1856. „К. Ст.“ 1883, кн. 4, ст. 856—8

Я. II, 399—400 (л. 67); Л. I, 388—90; У. А. III, 100—2 (л. 84); В. I. XI, 137—9 (л. 79).

215. Лист до Бр. Залеського 8. XI. 1856.
„К. Ст.“ 1883, кн. 4, ст. 853—6.

Я. II, 397—9 (л. 66); Л. I, 385—8; У. А. III, 103—5 (л. 86); В. I. XI, 141—4 (л. 81).

216. Лист до Бр. Залеського 10—15. II. 1857.

„К. Ст.“ 1883, кн. 4, ст. 858—61.

„Зоря“ 1883, ч. 8, ст. 131—2 (уривок під наг. „До біографії Шевченка“); Я. II, 402—4 (л. 70); Л. I, 395—9; У. А. III, 109—12 (л. 89); В. I. XI, 149—53 (л. 84).

217. Лист до Бр. Залеського 8—20. V. 1857.

„К. Ст.“ 1883, кн. 4, ст. 862—5.

Я. II, 407—9 (л. 74); Л. I, 405—9; У. А. III, 118—21 (л. 93); В. I. XI, 161—5 (л. 88).

218. Лист до Бр. Залеського 10. VIII. 1857.

„К. Ст.“ 1883, кн. 4, ст. 865—6.

Я. II, 412 (л. 79); Л. I, 415—6; Дневник Ш-ка. X. 1925, ст. 195; У. А. III, 126—7 (л. 99); В. I. XI, 172—3 (л. 94).

Шевченкові листи до Бр. Залеського опублікував М. Драгоманів під наг.: „Листьма Т. Г. Шевченка къ Бр. Залескому (1853—1857 г.)“ Сообщилъ М. Т-овъ. „К. Ст.“ т. V (1883), ст. 161—76 (кн. 1); ст. 611—22 (кн. 3); ст. 853—66 (кн. 4) і окремо: К. 1883, 8° (25,5×16), ст. 39, із передмовою: „Нѣсколько предварительныхъ словъ“ („К. Ст.“ 1883, кн. 1, ст. 161—4 або в окр. відбитці ст. 1—4). Звітку про копію листів Ш-ка до Залеського в архіві Крашевського, відмінну від оголошеної в „К. Ст.“ Драгоманович, подав М. Павлик у листах до Драгоманова 19. XII. 1887 та 19. II. 1888, пор. „Переписка з Павликом“ V, ст. 212 і 214. Ці відмінні опублікував І. Франко у брошурі „Листочки до вінка на могилу Шевченка“. Л. 1890, ст. 23—56; Листа Шевченка до Бр. Залеського. Першу згадку про листи принесло „Siolo“ з. 1 (1866), ст. 178—80: „Z korespondencji z Bohdanem Zaleskim“; опісля „Зоря“ 1880, ч. 21 (1—13. XI), ст. 284; Листи Тараса Шевченка.

219. Лист до В. Тарновського (молодшого)

28. IX. 1859. „К. Ст.“ 1883, кн. 2, ст. 406.

Я. II, 431 (л. 119); Л. I, 458 (скрізь подано як лист до Тарновського старшого); У. А. III, 174 (л. 160); В. I. XI, 232 (л. 154).

220. Лист до В. Тарновського (молодшого)

7. VIII. 1860. „К. Ст.“ 1883, кн. 2, ст. 407.

„Зоря“ 1883, ч. 6, ст. 96; Я. II, 440 (л. 140); Л. I, 469; У. А. III, 192—3 (л. 191); В. I. XI, 256 (л. 188).

221. Лист до В. Тарновського (молодшого) 10. II. 1861. „К. Ст.“ 1883, кн. 2, ст. 408.

Я. II, 445 (л. 156); Л. I, 479; У. А. III, 206—7 (л. 217); В. I. XI, 272 (л. 218).

222. Лист до Я. Тарновського 23. XII. 1860. „К. Ст.“ 1883, кн. 2, ст. 407—8.

Я. II, 443 (л. 148); Л. I, 474—5; У. А. III, 203 (л. 208); В. I. XI, 267—8 (л. 209).

223. Лист до Н. Тарновської 22. X. 1859. „К. Ст.“ 1883, кн. 2, ст. 407.

„Зоря“ 1883, ч. 6, ст. 96; Я. II, 431 (л. 120); Л. I, 453—4; У. А. III, 175 (л. 163); В. I. XI, 234 (л. 157).

Шевченкові листи до Тарновських опублікував С. Пономарьов під наг.: „Восемь писемъ Тараса Григоріевича Шевченка къ разнымъ лицамъ“. Сообщилъ С. Пономаревъ. „К. Ст.“ т. V (1883, кн. 2), ст. 401—8.

1884

224. Княгиня. Розказъ. „К. Ст.“, т. VIII (1884, кн. 3), ст. 391—422.

На ст. 391—2 передмова редакції.

Про рукопис: 1. С. Єфремов, Сладшпа Кобзаря Дармограя. „Україна“ 1925, кн. 1/2, ст. 20—1; 2. С. Є[фремов]. У. А. III. 630—2; 3. П. Зайцев, Оповідання „Княгиня“. В. I. VIII. 309—10; 4. Листи Шевченка: до Бр. Залеського 10. VI. і 25. IX. 1855, 21. IV. і 20. V. 1856; до М. Лазаревського: 8. XII. 1856 і 22. IV. 1857; до М. Осипова: 20. V. 1856; до О. Плещеева 6. IV. 1855; до гр. Н. Толстої 22. IV. 1856.

225. Кобзарь. С.-Петербургъ 1884, вел. 8^о (30×21), ст. (1) + (2) + II—III + 236 + портрет. Типографія В. С. Балашева. 12.500 пр., з того 4.000 на веленовому папері.

Цензурний дозвіл: Спб. 28. III. 1884. Передрук видання 1883 р. з додатком вірша Ол. Псьолівни „До сестри“, як поезії Шевченка. Друковано у 2 стовпці На титуловій карці таке motto:

Учітесь, брати мов,
Учітесь, чытайте,
И чужому научайтесь
И свого не цурайтесь:
Бо хто матерь забуває.
Гого Богъ карае.

На ст. II—III: Оглавъ; ст. 213—36: Назаръ Стодоля.

226. Лист до С. Ковалевського 23. IV. 1860. „Рус. Ст.“ 1884, кн. 5. ст. 402 (сообщ. Г. К. Рѣшнєвскій).

ЗНТШ, т. 89, ст. 159 (із вступом В. Доманяцького на ст. 158—9); Я. II, 437 (л. 134); Л. I, 465; У. А. III, 187 (л. 181); В. I. XI, 248—9 (л. 175).

У „Рус. Ст.“, а за нею у Я II, та Л. I. дата невірна — 26. IV: правильну дату подав В. Доманяцький.

227. Лист до А. Красевського з початку 1855 р. „К. Ст.“ т. 8 (1884, кн. 3), ст. 391 (в передмові до повісті „Квягinya“).

У. А. III, 632; В. I. XI, 109 (л. 65).

228. Мозаїк. Часть перта. Бібліотека „Зорь“. Львівъ 1884, 8° (20,5×13,5) ст. 110+(2). Зъ печатнѣ Ставропигійского Института. 1000 пр.

1885

229. Автобіографія Т. Г. Шевченка, писанная для „Народнаго Чтенія“. „К. Ст.“ т. XIII (1885, кн. 11), ст. 432—5 (подав Куліш із короткою передмовою на ст. 432).

Це є оригінальна Шевченкова автобіографія, досі недрукована: у „Нар. Чтеніі“ опублікувала Кулішена її перерібка.

Передруки: 1. Явор, ст. 7—11 (з додатком фототипії цілого твору при кінці брошури); 2. „Воронежскій Телеграфъ“ 1914, № 45, ст. 3.

Іст. твору: Згадана вище Кулішева при-
мітка, а крім того його лист до П. Зуйченка І. VIII.
1885: Явор., 12—14 („Письмо П. А. Кулиша
Петру Ивановичу 3.“).

230. Лист до М. Максимовички 22. XI. 1858.
„К. Ст.“ 1885, кн. 2, ст. 335—6.

Я. II 428 (л. 109); Л. I, 447; У. А. III, 163—4
(л. 138); В. I. XI, 221—2 (л. 136); „Нова Хата“
1936, ч. 6, ст. 2—3.

231. Лист до М. Максимовички 25. III. 1859.
„К. Ст.“ 1885, кн. 2, ст. 336—7.

Я. II, 429 (л. 112); Л. I, 449—50; У. А. III,
167—8 (л. 144); В. I. XI, 224—5 (л. 140); „Нова
Хата“ 1936, ч. 6, ст. 3.

232. Лист до М. Максимовички 10. V. 1859.
„К. Ст.“ 1885, кн. 2, ст. 337—8.

Я. II, 430 (л. 114); Л. I, 450—1; У. А. III,
170 (л. 150); В. I. XI, 227 (л. 144); „Нова Хата“
1936, ч. 6, ст. 3.

Шевченкові листи до Максимовички і зазначений
нижче лист до М. Щепкина опубліковані в „К. Ст.“
під наг. „Къ біографіи Т. Г. Шевченка“. „К. Ст.“ т. XI
(1885, кн. 2), ст. 335—8.

233. Лист до М. Щепкина 9—10. II. 1858.
„К. Ст.“ 1885, кн. 2, ст. 334.

Без додавих до листа поезій; поданий як лист
до М. Максимовича, пор.: М. К. Чалый, Замітка по
поводу одного письма Т. Шевченка къ М. Щепкиву.
„Зоря“ 1885, № 37.

Передруки: Я. II, 423 (л. 97); Л. I, 437—8
(у Я. і Л. теж як лист до Максимовича); Дневник
III-ка. X. 1925, ст. 242—3 (без поезій); У. А. III,
146—8 (л. 119); В. I. XI, 200—2 (л. 117).

***234. Найничка.** Поэма. Изданіе книгопро-
давца В. Наголкина. Кіевъ 1885, 16°, ст. 20.
2.000 пр.

Так за „Кн. В.“ (1885, № 21, ст. 745); Д. подає
ст. 30, а К. число пр. 20.000.

Рец.: М. Комарь. „Зоря“ 1887, ч. 4, ст. 70.

235. Поезиі. Часть друга. Библиотека „Зорь“ . Львовъ 1885, 8° (20,5×13,5), ст. 95 + 1. Зъ друкарня Товариства имени Шевченка. 1.000 пр.

Деять поем. в тїм дві в скороченні („Гайдамаки“ и „Сон“).

1886

236. Близнецы. (Повѣсть). „К. Ст.“ т. XVI (1886), ст. 199—251 (кн. 10); 409—44 (кн. 11); 589—626 (кн. 12).

Опис рукопису: С. Єфремов, „Україна“ 1925, кн. 1/2, ст. 21.

237. Варнакь. (Повѣсть). „К. Ст.“ т. XV (1886, кн. 7), ст. 410—42.

Ист. твору: 1. Дм. Дорошенко, Оповідання „Варнак“. В. I. VII, 328; 2. С. Єфремов, „Україна“ 1925, кн. 1/2, ст. 20 (опис рукопису); 3. С. Є[фремов], У. А. III, 643—5; 4. Листи Шевченка: до Бр. Залеського 21. IV, 20. V, 3. VII—15. IX та 8. XI 1856; до М. Осипова 20. V. 1856.

238. Кобзарь. — Гайдамаки. Изданіе иллюстрированное художникомъ А. Г. Сластѣномъ. Къ малорусскому тексту приложенъ переводъ Н. В. Гербеля. С.-Петербургъ 1886, f° (44,5×34 5), ст. (1) + (2) + (2) + (1) + 71 + 14 табл. Типографія А. С. Суворина. 3.000 пр.

За титуловою картою йде передмова Д. Яворницького на двох ст. (п. рос., підписана: Д. И. Эварницкій) Пензурний дозвіл: Сиб. 12. XII. 1885.

Рец.: 1. В. Г[орлен]ко, „К. Ст.“ т. XIV (1886, кн. 2), ст. 371—5 (про Сластѣнові ілюстраці); 2. Литературное гайдамачество. „Кіевлянинъ“ 1886, № 21 (теж про ілюстраці); 3. Д. Мордовцевъ, По поводу иллюстрированного издания поэмы „Гайдамаки“. „Новости“ 1885, № 343 і „Заря“ 1885, № 268; про цю статтю див.: „Льцари“ реклами. „Кіевлянинъ“ 1885, № 280 (22. XII), ст. 2; 4. Гв. Перекотиполе [Б. Гринченко].

Наші шаграти, II. „Зеркало“ 1892, ч. 23 (15/27. XI), ст. 2—3; 5. [Іван Франко]. Наближаючий ся 25-тій роковини смерті Т. Шевченка. „Зоря“ 1886, ч. 4 (15/27. II), ст. 65.

Тет. вид.: О. Сластьов. Як утворились ілюстровані мною „Гайдамаки“ Т. Г. Шевченка. Зб. „Шевченко“, II. X. 1930, ст. 299—307.

239. Найличка. (Повість). „К. Ст.“ т. XV (1886, кн. 8), ст. 577—612; т. XVI (1886, кн. 9), ст. 1—36.

Опис рукопису: С. Єфремов, „Україна“ 1925, кн. 1/2 ст. 20.

240. Невільняк. Київ 1886, м. 8^о (16 × 11,5), ст. 32. Типографія Е. Т. Кереръ, аренд. Н. Шлющевко и С. Бродовскимъ.

На обкладинці: Изданіе книжк. магазина С. И. Гомолыскаго. Цензурный дозвіл: Київ, 7. VIII. 1886.

„Кн. В.“ 1886, № 21, ст. 1055 подає наклад 6.000 пр., К. — 15.000 пр.

241. Сільная. Поэма. „К. Ст.“ т. XV (1886, кн. 6), ст. 310—38.

Про цю поему див. тут же в передмові до рос. творів на ст. 308—9: пор. ще: 1. Ів. Франко, „Новобнайдений творы Т. Шевченка“. „Зоря“ 1886, ч. 12, ст. 215; 2. С. Є[фремов]. У. А. III, 382—3; 3. П. Зайцев, Поэзіи Шевченка рос. мовою. В. I. VI, 212—3; 4. Лист Шевченка до Я. Кухаренки з 30. IX. 1842.

1887

242. Кампанша. (Повість). „К. Ст.“ т. XVII (1887, кн. 4), ст. 589—625 і т. XVIII (кн. 5), ст. 1—25.

Опис рукопису: С. Єфремов, „Україна“ 1925, кн. 1/2, ст. 21.

243. Катерина. Изданіе В. П. Наголкина. С.-Петербургъ 1887, 8^о (17,5 × 13), ст. 32. Типографія Дома Призрѣнія Малолѣтнихъ Бѣдлыхъ. 20.000 пр.

Вийшла в 1886 р., пор. „Кн. В.“ 1886, №23(1. XII), ст. 1199; цензурний дозвіл: Спб. З. X. 1886; *К. і Д.* дають це видання роком 1886, тільки місце у них не-однакове: Спб. у *К.*, Київ у *Д.*

244. Лист до А. Родзянка 23. X 1845. „Юж-ный Край“ 1887, № з 15/27. XII.

„Н. М.“ 1918, кн. 1, ст. 153—4 (подав П. Зайцев); „Всесвіт“ 1926, № 5, ст. 3 (уривок в укр. перекладі в статті Гр. Рогозовського); У. А. III, 24—5 (л. 27); В. I. XI, 35—6 (л. 22).

245. Прогулка съ удовольствіемъ и не безъ морали. „К. Ст.“ т. XVIII (1887), ст. 269—334 (кн. 6—7); ст. 589—626 (кв. 8); т. XIX, ст. 55—89 (кн. 9).

246. Художникъ. (Автобіографическая повесть). „К. Ст.“ т. XVII (1887), ст. 1—35 (кн. 1); 193—236 (кн. 2); 385—411 (кв. 3).

Опне рукопису: 1. С. Єфремов, „Україна“ 1925, кн. 1/2, ст. 21—2; 2. М. Рудницький, В. I. VII, 311.

1888

***247. Катерина.** Поэма. Изданіе В. Уточкина. Одесса 1888, 8°, ст. 32. 2.000 пр. (*К.*).

248. Лист до М. Макарова з травня 1860 [з „Кобзарем“ для Герцена]. „Товариш“ 1888, ч. 1, ст. 109.

Подав М. Драгоманів як листок до Герцена, пор. ще його Листування, т. I, л. 1901, ст. 70.

„Правда“ 1889, вип. V, ст. 381; „Рус. М.“ 1902, кн. 12, ст. 165 (в статті „Русскіе писатели въ ихъ перепискѣ“, як лист до Шелкина); „К. Ст.“, т. 80 (1903, кн. 2), док., ст. 68 („По поводу одной записочки Т. Г. Шевченка“, з увагою ред.): Я. II, 443 (л. 150); Я. I, 475—6; У. А. III, 188—9 (л. 184); В. I. XI, 251 (л. 179).

249. Поэмы, повѣсти и рассказы, писанныя (sic!) на русскомъ языкѣ. Съ портретомъ

поета. Изданіе редакціи „Кіевской Старины“. Кіевъ 1888, 8° (25×16), ст. V+744+(1)+ портрет. Тип. А. Давиденко, аренд. Л. И. Штаммомъ. 500 пр.

Ценаурний дозвіл: Кнѣв. 21. XII. 1887.

Зміст: 1. Предисловіе, ст. I—V; 2. Слѣпая (Поэма), ст. 1—29; 3. Варнакъ, ст. 30—62; 4. Наймичка, ст. 63—133; 5. Близнецы, ст. 134—259; 6. Художникъ, ст. 260—363; 7. Капитанша, ст. 364—424; 8. Прогулка съ удовольствіемъ и не безъ морали, ст. 425—562; 9. Отрывокъ изъ драмы Никвта Гайдай, ст. 563—72; 10. Безталанный (Поэма), ст. 575—89; 11. Музыкантъ, ст. 590—658; 12. Княгиня, ст. 659—89; 13. Несчастый, ст. 690—744.

Про всі ці російські твори Шевченка, що їх видання завдячуємо головно В. Беренштамові, див. передмову: „Неизванныя произведенія Т. Г. Шевченка“ — „К. Ст.“ т. XV (1886, кн. 6), ст. 307—9, передруковану з деякими змінами в оцім окремім виданні. Опис рукописів подав С. Ефремов: Спащина Кобзаря Дармограя. „Україна“ 1925, кн. 1/2, ст. 20—22; літ. історію П. Зайцев, Прозова творчість Шевченка. В. І., VII, 297—8.

Р е ц.: 1. „Недѣля“ 1888, № 16 („Новыя книги“); 2. А. Пыпня, Рус. сочиненія Т. Г. Шевченка. „В. Е.“ 1888, кн. 3, ст. 247—86. (Скорочений укр. переклад частини статті Пипіна подав Ф. В[ерняволя] (О. Кониський): „Про твори Шевченка писані московською мовою“ — „Правда“ р. XIV, т. 2, вип. 5 (лютий 1889), ст. 341—6); 3. „Рус. М.“ 1888, кн. 10, Вибл. огд. ст. 475—8; 4. Сочиненія Т. Г. Шевченка. „Бесѣда“ (Львів) 1888, ч. 3, ст. 35; 5. Ив. Франко. Новобнайденыя творы Т. Шевченка. „Зоря“ 1886, ч. 12, ст. 215.



В. Беренштам — дбав за видання „Кобзаря“ 1889 р.
та рос. творів Шевченка (ч. 249).

1889

***250. Катерина.** Поэма. 2-е издание В. В. Уточкина. Одесса 1889, 8^о, ст. 32. Тип. Л. Нитче. 15.000 пр.

Див. „Кн. В.“ 1889, № 12, ст. 367. — Наприкінці „Перебендя“.

251. Княгиня. Повість, присвячена автором Б. Заліському. (Переклад Перебенді). „Правда“ р. XIV, т. 2, вип. 5 (лютий 1889), ст. 312—37.

252. Княгиня. Повість. (Переклад Перебенді). Львів 1889, 8^о (23,5×15), ст. 27. З друкарні тов. імени Шевченка.

Передрук з Н. т. „Правда“ 1889 р.

253. Княжна. Поэма. Одесса 1889. м. 8¹ (18×12, 5), ст. 18. Типолитографія Е. И. Фесенко. 3.000 пр.

Цензурний дозвіл: Одеса 9. VI. 1889.

254. Кобзарь. Складъ издания въ книжныхъ магазинахъ Ф. А. Югансона. Кіевъ [1889], 8⁰ (23×16), ст. (3) + 553 + (4) + портрет. [Т-во печатнаго дѣла и торговли И. Н. Кушнеревъ и К-овъ Москвит. Кіевское Огдѣленіе]. 10.000 пр.

Цензурний дозвіл: Спб. 24. II. 1888. Дата подана тільки на обкладинці. Також тільки на обкладинці після наголовка поміщене те саме motto, що у вид. 1883 р. — Ст. 515—52: „Назар Стодоля“.

Рец.: „Рус. М.“ 1889, кн. 5. Библ. отд. ст. 185—6 (беззартісна).

Гет. вид: Г. Владимирский, Контроль над поэтом. „Лит. Донбас“ 1935, № 8—9, ст. 125 (цензура).

255. Лист до О. Оболенського 1860 р. „Правда“ р. XIV, т. 4, вип. XI (серпень 1889), ст. 156.

„К. Ст.“ 1892, кн. 2, ст. 321, док.; Я. II. 443 (л. 149); Л. I. 475; У. А. III, 203 (л. 209); В. I. XI, 268 (л. 210).

256. Лист до І. Ускова 12. XI. 1857. „К. Ст.“ 1889, кн. 2, ст. 306—8.

„Зоря“ 1889, ч. 6/7, ст. 100—1; Я. II. 415—6 (л. 85); Л. I. 422—3; Дневник Ш-ка. X. 1925, ст. 219—20; У. А. III, 132—3 (л. 105; поправки на ст. 732—3); В. I. XI, 179—81 (л. 100).

257. Лист до І. Ускова 17. II. 1858. „К. Ст.“ 1889, кн. 2, ст. 308—10.

„Зоря“ 1889, ч. 6/7, ст. 101; Я. II, 423—4 (л. 98); Л. I, 438—9; Дневник Ш-ка. X. 1925 ст. 244; „Ж. Р.“ 1928, № 3, 118—9 (в статті Проніна); У. А. III, 151—2 (л. 122); В. I. XI 205—6 (л. 120).

258. Лист І. Ускова 4. VII. 1858. „К. Ст.“ 1889, кн. 2, ст. 310—11.



Обкладишка „Кобзаря“ 1889 р. (ч. 254).

„Зоря“ 1889, ч. 6/7 ст. 101—2; Я. Ц, 427 (л. 107); Л. I, 445—6; У. А. III, 158—9 (л. 132, поправки на ст. 803); В. I. XI, 214—5 (л. 130).

Шевченкові листи до І. Ускова подала донька останнього Н. Зарявко у статті: „Воспоминанія Н. И. Усковой о Шевченкѣ“. „К. Ст.“ т. 24 (1889, кв. 2), ст. 297—313.

259. Лист до О. Хропаля 26. XI. 1859. „К. Ст.“ 1889, кв. 2, ст. 463 (в статті: „Посвященіе Т. Шевченкомъ сахарного завода Яхненка и Симиревка“).

„Зоря“ 1889, ч. 6/7, ст. 105—6; Я. Ц, 433 (л. 123); Л. I, 457—8; У. А. III, 177—8 (л. 166); В. I. XI, 237 (л. 160).

260. Москалева криниця. [„Не на Україні, а далеко“]. Поэма. Одесса 1889, м. 8^о (18×12. 5), ст. 18. Типо-хромолитографія Е. И. Фесенко. 3.000 пр. Цезурний дозвіл: Одеса 9. VI. 1889.

261. Назарь Стодоля. Малоросійська дія. Одеса 1889, м. 8^о (17,5×12,5), ст. 64. Типографія Е. П. Фесенко. 2.000 пр.

Цензурний дозвіл: Одеса 9. V. 1887.

262. Перебенді. З переднім словом Ів. Франка. Львів 1889, 16^о (13,5×10), ст. 68. З друкарні Товариства ім. Шевченка. 600 пр.

На обкладинці до титулу додано: Літературно-наукова бібліотека, книжка 1. Накладом Івана Франка.

Зміст: Іван Франко, Передне слово, ст. 3—63; Перебендя, ст. 64—8.

Рец.: 1. М. Драгоманів, Переписка з Павлом V, ст. 338 (відзвів у листі до Павлика 29. I. — 6. II. 1889); 2. О. Колесса, Шевченко і Миківч. ЗНТШ, т. 3, ст. 81—8; 3. К.. [В. Коцювський], „Правда“, р. XIV, т. 2, вип. 5 (лютий 1889), ст. 365—9; 4. О. Третяк, Про вплив Микевича на поезію Шевченка. Краків 1892, ст. 16—21; 5. Іван Франко, Відповідь критикові „Перебенді“. „Правда“, р. XIV, т. 3, вип. 7 (цвітень 1889), ст. 72—4; 6) Е. Ч—ний, Поетъ и народъ. Памяти Т. Шевченка. „Одесскій Вѣстникъ“ 1889, № 54 (26. II).

1890

263. Лист до Н. Білозерської з кінця серпня — початку вересня 1860. „К. Ст.“ 1890, кн. 2, ст. 183.

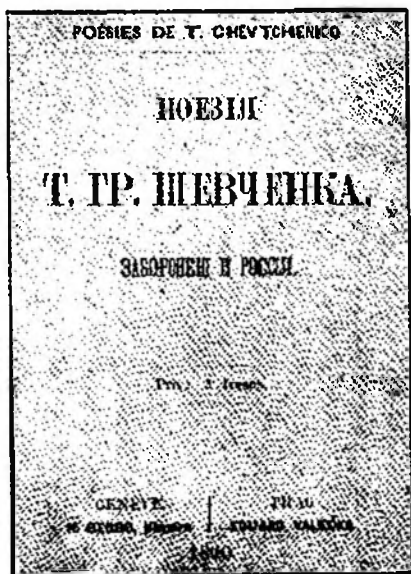
„Зоря“ 1892, ч. 5, ст. 84; У. А. III. 195 (л. 194); В. I. XI, 259 (л. 191).

264. Лист до Н. Білозерської 6. IX. 1860. „К. Ст.“ 1890, кн. 2, ст. 183.

„Зоря“ 1892, ч. 5, ст. 84; У. А. III. 195 (л. 196); В. I. XI, 260—1 (л. 194).

265. Лист до Н. Білозерської 18. IX. 1860. „К. Ст.“ 1890, кн. 2, ст. 184.

„Зоря“ 1892, ч. 5, ст. 85; У. А. III. 196 (л. 197); В. I. XI, 261 (л. 195).



Обкладинка „Поезій“ 1890 р. (ч. 266).

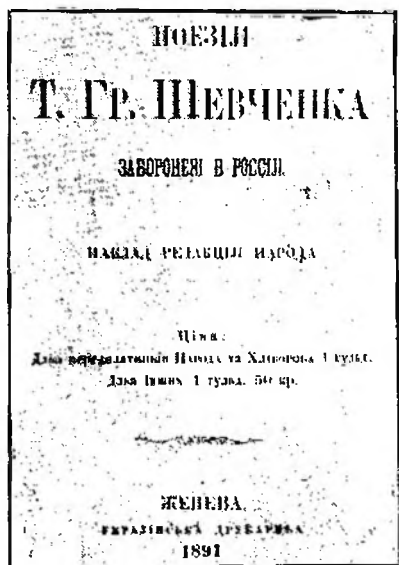
266. Поезії, заборонені в Росії. Женева 1890, м. 8° (16,5×10,5), ст. VII + 248. Українська печатня. 4.000 пр.

Ст. III—IV: Заголовки; V—VII: Українська друкарня в Женеві, Переднє слово.

Виданням „Поезій“ займался Л. Драгоманова й А. Ляхоцький (Кузьма).

Появилася збірка з двома відмінними наголовкам на обкладинках: 1) Poésies de T. Chevtchenko. Poésies de T. Gr. Chevtchenko, interdites en Russie. Prix: 3 francs. Genève H. Georg, libraire. Prag Eduard Valeška. 1890; 2) Поезії Т. Гр. Шевченка заборонені в Росії. Наклад редакції Народу. Ціна: Для передплатників Народу та Хлібороба 1 гульд. Для інших 1 гульд. 50 кр. Женева. Українська друкарня. 1891.

Рец.: 1. Г. П [Плеханов]: а) „Соціал-Демократ“, кн. 3. Женева 1890, відділ 2-й, ст. 125; б) Собрание Сочинений Г. Плеханова. ГИЗ, т. IV,



Обкладинка „Поезій“ 1890 р. (ч. 266) для Австрії.

1932, ст. 313; в) „За марксо-ленінську критику“ 1933, № 2, ст. 8 (у статті Ол. Ведмицького); 2. Пера Тодоровіч, пор. М. Драгоманів, Переписка з Павликом VI, 134; 3. Іван Франко, Нове видане Шевченка. „Народ“ 1891, ч. 7 (I. IV), ст. 116—7.

Іст. вид.: І. М. Драгоманів: 1. Листи до Франка: Лист 29. III—I. IV. 1890. „Листи до Фр.“ II, ст. 175—6 та „Листування Фр-ка і Др-ва“, К. 1928, ст. 317—8; лист 12/24. V 1890. „Листи до Фр.“ II, ст. 178 та „Листування Фр-ка і Др-ва“, К. 1928, ст. 331 (подає між ін. число примірників); 2. Листи до М. Павлика: Лист 16—28. XI. 1890. „Переписка з Павликом“ VI, ст. 87—8; лист 31. I. 1891. Там же, ст. 123; лист 23. II. 1891. Там же, ст. 134; лист 10. III. 1891. Там же,



Людмила Драгоманова, займалася виданням „Поезій“ (ч. 266)

ст. 198—9; лист 14. III. 1891. Там же, ст. 142—3; лист 18. III. 1891. Там же, ст. 147—9; лист 24. III. 1892. „Переписка з Павликом“ VII, ст. 17; лист 29. IV. 1892. Там же, ст. 26. — П. М. Павлик, Листи до Драгоманова: Лист 20. III. 1891. „Переписка з Павликом“ VI, ст. 136—7; Лист 24. III. 1891. Там же, ст. 140—1; лист 29. III. 1891. Там же, 145—6; лист 2. IX. 1891. Там же, ст. 264; лист 25. X. 1891. Там же, ст. 276; лист 8. V. 1892. „Переписка з Павликом“ VII, ст. 22—3.

267. [Як ротий командир Воґомолов писав „требованіє“ на видачу сокир робочій команді. Сміховинка. „Южный Край“, 1890, № 3435 (31. XII) (в статті Д. Клемєнсова, „Кое-что изъ жизни Т. Шевченка въ Раимѣ“).

Передрук: „Зоря“ 1891, ч. 5, ст. 92 (в укр. перекладі М. Комарівни).



М. Драгоманів, редактор женеvських видань Шевченкових творів.

1891

268. Кобзар. Книжочка для дітей. Накладом Руского Товариства Педагогічного. Львів 1891, м. 8^о (16×11,5), ст. 63 + (1). [З друкарні товариства імени Шевченка].

Ч. 13. видань Товариства. Зладив Т. Г[рушкевич]. Ст. 5-8: Тарас Шевченко [життєпис].

Реп.: В. Охримович]. „Народ“ 1891 ч. 20/21 (24. X), ст. 282.

269. Лист до М. Лазаревського 20. XII. 1847. „К. Ст.“ 1891, кн. 2, ст. 212-14 (поданий, як лист до Василя Лазаревського).

„Зоря“ 1891, ч. 5, ст. 84; Я. П., 353-4 (л. 20); Л. І., 299-301; М. Плевако, Т. Шевченко. X. 1926, ст. 152-3; У. А. III, 30-2 (л. 35);

Календар Укр. Робітничого Союзу на р. 1931. Scranton, Pa. 1930, ст. 113—6; В. I. XI, 42—4 (л. 28).

Передрукований крім того в отсих підручниках : 1. Читанка руска для 3. кл. шкіл середніх. Л. 1896, ст. 249—50; Л. 1908, ст. 257—8; 2. О. Барвінський. Читанка для 1. року учительських семінарій. Л. 1907 і 1910, ст. 155—7; 1921, ст. 192—4; 3. А. Крушельницький, Руска читанка для 3. кл. середніх шкіл. Л. 1912, ст. 410—1; 4. Він же, Укр. читанка для 3. кл. середніх шкіл. Вид. 2. Л. 1910, ст. 304—6; 5. Він же, На провесні життя, т. III. Л. 1931, ст. 348—51; 6. Він же, Сьома читанка. Вид. 5. „Чайка“. Відень 1922, ст. 372—3; Ф. Садківський, Читанка для вищих початкових і середніх шкіл Ч. III Кам'янець Под. 1919, ст. 398—9. (Як до Лизогуба, без двох останніх дописок).

270. Лист до М. Шевченка 2. III. 1840. „К. Ст.“ 1891, кн. 2, ст. 211—2 (із вступом ред. на ст. 209—11).

„Зоря“ 1891, ч. 5, ст. 83; Я. II, 344 (л. 2); Л. I, 281—2; У. А. III, 5 (л. 3); В. I. XI, 13—16 (л. 2).

***271. Тополя. Баллада.** Київъ 1891, 16^o, ст. 14. Въ типографіи Корчакъ-Новицькаго, 20.000 пр. (К.).

„Кв. В.“ (1892, № 2, ст. 69) подає вклад 10.000 пр.

1892

272. Золоті слова Тараса Шевченка. Накладомъ ред. „Дзвінка“. [Львів 1892], 8^o (24,5×16,5), ст. (2). [Друкарня Товариства ім. Шевченка]. 800 пр.

Додаток до ч. 5-го „Дзвінка“. Збірка афоризмів із „Кобзаря“, на одній сторінці, вибрав Вол. Шухевич.

273. Наймычка. Харьковъ 1892, 16^o (15×11,5), ст. 31. Типо-літографія М. М. Гордона. 50.000 пр.

Цезурний дозвіл: Київ 31 VII. 1892.

На обкладинці виданої у Харкові 1901 р. „Квѣжик“ (№ 8 вид. Вс. И. Гурта) зазначена, як 1-е число видавництва, й „Наймычка“. Можливо, що є це саме отсе видання, бо іншого видання „Наймычки“, яке

вийшло б у Харкові в рр. 1898—1901. коли з'явився книжчик Гурга, я ніде не наплав — ні в „Кн. В.“, ні у К., ні по укр. часописах, ні по доступних мені бібліотеках.

1893

274. Варшак. Оповідання. На мову українсько-руську переложив Перебендя. „Зоря“ 1893, ч. 5, ст. 81—90.

275. Записки або Журнал Тараса Григорівича Грушівського-Шевченка. Переклав О. Я. Ко-віський. „Правда“ 1893, ст. 440—7 (т. 18, вип. 54); 486—95 (т. 18, вип. 55); 551—9 (т. 19, вип. 56); 607—16 (т. 19, вип. 57); 672—8 (т. 19, вип. 58).

Ст. 440—1: Вступне слово Редакції.

Згадка: „Діло“ 1893, ч. 191 (26. VIII. 7. IX), ст. 3. нов. (про передрук із „Правди“).

***276. Катерина.** Одеса 1893, 16^о, ст. 31. Економическая типографія. 20.000 пр. (К.).

Напрякінці „Перебендя“.

277. Кобзарь. Видав Товариства імені Шевченка. Частина перша. У Львові 1893, 8^о (20×12,5), ст. CXVI+315+(1). З друкарні Товариства імені Шевченка. 2.000 пр.

Зміст: I. Омелян Огоновський, Дешо про життя і літературну діяльність Тараса Шевченка, ст. III—CXVI; 2. Кобзарь: I. Напря романтично національний. (Від р. 1838 — 1843). II. Напря політично-національний. (Від р. 1843 — 1847); 3. Омелян Огоновський: Деякі примітки до першої частини „Кобзаря“, ст. 295—311.

Номілково зміщені, як Шевченкові: „До сестри“ О. Пьолівни, ст. 191; „Полуботко“, ст. 248—9.

278. Кобзарь. Частина друга. Видав Товариства імені Шевченка. У Львові 1893, 8^о (20×12,5), ст. 405+(1). З друкарні Товариства ім. Шевченка. 2.000 пр.

Зміст: „Кобзарь“, ст. 3—344; III. Напря суспільно-національний (від р. 1847 — 1857). IV. На-



Титулова картка „Кобзари“ за ред. О. Огоновського.

прям реалістичний (від р. 1857—1861). Додаток до „Кобзари“: Назіар Стодоля, ст. 345—85; Омелян Огоновський, Деякі примітки до другої частини „Кобзари“, ст. 386—400.

Варіанти: О. Кониський, Варіанти на декотрі Шевченкові твори. ЗНТШ, т. 33, ст. 1—16 і т. 39, ст. 1—22.

Рец.: 1. „Діло“ 1893, ч. 71 (2/14. IV), ст. 4; 2. М. Драгоманов, Т. Шевченко в чужій хаті его імени. „Народ“ 1893, ч. 10 (22. V), ст. 86—8; ч. 11 (8. VI), ст. 95—8 і ч. 15 (1. VIII), ст. 137—40; репліка О. Огоновського на цю рецензію в його „Історії літератури рускої“, Ч. IV. „Зоря“ 1894, ч. 13 (1/13. VII), ст. 301—3 і в окремому виданні:



Омельян Огоновський, редактор „Кобзаря“ 1893 р. у вид. НТШ.

Л. 1895, ст. 287—94; 3. В. Лукич, „Зоря“ 1893, ч. 9 (1/13. V), ст. 179—80; 4. О. Мончаловскій, „Бесѣда“ (Львів) 1893, ч. 12, ст. 137—8; 5. „Народна Часопись“ 1893, ч. 76 (8/20. IV), ст. 3; 6. Ю. Романчук, Деякі причинки до поправнішого видання поезій Т. Шевченка. ЗНТШ, т. 34, ст. 1—32 (зокрема на ст. 3-ій заввага до відзиву Драгоманова).

Іст. вид: 1. Видавництво творів Шевченка. „Діло“ 1891, ч. 76 (3/15. IV), ст. 3; 2. Вол. Дорошенко, Примітки Вол. Антоновича до Шевченкового „Кобзаря“. Прага 1938, вел. 8^о, ст. 12; 3) Загальні збори товариства ім. Шевченка. „Діло“ 1890, ч. 57 (12/24. III), вел.: 4. Штриєн противників нашого ідеї. „Діло“ 1891, ч. 83 (11/23. IV), ст. 1; 5. О. Огонов-



Вол. Антонович, ініціатор женеv. вид. „Кобзаря“ 1881;
допомагав Ом. Огоновському при коментарях.

ськвй, Кілька слів від Редакції „Кобзаря“. Кобзар ч. I. Л. 1893, ст. СХІV. СХVІ. 6. Редакція, Про видане творів Т. Шевченка. „Народ“, 1890, ч. 6 (15. ІІІ), ст. 73—4; 7. Рухъ въ рускихъ товариствахъ. „Діло“ 1891, ч. 84 (12/24. ІV), ст. 1 (точка 1); 8. Ю. Романчук, Нове видане Шевченка. „Неділя“ 1911, ч. 20, ст. 1; 9. О. Русов, Лист до О. Огоновського. „Студії з поля суспільнихъ наукъ і статистици“, т. V. Л. 1938, ст. 77—9; 10. І. Франко. В справі нового видання Шевченка. „Народ“ 1891 ч. 9 (1. V), ст. 160; 11. Він же, Нове видане Шевченка. „Народ“, 1891, ч. 7 (1. ІV), ст. 116 (в рецензії на женеvське видання 1890 р.); 12. Він же, *Utwory poetyczne Szewczenki*. „Kurjer Lwowski“ 1891, № 107 (18. ІV), ст. 5—6.

- 279. Лист до кн. В. Репніної 24. X. 1847.**
 „К. Ст.“ 1893, кн. 2, ст. 262—3.
 „Діло“ 1893, ч. 73 (5/17. IV), фел. (укр. пер.); „Зоря“ 1894, ч. 5, ст. 108—10 (укр. пер.); Я. II, 352 (л. 18); Л. I, 296—7; У. А. III, 28—9 (л. 33); В. I. XI, 39—40 (л. 26).
- 280. Лист до кн. В. Репніної 25—29. II. 1848.**
 „К. Ст.“ 1893, кн. 2, ст. 263—6.
 Я. II, 355—7 (л. 22); Л. I, 303—6; У. А. III, 34—6 (л. 37); В. I. XI, 47—50 (л. 30).
- 281. Лист до кн. В. Репніної 14. XI. 1849.**
 „К. Ст.“ 1893, кн. 2, ст. 266—8.
 Я. II, 359 (л. 26); Л. I, 310—2; У. А. III, 39—40 (л. 42); В. I. XI, 55 і 58 (л. 36).
- 282. Лист до кн. В. Репніної 1. I, 1850.**
 „К. Ст.“ 1893, кн. 2, ст. 268—9.
 Я. II, 360—1 (л. 28); Л. I, 312—4; У. А. III, 42—3 (л. 44); В. I. XI, 59—61 (л. 38).
- 283. Лист до кн. В. Репніної 7. III. 1850.**
 „К. Ст.“ 1893, кн. 2, ст. 269—72.
 Я. II, 363—5 (л. 33); Л. I, 319—21; У. А. III, 47—9 (л. 49); В. I. XI, 66—8 (л. 43).
- 284. Лист до кн. В. Репніної 12. I. 1851.**
 „К. Ст.“ 1893, кн. 2, ст. 272—3.
 Я. II, 365—6 (л. 36); Л. I, 322—3; У. А. III, 50—1 (л. 51); В. I. XI, 70 і 72 (л. 45).
- 285. Лист до кн. В. Репніної з 1851 р.**
 [„Я здѣсь пользуюся покровительствомъ полковника Матвѣева“]. „К. Ст.“ 1893, кн. 2, ст. 273.
 Я. II, 366 (л. 36); Л. I, 323—4; У. А. III, 51 (л. 52); В. I. XI, 72 (л. 46).
- 286. Наймишка. Поема. Коштом і заходом академ. товариства „Ватра“. У Львові 1893, 8^о (23×15), ст. 16. З друкарні Наукового Тов. ім. Шевченка. 1.100 пр.**
 Ст. 3—7: „Панове Громада“ (Де, коли і як жив Тарас Шевченко?).

- 287.** [Переклада через Спр-Дарію на рибах].
Сміховинка. „К. Ст.“ т. 46 (1893, кн. 2), ст. 255.
Запис вгора Косарева.

1894

- 288.** Бенедіє Д. Шупової. 21-ого січня року 1858-ого. На мову українсько-руську перекладив О. Кониський. „Зоря“ 1894, ч. 5 (1/13. III), ст. 115—6.

- 289.** Записки або Журнал. Переклав О. Я. Ковіський. „Правда“ 1894, ст. 21—32; 90—103; 159—72; 232—44; 291—7; 253—66; 425—35; 497—511; 577—87; 653—69 (том XX, вип. 59, 60, 61; XXI, вип. 62, 63, 64; XXII, вип. 65, 66, 67; XXIII, вип. 68).

Рец.: 1) [ан] Б[ел]ей, „Зоря“ 1893, ч. 17 (1/13. IX), ст. 343; 2) М. Драгоманов, Дневник Шевченка не в оригіналі. „Народ“ 1895, ч. 17 (20. VIII), ст. 276.

- 290.** Кобзарь. (Съ портретомъ и видомъ могилы). Изданіе К. М. Гамалѣя. Приобрѣтенное Ф. А. Югансономъ. Кіевъ 1894, 8^о (23/16, 5), ст. 7+615+(4)+2 табл. Типографія Г. Г. Корчакъ-Новицкаго. 2.000 пр.

Ст. 563—615: Назарь Стодоля.

Рец.: „Рус. М.“ 1894, кн. 10, ст. 490—1

Іст. вид.: 1. Г. Владимірекий, Контроль над погом. „Ілт. Довбає“ 1935, № 8⁹, ст. 125—9; 2. Г. Тисяченко [Салывов], „Книгарь“ ч. 6 (лютий 1918), ст. 306 (подає 20.000 пр.).

- 291.** Кобзарь. (Съ портретомъ). Изданіе К. М. Гамалѣя. Приобрѣтенное Ф. А. Югансономъ. Кіевъ 1894, м. 8^о (18. 5/13), ст. 8+615+(4)+портрет. Типографія Г. Г. Корчакъ-Новицкаго. 4.000 пр.

Ст. 563—615: „Назарь Стодоля“.

Рец.: 1. Новое изданіе Кобзаря Т. Г. Шевченка. „Куб. Обл. Вѣд.“ 1894, № 65 (27. VII);

2. Д. Пісочинець [Ткаченко], „Зоря“ 1895 ч. 5 (1/13. III), ст. 99.

Оба вищезазначені Кобзарі тотожні щодо змісту, різняться тільки долученими портретами (в ч. 290 Ш-ко в сурдугі, без окриття голови; в ч. 291 в кожусі і в шапці) та зверхнім виглядом: ч. 290 більшого формату на кращому папері і коштувало дорожче — 1 р. 50 коп., ч. 291 дешевше — 35 коп.; до видання ч. 290 доданий ще вид могили.

Цензурний дозвіл для обох видань: Москва 25. XI. 1893.

292. Кобзарь. Вибір поезій для народу. Частина перша. Накладом Товариства „Просвіта“. У Львові 1894, м. 8^о (19×13), ст. 115 + (1) + портрет. Зь друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. 6.000 пр.

Ст. 3—7: Тарас Шевченко (життєпис). На обкладинці зазначене число видань „Просвіти“: ч. 173—174. Рікт. 1894. Книжочка 10, 11.

Рец.: „Діло“ 1894, ч. 238 (22. X/3. XI), ст. 3; 2) Василь Луквич, „Зоря“ 1895, ч. 5 (1/13. III), ст. 99—100; 3) „Учитель“ 1894, ч. 22 (20. XI), ст. 347.

293. Лист до Гр. Квітки-Основ'яненка 8. XII. 1841. „К. Ст.“ т. 44 (1894, кн. 2), ст. 322—3.

Кватка, Сочиненія, изд. Харьк. У. Земства, т. VI. X. 1894, ст. XLIII—XLIV, примітка; „Україна“ 1907, кн. 2, ст. 144—5; Я. II, 344—5 (л. 3); „Кобзарь“. „Рух“. X. 1918, ст. LXIV; Г. Ф. Квітка, Твори, т. I. К. 1918, ст. XXII—III, в додатку; Л. I, 282; У. А. III, 8 (л. 6); В. I. XI, 18—9 (л. 4),

294. Лист до Я. Кухаренка з 1859 р. [„Треба б було мені на Тебе сердитися“]. „Зоря“ 1894, ч. 5, ст. 106.

В „Зорі“ подано з датою 17. I. 1859, як один лист, два окремі листи: оцей і наступний. Нижче скрізь подано як слід.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 88; „ЛНВ.“ 1899, кн. 7, ст. 37—8; Я. II, 428—9 (л. 110); Л. I, 448; У. А. III, 165—6 (л. 141); В. I. XI, 223 (л. 138).

295. Лист до Я. Кухаренка 17. I. 1859. „Зоря“ 1894, ч. 5, ст. 106.

Цей лист, що зачинається: „У нас тут складається Хата“, поданий у „Зорі“ як кінець зазначеного вище листа без дати. Нижче скрізь подано як слід.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 88; „ЛНВ.“ 1899, кн. 7, ст. 38; Я. II, 429 (л. 11); Л. I, 448—9; У. А. III, 166 (л. 142); В. I. XI, 221 (л. 139).

296. Лист до Я. Кухаренка 25. III. 1860. „Зоря“ 1894, ч. 5, ст. 106.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 88; „ЛНВ.“ 1899, кн. 7, ст. 38; Я. II, 436 (л. 131); Л. I, 462; У. А. III, 185 (л. 178); В. I. XI, 246 (л. 172).

297. Лист до г-р. О. Орлова 10. I. 1850. „К. Ст.“ 1894, кн. 2, ст. 321—2.

„Правда“ т. XX, вип. 60 (1894, ч. 2), ст. 136 (укр. пер.); в статті М. Стороженка „Геніальний горемька“: а) 36. „Братская Помощь пострадавшимъ въ Турціи армянамъ“. М. 1897; б) „К. Ст.“ т. 62 (1898, кн. 7/8), ст. 51—2, библ.; в) 36. „На трудовомъ пути“. Къ 35-лѣттю дѣятельности Д. Тихомірова. М. 1901; г) „К. Ст.“ т. 77 (1902, кн. 4), ст. 61, библ.; д) „Изъ области литературы“, збірка статей Ст-ка. М. 1902, ст. 419; Я. II, 363 (л. 32); Л. I, 318—9 (скрізь подано як лист до Дубельта); У. А. III, 46—7 (л. 48); В. I. XI, 65—6 (л. 42).

298. Лист до кнѣв. губернатора Ів. Фундуклея 16. VII. 1847. „К. Ст.“ 1894, кн. 2, ст. 321.

Я. II, 351 (л. 16); Л. I, 294—5; У. А. III, 27 (л. 31); В. I. XI, 37 (л. 24).

299. Художник. Автобіографічна повість. На мову українсько-руську переложив О. Я. Кониський. „Зоря“ 1894, чч. 5—8, ст. 97—106, 121—7, 145—51, 169—77.

300. Художник. Автобіографічна повість. [Львів 1894], 8^о (21,5×13,5), ст. 101. [Друкарня Наукового Тов. ім. Шевченка]. 1.100 пр.

Передрук із „Зорі“.

1895

301. Гайдамаки поему Тараса Шевченка з історичним вступом і поясненнями для міщан і селян видав Остап Василенко. Накладом видавця. Львів 1895, 8° (19×12,5), ст. 90+(2). З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка.

Ст. 3-9: Остап Василенко [Макарушка], Дещо про Гайдамаччину (1768 р.).

302. Катерина. У Чернигові 1895, 8° (17,5×12,5), ст. 28. Друкарня „Губернского Правління“. 5.000 пр.

Видання Б. Грінченка, ч. 10. Цензурний дозвіл: Одеса 11. IV. 1895.

303. Кобзарь. Видання Товариства імени Шевченка. Частина третя. У Львові 1895, 8° (19,5×12,5), ст. (1)+210+(2)+101+(1). З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка. 1.000 пр.

Зміст: I. Записки або Журнал Тараса Григоровича Грушівського Шевченка. Переклав О. Я. Кониський, ст. (1)+210+(2); ст. 3-5: Вступне слово редакції; II. Художник. Автобіографічна повість Т. Шевченка. Переклав О. Кониський, ст. 101+(1).

Частинні передруки уривків із „Щоденника“: 1. О. Барвінський, Читанка для 1. року учит. семінарій. Л. 1907 і 1910, ст. 150-4; Л. 1921, ст. 147-51 (уривки записів з 13 і 17-20. VI. 1857; скрізь дата замість червень — май); 2. М. Плевако, Шевченко, Х. 1926: а) Останні дні тяжкої неволі Шевченкової (з його „Щоденника“, уривки з записів: 13, 16, 18, 19, 21, 25, 27 і 28. VI та 7, 12 і 13. VII; 3, 9 і 15. IX. 1857), ст. 157-65; б) Погляди Т. Шевченка на науку, літературу, мистецтво і громадське життя по його „Щоденнику“ (уривки з записів 26. VI; 1, 5, 10, 11, 12, 27. VII; 5, 6. VIII; 13. IX; 1, 2 29. X; 3. XI. 1857), ст. 217-24; в) Діти — Шевченкова радість у неволі (уривки з записів 16. VI; 11 і 29. VII; 30. IX. 1857), ст. 256-7.

Частині передруки „Художника“: „На волю!“ — 1. М. Плевако, Шевченко. X. 1926, ст. 137—42, від слів: „Літні ночі в Петербурзі, трохи що не завжди перебував я“ до „...увечері, прощаючись зо мною, мій protegè“; 2. „Червоної Квіти“ 1929, № 5/6 (119—120), ст. 15 і 18 (від слів: „завжди, коли мені доводилося бувати в літньому саду, я ніколи не зупинявся...“ кінчаючи: „але ж все таки на малюнки і не можна було дивитись байдуже“).

304. Кобзарь. Вибір поезій для народа. Частина друга. Накладом Товариства „Просвіта“. У Львові 1895, м. 8° (19×13), ст. 136. Зъ друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. 5.000 пр.

На обкладинці: Ч. 184—185. Рікъ 1895. Книжочка 9, 10.

305. Лист до Я. Кухаренка з кінця лютого 1843. [„Отамане! Школа, що в тебе руки не такі довгі...]. „Зоря“ 1895, ч. 5, ст. 88, з приміткою О. Кониського.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 74; „ЛНВ.“ 1899, кн. VII, 29—30; Я. II, 348—9 (л. 9); Л. I, 289—90 (скрізь помилкова дата: 24. III. 1841); У. А. III, 14—15 (л. 12); В. I. XI, 25—6 (л. 10).

306. Лист до Я. Кухаренка 26. XI. 1844. „Правда“ 1895, вип. 74, ст. 143—4 (датований хибно 20. XI).

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 74; „ЛНВ.“ 1899, кн. VII, 30—1; Я. II, 349—50 (л. 11); Л. I, 291—2; У. А. III, 20—1 (л. 20); В. I. XI, 32—3 (л. 18).

307. Лист до Я. Кухаренка з 1844 [„Отамане! будьте ласкаві...]. „Зоря“ 1895, ч. 5, ст. 88.

„Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 74; „ЛНВ.“ 1899, кн. VII, 32; Я. II, 350 (л. 13); Л. I, 292—3 (скрізь позначені 1845 р.; У. А. III, 21 (л. 21); В. I. XI, 34 (л. 19).

308. Лист до Ф. Лазаревського 2. VIII. 1852. „К. Ст.“ т. 48 (1895, кн. 2), ст. 46, док. (на ст. 44—6 вступ М. Комарова, що подав листа).

Я. II, 368—9 (л. 39); Л. I, 329—30; У. А. III, 56—7 (л. 56); В. I. XI, 79—80 (л. 50).

309. Лист до Ів. Сошенка 9. X. 1859. „К. Ст.“ т. 48 (1895, кн. 2), ст. 43 (подав М. Чалий).

Я. II, 434 (л. 124); Л. I, 458; У. А. III, 175 (л. 162); В. I. XI, 233—4 (л. 156).

310. Лист до М. Чалого 2. XII. 1860. „К. Ст.“ т. 48 (1895, кн. 2), ст. 44 (подав М. Чалий).

Я. II, 442 (л. 146); Л. I, 474; У. А. III, 200, (л. 206); В. I. XI, 266 (л. 205).

311. Музика. Повість. Переложив Микола Мих[нов]ський. Під редакцією О. Я. Ковиського. „Зоря“ 1895, ч. 5—8, ст. 81—7, 101—8, 126—9, 146—9.

312. Найличка. Повість. З московської мови переложив О. Ковіський. Накладом редакції „Правди“. [Львів 1895]. 8° (22,5×14,5), ст. 61. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

Додаток до „Правда“. На ст. 60—61: Р. 8, де Коняський доводить, що повість писана на засланні, а не в році 1844.

313. Слова правди і науки. Із поезиї Тараса Шевченка списав Омелян Попович. [Чернівці 1895], 8° (22,5×14,5), ст. 22.

На обкладинці: Видання „Руської Бесіди“, ч. 102.

314. [Споминок]. Изъ воспоминаній Т. Г. Шевченка. (Записъ Г. Н. Честаховскаго). „К. Ст.“ т. 48 (1895, кн. 2), ст. 139—40.

Передрук: З споминок Т. Шевченка. (Записка Г. Н. Честахівського). „Зоря“ 1895, ч. 5, ст. 88—9.

Про те, як був учнем Академії Мистецтв та ходив із Штернбергом малювати Смоленське кладовище.



Обкладинка до „Ілюстрованого Кобзаря“ 1896 р.
(Однакова для всіх трьох випусків).

1896

315. Ілюстрований „Кобзарь“. Ілюст-
ривавъ М. І. Микѣшинъ, Съ малороссійскимъ
и русскимъ текстомъ. Изданіе П. И. Бабкина.
Випускъ 1-й. С.-Петербургъ 1896, 4° (33, 5×25),
ст. 32 + IX табл. [Типо-литографія, фототипія и пе-
реплетная П. И. Бабкина]. 10.000 пр.

Ценаурний дозвіл: Спб. 11. X. 1895. Ст. 3—4:
Д. Мордовецъ, [Передмова].

316. Ілюстрований „Кобзарь“. Ілюст-
ривавъ М. І. Микѣшинъ. Съ малороссійскимъ
и русскимъ текстомъ. Изданіе П. И. Бабкина.
Випускъ 2-й. С.-Петербургъ 1896, 4° (33, 5×25),
ст. 24 + XI табл. [Типо-литографія, фототипія и пере-
плетная П. И. Бабкина]. 5.000 пр.

Цензурний дозвіл: Спб. 28. X. 1895. Ст. 3—4: П. Бабкиня, Огь издателя [некрольоґ Мікешпина і характеристика його малюнків до „Кобзаря“].

317. Иллюстрированный „Кобзарь“. Иллюстрировалъ М. И. Микешпинъ. Съ малороссійскимъ и русскимъ текстомъ. Изданіе П. И. Бабкина. Выпускъ 3-й. С.-Петербургъ 1896, 4^о (33, 5×25), ст. 26 + XIII табл. [Типо-Литографія, Фототипія и Переплетная П. И. Бабкина]. 2.000 пр.

Цензурний дозвіл: Спб. 18. III. 1896, Ст. 3: Огь падателя [заява про припинення видання]. Це був останній випуск. Більше через смерть Мікешпина не вийшло.

Рец.: 1. С. К., „Кіевское Слово“ 1896, № 2868; 2. Василь Луквч, „Зоря“ 1896, ч. I (I/13. I), ст. 17 (рец. на 1-й виц.); 2. „Буковина“ 1896, ч. 10, ст. 3 (за „Зорею“); 4. О. Пчылка, „По морю и сушь“ 1896, № 8; 5. А. М. Уманскій, Памяти М. О. Микешпина. „Ист. Вѣств.“ т. 67 (1897, кн. 2), ст. 651 [згадка].

318. Лист до М. Макарова 12. IV. 1859. „Зоря“ 1896, ч. 5, ст. 87.

Я. II, 429 (л. 113); Л. I, 450; У. А. III, 168 (л. 145); В. I. XI, 226 (л. 141).

319. Лист до М. Максимовича 5. IV, 1858. „Зоря“ 1896, ч. 5, ст. 87.

Я. II, 126 (л. 105); Л. I, 444; Дневник Ш-ка. X. 1925, ст. 262 (з датою 5. IV!) (скрізь без віршу „Полякам“); У. А. III, 155—6 (л. 128); В. I. XI, 210—11 (л. 126).

320. Лист до Г. Честахівського 15—18. V. 1858. „Зоря“ 1896, ч. 5, ст. 87.

Я. II, 426 (л. 106); Л. I, 445; У. А. III, 157 (л. 130); В. I. XI, 213 (л. 128).

1897

321. Безщасний. Оповіданне на мову українську переложив О. Я. Кониський. „Зоря“ 1897, чл. 5—7, ст. 87—92, 101—7, 121—6.

322. Капитанша. Оповідання. Переклад Левка Товкача. Під редакцією Перебедді. „Зоря“ 1897, чч. 18—21, ст. 341—5, 361—6, 381—6, і 401—6.

***323. Катерина.** Одесса. 1897, 16°, ст. 31. Тип. Л. Нитче. 30.000 пр.

Пор. „Кн. В.“ 1897, № 3/4, ст. 99.

324. Лист до Ф. Лазаревського з 1852 р. [„Сироті на чужині і сухар хлібом стане“]. „К. Ст.“ т. 56 (1897, кн. 2), ст. 151—2.

Я. II, 370 (л. 41); Л. I, 332; У. А. III, 59 (л. 58, за копією „К. Ст.“), 567—8 (за оригіналом); В. I. XI, 82—3 (л. 52).

1898

325. Гайдамаки. Поема. Накладомъ и печатію Михаила Бѣлоуса. Коломыя 1898, м. 8° (16×12), ст. 140 + 11 табл. (портрет + 10 ілюстрацій О. Слассьона).

Зміст: Михайль Бѣлоусъ. Тарасъ Григоріевичъ Шевченко, ст. 3—13; Михайль Бѣлоусъ, Що то були гайдамаки?, ст. 14—20; поема, ст. 23—140.

Рец.: 1. „Буковинскій Вѣд.“ 1898, ч. 42 (1/13. XI); 2. „Галичанинъ“ 1898, ч. 242 (29. X/10. XI); 3. „Діло“ 1898, ч. 242 (30. X/11. XI), ст. 3; 4. „К. Ст.“ 1899, кн. 1, ст. 26, док.; 5. „ЛНВ“ т. IV (1898, кн. 11), ст. 159; 6. М. П [авлик], „Гр. Гол.“ 1898, ч. 23 (15/XI), ст. 180; 7. Рї. [Фр. Ржегорж], „Slovanský Přehled“, R. I (1898/9), č. 3, ст. 163—4; 8. „Рус. Слово“ (Львів) 1898, ч. 44 (30. X/11. XI).

Рец. 1, 2, 3, 5 і 8 та відзиви польських газет, що нападали на видавця за видання поеми, див. у брошурі: Про изданіе иллюстрованой поемы „Гайдамаки“ славного украинского поеты Тараса Григоріевича Шевченка. Коломыя, 1899, 16°, ст. 31. Черенками и накладом Бѣлоуса.

***326. Катерина.** У Чернигові 1898, 8° (17, 5×12, 5), ст. 28. [Друкарня Губернскаго Правленія]. (К.). 5.050 пр.

Видання В. Грішченка ч. 10.

327. Кобзарь. Виданє Наукового Товариства імени Шевченка. Частина четверта. У Львові 1898, 8° (19, 5×12, 5), ст. (4)+347+(4). З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. 1.000 пр.

Зміст: „Наймичка“, ст. 1—80; „Безпачасний“, 81—137; „Капюташна“, 139—203; „Музика“, 205—77; „Княгиня“, 279—311; „Варнак“, 313—47.

Переклади Коляського, крім „Капюташні“ (переклад Товкача) та „Музики“ (переклад Міхновського).

Рец.: „Рус. М.“ 1899, кн. 2, Бібл. отд. ст. 25—6.

Передруки: 1. „Варнак“: „Військовий Листок Штрифлера. Пільна часопись“. Відень 1917, чч. 37—40; 2. „Княгиня“: уривки з повісті: а) „Село“ 1911, № 9, ст. 6—8 (від початку повісті до кінця розділу); б) „У школі“: М. Плевако, Т. Шевченко. Х. 1926, ст. 131—7 (від слів: „за два чи три роки, я бачу себе вже в школі“ до кінця розділу); 3. „Музика“: „Часопись для підпорядкованих“, Відень 1917, чч. 16—21, 1918, чч. 7 і 8; 4. „Наймичка“: „Засів“ (Київ), 1911, № 1, ст. 7—13 (уривок від слів: „було оце в серпні, в педілю“ до „Марта вернулася з полуднованням“).

328. Кобзарь. Вибір творів для ужитку молодіжи. Львів 1898, 8° (20×13), ст. LXVIII+332+(2). Коштом і заходом Руского Товариства педагогічного. З друкарні Наукового Тов. імени Шевченка. 1.000 пр.

Ч. 54 видань Пед. Т-ва.

Зміст; Передне слово, ст. III; Жите і літературна діяльність Тараса Шевченка, ст. V—LXVIII; далі вибір поезій.

Рец.: „ЛНВ.“ т. III (1898, кн. 7/8), ст. 152.

329. Лист до кн. В. Долгорукова 27. X. 1858. „Рус. М.“ 1898, кн. 6, ст. 200—1 (в статті М. Стороженка).

Н. Стороженко, „Изъ области литературы“, М. 1902, ст. 456—8; У. А. III, 160—2 (л. 135); В. І. XI, 217—9 (л. 133).

330. Лист до В. Жуковського коло 10. I. 1850. [1 а ред., черветка: „Я три года крѣпился...“]. „Рус. Арх.“ 1898, кн. III, вып. 12, ст. 553—4 (подав К. Герв).

„Одесскія Новости“ 1898, № 4.490 (20. XII); „К. Ст.“ 1899, кн. 2, ст. 71—2, док.; Я. II, 361 (л. 29); Л. I, 314—5; У. А. III, 44—5 (л. 46); В. I, XI, 63—4 (л. 40).

331. Лист до В. Жуковського коло 10. I. 1850. [2-га ред.: „Я не умѣлъ воспользоваться вашимъ благодѣяніемъ“...]. „Рус. Арх.“ 1898, кн. III, вып. 12, ст. 554—5 (подав К. Герв).

„К. Ст.“ 1899, кн. 2, ст. 72, док.; Я. II, 362 (л. 30); Л. I, 315—6; У. А. III, 45—6 (л. 47); В. I, XI, 64—5 (л. 41).

В означенні редакціі іду за Н. Зайцевим (В. I, XI, 324), а не за протилежною думкою М. Новицького (У. А. III, 537—8, 540—1).

332. Лист до М. Щемкина 6. XII. 1858. „К. Ст.“, т. 60 (1898, кв. 2), ст. 208—9 (в статті Ярцева).

У. А. III, 164—5 (л. 139); В. I, XI, 222—3 (л. 137).

333. Причинна. Утонлена. Русалка. Черниця Марьяна. Поэмы. Київъ 1898, 8° (22, 5×16), ст. 32+4 табл. Тип. С. В. Кульженко. 10.000 пр.

З малюнками Н. Пямопенка. На обкладинці: Изданіе Київскаго Общества грамотности. Цензурний дозвіл: Одеса 19. VI. 1897.

Рец.: „К. Ст.“ 1898, кн. 5, ст. 73—5, библ.

Було в вид. 2-е, без року, пор. М. Плевако, Хрестоматія нової укр. літератури, I. 1926, ст. 502.

1899

334. Кобзарь. (Съ портретомъ и автографомъ). Изданіе редакціи журнала „Кіевская Старина“. Київъ 1899, 8° (22, 5×15, 5), ст. 7+614+(2) оп. +2 табл. Тип. Императорскаго Университета св. Владимира Н. Т. Корчакъ-Новицкаго. 10.000 пр.

Цензурний дозвіл: Сиб. 12. III. 1898. Ст. 562—614: „Назар Стодоля“.

***335. Кобзарь.** (Съ портретомъ). Изданіе редакціи журнала „Кіевская Старина“. Кіевъ 1899, 8° (18×12, 5), ст. 7+614 + портрет; Тип. Императорскаго Университета св. Владиміра Н. Т. Корчакъ-Новицкаго. 50.000 пр.

Цензурный дозвіл: Сиб 12. III. 1898. Издавъ з самим лише портретом. Ст. 562—614: „Назар Стодоля“.

Звістки і рец.: 1. „ЛНВ“, т. V (1899, кн. 2), ст. 135; 2. С. Єфремов, Дещо з приводу нового видання „Кобзаря“. „ЛНВ“, т. (1899, кн. 8), ст. 82—8; 3. Він же, Недбале видання. Збірка статей „Шевченко“. К. 1914, ст. 179—89.

330. Лист до В. Григоровича 28. XII. 1843. „К. Ст.“ т. 67 (1899, кн. 10), ст. 10—11, із вступом В. Науменка на ст. 9—10.

Я. II, 347 (л. 7); Л. I, 287—8; У. А. III, 16—17 (л. 15); В. I. XI, 28—9 (л. 13).

337. Лист до Я. Кухаренка 23. III. 1845. „Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 74.

„ЛНВ“. 1899, кн. VII, 31; Я. II, 350 (л. 12); Л. I, 293; У. А. III, 23—4 (л. 26); В. I. XI, 35 (л. 21).

338. Лист до Я. Кухаренка 30. IX. 1842. „Куб. Обл. Вѣд.“ 1899, № 74.

„ЛНВ“. 1899, кн. VII, 28—9; Я. II, 345—6 (л. 5); Л. I, 283—4; У. А. III, 9—10 (л. 8); В. I. XI, 20—1 (л. 7).

339. Лист до М. Макарова 7. II. 1860. [„Дознайтесь, будьте ласкаві, чя буде дома завтра ввечері В. Як-па?“]. „Кавказъ“ 1899, № 165 (26. VI).

У. А. III, 182 (л. 173); В. I. XI, 242—3 (л. 167).

1900

340. Малый Кобзарь. Черкасы 1900, м. 8° (17×12, 5), ст. 70+II. Друкарня В. В. Колодочки. 10.000 пр.



В. Науменко. редактор „Кобзаря“ 1899 р.

На обкладинці: № 15 (видання „Вік“, „Сільська Бібліотека“). Цейзурний дозвіл: Київ 26. I 1900.

Рец.: 1. М. К. „ЛНВ.“ т. XII (1900, кн. 12), ст. 186—7, хр.; 2. „Что читать народу“, т. III (М. 1906), ст. 487; 3. Д. Дорошенко, Нар. укр. литература. Спб. 1904, ст. 67 (№ 177).

1901

*341. Дещо зъ Кобзаря. Издательській Комітетъ Харьковскаго Общества распространенія въ народѣ грамотности, № 59. Харьковъ 1901, 16° (17×13, 5), ст. 135. Тип. М. Зильберберга. (Я₂).

Рец.: 1. С. Є[фре]мовъ, Обзоръ малорусскихъ изданій 1901 года. „К. Ст.“ т. 76 (1902, кн. 1), ст. 44, библ.; 2. Д. Дорошенко, Нар. укр. литература. Спб. 1904, ст. 67 (№ 178).

342. Княжна поэма Т. Г. Шевченко (sic!). Лесьшпина челядь оповидання Й. Франка. Выдано Вс. И. Гуртомъ. Харьковъ 1901, м. 8^о (17×11), ст. 32. Типографія „Печатное Дѣло“ кн. К. Н. Ггарина.

Цензурний дозвіл: Харків 31. VII. 1900. На обкладинці: № 8-й [видань Вс. И. Гурта].

Зміст: „Княжна“, ст. 3—17; Лесьшпина челядь“, 18—32.

Рец.: 1) Д. Дорошенко, Нар. укр. література. Сиб. 1904, ст. 68 (№ 179); 2) Христ. А[лчевська], „Что читать народу?“ Т. III. М. 1906, ст. 500—1 (№ 1604).

***343.** Кобзарь. Кієвъ 1901, 8^о, ст. 614. (К.).

Передрук видання 1899 року.

344. Н. Н. [О думи мої, о славо злая]. ЗИТШ., т. 39, ст. 2—3 („Недруковані поезії Ш—ка“, подав О. Ковиський; увага видавця на ст. 3-й).

Передрук: Доман. § 69. „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11/12), ст. 404—5 або ст. 205—6 окр. відбитки.

345. Передмова до другого Кобзаря (Седнів, 8. III. 1847). Ковиський, Ш—ко, II, 204—5, прим. 2.

Новодруки: „Былое“ 1906, № 8, ст. 1—3, на ст. 1-й вступ видавця П. Щоголева; „Гр. Думка“ 1906, № 162 (15. VII), ст. 1 (в статті В. Доманицького); „ЛНВ.“ т. 36 (1906, кн. 10), ст. 2; „Україна“ 1925, кн. 1/2 (11), ст. 72—3.

Вперше подав цю передмову з численними пропусками в перекладі на рос. мову М. Стороженко в статті „Мелочи для біографіи Т. Шевченка.“ „Рус. М.“ 1898, кн. 6, ст. 197—9, передрукованій опісля в його збірці „Изъ области литературы“. М. 1902, ст. 454—5. Укр. переклад під наг. „Шевченко про малоруську мову“ подала „Буковина“ 1898, ч. 76, ст. 3.

Іст. вид.: В. I. III, 251.

346. Повістки. Томъ 1-й. Кієвъ 1901, 8^о (21×12,5), ст. 232+(2)+портрет. Типографія Петра Барскаго. 2.000 пр.



Олександр Кониський.

Публікував укр. та перекладав рос. твори Шевченка.

На обкладинці: № 1 (себто „Українська бібліотека“ кн. 1. Вид. „Вік“).

Цензурний дозвіл: Спб. 10. III. 1901.

Зміст: „Наймичка“, ст. 3—105; „Безщасний“, 106—84; „Барвак“, 185—232.

Переклади за виданням НТШ, див. ч. 327.

347. Повісти. Томъ 2-й. Київъ 1901. 8° (21×12.5), ст. 241+(1)+портрет. Типографія Петра Барського. 2.000 пр.

На обкладинці: № 2 (себто кн. 2-а „Української бібліотеки“. Вид. „Вік“).

Цензурний дозвіл: Спб. 10. III. 1901.

Зміст: „Капітанша“, ст. 3—93; „Музяка“, 94—196; „Княгиня“, 197—241.

Переклади за виданням НТШ, див. ч. 327.

Рец.: 1. В. [Гнатюк], „ЛНВ.“ т. XVII (1902, кн. 2), ст. 17, хр.; 2. Б. Гринченко, „Волянсь“, 1902, №№ 41 і 42 (в статті „Изъ новостей укр. лите-

ратури“); 3. Г. Ко[валенко]—Кол[омацький], „Югъ“ 1902, № 1101 (8. I); 4. В. Кораблевъ, „Лит. Вѣстникъ“ 1902, т. III. кн. 3, ст. 291—2.

348. Подражаніє Іезекиїлю. ЗНТШ., т. 39, ст. 1—2 („Недруковані поезії Т. Г. Шевченка“). Подав Ол. Кописький. Увага видавця на ст. 3-й).

Передрук: Доман. § 188. „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 11/12), ст. 546—7 або ст. 346—8 відбитки.

349. Юродивий. ЗНТШ., т. 39, ст. 3—6 („Недруковані поезії Т. Г. Шевченка“, подав Ол. Кописький. Увага видавця на ст. 6—8).

Передрук: Доман. § 169. „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 11/12), ст. 515—8 або ст. 316—9 окремих відбитки.

1802

350. Катерина. У Києві 1902 [на обкладинці 1903], м. 8° (17,5×12,5), ст. 28. Друкарня Петра Барського. 5.000 пр.

На обкладинці: № 26. „Селянська бібліотека“. Вид. „Вік!“ — Цензурний дозвіл: Спб. 18. III. 1902.

351. На незабудь Штерибергови. „К. Ст.“ т. 76 (1902, кн. 2), ст. 73, док.

Передруки: „ЛНВ.“ т. XVIII (1902, кн. 4), хр., ст. 1; „Діло“ 1902, ч. 64, ст. 1; Доман. § 13. „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 9), ст. 46 або ст. 26 окремої відбитки.

352. Невольникъ. Тополя. Мерсбендя. Київъ 1902, м. 8° (16,5×12), ст. 46. Типографія Императ. універс. св. Владим. Акц. Общ. Н. Т. Корчакъ-Новицкаго. 10.000 пр.

Цензурний дозвіл: Спб. 24. VII. 1901.

Зміст: Невольник, ст. 3—32; Тополя, ст. 33—42; Перебендя, ст. 43—46.

353. Поезії. Виданє товариства „Просвѣта“. У Львові 1902, м. 8° (19×13), ст. 698+(1). З дру-



Титулова картка 1-го видання „Поезій“
за ред. Ю. Романчука.

карні Наукового Товариства імені Шевченка.
5.000 пр.

Зміст: Юл. Романчук: Передмова, ст. 3-4; Найважніші дати з життя Тараса Шевченка, ст. 5-6; далі Поезій; „Назар Стодоля“, ст. 628-74; Приписки, ст. 675-92.

Реп. 1. Отъ Добромила. Допись „Галичаньнъ“ 1902, ч. 239 (23. X/5. XI), про пю ред. див. „Inquisitio rediviva“. „ЛНВ.“ т. XXI (1903, кв. 3), ст. 215-6, хр.: 2. В. [Гнатюк], „ЛНВ.“ т. XVII (1902, кв. 2), хр., ст. 31-2; 3. Д. Дорошенко, „Полтавщина“ 1905, № 114; 4. Ман, Нове повне виданє поезій Шевченка. „Діло“ 1902, чч. 62 (16/29. III), і 63 (18/31. III), фел.: 5. „Руслан“ 1902, ч. 29 (6/19. II), ст. 3; 6. „Рус. Слово“

Л. 1902, ч. 8 (22. II/7. III), ст. 3, нов.; 7. В. Сімович, „Буковина“ 1902, ч. 20 (14/28. II), ст. 2—3 та „Учитель“ 1902, ч. 5 (5. III), ст. 72—6; 8. ХІ роковини смерті Шевченка. „Воля“ 1902, ч. 5—6, ст. 11.

Іст. вид: 1. С. Єфремов, Судьба одной книги. „Голосъ Минувшаго“ 1914, № 2, ст. 37; 2. П. Зайцев, Релагування тексту Шевченкових творів. В. І., т. II, 213; 3. Історія Шевченковскаго „Кобзаря“. „Утро“ 1914, № 2236; 4. М. Бр[у]пський, Замітки до поправнішого видання поезій Т. Шевченка. ЗНТШ., т. LV, ст. 1—28; 5. Ю. Романчук, Уваги до заміток д. Бр[у]пського. ЗНТШ., т. LX, ст. 29—34 (пор. В. Доманицького, „К. Ст.“ т. 84 (1904, кн. 3), ст. 137—41; 6. Він же, Нове видане Шевченка. „Неділя“ 1911, ч. 20, ст. 1; 7. П. Стебницький, Повний „Кобзарь“ в Росіі. „ЛНВ.“ 1914, кн. 2, ст. 278.

354. [Тризна]. І. Тарасъ Гр. Шевченко. Тризна. П. Н. С. Лѣсковъ, Котинъ и Платонида. „Русская Библиотека“. Изданіе И. Н. Пелеха. 1902 г. Выпускъ I и II. Январь — Февраль. Львовъ [1902], 8° (19,5×12,5), ст. 19+(1)+64. Изъ типографіи Ставропигійскаго Института.

Ст. 1 — 19 + (1): Тризна; ст. 1 — 64: Котинъ и Платонида.

355. Тризна. На память княжяѣ Варварѣ Николаевнѣ Реппиной. „Рус. Библиотека“. Изданіе И. Н. Пелеха. Львовъ 1902, м. 8° (19,5×12,5), ст. 19+(1). Изъ типографіи Ставропигійскаго Института.

Окрема відбитка з попереднього видання.

1903

356. Лист до А. Лизогуба 9. V. 1848. „К. Ст.“ т. 80 (1903, кн. 2), ст. 63—4, док.

Я. П., 358 (л. 24); Л. I, 308—9; У. А. III, 38—9 (л. 40); В. I. XI, 53 (л. 33).



Ю. Романчук. ред. Шевченкових творів
у вид. львівської „Просвіти“.

357. Лист до А. Лизогуба 29. XII. 1849.
„К. Ст.“, т. 80 (1903, кв. 2), ст. 65—6, док. (да-
тований помилково 1848 р.).

Я. II, 358—9 (л. 25); Л. I, 309—10; У. А.
III, 41 (л. 43); В. I. XI, 58—9 (л. 37).

358. Лист до А. Лизогуба 14. III. 1850.
„К. Ст.“ т. 80 (1903, кв. 2), ст. 67—8, док.

Я. II, 365 (л. 34); Л. I. 321—2; У. А. III,
49—50 (л. 50); В. I. XI, 69—70 (л. 44).

Листи до А. Лизогуба подав В. Н[аумевко]
з архіву М. Марковички під наг. „Три письма Т. Гр.
Шевченка къ А. И. Лизогубу“. „К. Ст.“ т. 80, док.,
изв. п зам., ст. 63—8.

1904

359. Найличка. Поэма. Зъ портретомъ автора
п 29 малюнками М. Н. Каразина. Благотворитель-

ное Общество изданія общепользовныхъ и дешевыхъ книгъ [№ 26]. С.-Петербургъ 1904, м. 8° (17,5×13) ст. 32. Типографія Училища Глухонѣмыхъ. 24.900 пр.

Наклад — за звідомленням Общества; „Кн. В.“ подає кругло 25.000 пр.

Частина накладу вийшла з відмінною титуловою карткою, де зазначено: „Зъ 30 малюнками“.

Цензурний дозвіл: Спб. 13. VI. 1903.

Рец.: 1. А. А., „Образованіе“ 1905, № 1. Критика и библи.: 2. Д. А [н то нов и ч], „Слѣво“ 1914, ч. 2, ст. 67 (про малюнки Каразіна); 3. Гр. С [ь о г о б о ч] н и й [К о в а л е н к о], „Южвыя Записки“ 1904, № 20, ст. 51.

1905

360. Думки та песни Кобзаря. Коштомъ кыгарни „Киевской Старины“. Выдавныство „Викъ“. № 49. У Кыиви [1905]. м. 8° (18,5×13), ст. 113 [Зъ друкарни Н. А. Гирича]. 5.000 пр.

Цензурний дозвіл: Спб. 5. V. 1905.

361. Катерына. Поэма. Зъ 15 малюнками Н. Н. Каразіна. Благотворительное общество изданія общепользовныхъ и дешевыхъ книгъ. № 29. С.-Петербургъ 1905, м. 8° (17,5×13), ст. 32. Типографія Училища Глухонѣмыхъ. 15.000 пр.

Без титулової картки, тільки з обкладковю.

Цензурний дозвіл: Спб. 4. I. 1905.

362. Кобзар. Книжочка для дітей. [На обкладинці: Для малыхъ дітей]. Видане друге. Накладом Руского Товариства Педагогичного. Львів 1905, м. 8° (16,5×11), ст. 63+(1). [З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка].

Ч. 13-е видань Пед Т-ва. Зладив Т. Грешкевич. — Ст 5—8 „Тарас Шевченко“ [житєпис].

363. Лист до М. Шевченка 15. XI. 1839. „К. Ст.“ т. 89 (1905. кн. 6), ст. 238—9 (на ст. 237—8 вступ ред.).

Я. П. 343—4 (з. 1); Я. І. 279—80; М. Плевако, Т. Шевченко. X. 1926, ст. 142—4; У. А. III,

3—4 (л. 2); В. І. XI, 11—13 (л. 1); Календар „Батьківщина“ на 1939 р., Л. 1938, ст. 59—60.

364. Лист до М. Щепкина 4. І. 1858. „Вісникъ Екатеринославскаго Земства“ 1905, № 16/17, ст. 405.

Ивор., ст. 47; Дневник Ш-ва. X. 1925, ст. 233; У. А. III, 208 (л. 221); В. І. XI, 191 (л. 107).

365. Назаръ Стодола. Драма на 3 дії. Коштомъ книгарни „Кіевской Старини“. Видавництво „Викъ“ № 50. [У Києві 1905], м. 8' (17,5×12), ст. 73. [Зъ друкарни Н. А. Гирича]. 5.000 (?) пр.

В серіі „Сільська Бібліотека“.

1906

366. Дівочії ночі. „Нова Громада“ 1906, кн. 10, ст. 67—8.

Передруки: Доман. § 23. „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 10), ст. 204 або ст. 68 окремої відбитки; „ЛНВ“ 1906, кн. 12, ст. 340—1; „Свѣт“ 1906, ст. 291.

367. Єретикъ або Іван Гус. (Невідоме досі докінчення поеми, знайдене в архіві департаменту поліції). „Былое“ 1906, кн. 6, ст. 1—5 („Неизданныя стихотворенія Т. Г. Шевченка. І. Поэма „Єретикъ.“ Із вступом видавця П. Щогольва на ст. 1).

Передруки: 1. „Нова Громада“ 1906, кн. 8 ст. 105—7 (із вступом В. Доманицького на ст. 104—5); 2. Доман. §. 31. „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 10), ст. 228—30 або ст. 92—4 окремої відбитки); 3. „ЛНВ.“ т. 35 (1906, кн. 8), ст. 185—6 (на ст. 185 прамітка Ред.).

Іст. вид: 1. Доман. § 31. „К. Ст.“ 1906, кн. 10, ст. 221—2 або ст. 85—6 окремої відбитки, 2. С. Є[фремов], У. А. IV, 704—6; 3. П. Зайцев, В. І. XI, 314—8.

368. Кавказ, Сон, Холодний Яр і други (!) твори з коротким нарисом життя поета. Зклала

М. Калянович. С. Петербургъ 1906, 8° (19,5×13,5), ст. 61. Електропечатня товарищества „Дѣло“.

На обкладинці: Изданіе А. Сурагъ. Складъ при книгоиздательствѣ „Довская Рѣчь“ въ Ростовѣ на Дову. № 179.

Ст. 3—10: Тарас Григоріевич Шевченко [життєпис].

Ред.: М. Залізняка, „ЛНВ.“ 1907, кн. 7, ст. 159—61.

369. Маленькій Маряні. [„Рости, рости, моя пташко!“]. „Нова Громада“ 1906, кн. 10, ст. 68—9.

Передруки та варіанти: 1. Доман. §. 39. „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 11/12), ст. 333 або ст. 134 відбитки; 2. „ЛНВ.“ 1906, кн. 12, ст. 341; 3. „Свѣт“ 1906, ст. 291—2; 4. „Україна“ 1925, кн. 12, ст. 112.

370. Сова. [„Породила мати сина“]. „Нова Громада“ 1906, кн. 10, ст. 60—7.

Передруки: 1. Доман. §. 22. „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 10), ст. 200—3 або ст. 64—7 відбитки; 2. „ЛНВ.“ 1906, кн. 12, ст. 337—40; 3. „Свѣт“ 1906, ст. 289—90.

371. Три літа. [„І день — не день, і вде — не вде“]. „Нова Громада“ 1906, кн. 10, ст. 69—72.

Передруки. Доман. §. 42. „К. Ст.“ т. 94 (1906, кн. 11/12), ст. 337—8 або ст. 138—9 відбитки; 2. „ЛНВ.“ 1906, кн. 12, ст. 341—2; 3. „Свѣт“ 1906, ст. 292—3.

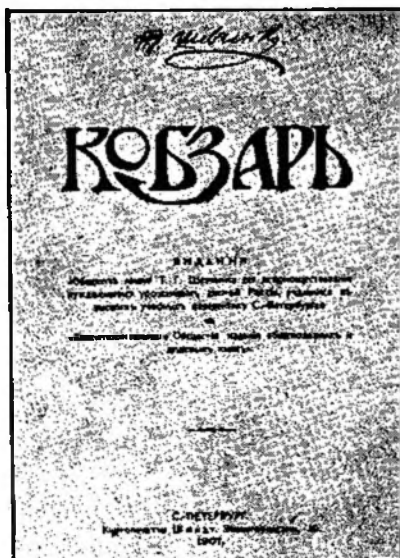
1907

372. Дурні та гордіі ми люди. „Україна“ 1907, кн. 7/8, ст. 11—12.

373. Изъ ничего почти баринъ. [Пляч рос. твору]. „Україна“ 1907, кн. 7/8, ст. 17—18

Укр. переклад: В. І. VI, 168.

374. Кобзарь. Видання „Общества имени Т. Г. Шевченка для вспомошествованія нуждающимся уроженцамъ южной Россіи, учащимся въ высшихъ учебныхъ заведеніяхъ С. Петербурга“



Титулова картка 1-го вид. повного „Кобзаря“
за ред. В. Доманицького.

та „Благотворительнаго Общества изданія общепользующихъ и дешевыхъ книгъ“. С.-Петербург 1907, 8° (23×16), ст. XVI+635+(1)+портрет. Книгопечатня Шмидт. 10.000 пр.

Зміст: Од видавців, ст. III—IV; В. Доманицький, Од редактора, ст. V—IX; Зміст, ст. X—XVI; да і „Кобзар“; В. Д[оманицький], „Примітки“, ст. 609—35; „Панове субскрибути“, ст. 614; Передмова до другого „Кобзаря“, ст. 619—21.

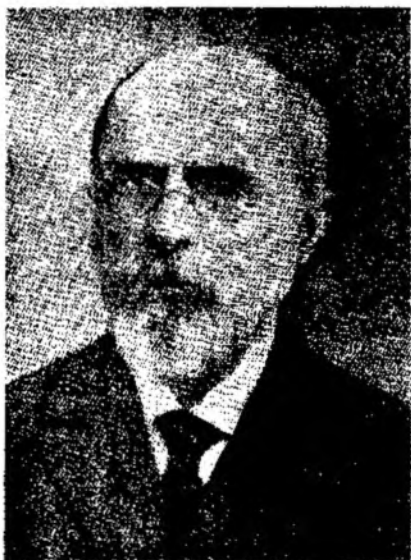
Рец.: 1) В. Батуринскій, „Былое“ 1907, № 5, ст. 318—9; 2) М. Грушевський, „ЛНВ.“ 1907, кн. 2, ст. 368; 3) Ол. Дорошкевич, Принципи організації тексту Шевченкової поезії. „Ж. Р.“ 1932, кн. 6/7, ст. 187—8; 4) И. Житецкій, Т. Г. Шевченко въ новѣйшихъ изданіяхъ



В. Доманицький, ред. 1-го повного вид. „Кобзаря“.

его твореній. „В. Е.“ 1907, кн. 8, ст. 710—1;
5) П. З[алозний], „Рідний Край“ 1907, № 9,
ст. 14; 6) А. Кадишевський, „Критическое Об-
зрѣніе“, 1907, вып. 1, ст. 36—8.

Іст. вид.: 1) [І. Айзеншток — М. Пле-
вако], Від редакторів. Шевченко. Поезії —
„Кобзар“, вид. 1-е. Х. 1925 і вид. 2-е, Х. 1927,
ст. 6—7 (про заслуги і прогріхи В. Доманиць-
кого); 2) О. Багрій, Доманицький яко дослідник
та редактор Шевченка. „Шевченко“ II (1931),
ст. 203; 3) Г. Владимирський. Контроль над
поетом, „Лит. Донбас“ 1935, № 7/8, ст. 133—4;
4) М. Вознак, З приводу двадцятиліття „Кобзаря“
в редакції В. Доманицького (його листування
з Ів. Франком). „За сто літ“, кн. 5, ст. 272—304;
5) В. Доманицький, Про видання повного
Кобзаря Т. Шевченка. „Гр. Думка“ 1906, ч. 148



П. Стебницький.

Заслужився коло видання 1-го повного „Кобзаря“.

(29. VI), ст. 1; 6) Д. Дорошенко, Памяти В. М. Доманицького. „Спудей“, ч. 4 (1926), ст. 23—30; 7) С. Єфремов, Пропала книга — книга знайшлася. „Рада“ 1907, № 47, фел. або в його збірці „Шевченко“, К. 1914, ст. 190—200; 8) П. Зайцев, Редагування тексту Шевченкових творів. В. І. II, ст. 213—4; 9) О. К. [Михайло Возняк], Кілька слів про повне видання поезій Т. Шевченка. „Неділя“ 1912, ч. 12, ст. 5—6; 10) Къ изданію полнаго Кобзаря Т. Шевченка. „Ист. Вѣстн.“ 1906, кн. 8, ст. 657—8; 11) О. Лотоцький, Спогади про перше повне видання Кобзаря 1906 р. та про працю В. Доманицького над його текстом. „Праці Укр. Іст. Філолог. Т-ва в Празі“, т. I, Прага 1926, протокол, ст. 201—2; 12) Він же, Сторінки минулого,

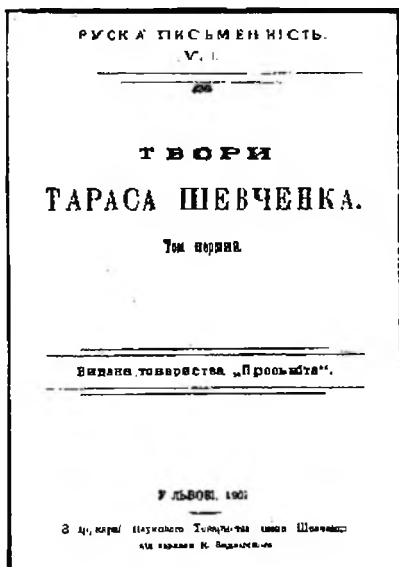
ч. III. Варшава 1934, ст. 129—43 (видання повного Кобзаря), ст. 144—54 (В. М. Доманицький, зокрема ст. 146—8 про його редагування повного Кобзаря); 13) Він же, Як появилася повне видання Кобзаря. „Тризуб“ 1926, ч. 23, ст. 4—12; 14) Ф. Матушевський. В роковини смерті друга-товариша. „Рада“ 1911, №№ 193 і 194, фел. (в кінці фел. ч. 194 — про працю Доманицького над Кобзарем); 15) М. Новицький. [Критика видань Кобзаря за ред. Доманицького]. „Ж. Р.“ 1925, кн. 6/7, ст. 125 (в рец. на видання творів Ш-ка, вид. „СМ“); 16) Новое дѣло о „Кобзарѣ“ Шевченка. „У. Ж.“ 1913, № 9, ст. 95—6 (про конфіскацію повного вид. Кобзаря 1907 р.); 17) Перше в Росії повне видання Кобзаря Т. Г. Шевченка. „Гр. Думка 1906, № 183 (9. VIII), ст. 1 (оп. про друк); 18) М. Плевако, Хрестоматія нової укр. літератури. Т. I. Житомир 1926, ст. 500; 19) Полное издание „Кобзаря“ Т. Г. Шевченка. „К. Ст.“ т. 92 (1906, кн. 2), ст. 21, док. (звітка); 20) Ю. Ромачук. Нове видання Шевченка. „Ноділя“ 1911, ч. 20, ст. 1; 21) П. Стебницький. Кобзар під судом. „Зап. Іст. Філ. ВУАН“, IV, ст. 36—48; 22) Він же. Повний Кобзар в Росії. „ЛНВ.“ 1914, кн. 2, ст. 277—81; 23) Н. Суминовъ, Вгоричное раскрыиощеніе Ш-вченка. „Южный Край“ 1906, № 9.023; 24) М. Ш[адлуи], „Обрусьвіє“ України. „Вільва Україна“ 1906, ч. 1/2, ст. 127—8.

375. Кобзарь. (Съ портретомъ). С.-Петербургъ 1907. 8° (23×16). ст. (2) + 388. [Типографія П. Флейтмана]. 5.000 пр.

Ст. 361—88: „Назар Стодоля“.

Безправне видання Гайлебурова, передрук видання 1883 р. з цензурними пропусками, яршкою. Пор.: 1. В Доманицький. Нечувана експропріяція. „Рада“ 1907, № 257 (15. XI), ст. 3; 2. Кара за контрафакцію „Кобзаря“. „Рада“ 1910, № 46 (27. II), ст. 4, телеграма з Петербургу.

376. Твори. Том перший. Виданє товариства „Просьвіта“. Руска Письменвість. V. 1. У Львові,



Титулова картка Творів Шевченка т. I, за ред. Ю. Романчука.

1907, м. 8^о (16,5×11,5), ст. 543. З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка. 5.000 пр.

Зміст: Ю. Романчук, Передмова, ст. 2—3; Найважливі дати з життя Тараса Шевченка; ст. 7—8; Тарас Шевченко. (Автобіографічні звістки). (Переклад з російського), ст. 9—23: I) Письмо до редактора часописи „Народное Чтеніє“, ст. 9—16; II) З повісти „Княгиня“, ст. 16—23; Передмова до другого видання Кобзаря, ст. 27—9; Поезії до заслання, ст. 31—373; Аргист (Художник), ст. 374—507; Приписки, ст. 508—34; Доловнення. 534—7.

Передруки Романчукового перекладу уривка з „Княгині“: 1. „Дзвінок“ 1910, ч. 5. (10. III), ст. 52—55 під наг. „Де стовпи небо підпірають“ (перша половина); 2. „Дзвінок“, Рік XXVI, ч. 13

(10. III. 1914), ст. 196—202 (під наг. „Дитинячий вік Тараса“; 3. Календар „Просьвіти“ на рік 1914. Л. 1913, ст. 2—5 (під наг. „Спомини з дитиних літ).

377. Твори. Том другий. Видане товариства „Просьвіта“. Руска Письменність. V, 2. У Львові, 1907, м. 8^o (16,5×11,5), ст. 532. З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка. 5.000 пр.

Зміст: Презії: Б) На заслایю (1847 II. піврік -- 1857. VII); В) По заслایю (1857. VIII -- 1861. II); „Назар Стодола“, ст. 315—61; Записки (Журнал або Денник), ст. 362—492.

Частинні передруки з „Шоленника“ у перекладі Романчува (уривка з записів 12, 13, 17, 18. VI. 1857): 1. А. Крушельницький, Руска читанка для 4. кл. серед. шкiл. Л. 1913, ст. 277—80; 2. Він же, Укр. читанка для 4. кл. сер. шкiл, вид. 2. Л. 1923, ст. 208—11; 3. Він же, На провесні життя. Т. IV. Укр. читанка для 4. кл. серед. шкiл. Л. 1931, ст. 335—8; 4. „Америка“ 1929, ч. 29, ст. 2; 5. „Український Голос“ (Вінніпег) 1912, чч. 47—51.

1908

378. Кобзарь. Друге видання „Общества имени Т. Г. Шевченка для вспомошествованія нуждающимся уроженцамъ Южной Россіи, учащимся въ высшихъ учебныхъ заведевіяхъ С.-Петербурга“, та „Благотворительнаго Общества изданія общепользанныхъ и дешевыхъ книгъ“. С.-Петербург, 1908, 8^o (23,5×15), ст. XXXII+612+(1)+портрет. Ціна 60 коп. Книгопечатня Шмидт. 16.000 пр.

Зміст: Од видавців, ст. III—IV; В. Домаяницький, Життя Тараса Шевченка, ст. V—XXVI; Зміст кнiжки, ст. XXVII—XXXII; далі Кобзарь.

379. Кобзарь. Друге видання „Общества имени Т. Г. Шевченка для вспомошествованія нуждающимся уроженцамъ Южной Россіи, уча-



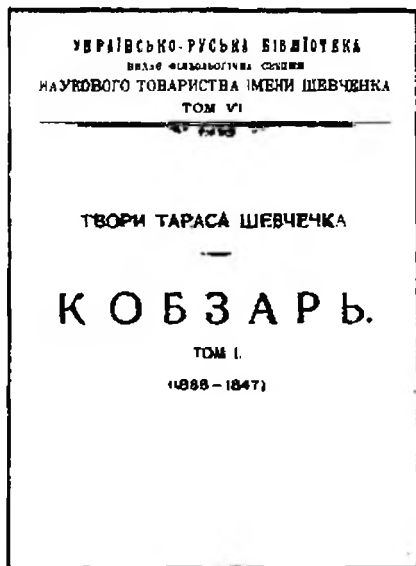
Ів. Франко (портрет роботи Ів. Труна).
Редагував „Кобзар“ у вид. НТШ 1908 р.

шимся въ высшихъ учебныхъ заведеніяхъ С.-Петербургa“ та „Благотворительнаго Общества издавія общепользанныхъ и дешевыхъ книгъ“. С.-Петербург 1908, 8^о, ст. XX + 634 + (1) + портрет. Книгопечатня Шмидт.

Видання мало два накладу: менше (23 × 15) — 7.000 пр., ціна 1 руб. 50 коп. і більше (23 × 17) — 2.000 пр., ціна 3 карб.

Зміст: Од видавців, ст. III—IV; В. Доманицький, Передмова до другого видання, V—IX; Передмова до першого видання, X—XIV; Зміст книги, XV—XX; далі Кобзар: Примітки, ст. 613—34; Панове субскрибенти, 617; Передмова до другого Кобзаря, 624—5: „Та головонько моя бідна“, 633.

Іст. вид.: 1. Діло о Кобзарѣ. „У.Ж.“ 1913, № 1, ст. 110; 2. С. Єфремов, Пропала книга — книга знайшлася. „Рада“ 1908, ч. 47 та його ж



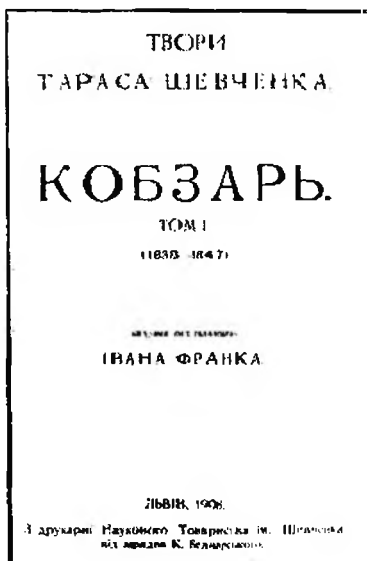
„Кобзар“ за ред. Ів. Франка. — 1-й титул.

збірка „Шевченко“. К. 1914, ст. 190; 3. Він же, Судьба одной книги. „Голось Минувнаго“ 1914, № 2, ст. 33—4; 4. П. Стебницький, „Кобзар“ під судом. „Зап. Іст. Філ. ВУАН“ IV, 37, 40—8; 5. Він же, Повний „Кобзарь“ в Росії. „ЛНВ.“ 1914, кн. 2, ст. 281.

380. Лист до кн. М. Долгорукова 16. I. 1845. „Труды Полтавской Ученой Архивной Коммиссии“, вып. V, ст. 6.

У. А. III, 22—3 (л. 23); В. I. XI, 34 (л. 20).

381. Твори. Кобзарь. Том I. (1838—1847) виданий під редакцією Івана Франка. [Українсько-руська бібліотека. Видав Фільмологічна Секція Наукового Товариства імені Шевченка, том VI]. Львів 1908, 8° (20×13), ст. X + 439 + (2). З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. 2.000 пр.



„Кобзар“ за ред. Ів. Франка. — 2-й титул.

Ст. V—X: Іван Франко, Передмова.

В 1-му томі поміщені між іншим такі твори: Дівочії ночі, ст. 239—40; На пезабудь В. І. Штернбергу, ст. 35; Панове субскрибенти, 152—3; Передмова до „Гайдамаків“, 151—2; Передмова до другого видання „Кобзаря“, 414—17; Припис до „Гайдамаків“, 148—50; Сова, 231—8; рос. поеми: Слепая, 173—202 і Тризна, 209—23. Крім того подав Франко уваги П. Куліша до „Марьян Чернип“ (з „Основи“), ст. 164—5, з своєю заміткою, ст. 165—6.

382. Твори. Кобзарь. Том II (1847—1860) виданий під редакцією Івана Франка. [Українсько-руська Бібліотека. Видав Фільологічна Секція Наукового Товариства імені Шевченка, том VII].

Львів 1908, 8^о (20×13), ст. (2)+(1)+(3)+423+(5).
 З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.
 2.000 пр.

У 2-му томі поміщені, між іншим, отсі твори:
 А нумо знову віршувать (дві ред.),
 ст. 69—70 і 71—2; Варнак (дві ред.), ст. 76—81
 і 82—4; Ми вкупочці колись росли
 (друге закінчення), ст. 240; Москалева Кри-
 ниця (обидві ред.), ст. 57—67 (ред. 1) і 283—96
 (ред. 2); Чернець, ст. 39—44 (довша ред.);
 Якбя тобі довелося (закінчення 2-ої ред.),
 ст. 218—20. Крім того подав Франко й записані
 або й перероблені Шевченком народні пісні: Ти-
 тарівна біля криниці, ст. 105; Ой у саду,
 саду ходила кокошка, ст. 245; Ой на горі
 по тім боці, ст. 245—6, та „Хоть годнву
 поседймо вкупочці з тобою“, ст. 246.

Рец.: 1. Ол. Дорошкевич, Принципи
 організації тексту Шевченкової поезії. „Ж. Р.“
 1932, кн. 67, ст. 187; 2. В. Доманицький,
 „Рада“ 1908, № 164 (1831. VII), ст. 3; 3. С. Тома-
 шівський, „ЛНВ.“ 1908, кн. 2, ст. 410—1;
 4. Černý A], „Slovanský Přehled“, R. X, č. 8, 9
 (květen — červen 1908), ст. 432.

Іст. впд.: 1. Др. Іван Франко, Нове
 видане Шевченка. „Діло“ 1907, ч. 269 (13. XII),
 ст. 1, фел. (повідомлення про власне видання);
 2. Юл. Романчук. Три нові видання Шевченка.
 „Діло“ 1908, ч. 5 (6 I), ст. 3 і окрема відбитка
 [Львів 1908], ст. 8, 8^о (відповідь Франкові);
 3. М. Возняк, З приводу двадцятвдгтя „Боб-
 заря“ в редакції В. Доманицького. (Пого длету-
 вання з Ів. Франком). „За сто літ“ VI (1930).
 ст. 280, 281, 283, 294, 295, 297; 4. П. За-
 цев, Редагування тексту Шевченкових творів,
 В. І. П., 214.

1909

383. Катерина. Поема. Зъ 15 малюнками
 Н. Н. Каразина. Благотворительное общество из-
 данія общепользныхъ и дешевыхъ книгъ [№ 29].

Видання друге. С.-Петербургъ 1909, м. 8^о (17,5×13,5), ст. 35+(1). Тип. Слоб. уч. глухоньмькь (М. Алєєвої). 10.000 пр.

384. Човен. [„Вітер з гам розмовляє“]. „В.Е.“ 1909, кн. 5, ст. 195—6 (з передмовою М. Могиланського на ст. 194—5: „Неизвѣстное стихотвореніе Т. Г. Шевченка“).

Передрук: „Оренбургская Газета“ 1909.

1910

385. Кобзарь. Третє повне видання під редакцією В. М. Доманицького. З портретом і життєписом. Видання В. І. Яковенка. [Слоб] 1910, 8^о (20×14), ст. XXIX + 600. [Тип. Ю. Н. Эрликъ]. 10.000 пр.

Зміст: В. Доманицький, Од редактора, ст. III; Вія же, Життя Тараса Шевченка, V—XXIII; далі Кобзар; Прпмітка, ст. 581—600.

Рец.: С. Є[фремов], „Рада“ 1910, № 268 (25. XI[8.XII]), ст. 3—4.

Іст. вид.: І. О. Лотоцький, Поезії Т. Шевченка під рос. цензурою. В. I. IV, 386—7; 2. П. Стебницький, „Кобзар“ під судом. „Зап. Іст. Філ. ВУАН“ IV, 38—42.

386. Кобзар для молодіжн. [Коломия 1910], 8^о (19×13), ст. 32. [З друкарні А. В. Кисілевського і С-ки]. 2.500 пр.

На обкладинці: Кобзар. Вибір поезій для молодіжн. „Народні читанки“, ч. 1—2. Видано накладом „Видавничої Спільки Українського Учительства“ в Коломиї, під редакц. Антона Крушельницького.

Ст. 3: М. [ихвильо] С. [лобода], Тарас Шевченко.

1911

387. Варшак. З малюнком артиста-малюра Н. Орлова і заставкою І. Северица. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 49. [Київ 1911], 8^о

(18×11), ст. 12. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкарськ. Спілки] 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [короткий життєпис].

388. Варяк. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 15. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 11. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

389. Відьма. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 12. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 24. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

390. Гайдамаки. З 15 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 4. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 95. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

391. Гамалія. З малюнком артиста-малюра І. Іжакевича і заставкою І. Северина. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 46. [Київ 1911], 8° (18×11), ст. 12 [Друкарня 1-ої Київськ. Друкарськ. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко.

392. Гамалія. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 7. Видання В. Яковлеца. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 12. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

393. До мертвих і живих і ненарождених земляків моїх. З портретом Т. Шевченка, мальованим артистом-малюром Ф. Красицьким, і заставкою І. Северина. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 41. [Київ 1911], м. 8° (18×11), ст. 12. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкарськ. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко.

394. Думи и песни. Зъ „Кобзаря“. Книгоиздательство „Эдигоръ“. [Вільна 1911], 16° (14×10), ст. 81 + портрет [Тип. Іосифа Завадзкого]. 2.000 пр.

На обкладинці: Образцова Библиотека № 49.
На титуловій картці після слів „Зъ Кобзаря“ motto :

Учитесь, брати мои,
Учитесь, чытайте,
И чужому научайтесь,
И своего не цурайтесь:
Во хто мать забувае,
Того Богъ карае.

395. Єремія або Іван Гус. З 1 малюнком і портретом Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 9. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 18. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

396. Збірник дрібних віршів. З 7 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 23. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 66+II. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

397. Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво. З 4 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 24. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 67+(1). 5.100 пр.

398. Іван Підкова. — До Основ'яненка. Малюнок артиста-маляра А. Ждахи. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 45. [Київ 1911], м. 8° (18×11), ст. 8. [Друкарня 2-ої Київськ. Друкарськ. Спідки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко.

399. Катерина. Видання „Посредника“ № 946. [Москва 1911], 32° (13×9,5), ст. 32. [Типо-литогр. Т-ва И. Н. Кушнеревъ и Ко]. 30.200 пр.

Без титулової картки.

400. Катерина. Поэма. Книгоиздательство „Эдиторъ“. [Вільна 1911], 16° (14×10), ст. 39+портрет. [Тип. Юсифа Завадзкаго]. 2.000 пр.

На обкладинці: Образцова Библиотека № 45.

401. Катерина. З 3 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 2. Ви-

данця В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 28. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

402. Катерина. Наймичка. Дві поэмы (sic!).
Издавіе книгопродавца Т. А. Губанова. Кіевъ
1911, 8^о (20×13), ст. 48. [Типографія И. И. Чоколова].
10.000 пр.

I. Катерина, ст. 3—27; II. Наймичка, ст. 29—48.

403. Княжна. З 1 малюнком і портретом.
Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 13. Ви-
давня В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13),
ст. 17. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

404. Кобзарь. Складъ издавія у Н. И. Холму-
шина. С.-Петербургъ 1911, 8^о (18×14), ст. 602+VI.
[Типографія П. Я. Синченко]. 15.000 пр.

Пор. „Кв. Л.“ 1912, № 2 (14. I), ст. 39 (ч. 1490).
Ст. 3—4: Ив. Лезновъ, Тарасъ Григорьевичъ Шев-
ченко [короткий життєпис].

***405. Кобзарь.** Складъ: Кн. Торговля Н. И.
Холмушина. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×14), ст.
570+VI. Типографія П. Я. Синченко. 3.000 пр.

Пор. „Кв. Л.“ 1911, № 30 (30. VII), ст. 22 (ч. 17457).

406. Кобзарь. Друге издавія В. Яковенка
(в редакціи В. Доманицького) з портретом і життє-
писом (sic!). С.-Петербургъ 1911. 8^о, ст. XXVIII+
+600+портрет. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 1.000 пр.

Окреме издавія 1-го тому „Творів“ по конфіскаці;
без малюнків, лише з портретом.

Ст. III: Од видавця; V—XXIII: В. Дома-
ницький, Життя Тараса Шевченка.

Рец.: 1. М. Славянскій, „В. Е.“ 1911,
кн. 10, ст. 385—6.

407. Кобзарь. Собрание сочиненій. Томъ
первый. [С.-Петербургъ 1911], 8^о (20,5×14),
ст. (5)+127+(1). [Типографія М. А. Безсонова].

[Безплатное приложение къ журналу „Про-
бужденіе“].

Друковано у два стовиці. Обкладинка друкована
в друкарні „Т-во Художественной Печати“.

Ст. 5—8: Тарасъ Григорьевичъ Шевченко [життє-
пис, по рос.].

408. Кобзарь. Собрание сочиненій. Томъ 2-й. [С.-Петербургъ 1911], 8° (20, 5×14), ст. (5)+134—303. [Типографія М. А. Безсонова].

[Безплатное приложение къ журналу „Пробужденіе“]

Обкладинка друк. в друкарні „Т-во Художественной Печати“. Поезії друковано у два стовпці. Передрук вид. Доманицького з додатком вірша „Човека“, але без поеми „Марія“.

Ст. 271—99: „Назар Стодоля“.

Рец.: М. Вороний, „Рада“ 1911, № 113 (19. V/1. VI), ст. 3 (на обидва томи).

409. Маленький Кобзарь. З портретом, життєписом і з 32 малюнками. Упорядкував В. Доманицький. Благотворительное Общество изданія общепользныхъ и дешевыхъ книгъ [№ 62]. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×14), ст. VI+(1)+(1)+143++(3). Тип. Т-ва п. ф. „Электро Типографія Н. Я. Стойковой“. 10.000 пр.

Ст. I—VI+(1): В. Доманицький, Хто був Тарас Шевченко?

410. Маленькій Кобзарь. Избраннїя стихотворенія Т. Г. Шевченко. На малоросійському языкѣ и въ переводахъ русскихъ поетовъ. Составилъ В. Л. Съ рисунками и портретомъ Т. Г. Шевченко. Москва 1911, 8° (19, 5×14), ст. 32. [Типографія Русскаго Товарищества]. 2.000 пр.

На обкладинці: Изданіе „Школьной Библіотеки“.

Ст. 3—16 укр. текст із паралельним рос. перекладом; ст. 17—32 самі рос. переклади.

411. Малий Кобзарь для дітей. З малюнками. Видавництво „Український Учитель“, 33. У Києві 1911, 8° (23, 5×16), ст. 64. [Друкарня Ак. Т-ва „Петръ Барскій въ Києвъ“]. 3.000 пр.

Ст. 3—17: Тарас Шевченко [життєпис].

Рец.: 1. М. Вороний, „Рада“ 1911, № 129 (9/22. VI), ст. 4; 2. Къ юбилею Т. Г. Шевченко. „Утро“ (Харків) 1911, № 1282; 3. С. Р [усова], „Світло“. Р. I, кн. 7 (Март 1911), ст. 61—2.

412. Маріана. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 17. Ви-

давня В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 15. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

413. Москалева Юриця. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 14. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13). Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.000 пр.

Обидві редакції.

414. Назар Стодоля. Малоросійская дія. Книгоиздательство „Эдиторъ“. [Вільна 1911], 16° (13,5×9,5), ст. 110+портрет. [Гин. Іосифа Завадського]. 2.000 пр.

На обкладинці: Образцова Бібліотека № 57.

415. Назар Стодоля. (Малоросійская дія). З 2 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 22. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 43. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

416. Наймишка. Видання „Посредника“ № 947. [Москва 1911], 32° (13×9,5), ст. 32. [Типо-лит. Т-ва И. Н. Кушнеревъ и К^о]. 30.200 пр.

В „Книжной Лѣтописи“ не зазначена!

417. Наймишка. З 2 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 11. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 22+П. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

418. Невольник. З 2 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 10. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8° (19×13), ст. 27. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

419. Невольник. Поема. (З портретом поета). „Народна Бібліотека“. Рік I. Число 5. 15. лютого 1911. Видає Видавничий Відділ Союзу руских хліборобских спілок на Буковині „Селяньска Каса“. Чернівці [1911], 8° (17×12), ст. 32. {З друк. тов. „Руска Рада“}.

420. Перебендя. — Думи мої, думи мої. З малюнком Грутовського і портретом Т. Шевченка. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та.

№ 47. [Київ 1911], м. 8 (18×11), ст. 12. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкарськ. Спілки]. 5.000 пр.

Зміст: Тарас Шевченко [життєпис], ст. 2; Перебендя, ст. 3—6; Думи мої, думи мої, ст. 6—12.

421. Петрусь. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 19. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 12. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.000 пр.

422. Причинна. З малюнком артиста-маляра І. Іжакевича. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 44. [Київ 1911], м. 8^о (18×11), ст. 12. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкарськ. Спілки]. 5.000 пр.
Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

423. Причинна. З 2 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека № 1. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 12. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

424. Русалка. Як би тобі довелося. З 2 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 21. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 12. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

425. Сова. З 1 малюнком. Видання В. Яковенка. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 8. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 12. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

426. Сотник. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 18. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 20. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

427. Тарасова ніч. Іван Шідкова. Перебендя. З 2 малюнками і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 20. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 16. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

428. Твори в двох томах. Видання В. Яковенка. Том перший. Кобзарь. Під редакцією В. Доманицького з життєписом, портретом і 53

малюнками Н. Ткаченка та С. Дудіна. С.-Петербургъ 1911, 8° (20×14), ст. ХХІХ + 600 + 53 табл. + 1 портрет. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 2.100 пр.

Видання перед конфіскацією. Перодрук 3-го вид. „Кобзаря“ 1910 року, з викрапкуванням слова цар у надто нецензурних поезіях.

Зміст: В. Доманицький, Од Редактора, ст. III; В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка, ст. V—XXIII; Зміст книг, ст. XXV—XXIX; Кобзарь, ст. 1—580; Примітки, ст. 581—600.

Рец.: 1. В. Кричевський, Ілюстрований Кобзарь. „ЛНВ.“ 1911, кн. 4, ст. 119—21; 2. Опішнянський Гончар, Твори Т. Шевченка з малюнками. „Рада“ 1911, № 38 (17. II), ст. 3—4.

429. Твори в двох томах. Том перший. Кобзарь. Друге видання В. Яковенка. Під редакцією В. Доманицького, з життєписом, портретом і 53 малюнками Н. Ткаченка і С. Дудіна. С.-Петербургъ 1911, 8° (20×14), ст. ХХVІІІ + (1) + 600 + 53 таблиці + портрет. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 1.000 пр.

Зміст: В. Яковенко, Од видавця, ст. III; В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка, ст. V—XXIII; Зміст книги, ХХV—ХХVІІІ; далі Кобзарь; Примітки, ст. 581—600.

Видання по конфіскації; вийшло після судового присуду, який повівечив багато поезій (Сон), а цілком сконфіскував отсі: 1. Бували війни, 2. Гимн чернячий, 3. І. Архімед і Галілей, 4. Марія, 5. Молитви, 6. О люди, люди небораки, 7. Осії, гл. XIV, 8. Саул, 9. Світе, ясний світе тихий, 10. Хоча лежачого не б'ють, 11. Царі, 12. Юрлпвий, 13. Якось то йду я уночі, 14. Я не везду жаю нівроку. З огляду на те, що довелося вирізати більше 6 аркушів проскрібованих поезій і передрукувати деякі сторінки, в отьому виданні зараз за ст. 173 на звороті йде ст., значена як ст. 174—76; за ст. 361 на звороті йде ст. 38; на звороті ст. 521 йде ст., значена 522—524; на звороті ст. 547 маємо ст., значену 548—580! Позатим зміст той, що й у виданні перед конфіскацією. По конфіскації вийшов Кобзар ще й окремо, але без малюнків.

Іст. впрд.: І. П. Айзенштов, Судьба лит. наследства Т. Г. Шевченко. „Лит. насл.“ 19—21,

ст. 454; 2. Г. Владимирский й, Контроль над поетом. „Лит. Донбас“ 1935, № 8/9, ст. 135; 3. С. Єфремов, „Пропала книга“. „Рада“ 1912, № 291 (21. XII), ст. 1, передрук. під наг. „Злов пропала книга“ у збірці „Шевченко“ К. 1914, ст. 201—2; 4. „Кобзар“ перед судом. „Неділя“ 1912, ч. 22, ст. 8; 5. Конфіскація „Кобзаря“ в Росії. „Неділя“ 1912, ч. 47/48, ст. 12. 6. О. Лотоцький й, Сторінки минулого, т. III, 1934, ст. 138—42; 7. Він же, Поезії Т. Шевченка під рос. цензурою. В. I. IV, ст. 386—90; 8. Сочиненія Шевченка перед судом. „Биржевые Вѣдомости“ 1912, № 13.306 (19. XII). 9. Справа з „Кобзарем“, Т. Шевченка. „Рада“ 1912, № 120 (27. V/9. VI) ст. 3; 10. Суд над „Кобзарем“. „Неділя“ 1912 ч. 24, ст. 8; 11. Дѣло о „Кобзарѣ“. „У. Ж.“ 1913, № 1, ст. 110; 12. Історія Шевченковскаго Кобзаря. „Угро“ 1914. № 2236; 13. Новое дѣло о „Кобзарѣ“. „У. Ж.“ 1913, № 9, ст. 95.

430. Твори в двох томах. Том другий.

З портретом і трома (sic!) малюнками. Видання В. Яковенка. [Спб] 1911. 8^о (19×13), ст. IV+447 +4 табл. [Типографія Ю. Н. Эрлихъ]. 5.100 пр.

На титуловій картці, після слів „Том другий“ іде уривок із віршу Некрасова про Шевченка.

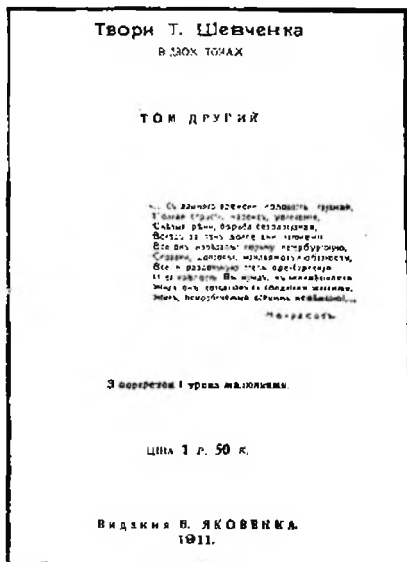
Зміст: В. Яковенко, Од издателя ст. III—IV; Назар Стодоля, ст. 1—37; Сльпая, ст. 39—67; Безталанний, ст. 69—82; Передмова до другого видання Кобзаря, ст. 83—5; Автобіографическая замітка Т. Шевченка (по его собственноручной рукописи), ст. 86—9; Автобіографическое письмо Т. Г. Шевченка къ редактору „Народнаго Чтенія“, ст. 90—6. Матеріали по политическому дѣлу Т. Г. Шевченка (Редакція Иг. П. Жвтецкаго), ст. 97—144; Дневникъ, ст. 145—342; Письма, ст. 343—445; Оглавление, ст. 447—8.

Матеріали: 1. Устав Кирило-Мет. Т-ва, ст. 98—9; 2. „Головні правила“ Т-ва, ст. 99—100; 3. Лист 3-го Відділу до Президента Академії

Мистецтв у справі Шевченка, 12. IV. 1847, ст. 102; 4. Відповідь президента гр. Орлову 14. IV. 1847, ст. 102—3; 5. Супровідний лист київського губернатора Фундукля при відсилці Ш-ка до Сиб., 6. IV. 1847, ст. 103; 6. Квитанція, видана з 3-го Відділу квартальному надзирателеві, що привіз Ш-ка, ст. 104; 7. речі відібрані у Ш-ка, ст. 104; 8. Допит Ш-ка в 3-му Відділі (запити Відділу й відповіді Ш-ка), ст. 104—9; 9. конфронтація („очная ставка“) Андрузького з Ш-ком, ст. 109—10; 10. доповідь гр. А. Орлова, ст. 110—25; 11. невідписана Ш-ком складена 3-ім Відділом заява з приводу засуду, ст. 126; 12. Лист Міш. Військових Справ до Команданта Окремого Оренбурзького Корпусу про Ш-ка 30. V. 1847, ст. 126—7; 13. Рапорт начальника 23-го піхотної дивізії до Міністерства Військових Справ про прибуття і зачислення Ш-ка в салдати, 23. VI. 1847, ст. 127; 14. Слідство проти Ш-ка, від 28. VI. до 5. VII. 1850 („вопросные пункты“ й відповіді на них Ш-ка), ст. 134—140.

Поправки до рос. поем у виданні Яковенка подав за автографом П. Зайцев у своїй статті „Русскія поемы Шевченка“. „Вѣстникъ Харьковскаго Историко-Филологическаго Общества“, вып. 3, ст. 23—36, що вийшла й окремою брошурою: Харків 1913, вел. 8°, ст. 16; Славная, ст. 24—27 або ст. 4—8 брошури (поправки на ст. 23—27 чи 5—7); Тризна, ст. 28—36 або 8—16 (поправки 30—34 або 10—14).

Рец.: 1. „Бюлетені літератури и жизни“ № 1 (сентябрь 1911), огл. 2, ст. 9; 2. С. Єфремов, „Рада“ 1911, № 89 (21. IV/4. V), ст. 3—4; 3. В. Д[львов]-Р[огачевскій], „Современный Мирь“ 1911, № 6, ст. 330—1; 4. М. Могилянскій, Дневникъ поэта-мученика. „Жизнь для всѣхъ“ 1910, № 2, ст. 149; 5. М. Славинскій, „В. Е.“ 1911, кн. 10, ст. 385—7; 6. К. Чуковскій, Воскресающий Шевченко. „Рѣчь“ 1911, № 153 (12/25. VI), фел. (про Шевченків Щоденник). — укр. переклад: „Рада“ 1911, № 135 (16/29. VI), ст. 1—2.



Титулова картка Шевченкових „Творів“,
вид. В. Яковенка, т. 2-я.

431. Титарівна. З малюнком Д. (sic!) Трутовського і О. Сластьона. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 50. [Київ 1911], 8^о (18×11), ст. 12. [Друкарня 1-ої Київськ. Спілки]. 5.000 пр.
Ст. 2: Тарас Шевченко [короткий життєпис].

432. Титарівна. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 16. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 12. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

433. Тополя. З двома малюнками артиста-маляра П. Холодного. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 43. [Київ 1911], 8^о (18×11), ст. 12. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкарськ. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [короткий життєпис].

434. Тополя. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 3. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 12. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

435. Утоплена. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 6. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 11. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.100 пр.

436. Утоплена. — Хустина. З власноручним портретом Тараса Шевченка і заставкою К. Василевка. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 8. [Київ 1911], 8^о (18×11), ст. 12. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкарськ. Спілки]. 5.000 пр.

Зміст: Тарас Шевченко (життєпис), ст. 2;

Утоплена, 4-9; Хустина, 10-12.

437. Чернець. З двома малюнками артиста маляра П. Холодного. Видавництво „Час“ у Києві. Серія 5-та. № 42. [Київ 1911], 8^о (18×11), ст. 8. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкарськ. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко (життєпис).

Рец.: на цілу Ювілейну Шевченківську серію (5-ту) вид. „Час“: 1. Б. С. „Світло“, Р. І, кн. 7 (март 1911), ст. 61; 2. Б. Ю. „У. Х.“ 1911, кн. 4, ст. 61; 3. Д. А [Ятонович], „Сяйво“ 1914, ч. 2, ст. 66-7 (на ілюстрації).

438. Черниця Марьяна. З 1 малюнком і портретом. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. № 5. Видання В. Яковенка. С.-Петербургъ 1911, 8^о (19×13), ст. 15. Типографія Ю. Н. Эрлихъ. 5.000 пр.

1912

439. Кобзарь. Изданіе Н. И. Холмушина. С.-Петербургъ 1912, 8^о (19×14), ст. 570 + VI. [Типографія П. Слнченко]. 3.000 пр.

Зміст: П. В. Леоновъ, Тарас Григорьевичъ Шевченко [краткий життєпис, по рос.], ст. 3-4; далі Кобзар; оглав, ст. I-VI.

440. Кобзарь. Видання в редакції В. Доманицького. З портретом, автобіографією, матерія-

лами по політичному ділу і з 20 малюнками з картин Т. Г. Шевченка. Южно-Русское Книгоиздательство Ф. А. Югансонъ. Владѣлецъ П. И. Бонадуреръ. Кієвъ-Петербургъ-Одесса 1912, 8^o (23×16, 5), ст. 622+(1) оп. +15 табл. малюнків. [Київ, Друкарня Ө. Дубовика]. 12.000 пр.

З перших 20 ст. пагіновані тільки ст. зі змістом (I—III).

Вийшов у 1911 р., пор. „Кв. Л.“ 1911 № 49 (10. XII), ст. 42 (ч. 30.605). Друковано у два стовпці. Видання сильно поконфісковане: після ст. 203 йде ст. 220, бракує 24 творів, як: Великий Лях, Кавказ, Марія, Неофіти, Розрита могила, Сон, Холодний яр, та ін.

Зміст: Від видавництва, ст. 5; Передмова до Гайдамаків, ст. 15; Панове субскрибенти, ст. 16; Три літа. Передмова до другого „Кобзаря“, ст. 17—19; Кобзар, ст. 21—436; Назар Стодоля, ст. 437—92; Безгаланний, ст. 493—504; Сльпая, ст. 504—28; Матеріяли по політичному ділу Т. Г. Шевченка. (Редакція И. П. Жигецкаго), ст. 529—88; Автобіографическая замітка. (По его собственноручной рукописи), ст. 589—94; Автобіографическое письмо Т. Г. Шевченка къ редактору „Народнаго Чтенія“, ст. 595—604; В. Доманицький, Прямітки, ст. 605—22.

Рец.: 1. Союзницьке видання Т. Шевченка. „Рада“ 1911, № 175 (4/17. VIII), ст. 2, по Україні; 2. С. Єфремов. „Рада“ 1911, № 289 (23. XII), ст. 3.

***441. Кобзарь.** Твори. Видання в редакції В. Доманицького. З портретом, автобіографією, матеріалами по політичному ділу і з 17 малюнками з картин Т. Г. Шевченка. Южнорусское Книгоиздательство Ф. А. Югансонъ. Спб. 1912, 8^o (23×11), ст. (I)+III+628+ портрет. Тип. Милльштейна. 3.000 пр. (Кн. Л.).

442. Наймичка. Изд. Посредника. Москва 1912, 16^o (12×9), ст. 32. Тип. Т-ва И. Н. Кушнерева и К^o. 30 200 пр.

Див. „Кв. Л.“ 1912 № 35 (8.IX), ст. 27 (ч. 22.136).

443. Твори. Накладом Товариства „Просвіта“. Том I. (Третє виданє). Руска Письменність. V, 1.

У Львові 1912, 8° (17×12), ст. 552. З друкарні Наукового Товариства ім Шевченка. 10.000 пр.

Зміст: Юл. Романчук, Передмова до першого видання („Поезії“ Т. Шевченка), ст. 3—4; Передмова до другого видання („Твори“ Т. Шевченка), ст. 4—7; Передмова до третього видання, ст. 7—8; Найважливіші дати з життя Тараса Шевченка, ст. 9—10; Тарас Шевченко. (Автобіографічні звістки) (Переклад з рос.), ст. 11—25: 1. Письмо до редактора часопису „Народное Чтение“, ст. 11—18; 2. З повісті „Княгиня“, ст. 18—25; Передмова до другого видання „Кобзаря“, ст. 29—31; Поезії: А) До заслання, ст. 33—375; Артист (Художник), ст. 376—509; Приписки, ст. 510—44; Шевченко як маляр (за Ол. Новицьким), ст. 544—5; Доповнення, ст. 545—6.

444. Твори. Накладом Товариства „Прогрес“. Том II. Третє виданє. Руська письменність. V. 2. У Львові 1912, м. 8° (17×12), ст. 544. З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка. 10.000 пр.

Зміст: Поезії: В. На заслання. В. По заслання, ст. 5—361; Назар Стодоля, ст. 315—61; Записки (Журнал або Дневник). (Переклад з російського. В скороченю), ст. 362—492; Доповнення, ст. 493—7; Пояснення, ст. 498—534.

Рец.: І. [Возняк] [Михайло], Кілька слів про нове видання поезій Т. Шевченка. „Неділя“ 1912, ч. 12, ст. 5—6; 2. У. С. Р. [Уляв Романчук]. Нове виданє творів Шевченка і остатні томи „Руської Письменности“. „Діло“ 1912, ч. 193 (27. VII), ст. 6; 3. Ю. Романчук, Нове виданє Шевченка. „Неділя“ 1911, ч. 20, ст. 1—2 (про засади свого видання).

1913

445. Кобзарь. В редакції В. Доманицького. З портретом і життєписом. 3-є видання В. Яковенка. [Спб.] 1913, 8° (19×13), ст. XXVI+560+портрет. [Типографія Ю. Н. Эрлихъ]. 6.100 пр.

На кращому папері 1.000 пр., ц. 1 руб. 10 коп.; на гіршому 5.100 пр. по 60 коп.

Вийшов у 1912 р., пор. „Кн. Л.“ 1912, № 43 (З. XI), ст. 39 (ч. 28.725).

Ст. III—XX: В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка; XXI—XXVI: Зміст книги; 543—60: Примітки.

446. Кобзарик. {Видавництво „Нашим дітям“ № 15. Малюнки Г. Павловича. Петербург 1913}, 16° (10, 5×13), ст. 15+(1). [Друкарня Бр. В. та Й. Линчиків]. 10.000 пр.

Між 1913 і 1918 р., коли вийшло 3-є вид., було вид. 2-е, але я ані бачив його, ані здибав вістки про нього в пресі.

447. Кула моя і я. ЗНТШ, т. 115, ст. 176 (опублікував О. Новицький).

448. Лист до М. Мавенковича 4. I. 1858. „Рѣчь“ 1913, № з 13. VIII (опублікував П. Зайцев).

„Руслан“ 1913, ч. 195 (4. IX); У. А. III, 141—2 (л. 114); В. I. XI, 193—4 (л. 110).

449. Лист до кн. М. Цергелева 23. IX. 1844. ЗНТШ, т. 114, ст. 157 (із вступом П. Зайцева на ст. 157 та післясловом на ст. 158: Шевченків лист в справі „Живописної України“).

У. А. III, 19—20 (л. 19); В. I. XI, 31 (л. 17).

450. Стихотворенія на малоросійскомъ языкѣ и въ переводѣ русскихъ поетовъ. [Спб.] 1913, 16° (15×10,5), ст. 64. [Т-во Худож. Печати].

На обкладинці: ст. 1. Избранныя стихотворенія для дѣтей; ст. 4: Безплатное приложеніе къ журналу „Жаворовокъ“.

1914

451. А. О. Козачковському. (Давно те діялось). Видання Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна. серія (шоста) № 57. [Київ 1914], 8° (18, 5×11, 5), ст. 8. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкар. Спільки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис]

452. Вибір поезій. В столітні роковини уродни Поета видала Видавнича Комісія Укр. Студ. Союзу. Дешева Бібліотека ч. 13. Львів 1914, 8° (21×14), ст. 20. З друкарні „Діла“. 2.000 пр.

Сс. 3—8: Антія Жила, Тарас Шевченко [життєпис і оцінка].

Рец.: „Нове Слово“ 1914, ч. 534 (27. VI), ст. 5.

453. Відьма. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві. № 15]. [Київ 1914], 8° (17×11), ст. 24. [Друкарня А. Гросмана] 5.000 пр.

454. „Єретик“ або Іван Гус. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві. № 20]. [Київ 1914], 8° (17×11), ст. 16. [Друкарня А. Гросмана]. 5.000 пр.

455. Історичні поеми. Зі вступом і примітками Дмитра Николишина. Коломия 1914, 8° (20,5×13), ст. LVI+26+портрет. З друкарні Вільгельма Браунера. 3.000 пр.

На обкладинці: Загальна Книгозбірня, ч. 1.

Зміст: 1. Вступ (1. Коли і які історичні поеми написав Шевченко. 2. З яких жерел черпав Шевченко свої історичні відомости. 3. Як уявляв собі Шевченко козацьку. 4. Історична основа поем. 5. Замітки до поодиноких поем), ст. III—LVI; Поеми: 1. Іван Підкова (1—3); 2. Гамалія (3—8); 3. Тарасова ніч (9—13); 4. Вибір гетьмана („У неділеньку, у святую“) (13—15); 5. Здача Дорошенка („Заступила чорна хмара“) (15—18); 6. Іржавель (18—21); 7. Чернень (21—25); 8. Швачка (25—26).

Рец.: 1. Д. Л[укіянович]. „Діло“ 1914, ч. 44 (27/II), ст. 7; 2. Ів. Ченіга, „Люстр. Україна“ 1914, ч. 9, ст. 151; 3. Ів. Ющак, „Учитель“ р. XXVII, ч. 10 (20. VI. 1914), ст. 318.

456. Катерина. Видавня Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна серія (шоста) № 55. [Київ 1914], 8° (18,5×11,5), ст. 24. [Друкарня 1-ї Київськ. Друкар. Слідки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

457. Катерина. Як би ви знали паннці. [Видавниче Товариство „Криниця“. № 12]. [Київ 1914], 8° (17×11), ст. 28. [Друкарня А. Гросмана]. 5.000 пр.

458. Княжна. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві. № 16]. [Київ 1914], 8° (17×11), ст. 16. [Друкарня А. Гросмана]. 5.000 пр.

459. Кобзарь. В редакції В. Доманицького. З портретом. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві]. [Київ 1914], 8° (19,5×13), ст. VIII+644+ +портрет. [Друкарня А. Гросмана].

Вид. більше, без життєпису, ціна 1 карб.

460. Кобзарь. В редакції В. Доманицького. З портретом і життєписом. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві]. [Київ 1914], м. 8° (18×11,5), ст. XXXVI+644+(8) оп. + портрет. [Друкарня А. Гросмана]. 10.000 пр.

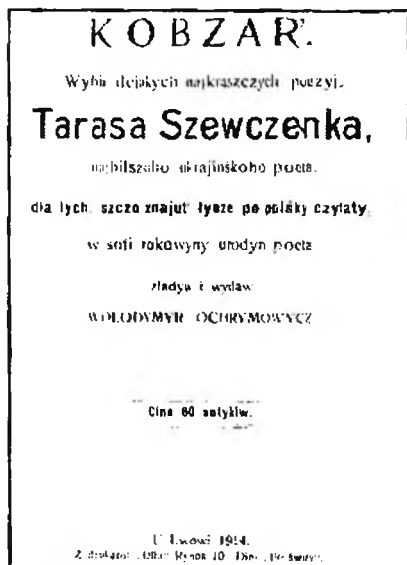
Дешеве видання, ціна 35 коп з портретом та ілюстраціями. Ст. III—XXX: В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка.

У виданнях „Криниці“ 1914 р. проти повних видань із рр. 1910—11 бракує отсех поезій: Гими чернечий, І Архімед і Галілей, Марія, Саул, Світе ясний, світе тахий, Юродивий.

Іст. вид.: 1. „Кобзар“ вид. „Криниця“, „Діло“ 1914, ч. 67 (26. III), ст. 5, нов. (скасування конфіскації); 2. Конфіскація „Кобзаря“. „Діло“ 1914 ч. 54 (11. III), ст. 4, нов.; 3. Конфіскація „Кобзаря“. „Раннее Утро“ 1914, № 46, ст. 3; 4. Конфіскація „Кобзаря“. „УЖ“ 1914, № 4, ст. 95 (скасування конфіскації); 5. Конфіскація літератури. „Рус. Слово“ (Москва) 1914, № 46, телеграма у відділі „Юбилей Шевченка“.

461. Кобзарь. Фототипія першого видання з 1840 р. Накладом Наукового Товариства ім. Шевченка. Львів 1914, 8° (18,5×11,5), ст. 114. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. 3.000 пр.

У передруку НТШ не репродуковано обкладинки, де зазначений видавець П. Мартос, бо првмірник Кобзаря в Вібліотеці НТШ не має обкладинок.



Титулова картка.

Рец.: В. Щурат, Кобзар Т. Шевченка.
„Діло“ 1914, ч. 53 (10. III), стр. 5.

462. Kobzar'. Wybór dejakych najkraszezych poezyj Tarasa Szewczenka, najbilszoho ukrajinskoho poeta, dla tych, szczo znajut' lysz po polsky czytaty, w soti rokowyny urodyn poeta zładyw i wydaw Włodymyr Ochrymowycz. U Lwowi 1914, 8° (19×12), str. VII + (1) + 93 + (1) + (1). Z drukarni „Dila“. 3.000 nr.

З м і е т: Chto був Taras Szewczenko, str. III—VIII; Iwan Pidkowa; Do Osnowianenka; Topola; Chustyna; Rozryta mohyla; Zapowit; Dumka syroty (Oj odna ja); Weezir; Dumka (Sonce zachodyt'); Dumka diwezyny (Jakby meni czerewyky; Dumka matery (Oj luli, luli); Dumka (Oj czoho ty poczornilo); Spiwanka (Utoptala ste-



Вол. Охримович, ред. „Кобзаря“.

żeczku); Pokynena diwezyna (Na horodi); Nad Dniprowoju sahoju; Najmeczka; Kateryna; Nowolnyk.

463. Кобзарь (вибір поезій). Видання Союза Визволення України. Випуск другий. Львів 1914, 8°(18×13), ст. 232 + портрет. Друкарня Артистично-просвітнього Товариства. 10.000 пр.

В дійсності друковано у Відні 1915 р. в Державній друкарні.

Зміст: Тарас Шевченко, Автобіографічні звістки. Письмо до редактора часопису „Народное Чтевіє“ (по укр.), ст. 3—8; Денис Лукіянович, Про Шевченкові твори, 9—25; далі вибір поезій.

Рец.: 1. „Вісник Союза визволення України“ 1915, ч. 23/24 (15. VIII), ст. 20; 2. Пав.

Зайцев. „Книгарь“ ч. 12—13 (серпень-вересень 1918), ст. 757—8; Іван Калинович, Огляд „війсної“ укр. бібліографії. „Укр. Слово“ 1915, ч. 59, ст. 4.

464. Кобзар. Вибір поезій з життям і життям, ілюстраціями і поясненнями. Видання товариства учителів вишніх шкіл „Учительська Громада“, І. У Львові 1914, м. 8° (16,5×11,5), ст. 367+(1). З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

Вибір алажив Ю. Л. Романчук. — Ст. 3—23: Життя і твори Тараса Шевченка; 343—62: пояснення.

Рец.: 1. Др. Яр. Гординський, „Кобзар“ для шкіл. „Руслан“ 1914, ч. 104 (13. V), ст. 3; 2. „Наша Школа“ 1914, зш. 1, ст. 50.

465. Кобзар. Вибір для дітей. Ювілейне видання в соті роковини уродин Поета. Накладом Українського Педагогічного Товариства. Львів 1914, м. 8° (16,5×11), ст. 63+(1). [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка]. 10.000 пр.

Ч. 13 видав Пед. Т-ва, вид. третє. На обкладинці: Кобзар для малих дітей.

466. Кобзарь. Русское Книжное Товарищество „Дьятель“ С.-Петербургъ [1914], 8° (18×12), ст. V+162. [Типо-літографія В. В. Шварць]. 7 000 пр.

На обкладинці: Общедоступная Библиотека № 381—3.

Вийшов тільки випуск 1-ий Кобзаря, бо через війну видання припинилося.

Зміст: Павелъ Зайцевъ, Предисловіє, ст. III—V; далі Кобзар; Привси, ст. 161—2.

У цім виданні П. Зайцев уперше опублікував повнішу редакцію „Черниці Маріяні“ за копією Г. Псьол (ст. 70—86).

Рец.: 1. Ол. Дорошкевич, Принципи організації тексту Шевченкової поезії. „Ж. Р.“ 1932, кн. 6/7, ст. 188; 2. Лука Мельниковъ, „У.Ж.“ 1914, № 11/12, ст. 108—10.

Іст. вид.: П. Зайцев, Редагування тексту Шевченкових творів. В. І. II, 215.

— *467. Кобзарь. Издавіе Н. И. Холмушина. Слб. 1914, 8° (19,5×15), ст. VI + 570. Тип. П. Я. Сипченко. 20.000. пр. (Я₂).

„Кв. Л.“ 1914 № 10 (8. III), ст. 42 (ч. 6293) подає розмір 18×14, а сторін: 570 + VI.

468. Лист до невідомої особи 28. VII. 1860. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 22 (подав П. Зайцев, як лист до Ликері).

У. А. III, 191 (л. 188); В. I. XI, 255 (л. 185).

469. Лист до В. Лазаревського з квітня 1859 р. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 8 (на ст. 6 факсиміле); У. А. III, 169 (л. 147); В. I. XI, 226 (л. 142).

470. Лист до М. Лазаревського 31. V. 1860. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 25.

В. I. XI, ст. 257 (л. 178).

471. Лист до М. Лазаревського 20. VI. 1860. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 25.

В. I. XI, 251 (л. 180).

472. Лист до М. Лазаревського 28. VI. 1860. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 25.

В. I. XI, 254 (л. 184).

473. Лист до М. Лазаревського 23. IX. 1860. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 25.

В. I. XI, 261 (л. 196).

474. Лист до М. Лазаревського 16. XII. 1860. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 25.

В. I. XI, 267 (л. 206).

475. Лист до М. Лазаревського 21. XII. 1860. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 25.

В. I. XI, 267 (л. 208).

476. Лист до М. Лазаревського 13. II. 1861. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 25.

В. I. XI, 273 (л. 219).

477. Лист до М. Лазаревського 14. II. 1861. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 25.

В. I. XI, 273 (л. 220).

478. Лист до А. Лазаревської 9. X. 1858.
„Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 8.

У. А. III, 160 (л. 134); В. I. XI, 216—7
(л. 132).

479. Лист до Д. Каменецького 18. XI. 1860.
„Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 26.

У. А. III, 199 (л. 204); В. I. XI, 265—6
(л. 203).

480. Лист до Марії та Мих. Максимовичів
22. VII. 1859. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 15.

У. А. III, 172 (л. 156); В. I. XI, 229—30
(л. 150).

481. Лист до Марії та Мих. Максимовичів
26. VII. 1859. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 15.

У. А. III, 172—3 (л. 157); В. I. XI, 230
(л. 151).

482. Лист до Марії та Мих. Максимовичів
9. X. 1859. „Рус. Библиофилъ“ 1914, I, 16.

У. А. III, 174—5 (л. 161); В. I. XI, 233
(л. 155).

483. Марина. Петрусь. [Видавниче Товариство „Крипниця“ у Києві. № 17]. [Київ 1914], м. 8° (17×11), ст. 20. [Друкарня А. Гросмана]. 5.000 пр.

484. Найничка. [Видавниче Товариство „Крипниця“ у Києві № 13]. [Київ 1914], м. 8° (17×11), ст. 20. [Друкарня А. Гросмана]. 5.000 пр.

485. Невольник. [Видавниче Товариство „Крипниця“ у Києві. № 18]. [Київ 1914], м. 8° (17×11), ст. 23. [Друкарня А. Гросмана]. 5.000 пр.

486. Невольник. Поема Тараса Шевченка. Памятка зі здвигу у Львові, в пам'ять 100-літніх роковин його уродив. Накладом Українського Січового Союзу. Львів 1914, м. 8° (18,5×12,5), ст. 32. З друкарні Ігнаца Бґера.

487. [Никита Гайдай]. Із драми „Никита Гайдай“. На укр. мову переклав Василь Щурат. „Діло“ 1914, чч. 134, 136 і 138, фел.

488. Оксані К..... ко. [„Вітер в гаї нагнав“]. „В. Е.“ 1914, кн. 2, ст. 253—4 (в статті П. Зайцева).

Вступ до поема „Черлиця Маряна“, присвячений Оксані Коваленківній. Тут улерше ввесь.

Передруки і варіянти: „День“ (Спб.) 1914; „Діло“ 1914, ч. 35, ст. 7; „Новини“ (Єдмонтон) 1914, ч. 29, ст. 3; „Путь“ (Москва) 1914, № 2; „У. Ж.“ 1914, кн. 3, ст. 70; „Южный Край“ 1914, № 11.880 (6. II), ст. 2; П. Зайцев, „Оксана. Перше кохання Шевченка“. К. 1918, ст. 5—6; варіант (тільки початок): „За сто літ“ I, 16 (автограф з альбому Н. Д. Селецької).

489. Повний збірник творів. Під редакцією Д. Дорошенка. З портретом поета, його біографією, критичною статтею і 50 малюнками художника Б. Смирнова. Видання Л. Н. Ротенберга. Катеринослав 1914, в. 8^о (27,5×19), ст. XXIII+701+II+48 табл. [Типографія Исаакъ Когавъ]. 10.000 пр.

Зміст: 1) Д. Д., Од редакції, ст. III; 2) Д. Д., Тарас Григорієвич Шевченко, ст. V—XXII; 3. Одділ перший. Поезії (Кобзарь), ст. 1—300; 4. „Назар Стодоля“, ст. 301—21; 5. „Сльпная“, ст. 323—35; 6. Безталанний, ст. 337—49; Повісті: 7. Наймичка, ст. 353—86; 8. Безшасний, ст. 387—412; 9. Капітанша, ст. 412—41; 10. Музика, ст. 441—74; 11. „Княганя“, ст. 474—88; 12. Варнак, ст. 488—503; 13. Близнята (переклади О. Кониський і С. Єфремов), ст. 503—64; 14. Художник, ст. 564—611; 15. Прогулка з приємністю та й не без моралі (переклади С. Буда й Д. Дорошенко), ст. 611—78; 16. Уривок з драми Микита Гайдай, ст. 679—84 [по рос.]; 17. Передмова до другого видання „Кобзаря“, ст. 685—6; 18. Автобіографічна замітка Т. Шевченка [оригінальна, по рос.], ст. 687—8; 19. Автобіографічний лист Т. Г. Шевченка до редактора „Народного Чтенія“ [ред. П. Куліша, по рос.], ст. 689—92; 20. Примітки, ст. 693—701; 21. Зміст, ст. I—II.

В „Кобзарі“ за ред. Д. Д-ка, промі повного видання в редакції Доманицького, поміщена записава Ш-ком нар. пісні „Титарівна біля кривизи“, зате нема багатьох поковфіскованих поезій, як от: Гимн черницчай, І Архімед і Галилей, Марія, Саул, Світе лєсий, Юродивий.

Рец.: Ф. М[атушевський], „Україна“, 1914, кв. 4, ст. 90—1.

490. Поезії. Все йде, все минає. [Передмова до „Гайдамаків“]. Видання Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна серія (шоста) № 53. [Київ 1914], м. 8° (18,5×11,5), ст. 12. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкар. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

491. Поезії. На вічну пам'ять Котляревському. Зоре моя вечірняя. Видання Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна серія (шоста) № 59. [Київ 1914], м. 8° (18,5×11,5), ст. 8. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкар. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

492. Поезії. Ой чоготі почорніло. — Не завидуї багатому. — На що мені чорві брови. — Не женися на багатій. — Зацвіла в долині. — Буває, иноді старий! Видання Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна серія (шоста) № 56. [Київ 1914], 8° (18,5×11,5), ст. 8. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкар. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

493. Поезії. Село! І серце одпочиве. — Вечір. — Мати-покритка. — Не так тії вороги. Видання Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна серія (шоста) № 54. [Київ 1914], м. 8° (18,5×11), ст. 8. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкар. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

494. Поезії. Тарасова ніч. Заповіт. Видання Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна серія (шоста) № 60. [Київ 1914], м. 8° (18,5×11,5), ст. 8. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкар. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

495. Поезії. У неділецьку, у святую. — Липля. Видання Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна серія (шоста) № 58. [Київ 1914]. м. 8° (18,5×11,5), ст. 8. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкар. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

496. Поезії. Чигирин. — Минають дні. — Мені однаково. — І широкою долину. Видання Товариства „Час“ у Києві. Ювілейна серія (шоста) № 52. [Київ 1914]. м. 8° [18,5×11,5], ст. 8. [Друкарня 1-ої Київськ. Друкар. Спілки]. 5.000 пр.

Ст. 2: Тарас Шевченко [життєпис].

497. [Поези]. Памятка від Батька нашого Тараса Шевченка зі здвигу у Львові в пам'ять столітніх роковин його уродни. Накладом V. Секції Шевченкового Ювілейного Комітету тов. „Просьвіта“. Львів 1914. 8° (19×12), ст. 32. З друкарні Ігнаца Бієра.

Зміст: Іван Підкова, Гамалін, Розрита могила, Кавказ, Чигирин, Суботів.

498. Мотиви. На українську мову переклав Василь Щурат. „Діло“ 1914, чч. 142, 144—147, фел.

Переклад „Тризви“. Пропущений у цензурному видавні й тому недоступний для перекладача кусник із поеми переклав М. Голубець для збірки „Шевченкова Криниця“, Л. 1922, ст. 71—2 (див. IV. 30).

499. Проект спростування фелстону „Северной Пчелы“. „Рус. Библиофиль“ 1914, 1, ст. 21 (подав П. Зайцев).

Передрук: В. I. VI, 166.

500. Сліпа. На українську мову переклав Василь Щурат. „Діло“ 1914, чч. 126—133, фел.

501. Сова. — Варнак. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві. № 19]. [Київ 1914], м. 8° (17×11), ст. 16. [Друкарня А. Гросмана]. 5.000 пр.

502. Сон. Ювілейне популярне виданє. Дешева Бібліотека ч. 12. Виданє просвітнього кружка

при III. Секції Укр. Студ. Союзу. Львів 1914, 8° (20×13,5), ст. 24. З друкарні „Діла“. 5.000 пр.

Зміст: В. Черевко, Про Шевченків „Сон“, ст. 3—5; далі „Сон“; наприкінці „Заповіт“, ст. 23—24.

*503. Тополя. Київ 1914. (II).

504. Тополя. — Утоплена. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві. № 14]. [Київ 1914], м. 8° (17×11), ст. 16. [Друкарня А. Гросмана]. 5.000 пр.

1915

505. Великий льох. З передмовою й поясненнями Др. Василя Сімовича. Видання „Союза визволення України“. Відень 1915, 8° (20,5×14), ст. 45+(3). З друкарні Ад. Гольцгавзена. 5.000 пр. (?)

Зміст: Василь Сімович, Передмова, ст. 3—14; Поема, ст. 15—42.

Рец: Іван Калинович, Огляд „воєнної“ укр. бібліографії. „Укр. Слово“ 1915, ч. 59 (9. IX), ст. 2.

506. Гайдамаки. — Текст. Примітки подав Іван Шпитковський. Коломия 1915, 8° (20,5×13), ст. (1)+95+портрет. З друкарні Вільгельма Бравнера. 2.000 пр.

На обкладинці: Загальна Книгозбірня ч. 3.
Ст. 94—5: Шевцовакова Передмова.

507. Кобзар (вибір поезій). Випуск перший. Видання „Союза Визволення України“. Відень 1915, м. 8° (18×13), ст. XXXIX+157. З друкарні Мехітаристів. 6.000 пр.

Ст. III—VI: Від видавництва; VII—XXXIX: Д. Лукіянович, Про життя Тараса Шевченка.

Рец: 1. Пав. Зайцев, „Книгарь“ ч. 12/13 (серпень—вересень 1918), ст. 757—8; 2. Іван Калинович, Огляд „воєнної“ укр. бібліографії. „Укр. Слово“ 1915, ч. 59 (9. IX), ст. 2.

1916

508. [Вибір „Із Кобзаря“]. Тарасови Шевченкові в 101 роковини його уродни. 19-го Марця 1916 року. Полонені Українці Вецлярського табору. Вецлярська бібліотека українськ. полонеників. № 3. Bibliothek d. Wetzlarer Ukrainisch. Kriegsgefangenen. № 3. [Вецляр 1916], м. 8° (17×12), ст. 48. [З друкарні „Союза Визволення України“ у Вецлярі].

Зміст: Степан Журба, Тарас Шевченко [життєпис], ст. 5—13; А. П[олубо]ток, Великий невільник, ст. 14—17; „Із Кобзаря“ [вибір 21 творів, в цілості і в скороченні], ст. 19—48.

Рец.: П. Зайцев, „Книгарь“ ч. 12—13 (серпень—вересень 1918), ст. 746—7.

***509.** Собрание Сочинений. Издание Т-ва издат. дѣла „Копейка“. Приложение къ журналу „Всемирная Панорама“. Петроградъ 1916, 8° (21,5×16), ст. 126. Типогр. Акц. О-ва Изд. дѣла „Копейка“. (Н₂).

1917

***510.** Великий льох. Полтава 1917. (И.).

***511.** Єретик або Іван Гус. Видання Кубанського Українського Товариства „Просвіта“. Катеринодар 1917, ст. 14. (Н₁).

Рец.: В. Д[икансь]кий [Королів], „Книгарь“ ч. 4 (грудень 1917), ст. 211.

***512.** Заборонені поезії. Українське Видавництво у Катеринославі. № 22. Катеринослав 1917, 8° (17,5×13), ст. 96. (М.). 5.000 пр.

У Н₂ розмір 19×14,5, число ст. 91; висоту накладу подає „Книгарь“ ч. 5 (січень 1918), ст. 247.

Зміст: Сон; Великий льох; Заповіт; Царі; Юродивий; Осії гл. XIV; Молитва; Гімн чернячий; Світе ясний; І Архімед і Галілей; Саул; Хоча лежачого й не б'ють. І тут і всюди скрізь

погано; О люди, люди; Якось то йду я уночі;
Бували! війни.

Згадки: „Нова Рада“ 1917, № 21 (23. IV),
ст. 4, оп.; „Шлях“ (Київ) 1917, № 5/6 (липень—
серпень), ст. 116 (подає число сторін — 19).

Ред.: В. Д[иканськ]ий [Королів],
„Книгарь“ ч. 2 (жовтень 1917), ст. 90.

*513. Заборонені твори. Кв. 1—4. Видання
Лубенської „Просвіти“. Лубні 1917. (*Я₂*).

*514. Заповіт. Київ 1917. 10.000 пр.

Окреме видання. Пор. „Книгарь“ Ч. 5. (січень
1918), ст. 247.

515. Заповіт. Мені однаково. — Я не
нездужаю. — Суботів. — Розрита мо-
гила. — Чигирин. — Осії гл. XIV. — Бу-
вали війни. — [Видавниче Товариство „Кри-
ниця“ у Києві № 27. Київ 1917] м. 8° (18×11,5),
ст. 16. [Друкарня Герольд]. 50.000 пр.

Пор. „Нова Рада“ 1917, № 23 (26. IV), ст. 4, оп.;
„Книгарь“ ч. 5 (січень 1918), ст. 247.

*516. Збірка поезій, які раніше заборо-
плюєся до друку. Вінниця 1917, 8° (21×14,5),
ст. 74. Друкарня Вінницького самоуправлення. (*М.*)

*517. Кавказ. Видання Кубанського Україн-
ського Товариства „Просвіта“. Катеринодар 1917,
ст. 7. (*М₁*).

Ред.: В. Д[иканськ]ий [Королів], „Кни-
гарь“ ч. 4 (грудень 1917), ст. 211.

*518. Кавказ. Посланіє. Холодний Яр. Пол-
тава 1917. (*П.*)

Котрий твір стоїть на початку, не звати, бо ав-
тор у своїй бібліографії подає всі три поеми тричі,
кожного разу зачинаючи з іншої.

519. Кобзарь. В редакції В. Доманицького.
З двома портретами, життєписом та автобіогра-
фією. [Видавниче Товариства „Друкарь“ у Петро-
граді]. [На обкл.: Т. П]. Петроград 1917, 16° (14,5×
×10,5), ст. XXVIII+(1)+3 — 344+ портрет+ Дода-
ток. ст. 15. [Друкарня А. Ф. Дреслера]. 10.000 пр.

Дозвіл військової цензури 20. I. 1917. Додаток (поезії, пропущені з цензурних причин) друковано вже за революції.

Ст. III—XXV: В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка; ст. XXVII—XXVIII: Зміст.

520. Кобзарь. В редакції В. Доманицького. З двома портретами, життєписом та автобіографією. [Видавниче Товариство „Друкар“ у Петрограді]. [На обкл.: Т. II]. Петроград 1917, 16° (14,5 × 10,5) ст. XIII + (1) + (1) + 3 — 347 + (1) оп. + портрет. [Друкарня А. Ф. Дреслера]. 10.000 пр.

Ст. III—VI: Автобіографічна замітка Т. Шевченка [по рос.; 1-а редакція, не змієна Кулішем].

***521. Кобзарь.** В редакції В. Доманицького. [Видавниче Товариство „Криниця“ в Києві. Київ 1917], 8°, ст. XXXI + 704. [Друкарня Т-ва „Криниця“].

Видання без портрету. Виходило партіями: останні партії вийшли з датою: березень 1918. (М.).

Ст. III—XXXI: В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка; ст. 679—97: Примітки.

Рец.: П. Зайцев, „Книгарь“, ч. 8 (квітень 1918), ст. 470—2.

***522. Кобзарь.** Видання Г. Маркевича. Полтава 1917, 8°, ст. 616, ц. 2 карб. 75 коп. 5.000 пр.

Згадка: М. Р[удняський], Шевченко і полтавські видавництва за рік волі. „Нова Школа“ 1918, № 2, ст. 79.

523. Маленький Кобзарь. Вид-во „Відродження“ у Москві, № 2. Москва 1917, 32° (12,5 × 8,5), ст. 32.

Зміст: О. Ч—й, Життя Т. Г. Шевченко (?), ст. 3—7; поезії: Заповіт, Розрита могила та інші дрібні, ст. 8—32.

Рец.: В. Д[іканський] [Королів], „Книгарь“ № 2 (жовтень, 1917), ст. 90.

***524. Маленький Кобзарь.** Вид-во „Відродження“ № 2. Друге видання. Москва 1917, 32°, ст. 32. (М.).

***525. Маленький Кобзарь.** Вид-во „Відродження“. Видання третє. Москва 1917, 32^о, ст. 32 (М.).

Видання перше, друге і третє щодо змісту ідентичні, тільки в вид. 2-ім від ст. 17-ої твори розміщено в інакшій послідовності: вид. 3-є це передрук вид. 2-го. (М.).

***526. Назар Стодоля.** Київ 1917. (П.).

***527. Псалми Давидові.** Полтава 1917. (П.).

***528. Розрита логила.** Видання Кубанського Українського Товариства „Просвіта“. Катеринодар 1917, ст. 2. (Я₁).

Рец.: В. Д[иканськ]ий [Королів], „Книгарь“, ч. 4 (грудень 1917), ст. 211.

***529. Саул.** Видання Кубанського Українського Товариства „Просвіта“. Катеринодар, 1917, ст. 5. (Я₁).

Рец.: В. Д[иканськ]ий [Королів], „Книгарь“, ч. 4 (грудень 1917), ст. 211.

***530. Сон.** [„У всякого своя доля“]. Катеринославі 1917. (П.).

531. Сон. [„У всякого своя доля“]. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві. № 32]. [Київ 1917], м. 8^о (17×10,5), ст. 20. [Друкарня „Герольд“]. 23.000 пр.

Висоту накладу подає „Книгарь“ ч. 5 (січень 1918), ст. 247.

Згадка: „Нова Рада“ 1917 № 70 (22. VI), ст. 4, оп.; Рец.: В. Д[иканськ]ий [Королів], „Книгарь“ ч. 2 (жовтень 1917), ст. 90.

***532. Сон.** [„У всякого своя доля“]. Видання Кубанського Українського Товариства „Просвіта“. Катеринодар 1917, ст. 15. (Я₁).

Рец.: В. Д[иканськ]ий [Королів], „Книгарь“ ч. 4 (грудень 1917), ст. 211.

***533. Царі.** Видання Кубанського Українського Товариства „Просвіта“. Катеринодар 1917, ст. 24. (Я₁).

Рец.: В. Д[иканськ]ий [Королів], „Книгарь“ ч. 4 (грудень 1917), ст. 211.

534. Царі. — Саул. — Юродивий. — Молитви. [Видавниче Товариство „Криниця“ у Києві № 31]. [Київ 1917], м. 8° (17×10,5), ст. 19 + (1). [Друкарня „Герольд“].

Було два наклади: вид. 1-е, в кількості 30.000 пр., вид. 2-е, 5.000 пр. — Нор. „Книгарь“ ч. 5 (січень 1918), ст. 247.

Згадка: „Нова Рада“ 1917 № 23 (26. IV), ст. 4, оп.; рец.: В. Д[иканськ]ий [Королів], „Книгарь“ ч. 2 (жовтень 1917), ст. 90.

1918

535. [Вибір з Кобзаря]. М. Савицька. Тарас Шевченко. Життєпис і вибір з „Кобзаря“. Педагогічне Бюро Полтавської Губернської Народньої Управи. У Полтаві 1918, 8° (22,5×17), ст. LX+72+1 табл. + портрет. З друкарні М. Амчиславського. 25.000 пр.

Обкладинка друкована в Літ. Т-ва Друкар. Справи.

Рец.: 1. М. Р[удницький], Шевченко і полтавські видавництва за рік волі. „Нова Школа“ 1918, № 2, ст. 80—81; 2. П. Филипович, „Книгарь“ ч. 15 (листопад 1918), ст. 919.

***536. Гайдамаки.** Вид. Т-ва „Криниця“. Київ 1918, ст. 92. (Я₁).

Нор. „Книгарь“, ч. 8 (квітень 1918), ст. 488.

***537. Гайдамаки.** З передмовою Щепотьєва і примітками за виданням „Кобзаря“ Доманицького. „Просвітянська Книгозбірня“. Видання Полтавської Спідки Споживчих Товариств: Полтава 1918, 16°, ст. IX+99. 30.000 пр.

Згадки: 1. „Нова Рада“ 1918 № 192 (20. X), ст. 4, оп.; 2. М. Р[удницький], „Нова Школа“ 1918, № 2, ст. 80.

538. Гайдамаки. Поема. Видавництво „Рух“. [Вовча на Харківщині, 1918], 8° (24,5×17), ст. 64+2 табл. [Друкарня І. Гессена].

Без титулової картки, тільки з обкладинкою.

Зміст: Поема, ст. 1—63; Шевченкова „Передмова“, ст. 64.

***539. Гайдамаки.** Видавництво „Українська Книжка“ ім. Б. Грінченка у Харкові під редакцією М. Плевако та О. Снявського. Харків [1918], 8°, ст. 86. (Я).

„Народня Книгозбірня“ ч. 1. Пор. „Нова Рада“ 1918, № 117 (18. VII), ст. 4, Літ., наука.

Зміст: 1. Тарас Шевченко [життєпис]; 2. М. П[левако], Що таке Гайдамаччина; 3. Поема; 4. Шевченкова передмова.

540. Думи і пісні. Федерація Українців з Злучених Державах. [Українська Друкарська і Видавнича Спілка]. Нью-Йорк, New-York. 1918, 8° (19,5×13,5), ст. 64. Друкарня не зазначена.

541. Іван Підкова. Гамалія. Тарасова ніч. Т-во „Дзвін“. Видавництво „Українська Школа“ під орудою С. Русової, Ю. Сірого, Я. Чепіги і С. Черкасенка. № 11. [У Києві 1918], м. 8° (18,5×14), ст. 16. [Друк. б. 1-ої Київської Друкарської Спілки]. 20.000 пр.

Без титулової картки. З малюнками О. Судомори. Висоту накладу подає „Книгарь“ ч. 20 (квітень 1919), ст. 1313.

Згадка: „Нова Рада“ 1918, № 174 (27. IX), ст. 4, оп.; рец.: С. Паночіні, „Книгарь“, ч. 19 (березіль 1919), ст. 1221—2.

***542. Катерина.** Видавництво „Відродження“ у Києві № 6. Київ 1918.

Відомість узято з оновістки на 4-ій ст. обкладинки ч. 11 цього видавництва.

***543. Катерина.** Видання Кооперативного Товариства „Українська Книгарня“ в Херсоні, № 3. Херсон 1918, 16°, ст. 32. (Я).

Згадка: „Нова Рада“ 1918 № 71 (9. V), ст. 4, оп.; рец.: В. Дявий [Королів], „Книгарь“ ч. 19 (березіль 1919), ст. 1227.

***544. Катерина.** Шевченківська Бібліотека № 1. Вид. 6. Череповського. Київ 1918, ст. 32. (Я₁). 10.000 пр.

Згадка: „Книгарь“ ч. 8 (квітень 1918), ст. 488; висота накладу там же, ч. 20 (квітень 1919), ст. 1313.

***545. Катерина.** — Тополя. Всеукраїнське Учительське Видавниче Товариство. Київ 1918, ст. 39. 10.000 пр.

Згадка: „Книгарь“ ч. 11 (липень 1918), ст. 680; про висоту накладу див. там же, ч. 20, ст. 1313.

546. Кобзарь. Издательство П. Д. Калугина. Харьковъ 1918, 8° (27×18), ст. 208+III. Друкарня не зазначена.

У два стовпці. Передрук вид. Доманицького, але без життєпису і без поезії „Човен“; 6 вірш „Дурві та гордії ми люди“.

На титуловій картці невеличкий портрет Шевченка (без шапки) і мотто: „Світе тихий, краю милий, моя Україно...“

***547. Кобзарь.** Під ред. В. Доманицького. Вид. Кубанського Обл. Союзу С.-Х. Кредитних Товариств. Катеринодар 1918. (Б.).

548. Кобзарь. (В редакції Доманицького). Статті професорів: Д. Багалія, „Шевченко і Кирило-Методієвське Братство“; М. Сумцова, „Слобожанщина і Шевченко“. Куншти, різблені на лінолі К. Неметца. Видавництво „Рух“. Харків-Київ-Львів 1918, 8° (27×18,5), ст. LXXIX+502++(2)+2 портрети+12 окремих ілюстрацій. [Друкарня І. Гессена. Вовча на Слобожанщині].

Зміст: Од видавництва, ст. III—IV; В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка, V—XVIII; Д. Багалій, Т. Г. Шевченко і Кирило-Методієвське Братство, XXI—LIV; М. Сумцов, Слобожанщина і Шевченко, LV—LXXIII; далі „Кобзар“.

Рец.: 1. П. Зайцев, Два „Кобзарі“. „Книгарь“ ч. 19 (березіль 1919), ст. 1164—5; 2. С. Паночіні, там же, ст. 1219—21.

549. Кобзарь. Текст складений в хронологичному (!) порядку по найповнішому другому виданню „Петроградського Общества имени Т. Г. Шевченка“, під редакцією В. Доманицького 1908 року. Катеринослав 1918, 8° (18×13,5), ст. XVI + +655 + (1) + портрет. Друкарня Єременка-Ларченка — Норовіч.

Видавці зазначені на ст. 4-ій обкладинки:

Українське Видавництво в Катеринославі. Видавництво „Слово“. Катеринославський Союз Споживчих Товариств.

На титуловій картці зазначено: 5% чистого прибутку призначено на збудування пам'ятника Т. Шевченкові в Києві. — Ст. I—XVI: Тарас Шевченко [життєпис].

550. Кобзарь. В редакції В. Доманицького. З життєписом та примітками. [Видання Кооперативного Товариства „Українська Книгарня“ в Херсоні]. Херсон 1918, 8° (25 5×17,5), ст. XI + +272 + XIX×(1). Друкарня С. Ольховикова та С. Ходушина.

Ст. I—IX: В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка.

Згадка: „Нова Рада“ 1918, № 71 (9. V), ст. 4, оп.

***551. Кобзарь.** Повний текст в редакції В. Доманицького. З життєписом, портретами письменника й малюнками хати, де народився Т. Шевченко, й його могили. Видавництво книгарні Є. Череповського. Київ 1918 (на хребті 1919), 8° (20×14), ст. II+XXVI+576+1 табл. [Друкарня І. І. Чоколова]. 15.000 пр.

Зміст: В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка, ст. II—XXVI; далі „Кобзарь“; Примітки, ст. 545—70; оглав, ст. 571—6.

Опис вид. подає „Укр. Тиждень“ 1938, ч. 12 (258), висоту накладу „Книгарь“, ч. 20 (квітень 1919), ст. 1313.

Рец.: С. Паночіні, „Книгарь“, ч. 19 (березіль 1919), ст. 1221.

***552. Кобзар.** „Просвіта“. Народна Бібліотека, ч. 2 Вінніпег, Манітоба 1918, 8° (17×12,5), ст. 512+(4). [З друкарні Кан. Української Видавничої С-ки].

Ст. 5—58: Богдан Л[епкий], Життя Тараса Шевченка; вквіці — ст. (3—4) пояснення до „Гайдамаків“.

Опис свід.: „Укр. Тиждень“ 1938, ч. 12 (258).

553. Кобзарик. [Видавництво „Нашим Дітям“. Видання третє (sic!). Київ 1918], 32° (12×13,5), ст. 15+(1). [Друкарня Київської Народної Управи].

З малюнками Г. Павловича.

Згадка: „Нова Рада“ 1918, № 42 (26. III), ст. 4, оп.; рец.: Б. Закляньський, „Шлях“ 1918, ч. 8, ст. 75.

554. Лист до Г. Квітки-Основ'яненка 19. II, 1841. „Н. М.“ 1918, кн. 2, ст. 45—6 (у статті І. Айзенштока).

„Кобзарь“, вид. „Рух“ 1918, ст. LXII—III (в статті Сумцова); У. А. III, 6—7 (л. 5); В. I. XI, 16—18 (л. 3).

***555. Маленький Кобзарь.** Видавництво „Відродження“, № 2. Видання четверте. Київ 1918, 16° (12×8,5), ст. 32. (М.).

Ст. 3—7: О. Ч-ий, Життя Т. Г. Шевченка.

***556. Маленький Кобзарь.** Видавництво „Відродження“, № 2. Видання п'яте. Київ 1918, 16° (12×8,5), ст. 32. (М.).

Ст. 3—7: О. Ч-ий, Життя Т. Г. Шевченка.

***557. Маленький Кобзарь.** Книгоиздательство „Земля“. Лубны 1918, 16° (12,5×8,5), ст. 64. (М.).

Зміст: Н. М., Тарас Шевченко (по рос.), ст. 3—8; Поезії, ст. 9—35; рос. переклад їх, ст. 37—64.

558. Маленький Кобзарик. Видавництво „Селянська Самоосвіта“, № 2-й. Одеса 1918, 8° (23×12,5), ст. 16. Друкарня Губерніяльного Комісаріата (!) Освіти.

***559. Малий Кобзарь.** Видання Баришпільської Учительської Спідки на спомин про Шевченкове свято. Баришполе 1918, 16°, ст. 32.

Рец.: С. Єфремов, „Книгарь“, ч. 7 (березіль 1918), ст. 410.

560. Назар Стодоля. Драма на 3 дії. У Києві [1918], м. 8° (17,5×11), ст. 60+(1)+(1) оп. З друкарні „Енергія“.

Обкладинка: Друкарня В. Голованевського і К-о. Склад видання в Гуртовій Книжній Коморі Т-ва „Час“ у Києві.

561. Назар Стодоля. Драма на 3 дії. Видавництво Книгарні Є. Череповського. Київ 1918, 8° (18×14), ст. 48. [Друкарня І. І. Чоколова]. 10.000 пр.

На обкладинці: „Театральна Бібліотека“ № 3.

Висоту накладу подає „Книгарь“ ч. 20 (квітень 1919), ст. 1321.

***562. Назар Стодоля.** Піеса на 3 дії. Видання книгарні Г. І. Маркевича. Полтава 1918, ст. 44. (Я₁).

***563. Найличка** Видання Кооперативного Товариства „Українська Книгарня“, № 6. Херсон, 1918, ст. 24.

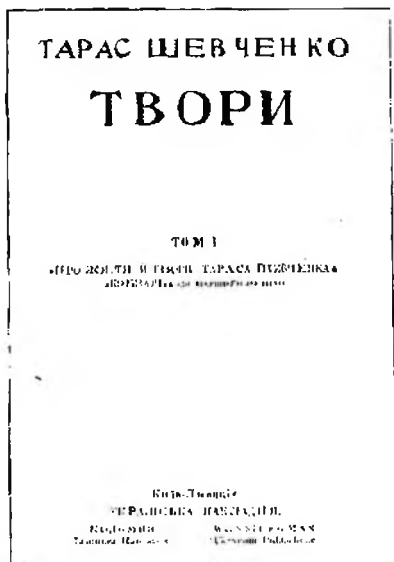
Пор. „Книгарь“ ч. 10 (червень 1918), ст. 615; „Нова Рада“ 1918, № 71 (9. V), ст. 4, оп.

564. Плач Ярославни. — **Бій з Ноловцями.** Малюнки Павли Діденко. [Видавниче Товариство „Сіверянська Думка“]. [Чернигів 1918], м. 8° (16×12), ст. 12.

Видання літографоване. — Ст. 3-4: П. Д., Передмова.

Рец.: Проф. М. Г. Бурачек, „Книгарь“ ч. 7 (березіль 1918), ст. 413 (тільки про малюнки).

565. Твори. Том I. „Про життя й твори Т. Шевченка“. „Кобзарь“ (до першого арешту). Київ-Ляйпціг Українська Накладня. Коломия Галицька накладня. Wennipeg (sic!) Man. Ukrainian Publisheng (sic!). [Ляйпціг 1918], 8° (22×15), ст. (2)+544+портрет. [Друкарня Spamer у Ляйпцігу]. 10.000 пр.



Титулова картка 1-го тому „Творів“ за ред. Б. Лепкого.
„Твори“ вийшли накладом Я. Оренштайна

Рец.: П. Зайцев, Два „Кобзарі“. „Книгарь“
ч. 19 (березиль 1919), ст. 1165—8.

566. Три поеми. (Соп, Кавказ, Суботів).
„Народня Бібліотека“ ч. 4. Накладом „Вістника
Життя“. Фрайштадт 1918, м. 8° (16×12), ст. 31 + (1).
З друкарні „Союза визволення України“ у Фрай-
штадському таборі.

Зміст: „Соп“, ст. 3—23; „Кавказ“, ст. 23—9;
„Суботів“, ст. 30—31.

567. Три поеми (Соп. — Великий льох. —
Неофіти) з передмовами і поясненнями Б. Леп-
кого. Нова Бібліотечка ч. 4. Українська Накладня.
Клів-Ляйпціг' 1918, 8° (20×13,5), ст. 134. [З дру-
карні Шарфого в Вецлярі]. 2.000 пр.

Зміст: 1. Сон: ст. 5—15 вступ, 17—35 поема, 36—8 пояснення; 2. Великий Лях: ст. 39—51 вступ, 52—70 поема, 71—88 пояснення; 3. Неофіти: ст. 83—104 вступ, 105—26 поема, 127—34 пояснення.

1919

568. Гайдамаки. Видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоном. Українська Накладня Київ-Ляйпціґ. Галицька Накладня Коломия. Ukrainian Publishing Winnipeg Man. [Берлін 1919], м. 1^о (45×34), ст. 50+14 таблиць+портрет. [Друкарня Savo—Berlin]. 3.000 пр.

Ілюстрації О. Сластьона, портрет роботи Ф. Красицького.

Ст. 5—6: Видавництво, [Передмова про відмінні цього видання від видання 1886 р.: написав Б. Лепкий].

569. [Думки про мистецтво]. Богдан Лепкий, Шевченко про мистецтво. „Шлях“ (Зальцведель) 1919, чч. 77—80, фел.

570. [Іван Гус]. Ivan Hus. (Jeretyk). Nákladem ukrajinského vydavateľského družstva „Cas“ Kujev-Praha. [Прага] 1919, 8^о (23×15,5), ст. 37. Tiskem fy Koppe-Bellmann.

Зміст: Dr. Štěpán Smal-Stočky [Úvodem], ст. 5—13; Dr. Sm. St[očky], Vysvětlivky ke čtení ukrajinského originálu, ст. 14; F. T[ichý], Poznámky překladateli, ст. 15—16; Ivan Hus (Jeretyk) — український текст, транскрибований по чеськи, та паралельний чеський переклад Фр. Тішого, ст. 18—37.

***571. Кобзарь.** Видання Комісії при Одеському Українському Секретаріаті. Одесса 1919, 8^о (16,5×12), ст. XXX+704. (М.).

Ст. V—XXX: В. Доманицький. Життя Тараса Шевченка.

572. Кобзарь. В редакції В. Доманицького. З портретом та життєписом. Київ 1919, 8^о (13,2×8,5), ст. XXVI+691+портрет. [Друкарня (б.) Київ. Губ. Нар. Управи].

На звороті титулової картки: В. Т. Друкарь [марка видавництва].

Ст. — XXVI: В. Домавицький, Життя Тараса Шевченка; 649—91: Примітки.

***573. Кобзарь.** Повне видання. Видавництво Кубанського Центрального Союзу установ дрібного кредиту. Катеринодар 1919, 8° (23,5×15), ст. 280. (М.).

Ст. 3—16: В. Домавицький, Життя Тараса Шевченка.

574. Кобзарь. Українська Накладня. Київ-Ляйпціг [1919], 8° (22×15), ст. XVI+707+портрет. [Друкарня Spamer]. 3.000 пр.

Це окреме видання другого тому п'ятитомового видання за ред. В. Лелкого.

***575. Кобзарь.** Українське видавництво в Січеславі. II вид. Катеринослав 1919 [на обкладинці: 1920], 8° (24,5×15), ст. XXVI+528. Друк. Запорожської залізниці. (М.).

Ст. V—XV: П. Щуквін, Тарас Шевченко.

576. Лист до П. Корсакова 8—27. П. 1843. „Н. М.“ 1919, кн. 1/2, ст. 42 (у статті С. Єфремова).

У. А. III, 14 (л. 11); В. I. XI, 25 (л. 9).

577. [Мазепа і Войнаровський]. „Н. М.“ 1919, кн. 1/2, ст. 21.

Опис композиційного ескізу олівцем на сюжет із життя Мазепи, записаний Г. Честахівським із слів Шевченка.

578. Маленький Кобзарь. Українське видавництво в Катеринославі Правобережна філія. №13. Кам'янець на Под. 1919 [на обкладинці: 1920], м. 8° (18×13,5), ст. 94+(2). Друкарня „Подольскій Край“.

Обкладинка друк. у друкарні Фукса, Рехтера й Колена. Упорядкувала „Мал. Кобзарь“ Л. Жигм ай л о [Любов Біднова].

Ст. 3—26: Короткі відомості про Т. Г. Шевченка.

Іст. вид.: Ст. Сірополко, „Маленький Кобзарь“, як історична пам'ятка, „Новий Час“ 1935, ч. 52 (10. III), ст. 8.

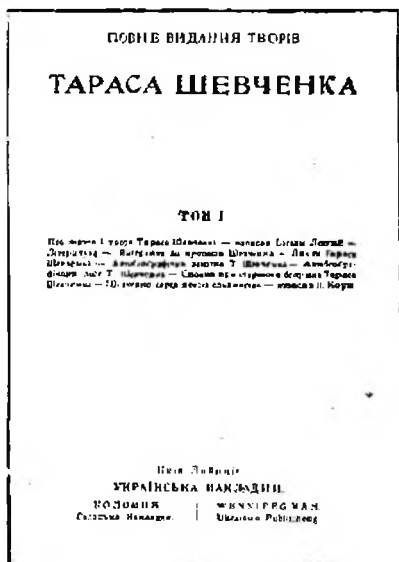
579. Повне видання творів. Том I. Про життя і твори Тараса Шевченка — написав Богдан Лепкий. — Література — Матеріяли до процесів Шевченка — Листи Тараса Шевченка — Автобіографічна замітка Т. Шевченка — Автобіографічний лист Т. Шевченка — Спомини про старшого боярина Тараса Шевченка — Шевченко серед поетів славянства — написав Н. (sic!) Корш. Київ-Ляйпціг, Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Wennipeg (sic!) Man. Ukrainian Publischeng (sic!). [Ляйпціг 1919], 8° (22 × 15), ст. XVII + 513 + (1) + портрет. [Друкарня Spamer у Ляйпцігу]. 5.000 пр.

Зміст: Зміст книжки, ст. V—XVII; Богдан Лепкий. Про життя і твори Тараса Шевченка, ст. 1—240; Матеріяли до процесів Тараса Шевченка, ст. 240—276; Листи, ст. 277—479; Автобіографічна замітка Т. Шевченка (по його автографу) [по рос.], ст. 480—3; Автобіографічний лист до редактора „Народного Читенія“ [ред. П. Куліша; по рос.], ст. 484—91; Ганна Барвінок [О. Кудіш]. Спомини про старшого боярина Тараса Шевченка, на весіллі Пантеля Куліша і Олександрки Кулішевої в 1847 р., ст. 493—5; Х. Корш, Шевченко серед поетів славянства, ст. 496—513.

580. Повне видання творів. Том II. Кобзарь. Київ-Ляйпціг, Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Wennipeg (sic!) Man. Ukrainian Publischeng (sic!). [Ляйпціг 1919], 8° (22 × 15), ст. XVI + 707 + портрет. [Друкарня Spamer у Ляйпцігу]. 5.000 пр.

Тут поміщені оці не Шевченкові твори: 1. Та головонько моя бідна, ст. 645; 2. Титарівна біля князів, ст. 455.

Рец.: 1. П. Айзеншток, „Путь Просвещения“ 1922, № 2, ст. 343—4; 2. І. Айзеншток, „Шляхи Мистецтва“ 1922, ч. 2, ст. 51—3; 3. Вол. Дорошенко, „Стара Україна“ 1925,



Титулова картка I-го тому Повного вид. творів
за ред. В. Лепкого.

ч. III—IV, ст. 73 (на всі 5 томів); 4. О. Дорош-
кевич, Етюди з Шевченкознавства. X. 1930,
ст. 25; 5. П. Зайцев, Редагування тексту Шев-
ченкових творів. В. I. II, 215.

581. Твори. Том II Кобзарь (в „Петро-
павлівській кріпості“. — На заслання
і пізнійше). — Варіанти й доповнення
до „Кобзаря“. Київ-Ляйпціг, Українська На-
кладня. Коломия, Галицька Накладня. Wenni-
per (sic!) Man. Ukrainian Publisheng (sic!). [Ляйпціг
1919], 8° (22×15), ст. (2)+656+портрет. [Друкарня
Sramer у Ляйпцігу]. 10.000 пр.

Зміст: Кобзарь, ч. II, ст. 1—351; Варіанти
й доповнення, ст. 353—640; Зміст, ст. 641—56.

Тут поміщені ті самі не Шевченкові твори, що
я вище: „Та головонько моя бідна“ (ст. 289 і 636);
і „Титарівна біля криниці“ (99).

582. Твори. Том III. Назарь Стодоля. — Артист. — Дневник. — Княгиня. — Автобіографічна замітка. — Лист до редактора „Нар. Читенія“. — Пояснення. Київ-Ляйпціг, Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Wennipeg (sic!) Man. Ukrainian Publisheng (sic!). [Ляйпціг 1919], 8° (22 × 15), ст. (2) + 467 + (1) + портрет. [Друкарня Spramer у Ляйпцігу]. 10.000 пр.

Зміст: Назар Стодоля, ст. 1—44; Артист (Художник) (переклад Б. Л-ого), ст. 47—163; Дневник (Журнал) (укр. пер.), ст. 165—370; Княгиня (за перекладом у виданні Д. Дорошенка), ст. 371—406; Автобіографічна замітка Т. Шевченка (по його автографу) (по рос.), ст. 407—10; Автобіографічний лист Т. Шевченка до редактора „Народнаго Читенія“ (по рос.), ст. 411—8; Пояснення до повісти „Артист“, ст. 419—32; Пояснення до Дневника, ст. 433—67.

583. [Український люд у кріпацькій неволі]. „Н. М.“ 1919, кн. 1/2, ст. 20—1.

Шевченкові вислова, записані Г. Честахівським.

584. [Щоденник]. Недруковані місця з журналу (щоденника) Т. Шевченка. „Н. М.“ 1919, кн. 1/2, ст. 3—16 (подав П. Зайцев).

1920

585. Гайдамаки. З портретом автора й ілюстраціями. Вецляр 1920, 8° (20,5 × 14,5), ст. 100 + портрет. [Друкарня Шарфго]. 5.000 пр.

На обкладинці: Вібіліотека „Українського Слова“ ч. 12.

Ст. 92—3: Передмова (Шевченкова); 93—4: Панове субскрибенти; 95—100: Пояснення

Рец.: 1. І. Зеленкевич [Чепига], „Книжка“ 1922, ч. 4/7, ст. 83; 2. І. Пі[гуляк], „Промінь“ (Чернівці) 1922, ч. 9/10, ст. 253.

586. Галалія. Тарасова ніч. (Поеми). Видавництво „Всесвіт“. Серія українська, чис. 3. Київ-

Прага 1920, 8° (18×13), ст. 15+(1). [Друкарня Політики в Празі]. 5.000 пр.

Зміст: С. С. [С. Смаль-Стоцький], Т. Шевченко [життєпис], ст. 3—4; І. Гамалія, ст. 5—11; ІІ. Тарасова ніч, ст. 12—16.

587. [Думки про мистецтво]. Богдан Лепкий, Шевченко про мистецтво. Накладом автора. Зальцведель 1920, м. 8° (18×13), ст. 26. З друкарні С. В. У.

Відбитка з час. „Шлях“.

588. Єретик або Іван Гус. (Поема). Видавництво „Всесвіт“. Серія українська, чис. 7. Київ-Прага 1920, 8° (18×13), ст. 15+(1). [Друкарня Політики в Празі]. 5.000 пр.

Ст. 3—4: С. С. [С. Смаль-Стоцький]; Т. Шевченко [життєпис].

***589. Збірка творів Т. Шевченка з нагоди 106-річчя його уродин.** З поясненнями С. С. Пастушенко. Видання Повітового Відділу Народної Освіти. Умань 1920, 8° (18×11,5), ст. 46. (М.).

590. Кавказ. Холодний яр. Розрита могила. (Поеми). Видавництво „Всесвіт“. Серія українська, ч. 6. Київ-Прага 1920, 8° (18×13), ст. 15. [Друкарня Політики в Празі]. 5.000 пр.

Зміст: С. С. [Смаль-Стоцький], Т. Шевченко [життєпис], ст. 3—4; І. Кавказ, ст. 5—10; ІІ. Холодний яр, ст. 11—13; ІІІ. Розрита могила, ст. 14—15.

***591. Кобзарь.** Повний текст в редакції В. Доманицького. Видання „Дніпровського Союзу Споживчих Союзів України“ („Дніпросоюз“). Київ 1920, 8° (20,5×14), ст. XXVI+576. Друк. „Дніпросоюзу“ (М.).

Я₂ подає розмір 22×15,5.

Ст. II—XXVI: В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка.

***592. Кобзарь.** Видання „Союзу Споживчих Товариств Кременчуцького району“. Кременчук 1920, 8° (22×16), ст. VII+87. (Я₂).

Ст. I—VII: М. О. Князєв, Життєпис Шевченка.

***593. Кобзарь.** Повне видання з поясненнями Юліяна Охримовича, під редакцією Юрія Ясеніцького. Видавництво „Гай“. Т. I. Вип. I. Мелітополь 1920, 8° (16,5×13), ст. X + 54. Друк. „Наша Жизнь“. 500 пр. (Я₂).

Зміст: Від видавництва, ст. III—V; Коротенький огляд життя Т. Г. Шевченка, ст. VII—X; далі: На вічну пам'ять Котляревському, До Осявяненка, Розрита могила, Чигирин, Сон, Н. В. Гоголю, Суботів.

***594. Кобзарь.** Повне видання з поясненнями Юліяна Охримовича, під редакцією Юрія Ясеніцького. Видавництво „Гай“. Т. I. Вип. II. Мелітополь 1920, 8° (16,5×13), ст. 63. Друк. „Наша Жизнь“. 500 пр. (Я₂).

Зміст: Великий льох, Кавказ, До мертвих і живих, Холодний яр, Заповіт, За байраком байрак, Мені однаково.

До поезій додано історичний коментар.

***595. Кобзарик.** 59 святкування пам'яті. Херсон 1920, м. 8° (16,5×11,5), ст. 32 (М.).

Ст. 3—4: життєпис Шевченка.

596. Малий Кобзар. Вибір для дітей. „Діточі читанки“ ч. 10. Вид-во „Діточі Читанки“. Станіславів 1920, 16° (15,5×11), ст. 31 + (1). [З печатні Льва Дапкевича]. 5.000 пр.

Видання Ів. Ченги; передрук зі змінами „Малого Кобзаря“ для дітей вид. Укр. Педагог. Т-ва. — Ст. 3—5: Видавництво, Життя Т. Г. Шевченка.

***597. Назар Стодоля.** Драма на 3 дії. Вид. „Союзу Споживчих Товариств Кременчуцького району“. Кременчук 1920, 8°, ст. 32. (Б.).

598. Найличка. „Мати“. Книжки для читання в школі. Кн. 3. Видання кооперативу „Допомога Школі“ Черкаської повітової вчительської спілки. Черкаси 1920, 8° (21,5×14,5), ст. 18. Друкарня не зазначена.

Книжки збірки „Мати“ мають спільну шабатурку під наг. „Слово“. Хрестоматія для читання в школі. Збірник II. Мати.



Б. Лепкий, ред. Шевченкових творів у вид. „Укр. Накладні“
Л. Оренштайна.

599. Наймичка. Суботів. (Поєми). Видавництво „Всесвіт“. Серія українська, чис. 5. Київ — Прага 1920, м. 8° (18×13), ст. 24. [Друкарня Політики в Празі]. 5.000 пр.

Зміст: С. С. [С. Смалъ-Стоцький], Т. Шевченко [життєпис], ст. 3—4; 1. Наймичка, ст. 5—22; 2. Суботів, ст. 23—24.

600. Невольник. — Іржавець. (Поєми). Видавництво „Всесвіт“. Серія українська, чис. 9. Київ—Прага 1920, 8° (18×13), ст. 31+(1). [Друкарня Політики в Празі]. 5.000 пр.

Зміст: С. С. [С. Смалъ-Стоцький], Т. Шевченко [життєпис], ст. 3—4; 1. Невольник, ст. 5—28; 2. Іржавець, ст. 28—32.

601. Новне видання творів. Том III. Варіанти й доповнення. Пояснення до „Коб-

заря" — Сльпая (поэма) — Безталанний (поэма) — Уривок з драми: „Никита Гайдай“. Київ—Ляйпціг, Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Winnipeg, Man. Ukrainian Publishing. [Ляйпціг 1920], 8° (22×15) ст. (1) + +451 + портрет. [Друкарня Spamer у Ляйпцігу]. 5.000 пр.

Зміст: Варіянти й доповнення, ст. 3—383; Сльпая, ст. 385—418; Безталанний, ст. 419—35; Никита Гайдай, ст. 437—51.

602. Повне видання творів. Том IV. Назарь Стодоля — Артист — Дневник — Княгиня — Безщасний — Капитанша — Пояснення. Київ — Ляйпціг, Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Winnipeg (sic!) Man. Ukrainian Publischeng (sic!). [Ляйпціг 1920], 8° (22×15), ст. 602 + (1) + портрет. [Друкарня Spamer у Ляйпцігу]. 5.000 пр.

Зміст: Назар Стодоля, ст. 5—44; Артист (Художник) (переклад В. Л—ого), ст. 47—163; Дневник, 165—370; Княгиня (за перекладом у виданні Д. Дорошенка), ст. 371—406; Безщасний (за перекладом О. Кониського), ст. 407—67; Капитанша (за виданням Д. Дорошенка), ст. 469—537; Пояснення: до повісти „Артист“, ст. 539—52; до Дневника, ст. 553—587; до „Княгиня“, ст. 588—91; до „Безщасний“, ст. 592—6; до „Капитанша“, ст. 597—602.

Пояснення зладав В. Л[епкий].

Передрук: Княгиня. „Народна Воля“ (Скрентоп) 1929, ч. 28—32 і 34—6.

603. Повне видання творів. Том V. Музика — Варнак — Близнята — Прогулька — Наймичка — Спомини Лазаревського — Чого стоїть Шевченко, яко поет народній (Куліша) — Слово над гробом Шевченка — Пояснення. Київ—Ляйпціг, Українська Накладня. Коломия, Галицька Накладня. Winnipeg Man. Ukrainian Publishing. [Ляйпціг 1920], 8°

(22×15), ст. (1)+514+ портрет. [Друкарня К. Г. Редера у Ляйпцігу]. 5.000 пр.

Зміст: Музика, ст. 1—78; Варпак, ст. 79—116; Близнята, ст. 117—259; Прогулька з приємністю та й жебез моралі, ст. 261—418; Наймишка, ст. 419—98; М. Лазаревський, Спомини про Тараса Шевченка, ст. 499—503; П. Куліш, Чого стоїть Шевченко як поет народиїт, ст. 504—12; П. Куліш, Слово над гробом Шевченка, ст. 513—4.

Повісті за виданням Л. Дорошенка. Поясень бракує.

Передрук: Варпак. „Нове Життя“ (Олифант) 1927, чч. 26—34, фел.

604. Тополя. Перебендя. (Поєми). Видавництво „Всесвіт“. Серія українська, чис. 3 [на обкладинці: 4]. Київ—Прага 1920, м. 8° (18×13), ст. 16. [Друкарня Політики в Празі]. 5.000 пр.

Зміст: С. С. [С. Смаль-Стоцький], Т. Шевченко [життєпис], ст. 3—4; І. Тополя, 5—12; П. Перебендя, 13—16.

1921

605. Артист. Повість. Переклав Олександр Коляницький. Українська Накладня. Київ—Ляйпціг [1921], м. 8° (17,5×11,5), ст. 192. [Друкарня: К. Г. Редер, тов. з обм. порукою в Ляйпцігу]. 2.000 пр.

На обкладинці: Загальна бібліотека №151—151а. Ст. 184—92: Коментар [склав В. Сімович].

606. Вибрані твори. На 60-літті роковини Шевченка. Всеукраїнське (sic!) Державне Видавництво. Одесса 1921, м. 8° (17×11), ст. 54. (М.).

Рец.: „Книга Государственного Издательства Украины. Бюллетень Торгового Отдела“ № 1 (1922), ст. 67.

607. Гайдамаки. Поєма. Українська Накладня. Київ—Ляйпціг [1921], м. 8° (17×11,5), ст. 140+ (4). [К. Г. Редер, тов. з обм. порукою в Ляйпцігу]. 2.000 пр.

На обкладинці: Загальна Бібліотека ч. 155—6.

Зміст: Василь Верниволя [Сімович], Передмова, ст. 3—14; далі поема; Передмова [Шевченко], ст. 112—3; Панове субскрибенти, ст. 114; Примітки, 117—40.

608. Історичні поеми. Пояснив Дмитро Николішин. Друге, доповнене видання. Накладом „Загальної Книгозбірні“. Коломия 1921, м. 8^о (17,5×11), ст. 145 + (2) + портрет. [З друкарні Вільгельма Бравнера]. 4.000 пр.

На обкладинці: Загальна Книгозбірня ч. 1.

Зміст: Передне слівце, ст. 3—4; Вступ (1. Коли та які історичні поеми написав Шевченко; 2. Жерела історичних відомостей Шевченка; 3. Історична основа поем; 4. Записки до поодиноких поем; 5. Суцільний погляд на історичні поеми Ш-ка), ст. 5—84.

У книзі подані огси поеми: 1. Іван Підкова (ст. 26—32 замітки); 2. Гамалія (ст. 32—40 замітки); 3. Буває в неволі (ст. 40—4 замітки); 4. Тарасова ніч (44—8 замітки); 5. Вибір гетьмана (У неділеньку у святую) (48—53 замітки); 6. Здача Дорошенка (Заступила чорна хмара) (53—6 замітки); 7. Чернець (56—62 замітки); 8. Іржавець (62—7 замітки); 9. Швачка (67—8 замітки); 10. Невольник (69—78 замітки).

Рец.: 1. „Батьківщина“ 1921, ч. 14 (5 VI), ст. 8 (прпх. згадка); 2. М. Галушчинецький, „Вперед“ 1921, ч. 89 (15. VI), ст. 3; 3. В. Королів-Старий, „Княжка“ 1922, ч. 4/7, ст. 83.

609. Кобзарь. За редакцією В. Доманицького. Теркивне Видавництво. Київ 1921, м. 8^о (21,5×13,5), ст. XXVI+376 + портрет. [7-ма Радянська Друкарня].

Це є видання Дніпросоюзу з 1920 р. зі зміненням титуловою карткою та обкладинкою. Ст. II—XXVI: В. Доманицький. Життя Тараса Шевченка.

610. Кобзар. Вибір для дітей. Третє видає; в 60-ті роковини смерті Поета. Накладом Українського Педагогічного Товариства. Львів 1921,

16° (15×11,5), ст. 63+ (1). [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка]. 10.000 пр.

Ч. 13 видань У. П. Т. — Ст. 5—8: Тарас Шевченко.

611. Кобзарь. Народне видання з поясненнями і примітками Д-ра Василя Сімовича. Українське видавництво в Катеринославі. Заходами Євг. Вирового. Катеринославі — Кам'янець — Ляйпціг 1921, 8° (22,5×15), ст. ХХІХ+431. [Друковано в друкарні К. Г. Редера, тов. з обм. порук. в Ляйпцігу]. 10.000 пр.

Зміст: Др. Василь Сімович [Передмова], ст. V—VIII; Життя Тараса Шевченка, ст. IX—XXIII; зміст квітки, ст. XXV—XXIX.

Рец.: 1. Л. Білецький, „Укр. Трибуна“ 1921, ч. 177 (З. XII), ст. 3; 2. М. Возняк, „Письмо з Просвіти“ 1922, ч. 5/6 (15. I), ст. 50—1; 3. Д. Дорошенко, „Хліборобська Україна“, зб. V/VI (1921), ст. 211—6; 4. Н. Д[орошен]ко, „Життя і Звання“ 1933, ч. 1 (64), ст. 30; 5. Б. Лепкий, Нове народне видання „Кобзаря“. „Укр. Слово“ (Берлін), 1922, ч. 151 (18. III), ст. 2, фел.; 6. П. Талан, Шевченкова „Катерина“ і коментатори. „Вісник“ 1936, кн. 5, ст. 364—7; 7. П. Тиховський, „Ч. III.“ 1924, кн. 7, ст. 262—3; 8. „Учительське Слово“ 1922, ч. 2/4, ст. 31; 9. С. Шелухин, Про конечну потребу нових поясень „Кобзаря“. (Про розяснення „Кобзаря“ Д-ром В. Сімовичем). „Дзвоні“ 1933, ч. 10, ст. 457—64; 1934, ч. 3, ст. 97—103.

612. Кобзарь. Скорочене ювілейне видання. 1861—1921. Всеукраїнське Державне Видавництво. [Харьків 1921], м. 8° (18,5×12), ст. ХІХ+332+ + портрет. [Урядова Друкарня]. 10.000 пр.

Зміст: Од видавництва, ст. I; В. Коряк, Тарас Шевченко. Що написав Кобзаря, ст. II—XIX; далі „Кобзарь“; Заповіт (ноги), ст. 315; Примітки, ст. 317—29.

Рец.: „Книга Государственного Издательства Украины. Бюллетень Торгового Отдела“ № 1 (1922), ст. 67.

***613. Кобзарик.** Шостидесятирічне святкування пам'яті Г. Шевченка. Видання Всеукраїнським Комісією по влаштуванню Шевченківського свята при Херс. Повіт. Політосвіті. Херсон 1921, 8° (18×11), ст. 32. (М.).

На ст. 3—4: життєпис Шевченка.

614. Музика. Повість. Переклав Микола Міхновський. Українська Накладня. Київ—Ляйпціг [1921], м. 8° (17×11), ст. 132. [Друкарня: К. Г. Редер, тов. з обм. порукою в Ляйпцігу].

На обкладинці: Загальна Вібліотека ч. 149—149а, Ст. 3—8: Василь Верниволя [Сімович], [Шередмова]; ст. 126—132: Примітки.

615. Назар Стодоля. Драма в трех (sic!) діях. Український Театр. Ч. 4. Видання Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Львів 1921, 8° (23×15), ст. 34. Друкарня Наукового Товариства ім. Шевченка. 3.000 пр.

616. Найшичка. Текст по Доманицькому з передмовою Р. Волкова. Всеукраїнське Державне Видавництво. Одеса 1921, 8° (17×13), ст. 23. [Друковано у 8-ій Радянській друкарні]. 5.000 пр.

Передмова, ст. 3—6.

617. Революційні поезії. З передмовою Є. Григорука. Універсальна бібліотека № 16. Державне Видавництво. Київ [1921], м. 8° (16,5×12,5), ст. XXIII + (1) + 87 + (1) + портрет. [Друга Радянська Друкарня]. 15 000 пр.

Зміст: Є. Григорука, Передмова, ст. V—XXIII + (1); далі поезії: Сон; Кавказ; Холодий яр; Заповіт; Царі; Пророк; Юродивий; Во Іудеї, во дні они; Подражаніє Іезекіляю; Осії, глава XIV; Молитви; Світе ясний, світе тихий; І Архімед і Галилей; Саул; Хоча лежачого й не б'ють; І тут і всюди, окрізь погано; Якось то йду я уночі; Бували війни і військові сваря.

Рец.: Мик. Зеров, „Голос Друку“ № 1 (1921), ст. 201—2.

1922

618. Думки. Бібліотека „Українського Слова“, Ч. 23. Berlin 1922, 16° (14×11), ст. 48. [Друкарня Шарфого в Вецлярі].

Брошура видрукована ще в р. 1920 накладом Вид. „Струя“, але ці відомості на титуловій картці задруковано вініею.

619. [Думки про Бога, людей і Україну]. Шевченкова криниця. Думки про Бога, людей і Україну. З творів Шевченка вибрав і впорядкував Володимир Дорошенко. Накладом фонду „Учітеся, брати мої“. Ч. 1. Львів 1922, 8° (17×12,5), ст. VIII+256+портрет. [Друкарня Ставропільського Інститута]. 5.000 пр.

Рец.: 1. М. Галуцянський, „Письмо з Просвіти“ 1922, ч. 7/8 (1. II), ст. 65—6; В. Сімович, „Укр. Слово“ (Берлін) 1922, ч. 151 (18. III), ст. 2—3, фел.

620. Кобзар. Повний ілюстрований збірник віршованих творів поета з життєписом та передмовою. Бібліотека „Українського Слова“ ч. 19. Берлін 1922, 8° (23×15,5), ст. XV+(1)+309+(3). [Друкарня Шарфого в Вецлярі]. 5.000 пр.

Ст. V—X: Зміст книжки; ст. XI—XV+(1): Богдан Лепкий, Про життя Тараса Шевченка.

В дійсності це видання друковано в Вецлярі 1921 р. накладом вид. „Струя“, але ці відомості на титуловій картці заліплено.

Рец.: 1. І. Зеленькевич [Чепига], „Книжка“ 1922, ч. 4/7, ст. 83; 2. І. Пігуляв, „Промінь“ (Чернівці) 1922, ч. 9/10, ст. 253.

621. Малий Кобзар. Видання Кременецького Повітового Союзу Кооперативів на Волині. Кременець 1922, м. 8° (16×9,5), ст. 32. Друк. Бр. Юзефових. 4.000 (?) пр.

Без титулової картки. Ст. 3—7: Життя Тараса Шевченка.

622. Повісті. Том I. Артист. Музика. Під редакцією Богдана Лепкого. Бібліотека „Україн-

ського Слова“ ч. 21. Берлін 1922, м. 8° (16,5×11,5), ст. 242 + (2) оп. [Вецляр, Scharfes Druckereien]. 5.000 пр.

Зміст: Артист (Художник), ст. 3—146; Музика [за перекладом О. Кониського], 147—242.

623. Повісті. Том II. Наймичка. Варнак. Близнята. Під редакцією Богдана Лепкого. Бібліотека „Українського Слова“ ч. 22. Берлін 1922, м. 8° (16,5×11,5), ст. 321 + (1) + (2) оп. [Вецляр, Scharfes Druckereien]. 5.000 пр.

Зміст: Наймичка [за вид. Д. Дорошенка], ст. 3—99; Варнак, 101—46; Близнята, 147—320 [переклад О. Кониського].

Згадка: Золотницький, „Княжка“ 1923, ч. 1/5, ст. 41.

624. [Щоденник]. Уривки з Тарасового щоденника. „Вісти“ (Харків) 1922, № 58 (11. III), ст. 5—7, фел.

Уривки записів у перекладі С. Пилипенка з його вегетинним словом (1857 р.: 19, 26, 27, 28. VI; 1, 2, 5, 7, 11, 12, 18, 22. VII; 5, 27, 29. VIII; 5, 7, 17, 27. IX; 16. X; 3. XI; 1858 р.: 30. IV; 4, 10, 13, 16. V).

1923

625. Лист до О. Корсуна з січня 1842. „Зап. Іст. Філ. ВУАН“, кн. IV (1923, на обкл. 1924), ст. 30 (опублікував М. Новицький).

Дописка при автографі поеми „Марьяна Черниця.“

У. А. III, 207 (л. 219); В. I. XI, 19 (л. 5).

626 Лист до А. Лизогуба 16. VII. 1852. „Ч. III.“ 1923, кн. 8, ст. 227—8 (в статті І. Айзенштока).

У. А. III, 53—4 (л. 54); В. I. XI, 75—6 (л. 48).

Першу вістку про цей лист подав В. Доманицький, пор. „Діло“ 1910, ч. 45 (I. XI), ст. 5, нов.: „Незваний лист Т. Шевченка“.

627. Малий Кобзар. Вибір для дітяти з образками. „Діточа бібліотека“. Книжечка 33. Накладом Видавництва „Світ Дитини“. Львів 1923, м. 8°

(17×12), ст. 63+(1). [З друкарні О. О. Василяни у Жовкві]. 15.000. пр.

Рец.: Н. Д[орошенк]о, „Життя і Знання“ 1933, ч. 1 (64), ст. 30.

1924

628. [Вибір з творів]. Тарас Шевченко. Збірка до читання в школах малописемних та для самостійного читання. З нагоди 110 роковин народження уложив А. Воронець. Всеукраїнська Надзвичайна Комісія ліквідації неписьменності (ВНКЛН). Головополітосвіта. Видавництво „Шлях Освіти“ при Н.К.О. У.С.Р.Р. Харків 1924, 8° (23×15), ст. 98+(2). [Друкарня-літографія видавництва „Шлях Освіти“]. 5.000 пр.

Вибір на ст. 33—98.

629. Лист до Г. Галагана 27. V. 1858. „Шевченківський Збірник“, вид. Сорабкоп, т. I. К. 1924. ст. 128 (подав М. Новицький).

У. А. III, 157—8 (л. 131); В. I. XI, 213 (л. 129).

630. Лист до гр. Ф. Толстого 12. IV. 1855. „Шевченківський Збірник“ т. I. К. 1924, ст. 126—7 (з факсиміль, подав М. Новицький).

У. А. III, 86—7 (л. 77); В. I. XI, 119—20 (л. 72).

631. Маряна Черниця. „Зап. Іст. Філ. ВУАН“ IV, 19—30 (подав М. Новицький за автографом з архіву О. Корсуна).

Текст грохи різниться від копії Псьолівни, опублікованої в „Кобзарі“ 1914 р. за ред. П. Зайцева.

Зміст: „Оксаві К—ко на пам'ять того, що давно минуло“, ст. 19; Маряна Черниця, ст. 20—30.

Передруки і варіанти: 1. Багрий, Шевченко в лит. обстановке. Баку 1925, прим. 41, ст. 149—52 (поема); 2. „За сто літ“ I (1927), ст. 16—19 (автограф присвяти).

Іст. рукопису: С. Є. [Фремов], У. А. III, 390—2; П. Зайцев, В. І. II, 322—4; М. Новицький, „Зап. Іст. Філ. ВУАН“ IV, 30—5.

632. Щоденник. (Уривки). Під редакцією, з примітками й вступною статтею М. Плевака. Бібліотека „Книгоспілка“. Серія критики й історії літератури № 11. Всеукраїнське Кооперативне Видавниче Т-во „Книгоспілка“. Харків—Київ 1924, м. 8^о (17×12), ст. XXXI+88+8 табл. [Харків, літографія-друкарня „Книгоспілка“]. 4.000 пр.

Ст. III—XXXI: М. Плевако, Шевченків „Щоденник“.

Рец.: 1. В. Коряк, „Література, Наука, Мистецтво“ (Київ) 1924, № 10 (9. III), ст. 8; 2. М. МIRONENKO, „Більшовик“ (Київ) 1924, № 74 (972) (2. IV).

1925.

***633. Вибрані твори.** (Проза). Бібліотека „Час“. Т-во „Час“. Київ 1925, 8^о (17×12.5), ст. (2)+169+(3). 5.000 пр. [Трест „Київ-Друк“, 7-а друк]. (Л. Д.)

Зміст: Музика, ст. 5—91; Капітанша, ст. 95—169.

Рец.: 1. О. Дорошкewич, „Нова Книга“ 1925, № 3, ст. 39; 2. Мих. Чаус, „Більшовик“ (Київ) 1925, № 41 (1236) (20. II).

634. Власноручні записи [з археологічних поїздок по Полтавщині й Чернігівщині]. „Україна“ кв. 11 (1925, кв. 1/2), ст. 69—72.

Передрук: В. І. VI, 155—62.

635. Дневник. Редакція, вступительная статья и примечания И. Я. Аппенштока. Изд. „Пролетарий“. [Харків] 1925, 8^о (28×17), ст. XXXI+287+(2)+7 табл. [Типо-Цинкографія Кооперативного Издательства „Пролетарий“]. 6.000 пр.

Зміст: Предисловие, III—IV; Вступительная статья, V—XXXI; Дневник, 1—164; Примечания, 165—274.

Рец.: 1. П. Богацький, „ЛНВ.“ 1927, кн. 5, ст. 69—70; 2. Ст. Гаввський, „Україна“ кн. 35 (1929, липень—серпень), ст. 148; 3. Вол. Дорошенко, „ЛНВ.“ 1925, кн. 7/8, ст. 347—50; 4. П. Зайцев, В. І. X, 328; 5. М. Могиллянськвій, „Ч. Ш.“ 1925, кн. 8, ст. 234—6; 6. М. Плевако, Нове про Т. Г. Шевченка. „Культура і Побут“ (Харків) 1925, № 10 (12. III), ст. 2—3; 7. Ю. Соболев, „Красная Новь“ 1925, № 4, ст. 293—5; 8. А. Цинговатов, Дневник Шевченко. „Молодая Гвардия“ (Москва) 1926, кн. 2, ст. 178—81; 9. Мик. Чаус, „Більшовик“ (Київ) 1925, № 98 (3. V).

636. За що ми любимо Богдана. „Стара Україна“ 1925, ч. III/IV, ст. 59 (в статті К. Студинського).

Невідомий чотиривірш із рукописного Кобзаря 1844 р.: „Wirszy T. Szewczenka“.

Передрук: „Шевченко“ I (1928), ст. 6 (в статті С. Єфремова).

***637.** Кобзар. Том I. Т-во „Час“. Київ 1925, 8° (17,5×12,5), ст. (2)+302+(2)+портрет. [Трест „Київ—Друк“, 8-ма Держ. Друк.], 10.000 пр. (М.).

Ст. 3—35: С. П[аночні]. Мужичський поет [короткий життєпис Шевченка].

Рец.: П. Богацький, „ЛНВ.“ 1927, кн. 5, ст. 71—2.

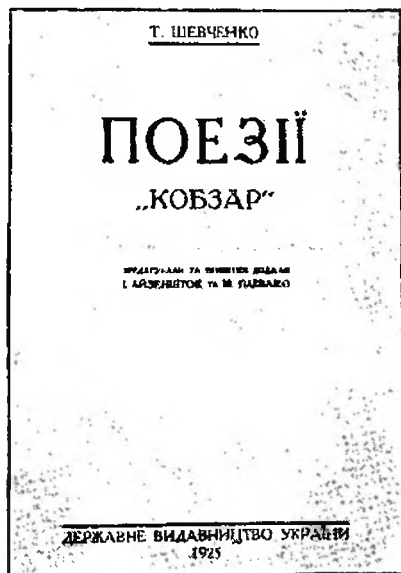
638. Лист до Ф. Лазаревського 22. IV. 1848. „Глобус“ 1925, № 5, ст. 105 (подав М. Новицький). У. А. III, 37—8 (л. 39); В. І. XI, 51—2 (л. 32).

639. Лист до Я. Щепкина 17—18. I. 1858. „Шевченко та його доба“ I (К. 1925), ст. 194—5 (подав М. Спераський).

У. А. III, 142—3 (л. 115); В. І. XI, 194—6 (л. 111).

640. Поезія. Дѣточа бібліотека часопису „Пчѣлка“, ч. 5. В Ужгородѣ 1925, 8° (24,5×17), ст. 15+(1). Друкарня Акційного Товариства „Увіо“.

На обкладинці: Поезія для дѣтей.



Титулова картка 1-го вид. „Поезій“ за ред. Айзенштока й Плевака.

Рец. А. Животко, Огляд руської літератури для дітей Подкарпатської Русі рр. 1916—1926. „Подкарпатська Русь“ 1927, ч. 2 (15. II), ст. 42.

641. Поезії. „Кобзар“. Зредагували та примітки додали І. Айзеншток та М. Плевако. Державне Видавництво України. [Харків] 1925, 8^о (21,5×17,5), ст 443+(1). [Друкарня Держвидаву України ім. Г. І. Петровського]. 10.000 пр.

Ст. 5—8: Від редакторів.

Про основи вид., крім передмови, див. у М. Плевака „Хрестоматія нової укр. літ.“ т. I, 1926, ст. 501.

Рец.: 1) П. Богацький, „ЛНВ“. 1927, кн. 5, ст. 68—9; 2) О. Дорошкевич, Етюди з Шевченкознавства. Х. 1930, ст. 28; 3) Він же, Принципи організації тексту Шевченкової поезії.

„Ж. Р.“ 1932, кн. 6/7, ст. 189; 4) П. Зайцев, Редагування тексту Шевченкових творів. В. І. II, 216; 5) В. Коряк, „Нова Книга“ 1925, № 9/10, ст. 58; 6) П. Тиховський, На шляху до наукового видання Шевченкового „Кобзаря“. „Шевченко“ I (1928), ст. 95—112. (Пор. А. Багрий, „Ч. Ш.“ 1928, № 9/10, ст. 137 та Л. Біледький, „Дзвони“ 1932, ч. 4, ст. 288); 7) Ф. Я[кубовський]. „Большовик Україна“ (Київ) 1925, № 83 (1278) (12. IV).

642. Політичні поеми. („Три літа“). Пояснив Омелян Цісік. Накладом „Загальної Книгозбірні“. Коломия 1925. 8° (16,5×10), ст. IX+240+VIII (оп.) + портрет. [З друкарні Михайла Бойчука]. 2.200 пр.

На обкладинці: Загальна Книгозбірня ч. 12.

Зміст: Редакція, Передне слівце, ст. III—IV; Ом. Цісік]. Доповнення і справки, ст. V—VI; Увід, ст. 1—97 А. „Три літа“, ст. 1—4; Б. Генеза політичних поем Т. Шевченка, ст. 5—61; В. Шевченкові суспільно-політичні ідеї на тлі західно-європейських та російських ліберальних стремлень першої половини ХІХ ст., ст. 62—90; У 80-я літню річницю „Заповіту“, ст. 91—5; Спів поетичних творів Т. Шевченка від „Розр. могла“ до „Заповіту“, ст. 96—7; Політичні поеми, ст. 101—240 (Розрита могла; Чигирин; Сон; Чого мені тяжко; Пустка (М. С. Щенявину); Н. В. Гоголю; Великий Льох; Суботів; Кавказ; Посланіє; Холдний Яр; Три літа; Заповіт).

Рец.: Я. Константинович, „Укр. Школа“ 1925, зш. 10/12, ст. 72—4.

643. Твори. Повний збірник в двох томах за редакцією Володимира Гадзінського та Костя Буревія. [Перший том]. „Кобзар“ в текстах В. Доманицького. Драматичні твори, проза та шоденник в перекладах на українську мову. Видання ілюстроване малюнками Т. Шевченка, І. Репіна, С. Васильківського, М. Самокиша та инш. Обгортка

Анатолія Петрицького. „Шевченко і революція“—вступна стаття Костя Буревія. Центральне Видавництво Союзу українських пролетарських і селянських письменників (Село і Місто) „СіМ“. [Гор. Сергійев, Моск. Губ.] 1925, 8° (25×17,5), ст. XXV + 351 [Типографія „Шестого Октябр“]. 45.000 пр.

Зміст: Редакція, Передмова до першого тому, VII—VIII; Кость Буревій, Шевченко і Революція, ст. IX—XXV; „Кобзар“: До заслання (1838—47). В неволі (1842—1857). На волі (1857—61): Назар Стодоля, ст. 255—76; Микита Гайдай (переклад Ф. Скляра), ст. 277—85; Архив (переклад Б. Д[еп]кого), ст. 289—345; Зміст книги, ст. 346—50; Примітки редакції, ст. 351.

644. Твори. Повний збірник в двох томах за редакцією Володимира Гадзінського та Костя Буревія. [Другий том]. Центральне Видавництво Союзу українських пролетарських та селянських письменників (Село і Місто) „СіМ“. [Москва 1925], 8° (25×17,5), ст. XVI+399+(1). [5-я типографія „Транспечати“ НКПС. „Пролетарское Слово“]. 45.000 пр.

Зміст: Редакція. Передмова до другого тому, ст. VII—VIII; Володимир Гадзінський, Прозові твори Т. Шевченка, ст. IX—XVI; Княгиня, ст. 3—19; Музика, 21—58; Нещасний, 59—88; Капіталша, 89—121; Близнята, 123—92; Прогулька з приємністю та й не без моралі, 193—269; Сліпа (переклад Ф. Скляр), 273—83; Безталанний (переклад Ф. Скляр), 384—9; Щоденник (переклала М. Зелінська), 291—399.

Рец.: 1) І. Айзеншток, Рецидив нескритичности. (З приводу нового видання „Кобзаря“ Шевченка). „Культура і Побут“ 1925, ч. 21; 2) П. Богацький, „ЛНВ“ 1927, кн. 5, ст. 72—3; 3) О. Дорошкевич, Етюди з Шевченкознавства. X. 1930, ст. 43 (про статтю Гадзінського);

- 4) М. Новицький, „Ж. Р.“ 1925, кв. 6/7, ст. 124—6; 5) М. П., „Вільшовик“ (Київ) 1925, № 119 (1314) (28.V); 6) Анд. Річ[ицький], „Нова Книга“ 1925, № 4/6, ст. 40.

1926

- 645. Автобіографія.** М. Плевако, Т. Г. Шевченко. Х. 1926, ст. 123—6.

Укр. переклад оригінального Шевченкового листа до ред. „Нар. Чт.“, опублікованого Кулішем щойно в 1885 р.

- 646. [Анекдоти про українських панів].** „Зап. Іст. Філ. ВУАН“ VI/VIII, 371—2.

Записи П. Куліша в листі до П. Плетньова з 29. XII. 1846.

- 647. Вибрані твори.** (Проза). Видання друге. Бібліотека „Час“. Видавниче Т-во „Час“. [Київ] 1926, 8° (17,5×13), ст. 156+(1)+(2) оп. [Трест „Київ-Друк“, 3-я друкарня]. 5.000 пр.

Зміст: Музика, ст. 3—84; Капітанша, 85—156.

- 648. [Добрий думки].** [Ужгород 1926], 8° (24×16), ст. (8). [Друкарня Крживанек и Спблка].

Без обкладинок. Відбитка з календаря ужгородської „Просвіти“ на рік 1927. — Ст. 2: Тарас Шевченко [короткий життєпис].

Рец.: А. Животко, Огляд руської літератури для дітей Подкарпатської Русі pp. 1916—26. „Подкарпатська Русь“ 1927, ч. 4 (15.IV), ст. 89.

- 649. Кобзар.** До друку упорядкував та передмову написав Юр. Мєженко. Видавниче Т-во „Час“. Київ 1926, 8° (18×13,5), ст. 320. [Трест „Київ-Друк“, 6-та друкарня] 25 000 пр.

Зміст: Видавництво, [Передмова], ст. 3; Ю. М[єженко], Страдянське життя, ст. 5—20; далі тематично уложений вибір із „Кобзаря“.

Рец.: М. Новицький, „Ж. Р.“ 1926, кв. 2/3, ст. 129—31.

- 650. Кобзар.** Повне зібрання поезій за редакцією Василя Доманицького. З додатками та

змiнами за найновiшими матерiями. Вступна стаття Ан. Лебеда. „Сялво“. [Київ 1926], 8° (21×15), ст. 263+(1)+ портрет. [Держтрест „Київ-Друк“, 1-ша фото-ліго-друкарня]. 25.000 пр.

Ст. 3—10: Ан. Лебідь, Т. Шевченко.

***651. Кобзар.** На підставі текстів В. Доманицького, Ів. Франка, П. Зайцева та Б. Лепкого до друку зладив С. Павочіні. Видавн. Т-во „Час“. Київ 1926, 8° (18×13), ст. 688+ портрет. [Трест „Київ-Друк“, 6-а друк.]. 10.000 пр. (М.).

652. Кобзар. Том II. Видавниче Товариство „Час“. Київ 1926, 8° (17×24), ст. 292+IV. [Трест „Київ-Друк“, 6-та друкарня]. 10.000 пр.

Поезії від заслання до смерті.

Рец.: П. Богацький, „ЛНВ“. 1927, кн. 5, ст. 70—1.

653. Лист до А. Козачковського 24. I. 1860. „Зап. Іст. Філ. ВУАН“ VII/VIII, 370 (в статті О. Дорошкевича).

У. А. III, 181 (л. 170); В. I. XI, 241 (л. 164).

Як слід прочитав текст тільки О. Дорошкевич.

654. Маленький Кобзарь. З 2-ма портретами, життєписом і 4-ма малюнками. Видає заходом і коштом укр. просвітнього товариства „Руська Бесіда“ в Чернівцях. [Черпівці] 1926, 16° (15,5×11,5), ст. (7)+8—64+2 табл. Друк. Ф. Ганіцький.

Ст. 2: Виділ тов-а „Руська Бесіда“, Від видавців; 3—6: Життя Шевченка.

1927

655. Єретик. Попереднє слово акад. Дм. Багалія, П. Филиповича. Редакція тексту М. Новицького. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків 1927], 8° (18,5×12), ст. 28+(3) оп. [Перша друкарня ДВУ.]. 10.000 пр.

Ст. 5—12: Акад. Дм. Багалій, П. Филипович, Шевченкова поема про Івана Гуса. [Ст. 5—9: Багалій, 10—12: Филипович].

***656. Кавказ.** „Український Робітник“. [Дешева бібліотека красного письменства № 27]. [Харків 1927]. м. 8° (15×10,5), ст. 32. [Друкарня „Український Робітник“]. 10.160 пр. (Л. Д.).

Зміст: Кавказ; Єреґи, або Іван Гус.

657. Катерина. Передмова Ол. Дорошківича. Редакція тексту Мих. Новицького. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1927, 8° (18×12), ст. 39+(1). [Перша друкарня ДВУ]. 10.000 пр.

Ст. 3-12: Ол. Дорошківич, Поема дівочого горя.

658. Кобзар. Вступна стаття В. Коряка. Книгоспілка. [Київ 1927]. 8° (23,5×16), ст. XIV + + 269+(1)+ портрет. [Трест „Київ-Друк“. 8-ма друкарня] 25.000 пр.

Ст. III-XIV: В. Коряк, Тарас Шевченко.

659. Кобзар. Народне видання. З передмовою Анд. Річницького. Державне Видавництво України. [Київ 1927]. 8° (22×15,5), ст. 258+(2). [Трест Київ-Друк“, 6-та друкарня]. 25.000 пр.

Ст. 5-13: Анд. Річницький. Передмова [життя і творчість Шевченка].

660. Кобзар. На підставі текстів В. Доманицького, Ів. Франка, П. Зайцева, Б. Лепкого та акад. С. Єфремова. До друку зладив С. Паночіні. Видавниче Тов. „Час“. Київ 1927, 8° (22×15,5), ст. 258+(2). [Трест „Київ-Друк“, 6-та друкарня]. 15.000 пр.

Видавни щодо тексту й зверхнього вигляду—ідентичне з попереднім; різняться лише передмовами.

Ст. 3-14: С. Паночіні, Мужницький поет [Короткий житєпис Ш-ка].

***661. Кобзар.** На підставі текстів В. Доманицького, І. Франка, П. Зайцева та Б. Лепкого до друку зладив С. Паночіні. Видавниче Т-во „Час“. [Київ 1927]. 8° (27×18), ст. 436+портрет. [Трест „Київ-Друк“, 6-та друкарня]. 10.000 пр. (М.).

Ст. 5-28: С. Паночіні, Мужницький поет [Короткий житєпис Ш-ка].

662. Кобзар. На підставі текстів В. Доманицького, Ів. Фраяка, П. Зайцева, Б. Лепкого та акад. С. Єфремова до друку зладив С. Паночіні. Видавниче Т-во „Час“. Київ 1927, 8° (18×11,5), ст. 670+портрет. [Трест „Київ-Друк“, 6-та друкарня]. 10.000 пр.

Ст. 5-41: С. Паночіні, Мужичський поет [Короткий життєпис Ш-ка].

663. Кобзар. (Вибрані поезії). Упорядкував, примітки подав і передмову написав Ол. Попів. Дитяча бібліотека українських письменників. За редакцією В. Арнаутова та О. Попова. Державне Видавництво України. [Харків] 1927, 8° (22×15), ст. 135+(3)+(1) оп. [Перша Друкарня Державного Видавництва України імени Г. І Петровського] 5.000 пр.

Ст. 5-18: Ол. Попів, Внесолі [життя Ш-ка].

664. Лист до О. Максимєва 26. III. 1849. „Ж. Р.“ 1927, кв. 3, ст. 347.

У. А. III, 207 (л. 220); В. І. XI, 54 (л. 34).

665. Марія. Передмова П. Филиповича. Редакція тексту М. Новицького. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1927, м. 8° (17,5×12), ст. 39+(1). [Перша друкарня ДВУ]. 7.000 пр.

Ст. 3-10: П. Филипович, Шевченкова „Марія“.

666. Назар Стодоля. Вступна стаття А. Шамрая. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1927, 8° (18×12), ст. 72. [Перша друкарня ДВУ]. 5.000 пр.

Ст. 3-16: А. Шамрай, Передмова.

Рец.: П. Рудін, „Ж. Р.“ 1927, кв. 3, ст. 186-8.

667. Найличка. Передмова Б. Навроцького. Редакція тексту М. Новицького. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1927, 8° (18×12), ст. 30+(2) оп. [Перша друкарня ДВУ]. 10.000 пр.

Ст. 5-9: Передмова.

668. Повна збірка творів. Поезії. [Кобзар]. Упорядковано згідно з редакцією історично-літературного товариства при Українській Академії Наук. Вступна стаття Ф. Якубовського. Примітки до тексту упорядкував О. Полторацький. Малюнки П. Носка. Обкладинка А. Середи. „Сяйво“. [Київ 1927], 8° (18×13,5), ст. 364+(4) оп. [„Київ-Друк“, 6-та друкарня]. 50.000 пр.

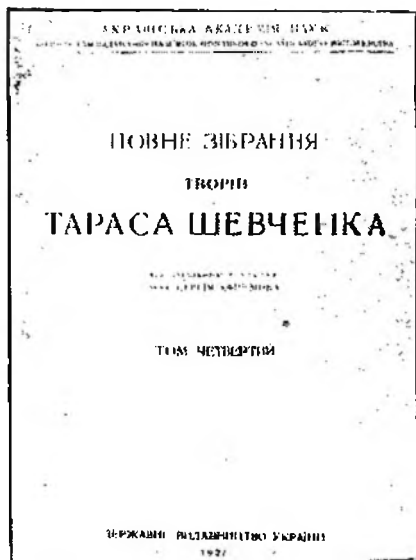
Зміст: Ф. Якубовський, Тарас Григорович Шевченко, ст. 5—28, далі поезії; примітки до поезій, ст. 347—61; зміст книги, ст. 362—4.

669. Повне зібрання творів. Під загальною редакцією акад. Сергія Єфремова. Том четвертий. Щоденні записки (Журнал). Текст. Первістні варіанти. Коментарій. Редакція і вступне слово акад. Сергія Єфремова. Українська Академія Наук. Комісія для видавання пам'яток новітнього українського письменства. Державне Видавництво України. Київ 1927, 8° (24×16), ст. XL+786+(1)+(1)+6 портретів [Трест „Київ-Друк“, 8-ма друкарня]. 5.000 пр.

Зміст: Од редактора, ст. V—VIII; Сергій Єфремов, Літературний автопортрет Шевченка, ст. XIII—XL; Щоденні записки (Журнал), ст. 1—187; Додатки до тексту Шевченкового журналу (первістні варіанти, виправки, то-що), ст. 188—210; Коментарій, ст. 211—767; Покажчик імен, ст. 769—787+(1).

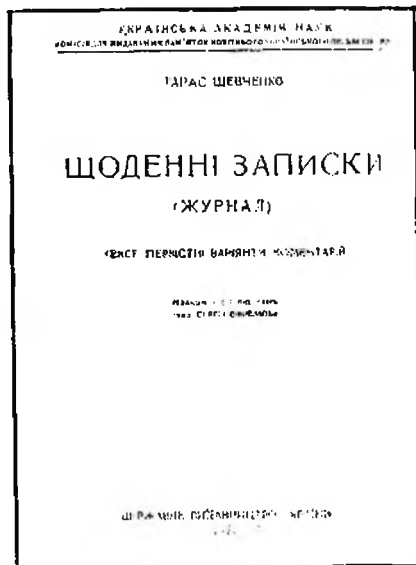
В складанні коментарів брали участь крім С. Єфремова: акад. А. Лобода, В. Міяковський, М. Новицький, О. Новицький, Д. Ревуцький, П. Рудін, П. Філяшович,

Рец.: 1. І. Айзеншток, Академічний Шевченко. „Ч. III.“ 1928, № 4, ст. 110—17; 2. П. Богацький, Академічне видання творів Тараса Шевченка. „Студенський Вісник“ 1927, ч. 3/4, ст. 26—31; 3. В. Гадзінський, „Літ. Газ.“ (Київ) 1928, № 4 (6. V); 4. Ол. Дорошкевич, Новий Шевченко. „Пролетарська Правда“ 1927, № 58 (11. III); 5. Він же, Етюди з Шевченкознавства. X. 1930, ст. 22—3; 6. Він же,



Щоденник, вид. У. А. — 1-й титул.

Принципи організації тексту Шевченкової поезії.
 „Ж. Р.“ 1932, кн. 6/7, ст. 18; 7. П. Єфремов,
 „Зоря“ (Дніпропетровське) 1927, № 4/5, ст. 59;
 8. П. Зайцев, В. І. X, 328; 9. К. Копержин-
 ський, „Україна“ 1928, кн. 3 (28), ст. 113;
 10. П. Кудрявцев, Академічне видання Шев-
 ченкового „Журналу“. „Зап. Іст. Філ. ВУАН“,
 кн. 21—22, ст. 406—10; 11. „Літ. Газ.“ (Київ)
 1927, № 15 (25. X), ст. 5; 12. М. Марков-
 ський, „Україна“ 1928, кн. 4 (29), ст. 140—2;
 13. А. Москаленко. Листування й журнал
 Шевченка. „Зоря“ (Дніпропетровське) 1930, ч. 2,
 ст. 23—25; 14. В. Мякотин, Из прошлого
 и настоящего. Дневник Шевченка. „Дни“ (Париж)
 1928, № 1336; 15. Ю. Оксман, „Ж. Р.“ 1928,
 кн. 3, ст. 188—90; 16. Він же, „Каторга
 и ссылка“ 1929, № 5 (54), ст. 180—1.



Щоденник, вид. У. А. — 2-й титул.

670. Песайі. „Кобзар“. Зрелазували та примітки додали І. Алізевшток та М. Плевако. Видання друге. Державне Видавництво України [Харків] 1927, 8" (21,5×17,5), ст. 445+(2) оп. [1-а друк. ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 7.000 пр.

Ст. 5—8: Від редакторів.

Рец.: 1. О. Дорошкевич, Етюди з Шевченкознавства. X. 1930, ст. 28; 2. Р. Заклинський, „Ж. Р.“ 1927, в. 5, ст. 270; 3. К. Копержипський, Укр. наукове літературознавство за останнє десятиліття. „Студії з історії України“ II. К. 1929, ст. XXVI, або ст. 8 обр. відбитки; 4. П. Тиховський, На шляху до наукового видання Шевченкового „Кобзаря“. „Шевченко“, I. X. 1928, ст. 95—112.



„Поезія“ 1927 р. т. I. Титулова картка.

671. Поезія. Том перший. Під редакцією Акад. С. Єфремова і М. Новицького. Українська Академія Наук. Історично-Літературне Товариство. Книгоспілка. [Київ 1927]. 8° (18×13), ст. VII+(1)+ +476+(2)+(2) оп.+2 табл. [Друкарня Київської Філії Книгоспілки]. 5.000 пр.

Ст. V—VII+(1): Од редакторів: ст. 443—474: Примітки.

672. Поезія. Том другий. Під редакцією Акад. С. Єфремова і М. Новицького. Українська Академія Наук. Історично-Літературне Товариство. Книгоспілка. [Київ 1927]. 8° (18×13), ст. 482+(2)+ +2 табл. [Друкарня Київської Філії Книгоспілки]. 5.000 пр.

Ст. 421—75: Примітки.

Рец.: 1. І. Айзеншток, „Кобзарева повість“. „Ч. III.“ 1927, кв. 4, ст. 247—9; 2. Ол.



Сергій Єфремов, ред. творів Шевченка
академічного видання.

Дорошкевич, Етюди з Шевченкознавства. Х. 1930, ст. 26—8; 3. П. Єфремов, „Зоря“ 1927, № 4/5, ст. 59—60; 4. П. Зайцев, Редагування Шевченкових творів. В. І. П., 216; 5. Р. Завлиський, „Ж. Р.“ 1927, кн. 5, ст. 270; 6. К. Копержинський, Укр. літературознавство і критика. „Україна“, кн. 28 (1928, кн. 3), ст. 113; 7. Він же, Укр. літературознавство за останнє десятиліття. „Студії з історії України“ П. К. 1929, ст. XXVI або ст. 8 відбитки.

*673. Сон. (Пома). „Український Робітник“. [Дешева бібліотека красного письменства, № 42]. [Харків 1927], 16° (15×10), ст. 32. [Друкарня „Укр. Робітник“]. 10.160 пр. (Л. Д.).

674. Сон. Кавказ. Дві поеми. Передмови акад. Д. Багалія. Редакція тексту М. Новицького.

Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1927, 8° (18×12), ст. 44+(4). [Перша друкарня ДВУ]. 10.000 пр.

Зміст: Акад. Дм. Багалій, Про поему „Соп“, ст. 3—10; (Соя, ср. 11—32; Акад. Дм. Багалій, Про поему „Кавказ“, ст. 33—35; Кавказ, ст. 37—44.

1928

675. Гайдамаки. Передмова М. Горбаня. Примітки до тексту М. Новицького. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Київ] 1928, 8° (18,5×14), ст. 146+(2). [Третя друкарня Тресту „Київ—Друк“]. 5.000 пр.

Зміст: М л к. Г о р б а н ь, Передмова, ст. 5—16; Панове субскрибента, ст. 19; Передмова [Шевченкова] ст. 20—21; далі поема; Примітки, ст. 127—46+(1).

676. Катерина. Передмова О. Дорошкевича. Редакція тексту М. Новицького. Видання друге. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1928, м. 8° (18×11,5), ст. 38+(1). [Перша друкарня ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 10.000 пр.

Ст. 3—12: О л. Д о р о ш к е в и ч. Поема дівочого горя.

677. Катерина. Вступна стаття Ф. Якубовського. Видавництво „Сяйво“. Дешева бібліотека красного письменства. [Київ 1928], м. 8° (16×11,5), ст. 31+(1). [Трест „Київ—Друк“, 6-га друк.]. 15.000 пр.

Ст. 3—8: Ф. Я к у б о в с ь к и й, Правда про кривду.

678. Катерина. Видавництво „Український Робітник“. [Харків 1928], 16° (14,5×10), ст. 29+(1)++(2) оп. [Друкарня „Укр. Робітник“]. 15.160 пр.

На обкладинці: Дешева бібліотека красного письменства № 163.

679. Юбзар. Вступна стаття В. Коряка. Малюнки художників: Іжакевича, Мартиновича, Пй-

моченка, Сластьона, Смирнова, Ткаченко, Трутовського, Шевченка. Видання друге. Книгоспілка. [Київ 1928], 8° (24×16), ст. XV + (1) + 299 + (1) + (4) оп. [Держтрест „Київ—Друк“, 1-ша фото-літо-друкарня]. 31.000 пр.

Ст. V—XV+(1): В. Коряк, Тарас Шевченко.

680. Кобзар. Вступна стаття В. Коряка. Малюнки художників: Іжакевича, Мартиновича, Пимоненка, Сластьона, Смирнова, Ткаченко, Трутовського, Т. Шевченка. Обкладинка художника О. Судоморн. „Радянське Село“. [Київ 1928], 8° (24×16), ст. XV+(1)+299+(1)+(4) оп. [Держтрест „Київ—Друк“, 1-ша фото-літо-друкарня]. 50.000 пр.

Видання тотожне з попереднім, виготовлене до друку „Книгоспілкою“ за замовлення В-ва „Радянське Село“, різниться тільки обкладинкою.

681. Лист до С. Аксакова 16. II. 1858. „Искусство“, т. III, вып. 1/2 (Москва 1928), ст. 157—8.

У. А. III, 148—9 (л. 120); В. I. XI, ст. 202—3 (л. 118).

682. Лист до С. Аксакова 25. IV. 1858. „Искусство“, т. III, вып. 1/2, ст. 158—9.

У. А. III, 156—7 (л. 129); В. I. XI, 211—3 (л. 128).

683. Лист до С. Аксакова 15. VII. 1858. „Искусство“, т. III, вып. 1/2, ст. 160.

У. А. III, 159 (л. 133); В. I. XI, 215—6 (л. 131).

684. Лист до М. Маркевича 22. I. 1844. „Глобус“ 1928, ч. 5, ст. 71 (з факсиміле на ст. 70; опублікував М. Новицький).

У. А. III, 17—18 (л. 16); В. I. XI, 29 (л. 14).

685. Найличка. Передмова Б. Навроцького. Редакція тексту М. Новицького. Видання друге. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Київ] 1928, м. 8° (17,5×13), ст. 31+(1). [Держтрест „Київ—Друк“, 1-ша фото-літо-друкарня]. 10.000 пр.

Ст. 3—12: Б. Навроцький, Передмова.

686. Нова збірка творів. Повісти. Вступна стаття Ф. Якубовського. Малюнки Тараса Шевченка. „Сяпво“. [Київ 1928]. 8° (19×14), ст. 654 + (2). [„Київ - Друк“, 6-та друкарня]. 10.000 пр.

Зміст: Ф. Якубовський, На узбіччях стежках поета, ст. 5—18; далі: Наймиця, ст. 19—80; Варнак, ст. 81—109; Клягивя, ст. 110—136; Музика, ст. 137—198; Нецасний, ст. 199—246; Капітанша, ст. 247—300; Близнята, ст. 301—412; Прогулянка з приємністю та й не без моралі, ст. 413—532; Артист, ст. 533—621; Назар Стодоля, ст. 622—654.

Рец.: І. Оришкевич, „Ж.Р.“ 1928, кн. 6, ст. 188—90.

687. Сон. — Кавказ. Дві поеми. Передмова акад. Д. Багалія. Редакція тексту М. Новицького. Видання друге. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1928, 8° (18×12), ст. 41 + (1) + (1). [Перша друкарня ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 10.000 пр.

Зміст: Акад. Дм. Багалій, Про поему „Сон“, ст. 3—8; Акад. Дм. Багалій, Про поему „Кавказ“, ст. 9—30; Сон, ст. 31—33; Кавказ, ст. 35—41 + (1).

688. Утоплена. Думи мої. „Український Робітник“. [Харків 1928], 16° (15×10,5), ст. 14 + (1). [Друкарня „Український Робітник“]. 15.160 пр.

Без титулової картки.

Зміст: Утоплена, ст. 2—10; Думи мої, думи мої, 11—14 + (1).

689. Художник. (Автобіографічна повість). Переклад з російської. За редакцією та з переднім словом І. Айзенштока. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1928, м. 8° (17,5×11,5), ст. 166 + (3). [Перша друкарня ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 7.000 пр.

Зміст: І. Айзеншток, Передне слово, ст. 3—9; далі „Художник“ у перекладі О. Кописького; примітки, ст. 163—5 + (1).

690. Юродивий. „Український Робітник“. [Харків 1928], 16° (15 × 11,5), ст. 14 + (1). [Друкарня „Український Робітник“]. 15.160 пр.

Без титулової картки.

Зміст: Юродивий. — Доля. — Сон (На панщині пишевицю жала). — Я не нездужаю, нівроку. — Якби ви знали, паллячі. — NN (Мені тринадцятий минуло).

1929

691. Єретик. Попереднє слово акад. Д. І. Багалія і проф. П. Филиповича. Редакція тексту М. Новицького. Видання друге. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1929, 8° (18 × 12), ст. 28 + (3). [Перша друкарня ДВУ]. 10.000 пр.

Акад. Дм. Багалій, П. Филипович, Шевченкова поема про Івана Гуса, ст. 5—12 [ст. 5—9: Д. Багалій; 10—12: П. Филипович]. Примітки під текстом склав П. Филипович.

692. Заповіт. Поезії. Книгоспілка. [Харків 1929], 16° (15 × 11,5), ст. 15 + (1). [Літ.-друкарня „Книгоспілки“]. 15.000 пр.

Зміст: Заповіт. — І ввріє я на чужині. — Ляхам. — Молитви. — Юродивий.

693. Заповіт. Поезії. Друге видання. Книгоспілка. [Харків 1929], 16° (15,5 × 11), ст. 15 + (1). [Літ.-друкарня „Книгоспілки“]. 20.000 пр.

Зміст той самий, що й вище.

694. Кавказ. [Видання друге]. „Український Робітник“. Дешева бібліотека красного письменства № 27. [Харків 1929], 16° (14 × 10), ст. 30 + (2). [Друкарня „Український Робітник“]. 20.180 пр.

Без титулової картки, тільки в обкладинці.

Зміст: І. Кавказ; примітки, ст. 9—11; П. „Єретик“ або „Іван Гус“; примітки, ст. 29—30 + (1).

695. Княжна. Вступна стаття й примітки Б. Навроцького. Інститут Тараса Шевченка.

Державне Видавництво України. [Київ] 1929, 8° (18×12), ст. 34+(2). [Трест „Київ-Друк“. 3-тя друкарня]. 10.000 пр.

Зміст: Б. Навроцький, Вступна стаття, ст. 5—12; Княжна, ст. 13—31; Прпмітки від ст. 33-ої до кінця.

Рец.: „Літ. Газ.“ (Київ) 1929, № 16 (58) (15. VIII).

696. Княжна, Відьма. З передмовою І. Лакви. Видавництво „Український Робітник“. [Харків 1929], 16" (14×10), ст. 59+(1)+(1)+(2) оп. [Друк. „Укр. Робітник“]. 15.180 пр.

На обкладинці: Дешева бібліотека красномовного письменства 232—233.

Зміст: Іван Лаква, Передмова, ст. 3—6; Княжна, ст. 7—30; Відьма, ст. 31—59+(1).

697. Кобзар. Вступна стаття В. Коряка. Малюнки художників: Іжакевича, Мартиновича, Пимоненка, Сластьона, Смирнова, Ткаченка, Трутовського, Шевченка. Видання третє (sic!). Книгоспілка. [Київ 1929], 8° (24×16), ст. XVI+(1)+299+(1)+(4) оп. [Держтрест „Київ-Друк“. 1-ша фото-літо-друкарня]. 50.000 пр.

Ст. V—XVI: В. Коряк, Тарас Шевченко.

698. Кобзар. Вступна стаття В. Коряка. Малюнки художників: Іжакевича, Мартиновича, Сластьона, Смирнова, Ткаченка, Трутовського. Видання четвєрте. Книгоспілка. [Київ 1929], 8" (18,5×13), ст. 319+(1). [Держтрест „Київ-Друк“, 1-ша фото-літо-друкарня]. 75.000 пр.

Ст. 5—16: В. Коряк, Тарас Шевченко.

699. Кобзар. Повне видання з поясненнями зладив Др. Микола Сабат. Том І. Романтична доба творчості Тараса Шевченка. (До кінця 1842 р.). Частина 1. Видавництво „Для школи і дому“ ч. 11. Наклад Книгарні Наук. Товариства ім. Шевченка. У Львові 1929, 8" (20×14), ст. 72. З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка. 3.000 пр.

Ст. 3—6: Микола Сабат, Передмова.



Листування, вид. У. А. — 1-й титул.

700. Марина. Поема. З передмовою Ол. Дорошкевича. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. [Харків] 1929, 8^о (17,5×12), ст. 24. [Перша друкарня ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 10.000 пр.

Ст. 3—11: Ол. Дорошкевич, Передне слово.

701. Марія. „Український Робітник“. Дешева бібліотека красного письменства № 240. [Харків 1929], 16^о (15×10), ст. 30+(2). [Друкарня „Український Робітник“]. 20.180 пр.

Без титулової картки.

Ст. 1—2: Іван Лакіза, Передмова.

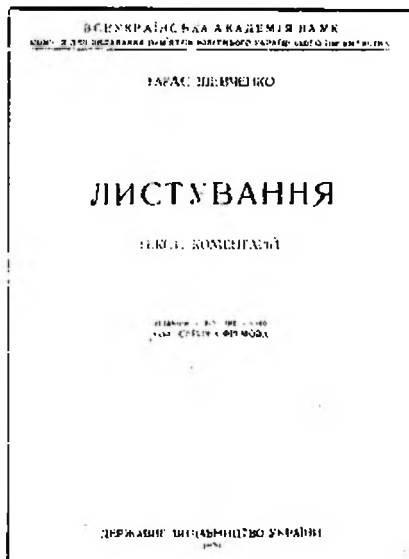
702. Повне зібрання творів. Під загальною редакцією акад. Сергія Єфремова. Том третій. Листування. Текст. Коментарій. Редакція і вступне слово акад. Сергія Єфремова. Всеукраїнська Ака-

демія Наук. Комісія для видавання пам'яток новітнього укр. письменства. Державне Видавництво України. [Харків] 1929, 8° (24×16), ст. XXXV + (1) + 1000 + (3) + 2 портрети + 4 факсиміліе. [Державний трест „Київ-Друк“, 8-ма друкарня]. 5.000 пр.

В коментуванні брали участь ті самі вчені, що коментували т. IV.

Зміст: Од редактора, ст. V—VI; Сергій Єфремов, Шевченко в своєму листуванні, ст. XI—XXXV + (1); Листи Тараса Шевченка, ст. 1—208; Листи до Тараса Шевченка, ст. 209—345; Коментарій до листів Шевченкових, ст. 347—952; М. Н[овицький], Бібліографічні про листи до Шевченка потатки, ст. 953—63; Хронологічний покажчик листування [Шевченкові листи — листи до Шевченка], ст. 965—72; Абетковий покажчик листів Т. Шевченка, ст. 973; Абетковий покажчик листів до Т. Шевченка, ст. 974; далі покажчики до тому.

Тут уперше надруковані отсі листи: 1. до Вас. Григоровича коло 12. IV. 1855, ст. 84 (л. 75); передрук: В. I. XI, 116 (л. 70); 2. до В. Закревського 10. XI. 1843, ст. 15—16 (л. 13) (увесь); В. I. XI, 26—7 (л. 11) (з пропусками); 3. до П. Куліша з кінця січня 1858, ст. 208 (л. 222); В. I. XI, 198 (л. 115); 4. до М. Лазаревського з початку лютого 1861, ст. 206 (л. 216) (як до „Невідомого“); В. I. XI, 272 (л. 217); 5. до А. Лазаревської 28. VII. 1860, ст. 919; В. I. XI, 260 (л. 192); 6. до П. Сямренка 26. XI. 1859, ст. 177 (л. 165); В. I. XI, 236 (л. 159); 7. до П. Сямренка з. 1. 1860, ст. 179—80 (л. 168); В. I. XI, 239—40 (л. 162); 8. до П. Сямренка 1. II. 1860, ст. 181 (л. 171); В. I. XI, 241—2 (л. 165); 9. до Н. Суханової 4. V. 1859, ст. 170 (л. 149); В. I. XI, 226—7 (л. 143); 10. до В. Тарновського (молодшого) з травня 1859, ст. 171 (л. 153); В. I. XI, 228—9 (л. 147); 11. до



Листування. вид. X. A. — 2-й титул.

О. Хрущова 24. V. 1859, ст. 170 (л. 151) (як до „Невідомого“); В. I. XI, 228 (л. 145).

Рец.: А. Москаленко, Листування і журнал Шевченка. „Зоря“ (Дніпропетровське) 1930. № 2, ст. 23—25; І. „Літ. Газ.“ (Київ) 1930, № 1 (67) (10. I.), Нові видання ДВУ.

703. Світе ясний. Поезії. Книгоспілка. [Харків 1929]. 16° (15×11), ст. 14+(2). [Літ.-друкарня „Книгоспілки“]. 15.000 пр.

Зміст: Світе ясний: Саул: Евкери: Гуми червничай: Кольсь-то ще во время оно.

704. Світе ясний. Поезії. Друге видання. Книгоспілка. [Харків 1929], 16° (15×11), ст. 14+(2). [Літ.-друкарня „Книгоспілки“]. 20.000 пр.

Зміст той самий, що й вище.

705. Сон. Книгоспілка. [Харків 1929], 8° (16×11,5), ст. 16. [Літ.-друкарня „Книгоспілки“]. 15.000 пр.

706. Сон. Видання друге. Книгоспілка. [Харків 1929], м. 8° (16×11,5), ст. 16. [Літ.-друкарня „Книгоспілки“]. 20.000 пр.

707. Сон. Видання друге. Видавництво „Український Робітник“. Дешева б-ка красового письменства [№ 42]. [Харків 1929], 16 (14,5×10), ст. 31+(1). [Друкарня „Український Робітник“]. 20.180 пр.

ст. 29—31—(1): Примітки.

708. Царі. Книгоспілка. [Харків 1929], 16° (15,5×11,5), ст. 14+(2). [Літ.-друкарня „Книгоспілки“]. 15.000 пр.

709. Царі. Видання друге. Книгоспілка. [Харків 1929], 16° (15,5×11,5), ст. 14+(2). [Літ.-друкарня „Книгоспілки“]. 20.000 пр.

710. [Щоденник]. Із щоденника Шевченка. „Червоні квіти“ 1929, № 5/6 (119/120), 4° (30,5×23), ст. 13—14.

Уривки з записів 25 і 26. VII. 1857 р.

1930

711. Гайдаки. Передмова й примітки до тексту Мик. Горбаня. Текст перевірів М. Новицький. Видання друге. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. Харків 1930, 16° (15×10,5), ст. 164+(1). [Перша друкарня ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 15.000 пр.

Зміст: Мик. Горбаня, Передмова, ст. 5—22; Панове субскрибенти, ст. 25; Шевченкова передмова, ст. 27—28; Поема, ст. 29—141; Примітки, ст. 145—64+(1).

712. Єретик. Попереднє слово акад. Д. І. Багалія і проф. П. Филипovichа. Редакція тексту М. Новицького. Видання третє — Державне Видавництво України. Харків — Дніпропетровське

1930, 16° (15×10,5), ст. 32. [Друкарня ім. 25 р. ВКП. Поліграфтресту. Дніпропетровське]. 20.000 пр.

На обкладинці: Масова художня бібліотека.

Ст. 5—13: акад. Дя. Багалій, П. Филипович, Шевченкова поема про Івана Гуса [Багалій, ст. 5—10, Филипович, 10—13].

713. Катерина. Передмова О. Дорошкевича. Редакція тексту М. Новицького. Видання третє. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. Харків 1930, 16° (15×10,5), ст. 46+(1). [Перша друк. ДВУ. ім. Г. І. Петровського]. 20.000 пр.

Ст. 5—16: Ол. Дорошкевич, Поема дівочого горя.

714. Кобзар. Вступна стаття В. Коряка. Малюнки художників: Іжакевича, Мартиновича, Сластьона, Смирнова, Ткаченка, Трутовського. Видання п'яте. Книгоспілка. Харків-Київ 1930. 8° (19×13,5), ст. 319+(1). [Держтрест „Київ-Друк“, 1-ша фото-літо-друкарня]. 50.000 пр.

Ст. 5—16: В. Коряк, Тарас Шевченко.

***715. Кобзар.** Вступна стаття В. Коряка. Редакція М. Новицького. Видання 6. Книгоспілка. Харків-Київ 1930, 8° (19×13,5), ст. 312. 10.000 пр. (*Л. Д.*)

716. Кобзар. Зредагували та примітки додали І. Аїзеншток та М. Плевако. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. Харків 1930, 8° (23×16), ст. 296+(1)+(3)+(2) оп. + портрет. [Перша друкарня ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 160.000 пр.

Рец.: М. Білівець, „Літ. Архів“ 1931, I—II, ст. 203—6.

717. Кобзар. Повне видання з поясненнями зладив Др. Микола Сабат. Том I. Романтична доба творчості Тараса Шевченка (до кінця 1842 р.). Частина 2. Наклад Книгарні Наук. Товариства ім. Шевченка. У Львові 1930, 8° (20,5×14).

ст. 119+(3). З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка. 3.000 пр.

На обкладинці: „Для школи і дому“ ч. 14.

718. Малий Кобзар. (Вибрані поезії). Упорядкував, примітки подав і передмову написав Ол. Попів. Видання друге, виправлене й доповнене. Дитяча бібліотека українських письменників. За редакцією В. Арнаутова та О. Попова. Державне Видавництво України. Харків 1930, 8° (22,5×16)-ст. 155+(4). [Перша друкарня Державного Видавництва України імени Г. І. Петровського], 25.000 пр.

Ст. 5—7: Ол. Попів, В неволі [життя Шевченка].

Рец.: [Р. Шевченко]. „Літ. Архів“ 1930, 1—II, 325—8.

719. Малий Кобзар. (Вибрані поезії). Упорядкував Ол. Попів. Видання третє, виправлене й доповнене. Дитяча бібліотека українських письменників. Державне Видавництво України. Харків 1930, 8° (21,5×15), ст. 162+(2). [Перша друкарня Державного Видавництва України ім. Г. І. Петровського]. 50.000 пр.

Ст. 5—26: Ол. Попів, В неволі [життя та творчість Шевченка].

Рец.: 1. І. М. „ЛНВ.“ 1930. кн. 7/8, ст. 735—40; 2. M. D—an, *Nové vydání Tarasa Ševčenka*. „Středisko“ (Brno) 1930, č. 3, ст. 11 (за „ЛНВ“).

720. Малий Кобзар. Збірка для дітей. В-во „Вистриця“. Львів 1930, 16° (15×11), ст. 31+(1). [З печатні Ставропігійського Інституту]. 1.000 пр.

Видав Іван Чепига. — Ст. 3—5: Т. Г. Шевченко [коротенький життєпис].

721. Малий Кобзар. Збірка для дітей. В-во „Русалка“. Львів 1930, 16° (15×11), ст. 31+(1). [З печатні Ставропігійського Інституту]. 5.000 пр.

Видав Гр. Ганулик, у світ пустив тільки 2.000, решту з огляду на помилки в життєписі стягнув із продажі.

Ст. 3—5: Т. Г. Шевченко [коротенький життєпис].

Обидва видання тотожні, випущені на спілку.

722. Маріна. Поема. З передмовою Ол. Дорошкевича. Видання друге. Державне Видавництво України. Харків-Одеса 1930, 16^о (15×10,5), ст. 23+(1). [„Укрполіграфоб'єднання“ 4-а Держдрук ім. К. Маркса. Одеса]. 20.000 пр.

На обкладинці: Масова художня бібліотечка. — Ст. 3—11: Ол. Дорошкевич, Переднє слово.

723. Москалева криниця. Передмова В. Міяковського. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. Харків 1930, 16^о (15×10,5), ст. 47+(1). [Перша друк. ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 20.000 пр.

Обидві редакції. — Ст. 3—15: В. Міяковський, [Передмова]

724. Музика. Повість. Редакція тексту, переднє слово та примітки Н. Склярова. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. Харків-Дніпропетровське 1930, 16^о (15×11), ст. 135+(1). [Дніпропетр., друк. ім. 25-р. ВКП]. 20.000 пр.

На обкладинці: Масова художня бібліотека.

Зміст: Н. Скляров, Передмова [про росповіді загалом та про „Музку“ зокрема], ст. 5—19; далі повість; Примітки, ст. 128—34; Додаток з „Журналу“ Шевченка (25 і 27. VIII. 1857), ст. 135—6 [в ориг.].

725. Назар Стодола. Драма в трьох діях. Друге видання. Український Театр. Ч. 4. Видання Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Львів 1930, 8^о (24×16), ст. 35+(1). Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка. 3.000 пр.

726. Наймичка. Передмова Б. Навроцького. Редакція тексту М. Новицького. Третє видання. Інститут Тараса Шевченка. Державне Видавництво України. Харків 1930, 16^о (15×10,5), ст. 34+(1). [Перша друк. ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 20.000 пр.

Ст. 3—13: Б. Навроцький, Передмова.

727. Твори. За редакцією А. Березинського, ак. О. Новицького, А. Шамрая, Р. Шевченка.

„Рух“. Том I. Поезії. Редакція і примітки Романа Шевченка. Малюнки Тараса Шевченка. [Харків 1930], 8° (22,5×16,5), ст. 350+(1)+3 табл. [Державний Трест „Харполіграф“]. 10.000 пр.

Зміст: А. Березинський, [Передмова], ст. 5—6; далі Поезії за виданням „Книгоспілка“ 1927 р.; Примітки, ст. 317—41 (Передмова до „Гайдамаків“ і „Панове субскрибенти“, ст. 321; „Осяка“, ст. 329).

728. Твори. За редакцією А. Березинського, ак. О. Новицького, А. Шамрая, Р. Шевченка. „Рух“. Том II. Проза. Редакція і примітки А. Шамрая. Малюнки Тараса Шевченка. [Харків 1930], 8° (22,5×15,5), ст. 559+(1)+12 табл. [Укрполіграфоб'єднання. Третя Друк. ім. фрунзе (sic!)]. 4.000 пр.

Зміст: Наймишка, ст. 5—57; Варнак, ст. 58—81; Книгиця, ст. 82—103; Музика, ст. 104—55; Нещасний, ст. 156—95; Казтанша, ст. 196—241; Близнята, ст. 242—336; Прогулянка з приємністю та й не без моралі, ст. 337—440; Архист, ст. 441—518; Назар Стодоля, ст. 519—46; Никита Гайдай, ст. 549—55; Примітки, ст. 556—9.

Повісті в укр. перекладі, „Никита Гайдай“ в рос. оригівалі.

1931

729. Дневник. Предисловие А. Старчакова, редакція, вступительная статья и примечания С. П. Шестерикова. „Academia“. Москва-Ленинград 1931. 8° (17,5×12,5), ст. 437+(1). [4-я типографія ОГИЗ'а. Ленинград]. 4 000 пр.

Зміст: А. Старчаков, Предисловіє, ст. 5—20; С. Шестериков, От редактора, ст. 21—24; далі Дневник; Примечання, ст. 303—421.

Примітки Шестерикова чимало поправляють і доповнюють коментарі видання ВУАН.

Рец.: П. Зайцев, В. І. Х, 328.

730. Кобзар. Зредагували та примітки додали І. Айзеншток та М. Плевако. Видання друге.

Інститут Тараса Шевченка. ДВОУ „Література і Мистецтво“. Харків 1931, 8° (22,5×15,5), ст. VII+296 + (1) + (3) + (2) оп. + портрет. [Перша друкарня ДВУ ім. Г. І. Петровського]. 150.000.

Ст. 1—VII: А'нд. Річидький, Передмова.

731. Кобзар. Передмова А. Річидького. Ілюстрації В. Седляра. ДВОУ. Література і Мистецтво. Харків-Київ 1931, 4° (30,5×25,5), ст. XI+480 + III+(1) + портрет. [11-та друк. УПО. Київ]. 5.000 пр.

Текст упорядкував Мих. Новицький [за виданням „Поезій“ 1927 р.]. Оформлення Ол. Гера.

Зміст: А. Річидький, [Передмова], ст. I—XI; далі Кобзар; зміст, 478—80; Іван Мугонетц, Shevchenko et sa poésie, ст. I—III+(1).

Голоси про видання: 1. Нове видання „Кобзаря“. „Ч. III.“ 1931, № 4, ст. 138; 2. р. е., „Wiadomości Literackie“ (Warszawa) 1931, № 35 (400) (30. VIII), ст. 3. (Пор. „Польський часопис про ілюстрований „Кобзар“ Т. Шевченка“. „Ч. III.“ 1932, № 1/2, ст. 140); 3. М. Любченко-М. Тардов, Проти контрреволюційної фальсифікації — за марксистський коментар. „Комуніст“ (Харків) 1934, № 59 (4431) (II. III), ст. 2 [проти Річидького]. Пор.: Шевченко-большевиком. „Укр. Слово“ (Паризь) 1934, ч. 12, ст. 11—12 [про статтю Любченка й Тардова].

1932

732. Кавказ та інші вірші. Редакція та упорядкування Дмитра Ніценка. Література і Мистецтво. Харків — Київ 1932, 16° (15×11,5), ст. 125+(1)+(1) оп. [Шоста друкарня Київ ДВОУ УПП]. 75.000 пр.

733. Катерина. Література і Мистецтво. Харків-Київ 1932, 16° (15,5×11,5), ст. 31+(1). [Шоста друкарня Київ ДВОУ УПП]. 30.000 пр.

На обкладинці: Масова художня бібліотека.

734. Кобзар. Зредагували та примітки додали І. Афізеншток та М. Плевако. Видання третє.

Інститут Тараса Шевченка. Література і Мистецтво. Харків-Київ 1932, 8° (23×15), ст. 300+(4)+ портрет. [Шоста друкарня Київ ДВОУ УПП]. 100.000 пр.

Ст. 3—8: Анд. Річицький, Передмова; ст. 37: „Панове субскрибенти“ й передмова Шевченка до „Гайдамаків“.

735. Наймичка. Редакція тексту М. Новицького. Література й Мистецтво. Харків-Київ 1932, 16° (15×11,5), ст. 23+(1). [Шоста друкарня Київ ДВОУ УПП]. 30.000 пр.

1933

736. Робзар. Передмова А. Річицького. Ілюстрації В. Седляра. Література і мистецтво. Видання друге. Харків-Київ 1933, 4° (29,5×22,5), ст. VIII+459+ портрет. 10.000 пр.

Оформлення Ол. Гера.

Ст. III—VIII: Анд. Річицький, [Передмова]; ст. 440: Від редакції тексту; 441—56: Примітки.

Рец.: С. Кирилюк, „Ж. Р.“ 1934, кн. 1, ст. 178—80.

***737. Твори.** Том I—III. За редакцією Ол. Дорошкевича. Література і Мистецтво. Харків 1933.

Це видання сконфіскувала совітська влада, пор. П. Зайцев, Текст ранніх поезій Шевченка. В. І. П, ст. 226, прим. 2.

Справу упорядкування тексту „Творів“ зясував Ол. Дорошкевич у статті: Принципи організації тексту Шевченкової поезії. „Ж. Р.“ 1932, кн. 6/7, ст. 186—206.

1934

738. Кавказ. Передмова, примітки, редакція А. Панова. „Радянська Література“. [Харків] 1934, 16° (15,5×11), ст. 30+(2). [Надруковано в друкарні ДНТБУ]. 55.000 пр.

Зміст: А. Панів, Передмова, ст. 3—12; Поема, 13—21; Примітки, 22—30.

739. Кобзар. Повне видання в трьох томах у редакції, з передмовою та примітками Івана Ставничого. Том I. Накладом „Універсальної Бібліотеки“ [ч. 1—3]. Станиславів 1934, м. 8^о (16,5×11), ст. XLVII+312 + портрет. [Відбито в „Сюзпій друкарні“]. 3.000 пр.

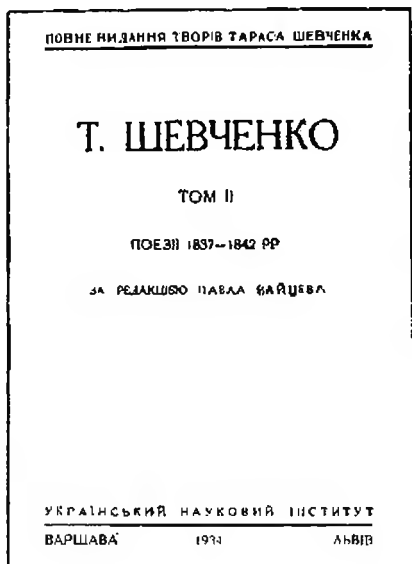
Ст. III—XIV: Іван Ставничий, Передмова; XV—XLVII: Ів. Ст[авничий], Життя Тараса Шевченка.

Рец.: 1) Б. З[аклинський], „Шлях виховання й навчання“ 1934, кн. 4, ст. 275—6; 2) Вв [Верниволя] [В. Сімович], „Життя і Знання“ 1935, ч. 3, ст. 95; 3) А. Ч[екаповський], „Нова Зоря“ 1934, ч. 06 (16.XII), ст. 7.

740. Повне видання творів. Український Науковий Інститут. Том II. Поезії 1837—1842 рр. За редакцією Павла Запцева. Варшава-Львів 1934, 8^о (19,5×13), ст. 352+ портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 5.210 пр. (в тім 200 пр. на краємому папері та 10 на голляндському).

Зміст.: Передмова, ст. 3—4; I. Чигиринський Кобзар і Гайдамаки, ст. 5—130 (Шевченкова передмова до Гайдамаків, 129—30; Пам'юве субскрибенти, 130); II. Поезії ранньої доби (1837—42), що не ввійшли до „Чигиринського Кобзаря“, ст. 131—76; III. Варіанти та уваги до тексту, ст. 177—208; IV. Пояснювальні статті, 211—349.

Пояснювальні статті: Л. Вілецький: Балади Шевченка (331—9), „Катерина“ (287—95); Ів. Брик: „Гайдамаки“ (296—307); В. Дорошенко: Альманахи, що в них співробітничав Шевченко (250—7); II. Зайцев: „Гамалія“ (316—21), Жандармська оцінка політичного значіння першого „Кобзаря“ (247—9), Іван Підкова (277—83), „Марія-Черниця“ (322—30), Ода на смерть Котляревського (308—12), „Шеребендя“ (258—68), Перші три „Кобзарі“ (229—46), Послання до М. Маркевича (313—15), Послання до Основ'яновка (269—76), Редагування тексту Шевченкових поезій (211—18), „Тарасова ніч“ (284—6), Текст ранніх поезій Шевченка (219—28); Є. Малавюк: Ранній Шевченко (340—9).



Твори, вид. В. І., т. II. Титулова картка.

Про видання інформували спеціальні проспекти українською й польською мовою під наг. „Т. Шевченко“ — Твори“ I—XVI, 8°, ст. 8 — по українськи й ст. 7+(1) — по польськи. Пор. теж: 1) Шевченко у 16 томах. Розмова з директором Українського Наукового Інституту О. Г. Лотоцьким. „Назустріч“ 1934, ч. 20 (15. X), ст. 1; 2) Звичайні читачі про надзвичайні твори. Там же, ч. 22, ст. 3.

Рец. та згадки: 1. M. Antonowytch, „Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven“, Bd. X, H. 3/4, ст. 627—8; 2. Видання творів Шевченка. „Дажбог“ 1934, ч. 5, ст. 70; з приводу цієї замітки дав уваги: „Rochodne wnioski młodego „Dazboha“ в „Biuletyn Polsko-Ukraiński“ 1934, № 21 (56), ст. 11—12, репліку Е. Ю. П[елецького], Зайва полеміка. „Дажбог“ 1934, ч. 6 (17), ст. 86 та контррепліку Кос'я, Worek



Твори, вид. В. І., т. II. Обкладинка.

fałszów „Dziśboha“ czyli słabe nerwy p. E. Ju. P. „Biuletyn Polsko Ukraiński“ 1934, № 26 (61), str. 12; 3. В. Дорошенко, Повне видання творів Т. Шевченка. „Життя і Знання“ 1936, ч. 3 (102), str. 92—93 (про томи 2, 3, 6, 7 та 11); 4. Він же, Найкраще видання Шевченкових творів. Інформаційний огляд. „Новий Час“ 1937, чч. 56 (15. III) і 68 (29. III); 5. Він же. Повне видання творів Т. Шевченка. ЗНТШ, т. 150 (1937 р.), str. 290—2 (на томи 2, 3, 5—11 і 14); 6. „Життя і Знання“ 1934, ч. 11, str. 334; 7. E. K., Zbirowe wydanie dzieł Szewczenki. „Biuletyn Polsko Ukraiński“ 1934, N. 44 (79), str. 2—4; 8. Є. Ю. Пелехський, Повне видання творів Т. Шевченка. „Новий Час“ 1936, ч. 54 (9. III), str. 6 (загальна); 9. м. р. [Мих. Рудницький], Повне видання Шевченка. „Діло“

1934, ч. 293 (I. XI), ст. 5; 10. „Тризуб“ 1934, ч. 41, ст. 13—14; 11. Євгена Яворівського, „Новий Час“ 1934, ч. 280 (8. XI), ст. 2.

741. Повне видання творів. Том VII. Повісті й оповідання. Художник. — Наймичка. — Варнак. Український Науковий Інститут. Варшава-Львів 1934, 8° (19,5×13), ст. 337+(1)+портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 5 210 пр. (в тому 200 на кращому та 10 на поляндському папері).

Зміст: Передмова, ст. 3—6; Художник (переклав Д. Білецький), ст. 7—140; Наймичка (переклав В. Саницький), ст. 141—228; Варнак (переклав Д. Дорошенко), ст. 229—68; П. Зайцев, Примітки, ст. 269—94; Пояснювальні статті, ст. 297—333.

Пояснювальні статті: Д. Білецький: Повість „Наймичка“ (324—7); Д. Дорошенко: Оповідання „Варнак“ (328—33); П. Зайцев: Прозова творчість Шевченка (297—310); М. Рудницький: Повість „Художник“ (311—23).

Рец.: 1. M. Antonowytch, „Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven“ Bd. X, H. 3/4, ст. 628; 2) „Biuletyn Polsko-Ukraiński“ 1935, № 12 (99), ст. 136; 3. Вв [Василь Верниволья-Сімович], „Життя і Знання“ 1935, ч. 3 (90), ст. 93; 4. м. р. [М. Рудницький], Новий том збірних творів Шевченка. „Діло“ 1935, ч. 47 (22. II), ст. 6; 5. „Тризуб“ 1934, ч. 41 (447) (11. XI), ст. 13—14.

742. Поезії. Під редакцією А. А. Хвилі і Є. С. Шаблювського. Вступна стаття А. А. Хвилі. Література і Мистецтво. Харків 1934, 8° (23×16), ст. 426+(6)+портрет. [Друкарня ім. Фрунзе] 50.000 пр.

На обкладинці: Кобзар.

В укладанні коментарів, приміток та редагуванні тексту брали участь наукові співробітники Інституту Шевченка: Є. С. Шаблювський, К. Г. Гуслистий, Ю. Д. Посяпчук, А. І. Костенко, М. Р. Гайовий, А. С. Пшов і Ю. Г. Блохін. Суперобкладинка, палітурка.

форзац та ілюстрації за малюнками художника В. І. Касіяна. Портрети-дереворити його ж роботи. Технічне оформлення Й. С. Пасьменного.

Ст. 5—26: А. А. Хвилья, Великий демократ — поет революціонер.

Рец.: 1. Ф. Бутенко, Нове издание „Кобзаря“. „Літ. Ленінград“ 1934, № 11; 2. Петр Колесник. „Известия“ (Москва) 1934, № 222 (5.470) (21. IX); 3. „Комуніст“ (Київ) 1935, ч. 58 (4731) (2. III); 4. А. Недзвідський. „Літ. Жовтень“ 1935, кн. 1/2, ст. 67—70; 5. „Пролетарська Правда“ 1935, № 88 (3990) (16. IV); 6. Пронь, „Літ. Газ.“ 1935, № 15 (24. III).

743. Сон. Передмова, її примітки. Редакція А. Папова. „Радянська література“. [Харків] 1934, 16° (15×11,5), ст. 47+(1). [УПП. ДЗООУ. 7 друкарня ім. Фрунзе]. 55.000 пр.

Зміст: А. Панів, Передмова, ст. 3—10; „Сон“, ст. 11—34; Примітки, ст. 35—47+(1).

Рец.: Е. К., „Biuletyn Polsko-Ukraiński“ 1936, № 7 (146), ст. 62.

744. [Щоденник]. З щоденника. Редакція, передмова і примітки Ю. Блохина. Інститут Тараса Шевченка. „Радянська Література“. Харків 1934, 16° (15×11). ст. 93+(1)+(1). [Надруковано в друкарні ДНТБУ]. 27.000 пр.

Зміст: Ю. Блохин, Передмова, ст. 3—20; Уривки з „Журналу“ (в оригіналі), ст. 21—77; Примітки, ст. 79—94.

1935

745. Гайдамаки. Поема. Вступні статті та примітки К. Гуслистого та Ю. Йосипчука. Українська Академія Наук. Інститут Тараса Шевченка. Видавництво Української Академії Наук. Київ 1935, 8° (23×15), ст. 158+(2). [З друкарні-літографії УАН], 15.000 пр.

Зміст: К. Гуслистий, Селянське повстання на Україні 1768 р. і „Гайдамаки“ Шев-

чення, ст. 5—22; Ю. Йосипчук, Поема селянського поветання, ст. 23—58; далі „Гайдамаки“: Примітки, ст. 151—8+(1).

Рец.: 1. Академічне видання поеми Т. Г. Шевченка „Гайдамаки“. „Лит. Газ.“ 1935, № 36 (24. VIII); 2. Е. К., „Biuletyn Polsko-Ukraiński“ 1936, № 7 (146), ст. 62.

746. Лист до П. Королева 22. V. 1842. „Лит. насл.“ 1921 (Москва 1935), ст. 558.

Передруки: „Тризуб“ 1936, ч. 12 (516) (22. III), ст. 2; „Назустріч“ 1937, ч. 15 (I. VIII), ст. 2.

747. Лист до П. Королева 18. XI. 1842. „Лит. насл.“ 1921, ст. 558—9 (факсиміле на ст. 561—2).

Передруки: „Тризуб“ 1936, ч. 12, ст. 23; „Назустріч“ 1937, ч. 15, ст. 2—3.

Листи до Королева опублікував І. Айзеншток; у „Тризубі“ передрукував їх із своєю передмовою Ст. Сірополко, а в „Назустрічі“ з передмовою і післясловом Д. Лукіянович.

748. Лист до М. Осипова 10 IX. 1856. „Україно-Български Вести — Українсько-Българські Вісти“ (Софія) 1935, кн. 1, ст. 28 („Найдені листи Тараса Шевченка“, з факсиміле кінця листу).

В. I. XI, 274 (л. 223, укр. переклад поданого вище уривка); „Укр. Книга“ 1937, ч. 3, ст. 79 (в весь лист, подав Є. Ю. П[елецький]), із факсиміле на початку книги).

749. Повне видання творів. Том III. Поезії 1843—47 рр. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут. Варшава-Львів 1935. 8° (19,5×13), ст. 334+(2)+портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 3.210 пр. (в тому 200 на кращому та 10 па голландському папері).

Зміст: Передмова, ст. 3—4; далі: Три літа; Другий Кобзар; В казематі; П. Зайцев, Ва-

різниця та примітки до тексту, ст. 198—262; Пояснювальні статті, ст. 265—334.

Пояснювальні статті: І. Брик: „Бретик“ (283—94); Л. Дорошенко: Історичні сюжети й мотиви в творчості Шевченка (313—34); П. Зайцев: Текст поезій Шевченка від 1843 р. до заслання (265—9); Є. Маланюк: Три літа (270—6); Ст. Сміль-Стоцький: Великий Льох (295—302), Послання (303—12) і Сон (277—82)

Рец: 1. „Biuletyn Polsko-Ukraiński“ 1936, № 44 (143), ст. 33; 2. І[гор] Л[оський], „Новий Час“ 1936, ч. 8 (12. I), ст. 7; 3. м. р. [Мих. Рудницький], Новий том збірних творів Шевченка. „Діло“ 1935, ч. 343 (23. XII), ст. 3.

750. Повне видання творів. Том VI. „Назар Стодоля“ та різні твори. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут. Варшава-Львів 1935, 8^o (19,5×13), ст. 302+(2)+ портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 3.210 пр. (в тому 200 на кращому й 10 на голяндському папері).

Зміст: Передмова, ст. 3—4; Автобіографія: Автобіографічний нарис Т. Шевченка, ст. 7—12; Автобіографічний лист Т. Шевченка до редактора часопису „Народное Чтение“ О. О. Оболенського, ст. 13—18; Назар Стодоля, ст. 21—64; Уривок із драми „Никита Гайдай“, ст. 65—76; Сльпая, ст. 79—108; Тризна, ст. 109—26; Букварь южнорусскій, ст. 127—52; Статті, записки та інші дрібні твори: Археологічні записки з Полтавщини та Чирківщини, ст. 155—62; Бенефіс Пані Піунової 21 січня 1858 р., ст. 163—5; Проект спростування фелетону „Съверной Пчелы“, ст. 166; Три дара, ст. 167; Мало не з нічого — пан, ст. 168; Документи, ст. 169—90; Пояснювальні статті, ст. 193—290; П. Зайцев, Примітки та варіанти, ст. 291—302.

Документи: Прохання до Академії Мистецтв та інші; Контракт із видавцем Лисенковим (172); Зізнавання на жандармському слідстві 1847 р. (176—81);

Зізнання на військовому слідстві 1850 р. (181—6); „Обясненіє“ 6. VII. 1859 р. (188—90).

Пояснювальні статті: Д. Антонович: Шевченко драматург (201—11); І. Брик: Шевченко й освіта (229—44); П. Зайцев: Альбом Т. Шевченка (281—90), Дві автобіографії Т. Шевченка (193—200), Поезії Шевченка рос. мовою (212—28); М. Кордуба: Т. Шевченко, як краєзнавець і археолог (256—80); С. Сірополок: Шевченків „Букварь Южнорусскій“ (245—55).

Рец.: 1. К., „Biuletyn Polsko-Ukraiński“ 1935, № 40 (127), ст. 431—2; 2. м. р. [М. Рудницький], Шевченко — драматург. Діло“ 1935, ч. 251 (20. IX), ст. 6; 3. Вія же. Всесторонність Шевченка. „Діло“ 1935, ч. 272 (12. X), ст. 5.

751. Повне видання творів. Том XI. Листи. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут. Варшава-Львів 1935, 8° (19,5×13), ст. 400 + портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 5.210 пр. (в тому 200 на кращому та 10 на голяндському папері).

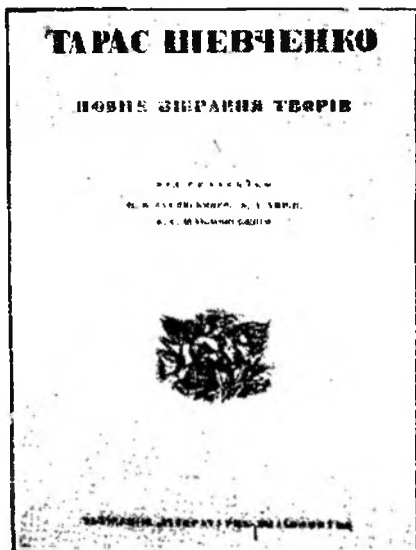
Зміст: Передмова, ст. 3—8; Листи, ст. 9—274; Прямітки, ст. 275—384; Прямітки до тексту листів, 385—6; Абетковий покажчик листів, ст. 387.

Тут уперше надруковано лист до А. Венгжиновського 8. VI. 1851, пор. ст. 386 (рос. оригінал) і ст. 274 (л. 222. укр. переклад).

Рец.: 1. „Biuletyn Polsko-Ukraiński“ 1935, № 26 (113), ст. 292—3; 2. Листування Шевченка. „Новий Час“ 1935, ч. 200 (8/IX), ст. 8; 3. м. р. [М. Рудницький], Шевченкові листи. „Діло“ 1935, ч. 153 (12. VI), ст. 5.

752. Повне зібрання творів під редакцією В. П. Затонського, А. А. Хилі, Є. С. Шаблійовського. [Видання ювілейне. 1814—1934]. Том перший. Поезії 1838—1847. Державне Літературне Видавництво. [Київ 1935], в. 8° (26,5×19), ст. 654 + (1) + 15 табл. [Книжкова ф-ка Партвидаву ЦК КП(б)У. Київ]. 15.000 пр.

Оправа, форзац, фронтиспіс, кінцівки В. І. Касіяна. Оформлення, художня та технічна редакція Л. С. Козіна.

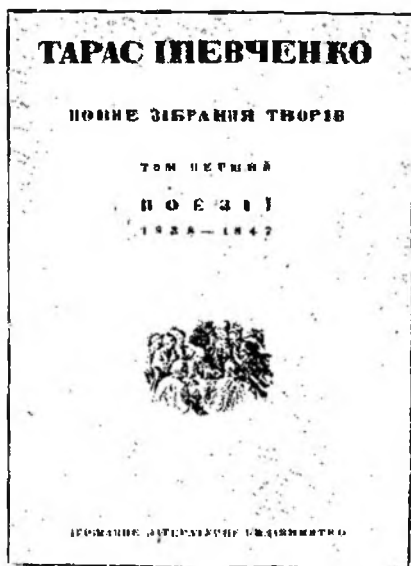


Твори, вид. А. У., т. I. — 1-й титул.

Зміст: А. Хвиля, Великий демократ, поет-революціонер, ст. 3—127; далі Поезії, ст. 129—532; Варіанти, ст. 535—96; Примітки, ст. 597—647 [склали наукові співробітники Інституту Шевченка К. Г. Гуслистий, Ю. Д. Йосипчук, М. Р. Гайковий, П. Й. Колесник та Є. С. Шаблювський).

Про це ювілейне видання вийшов спеціальний проспект під наг.: Т. Шевченко. (Про академічне видання творів Т. Г. Шевченка в зв'язку з 120-річчям з дня народження). [Харків 1934]. Література і Мистецтво, ст. (8). 10.000 пр. (Л. Д.).

У I-му томі поміщені між іншим оті твори: „Осика“ (484—505), Панове субскрибенти (272), Передмова до „Гайдамаків“ (271), Передмова до другого видання „Кобзаря“ (506—8), „Сліпий“



Твоя, вид. А. У., т. I. — 2-й титул.

(393—411) та рос. поеми: „Слепая“ (293—320) і „Тризна“ (327—41).

Рец.: 1. А. Костенко, Я. Галайчук, Велика перемога. „За марксо-ленінську критику“ 1935, кн. 6, ст. 54—66; 2. Г. Пронь, Справжній Шевченко. „Літ. Газ.“ 1935, № 13 (24. III), ст. 1; 3. Г. Свілько, А. Костенко, Об академическом издании произведений Т. Г. Шевченка. „Под марксистско-ленинским знаменем“ 1935, кн. 2 (6), ст. 171—4; 4. Г. Свілько, А. Костенко, Про академічне видання творів Т. Г. Шевченка. „Під марксистсько-ленінським прапором“ 1925, кн. 2 (6), ст. 140—3; 5. Ст. Сіроп'яко, Ювілейне видання творів Т. Шевченка на Сов. Україні. „Діло“ 1937, ч. 52 (10. III), ст. 3—4, фел.

753. Сон. — Кавказ. Поеми. За редакцією Є. Шаблювського. Бібліотека художньої літера-

тури. Державне Літературне Видавництво. Київ—Харків 1935, м. 8° (17×13), ст. 58+(2). [Друкарня ім. Фрунзе. Харків]. 20.000 пр.

Ст. 7—13: Передмова.

1936

***754. Вибрані поезії.** Бібліотека малописьменного. Державне Літературне Видавництво. Київ—Харків 1936, 8° (22×14,5), ст. 16. Друк. ім. М. В. Фрунзе в Харкові. 70.000 пр. (*Л. Д.*).

Зміст: Садок вишневий коло хати; Костомарову; П. С.; В неволі, в самоті немає; Якби ви знав. панічі; Я не нездужаю; Ой на горі ромен цвіте; Світе ясний, світе тихий; Н. Я. Макарову.

***755. Гайдамаки.** Поема. Вступні статті та примітки К. Гуслистого та Ю. Йосипчука. Видавництво Академії Наук УСРР. [Академія Наук УСРР. Інститут Тараса Шевченка]. Київ 1936, 8° (21,5×15,5), ст. 158+(2)+портрет. Друк. літогр. Академії Наук УСРР. 10.000 пр. (*Л. Д.*).

Зміст: К. Гуслистий, Селянське повстання на Україні 1768 р. і „Гайдамака“ Шевченка, ст. 3—20; Ю. Йосипчук. Поема селянського повстання, ст. 21—57; далі Поема.

756. Журнал (Щоденник). Редакція і вступна стаття А. І. Костенка. Коментарі А. Костенка та Л. Сукачова. Інститут Тараса Шевченка. Державне Літературне Видавництво. Київ-Харків 1936, м. 8° (18×13), ст. XXI+(1)+308+(1)+1 табл. [Друкарня імені М. В. Фрунзе. Харків]. 15.000 пр.

Зміст: А. Костенко, Шевчків Щоденник, ст. V—XXI+(1); далі „Щоденник“ (в оригіналі); Примітки, ст. 241—308+(1).

Рец.: 1. А. Костенко, Щоденник постаборця. „Вісті“ 1936, № 58 (4646) (10. III); 2. Ю. Костюк, Нотатки про „Щоденник“ Шевченка. „Літ. Газ.“ 1936, № 12 (12. III).

757. Кавказ. [Державне Літературне Видавництво. Харків 1936], 32° (9×7), ст. 17+(1)+(1)+(1)+(1). [Друк. ім. М. В. Фрунзе]. 3.000 пр.

З двома дереворитами О. Рубана. — Чотири поеми в одній шабатурці.

758. Катерина. [Державне Літературне Видавництво. Харків 1936], 32° (9×7), ст. 49+(1)+(1)+(1). [Друкарня ім. М. В. Фрунзе]. 3.000 пр.

З двома дереворитами О. Рубана. — Чотири поеми в одній шабатурці.

***759. Катерина.** (Поема). Бібліотека малопишменного. Державне Літературне Видавництво. Київ—Харків 1936, 8° (22×14,5) ст. 32. [Друкарня ім. Фрунзе в Харкові]. 50.000 пр. (Л. Д.).

760. Катерина. Поема. Бібліотека читача початківця. Державне Літературне Видавництво. [Харків] 1936, 16° (15×11,5), ст. 34+(2). [Друкарня ім. Фрунзе]. 33.000 пр.

***761. Кобзар.** Вибрані поезії для дітей старшого шкільного віку. Впорядкували Ю. Д. Йосипчук та А. І. Костенко. Дитвидав ЦК ЛКСМУ. Харків—Одеса 1936, 8° (22,5×15), ст. 286+(6)+16 табл. Друкарня ім. Левіна в Одесі. 30.000 пр. (Л. Д.).

Рос. „Кв. Л.“ 1936, № 35, ст. 84 подає розмір 23×16, ст. 285+(6)+17 табл.

• Ст. 7—43: Ю. Йосипчук, А. Костенко: Про життя та діяльність Т. Г. Шевченка.

762. Кобзар-метелик. Видавництво „Сині дзвіночки“. Серія „Метелики“ ч. 1. Рогатин 1936, 16° (15×11,5), ст. 31+(1). Друкарня Школьника. 3.000 пр.

Зміст: Від видавництва, ст. 3; Тарас Шевченко [життєпис], ст. 4—6; далі вибір поезій.

763. Найличка. [Державне Літературне Видавництво. Харків 1936], 32° (9×7), ст. 35+(1)+(1)+(2). [Друкарня ім. М. В. Фрунзе]. 3.000 пр.

З двома дереворитами О. Рубана. — Чотири поеми в одній шабатурці.



П. Зайцев, редактор Творів, вид. В. І.

764. Наймичка. Поема. Бібліотека читача початківця. Державне Літературне Видавництво. [Харків] 1936, 16° (15×11), ст. 26 + (2). Друкарня ім. М. В. Фрунзе. 33.000 пр.

765. Повне видання творів. Том VIII. Повісті й оповідання. Княгиня. — Музика. — Несчастний. — Капітанша. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут. Варшава—Львів 1936, 8° (19,5×13), ст. 326 + (2) + портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім Шевченка у Львові]. 2.710 пр. (в тому 200 на кращому папері та 10 на голяпдському).

Зміст: Передмова, ст. 3—4; Княгиня, 5—42; Музика, 43—129; Несчастний, 131—98; Капітанша, 199—274; П. Зайцев, Премітки, ст. 275—305; Пояснювальні статті, 309—24.

Пояснювальні статті: П. Зайцев: Оповідання „Квартиня“ (309—13), Повість „Капітанша“ (320—24), Повість „Музика“ (314—16), Повість „Нещасний“ (317—19).

766. Нове видання творів. Том IX. Поемі. Близнята. Мандрівка з приємністю та й не без моралі. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут. Варшава—Львів 1936, 8° (19,5×13), ст. 381+(2)+1 портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 2.710 пр., з того 200 на кращому та 10 на голяндському папері.

Зміст: Передмова, ст. 3—4; Близнята (переклав В. Прокопович), ст. 5—152; Мандрівка (переклав Д. Дорошенко), ст. 153—316; Примітки, ст. 317—52; Пояснювальні статті, 353—77.

Пояснювальні статті: Д. Дорошенко і П. Зайцев, Повість „Мандрівка з приємністю та й не без моралі“, 361—77 (примітки до повісти 341—52); П. Зайцев, Повість „Близнята“, 355—63 (примітки, 317—44).

Рец.: Н., „Тризуб“ 1937, ч. 1/2 (10. 1), ст. 41.

767. Нове видання творів. Том X. Журнал (Щоденні записки). За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут. Варшава—Львів 1936, 8° (19,5×13), ст. 361+(3)+портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 2.710 пр. (в тому 200 на кращому та 10 на голяндському папері).

Зміст: Передмова, ст. 3—4; „Щоденник“, ст. 9—246; П. Зайцев, Примітки 247—323; Пояснювальні статті, 327—47.

Пояснювальні статті: П. Зайцев, Попередні видання „Журналу“, 327—8; Д. Чижевський, Шевченко й релігія, 329—47.

Рец.: 1. Н., „Тризуб“ 1936, ч. 43/44 (547/548) (13. XII), ст. 26; 2. м. р. [М. Рудницький], Щоденні записки Шевченка. „Діло“ 1936, ч. 275 (6. XII), ст. 7; 3. [В. Сімович], „Життя й Знання“ 1936, ч. 10, ст. 304.

768. Повне видання творів. Том XIV. Переклади поезій на польську мову. За редакцією Богдана Лепкого. Український Науковий Інститут. Варшава—Львів 1936, 8° (19,5×13), ст. 385+(1)+ портрет. [З друкарні Наукового Товариства Шевченка у Львові]. 3210 пр. (в тому 200 на кращому та 10 на голявдському папері).

Зміст: Передмова, ст. 3—4; Переклади, ст. 7—342; Статті і бібліографія, ст. 345—79.

Статті: П. Зайцев, Про польські переклади з Шевченка, 345—53; В. Лепкий і П. Зайцев, Бібліографічні завваги, 354—7; Спис перекладів поезій Т. Шевченка на польську мову, 358—79.

Рец.: 1. Jan Bielatowicz, Największy poeta ruski. „Warszawski Dziennik Narodowy“ 1936, 16/IX (про цю рец. див. Е. К., Przebrzmiała legenda. „Biuletyn Polsko-Ukraiński“ 1936, № 39 (178), ст. 401—2); 2. О. Боднарівч, Шевченко-по польськи. „Назустріч“ 1936, ч. 10 (58) (15. V), ст. 5—6; 3. М. Н. [echter], Ševčenko in polnischen Gewande. „Prager Presse“ 1936, 12/VII; 4. К. К., Uszczenie wielkiego poety. „Kurier Poranny“ (Warszawa) 1936, 30/IV, ст. 6; 5. Е. Маґаніук, Dusza Ukrainy. „Ateneum“ (Warszawa) 1938, № 1, ст. 38—45; 6. м. р. [М. Рудницький], Шевченкові поезії в польських перекладах. „Діло“ 1936, ч. 94 (30. IV), ст. 4—5.

769. Сон. [Державне Літературне Видавництво. Харків 1936], 32° (9×7), ст. 39+(1)+(1)+(2). [Друкарня ім. М. В. Фрунзе]. 3.000 пр.

З двома дереворітми О. Рубана. — Чотири поеми в одній шабатурці.

1937

770. Кобзар. Державне Літературне Видавництво. Київ 1937, 8° (20×13,5), ст. 640+(1)++(5)+(1)+(6)+ портрет. [Друкарня ім. М. В. Фрунзе, Харків]. 6.500 пр.

Ст. 143—4: Передмова до Гайдамаків; 144: Папове субскрибенти; 326—8: Передмова до другого „Кобзаря“.

771. Малий Кобзар. З малюнками Т. Шевченка. Приготовив до друку та пояснив Володимир Кадлюнович. Państwowe Wydawnictwo książek szkolnych we Lwowie. [Львів 1937], м. 8°, ст. 91 + (5). [Druk wykonała Drukarnia Towarzystwa Naukowego im. Szewczenki]. 5.500 пр.

Цікава книжка, число 1—2.

Ст. 7—20: Життя поета.

***772. Назар Стодоля.** Державне Літературне Видавництво. Київ 1937, 8° (17,5×12,5), ст. 60. Друк. ім. М. В. Фрунзе в Харкові. 30.000 пр. (Л. Д.)

На обкладинці: Театральна бібліотека.

***773. Назар Стодоля.** Драма на 3 дії. Київ—Харків. „Мистецтво“. 1937, 8° (18×13), ст. 70 + + (2) + портрет. Фабрика худ. друку вид-ва в Харкові. 12.000 пр. (Л. Д.)

774. Новье (sic!) стихотворенія Пушкина и Шавченки (sic!). Лейпцигъ, Волфгангъ Гергардъ. Leipzig, Wolfgang Gerhard. 1859. [Державне Літературне Видавництво УРСР. Харків 1937], 8° (17,5×11,5), ст. 43 + (1) + + (2). [Друкарня ім. М. В. Фрунзе]. 3.000 пр.

Фотоскопія видання 1859-го року.

Рец.: В. Д[орошен]ко. Навдала демонстрація. „Укр. Книга“ 1937, IV/V, ст. 118—9.

775. Новье видання творів. Том IV. Поезії 1847—1850 рр. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут. Варшава—Львів 1937, 8° (19,5×13), ст. 394 + портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 3.710 пр. (в тому 200 на кращому та 10 на голландському папері).

Зміст: Передмова, ст. 3—4; далі: Невольнича Муза; Уривки та відмінні редакції деяких поезій; Варіянти та прамітки до тексту; Пояснювальні статті, ст. 341—90.

Пояснювальні статті: П. Зайцев: Текст поезій, написаних Шевченком на засланні (341—8); О. Лотоцький: Державницький світогляд Т. Шевченка (349—69), Поезії Т. Шевченка під рос. цензурою (370—90).

Рец.: 1. Вол. Дорошенко, Нові видання Шевченкових творів. „Новий Час“ 1937, ч. 97 (6. V), ст. 4; 2. „Тризуб“ 1937, ч. 23/24 (13. VI), ст. 28.

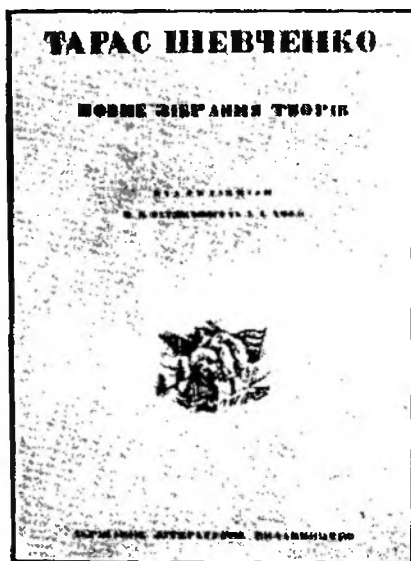
776. Повне видання творів. Том XII. Пластична творчість Т. Шевченка. 160 репродукцій. Дмитро Антонович: Шевченко як маляр. Статті В. Січинського й П. Зайцева. Тексти і документи. Український Науковий Інститут. Варшава—Львів 1937, 8^о (19,5×13), ст. 451+(1)+ портрет. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 2.710 пр., з того 200 на кращому, а 10 на голяндському папері.

Зміст: Передмова, ст. 3—8; Д. Антонович, Т. Шевченко як маляр, 9—366; В. Січинський, Шевченко—гравер, 369—404; П. Зайцев, Різарська творчість Шевченка, 405—25; П. Зайцев, Архітектурні проекти Шевченка, 426—34; Тексти і документи, 435—41; П. Зайцев, Прямілки до текстів і документів, 442—5; Спис репродукцій, 446—51.

Тексти і документи: 1. Тексти під офортами „Живописной Украины“, 435—6; 2. Проспект „Живописной Украины“, 436; 3. Рекламний проспект „Живописной Украины“, 437—8; 4. Офіційні документи про мистецьку освіту Т. Шевченка, 439—41.

Рец.: 1. С. Гордицький, Шевченкове малярство. „Назустріч“ 1937, ч. 6 (78) (15. III), ст. 1—2; 2. П. Ковжун, Малярство Шевченка. „Назустріч“ 1938, ч. 6 (102) (15. III), ст. 2; 3. М. Рудницький, Невідомий маляр—Шевченко. „Діло“ 1937, чч. 283 (23. XII) і 284 (24. XII), ст. 3—4, фел.

777. Повне зібрання творів. [Видання ювілейне. 1814—1934]. Під редакцією В. П. Затонського та А. А. Хвилі. Том другий. Поезії 1847—1861. Державне Літературне Видавництво. [Харків 1937], вел. 8^о (26,5×19), ст. 614+(2)+21 табл. [Друкарня ім. Фрунзе Держлітвидав. Харків]. 15.000 пр.



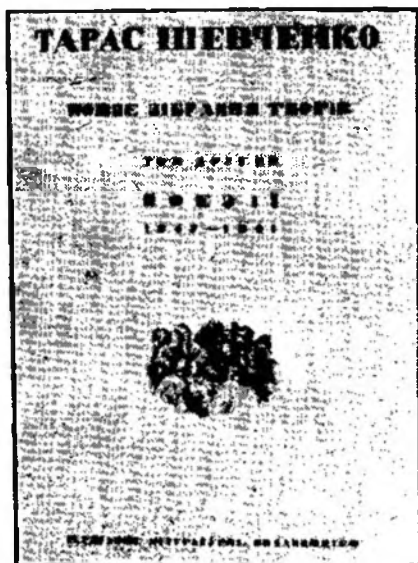
Твори, вид. А. У., т. II. — 1-й титул.

Зміст: Поезії, ст. 1—387; Варіанти, ст. 389—479 і 559—603; Від редакції, ст. 483—6; Прімітки, ст. 487—557.

Вперше тут надруковано: „Тихе поле аж хрокнуло“ (в друку помилка — „крикнуло“), ст. 468 та варіант „І золотої й дорогої“ („Мені, щоб знали ви не жаль“, за Малою книжкою), ст. 430.

Рец.: Вол. Дорошенко. Нові видання Шевченкових творів. „Новий Час“ 1937, ч. 97 (6. V), ст. 4.

778. Поеми. Державне Літературне Видавництво. Київ 1937. м. 4^о (27×20,5), ст. 114+(1)++(2)+портрет. [Друкарня ім. М. В. Фрунзе. Харків]. 5.000 пр.



Твори, вид. А. У., т. II. — 2-й титул.

Зміст: Катерина; Марьяна черниця; Сон; Наймичка; Кавказ; Москалева криниця.

*779. Сон. — Кавказ. Поеми. Бібліотека малописьменного. Державне Літературне Видавництво. Київ 1937, 8° (21,5×14,5), ст. 31+(1). [Друкарня ім. М. В. Фрунзе в Харкові]. 50.000 пр. (Л. Д.).

1938

780. [Вибір поезій]. Тарас Шевченко вчитель і пророк. 1814—1864 (!). Editura „Cartea Ucraineană“. Видавництво „Українська Книжка“. Sernăuți 1938, 16° (15×11,5), ст. 31+(1). [Tipografia Coop. ziağ. germ]. 2.000 пр.: на звичайному папері і 50 на краціому.

Ст. 5—6: Тарас Шевченко, вчитель і пророк.

781. Іван Гус. Бібліотека „Віри і Науки.“ Накладом Видавництва „Віра і Наука“. Коломия 1938, м. 8° (17,5×12,5), ст. 31+(1). [Друкарня видавництва „Прозри“. Станіславів]. 1.000 пр.

Зміст: Іван Гус (з англійського переклав М. К.), ст. 3—19; „Єретик“ або „Іван Гус“ — передмова до поемв, ст. 20; далі поема.

***782. Катерина.** Поема. Дитвидав. Шкільна Бібліотека. [Одеса] 1938, 8° (21×?), ст. 36. [Друк. ім. Леніна в Одесі]. 39.200 пр. (Л. Д.).

783. Кобзар. Вибір поезій для середніх загально-освітніх шкіл. З 50 малюнками Т. Шевченка. Приготував до друку й пояснив Володимир Килинович. Państwowe Wydawnictwo książek szkolnych we Lwowie. [Львів 1938]. 8° (18×12,5), ст. 353+(3). [Druk wykonała drukarnia Towarzystwa im. Szewczenki we Lwowie]. 6.600 пр.

Зміст: Від видавництва, ст. 5; Життя поета, ст. 7—38; Творчість Т. Шевченка, ст. 39—54; далі вибір.

Рец.: М. Полоницький, „Кобзар“ у польському шкільному державному виданні. „Літ.-наук. додаток Нового Часу“ 1938, ч. 38 (3. X), ст. II.

784. Наймичка. Поема. З мовними поясненнями проф. др. І. Огієнка для вивчення української літературної мови. „Бібліотека Рідної Мови“ [ч. 9]. Видає проф. др. Іван Огієнко. [Жовква] 1938, м. 8° (17×11), ст. 32. Друкарня ОО. Василян у Жовкві. 2.000 пр.

***785. Наймичка.** Поема. Дитвидав. Шкільна бібліотека. [Одеса] 1938, 8° (20×?), ст. 28. [Друк. ім. Леніна в Одесі]. 43.000 пр. (Л. Д.).

786. Повне видання творів. Том XV. Шевченко в чужих мовах. За редакцією Романа Смаль-Стоцького. Український Науковий Інститут. Варшава-Львів 1938, 8° (19,5×13), ст. 452+(3)+1 табл. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шев-



Портрет Шевченка роботи В. Касіяна (з видання „Поезія Т. Г. Шевченка“ ЛІМ 1934).

ченка у Львові]. 2.810 пр., з того 200 на кращому та 10 на голяндському папері.

Зміст: Передмова, ст. 3—8; І. Дубицький і Р. Смаль-Стоцький, Шевченко в англійській мові, ст. 9—35 (переклади, ст. 36—65); Вони-ж, Шевченко в німецькій мові, ст. 66—87 (переклади, ст. 88—123); А. І. Стендер-Петерсен, Шевченко в Скандинавії, ст. 124—40 (переклади на шведську мову, ст. 141—6); Л. Пачіні-Савой, Шевченко в італійській мові, ст. 147—57 (переклади, ст. 157—60); Г. Попп, Шевченко в румунській мові, ст. 161—4 (переклади, ст. 165—6); І. Дубицький Шев-

ченко у французькій мові, ст. 167—85 (переклади, ст. 186—93); Л. Луців, Шевченко в білоруській мові, ст. 194—202 (переклади, ст. 203—8). М. Арнаудов, Шевченко й болгарська література, ст. 209—35 (переклади, ст. 236—48); П. Зайцев, Шевченко в російських перекладах, ст. 249—304 (переклади, ст. 305—34); Л. Луців, Сербсько-хорватські переклади Шевченка, ст. 335—9 (переклади, ст. 340—6); Л. Луців, Шевченко в словінській мові, ст. 347—50 (переклади, ст. 351—6); Ф. Тихий, Шевченко в чеській та словацькій літературі, ст. 357—69 (переклади, ст. 370—85); Є. Ціценас, Шевченко в литовській мові, ст. 386—9 (переклади, ст. 390—2); К. Егле, Шевченко в латиській мові, ст. 393—5 (переклади, ст. 396—401); А. Зігні Сойсал, Шевченко в турецькій мові, ст. 402—7 (переклади, ст. 408—14); О. Бонкало, Шевченко в угорській мові, ст. 415—19 (переклади, ст. 420—4); М. Цотадзе, Шевченко в грузинській мові, ст. 425—30 (переклади, ст. 431—6); Ш. Мельцер, Шевченко в жидівській мові, ст. 437—9 (переклади, ст. 440—44); І. Дубицький, Відгуки про Шевченка в мовах голандській, еспанській, португальській, каталонській, фінській, естонській та інших, ст. 445—32.

Рец.: 1. м. р. [М. Рудницький], Шевченко в 19 мовах. „Діло“ 1938, ч. 88 (24. IV), ст. 17; 2. Він же, Лірика Шевченка в західноєвропейських перекладах. Там же, ч. 98 (8. V), ст. 9; 3. Ševčenko in der Weltliteratur. „Prager Presse“ 1938, № 140 (31. V), ст. 8.

*787. Поезії. Упорядкував В. Барбарич. Дитвидав. Шкільна Бібліотека. [Одеса] 1938, 8^о (20×?), ст. 44. [Друк. ім. Леніна в Одесі]. 69.600 пр. (Л. Д.).

*788. Твори. Кобзарь. Том III. Поезії російською мовою. Переклав Василь Шурат. „Українська Бібліотека“. Видав Фільольогічна Секція Наукового Товариства імені Шевченка.

Том IX. Львів 1938, 8° (20×13), ст. VIII+64.
З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.
500 пр.

Зміст: [В. Сімович], Передмова, ст. V—
VII; Сліпа, ст. 1—30; Із драми „Мвкита Гайдай“,
ст. 31—43; Поминки [Тризна], ст. 44—58;
[В. Сімович], Дещо про Шевченкові поезії ро-
сійською мовою, ст. 59—64.

Видання апокрифічні.

1. (789). Катерина. Поема Т. Шевченка.
Спб. 1840, 12°, ст. 32. (К.).

Це видання очевидний міг. Досі його ніде не знай-
дено. В ніякій книгозбірні — приватній чи громадській —
окремого видання „Катерини“ з р. 1840 нема. Я переглянув
цілу низку передвоєнних каталогів різних більших бібліотек
на Україні й Московщині — міських, університетських і дер-
жавних, скрізь злибав — у тій чи іншій книгозбірні — ког-
ресь із перших видань Шевченкових творів, але ніде не
знайшов згадки за „Катерину“ 1840 р. Також П. Зайцев, що,
перебуваючи перед війною в Петербурзі, шукав це видання,
віде — ні в Публичній бібліотеці, ні в бібліотеці Академії
Наук не міг його знайти. І. Бичков, бібліотекар петербурзь-
кої Публичної бібліотеки, де в всі видання Шевченкових
творів, що виходили в тодішній Росії, та відомий рос. літера-
турознавець С. Венгеров запевняли його, що таке видання
не існує. Цієї самої думки були й директор бібліотеки Ака-
демії Наук у Спб. Е. Вольгер, бібліотекар Й. А. Орлов та ві-
домий рос. бібліограф Н. Лісовський. Вони казали, що коли б
була справжня відбитка, а не то вже окреме видання, то
мусіла б зберегтися хоча б в одній із бібліотек, що одержу-
вали обов'язковий примірник.

Завзятий збрат Шевченкових рукописів та рідких
видань його творів Іван Любов, що об'їздив цілу Україну
й Росію й оглянув велику кількість громадських та приватних
книгозборів, теж, — каже проф. Зайцев, — не натрапив на
слід цього „першого“ видання „Катерини“. А Любов зібрав
був комплект Шевченкових видань. Отож проф. Зайцев думає,
що окремого такого видання так і зовсім не було, а що
найбільше могла бути одво-дво-примірникова відбитка цієї
поем з „Кобзаря“ 1840 р. спеціально для автора, яку зро-
били йому в дарунок або за наливом складачі.

2. (790). Наймичка. Поема з рисунком
Гр. Коваленка. Чернівці 1896. (К.).

Видання теж містичне. Воно не пранотоване в жаднім
буковинським чи галицьким часописі того часу, нема його
теж у ніякій бібліотеці у Львові, ні, як інформує мене проф.
М. Гарас, і в університетській у Чернівцях. Можна б ду-
мати, що у Комарова зайшла тут помилка щодо місця ви-
ходу видання: Чернівці замість Чернігів, але й такого ви-
дання нема ні в Грінченковому списі („Видаля коштот Ів.
Череватенка“. „ЛНВ“ 1901, кв. 3, пор. ст. 194—8), ні в „Кн.
Вѣстнику“.

3. (791). Наймичка. Видання „Благотвори-
тельнаго Общества изданія общепользныхъ и де-
шевыхъ книгъ“. Спб. 1909. (Я₁).

Цього вид. нема ні в списі видаць петербурзького „Бла-
годійнаго Товариства“, ні в „Кн. Лѣтопися“; не стрічавмо
його й по бібліографічних рубрикахъ тогочаснихъ українськихъ
часописів, ані по книгарськихъ каталогахъ.

4. (792). Катерина. Нерепендя. Спб. 1902.

Див. Каталогъ книжнаго магазина редакції
журнала „Кіевская Старина“. Кіевъ 1902, ст. 31.

5. (793). Назар Стодоля. Київ 1907, 16", ст. 73.

Катальогъ Книгарні Наукового Товариства ім.
Шевченка у Львові. Додаток I. [Л. 1910], ст. 127.

Дуже сумнівно, чи були такі видання. На відомостяхъ
книгарськихъ каталогівъ безъ перевірки полягати не можна,
а тимчасомъ ніякі інші джерела їхъ не підтверджують. Дуже
можливо, напр., що ч. 793 це ніщо інше, як ч. 365. На жаль
у Львові цихъ сумнівнихъ позицій не можна перевірити.



II. Знімки (фототипії) з Шевченкових рукописів

1. Оригінальні твори

1. Автобіографія (власноручна, що лягла в основу Кулішевої перерібки, т. зв. Письма до ред. „Народного Читенія“). Явор., в додатку (усе). Уривки див. у виданнях: „Знання“, 1925, № 9, ст. 7; „Зоря“, Катеринослав 1925, № 3, ст. 12; „Радянська Академія“, К. 1935, № 4 (84), ст. 3; „Ч. Ш.“ 1935, кв. 3, за ст. 164 (окремий листок) (початок).

2. Варнак. (Поезія: „Тивяючи на чужині...“). А. У. II, 75 (17 останніх рядків; за „Малою книжкою“).

3. Великий Лях. А. У. I, 417 (уривок, 16 рядків, перед і по розділі „Три вороги“).

4. Гайдамаки. 1. 89-а ст. видання 1841 р. з власноручними поправками Шевченка. Кобзарь в пер. Ф. Сологуба, Ленинград 1934, між ст. 145—6; 2. 142-а ст. вид. „Кобзаря“ 1860 р. з такими ж поправками. А. У. I, 213.

5. Готово! Парус розпустили. Т. Шевченко. Поезія. Книгоспілка. II, 1937, між ст. 244 і 245 (усе); В. I. IV, ст. 206 (усе).

6. Думи мої, думи мої [ви мої єдині]. „Нива“, Спб. 1914, № 8, ст. 151 (16 рядків).

7. Дурні та горді ми люди. А. У. II, окремий листок між ст. 218—9 (усе).

8. Єремія. Власноруччя незабутнього українського Кобзаря.. [Відень 1863], 4^о ст. [8]. (Присвята Шафарикові, 12 рядків і початок поеми, 7 рядків); „Slovanský Přehled“ 1934, с. 2/3, ст. 36 (присвята, 12 рядків); В. І. III, ст. 51 (присвята, 12 рядків).

9. За байраком байрак. А. У. I, 511. (Від початку до „Став на самій могилі“; за „Вільшою книжкою“).

10. Заповіт. [Як умру...]. „Кієвская Мысль“ 1911, додаток № 9 (до № 56), ст. 69 (перших 8 і 4 останні рядки); „Рѣчь“ (Спб.) 1911, № 55 (26. II), ст. 3 (15 перших рядків); Гр. Гетьманець [Коваленко-Коломацький], Хто такий Тарас Шевченко. Київ 1913, ст. 3 (8 перших + 4 останні рядки); „Дзвін“ 1914, № 2, ст. 105 (теж перших 8 і 4 останні рядки); Гр. Коваленко-Коломацький, Хто такий Тарас Шевченко. Київ 1914, перших 8 рядків на титуловій картці (так само і в 3 вид. 1918 р.); „Приазовській Край“ 1914, № 52, ст. 3; „Одеській Листокъ“ 1914, ілюстр. прилож. кь № 49, ст. 2; „Одеськія Новости“ 1914, № 9276, ілюстр. прилож., ст. 2; „Глобус“ 1924, № 9, ст. 3 (усе); Т. Шевченко, Твори. I, „Рух“, 1930, окрема картка після ст. 32 (два повні варіанти); Шабльовський, Пролетарська революція і Шевченко. Х.—К. 1932, ст. 91 (усе); А. У. II, 477 (остання строфа); „Кооперативна Родина“ 1935, ч. 3, ст. 2; „Хліборобська Молодь“ 1935, ч. 3 (5), ст. 35.

11. І золотої й дорогої. А. У. II, 221 (усе; за „Вільшою книжкою“).

12. Із-за гаю сонце сходить. А. У. II, 145 (усе; за „Вільшою книжкою“).

13. Кавказ. А. У. I, 447 (уринок від „За горами гори хмарою повиті“ до „Кригою окуті“); Т. Шевченко, Кобзарь в пер. Ф. Сологуба. Ленінград 1914, між ст. 216—7; В. У. III, 119 (початок, 14 рядків).

14. Козачковському. „Кієвская Мысль“ 1914, ілюстр. додаток № 10 (до № 56), ст. 74 (уринок від

слів „Зо мною знову лихо діє“ включно до „О смерті благатн“).

15. Колись дурною головою. „Наше Слово“ (Полтава) 1928, № 4, ст. 26.

16. Колись то ще, во время оно. А. У. II, 349 (усе; за „Вільною книжкою“).

17. Кума моя і я. А. У. II, між ст. 384—5 (окремий листок; перші 10 рядків).

18. Лист до Н. М. Вілозерської 6. IX. 1860. У. А. III, між ст. 194 і 195.

19. Лист до П. Королєва 18. XI. 1842. „Лит. Наєл.“ 19/21 (М. 1935), ст. 561—2.

20. Лист до В. Лазаревського з квітня 1859. „Рус. Бібліофілль“ 1914, I, ст. 6.

21. Лист до А. Лизогуба 29. XII. 1849. А. У. III, між ст. 40 і 41; В. I. XI, 56—57.

22. Лист до М. Макарова 7. II. 1860. „Все-світ“ 1926, № 6, ст. 5.

23. Лист до Ів. Мокрицького 24. II. 1861. У. А. III, 201.

24. Лист до М. Осипова 10. IX. 1856. „Украино-Български Вєсти — Укр. Болгарські Вієсти“ (Софія) 1935, кн. 1, ст. 28 (кінець листу); „Укр. Книга“ 1937, ч. 3, окрема картка на початку (ввесь лист).

25. Лист до П. Смиренка 26. XI. 1859. У. А. III, між ст. 176 і 177.

26. Лист до Г. Тарновського 26. III. 1842. „Гаф-дамаки“, К. 1935, ст. 233.

27. Лист до Г. Тарновського 25. I. 1843. „Знанья“, X. 1925, № 9, ст. 10; У. А. III, ст. 12; Б. С. Шабльовський, Т. Г. Шевченко, К. 1934, ст. 165; В. I. XI, 22 (скрізь тільки остання сторінка з рисунком „Катерини“).

28. Лист до гр. Ф. Толєтого 12. IV. 1855. „Шевченківський Збірник“, Сорабкоп, I. К. 1924. дві картки між ст. 126 і 127.

29. Лист до гр. А. Толстої 22. IV. 1856. У. А. III, між ст. 92 і 93.

30. Лист до В. Флоревського. „Рус. Вѣд.“ 1914, № 46 (25. II), ст. 3 (в статті П. Зайцева).

31. Лист до Микити Шевченка 2. III 1840. „К. Ст.“, ст. 32 (1891, кв. 2), ст. 211—2 (додаток, дві окремі картки); В. I. XI, 14—15.

32. Ліля. „Україна“ 1925, кв. 1/2, ст. 111 (від початку включно до „Заплакала і сказала“; за автографом Чернігівського Музею).

33. Лічу в неволі дні і ночі. А. У. II, 229 (перші 24 рядки; за „Більшою книжкою“).

34. Маленькій Маряні. „Україна“ 1925, кв. 1/2, ст. 112 (усе).

35. Марія. Твори, I, „Рух“, 1930, другий бік окремої картки перед ст. 33 (1-а ред., уривок від слів „Коза напється та й пасеться“ до „Голововьку свою смутную“; за автографом Чернігівського Музею); А. У. II, 313 (титулова картка); там же, окремих листок між ст. 320—321 (2-а ред., уривок, 17 рядків, від „У бондаря чи тесляря, у Йосипа того старого...“; за автографом Чернігівського Музею).

36. Марана черниця. „Всесвіт“ 1934, № 5, ст. 3 (від „Діду, серце, голубчику“, 28 рядків); В. I. II, 165 (те саме).

37. Мені однаково. „Рѣчь“ 1914, № 54; Шевченко, Поезія. Книгоспілка, I, 1927, між ст. 422 і 423; „Будинок-Музей Шевченка“. К. 1929, ст. 29; „Знання“ 1929, № 5, ст. 18 (усе); „Пробозм“, Л. 1934, ч. 1, ст. 2 (уривок); В. I. III, 183 (усе); Історія укр. культури, вид. I. Тиктора. Л. 1937, ст. 361 (усе).

38. Москалева вриниця. (1-а ред.). „Кіевская Мысль“ 1914, ілюстр. додаток № 10 (до № 56 газети), ст. 74 (від початку, кінчаючи „Ні, дівонька вона не та“).

39. Москалева вриниця. (2-а ред.). „Кіевская Мысль“ 1914, ілюстр. додаток № 10 (до № 56),

ст. 74 (присвята Кухаренкові й початок поеми, 27 рядків).

40. Не додому вночі йдучи. А. У. II, 181—2 (з альбому Ф. Лазаревського).

41. Не видай матері. „Кіевская Мысль“ 1914, ілюст.: додаток № 10 (до № 56), ст. 74; Л. I, 494; „Всесвіт“ 1926, № 5, ст. 3. Скрізь тільки два рядки:

„І стежечка, де ти ходила,
Колючим терном поросла“.

42. Неофіти. А. У. II, 271 (присвята М. С. Щепкину і перші 16 рядків вступу до поеми; за „Більшою книжкою“).

43. Ой люлі, люлі, моя дитино. А. У. II, 149 (усе; за „Більшою книжкою“).

44. Ой маю, маю я оченята. „Стара Україна“ 1925, ч. III/IV, ст. 43 (за автографом, що був у Музеї Наук. Т-ва ім. Шевченка).

45. Ой по горі ромен цвіте. „Стара Україна“ 1925, ч. III/IV, ст. 42; „Світ“ (Львів) 1926, ч. 6, ст. 6 (скрізь за автографом, що був у Музеї Н.Т.Ш.).

46. О люди, люди небораки. А. У. II, 375 (усе; за „Більшою книжкою“).

47. Осіна. А. У. I, 465 (уривок, від слів „Росте в полі на могилі“ до „Після осіннього Миколи...“; за автографом, що був у 3-му Відділі).

48. Понад полем іде. А. У. I, 533 (остання строфа, 5 рядків, від „І мене не мине“ до кінця; за „Малою книжкою“).

49. Пророк. („Неначе праведних дітей“). Шевченко, Поезії. „Кобзар“, вид. I. Д. В. У. X. 1925, ст. 295 (перші 18 рядків, з автографу, подарованого Н. Тарновській); М. Плевако, Т. Шевченко, X. 1926, ст. 221; Поезії. „Кобзар“. Вид. 2, Д. В. У. X. 1927, ст. 295.

50. П. С. (Не жаль на злого...“). А. У. II, 101 (усе; за „Більшою Книжкою“).

51. Садов вишневий. („Вечір“). „Всесвіт“ 1926, № 6, ст. 5 (автограф, присвячений Н. Хрушові); Твори, I. „Рух“, 1930, перед ст. 33, перший бік окремої картки („Майський вечір“).

52. Самому чудно. А де ж дітись? А. У. II, 47 (усе; за „Більшою книжкою“).

53. Світе ясний! Світе тихий. А. У. II, 359 (усе; за „Більшою книжкою“).

54. Слава. („А ти задрипанко-шинкарко“). А. У. II, 295 (усе; за „Більшою книжкою“).

55. Сон. (Пома). А. У. I, ст. 365 (уривок, від слів: „Ввести тебе. Тільки знаєш“ включно до „Тебе, цяпе, й разу“; рядки 302—323); Т. Шевченко. Кобзарь в пер. Ф. Сологуба, 1934, між ст. 178—179 (від „А мене послали“ включно до „Так Бог не пускає“); В. I. III, ст. 37 (те саме).

56. Сон. („На панщині пшеницю жала“). У. А. IV, ст. 185 (з Щоденника).

57. Старенька сестро Аполона. А. У. II, 81 (Вступ до поеми; за „Більшою книжкою“).

58. Утоплена. Сторінка 19-а Кобзаря 1860 р. з власноручними поправками Шевченка: „Зеркало“ (Москва) 1911, № 9, ст. 5; „Зоря“ (Москва) 1914, № 8, ст. 8; „Новое Время“ (Спб.) № 12557, ілюстр. додаток, ст. 10; В. I. II, 225.

59. Холодний Яр. Т. Г. Шевченко, Кобзарь в пер. Ф. Сологуба, 1934, між ст. 228—9; В. I. III, ст. 133 (початок, 16 рядків)

60. Художник. „Річч“ (Спб) 1911, № 55 (26. II), ст. 3 (початок); „Україна“ 1925, кн. 1/2 (11), ст. 22 (сторінка з повісти).

61. Царі. (V: „Бодап кати їх поспинали“). Є. С. Шаблювський, Т. Г. Шевченко. К. 1934, ст. 231.

62. Чернець. („У Києві на Подолі“). А. У. II, 41 (перші 20 рядків; за „Більшою книжкою“).

63. Чи ви ще зійдетеся знову. Кобзарь. К. 1899, таблиця перед титуловою карткою.

64. Ще як були ми козаками. („Полякам“). А. У. II, ст. 37 (перші 24 рядки; з автографу, присвяченого С. Незабитовському).

65. Щоденник. У. А. IV, ст. 5 (перша сторінка); ст. 107 (останні рядки запису 26. IX і перші 27. IX з рисунком „безобразного чудовища“); 131 (портрет Герцена й частина запису під ним з 12. XII); 165 (ст. 85 Щоденника); Є. С. Шабльовський, Пролетарська революція і Шевченко. Х.—К. 1932, ст. 121 (рисунок „безобразного чудовища“ між рядками записів); Він же, Т. Г. Шевченко, К. 1934, ст. 211 (сторінка щоденника з портретом Герцена); „Гайдамаки“, К. 1935, ст. 135 (4 рядки з запису 1. VII 1857); Журнал (Щоденник). К.—Х. 1936, окремий листок між ст. 140 і 141 (рис. „чудовища“ з кількома рядками вгорі і вдолі).

66. Якби ви знали, паничі. А. У. II, окремий листок між ст. 244—245 (перші 20 рядків; за „Малою книжкою“).

67. Явсь-то йдучи уночі. Є. Шабльовський і Шевченко і російська революційна демократія. К. 1935, ст. 87 (автограф 1860 р.; від початку, кінчаючи словами „Коло апостольської брами“); А. У. II, окремий листок між ст. 380—381 (перша сторінка).

68. Я не нездужаю, нівроку. Є. С. Шабльовський і Т. Г. Шевченко. К. 1934, ст. 245; Він же, Шевченко і російська революційна демократія. Київ 1935, ст. 69; А. У. II, 299 (усе; за „Більшою книжкою“).

2. Чуже, переписане чи підписане Шевченковою рукою.

1. Мотто до „Неофітів“ (з Ісаїї). А. У. II. 270.

2. Мотто до збірки „Три літа“ (з Бремїї).
А. У. I, окремий листок перед ст. 343.

3. Ой п'яна я, п'яна. Народня пісня (альбом
Ф. Сулієва). „Рус. Бібліофилъ“ 1914, I, ст. 5.

4. Посвідка 3-му Відділові про одержання
портфелю з рисунками (29. I. 1859). „Глобус“ 1925,
ч. 5, ст. 106 і 1926, № 5, ст. 102.



III. ФАЛЬСИФІКАТИ Й ПЕРЕРІВКИ ШЕВЧЕНКОВИХ ТВОРІВ

1. **Марія.** Михайло Лободовський. Перéглядъ поэмы „Марія“ Тараса Грыгоровыча Шевченка, напечатанной у Кобзарі 1907 року і тажъ такы поэма по четвертому чыемусь рукопысу. Роба Михайла Лободовскаго. Харьковъ, 1910, 8^о, ст. 72+(2).

Фальсифікат.

Зміст: [Вступ], ст. 1—30; Марія, ст. 31—68; [Післяслово], ст. 68—72+(2).

Література: 1. А.н. Василько (Ніковський). Замах на Шевченка. „Рада“ 1910, ч. 169 (28. VII/10. VIII), фел.; 2. С. Єфремов. З нашого життя. „Рада“ 1910, ч. 172 (31. VII/13. VIII), фел.; 3. Кавъ исправляють Шевченка. „Южный Край“ 1910, № 9985 (11. V); 4. М. Лободовскій, Отвѣтъ нашимъ оппонентамъ. „Тавричанянь“ (Симферополь) 1910, № 313/314; 5. С., Грубий фальсифікат. „Рада“ 1910, ч. 164 (22. VII/4. VIII), ст. 4.

2. **Сирота.** [На Великдень на соломі]. А. Волошинъ, Азбука и первая читанка. Будапешть [1913], ст. 94—95 та в дальших вид., як от: Азбука карпато-руського и церковно-славянскаго чтенія. 6-е изд. Ужгородъ 1920 (на обкл. 1921), ст. 98 або його-ж, Читанка для II. классы народныхъ школь. Ужгородъ 1921, ст. 75.

Перерібка.

IV. ЧУЖІ ТВОРИ ПРИПИСУВАНІ ШЕВЧЕНКОВІ

1. Безталання. „Основа“ 1861, кн. 11/12, ст. 9—10. Вірш Невідомого (О. Афанасієва-Чужбинського).

2. В альбом. („Ти якось так собі“). Кобзар, т. II, Прага 1876, ст. 73; Поезії. Женева 1890, ст. 73, „Кобзар“, ред. О. Огоновського, т. I. 1893, ст. 192.

Література: Примітка О. Огоновського. „Кобзар“ I, Л. 1893, ст. 303—4.

3. Гарно твоя кобза грас. (Вірш Афанасієва-Чужбинського, присвячений Шевченкові). „Правда“ 1876, ч. 4, ст. 125; „Кобзар“, т. II. Прага 1876, ст. 73—4; Поезії. Женева 1890, ст. 74—5.

4. Дялюсь я на небо — та й думку гадаю. (Вірш М. Петренка). „Правда“ 1876, ч. 4, ст. 127.

5. Дівочька правда. „Основа“ 1861, кн. 11/12, ст. 12. Вірш Невідомого (О. Афанасієва-Чужбинського).

6. До сестри. („Не питай моїх ти пісень, сестро моя мила“ — вірш Ол. Псьолівни). „Кобзар“. Спб. 1884, ст. 98; „К. Ст.“, т. 11 (1885, кн. 3), ст. 522 (у статті Ф. Камінського); „Ватра“, альманах. Стрий 1887, ст. 11; „Кобзар“, К. 1889, ст. 553; „Зоря“ 1892, ч. 14, ст. 275; „Кобзар“, ред. О. Огоновського, т. I. 1893, ст. 191; „Кобзар“. К. 1894, ст. 256—7; Поезії, ред. Романчука, 1902, ст. 677; Н. М. Каринській, Историческая Хрестоматія по древне-церковно-славянському и русскому языкамъ. Петроградъ 1914, ст. 68—9.

Література: Ф. Каминській, Еще щепотка на могилу Шевченка. „К. Ст.“ т. XI (1885

кн. 3 (Л), 522—6; В. Лукич. „Вагра“ 1887' ст. 11 (примітка до вірша, за Камінським); Кн. В. Н. Репніна, Къ біографіи поета Т. Г. Шевченка. „Рус. Архивъ“ 1887, т. 2, кн. 6, ст. 258; О. Огоновський, Історія літератури руської. „Зоря“ 1888, ч. 3, ст. 50 й окреме вид., т. II, часть 2, Львів 1889, ст. 472; Р. С., Причинокъ до біографіи Тараса Шевченка. „Зоря“ 1889, ч. 2, ст. 36 (проти думок Камінського та Огоновського, за словами Репніної); О. Колесса, Дві мало знані поезії Т. Шевченка. „Зоря“ 1892, ч. 14, ст. 275—6; О. Огоновський, Примітка до вірша. „Кобзар“, I, Д. 1893, ст. 303 (обстоє авторство Шевченка); Н. И. Стороженко, Свячена вода, стих. А. И. Пьволь. „К. Ст.“, т. 44 (1894, кн. 2), ст. 323—4 (пор. ст. 324); Ю. Романчук, Поезії Шевченка, Л. 1902, ст. 677 (в заввазі до вірша готов таки бачити в ньому твір Шевченка).

7. Думка. („Якранок осипле квіточки росю“). Вірш Невідомого (О. Афанасієва Чужбинського). „Основа“ 1861, кн. 11/12, ст. 14—15.

Література: (до чч. 1, 5 і 7): 1. Заввага Ред. „Основа“ 1861, кн. 11/12, ст. 16; 2. Н. Захаровъ, Библиографическая замѣтка. „Основа“ 1862, кн. 10, ст. 93—4.

8. Не журюсь я, а не сниться. А. [Афанасієв] Чужбинскій, Воспоминанія о Шевченкѣ. „Рус. Слово“. Спб. 1861, № 5 і окрема відбитка. Спб. 1861. ст. 33, а також Собр. Соч. т. VI Спб. 1891, ст. 445; Чалий, 160; „Кобзар“, ред. О. Огоновського, т. II, 1893, ст. 229—30; Поезії, ред. Романчука, 1902, ст. 76; Твори, ред. Романчука, т. I, 1907, ст. 495 (у видавні 1912 р. вже нема!).

Література: Згадані вище спомини Чужбинського.

9. І драгуни і піхота. „Рус. Курьеръ“. М. 1869 (у статті Українця); „Одесскій Вѣстникъ“ 1889, № 80; „Елисаветградскій Вѣстникъ“ 1889, № 60; „К. Ст.“ т. 25 (1889, кн. 4), ст. 242, библиограф.

там же, кн. 5, ст. 618, док.; „Бесѣда“ (Львів) 1889, ч. 7 (1/13. IV), ст. 85; „Червоная Русь“ (Львів) 1889, № 62 (19/31. III), ст. 3.

Література: М Кома ровъ, По поводу одного стихотворенія, приписуваемаго перу Т. Шевченка. „К. Ст.“, т. 25 (1889, кн. 5), ст. 618—21, док.

10. Лист до кн. В. Репніної з 1845 р. [Д. М. Єфімова]. „Рус. Прописки“, т. II. М. 1916. ст. 256—8 (подав М. Гершензон — разом із „автографом“); „Н. М.“ 1918, кн. 1, ст. 157—8 (передрукував П. Зайцев у статті „Новий лист Т. Шевченка“)

11. Ой у саду, у саду гуляли ковшки. Народня пісня. Н. Стороженко, П рвые четыре года ссылки Шевченка. „К. Ст.“ т. 23 (1888, кн. 10), ст. 13 (передрук у пого збірці „Изъ области литературы. Москва 1902, ст. 437); по укр. Першій чотыри роки заслання Шевченка, „Зоря“ 1889, ч. 6/7, ст. 92; „Оренбургскія Губернскія Вѣдомости“ 1888; Г. П. Доценко, Нѣскольکو словъ о Т. Г. Шевченкѣ. „К. Ст.“, т. 40 (1893, кн. 2), ст. 260; „Кобзар“, ред. Огоновського т. II, 1893, ст. 57; „Поэзии“, ред. Романчука, 1902, ст. 114; „Твори“, ред. Романчука, т. II, 1907 і 1912, ст. 494; „Кобзар“, ред. І. Франка, т. II, 1908, ст. 245.

Література: Згадана вище стаття Доценка.

Пор. також примітку Романчука до вірша („Твори“ II, ст. 494).

12. Полуботко. („Віа вітер, віа бушні“). „Кобзар“, т. II, Прага 1876, ст. 76—7; „Кобзар“ ред. О. Огоновського, т. I, 1893, ст. 248—9.

Як Шевченків, підклав цей вірш під ноту В. Везкорова а я ня й, див. Каталог Шевченківської вистави. Львів 1920, ст. 21.

Література: В примітці до вірша О. Огоновський обогоює авторство Шевченка, пор. „Кобзар“ I, Л. 1893, ст. 308—9.

13. Славянам. (Діти Слави). [Вірш М. Костомарова]. „К. Ст.“, т. 59 (1897, кн. 10), ст. 2—5; „Зоря“ 1897, ч. 22, ст. 432—3.

Література: Гр. Коваленко, Чи справді Т. Шевченко написав вірші „Славянамъ“? „Зоря“ 1897, ч. 22, ст. 438—9; Др. Іван Франко, Чи справді Шевченко написав вірші „Славянамъ“? „Зоря“ 1897, ч. 23, ст. 455—6; В. Науменко, О стикотворенні „Славянамъ“, приписанномъ Т. Шевченку. „К. Ст.“, т. 66 (1899, кн. 7), ст. 1—3, док.; Н. Стороженко, „Славянамъ“. „К. Ст.“, т. 59 (1897, кн. 10), ст. 1—2 (передмова до вірша) й по укр.: „Зоря“ 1897, ч. 22, ст. 432; Він же, Письмо къ редактору „Київско́й Старини“ о стих. „Славянамъ“. „К. Ст.“, т. 67 (1899, кн. 12), ст. 123—5, док.

14. **Та головонька моя бідна.** Народня пісня. „Нова Громада“ 1906, VIII, 113; Доман. § 184. „К. Ст.“, т. 94 (1906, кн. 11/12), ст. 527, або ст. 328 окремої відбитки; „Кобзар“ ред. І. Франка, т. II, 1908, ст. 341; Повний збірник творів ред. Д. Дорошенка, 1914, ст. 281; Твори, ред. Б. Лепкого, II, ст. 289 і 636; Повне видавця творів, ред. Б. Лепкого, т. II, ст. 645.

15. **Титарівна біля криниці.** („Повіт, вітре, понад ярм“). „Україна“ 1907, кн. 7/8, ст. 10—11; „Кобзар“ ред. І. Франка, II, ст. 105; Повний збірник творів, ред. Д. Дорошенка, 1914, ст. 198; Твори, ред. Б. Лепкого, II, 99; Повне вид. творів, ред. Б. Лепкого, II, 455.

16. **Ще не вмерла Україна.** (Укр. нац. гимн, слова П. Чубинського). „Мета“ 1863, ч. 4 (грудень), ст. 271—2; Шевченко, Поезії, т. II, Л. 1867, ст. 66—7.



ДОПОВНЕННЯ.

До ч. 8 (ст. 22): **Никита Гайдай.**

Передрук: „К. Ст.“ т. XIX (1887, кн. 10),
ст. 277—88.

До ч. 33 (ст. 36):

[6.050 пр.] в тім 50 на велеловому папері.

До ч. 33 (ст. 38):

Іст. вид.: під О. Кониський додатки:
Шевченко, II, 329—34.

До ч. 34 (ст. 39):

Передруки: 5. Хустина. „Слово“
(Львів) 1862, ч. 12 (10/12 III), ст. 46—7, фел.

До ч. 41 (ст. 42):

Цензурний дозвіл (Ф. Рахманінов)

До ч. 42 (ст. 42):

Відзяв (ворожий): Свящ. Левъ Крамарен-
ковъ. „Домашняя Бесѣда для народнаго Чтенія“
(Спб.) 1861, вып. 12 (25. III), ст. 234—7 (Жур-
нальныя замѣтки).

До ч. 47 (ст. 47):

7. Чернець. „Вечерницѣ“ 1863, ч. 3 (17. I),
ст. 17—18.

До ч. 65 (ст. 53):

після: Я. II, 366—7 додатки: (л. 37).

До ч. 139 (ст. 69):

Іст. вид. додатки: 15. Н. Ш[угуров],
Свѣдѣнія по вопросу о мѣстѣ погребенія Т. Г. Шев-
ченка и о первомъ посмертномъ изданіи его со-

чиненій. „К. Ст.“ т. 64 (1889, кн. 2), ст. 174—84
(про наклад на ст. 179).

До ч. 160 (ст. 88):

Іст. вид. під А. Русо в після 28 додати:
Він же, Лист до Огоновського з 8. VIII. 1890.
„Студії з поля суспільних наук і статистики“,
НТШ, т. V. Л. 1938, ст. 76; в позиції 29 перед:
Твори Марка Вовчка додати: „Зап. Іст. Філ.
ВУАН“ VII/VIII, 382—4.

До ч. 172 (ст. 98):

Іст. вид. додати: IV. Ив. Франко, „На-
ближаючий ся 25-тій роковини смерті“ [Шевченка].
„Зоря“ 1886, ч. 4 (15/27. II), ст. 63 та „Стерео-
типове видане „Кобзаря“ Т. Шевченка“. Там же,
ч. 15/16 (8/20. VII), ст. 271.

До ч. 173 (ст. 98):

Опис рук.: С. Єфремов, „Україна“ 1925,
кн. 1/2, ст. 22—3.

До ч. 175 (ст. 99):

„Луна“ дозволена цензурою 17. III. 1881.

До ч. 247 (ст. 115):

Іст. вид.: Літературный процессъ. (О са-
мовольномъ изданіи Уточкина). „Одесскій Вѣст-
никъ“ 1889, № 276 (Д.).

До ч. 268 (ст. 124):

Наклад: 2.000 пр.

До ч. 342 (ст. 144):

Видавництво В. И. Гурта провадив Гнат Хот-
кевич на спілку з Василем Шваєвим. (Інфор-
мація Ю. Колларда).

До ч. 348 (ст. 146):

У Кониського початок поезії помилково: „Воз-
стань, пророче“, замість: Восплач.

До ч. 353 (ст. 147):

Ред. І. додати: та „Шевченко вь опалѣ“.
„К. Ст.“ т. 80 (1903, кн. 2), ст. 87;

До ч. 362 (ст. 150):

Наклад: 10.000 пр.

До ч. 420 (ст. 169) та до ч. 688 (ст. 282):

При „Думи мої“ додати: [лихо мені з вами].

До ч. 436 (ст. 174) та до ч. 462 (ст. 180):

При „Хустина“ додати: [„У неділю не гуляла“].

До ч. 464 (ст. 182):

Наклад: 3.000 пр.

До ч. 550 (ст. 196):

Наклад: 100.000 пр. (Подав П. Зайцев).

До ч. 572 (ст. 200):

Наклад: 40.000 пр. (Подав П. Зайцев).

До ч. 586 (ст. 205):

В-во „Всесвіт“ провадив В. Королів

До ч. 627 (ст. 215):

В-во „Світ Дитини“ провадить М. Таранько.

До ч. 671 (ст. 228):

Зміст: ст. 264—87 Сліпий; ст. 374—416
Осика.

До чч. 699 і 717:

Редакторів багато допомагав др. Я. Гордівський.

До ч. 702 (ст. 236):

Зміст, додати: Панове субскрибенти,
ст. 384.

До ч. 778 (ст. 263):

Москалева криниця — додати: („Не
на Україні, а далеко“).

Після ч. 783 (ст. 264) вставити :

*783. а. Кобзар. Дитвидав. Шкільна бібліотека. [Одеса?], 1938, 8^о. 21.000 пр.

Пор. „Літ. Газ.“ 1938, № 33 (18. VIII), ст. 4.

На ст. 270 до ч. 10 додати після „Глобус“:

„Молодий Більшовик“ (Харків) 1925, № 3, ст. 52 (усе).

Наприкінці мушу скласти додатково свою ширю подяку ще отсім особам, що так чи інакше допомагали мені в моїй праці: В. Гуцулякові у Вільні, Є. Гловинському у Варшаві та О. Кондратчукові у Львові за розпуккування видань; др. В. Щурагові за вказівку статті о. Л. Крамаренка про Шевченів Буквар; проф. І. Галушчинському, А. Жукові, д-р. Ів. Криловському, др. В. Сімовичеві у Львові та Я. Ткачеві у Станіславові за інформації про наклади або поміч при їх виявлюванні, а своїй дружині Софії й донці Галушці за поміч при укладанні покажчиків.

У. РІЧЕВИЙ ПОКАЖЧИК ВИДАНЬ*).

I.

Збірні видання творів.

Збірник творів. Друк. Балашова — 194, 195.

Повна збірка творів. „Сяйво“ — 668, 686.

Повне видання творів. Укр. Накладня — 579 (I), 580 (II), 601 (III), 602 (IV), 603 (V).

Повне видання творів. Укр. Науковий Інститут — 740 (II), 749 (III), 775 (IV), 750 (VI), 741 (VII), 765 (VIII), 766 (IX), 767 (X), 751 (XI), 776 (XII), 768 (XIV), 786 (XV).

Повне зібрання творів. Академія Наук України — 752 (I), 777 (II).

Повне зібрання творів. Всеукр. Академія Наук. — 702 (III), 669 (IV).

Повний збірник творів. Ред. Д. Дорошенка. — 489.

Собраніє сочиненій. „Копейка“ — 509.

Твори. Вид. Яковенка. — 428, 429 (I), 430 (II).

Твори. „Просвіта“. [Вид. 1. — 353]; вид. 2 — 376 (I), 377 (II); вид. 3. — 443 (I), 444 (II).

Твори. НТШ. — 381 (I), 382 (II), 788 (III).

Твори. Укр. Накладня. — 565 (I), 581 (II), 582 (III).

Твори. СіМ. — 643 (I), 644 (I).

Твори. „Рух“. — 727 (I), 728 (II).

Твори. ЛіМ. — 737.

II.

Збірні видання поезій.

I. Кобзарі.

Кобзар. Друк. Балашова — 194, 195, 225.

„ Вид. „Гай“ — 5¹³, 594.

„ Вид. Гайдебурова — 375.

„ Вид. Гамалія — 291, 291.

„ ДВУ. — 609, 612, 659; ред. Айзенштока й Плевака: [641, 670], 716, 730, 734.

„ Держ. Літ. Вид. — 770.

„ Дитвидав — 761.

„ Вид. Дитяча Бібліотека. ДВУ. — 663.

„ Вид. „Д'ятель“. — 466.

„ Вид. „Дніпросоюз“. — 591.

„ Вид. „Друкар“ — 519, 520, 572.

*) Арабські цифри показують числа видань; у квадративих дужках — додатки від автора (з інших рубрик, тощо).

- Кобзар.** Вид. Драгоманова — 169, 171, 172.
- „ Вид. Іогансона — 254.
- „ Вид. Іогансона — Бонадурера — 440, 441.
- „ Вид. Книгарні НТШ — 699, 717.
- „ Вид. Кожанчикова — 139.
- „ Вид. Калугина — 546.
- „ Вид. ред. „Кіевская Старина“ — 334, 335, 343.
- „ Вид. „Книгоспілка“ — 658, 679, 697, 698, 714, 715.
- „ Вид. „Криниця“ — 457, 460, 521.
- „ Вид. Кубанського Обласного Союзу С. Х. Кредит. Товариств — 547.
- „ Вид. Кубанського Центрального Союзу установ дрібного кредиту — 573.
- „ Вид. ЛіМ — 731, 736; [ілюстрації В. Седляра] 727, 742.
- „ Вид. Г. Маркевича — 522.
- „ Вид. П. Мартоса I; [461].
- „ Вид. В. Нагірного [„Діла“] — 196.
- „ Вид. НТШ, ред. О. Огоновського — 277 (I); 278 (II); ред. О. Кониського — 303 (III), 327 (IV); ред. Г. Франка — 381, 382.
- „ Вид. Общества ім. Шевченка та Благотворительного Общества — 374, 378, 379.
- „ Вид. Одеського Укр. Секретаріату — 571.
- „ „Основа“ 1861-2 — 47, 63.
- Кобзар.** Вид. В. Охримовича (латинкою) — 462.
- „ Państwowe Wydawnictwo książek szkolnych — 783.
- „ Вид. празьке — 159, 160.
- „ Вид. „Пробужденіє“ — 407, 408.
- „ Вид. „Просвіта“ (Віннігер) — 552.
- „ Вид. тов. „Просвіта“ (Львів) — 292, 304.
- „ Вид. „Радянське Село“ — 680.
- „ Вид. Руське (Укр.) Т-во Педагогічне — 268, 328, 362, 465, 610.
- „ Вид. „Рух“ — 548.
- „ Вид. Семеренка — 33.
- „ Вид. „СіМ“ — 643.
- „ Вид. Союзу Визволення України — 463, 507.
- „ Вид. Союзу Споживчих Товариств Кременчуцького району — 592.
- „ Вид. „Сяйво“ — 650, 668.
- „ Вид. Укр. Книгарні в Херсоні — 550.
- „ Вид. Укр. Накладні — 565, 574, 580, 581, 601.
- „ Вид. Укр. Видавництва в Катеринославі (Січеславі) — 549, 575, 611.
- „ Вид. „Укр. Слова“ — 620.
- „ Вид. „Універсальна Бібліотека“ — 739.
- „ Вид. Учительської Громади — 464.
- „ Вид. Холмушина — 404, 405, 439, 467.

- „ Вид. „Час“ — 637, 649, 651, 652, 660, 661, 662.
 „ Вид. Яковенка — 385, 406, 428, 429, 445, 551.
 „ Вид. „Шкільна бібліотека“ — 783 а.
 „ (ст. 285).

Ілюстрований Кобзарь (Микешина) — 315, 316, 317.

Чигиринський Кобзар — 17, 142, 143; [740].

2. Поезії. Поезія.

Поезії. Вид. Академії Наук України — 752 (I), 777 (II).

„ ДВУ, ред. Айзенштока — Плевака — 641, 670.

„ „Просвіта“ (Львів) — (ред. Романчука) 353; 376, 377; 443, 444.

„ „Рух“ — 727.

„ Вид. Сушкевича — 140, 141.

„ Укр. Наукового Інституту — 740, 749, 775.

Поезія. „Книгоспілка“ — 671, 672.

„ „ЛіМ“ — 742.

III.

Дрібні збірки поезій.

1 Малі Кобзарі, Кобзаріки.

Кобзар (для дітей) див.: Кобзар Руського (Укр.) Педагог. Т-ва.

Кобзар для молодіжи. Видавничої Спілки Укр. Учителства — 386.

Кобзар-метелик. „Сині дзвіночки“ — 762.

Маленький Кобзар:

— „Благодарительное Общество“ — 409.

— „Відродження“ — 523, 524, 525, 555, 556, 557.

— „Руська Бесіда“ — 654.
 — „Селянська Самоосвіта“ — 558.

— Укр. Видавництво в Катеринославі — 578.

Маленький Кобзарь.

— „Школьная Библиотека“ — 410.

Малій Кобзар.

— Баришпільської Учительської Спілки — 559.

— „Бистриця“ — 720.

— „Вік“ — 340.

— Дитяча Бібліотека. ДВУ — [663], 718, 719.

— „Діточа бібліотека“ — 627.

— „Діточі читанки“ — 596.

— Кременецького Повітового Союзу Кооперативів — 621.

— Państwowe Wydawnictwo książek szkolnych — 771.

— „Русалка“ — 721.

— „Укр. Учитель“ — 411.

Кобзарик. Вид. „Нашим Дітям“ — 446, 553.

„ Херсонський — 595, 613.

2. Збірки інших назв.

Думи і пісні. — Укр. Друкарська і Вид. Спілка (Нью-Йорк) — 540.

Думки. „Укр. Слово“ — 618.

Збірник дрібних віршів. Вид. Яковенка. — 396.

Збірник дрібних віршів про Україну та Козацтво. Вид. Яковенка — 397.

Вибір „Із Кобзаря“. [Т. Шевченкові в 102 роковини]. — 508.

Вибір з Кобзаря. М. Савицька, Т. Шевченко. — 535.

Дещо з Кобзаря. Харьковское Общество распространения грамотности — 341.

- Думки і пісні. З Кобзаря. „Едитор“. — 394.
- Думки та пісні Кобзаря. „Вік“ — 360.
- Кобзарський Гостинець — 34.
- Поезії. Бібліотека „Зорі“ — 228, 235.
- Поезії. „Час“. Ювілейна серія — 490—496.
- Поезії. „Лчідка“ — 640.
- Поезії. Дитвидав — 787.
- Вибір поезій. Укр. Студ. Союз — 452.
- Вибір поезій. [Т. Шевченко вчитель і пророк] — 780.
- Вибрані поезії. Держ. Літ. Вид. — 754.
- Заборонені поезії. Укр. вид. у Катеринославі — 512.
- Збірка поезій, які раніше заборонялися до друку — 516.
- Поезії заборонені в Росії — 266.
- Революційні поезії. Всеукр. Держ. Вид. — 617.
- Поєми. [Памятка 100 літніх роковин] — 497.
- Поєми. Держ. Літ. Вид. — 778.
- Історичні поєми. „Загальна Книгозбірня“ — 455, 608.
- Політичні поєми. „Загальна Книгозбірня“ — 642.
- Три поєми. Укр. Накладня — 567.
- Три поєми. „Нар. бібліотека“ (Фрайштадт) — 566.
- Стихотворення. „Жаворонок“ — 450.
- Нові стихотворення — 23, 774.
- Вибір з творів. [А. Воронець. Т. Шевченко] — 628.
- Вибрані твори. Всеукр. Держ. Вид. — 606.
- Заборонені твори. „Просвіта“ (Лубні) — 513.
- Збірник творів. Вид. Повітового Відділу Нар. Освіти (Умань) — 589.

IV.

Російські твори.

- 1 Збірне видання оригінальних творів.
- Поєми, повѣсти и рассказы — 249.
2. Укр. переклади повістей та оповідань.
- „Вік“ — 346, 347; НТШ — 327; ред. Д. Дорошенка — 489; „Рух“ — 728; „Сім“ — 644; „Сяйво“ — 686; Укр. Накладня — 602, 603; „Укр. Слово“ — 622, 623; Укр. Науковий Інститут — 741, 765, 766; „Час“ — 633, 647.

V.

Щоденник.

(Дневник, Журнал, Записки, Щоденні Записки).

1. Оригінал:

„Academia“ — 729; Держ. Літ. — Вид. 756; „Основа“ — 44, 62; „Пролетарий“ (ред. Айзенштока) — 635; Укр. Академія Наук — 669; Яковенка — 430; дрібні уривки — 584, 724, 744.

2. Укр. переклади:

Білецького, вид. Укр. Наук. Інституту — 767; Зелінської („Сім“) — 644; Кониського (НТШ) — 303, („Правда“) — 275, 289; Лепкого (Укр. Накладня) — 582, 602; Плевака („Книгоспілка“) — 632; Романчука („Просвіта“) — 377, 444; дрібні уривки — 624, 710.

VI.

Листування.

Укр. Академія Наук — 702; Укр. Накладня — 579;

Укр. Науковий Інститут 751; Яковенка — 430.	Думки про Бога, людей і У- країну („Шевченкова криниця“) — 619.
VII.	Думки про мистецтво — 569, 587.
Вибрані думки з творів.	Золоті слова — 272
Добірні думки — 648.	Слова правди і науки — 313.

VI. АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ТВОРІВ.

(Чорні цифри — першодруки; курсивні цифри — окремі видання; зазначені зірочкою — наголовки не Шевченкові).

I. ПОЕЗИ.

- А нумо знову віршувать — 139,₁; 382.
- А ти, задрипанко-шинкарко (А ти циндро-орандарко) диви: Слава.
- А ти, пречистая, святая — диви: Муза.
- Бандуристе, орле сизий — див.: Маркевичу Н.
- Барвінок цвів і зеленів — див.: Макарову Н.
- Бодай кати їх постинали — див.: Царі, V.
- Буває в неволі іноді згадаю — 139,₂; 608 (диви ще: „Не знаю, як тепер ляхи живуть“).
- Буває іноді старий — 139,₃; 492.
- Бували воїни і військовій свари — 160,₁; 169,₁; 512, 515, 617.
- Було колись — в Україні див.: Іван Підкова.
- Було роблю що, чи гуляю — 139,₄.
- Бють пороги, місяць сходить диви: До Основ'яненка.
- Барнак („Тиняючи на чужині“) — 139,₅; 158, 382, 387, 388.
- Великий Льох — 141 (ст. 72), 144, 505, 510, 512, 567, 642.
- Великомученице кумо — див.: N. T.
- Веселе (Весінне) сонечко ховалось — диви: Костома-рову Н.
- Вечір — диви: Садок вишне-вий.
- Випеш чарку — 140.
- Відьма („Молюся, знову упо-ваю“) — 61, 156, 389, 453, 696.
- Вітер в гаї нагинає [Оксані Коваленко] — 47,₁₂.
- Вітер в гаї не гуляє — диви: Утоплена.
- Вітре буйний — 2, 33, 171.
- В неволі, в самоті немає — 63,₆₅; 754.
- В неволі тяжко, хоча й волі — 47,₁₉.
- В непробудимому Китаї — диви „Саул“.
- * Вночі — диви: „Випеш чарку“.
- Вночі і ожеледь і мряка. [У-ривок із „О люди, люди небораки“] — 47,₁₆; 139,₆.
- Во дні фельдфебеля-царя — диви: Юродивий.
- Возлюбленику муз і грацій — диви: Неофіти.
- Во іудеї во дні они — 139,₇, 617.

- В Пугивалі граді, вранці рано — диви: Плач Ярославни.
- Все йде, все минає і краю не має — диви: Гайдамаки.
- Все упованіє моє — диви: Марія.
- Г 3. {Ганні Закревській} („Немає гірше, як в неволі“) — 34.^а
- Гайдамаки — 3, 4 (ст. 18, 19), 33, 43, 147, 172, 238, 301, 325, 390, 490, 506, 536, 537, 538, 539, 568, 585, 607, 675, 711, 745, 755.
- Гамалія („Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі“) — 14, 29, 33, 171, 391, 392, 455, 497, 541, 586, 608.
- Гимн черничий („Удар, громе, над тим домом“) — 160,^а, 169,^а, 512, 703, 704.
- Гоголю Н. („За думою дума роєм вилітає“) — 23,^а; 63,^а; 642.
- Гори мої високі — диви: Сон.
- Готово! Парус розпустили — 139,^а (і ст. 67).
- Давид, святий пророк і цар — диви: Царі, II.
- Давидові псалми — диви: Псалми Давидові.
- Давно це діялось колись — диви: Титарівна.
- Девята сестро Аполона (Царі, I) — 160,^а.
- Дівичій ночі („Розплелася густа коса“) — 366, 381.
- Дівча любе, чорнобриве — 139,^а.
- Добро, у кого є господа — 139,^а.
- * До зорі — диви: „Зоре моя вечірняя“ (вступ до „Княжни“).
- Доля („Ти не лукавила зо мною“) — 34,^а; 690.
- До мертвих і живих і т. д. — диви: I мертвим і живим...
- До Основ'яненка („Бють пороги, місяць сходить“) — 1,^а; 17,^а; 33; 142,^а; 171, 398, 462.
- Думи мої, думи мої, ви мої єдині — 139,^а.
- Думи мої, думи мої, лихо мені з вами — 1,^а (ст. 15 і 16); 17,^а; 33; 142,^а; 171, 420, 688.
- Думи мої молодії — диви: Невольник.
- Думка („Нашо мені чорні брови“) 1,^а; 17,^а; 33; 142,^а; 171, 492.
- Думка („Тече вода в синє море“) — 7, 33.
- Думка („Тяжко-важко в світі жити“) — 9, 33, 171.
- Дурні та гордіі ми люди — 372.
- Єретик або Іван Гус — 47,^а,^а (і ст. 47); 136 (уривок), 146, 367, 395, 454, 511, 570, 588, 655, 656, 691, 694, 712, 781.
- За байраком байрак — 139,^а.
- Заворожи мене, волохве — диви: Пустка.
- За горами гори, хмарами повіті — диви: Кавказ.
- За думою дума — диви: Гоголю.
- Закувала зозуленька — 63,^а.
- Запалили у сусіда — диви: Єретик.
- Заповіт („Як умру, то поховайте“) — 23,^а; 169,^а; 462, 494, 512, 514, 515, 523, 612, 617, 642, 692, 693.
- Заросли шляхи тернами — 139,^а (і ст. 68).
- За сонцем хмаронька пливе — 47,^а.
- Заступила чорна хмара — 139,^а (і ст. 68), 455, 608.
- Зацвіла в долині — 63,^а; 169,^а; 492.
- За що ми любимо Богдана — 636.

- Згадайте, братія моя — 63,⁵⁵.
 Зійшлись, побрались, поєдна-
 лись — 47,²⁰.
 Злочинаючих спина (Мо-
 литви, 3) — 45.
 Зоре моя вечірняя (вступ до
 „Княжни“) — 34,⁷, 491.
 Зперед світа до вечора — ди-
 ви: Плач Ярославни.
 І Архімед і Галилей — 160,¹⁴;
 512, 617.
 І багата я — 30.
 Іван Гус — диви: Єретик.
 Іван Підкова („Було колись
 — в Україні) — 1,⁷; 17,⁶;
 33; 46; 142,⁶; 171, 398, 427,
 455, 462, 497, 541, 608.
 І виріс я на чужині — 139,¹⁸;
 169,⁶; 692.
 І день іде, і ніч іде — 47,¹⁷.
 І день не день, і йде — не йде
 — диви: Три літа.
 І досі сниться — під горою —
 47,⁴⁰.
 І живим і мертвим і ненаро-
 дним землякам моїм —
 диви: І мертвим і живим...
 Іза гаю сонце сходить —
 139,¹⁹.
 І знов мені не привезла —
 139,²⁰.
 І золотої, й дорогої — 139,²¹;
 777.
 Із „Слова о Полку Ігоревім“
 — диви: Плач Ярославни.
 І мертвим і живим і ненаро-
 дним землякам моїм в
 Україні і не в Україні,
 моє дружнєє посланіє („І
 світає і смеркає“) — 23,⁶
 (і ст. 34); 47,³³ (урибок);
 169,³ 393, 518, 642.
 І небо невмите і заспані фи-
 лі — 47,³³.
 І поживе Давид на світі —
 диви: Царі, III.
 Іржавець („Наробили колись
 шведи“) — 139,²²; 455,
 600, 608.
 І світає, і смеркає — диви: І
 мертвим і живим.
 І станом гнучим, і красою —
 139,²³.
 І тут, і всюди — скрізь пога-
 но — 47,³⁵; 512, 617.
 І широкою долину — 31; 47,²⁸;
 496.
 Ісаїя. Глава XXXV — диви:
 Подражаніє Ісаї.
 Кавказ („За горами гори,
 хмарами повиті“) — 23,¹
 (і ст. 34); 169,⁷; 368, 497,
 517, 518, 566, 590, 617, 643,
 656, 674, 687, 694, 732, 738,
 753, 757, 778, 779.
 * Калина, диви: Чого ти хо-
 диш на могилу.
 Катерина („Кохайтеся, чор-
 нобриви, та не з моска-
 лями“) — 1,³ (і ст. 16); 17,⁸;
 32, 33, 142,⁸; 157, 171, 176,
 243, 247, 250, 276, 302, 323,
 326, 350, 361, 383, 399, 400,
 401, 402, 456, 457, 462, 542,
 543, 544, 545, 657, 676, 677,
 678, 713, 733, 758, 759, 760,
 778, 782, 789, 792.
 Княжна („Зоре моя вечір-
 ня“) — 139,²⁴ (і ст. 68),
 158, 253, 342, 403, 458, 493
 (урибок), 695, 696.
 * Козацька доля — диви: На-
 що мені женитися.
 Козачковському А. О. („Дав-
 но те діялось! Ще в шко-
 лі“) — 63,⁷²; 451.
 Колись дурною головою —
 63,⁵¹.
 Колись-то ще, во время оно
 139,²⁵; 703, 704.
 Коло гаю в чистім полі —
 63,⁷⁰.
 * Косар — диви: Понад по-
 лем іде.
 Костомарову, Н. І. („Весінне
 або Веселе сонечко хова-
 лось“) — 132, 754.
 Кума моя, і я — 447.

- Л. [Ликері] („Поставлю хагу і кімнату“) 63,⁶¹ (і ст. 54).
- Лазаревському, Ф. М. — див.: Не додому вночі йдучи.
- Ликері („Моя ти люблю, мій ти друже“) — 63,⁶⁰; 169,⁸; 703, 704.
- Лилея („За що мене, як росла я“) — 64, 495.
- Лічу в неволі дні і ночі — 63,⁵⁶.
- Ляхам — див.: Полякам.
- Макарову Н. Я. („Барвінок цвів і зеленів“) — 63,⁹⁰ (і ст. 53), 754.
- Маленькій Маряні („Рости, рости, моя пташко“) — 369.
- Марина („Неначе цвяшок в серце вбитий“) — 139,²⁶; 162, 412, 483, 700, 722.
- Марія („Все упованіє моє“) — 160,⁵; 161, 191, 665, 701.
- Маркевичу Н. („Бандуристе, орле сизий“) — 10, 171.
- Марку Вовчку („Недавно я поза Уралом“) — 139,²⁷ (і ст. 68).
- Марьяна-черниця („У неділю на вигоні“, із вступом: „Вітер в гаї нагнає“) — 47,³²; 171, 333, 438, 466, 631, 778.
- * Мати-покритка — див.: „У нашім раї, на землі...“.
- Меж скалами, неначе злодій — див.: Між скалами...
- Мені здається, я не знаю — 139,²⁸.
- Мені однаково — 134, 169,¹⁰, 496, 515.
- Мені тринадцятий мишало — див.: Н. Н.
- Мені, щоб знали ви, не жаль — див.: І золотої й дорогої.
- Ми вкупочці колісь росли — 139,³⁰ (і ст. 68), 382.
- Ми в-осени таки похожі — 139,³¹.
- Ми заспівали, розійшлись — — 139,³².
- Минають дні, минають ночі — 47,⁷ (і ст. 47), 496.
- Минаючи убогі села — див.: Сестрі.
- Минули літа молодії — 47,¹¹.
- Між скалами, неначе злодій — 139,³³.
- Мій Боже милий, знову лихо — 169,¹¹.
- Мій Боже милий, як то мало — див.: Подражаніє Хі псалму.
- Мов за подушне, оступили — 63,⁶⁶.
- * Могила Богданова — див.: Суботів.
- * Моїм союзникам — див.: Згадайте, братія моя.
- Молитви (I—V) — 160,⁴; 512, 534, 617, 692.
- Молюся, знову уповаю — див.: Відьма.
- Москалева криниця (1-а ред. „Не парт, їй Богу, жить на світі“) — 160,⁷; 382; 413, 723.
- Москалева криниця (2-а ред. „Не на Україні, а далеко“) 47,⁶; 260, 382, 413, 723; 778.
- Муза („А ти пречистая, святая“) — 126.
- Н. Н. („Мені тринадцятий мишало“) — 139,²⁹; 690.
- Н. Н. („Сонце заходить, гори чорніють“) — 139,³⁰; 462.
- Н. Н. („Така, як ти колісь лилея“) — 160,⁸.
- Н. Т. [Надії Тарновській] („Великомученице кумо“) — 160,⁶.
- На батька бісового трачу — 139,³⁵.
- * На Україну — див.: Г. З.
- Навгороді коло броду — 47,²⁷; 139,³⁶ (і ст. 68); 462.

- На городі коло броду — диви: Навгороді.
- На великдень, на соломі — 63,³².
- На вічну пам'ять Котляревському („Сонце гріє, вітер віє“) — 5, 171, 491.
- Над Дніпровою сагою — 47,³⁷; 462.
- Наймичка („У неділю вранці рано) — 19, 33, 36, 155, 234, 273, 286, 359, 402, 416, 417, 442, 462, 484, 563, 598, 599, 616, 667, 685, 726, 735, 763, 764, 778, 784, 785, 790, 791.
- Наїхали старости — диви: Подраженіє сербському.
- На незабудь Штернбергові („Поїдеш далеко“) — 351, 381.
- На ниву в жито уночі — диви: Сичі.
- На панщині пшеницю жала — диви: Сон.
- * На Різдво — диви: Не додому вночі йдучи.
- Наробили колись шведи — диви: Іржавець.
- На розпутті кобзар сидить — диви: Тарасова ніч.
- * На смерть Григорія, митрополита петербурзького — диви: Умре муж велій.
- На улиці невесело — 139,³⁷.
- Нашо мені женитися — 34.
- Нашо мені чорні брови — диви: Думка.
- На вернувся із походу — 22, 47,³⁰.
- Не видно нікого в Іерусалимі — диви: Царі, І.
- Невольник (Думи мої молодії) — 47,¹³ (і ст. 47), 63,³² (урибок), 240, 352, 418, 419, 462, 485, 486, 600, 608.
- Не гріє сонце на чужині — 160,¹⁰.
- Недавно я поза Уралом — диви: Марку Вовчку.
- Не для людей і не для слави — 47,¹.
- Не додому вночі йдучи — 34,³ (і ст. 39), 63,⁴³.
- Не жаль на злого, коло його — диви: П. С.
- Не женися на багатій — 47,³⁶ (і ст. 47), 492.
- Не завидуй багатому — 47,⁶; 492.
- Не знаю, як тепер ляхи живуть (закінчення твору: „Буває, в неволі іноді згадаю“) — 139,³⁸ (і ст. 68).
- Не кидай матері — 139,³⁰.
- Не має гірше, як в неволі — диви: Г. З.
- Не молилася за мене — 34,⁶.
- Не нарікаю я на Бога — 47,²⁰.
- Неначе праведних дітей — диви: Пророк.
- Неначе степом чумаки — 139,⁴¹.
- Неначе цвяшок в серце вбитий — диви: Марина.
- Неофіти („Возлюбленику мюз і грацій“) — 63,⁵⁷ (і ст. 53), 161, 567.
- Не спалося, а ніч як море — 139,³².
- Не так тії вороги — 139,⁴³, 493.
- Не тополю високою — 139,⁴¹.
- Не хочу я женитися — 139,⁴⁵.
- Ну, що б, здавалося, слова — 139,⁴⁶.
- Огні горять, музика грає — 58.
- Один у другого питаєм — 24.
- О думи мої, о славо злая — 344.
- Ой виострю товариша — 139,³⁷.
- Ой гляну я, подивлюся — 139,¹⁸.
- Ой діброво, темний гаю — 139,⁴⁹.
- Ой крикнули сірі гуси — 47,¹⁰.

- Ой люлі, люлі, моя дитино — 63,¹⁰; 462.
- Ой маю, маю я оченята — 139,⁵⁰.
- Ой на горі ромен цвіте — диви: Пісня.
- Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі — диви: Гамалія.
- Ой не петься горілочка — диви: Швачка.
- Ой не пються пива, меди — 139,⁵¹.
- Ой одна я, одна — 37; 63,⁶⁸; 462.
- Ой пішла я у яр за водою — 139,⁶².
- Ой по горі ромен цвіте — диви: Пісня.
- Ой стрічечку (-а) до стрічечки — 139,⁵³.
- Ой сяду я під хатою — 63,⁴⁷.
- Ой три шляхи широкії — 47,³.
- Ой умер старий батько — 47,²⁸.
- Ой чого ти почорніло — 47,²⁴; 462, 492.
- Ой я свого чоловіка — 139,⁶⁴.
- Оксані К..... [Коваленко] („Вітер в гаї нагинає“) — 488, 631.
- О люди, люди небораки — 160, 512.
- Осика (1-а ред. „Відьми“) — 471, 752, 727.
- Осії Глава XIV („Погинеш, згинеш, Україно“) — 160,¹¹; 512, 515, 617.
- П. С. [П. Скоропадському] („Не жаль на злого: коло його“) — 139,⁵⁸; 754.
- Перебендя — 1,² (і ст. 16), 17,²; 33; 127, 142,²; 176, 262, 352, 420, 427.
- Петрусь („Були на хуторі пани“) — 63,⁸⁸ (уривок), 158, 421, 483.
- Пісня („Ой по горі ромен цвіте“) — 34,¹⁰.
- Плач Ярославни (I—III) — 133, 139,¹⁷; 564
- По двору тихо похожає — диви: Царі, IV.
- По діброві вітер віє — диви: Тополя.
- Подражаніє польському поетові Антонію Сові — диви: Подражаніє Е. Сові.
- Подражаніє Едуарду Сові („Посажу коло хатини“) — 63,⁵⁴ (і ст. 53).
- Подражаніє Іезекиїлю („Восплач, пророче, сине Божий“) — 348, 617.
- Подражаніє Ісаї („Радуйся, ниво непоплитая“) — 47, 39.
- Подражаніє XI псалму („Мій Боже милний, як то мало“) — 47,³⁵; 66,³³.
- Подражаніє сербському („Наїхали старости“) — 139,⁶⁶.
- Поїдеш далеко — диви: На забудь Штернбергові.
- Полюбила я — 38.
- Полякам („Ще як були ми козаками“) — 59; 169,⁹; 692.
- Понад полем іде — 63,⁷⁸.
- Породила мати сина — диви: Сова.
- Породила мене мати — 63,¹⁰.
- Породила мене мати — диви: Русалка.
- Посажу коло хатини — диви: Подраженіє Е. Сові.
- Поставлю хату і кімнату — диви: Л.
- Посланіє славному П. І. Шафарикові — диви: Єрстик — 47,².
- По улиці вітер віє — 63,¹³.
- Причинна („Реве та стогне Дніпр широкий“) — 6, 33, 171, 333, 422, 423.
- Пророк („Неначе праведних дітей“) 139,¹⁰; 617.

- * Прочитавши главу 35-ту Ісаїї — диви: Подраженіє Ісаїї.
- * Прочитавши XI псалом — диви: Подраженіє XI псалму.
- Псалми Давидові — 18 (виборка), 33, 39, 527.
- Пустка („Заворужи мене, волохве) — 47,4 (і ст. 47), 642.
- Пустка — диви: Рано вранці новобранці.
- Радуйся, ниво непоплитая — диви: Подраженіє Ісаїї.
- Рано вранці новобранці — 34,2 (і ст. 39).
- Реве та стогне Дніпр широкий — диви: Причинна.
- Роботящим умам — диви: Молитви, V.
- Розрита могила („Світе тихий, краю милий“) — 23,4; 462, 497, 515, 523, 528, 590, 642.
- Розплелася густа коса — диви: Дівичі ночі.
- Росли укупочці, зросли — 63,58.
- Русалка („Породила мене мати“) — 128, 333, 424.
- Садок вишневий коло хати — 21, 462, 493, 754.
- Самому чудно. А де ж дітись? — 139,57.
- Сауд („В непробудимому Китаї“) — 156; 160,12; 512, 529, 534, 617, 703, 704.
- Світе тихий, краю милий — диви: „Розрита могила“.
- Світе ясний, світе тихий — 145; 169,13; 512, 617, 703, 704, 754.
- Сестрі („Минаючи убогі села“) — 47,22.
- Сичі („На ниву в жито уночі“) — 139,58.
- Слава („А ти задрипанкошинкарко“ або „А ти циндро-орандарко“) — 129,
- Сліпий (ред. „Невомьника“) — 471, 752.
- Слово о полку Ігоревім — диви: Плач Ярославни.
- Сова („Породила мати сина“) — 370, 381, 425, 501.
- Сові Едуарду (Антонію) — диви: Подраженіє Сові.
- Сон („Гори мої високії) — 139,59.
- Сон („На панщині пшеницю жала“) — 25.
- Сон („У всякого своя доля“) — 137; 169,14; 367, 502, 512, 530, 531, 532, 566, 567, 617, 642, 673, 674, 687, 705, 706, 707, 743, 753, 769, 778, 779.
- Сонце гріє, вітер віє — диви: На вічну пам'ять Котляревському.
- Сонце заходить, гори чорніють — диви: N.N.
- Сотник („У Оглаві“) — 136,61; 162, 426.
- Старенька сестро Аполона — диви: Царі (заспів).
- Стоїть в селі Суботові — диви: Суботів.
- * Страшний косар — диви: „Понад полем іде“.
- Суботів („Стоїть в селі Суботові“) — 60, 63,64; 169,12; 497, 515, 566, 599, 642.
- Така, як ти, колись лилея — диви: N.N.
- Та не дай, Господи, нікому — 139,62.
- Тарасова ніч („На розпутті кобзар сидить“) — 1,8 (і ст. 16); 17,7; 33; 40, 130, 142,7; 171, 427, 455, 494, 541, 586, 608.
- Тече вода в синє море — диви: Думка.
- Тече вода зпід явора — 47,52 (і ст. 47).

- Тим неситим очам — дивви: Молитви IV.
- Ти не лукавила зо мною — дивви: Доля.
- Тиняючи на чужині — дивви: Варнак.
- Титарівна („Давно це діялось колись“) — 139,⁰²; 162, 431, 432.
- Титарівна-Немирівна — 47,⁰¹.
- Тихе поле аж хрокнуло — 777.
- Тополя („По діброві вітер віє“) — 1,⁰⁴ (і ст. 16), 17,⁰³; 33, 41, 131, 142,⁰³; 171, 271, 352, 433, 434, 462, 503, 504, 545, 604.
- То так і я тепер пишу — 139,⁰⁴.
- Три літа („І день не день, і йде — не йде“) — 371, 642, 749.
- * Три шляхи — дивви: „Ой три шляхи широкії“.
- Туман, туман долиною — 63,⁰⁸.
- Тяжко-важко в світі жити — дивви: Думка.
- У Бога за дверми лежала сокира — 139,⁰⁶.
- У Вільці городі преславнім — 160,¹³; 169,¹³.
- У всякого свое лихо — дивви: Холодний Яр.
- У всякого своя доля — дивви: „Сон“.
- Удар, громе, над тим домом — дивви: Гимн Черничий.
- * Удовиця — дивви: „Ой крикнули сірі гуси“.
- У Києві на Подолі — дивви: „Чернець“.
- Умре муж велій в власяниці — 160,¹¹.
- У нашім раї на землі — 63,⁰⁷; 493.
- У неділеньку та ранесенько — 139,⁰⁰.
- У неділеньку у святую — 139,⁰⁷ (і ст. 68), 455, 608.
- У неділю вранні рано — дивви: „Наймичка“.
- У неділю не гуляла — 175, 436, 462.
- У Огладі — дивви: „Сотник“.
- У перегику ходила — 139,⁰⁹.
- У тієї Катерини — 139,⁰⁹.
- Утоплена („Вітер в гаї не гуляє“) — 12, 33, 171, 333, 435, 436, 504, 688.
- Утоптала стежечку через яр — 139,⁷⁰; 462.
- * Хатина — дивви: Не молилася за мене.
- Хіба самому написать — 139,⁷¹.
- Холодний Яр („У всякого свое лихо“) — 23,⁰² (і ст. 34), 368, 518, 590, 617, 642.
- Хоча лежачого й не бють — 160,¹⁵; 512, 617.
- Хустина — дивви: „У неділю не гуляла“.
- Хустина („Чи то на те Божа воля“) — 26, 34,⁰⁸.
- Царі — 160,¹⁶; 512, 533, 534, 617, 708, 709.
- Царі, кровавих шинкарів — дивви: Молитви, II.
- Царям, всесвітнім шинкарям — дивви: Молитви, I.
- Черненку, Ф. Ів. — дивви: Пісня.
- Чернець („У Києві на Подолі“) — 47,⁰⁵ (і ст. 47), 382, 437, 455, 608.
- Черниця Марьяна — дивви: Марьяна черниця.
- Чи ви ще зійдетеся знову — 47,⁰⁶.
- Чигирин („Чигрине, Чигрине“) — 135, 169,¹⁰; 496, 497, 515, 642.
- Чи ми ще зійдемося знову — дивви: Чи ви ще зійдетеся...
- Чи не покинуть нам, небого — 47,¹⁸ (і ст. 47).
- Чи то не доля та неволя — 139,⁷².

- Човен** („Вітер з гаєм розмовляв“) — 384.
- Чого мені тяжко, чого мені нудно** — 47,¹¹; 642.
- Чого ти ходиш на могилу** — 34,¹ (і ст. 39).
- Чума** („Чума з лопатою ходила“) — 139,⁷³.
- Шафарикові** — диви: **Єретик**, **Посланіє славному П. І. Шафарикові**.
- Швачка** („Ой не петься горілочка“) — 139,⁷⁴; 455, 608.
- Штернбергу В. І.** — диви: **На незабудь**.
- Шепкину М. С.** — диви: 1) **Возлюбленнику муз і грацій** (вступ до „Неофітів“). 2) **Заворожи мене, волхве** (Пустка).
- Ще як були ми козаками** — диви: **Полякам**.
- Юродивий** („Во дні фельд-фебеля царя“) — 349, 512, 534, 617, 690, 692.
- Якби ви знали, паничі** — 158, 163, 169,²⁷; 457, 690, 754.
- Якби з ким сісти, хліба зісти** — 47,²¹.
- Якби зустрілися ми знову** — 139,⁷⁸.
- Якби мені, мамо, намісто** — 47,²⁵ (і ст. 47).
- Якби мені черевки** — 27, 63,⁵³; 462.
- Якби тобі довелось** — 139,⁷⁶ (і ст. 69), 158, 382, 424.
- Якби то ти, Богдане паний** — 139,⁷⁷; 169,²⁸.
- Як маю я журитися, докучати людям** — 47,⁵² (і ст. 47).
- Якось то йду я уночі** — 160,¹⁷; 169,²⁸; 512, 617.
- Як умру, то поховайте** — диви: **Заповіт**.
- Я не нездужаю, нівроку** — 160,²⁶; 169,²⁶; 515, 690, 754.

2. РОСІЙСЬКІ ПОЕЗІЇ.

- Безталанний** — 13; 249; 430; 440; 489,⁶; 601; укр. пер. **Безталанний Ф. Скляра** 644.
- Слепая** — 241, 249, 381, 430, 440, 489,⁵; 601, 750, 752; укр. пер. **Сліпа В. Щурата** 500, 788; **Ф. Скляра** 644.
- Три дара** — 11, 750.
- Тризна** — 16, 35⁺, 355, 381, 430, 750, 752; укр. пер. **Поминки В. Щурата** 498, 788.

3. ПОВІСТІ Й ОПОВІДАННЯ.

- Артист** — диви: **Художник**.
- Близнець** — 236, 249; укр. пер. **Близнята** 489,¹³; 603, 623, 644, 686, 728, 766.
- Безщасний** — диви: **Несчастный**.
- Варнак** — 237, 249; укр. пер. 274, 327, 346, 489,¹², 603, 623, 686, 728, 741.
- Капитанша** — 242, 249; укр. пер. 322, 327, 347, 489,⁸; 602, 633, 644, 647, 686, 728, 765.
- Княгиня** — 224, 249; укр. пер. 251, 252, 327, 347, 376, 443, 489,¹¹; 582, 602, 644, 686, 728, 765.
- Матроз** — 173.
- Музикант** — 192, 193, 249; укр. пер. **Музика** 311, 327, 347, 489,¹⁰, 603, 614, 622, 633, 644, 647, 686, 724, 728, 765.
- Наймичка** — 239, 249; укр. пер. 312, 327, 346, 489,⁷, 603, 623, 686, 728, 741.
- Несчастный** — 174, 249; укр. пер. **Безщасний** — 321, 327, 346; 489,⁸; 602; **Нещасний** — 644, 686, 728, 765.
- Прогулка с удовольствием и не без морали** — 245, 249;

- укр. пер. **Прогул(ь)ка з** прийемністю та й не без моралі — 489, 603, 644; **Прогулянка...** 686, 728; **Мандрівка...** 766.
- Художник** — 246, 249; укр. пер. **Художник:** 299, 300, 303, 689, 741; **Артист:** 376, 443, 582, 602, 605, 622, 643, 686, 728.
- 4. ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ.**
- Назар Стодоля** — 63, 139, 141, 159, 194, 195, 225, 254, 261, 278, 290, 291, 334, 335, 343, 353, 365, 375, 377, 408, 414, 415, 408, 430, 440, 444, 489, 526, 560, 561, 562, 582, 597, 602, 615, 643, 666, 686, 724, 728, 750, 772, 773, 793.
- Никита Гайдай** — 8, 249, 489, 601, 728, 750; укр. пер. В. Щурата 487, 788, Ф. Склярз — 643.
- 5. ЛИСТИ до:**
- Аксакова С.** 16. II. (681), 25. IV. (682) і 15. VII. 1858 (683).
- Артемівського С.** 1. VII. 1852 (65); 15. VI. (66) і 6. X. 1853 (67); 30. VI. 1856 (68).
- Білозерської Н.** — VII/VII (263), 6. IX. (264) і 18. IX. 1860 (265).
- Бодяńskiego Й.** — 13. V. (197), 29. VI. 1844 (198); 3. I. 1850 (199); 15. XI. 1852 (200); 1. V. (201) і 3. XI. 1854 (202).
- Венгжинівського А.** 8. VI. 1851 (751).
- Галагана Г.** 27. V. 1858 (629).
- Григоровича В.** 28. XII. 1843 (336); 12. IV. 1855 (702).
- Долгорукова В.** 27. X. 1858 (329).
- Долгорукова М.** 16. I. 1845 (380).
- Жуковського В.** 10. I. 1850 (330, 331).
- Закреського В.** 10. XI. 1843 (702,а).
- Залеського Бр.** 1853 (203); I. (204), 6. VI. (205), 9. X. (206), 8. XI. 1854 (207); 10. II. (208), 10. IV. (209), 10. VI. (210) і 25. IX. 1855 (211); 21. IV. (212), 20. V. (213), 3. VII. — 15. IX. (214) і 8. X. 1856 (215); 10—15. II. (216), 8—20. V. (217) і 10. VIII. 1857 (218).
- Каменяцького Д.** — 18. XI. 1860 (479).
- Квітки-Основ'яненка Гр.** 19. II. (554) і 8. XII. 1841 (293) та 28. III. 1842 (170).
- Ковалевського Є.** 23. IV. 1860 (226).
- Козачковського А.** 16. VII. 1852 (69), 30. VI. 1853 (70), 14. IV. 1854 (71) і 24. I. 1860 (653).
- Королева П.** 22. V. (746) і 18. XI. 1842 (747).
- Корсакова П.** 8—27. II. 1843 (576).
- Корсуна О. І.** 1842 (625).
- Костомарова М.** 1. II. 1847 (148).
- Краєвського А.** 1855 р. (227).
- Куліша П.** 5. XII. 1857 (72); 4. I. (73), 26. I. (74) і кінець I. 1858 (702,а).
- Кухаренка Я.** 30. IX. 1842 (338); кінець II. 1843 (305); 26. XI. (306), без дати 1844 (307); 23. III. 1845 (337); 1—10—16. V. 1854 (48); 22. IV. (49); 5. VI. (50); 15. VIII. 1857 (51); 16. II. 1858 (52); 17. I. (295), без дати 1859 (294); 25. III. 1860 (296).
- Лазаревського В.** IV. 1859. (469).

- Лазаревського М.** 20. XII. 1847 (269); 8. X. (75) і 8. XII. 1856 (76); 22. IV. (77), 20. V. (78), 30. VI. (79), 1. VII. (80), 14. VIII. (81), 8. X. (82), 19. X. (83) і 18. XI. 1857 (84); 4. I. (85), 22. I. (86), 22. II. (87), 25. II. (88), 12. III. (89), 19—21. III. 1858 (90); 10. VII. 1859 (91); 31. V. (470), 20. VI. (471), 28. VI. (472), 23. IX. (473), 16. XII. (474) і 21. XII. 1860 (475); 13. II. (476), 14. II. (477) і II. 1861 (702_а).
- Лазаревського Ф.** — 22. IV. 1848 (638); 2. VIII. (308) і без дати 1852 (324); 9. X. 1858 (478).
- Лазаревської А.** 28. VIII. 1860 (702_а).
- Лизогуба А.** — 22. X. (177) і 11. XII. 1847 (178); 1. II. (179), 7. III. (180), 9. V. 1848 (356); 8. XI. (181) і 29. XII. 1849 (357); 14. III. 1850 (358) і 16. VII. 1852 (626).
- Макарова М.** 12. IV. 1859 (318); 7. II. (339), V. (248), 30. VII. (182), 6. IX. (183), 31. X. (184), 5. XI. (185) і 9. XI. 1860 (186).
- Максимовича М.** 4. I. (448), 5. IV. (319) і 22. XI. 1858 (187).
- Максимовичів Марії та Мих.** 22. VII. (480), 26. VII. (481) і 9. X. 1859 (482).
- Максимовички М.** 22. XI. 1858 (230); 25. III. (231) і 10. V. 1859 (232).
- Макшеева О.** 26. III. 1849 (664).
- Маркевича А.** 22. IV. 1857 (92).
- Маркевича М.** 22. I. 1844 (684).
- Марковички М.** 25. V. 1859 (149).
- Модрицького І.** 24. II. 1861 (188).
- Невідомих** 1844 р. (189), 28. VII. 1860 (468).
- Оболонського О.** 1860 (255).
- Орлова О.** 10. I. 1850 (297).
- Осіпова М.** 20. V. (93), 10. IX. 1856 (748) і 23. XII. 1857 (94).
- Піунової К.** 30. I. 1858 (95).
- Плешеева О.** 6. IV. 1855 (96).
- Репніної В.** XI. 1843 (190); 24. X. 1847 (279); 25—29. II. 1848 (280); 14. XI. 1849 (281); 1. I. (282), 7. III. 1850 (283); 12. I. (284) і без дати 1851 (285).
- Родзянка А.** 23. X. 1845 (244).
- Сераковського С.** 6. IV. 1855 (97).
- Смирєнка П.** 26. XI. 1859 (702_а); 3. I. (702_в) і 1. II. 1860 (702_а).
- Сошенка І.** 9. X. 1859 (309).
- Суханової Н.** 4. V. 1859 (702_а).
- Тарновського В. (молодшого)** V. (702_а) і 28. IX. 1859 (219); 7. VIII. 1860 (220) і 10. II. 1861 (221).
- Тарновського Гр.** 26. III. 1842 (98) і 25. I. 1843 (99).
- Тарновського Я.** 23. XII. 1860 (222).
- Тарновської Н.** 22. X. 1859 (223).
- Ткаченка Ф.** 30. V. (150) і 28. IX. 1860 (151); 4. I. (152) і 12. I. 1861 (153).
- Толстого Ф.** 12. IV. 1855 (630) і 23. VII. 1857 (53).
- Толстої Н.** 22. IV. 1856 (164); 9. I. (165) і 12. XI. 1857 (166); 2. I. (167) і 5. III. 1858 (168).
- Ускова І.** 12. XI. 1857 (256); 17. II. (257) і 4. VII. 1858 (258).
- Фльорковського В.** 27. VII. 1860 (35).
- Фундукля М.** 16. VII. 1847 (298).
- Хропаля О.** 26. XI. 1859 (259).
- Хрущова О.** 24. V. 1859 (702).

- Цертелева М.** 23. IX. 1844 (449).
- Чалого М.** 11. VIII. (100) і 6. XI. 1860 (101); 4. I. (102), 12. I. (103) і 2. XII. 1860 (310).
- Честахівського Г.** 15—18. V. 1858 (320).
- Шевченка В.** 13. VII. (104), 20. VIII. (105), 10. IX. (106), 2. XI. (107) і 7. XII. 1859 (108); 12. I. (109), 1. II. (110), 18. II. (112), II. без дати (111 і 154), 23. III. (113), 28. III. (114), 22. IV. (115), 15. V. (116), 29. VI. (117), 1. VII. (118), 29. VII. (119), 22—25. VIII. (120), 5. X. (121), 2. XII. (122) і 23. XII. 1860 (123); 22. I. (124) і 29. I. 1861 (125).
- Шевченка М.** 15. XI. 1839 (363) і 2. III. 1840 (270).
- Щепкина М.** 12. XI. (54), 5. XII. 1857 (55); 4. I. (364), 17—18. I. (639), 3. II. (56), 9—10. II. (233), 13. XI. (57) і 6. XII. 1858 (332).
- 6. ДРІБНІ ТВОРИ.**
- Автобіографія.** Лист до „Народного Читенія“ (оригінальний) 229, 430, 440; 489₁₈; 520, 579, 582; укр. пер. 645, 750.
- Автобіографія.** Лист до „Народного Читенія“ (в редакції П. Куліша) — 28, 139, 159, 430, 440; 489₁₉;
- 579, 582; укр. пер. 138, 141, 376, 443, 463, 750.
- Анекдоти про укр. панів** — 646.
- Археологічні записки дивн: Власноручні записи.**
- Бенефис Г-жи Пууновой** — 20, укр. пер. 288, 750.
- Букварь Южнорусскій** — 42, 750.
- Власноручні записи** — 634, 750.
- Живописная Украина** — 15.
- Из ничего почти барин** — 373; укр. пер. 750 („Мало не з нічого пан“).
- Мазепа і Войнаровський** — 577.
- Панове субскрибенти** — 4, 374, 379, 381, 440, 585, 607, 702 (ст. 284), 727, 734, 752, 770.
- Передмова і приписи до Гайдамаків** — 4, 172, 381, 538, 539, 585, 607, 675, 711, 727, 734, 740, 752, 770.
- Передмова до другого „Кобзаря“** 345, 374, 376, 379, 381, 430, 440, 443, 489₁₇; 604, 752, 770.
- Переправа через Сир-Дарію на рибак** — 287.
- Проект спростування фелетону „Съверной Пчелы“** — 499; укр. пер. 750.
- Споминки** — 314.
- Український люд у кріпацькій неволі** — 583.
- Як ротний командір Боголюбов писав „требованіє“** — 267.

VII. АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ОСІБ, ВИДАВНИЦТВ, ЧАСОПИСІВ, МІСТ ТА ІЛЮСТРАЦІЙ.

(Цифри під 1 означають сторінки, а далі — позиції.)

I. Імена осіб.

(Загальний спис.)

- А. А.** — 150.
- Айзеншток І.** — 38, 56, 69, 73, 85, 154, 170, 202, 214, 216, 218, 220, 225, 227, 228, 232, 239, 242, 243, 250.
- Аксаков С.** — 99, 231.
- Аксакова, В.** — 34, 53.
- Александров А.** — 69.
- Аленева М.** — 163.
- Алчевська Хр. (старша)** — 144.
- Амчиславський М.** — 193.
- Андрейчин А.** — 64.
- Андрузький [Ю.]** — 172.
- Антонович В.** — 128, 129.
- Антонович Д.** — 150, 174, 261.
- Antonowitsch М.** — 246, 248.
- Арнаутов М.** — 266.
- Арнаутов В.** — 224, 240.
- Артемовський С.** — 53.
- Афанасієв — Чужбинський О.** — 37, 278, 279.
- Б. С.** — 174.
- Б. Ю.** — 174.
- Бабкин П.** — 137, 138.
- Багалій, Д.** — 195, 222, 229, 230, 232, 233, 238, 239.
- Багрій О. (Багрій А.)** — 5, 34, 68, 93, 154, 215, 219.
- Балашев В.** — 105, 110.
- Балицький, П.** — 17, 20, 28, 92.
- Барбарич В.** — 266.
- Барвінок Ганна** — диви: Кулішева О.
- Барвінський О.** — 48, 72, 74, 75, 100, 125, 134.
- Барський (Барскій) П.** — 144, 145, 146, 167.
- Батуринський В.** — 86, 153.
- Бачинський Б.** — 96.
- Безкоровайний (В.)** — 280.
- Безсонов М.** — 166, 167.
- Бекетов, В.** — 35, 36, 40, 42.
- Белей Ів.** — 131.
- Березинський А.** — 241, 242.
- Беренштам В.** — 85, 106, 116, 117.
- Bergker Е.** — 24.
- Белінський (Б'єлінскій) В.** — 19, 20, 21.
- Bielatowicz Jan** — 259.
- Біднова Л.** — 201.
- Білецький Л.** — 211, 219, 245, 248.
- Білівель, М.** — 239.
- Білозерська Н.** — 120, 271.
- Білозерський В.** — 63.
- Білоус (Б'єлоус) М.** — 139.
- Бірюков В.** — 62.
- Благовещенський А.** — 102.
- Блохін Ю.** — 248, 249.
- Богацький П.** — 86, 217, 218, 220, 222, 225.
- Боднар Г.** — 72.
- Боднарівч О.** — 259.
- Бодянський, О. (Й.)** — 26, 28, 30, 47, 106, 107.
- Бойчук М.** — 219.
- Бонадурер П.** — 175.

- Бонкало О. — 266.
 Браунер (Браунер) В. — 178, 188, 210.
 Брин І. — 245, 251.
 Бродовский С. — 114.
 Буда С. — 185.
 Бузиний О. — 100.
 Бурачек М. — 198.
 Буревій К. — 219, 220.
 Бутенко Ф. — 249.
 Бучинський М. — 74, 75, 88.
 Б. Л. — 167.
 Вв. Диви: Верниволя Василь.
 Вале́ска Е. — 121.
 Василенко К. — 174.
 Василенко О. Диви: Мака-
 рушка О.
 Васильківський С. — 219.
 Василько А. — Диви: Ніков-
 ський А.
 Вашкевич Г. — 64, 69.
 Ведмицький О. — 122.
 Венгеров С. — 267.
 Венгжинівський А. — 252.
 Вербицький — 93.
 Верниволя В. — Диви: Сімо-
 вич В.
 Верниволя Ф. — Диви: Ко-
 ниський О.
 Вировий Є. — 7, 8, 86, 211.
 Відінський Д. — 16.
 Владимирский Г. — 38, 69, 86,
 118, 131, 154.
 Вовк Галина — 86, 92.
 Вовк Ф. (Хв.) — 84, 86, 91, 92,
 93.
 Возняк М. — 37, 86, 87, 154,
 155, 162, 176, 211.
 Войнаровський (А.) — 201.
 Волошин А. — 277.
 Вольтер Е. — 267.
 Воронезь А. — 215.
 Вороний М. — 167.
 Гадзінський В. — 219, 220, 225.
 Гаевський С. — 217.
 Гайдебуров — 156.
 Гайовий М. — 248, 253.
 Галаган Г. — 215.
 Галайчук Я. — 254.
 Галка І. Диви: Костома-
 ров М.
 Галушинський І. — 285.
 Галушинський М. — 210, 213.
 Гарас М. — 9, 268.
 Гаршин Е. — 47, 80, 107.
 Гамалія (Гамалія) К. — 131
 Ганіцький Ф. — 222.
 Гануляк Г. — 7, 240.
 Гер О. — 243, 244.
 Гербель Н. — 35, 113.
 Герн К. — 141.
 Герольд — 190, 192, 193.
 Герцен — 115, 275.
 Гершензон М. — 280.
 Гессен І. — 193, 195.
 Гетьманець Г. — Диви: Ко-
 валенко-Коломацький І.
 Неехтер М. — 259.
 Гирич Н. — 150, 151.
 Гінце (Гинце) Х. — 29.
 Гнатюк В. — 145, 147.
 Гогенфельден — 42.
 Гоголь М. — 65, 206, 219.
 Голованевський В. — 198.
 Голубець М. — 187.
 Гольцгавзен А. — 188.
 Гомолинський С. — 114.
 Гончар, Опішнянський — 170
 Горбань М. — 230, 238.
 Горбунов-Посадов І. — 30.
 Гординський С. — 261.
 Гординський Я. — 74, 182,
 284.
 Гордон М. — 125.
 Горленко В. — 98, 100, 113.
 Гребінка Є. — 18, 19.
 Григорович В. — 142, 236.
 Григорук Е. — 212.
 Григорьев А. — 36.
 Грінченко Б. — 113, 134, 139,
 145, 194, 268.
 Гросман А. — 178, 179, 184,
 187, 188.
 Грунскій Н. — 36.
 Грушевський М. — 153.
 Грушкевич Т. — 124, 150.
 Губанов Т. — 166.
 Гулак-Артемівський П. — 79.

- Гурт Вс. И. — 125, 144, 283.
 Гуслистый К. — 248, 249, 253, 255.
 Гуцуляк В. — 285.
- Генсьорський А. — 9.
 Georg H. — 120.
 Гергард (Gerhard W.) — 33, 260.
 Гловінський Є. — 285.
 Грегр Е. (Grégr) — 81, 82, 83, 84, 88, 89.
- Давиденко А. — 116.
 Давиденко В. — 82.
 Д-ан М. — 240.
 Данилов В. — 38, 69, 86.
 Данкевич Л. — 206.
 Dattl F. — 83, 84.
 Демянов Г. — 16.
 Джиджора І. — 88.
 Диканський (Д-кий), Дикий В. дивн: Королів В.
- Діденко Павла — 198.
 Добролюбов Н. — 36, 39.
 Долгоруков В. — 140.
 Долгоруков М. — 26, 160.
 Доманицький В. (і скорочено: Доман.) — 19, 32, 38, 47, 53, 68, 69, 84, 85, 86, 102, 111, 144, 146, 148, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 159, 162, 163, 166, 167, 169, 170, 171, 175, 176, 177, 179, 190, 191, 193, 195, 196, 200, 201, 205, 210, 212, 214, 221, 222, 223, 224, 281.
- Дорошенко В. — 128, 202, 213, 217, 245, 247, 260, 261, 262.
 Дорошенко Д. — 6, 19, 113, 141, 144, 147, 155, 185, 204, 208, 209, 211, 214, 248, 251, 258, 281.
- Дорошенко Н. — 211, 215.
 Дорошенко П. — 68, 178, 210.
 Доршкевич О. — 6, 37, 69, 80, 86, 153, 182, 203, 216, 218, 220, 222, 225, 227, 229, 230, 235, 239, 241, 244.
- Доценко Г. — 280.
 Драгоманів М. (Д агоманов, Dragomanow M.) — 20, 85, 86, 87, 88, 96, 97, 98, 104, 109, 115, 120, 122, 123, 124, 127, 131.
 Драгоманова Л. — 121, 123.
 Дремцов С. — 27.
 Дреслер А. — 190, 191.
 Дубельт (Л.) — 133.
 Дубицький І. — 8, 265, 266.
 Дубовик Ф. — 175.
 Дудін С. — 170.
 Дуткевич М. — 63.
 Душечкин Я. — 16, 47.
- Е. К. — 247, 249, 250.
 Еварницький (Эварницкий) Д. Дивн: Яворницький Д.
 Евецкий Ф. — 21.
 Егле К. — 266.
 Ерліх (Эрлих) Ю. — 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 175.
- Егер І. — 184, 187.
 Єременко — 196.
 Єрофеїв І. — 34.
 Єфимович Л. — 104.
 Єфімов Д. — 280.
 Єфремов П. — 226.
 Єфремов С. — 17, 24, 27, 28, 29, 31, 34, 38, 40, 41, 42, 53, 69, 79, 87, 99, 104, 110, 113—116, 142, 143, 148, 151, 155, 159, 163, 175, 185, 198, 216, 217, 223, 224, 225, 228, 229, 235, 236, 277, 283.
- Жлаха А. — 165.
 Животко А. — 218.
 Жигмайло Л. Дивн: Бідно ва Л.
 Жила А. — 178.
 Житецький Г. (И.) — 87, 153, 171, 175.
 Житецький П. — 87.
 Жук А. — 285.
 Жуковський В. — 141.
 Журба С. — 189.

- ZZZ** — 85.
Завадзкий І. — 164, 165, 168.
Зайцев П. — 19, 27, 35, 38, 40, 42, 75, 110, 114, 115, 116, 141, 148, 151, 155, 162, 177, 182, 183, 185, 187, 188, 189, 191, 195, 199, 203, 204, 215, 216, 217, 219, 222, 223, 224, 226, 229, 242, 244, 245, 248, 250, 251, 252, 257, 258, 259, 261, 266, 267, 280, 284.
Заклинський Б. — 197, 245.
Заклинський Р. — 227, 229.
Закревський В. — 236.
Zaleski Bohdan (І. В.) — 32, 109.
Залеский Бр. — 107, 108, 109, 110, 113, 117.
Залізник М. — 152.
Залский Б. — Диви: **Залеский Бр.**
Залозний П. — 154.
Заряно Н. — 119.
Затонський В. — 252, 261.
Захаров Н. — 279.
Зеленкевич. — Диви: **Чепига**.
Зеров М. — 212.
Зелінська М. — 220.
Зігні Сойсал А. — 266.
Зильберберг (Зильберберг) М. — 143.
Золотницький — 214.
Зуйченко П. — 35.
Ішакевич І. — 164, 168, 169, 230, 231, 234, 239.
Іогансон Ф. — 118, 131, 175.
Йосипчук Ю. — 250, 253, 256.
К. — 252.
К. К. — 259.
Калинович В. — 260, 264.
Калинович І. — 7, 182, 188.
Калинович М. — 152.
Калишевський А. — 154.
Калугин П. — 195.
Каменецкий Д. — 184.
Каминский Ф. — 36, 278, 279.
Карази Н. — 149, 150, 162.
Каринский Н. — 16, 278.
Карский Е. — 30.
Карташевська М. — 34.
Касян В. — 249, 252.
Квітка - Основніенко Гр. — 16, 29, 36, 77, 93, 132, 180, 197, 206.
Керер Е. — 114.
Киселиця Л. — 9.
Кисілевський А. — 163.
Кисілевський В. — 9.
Кирилюк Є. — 244.
Китаєв М. — 205.
Китченко Ф. — 20.
Клеменов Д. — 123.
Климкович К. — 64.
Ковалевський Є. — 111.
Коваленківна Оксана — 185, 215.
Коваленко Гр. — 268, 280.
Коваленко-Коломацький Г. — 146, 150, 270.
Ковжун П. — 261.
Коган И. — 185.
Коґен — 201.
Кожанчиков Д. — 4, 50, 64, 69, 70.
Козачковський А. — 53, 54, 177, 222.
Козін Л. — 252.
Колесник П. — 249, 253.
Колесса О. — 120, 279.
Коллард Ю. — 283.
Колодницький О. — 9.
Колодочка В. — 142.
Комарівна М. — 123.
Комаров (Комарь) М. — 6, 7, 112, 136, 280.
Кондратчук О. — 285.
Кониський О. — 17, 35, 38, 69, 99, 116, 117, 126, 127, 131, 133—136, 138, 140, 144, 146, 185, 209, 214, 232, 282, 283.
Константинович Я. — 219.
Копержницький К. — 226, 227, 229.
Корре-Bellmann — 200.

- Кораблев В. — 146.
 Кордуба М. — 252.
 Королів В. — 7, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 210, 284.
 Королів П. — 250, 271.
 Королів Старий В. — Диви: Королів В.
 Корсаков П. — 15, 17, 18, 22, 24, 29, 201.
 Корсун О. — 214, 215.
 Корчак-Новицький Г. — 104, 125, 131, 141.
 Корчак-Новицький Н. — 146.
 Корш Х. — 202.
 Коряк В. — 211, 216, 219, 223, 230, 231, 234, 239.
 Косарев Е. — 131.
 Костенко А. — 255, 256.
 Костомаров Н. — 17, 30, 62, 64, 66, 69, 80, 84, 86, 99, 280.
 Костюк Ю. — 255.
 Котляревський І. — 21, 79, 206.
 Коцовський В. — 120.
 Кравченко-Наливайко П. — 68.
 Краєвський А. — 111.
 Крамаренко (в) Л. — 282, 285.
 Красицький Ф. — 164, 200.
 Крашевський (И.) — 109.
 Крживанек — 221.
 Крилов А. — 22, 23.
 Криловський І. — 285.
 Кричевський В. — 170.
 Крузе Н. — 30.
 Крупницький Б. — 8.
 Крупський М. — 148.
 Крушельницький А. — 100, 101, 125, 158, 163.
 Кубійович В. — 9.
 Кудряцев П. — 226.
 Кузьма. — Диви: Ляхоцький А.
 Кулжинський І. — 52.
 Куліш П. — 17, 26, 30, 32, 35, 36, 38, 40, 41, 46, 53, 54, 71, 76, 78, 111, 112, 161, 185, 202, 209, 221, 236, 269.
 Кулішева О. — 202.
 Кульженко С. — 141.
 Куракин А. — 79.
 Кухаренко Я. — 47, 48, 114, 132, 133, 135, 142, 273.
 Кушнерев И. — 118, 165, 168, 175.
 Лазаревська А. — 184, 236.
 Лазаревський В. — 124, 183, 271.
 Лазаревський Г. — 86.
 Лазаревський М. — 53, 54, 55, 56, 99, 110, 124, 183, 208, 209, 236.
 Лазаревський Ф. (Ф.) — 52, 71, 136, 139, 217, 273.
 Лакиза І. — 234, 235.
 Ламбіни (П. і Б.) — 6.
 Ларченко — 196.
 Лашкевич А. — 16.
 Лебідь А. — 22.
 Левенцов М. — 93.
 Левинський В. — 9.
 Левицький В. — Диви: Лукич В.
 Левицький Ів. Є. — 6.
 Ленін — 256, 264, 266.
 Леонов И. — 166, 174.
 Лепкий Б. — 80, 197, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 207, 208, 211, 213, 214, 220, 222, 223, 224, 259, 281.
 Лепко О. — 78, 79.
 Лесков (Лѣсков) Н. — 148.
 Лизогуб А. — 100, 101, 102, 125, 148, 149, 214, 271.
 Ликеря — 183, 237.
 Линники В. та И. — 177.
 Лисенков (І.) — 69, 70, 251.
 Лісовський Н. — 267.
 Лобода А. — 70, 225.
 Лободовський М. — 277.
 Лоський І. — 251.
 Лотоцький Б. — 9.
 Лотоцький О. — 8, 154, 163, 246, 260.
 Лукич В. — 90, 91, 128, 132, 138, 279.

- Лукіянович Д. — 178, 181, 188, 250.
 Луців Л. — 37, 265, 266.
 Лучаківський (Лучаковскій) К. — 54, 80.
 Любов І. — 16, 267.
 Любченко М. — 243.
 Львов-Рогачевскій В. — 172.
 Ляхоцький А. [Кузьма] — 91, 94, 98, 121.
 М. В. — 35.
 М. К. — 143, 264.
 М. С. — 79.
 Мазепа (Іван) — 201.
 Макаров Н. — 52, 53, 102, 115, 138, 142, 255, 271.
 Макарушка О. — 134.
 Маковей О. — 75.
 Максимович М. — 50, 102, 112, 138, 177.
 Максимовичі Марія і Михайло — 184.
 Максимовичка М. — 34, 35, 47, 112.
 Макшеєв О. — 224.
 Маланюк Є. (Malanjuk E.) — 245, 251, 259.
 Ман — 147.
 Маркевич А. — 57.
 Маркевич Г. — 191, 198.
 Маркевич Н. (М.) — 22, 231.
 Маркевич О. — 50.
 Марковичка (Марко Вовчок) М. — 65, 68, 80, 149, 283.
 Марковский М. — 226.
 Маркс К. — 241.
 Мартінович (П.) — 230, 231, 234, 239.
 Мартос П. — 15, 17, 179.
 М[артос] С. — 23.
 Матвѣев (Є.) — 130.
 Матушевський Ф. — 156, 186.
 Меженко Ю. — 6, 7, 221.
 Межов В. — 6.
 Мезієр А. — 6.
 Мельников Л. — 182.
 Мельцер Ш. — 266.
 Микѣшин М. — 84, 137, 138.
 Мильштейн — 175.
 Мироненко М. — 216.
 Муронetz I. — 243.
 Міллер О. — 47.
 Міхновський (Михновський) М. — 136, 140, 212.
 Міцкевич (А.) — 120.
 Міяковський В. — 225, 241.
 Могілянський М. — 163, 217.
 Могна Л. — 63.
 Мокрицький І. — 102, 271.
 Мончаловскій О. — 128.
 Мордовцев (Мордовець) Д. — 37, 113, 137.
 Москаленко А. — 226, 237.
 Мясотин В. — 226.
 Н. — 258.
 Н. М. — 197.
 Навроцький Б. — 224, 231, 233, 234, 241.
 Навроцький В. — 74, 75.
 Наголкин В. — 112, 114.
 Нагірний (Нагорний) В. — 106.
 Науменко В. — 88, 106, 142, 143, 149, 281.
 Невідомий. — Диви: Афанасій Чужбинський О.
 Недзвідський А. — 249.
 Незабитовський С. — 50, 275.
 Некрасов (Н.) — 70, 171, 173.
 Неметц К. — 195.
 Неčas J — 17, 32, 34, 47, 63, 89.
 Никитенко А. — 22.
 Николишин Д. — 178, 210.
 Нитче Л. — 117, 139.
 Ніковський А. — 277.
 Ніценко Д. — 243.
 Новицький М. — 34, 38, 47, 49, 102, 141, 156, 214, 215, 217, 221, 222, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 236, 238, 239, 241, 243, 244.
 Новицький О. — 176, 177, 225, 241, 242.
 Норович (-ич) — 196.
 Носко П. — 225.

- О. К. — Диви: Возняк М.
 Оболонський О. — 118.
 Огієнко І. — 264.
 Огоновський О. — 17, 19, 86,
 126, 127, 128, 129, 278, 279,
 280, 283.
 Оксман Ю. — 226.
 Ольхин М. — 24.
 Ольхівський Б. — 8.
 Ольховиков С. — 196.
 Оренштайн Я. — 7, 199, 207.
 Оришкевич І. — 232.
 Орлов А. — 267.
 Орлов Н. — 163.
 Орлов О. — 133.
 Осипов М. — 57, 110, 113, 250,
 271.
 Основяненко. — Диви: Квіт-
 ка-Основяненко Гр.
 Оссолинські — 70, 71, 73.
 Охримович (Ochrimowycz W.)
 — 124, 180, 181.
 Охримович Ю. — 206.
 Очкін А. — 22, 26.
 Очкін І. — 23.

 Павлик М. — 85, 87, 88, 97,
 98, 109, 120, 122, 123, 139.
 Павлович Г. — 197.
 Панів (Панов) А. — 244, 248,
 249.
 Паночіні С. — 194, 195, 196,
 217, 222, 223, 224.
 Партицький О. — 75, 79, 104.
 Пассек Т. — 90, 91.
 Пастушенко С. — 205.
 Пачіні-Савой Л. — 265.
 Пеленський Є. Ю. — 9, 246,
 247, 250.
 Пелех И. — 148.
 Перебендя. — Диви: Кони-
 ський О.
 Перекотиполе Ів. — Диви:
 Грінченко Б.
 Петренко М. — 278.
 Петрицький А. — 220.
 Петровський Г. — 218, 227,
 232, 238, 239, 240, 241, 243.
 Пилипенко С. — 214.
 Пилущенко Н. — 114.

 Пимоненко Н. — 141, 230, 231,
 234.
 Пилип А. — 20, 116.
 Пискунов Ф. — 35.
 Письменний Й. — 249.
 Пігуляк І. — 204, 213.
 Пісочиниць [Ткаченко] Д. —
 132.
 Піунова К. — 31, 57, 131, 251.
 Плевако М. — 124, 134, 135,
 141, 150, 154, 156, 194, 216,
 217, 218, 221, 227, 239, 242,
 243, 273.
 Плеханов Г. — 121.
 Плетньов П. — 221.
 Плещеев О. — 57, 110.
 Podbereski R. — 25.
 Полоницький М. — 264.
 Полонський Я. — 83, 88.
 Полторацький О. — 225.
 Полуботко (П.) — 280.
 Полуботок А. — 189.
 Пономарев С. — 110.
 Попів О. — 224, 240.
 Попович О. — 136.
 Попп Г. — 265.
 Прижов И. — 69.
 Прокопович В. — 258.
 Пронін (І.) — 118.
 Пронь Г. — 249, 254.
 Псьол (івна) Г. — 182.
 Псьолівна О. (Псьол А.) —
 111, 215, 278, 279.
 Пчілка О. — 138.

 Р. С. — 279.
 Рахманінов Ф. — 282.
 Ревуцький Д. — 225.
 Редер К. Г. — 209, 211, 212.
 Репін І. — 219.
 Репіна В. — 26, 103, 130, 148,
 279, 280.
 Рехтер — 201.
 Репінський (Р'єпинський) Г. —
 111.
 Ржегорж Фр. — 139.
 Ржига Ф. — 47.
 Рігельман (Ригельман) Н. —
 30.

- Річицький А. — 221, 223, 243, 244.
 Рогозовський Гр. — 115.
 Родзянко А. — 115.
 Рожанський Г. — 72, 74, 75, 76.
 Романчук Ю. — 19, 69, 71, 75, 88, 128, 129, 147, 148, 149, 156, 157, 158, 162, 176, 182, 279, 280.
 Росковшенко І. — 38.
 Ротенберг Л. — 185.
 Рубан О. — 256, 259.
 Рудинський М. — 191, 193.
 Рудичів І. — 9.
 Рудницький М. — 115, 247, 248, 251, 252, 258, 259, 261, 266.
 Руэль — 23.
 Рулін П. — 53, 224, 225.
 Русов О. — 63, 84, 87, 88, 129, 283.
 Русова С. — 88, 167, 194.
 Рябінін-Склярєвський О. — 93.
 С. К. — 138.
 Сабат М. — 234, 239.
 Sabo — 200.
 Савицька М. — 193.
 Савченко Ф. — 25, 28, 88.
 Садківський Ф. — 100, 125.
 Саливон Гр. — Диви: Тисячченко Гр.
 Самокиш М. — 219.
 Саницький В. — 248.
 Свенцкський І. (і скорочено: Свенц.) — 9, 17, 20, 21, 24, 27, 35, 36, 37.
 Свистун Ф. — 71.
 Северин І. — 163, 164.
 Седляр В. — 243, 244.
 Селецька Н. — 185.
 Семеренко П. — Диви: Симиренко П.
 Середа А. — 225.
 Сераковський С. — 57.
 Симиренко П. — 36, 38, 119, 236, 271.
 Синченко П. — 166, 174, 183.
 Синько (Сінько) Г. — 254.
 Синявський О. — 194.
 Сычев А. — 18.
 Сімович В. — 148, 188, 209, 210, 211, 212, 213, 245, 258, 267, 285.
 Сірий (Тищенко) Ю. — 194.
 Сірко. — Диви: Вовк Ф.
 Сіропольо С. — 42, 201, 250, 252, 254.
 Січинський В. — 261.
 Скаржинська (К.) — 100.
 Скляр Ф. — 220.
 Склярів Н. — 241.
 Славинський М. — 166.
 Сластьон О. (Сластён А.) — 113, 114, 139, 173, 200, 231, 234, 239.
 Слобода М. — 163.
 Смаль-Стоцький Р. — 264, 265.
 Смаль-Стоцький С. (Smal Stoćkyj s.) — 200, 205, 207, 209, 251.
 Смирнов Б. — 185, 231, 234, 239.
 Соболев Ю. — 217.
 Сова А. (Желіговський Е.) — 52.
 Сологуб Ф. — 269, 270, 274.
 Сошенко І. — 136.
 Sprater — 198, 201, 202, 203, 204, 208.
 Сперанський М. — 217.
 Ставничий І. — 245.
 Sowłński J. (Совінський Л.) — 37.
 Станіславський В. — 69.
 Старов М. — 84.
 Старчаков А. — 35, 242.
 Стебницький П. — 148, 155, 156, 160, 163.
 Стендер-Петерсен А. — 265.
 Стойкова Н. — 167.
 Стороженко М. (Н.) — 38, 133, 140, 144, 279, 280, 281.
 Студинський К. — 74, 75, 88, 217.
 Суворин А. (Суворін О.) — 20, 113.

- Судомора О. — 194, 231.
 Сукачов Л. — 255.
 Суліїв Ф. — 276.
 Сумцов Н. — 156, 195, 197.
 Сурат А. — 152.
 Суханова Н. — 236.
 Сушкевич П. — 4, 50, 70, 71
 72, 73, 79.
 Сьогобочній Гр. — Диви:
 Коваленко - Коломаць-
 кий Г.
 Талан П. — 211.
 Танякєвич Д. — 74.
 Таранько М. — 7, 284.
 Тардов М. — 243.
 Тарновська Н. — 110, 273.
 Тарновський В. (молодший)
 — 25, 109, 110, 236.
 Тарновський Г. — 58, 103,
 271.
 Тарновський Я. — 110.
 Терлецький О. — 75, 88.
 Тиктор І. — 272.
 Тихий Ф. — Диви: Тіху́ Ф.
 Тисяченко (Саливон) Гр. —
 17, 131.
 Титов А. — 107.
 Тиховський П. — 211, 219,
 227.
 Тихоміров Д. — 133.
 Тяхорський Н. — 20.
 Тіунський В. — 24, 30.
 Тіху́ Ф. (Тихий Ф., Тіхий Ф.)
 — 200, 266.
 Ткач Я. — 285.
 Ткаченко Н. — 170, 231, 234,
 239.
 Ткаченко Ф. — 42, 80.
 Товкач Л. — 139, 140.
 Теодоровіч П. — 122.
 Толстая Н. — 91, 272.
 Толстой Ф. — 48, 215, 271.
 Томашівський С. — 162.
 Тр. — 104.
 Третьяк О. — 120.
 Трizza Р. — 42.
 Трощина К. — 49.
 Троцький М. — 9.
 Трутовський (К.) — 168, 231,
 234, 239.
 Тургенев И. — 83.
 Українець — 279.
 Уманський А. — 138.
 Усков І. — 118, 119.
 Ускова Н. — 119.
 У. С. Р. — Диви: Романчук Ю.
 Уточкин В. — 115, 117, 283.
 Фелькович О. — 75.
 Феодор (Феодор) архиман-
 дрит — 41.
 Фесенко Е. — 118, 119, 120.
 Филипович П. — 68, 193, 222,
 224, 225, 233, 238, 239.
 Филонов А. — 16, 22, 35.
 Фішер (Фишер) Е. — 15.
 Флейтман И. — 156.
 Фльорковський В. — 40, 272.
 Fogman St. — 39.
 Фолій архимандрит — 42.
 Франко І. — 19, 86, 87, 96, 97,
 104, 109, 114, 116, 120, 122,
 129, 144, 154, 159, 160, 161,
 162, 222, 223, 224, 280, 283.
 Фрейганг А. — 22.
 Фріц (Фриц) М. — 79, 81.
 Фрунзе М. — 242, 248, 249,
 255—257, 259, 260, 261,
 262, 263.
 Фукс — 201.
 Фундуклей І. — 133.
 Хвляя А. — 248, 249, 252, 253,
 261.
 Ходушин С. — 196.
 Холмушин Н. — 166, 174, 183.
 Холодний П. — 173, 174.
 Хоткевич Г. — 283.
 Хропаль О. — 119.
 Хрушов О. — 237.
 Хрушова Н. — 274.
 Цертелев М. — 26, 177.
 Цинговатов А. — 217.
 Цісик О. — 219.
 Ціценас Є. — 266.
 Цотадзе М. — 266.

- Чалий М.** — 18, 38, 42, 49, 53, 58, 80, 100—103, 112, 136, 279.
Чаус М. — 216, 217.
Чскановський А. — 245.
Чепига І. — 7, 178, 204, 213, 206, 240.
Чепига Я. — 194.
Череватенко І. — 268.
Черевко В. — 188.
Череповський Є. — 195, 196, 198.
Черкасенко С. — 194.
Черу А. — 162.
Честахівський Г. — 136, 138, 201, 204.
Чижевський Д. — 258.
Ч-(и)й О. — 191, 197.
Ч-ний Е. — 120.
Чоколов І. [П] — 166, 196, 198.
Чубинський П. — 88, 281.
Чужбинський А. Диви: Афанасіїв — Чужбинський.
Чуковський К. — 172.
Шаблювський (Шаблювський) Є. — 248, 252, 253, 254, 271, 274, 275.
Шадлун М. — 156.
Шамрай А. — 224, 241, 242.
Шанковський А. — 74.
Scharfe (Шарфе) — 199, 204, 213, 214.
Шафарик П. І. — 43, 63, 270.
Шваб В. — 283.
Шварц В. — 182.
Шевченко В. — 58, 59, 60, 61, 80.
Шевченко М. — 125, 150, 272.
Шевченко Р. — 240, 241, 242.
Шевченко Т. — 106, 113, 117, 120, 125, 126, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 140, 147, 152, 157, 158, 160, 161, 162, 176, 179, 182, 211, 212, 222, 223, 224, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 238, 239, 240, 241, 242, 245, 248, 250, 251, 252, 257, 258, 259, 260, 261, 264.
Шелухин С. — 211.
Шестерняков А. — 242.
Школьник — 256.
Шмідт (Шмят) — 153, 158, 159.
Шпитковський І. — 188.
Штамм Л. — 116.
Штауф Ю. — 78.
Штернберг В. — 15, 136, 161.
Штрифлер — 140.
Штуль О. — 8.
Шугуров Н. — 38, 282.
Шухевич В. — 125.
Щеголев — 31.
Щенкин М. — 39, 44, 48, 49, 53, 61, 62, 99, 112, 115, 141, 151, 217, 219.
Щепотьев В. — 193.
Щоголев П. — 144, 151.
Шукин П. — 201.
Шурат В. — 25, 180, 184, 187, 266, 285.
Юзефови Бр. — 213.
Юнге Е. — 90.
Ющишин І. — 178.
Я. Т. Диви: Тарновський Я.
Яворівський Е. — 248.
Яворницький Д. (і скорочен.: Явор.) — 35, 111, 112, 113, 151, 269.
Яковенко В. — 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 176.
Якубовський Ф. — 219, 225, 230, 232.
Ярцев (А.) — 141.
Ясницький Ю. — 206.
Яхненко (К.) — 119.
Яшек М. — 6, 7.
2. Редактори й упорядки видань Шевченкових творів.
 (Цифри тут і далі показують порядкові числа видань).
Айзеншток І. — 635, 641, 670, 689, 716, 730, 734.

- Багалій Д. — 548, 655, 674, 687, 691, 712.
 Барбарич В. — 787.
 Барвінський О. — 140, 141.
 Беренштам В. — 194, 195, 249.
 Біднова Л. — 578.
 Блохин Ю. — 744.
 Боднар Г. — 140, 141.
 Буревій К. — 643, 644.
 Вашкевич Г. — 139.
 Вовк Ф. (Хв.) — 159, 160, 169, 171, 172.
 Воронець А. — 628.
 Гадзінський В. — 643, 644.
 Горбань М. — 675, 711.
 Гребінка Є. — 2, 3, 5, 6, 7.
 Григорук Є. — 617.
 Грушкевич Т. — 268, 362.
 Гуслистий К. — 745, 755.
 Доманицький В. — 374, 378, 379, 385, 406, 409, 428, 429, 440, 441, 445, 459, 460, 519, 520, 521, 547, 549, 550, 551, 572, 591, 609, 650.
 Дорошенко В. — 619.
 Дорошенко Д. — 489.
 Дорошкевич О. — 676, 700, 713, 722, 737.
 Драгоманів М. — 171, 172, 191, 266.
 Драгоманова Л. — 266.
 Єфремов С. — 669, 671, 672, 702.
 Житецький Г. — 430, 440.
 Зайцев П. — 466, 740, 741, 749, 750, 751, 765, 766, 767, 775, 776.
 Затонський В. — 752, 77.
 Йосипчук Ю. — 745, 755, 761.
 Калинович В. — 771, 783.
 Калинович М. — 368.
 Кониський О. — 303, 327.
 Коряк В. — 612, 658, 679, 680, 697, 698, 714, 715.
 Костенко А. — 756, 761.
 Костомарів М. — 139.
 Крушельницький А. — 386.
 Куліш П. — 18, 19, 28, 34, 47, 63.
 Лакиза І. — 696, 701.
 Лебідь А. — 650.
 Лепкий Б. — 565, 567, 568, 574, 579, 580, 581, 582, 585, 587, 601, 602, 603, 618, 620, 622, 623, 768.
 Лотоцький О. — 740, 741, 749 — 751, 765—8, 775, 776.
 Макарушка О. — 301.
 Меженко Ю. — 649.
 Міяковський В. — 723.
 Навроцький Б. — 667, 685, 695, 726.
 Науменко В. — 334, 335.
 Николишин Д. — 455, 608.
 Ніценко Д. — 732.
 Новицький М. — 655, 657, 665, 667, 671, 672, 674, 675, 676, 685, 687, 691, 711, 712, 713, 715, 726, 731, 735.
 Огоновський О. — 277, 278.
 Охримович В. — 462.
 Охримович Ю. — 593, 594.
 Панів А. — 738, 743.
 Паночіні С. — 637, 651, 660, 661, 662.
 Плевако М. — 539, 632, 641, 670, 716, 730, 734.
 Полторацький О. — 668.
 Попів О. — 663, 718, 719.
 Попович О. — 313.
 Річицький А. — 659, 731, 736.
 Рожанський Г. — 140, 141.
 Романчук Ю. — 353, 376, 377, 443, 444, 464.
 Русов О. — 159, 160.
 Сабат М. — 699, 717.
 Савицька М. — 535.
 Сімович В. — 505, 605, 607, 611, 614, 788.
 Склярів Н. — 724.
 Смаль-Стоцький Р. — 786.
 Смаль-Стоцький С. — 570, 586, 588, 590, 599, 600, 604.
 Ставничий І. — 739.
 Сумцов М. — 548.
 Филипович П. — 655, 665, 691, 712.
 Франко І. — 262, 381, 382.
 Хвиля А. — 742, 752, 777.
 Цісик О. — 642.

Шаблювський (Шаблювський) Є. — 742, 752, 753.

Шамрай А. — 666, 728.

Шевченко Р. — 727.

Шестериков А. — 729.

Шпитковський І. — 506.

Шухевич В. — 272.

Щепотьєв В. — 537.

Шукін П. — 575.

Якубовський Ф. — 668, 677, 686, 678.

Ясницький Ю. — 593, 594.

3 Ілюстратори Шевченкових творів.

Василенко К. — 436.

Васильківський С. — 643.

Гер О. — 731, 736.

Діденко Павла — 564.

Дудін С. — 428, 429.

Ждаха А. — 398.

Іжакевич І. — 391, 422, 679, 680, 697, 698, 714.

Каразин Н. — 359, 361, 383.

Касіян В. — 742, 752.

Козін Л. — 752.

Красицький Ф. — 393, 568.

Мартинович (П.) — 679, 680, 697, 698, 714.

Микѣшин М. — 315, 316, 317.

Немети К. — 548.

Носко П. — 668.

Орлов Н. — 387.

Павлович Г. — 553.

Петрицький А. — 643, 644.

Пимоненко Н. — 333, 679, 680, 697.

Письменний Й. — 742.

Репін І. — 643.

Рубан О. — 757, 758, 763, 769.

Самокиш М. — 643.

Северин І. — 387, 391, 393.

Седляр В. — 731, 736.

Серєда А. — 668.

Сластьон О. — 238, 325, 431, 568, 679, 680, 697, 698, 714.

Смирнов Б. — 489, 679, 680, 697, 698, 714.

Судомора О. — 541, 680.

Ткаченко Н. — 428, 429, 679, 680, 697, 698, 714.

Трутовський (К.) — 420, 431, 679, 680, 697, 698, 714.

Холодний П. — 433, 437.

Штернберг В. — 1.

4. Цензори Шевченкових творів.

Бекетов В. — 29, 32, 36, 42, 43.

Корсаков П. — 1, 4, 7, 9, 14, 17.

Крилов А. — 8, 13.

Никитенко А. — 9.

Очкін А. — 9, 16.

Очкін І. — 13.

Рахманінов Ф. — ст. 282.

Росковшенко І. — 34.

Феодор архимандрит — 39.

Фотій архимандрит — 42.

Фрейганг А. — 8.

5. Видавці Шевченкових творів.

Бабкин П. И. — 315, 316, 317.

Білоус М. — 325.

Бонадурер П. — 440.

Вировий Є. — 611.

Гайдебуров — 375.

Гануляк Г. — 721.

Гамалія (Гамалѣя) К. — 290, 291.

Гомолінський С. — 240.

Губанов Т. — 402.

Грінченко Б. — 302, 326.

Драгоманів М. — 169, 171, 172, 191, 266.

Іогансон Ф. — 440, 441.

Калугин П. — 546.

Климкович К. — 137.

Кожанчиков Д. — 139.

Королів В. — 570, 586, 583, 590, 599, 600, 604.

Лисенков (І.) — 142, 143.

Нагірний В. — 196.

Наголкин В. — 234, 243.

Маргос П. — 1.

Маркевич Г. — 522, 562.

- Огієнко І. — 784.
 Оренштайн Я. — 565, 567, 568, 574, 579, 580, 581, 582, 601, 602, 603, 605, 607, 614.
 Целех І. — 354, 355.
 Ротенберг Л. — 489.
 Семеренко П. — 33.
 Сурат А. — 368.
 Таранько М. — 627 (ст. 284).
 Сушкевич П. — 140, 141.
 Уточкин В. — 247, 250.
 Холмушин Н. — 404, 405, 439, 467.
 Хоткевич Г. — 273, 342 (ст. 283).
 Чепига І. — 596, 720.
 Череповський Є. — 544, 551, 561.
 Яковенко В. — 385, 388—390, 392, 395—7, 401, 403, 406, 412, 413, 415, 417, 418, 421, 423—30, 432, 434, 435, 438, 445.
- 6 Видавництва, що видавали Шевченкові твори.**
 Академія (Ленінград) — 729.
 Баришпільська Учительська Спілка — 559.
 Бистриця (Станіславів) — 720.
 Бібліотека „Рідної Мови“ (Варшава) — 784.
 Благотворительное Общество изданія общепольныхъ и дешевыхъ книгъ (Спб.) — 359, 362, 383, 409.
 „Відродження“ (Москва, Київ) — 523—5, 542, 555, 556.
 Видавнича Спілка Українського Учителства (Коломия) — 386.
 Вік (Київ) — 340, 346, 347, 350, 360.
 „Віра і Наука“ (Коломия) — 781.
 Всесвіт (Прага) — 586, 588, 590, 599, 600, 604.
- Всеукраїнська Академія Наук (Київ) — 702.
 Всеукраїнське Державне Видавництво — 606, 612, 616.
 Всеукраїнське Учительське Видавниче Товариство (Київ) — 545.
 „Гай“ (Медіопіль) — 593, 594.
 Гурт Вс. І. — 273, 342.
 ДВОУ — 730—7.
 Державне Видавництво — 609, 617.
 Державне Видавництво України — 641, 655, 657, 659, 663, 665—7, 669, 670, 674—6, 685, 687, 689, 691, 695, 700, 702, 711—13, 716, 718, 719, 722—4, 726.
 Державне Літературне Видавництво — 752—4, 756—60, 763, 764, 769, 770, 772, 774, 777—9.
 Дитвидав (Одеса) — 761, 782, 785, 787, 783 а (ст. 285).
 „Дзятель“ (Спб.) — 466.
 „Дзвін“ („Українська Школа“) — 541.
 Дитяча бібліотека укр. письменників (ДВУ, Харків) — 663, 718, 719.
 „Діточі Читанки“ (Станіславів) — 596.
 „Дніпросоюз“ (Київ) — 591, 609.
 Друкар (Спб., Київ) — 519, 520, 572.
 „Едиторъ“ (Вільна) — 394, 400, 414.
 „Загальна Книгозбірня“ (Коломия) — 455, 506, 608, 642.
 „Земля“ (Лубні) — 557.
 Інститут Т. Шевченка (Харків) — 655, 657, 665—7, 674—6, 685, 687, 689, 691, 695, 700, 711—13, 716, 723, 724, 726, 730, 744, 745, 755, 756.

- Катеринославський Союз Споживчих Товариств — 549.
- Київское Общество Грамотности — 333.
- Книгарня „Київской Старини“ — 365.
- Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка — 615, 699, 717, 725.
- Книгоспілка — 632, 658, 671, 672, 679, 692, 693, 697, 698, 703—6, 708, 709, 713—15.
- Кооператива „Допомога Школі“ (Черкаси) — 598.
- „Копейка“ (Спб.) — 509.
- Кременецький Повітовий Союз Кооперативів на Волині — 621.
- Криниця (Київ) — 453, 454, 457—460, 483—5, 501, 504, 515, 520, 521, 531, 534, 536.
- Кубанський Обласний Союз С. Х. Кредитних Товариств (Катеринодар) — 547.
- Кубанський Центральний Союз установ дрібного кредиту (Катеринодар) — 573.
- Література і Мистецтво (ЛіМ) — 730—7, 742.
- Мистецтво — 773.
- Наукове Товариство імені Шевченка у Львові — 277, 278, 303, 327, 381, 382, 461, 788.
- „Нашим дітям“ (Спб., Київ) — 446, 553.
- Общество имени Т. Г. Шевченка и Благотворительное Общество (Спб.) — 374, 378, 379.
- Одеський Український Секретаріат — 571.
- Państwowe Wydawnictwo książek szkolnych we Lwowie — 771, 783.
- Педагогічне Бюро Полтавської Губернської Народньої Управи — 535.
- Повітовий Відділ Народньої Освіти (Умань) — 589.
- Полтавська Спілка Споживчих Товариств — 537.
- Посредникъ (Москва) — 399, 416, 442.
- „Пролетарій“ (Харків) — 635.
- Просвіта (Вінніпег) — 552.
- „Просвіта“ (Катеринодар) — 511, 517, 528, 529, 532, 533.
- „Просвіта“ (Лубні) — 513.
- „Просвіта“ (Львів) — 292, 304, 353, 376, 377, 443, 444, 497, 619.
- „Радянська Література“ (Харків) — 738, 743, 744.
- „Радянське Село“ (Харків) — Ред. „Дзвінка“ (Львів) — 272.
- Ред. „Діла“ (Львів) — 196.
- Ред. журн. „Жаворонок“ (Спб.) — 450.
- Ред. „Зорі“ (Львів) — 228, 235.
- Ред. „Київской Старини“ — 249, 334, 335.
- Ред. „Правди“ (Львів) — 312.
- Ред. журналу „Пробудження“ (Спб.) — 407, 408.
- Ред. час. „Пчілка“ („Діточа бібліотека“, Ужгород) — 640.
- Русалка (Львів) — 721.
- „Руська Бесіда“ (Чернівці) — 313, 654.
- Руске Товариство Педагогічне — диви: Укр. Педагогічне Т-во.
- Рух (Харків) — 538, 548, 727, 728.
- „Світ Дитини“ („Діточа бібліотека“, Львів) — 627.
- Село і Місто (СіМ) (Москва) — 643, 644.
- „Селянська Каса“ (Чернівці) — 419.
- „Селянська Самоосвіта“ (Одеса) — 558.

- „Сіверянська Думка“ (Чернігів) — 564.
- „Сині дзвіночки“ (Рогатин) — 762.
- „Слово“ (Катеринослав) — 549.
- „Союз визволення України“ (Відень) — 463, 505, 507, 508, 566.
- Союз Сложивчих Товариств Кременчуцького району — 592, 597.
- Сяйво (Київ) — 650, 668, 677, 686.
- Т-во „Вагра“ (Львів) — 286.
- Т-во „Січ“ (Відень) — 156, 158, 161, 162.
- Українська Академія Наук (Київ) — 669, 671, 672, 745, 755.
- Українська Друкарська і Видавнича Спілка (Нью Йорк) — 540.
- „Українська Книгарня“ (Херсон) — 543, 550, 563.
- „Українська Книжка“ (Харків) — 539.
- „Українська Книжка“ (Чернівці) — 780.
- Українська Накладня (Ляйпциг) — 565, 567, 568, 574, 579—82, 601—3, 605, 607, 614.
- Українське Видавництво в Катеринославі — 512, 549, 575, 578, 611.
- Українське Педагогічне Товариство (Львів) — 268, 328, 362, 465, 610.
- „Українське Слово“ (Берлін) — 585, 618, 620, 622, 623.
- Український Науковий Інститут (Варшава) — 740, 741, 749—51, 765—8, 775, 776, 786.
- „Український Робітник“ (Харків) — 656, 673, 678, 688, 690, 694, 696, 701, 707.
- „Український Січовий Союз“ (Львів) — 486.
- „Український Студентський Союз“ (Львів) — 452, 502.
- „Український Учитель“ (Київ) — 411.
- Універсальна Бібліотека (Станиславів) — 739.
- „Учительська Громада“ (Львів) — 464.
- Харьковское Общество распространения въ народѣ грамотности — 341.
- Херсонська Повіт. Полігосвіта — 613.
- „Час“ (Київ) — 387, 391, 393, 398, 420, 422, 431, 433, 436, 437, 451, 456, 490—6, 570, 633, 637, 647, 649, 652, 660, 661, 662.
- „Шкільна Бібліотека“ (Дитвидав) — 782, 785 а (ст. 285), 785, 787.
- „Школьная Бібліотека“ (Москва) — 410.
- Шлях Освіти (Харків) — 628.
7. Часописи, альманахи та збірники, де вперше появилися Шевченкові твори (оригінальні й укр. перекл.).
- Былое (Спб.) — 345, 367.
- Вечерниці (Львів) — 61, 128, 133, 135.
- Вѣстник Европы (Спб.) — 384, 488.
- Вѣстник Екатеринославскаго Земства (Катеринослав) — 364.
- Вісті (Харків) — 624.
- Глобус (Київ) — 638, 684.
- Dziennik Literacki (Львів) — 59, 60.
- Діло (Львів) — 487, 498.
- Древняя и Новая Россія (Спб.) — 150—153.
- Життя й Революція (Київ) — 664.
- Записки Исторично-Филологичнаго Відділу ВУАН (Київ) — 625, 631, 646, 653.

- Записки Наукового Т-ва ім. Шевченка (Львів) — 344, 348, 349, 447, 449.
 Записки о Южной Руси (Спб) — 19.
 Зоря (Львів) — 267, 274, 288, 294—296, 299, 300, 305, 307, 311, 318—322.
 Иллюстрація (Спб) — 58.
 Исторический Вѣстник (Спб) — 174.
 Кавказ (Тифліс) — 339.
 Київская Старина (Київ) — 203—224, 227, 229—233, 236, 237, 239, 241, 242, 245, 246, 256—259, 263—265, 269, 270, 279—285, 287, 293, 297, 298, 308—310, 314, 324, 332, 336, 351, 356—358, 363.
 Кубанскія Областныя Вѣдомости (Катеринодар) — 337, 338.
 Маяк (Спб.) — 8, 13.
 Мета (Львів) — 132, 134.
 Молодик (Харків) — 9—12.
 Московскія Вѣдомости — 94.
 Ластівка (Ластівка) (Спб.) — 2, 3, 5, 6, 7.
 Литературное наследство (Москва) — 746, 747.
 Луна (Київ) — 175.
 Народное Чтеніе (Спб.) — 22, 24, 26, 27, 28, 31, 35, 37, 38.
 Наше Минуте (Київ) — 554, 576, 577, 583, 584.
 Нижегородскія Губ. Вѣдомости (Нижній Новгород) — 20.
 Нова Громада (Київ) — 366, 369—371.
 Основа (Спб.) — 44, 45, 47—57, 62, 63, 65—92, 95—126, 129.
 Правда (Львів) — 138, 144, 146, 149, 154, 163, 251, 255, 275, 289, 306.
 Рѣчь (Спб.) — 448.
 Русская Бесѣда (Москва) — 21, 25.
 Русская Старина (Спб.) — 148, 164—168, 170, 197—202, 226.
 Русский Архив (Москва) — 330, 331.
 Русский Библиофил (Спб.) — 468—482, 499, 500.
 Слово (Львів) — 64.
 Стара Україна (Львів) — 636.
 Искусство (Москва) — 681—683.
 Товариш (Львів) — 248.
 Труд (Київ) — 173, 192.
 Труды Полтавской Ученой Архивной Комиссии — 380.
 Украинско-Българскі Вести Українсько-Болгарські Вісти (Софія) — 748.
 Україна (Київ 1907) — 372, 373.
 Україна (М. Грушевського) — 634.
 Українська Книга (Львів) — 748.
 Хата (Спб.) — 34.
 Червоний Шлях (Харків) — 626.
 Червоні Квіти (Харків) — 710.
 Южный Край (Харків) — 244, 267.
 Шевченківський Збірник (Київ) — 629, 630.
 Шевченко та його доба (Київ) — 639.
 8. Міста, де видавано, друковано й цензуровано Шевченкові твори.
 Барішполе — 559.
 Берлін — 568.
 Варшава (Львів) — 740, 741, 749—751, 757, 765—768, 775, 776, 786.
 Вещляр — 508, 567, 585, 618, 620, 622, 623.
 Відень — 136, 463, 505, 507.
 Вільна — 394, 400, 414.

- Вінниця** — 516.
Віннігер — 552.
Вовча — 538, 548.
Дніпропетровське — Диви:
 Катеринослав.
Женева — 169, 171, 172, 191,
 266.
Жовква — 627, 784.
Зальведель — 587.
Камянець — 578.
Катериноподар — 511, 517, 528,
 529, 532, 533, 547, 573.
Катеринослав — 489, 512, 530,
 549, 575; 712, 724 (Дніпро-
 петровське).
Київ — 147, 155, 157, 176, 193,
 218, 234, 240, 243, 249, 254,
 271, 273, 290, 291, 333, 334,
 335, 340, 343, 346, 347, 350,
 352, 360, 365, 387, 391, 393,
 398, 402, 411, 420, 422, 431,
 433, 436, 437, 440, 451, 453,
 454, 456—460, 483—485, 490
 —496, 501, 503, 504, 514,
 515, 521, 526, 531, 534, 536,
 541, 542, 544, 545, 551, 553,
 555, 556, 560, 561, 572, 591,
 609, 617, 633, 637, 647, 649
 —652, 658—662, 668, 669,
 671, 672, 675, 677, 679, 680,
 685, 686, 695, 697, 698, 702,
 714, 715, 731—735, 745,
 752, 755, 793.
Коломия — 325, 386, 455, 506,
 608, 642.
Кременчук — 592, 597.
Кремінець — 621.
Ленінград — Диви: **Петер-
 бург**.
Лубні — 513, 557.
Львів — 137, 140, 141, 196, 228,
 235, 252, 262, 268, 272, 277,
 278, 286, 292, 301, 303, 304,
 312, 327, 328, 353, 354, 355,
 362, 376, 377, 381, 382, 443,
 444, 452, 461, 462, 463, 464,
 465, 486, 497, 502, 610, 615,
 619, 699, 717, 720, 721, 725,
 740, 741, 749—751, 757,
 765—768, 771, 775, 776,
 783, 786, 788.
Ляйпциг — 23, 565, 574, 579,
 580, 581, 582, 601, 602, 603,
 605, 607, 611, 614.
Мелітопіль — 593, 594.
Москва — 18, 19, 34, 234, 290,
 291, 399, 410, 416, 442, 523
 —525, 644.
Нью Йорк — 540.
Одеса — 247, 250, 253, 260, 261,
 276, 302, 323, 333, 558, 571,
 606, 616, 722, 761, 782, 785,
 787.
Петербург — 1, 4, 9, 14, 15, 16,
 17, 18, 19, 29, 32, 33, 34, 36,
 39—43, 46, 127, 130, 131,
 139, 142, 143, 194, 195, 225,
 238, 243, 254, 315—317, 334,
 335, 346, 347, 350, 352, 359
 —361, 368, 374, 375, 378,
 379, 383, 385, 388—390, 392,
 395—397, 401, 403—409,
 412, 413, 415, 417, 418, 421,
 423—430, 432, 434, 435, 438,
 439, 441, 445, 446, 450, 466,
 467, 789, 791, 792; 509, 519,
 520 (Петроград); 729 (Ле-
 нінград).
Петроград — Диви: **Петер-
 бург**.
Полтава — 510, 518, 522, 527,
 535, 537, 562.
Прага — 156, 158, 159, 160, 161,
 162, 570, 586, 588, 590, 599,
 600, 604.
Рогатин — 762.
Сергієв — 643.
Станиславів — 596, 739, 781.
Ужгород — 640, 648.
Умань — 589.
Фрайштадт — 566.
Харків — 273, 341, 342, 539,
 546, 612, 628, 632, 635, 641,
 645, 655—657, 663, 665—
 667, 670, 673, 674, 676, 678,
 687—694, 696, 700, 701, 703
 —709, 711, 713, 716, 718,
 719, 723, 726—728, 730,
 736—738, 742—744, 753,

- 754, 756—760, 763, 764, 769, 770, 772—773, 777—779.
- Херсон — 543, 550, 563, 595, 613.
- Черкаси — 340, 598.
- Чернівці — 313, 419, 654, 780, 790.
- Чернігів — 302, 326, 564.
- 9. Ілюстрації.**
- I. Знімки з видань Шевченкових творів.**
- (Тит. — Титулова картка. Обкл. — Обкладинка).
- „Буквар“, Тит. — 43.
- „ „ „ Обкл. — 44.
- „Вільма“. 1876. Прага. Тит. 81.
- „Гайдамаки“ 1841 р. Тит. і Обкл. — 20.
- „Гамалія“ 1844 р. Тит. — 25.
- „Живописная Украина“ 1844. Тит. — 27.
- „Княжна“, „Варнак“, „Петрусь“ 1876. Прага. Тит. — 82.
- „Кобзар“ 1840 р. Тит. і шмуц-титул — 15.
- „Чигиринський Кобзар“ 1844. Тит. — 28.
- Обкл. — 29.
- „Кобзар“ 1860 р. Тит. — 37.
- „Кобзар“ 1867. Кожанчикова. Тит. — 65.
- „Чигиринський Кобзар“ 1867. Тит. — 77, 78.
- „Кобзар“ 1876. Прага. Т. I. Тит. — 83.
- Т. II. Тит. — 85.
- „Кобзар“ 1878. Женева. Обкл. — 92.
- „Кобзар“ 1881. Женева. I. Тит. — 95.
- „ „ „ Обкл. — 96.
- „ „ „ II. Тит. — 97.
- „ „ „ Обкл. — 98.
- „ „ „ Оповідка — 99.
- „Кобзар“ Спб. 1883. Обкл. — 105.
- „Кобзар“ 1889 р. Обкл. — 119.
- „Кобзар“ НТШ. Ред. О. Огоновського, I. 1893 р. Тит. — 127.
- „Кобзар“ 1896. (Ілюстрації Микешинна). Обкл. — 137.
- „Кобзар“, Спб. 1907, ред. В. Доманицького. Тит. — 153.
- „Кобзар“. НТШ. 1908. Ред. Франка. I. Тит. — 160, 161.
- „Кобзар“ (латинкою). 1914. В. Охримовича. Тит. — 180.
- „Марія“ (латинкою). 1882. Женева. Тит. — 103.
- „Неофіти“. „Марія“. 1876 р. Прага. Тит. — 89.
- „Новые стихотворения“, 1859. Ляйпціг. Тит. — 33.
- „Поезії“. 1867. Львів. Тит. — „ т. I. — 70.
- „ „ т. II. — 71.
- „Поезії“. 1867. Львів. Обкл. I-го вип. — 72.
- „Поезії“. 1867. Львів. I-а сторінка кириличного випуску — 73.
- „Поезії“. 1867. Львів. Обкл. останнього випуску — 74.
- Поезії. 1890. Женева. Обкл. — 121, 122.
- Поезії. 1902. „Просвіта“, ред. Романчука. Тит. — 147.
- Поезії. „Кобзар“. 1925. Ред. Айзенштока й Плевака. Тит. — 218.
- Поезії. 1927. Ред. Єфремова-Новицького. Тит. — 228.
- Повне видання творів. Укр. Накладня. Тит. — 203.
- Повне видання творів. Укр. Науковий Інститут. Тит. — 246.
- „ „ „ Обкл. — 247.

- Повне Зібрання Творів.** Академія Наук України. I. — Тит. — 253, 254.
- Повне Зібрання Творів.** Академія Наук України. II. Тит. — 262, 263.
- Повне Зібрання Творів.** Укр. Академія Наук. III. Тит. — 235, 237.
- Повне Зібрання Творів.** Укр. Академія Наук. IV. Тит. — 226, 227.
- „Сон“. 1865. Львів. Обкл. — 63.
- „Сотник. Марина. Титарівна“. 1876. Прага. Обкл. — 90.
- Твори.** „Пресвіта“. Ред. Романчука. Тит. — 157.
- Твори.** Укр. Накладня. Тит. — 199.
- Твори.** Вид. Яковенка. II. Тит. — 173.
- „Тополя“. 1860 р. Тит. — 40. Обкл. — 41.
- „Тризна“ 1844 р. Тит. — 26. Обкл. — 27.
- II. Знімки з видань, що містили Шевченкові твори.
- „Dziennik Literacki“ 1861. р. Сторінка з Шевченковими поезіями — 51.
- „Записки о Южной Руси“. т. 2. 1857. Тит. — 31.
- „Ластівка“ Є. Гребінки. Тит. — 18.
- „Маяк“. 1842. р. Тит. — 21.
- „Маяк“. Сторінка з початком драми „Никита Гайдай“ — 22.
- „Маяк“. Сторінка з початком поеми „Безталанний“ („Тризна“) — 24.
- „Молодик“ 1843 р. — 23.
- „Основа“ 1861. Тит. — 45. Обкл. — 46.
- „Sioło“ П. Свенціцького. Обкл. — 67.
- „Сторінка з початком „Катерини“ — 68.
- „Хата“ П. Куліша. 1860 р. Тит. — 39.

III. Портрети.

- В. Антонович — 129.
- О. Барвінський — 75.
- В. Беренштам — 117.
- Хв. Вовк — 93.
- Є. Гребінка — 19.
- В. Доманицький — 154.
- М. Драгоманів — 124.
- Л. Драгоманова — 123.
- С. Єфремов — 229.
- П. Зайцев — 257.
- О. Кониський — 145.
- М. Костомарів — 66.
- П. Куліш — 32.
- Б. Лепкий — 207.
- А. Ляхоцький (Кузьма) — 94.
- В. Науменко — 143.
- О. Огоновський — 128.
- В. Охримович — 181.
- Г. Рожанський — 76.
- Ю. Романчук — 149.
- О. Русов — 87.
- П. Стебницький — 155.
- І. Франко — 159.
- Т. Шевченко — Автопортрет (на чолі тому).
- Т. Шевченко, портрет роботи В. Касіяна — 265.

E R R A T A.

Сторінка	Рядок		Позиція	Надруковано:	Треба:
	згори	здолу			
16	18	—	—	„Siolo“ z. 2	„Siolo“ z. 1
19	--	8	—	ст. 743 4	ст. 744 (із вступом на ст. 743)
21	—	3	—	ст. 37—8	ст. 86—7
21	—	11	—	пам'ять	пам'ять
27	5	—	—	ст. 3 — II.	ст. 3. — II.
30	—	8	—	Е. О. Карскій	Е. О. Карскій
33	2	—	—	Вольфгангъ Гергардъ,	Вольфгангъ Гергардъ.
33	—	7	—	молю	молю
33	—	9	—	За думою	За думою
39	4	—	—	ст. 46—7	ст. 89.
40	—	2	—	„Нар. Чит.“	„Нар. Чит.“ (
42	—	2	—	12—16,	12, 14—16
47	13	—	—	„Dz. Lit.“	„Dz. Lit.“
52	15	—	—	XLII	LII
54	7	—	69	IV, 16—20	IV, 18—20
54	15	—	71	IV, 20—3	IV, 21—3.
54	—	13	73	Л. I, 403—4	Л. I, 433—4
55	12	—	78	(л. 86)	(л. 89)
56	--	9	89	(л. 130)	(л. 103)
56	--	13	88	Я II, 404 (л. 100); Л. I, 400—1;	Я II, 424 (л. 100); Л. I, 440—1;
57	—	2	97	(л. 53)	(л. 58)
58	5	—	98	(л. 8);	(л. 7);
58	9	—	99	344 7	346—7
58	16	—	101	52—6	25—6
59	—	12	110	Л. I, 469	Л. I, 459
59	—	13	110	„Правоа“	„Правда“

Сторінка	Рядок		Позиція	Надруковано:	Треба:
	згорі	здому			
60	9	—	114	(л. 189)	(л. 179)
60	—	15	117	ст. 967—8	ст. 968—9
60	—	4	119	438	439
63	—	5	—	Фотолѣтогра-	Фотолѣтогра-
63	—	3	—	ст. 8	ст. (8)
64	—	1-2	6	в и к р е с л и т и !	
65	—	—	14	в п к р е с л и т и !	
65	—	—	20	і з н о в у	і з н о в
66	—	—	34 і 36	в и к р е с л и т и !	
78	—	8	—	19. III. 1867	15. III. 1867
79	3	—	—	професора	професора
79	—	—	145	Свіє	Світе
79	—	5	—	иїв	Київ
80	—	—	149	Лист о	Лист до
100	1	—	—	варіанти;	варіанти:
134	—	—	302	5.000 пр.	5.050 пр.
149	—	1	—	М. Н. Каразина	Н. Н. Каразина
154	—	5	—	М. Возняк	М. Возняк
156	—	21	—	манчук, Ново виданє	манчук, Нове виданє
164	—	14	—	В. Яковленка	В. Яковенка
174	—	4	—	краткий	короткий
175	18	—	—	Безталанний	Безталанный
175	19	—	—	Матеріали	Матеріалы
179	18	—	—	35 коп	35 коп.
189	2	—	—	101 роковини	102 роковини
209	1 2	—	—	К. Г. Редєра	Спанєр
248	—	—	742	Поезії.	Поезія.
250	—	—	749	видання	видання
266	—	4	—	788	*788

В великій таблиці у „Роках“ угорі замість 1949 треба 1849; під 1918 р. замість 125.000 треба 125.500, а в підсумку число видань Наддніпрянщини має бути: 270 (а не 269), 78 і 348 (а не 347).

СТАТИ.

Шевченко в цифрах

Подала нижче стаття — це вислід нашого бібліографічного показника. Її завдання, використовуючи його цифровий матеріал, показати в числах понирення, а тим самим і значіння та вплив у нас Шевченкових творів. Тут читач знайде відповідь на цілу низку питань, зв'язаних із їх виданням: кільки було видань того чи іншого твору, кільки їх повпходило в тому чи іншому часі й у тому чи іншому місці та в кількох примірниках, кільки загалом примірників їх появилоя, від першого „Кобзаря“ почавши аж до останнього часу.

Маючи докладний спис видань Шевченкових творів, не тяжко обчислити їх загальну кількисть та кількисть окремих творів. Далеко тяжча справа з обліком кількості примірників цих видань, яку ускладнює ще й те, що про тираж цілої низки видань у нас нема ніяких відомостей. Отож відразу треба сказати, що підрахунок наш може бути тільки приблизний. Але й приблизні цифри мають усе ж таки свою вагу й вимову.

При обчислюванні кількості примірників того чи іншого видання, що його тираж нам невідомий, доводилося комбінувати, який мінімальний наклад могло мати дане видання. Тут не місце наводити аргументи, чому саме таку, а не інакшу цифру взято для того чи іншого видання. Можна сказати тільки коротко: при цих підрахунках треба було брати під увагу час і місце виходу видання. Його видавши, його розміри й призначення. Само собою розуміється, що напр. львівське видання Шевченкових поезій 1867 р. й рвнятися не могло своїм тиражем із Кожанчиківським виданням „Кобзаря“. Надністрянські видання взагалі щодо тиражу значно уступають надніпрянським, бо розрахо-

вані на вужчий ринок, а в 60-х рр. мін. століття у за-
раженому москвофільством краю мусіли мати вони ти-
раж процентно ще нижчий, ніж звичайно, тому й на-
клад „Поезій“ не міг бути значний, тим більше, що
виданням їх займалася незаможна молодь, збираючи
між собою гроші на друк продиноких випусків.

З усіма цими й їм подібними моментами, передо-
всім із відомими накладами даного місяця й часу, й до-
водилося рахуватися при обчисленнях у кожному окре-
мому випадку, бо ж, очевидна річ, якоїсь сталої, одна-
кової цифри не можна було брати.

Тільки головню для провінціяльних видань, що
виходили на Наддніпрянщині в пореволюційних роках
аж до появи „Літопису друку“, що вогне наклади,
автор узяв одну пересічну цифру — 5000 пр., коли
ні знідки не міг дізнатися про їх тираж. Розуміється,
в кожному окремому випадку могли бути більші чи
менші різниці, але назагал число це найправдоподібніше,
бо потверджують його відомі наклади того часу, в уся-
кому разі не за високе. Та краще орудувати мінімаль-
ними числами, але безперечно певними, ніж роздутими.
Тому теж, маючи в своїх джерелах дві різні цифри
накладу, як от у покажчику Комарова й „Княжньому
Вістнику“, автор брав для своїх обчислень меншу цифру
„Кн. Вістника“, вважаючи відомості цього органу за
певніші, бо оперті на урядових джерелах. Назагал ком-
бінованих цифр у нас небагато: на всю кількість за-
значених у покажчику окремих видань (476)¹⁾ тільки
менш, ніж для четверти її (106), довелося дати
приблизні числа накладів²⁾, а з того майже половина (51)
припадає саме на наддніпрянські видання 1917—21 рр.

¹⁾ На це число склалися всі видання, що вийшли
в світ, отже й незазначені окремо в нашому покажчику
другі видання ч. 333 (воно в підрахунках віднесене до
року 1899). ч. 446 (в підрахунках віднесене до р. 1914) й ч. 534;
ч. 513 пороховане за чотири позиції, зате ч. 737 тритомове
видання „Кобзаря“ 1933 р., сконфісковане совєтською владою)
цілком не входить у рахубу.

²⁾ Ось ці припускальні наклади: 1. **16** по 500 пр.:
чч. 14, 15, 16, 136, 137, 140, 141, 191, 193, 252, 312, 313, 354,
355, 564 і 587; 2. **15** по 1000 пр.: чч. 1, 4, 17, 325, 419, 508,

Як же в світлі цих обчислень представляється тираж досі виданих окремими книжками творів Шевченка? Відспляючи читачів до спеціальної таблиці, де показано рух за роками й десятиліттями, скажемо тут загально, що наклад зазначених у нашому покажчику окремих видань ст. повить щонайменше **4,923.440** пр., себто переічно трохи більш, ніж **10,300** пр. на кожне видання (10.343), або річно близько 50.000 пр. (49.731).

Пересіч для Наддніпряниини ¹⁾ буде **12.837** пр., для Наддністрияниини **3.118**, тобто чотври рази менша, а для закордону коло **4.330**, тричі менша.

Щодо кількості видань відношення буде таке: Наддніпрянииня — **348** (73%), Наддністриянииня — **81** (17%), закордон — **47** (10%).

На загальне число окремих витань (476) тільки **88**, себто близько 18½%, подані не з автопсії: до року 1917 є їх 22, за бурхливі роки 1917—21 найбільше, бо аж 47, а в пр. 1922—38 — 19.

Приглядаючися докладніше рухові окремих видань, бачимо, що після кільканадцятьлітньої перерви, спричиненої арештуванням і засланням Шевченка, рух цей відразу сильно зростає в 60-их роках (20 видань, з того на Наддніпряниині 16), щоб знову підупасти в 70-их роках (10 вид., на Наддніпряниині 3!), очевидно під впливом указу 1876 р.; потім починає знову підноситися й аж до першого десятиліття ХХ віку три-

513, 566, 578, 640, 648 і 654; 3. 7 по 2000 пр.: чч. 23, 142, 143, 301, 486, 497 і 618; 4. 6 по 3000 пр.: чч. 46, 127, 13⁰, 131, 342 і 459; 5. 1 — 4000 пр.: ч. 621; 6. 48 по 5000 пр.: чч. 333 (вид. 2), 343, 365, 407, 408, 450, 503, 505, 510, 511, 516, 517, 518, 523—530, 532, 533, 539, 540, 542, 543, 547, 552, 555—560, 562, 563, 570, 571, 573, 575, 589, 592, 595, 597, 598, 606 і 613; 7. 12 по 10.000 пр.: чч. 341, 368, 446 (вид. 2), 509, 521, 536, 538, 546, 548, 549, 550 і 553; 8. 1 — 20.000 пр.: ч. 591. Найбільше їх припадає саме на бурхливі 1917—21 пр., а так розложені вони досить рівномірно — тільки ще в 60 пр. ХІХ ст. є їх досить (10 позицій). Наклади 40—50 пр. нам узагалі цілком невідомі.

¹⁾ До наддніпрянських залічую й видання, що виходили в колишній Росії або ССРСР поза українською територією, бо ж усі вони розраховані були властиво на українського читача й розходилися майже виключно на Україні.

мається майже на одній височині щодо кількості видань: **80** рр. — 24 (16)¹⁾ вид.; **90** рр. — 31 (15) вид.; **900** рр. — 26 (18) вид.

90-ті роки, крім невеликої переваги в загальному числі видань (31, на Наддніпрянщині 15), вирізняються значнішим тиражем завдяки 50-тисячним накладам двох видань („Наймичка“ 1892 і „Кобзаря“ 1899). З ХХ-им століттям рух спільно поживавлюється: в 1910—1919 рр. появилось вже **176** (146) видань; в 1920—1929 рр. — **107** (76); 1930—1938 — **75** (51). Наклади для цих десятиліть такі: 1,328.300 (1,183.800), 1,232.220 (1,094.520) і 1,709.570 (1,632.300).

Велике число видань і тиражу в 1-му десятилітті нашого століття викликане ювілейними роками 1911 і 1914 та національним віднесенням 1917—1918 рр.

Спеціально на Наддніпрянщині появилось тоді дуже багато окремих видань поодиноких творів із значними тиражами:

1911 р. 51 вид. — 301.000 прим.

1914 р. 25 „ — 153.000 „

Як бачимо, цифри для 1914 р. на половину менші, ніж у році 1911. Але це зменшення пояснюється не насиченістю ринку завдяки збільшеним тиражам 1911 р., тільки урядовою націнкою на українство, яка зачалася ще перед війною, а з початком її цілком припинила всякі українські видавництва.

Ще виразніше побачимо цю залежність тиражів Шевченкових творів від політичного режиму в Росії, коли замість десятиліть візьмемо періоди, зв'язані з тим чи іншим ставленням влади до українського друкованого слова взагалі, а Шевченкового зокрема. Помінивши 40 ві роки, коли Шевченко тільки-но виступив на письменницьку арену, й 50 ті, проведені на засланні, коли по його слову взагалі в цій Росії „на всіх языках все мовчало“, візьмімо продукцію від 1860 р. до нашого часу. Тут переломовими датами будуть: 1. **1863 рік** — перша по погромі 1847 р. націнка на українське слово

¹⁾ Цифри в дужках тут і далі — це сама наддніпрянська продукція.

в Росії (обіжник Валуєва, за яким опісля пішов указ 1876 р.); 2. 1905 рік — перша революція в Росії, що розкувала кайдани, в яких досі було закте українське слово; 3. 1914 рік — коли з вибухом війни російська адміністрація знову майже цілком припинила українську літературу; 4. 1917 рік — друга революція й віднова української державности; 5. 1919 рік — збройна боротьба України з червоними й білими москалями (з підвідділами: а) 1919—20 військова боротьба українського уряду, б) 1921—24 доба селянських повстань проти советської влади); 6. 1925 рік — початок українзації і 7. 1931 рік — унадок українзаційного курсу й початок безоглядної протукраїнської політики в ССРСР.

Поклавши ці дати в основу періодизації, дістанемо таку таблицю, що яскраво характеризує доби упадку й піднесення у поширенні Шевченковото слова:

Періоди	Роки	Кількість видань	Кількість примірн.	Пересіч на 1 рік видань	Пересіч на 1 рік примірн.
Від 1840—1904 р.	65	65	471.750	1	7.257
I. 1860—1862	3	13	49.000	$4\frac{1}{3}$	16.333
II. 1863—1904	42	46	418.220	1,09	9.958
III. 1905—1914	10	93	620.300	9	62.030
IV. 1915—1916	2	1	10.000	$\frac{1}{2}$	5.000
V. 1917—1918	2	57	582.500	$28\frac{1}{2}$	291.250
VI. 1919—1924	6	21	155.000	$3\frac{1}{2}$	25.833
а) 1919—1920	2	13	106.000	$6\frac{1}{2}$	53.000
б) 1921—1924	4	8	49.000	2	12.250
VII. 1925—1930	6	74	1.443.520	$12\frac{2}{3}$	240.585
VIII. 1931—1938	8	37	1.188.300	$4\frac{5}{8}$	148.537

Тут навич бачимо, як надають і підносяться тиражі Шевченкових творів у залежності від політичного режиму.

Після піднесення перших літ 00-их років — „доби ліберальних подувів“ — наступає великий спад і числа

видань і тиражів після Валуєвого обіжника 1863 р. А знову за сякої-такої волі українського друкованого слова від 1-ої революції до війни вони спільно зростають, щоб під ударами царської адміністрації за війни зійти майже на півель.

Революція 1917 р. й віднова української державности відразу підносять тиражі на небувалу досі височинь. Для рр. 1917—18 маємо вже такі цифри:

1917 р.: 29 вид. — 237.000 прим.

1918 р.: 27 „ — 345.500 „

Разом 56 вид. — 582.500 прим.

себто пересічно 10.402 пр. на видання або коло 300.000 прим. річно (291.250). Цифри ці, як знаємо, мінімальні, бо саме на ці роки припадає великий $\frac{1}{2}$ видань із незнаням нам тиражем.

Від 1919 р. цифри видань і накладів падають, можна сказати, стрімголов, доходячи до кількох видань на рік із десятком тисяч тиражу. А в рр. 1922 і 1923 не вийшло на Наддніпрянщині ні одного видання. Загалом вийшло тут у 1919—1924 рр. — часі збройної боротьби з російською навалю та селянських повстань — 21 вид. в 155.000 пр., себто пересічно по 25.833 пр. на рік.

Від 1925 до 1931 р. рух знову жвавішас: зростає кількість видань, а ще більше їх тираж. У порівнянні з рр. 1917—18 тепер появляється менше дрібних видань, а більше Кобзарів та загалом збірних видань із великими накладами. Загалом у 1925—1930 рр. вийшло 74 видання в 1,443.520 пр., пересічно по 240.586 пр. річно. Цей зріст стоїть у звязку з тодішнім „українізаційнім“ курсом на Совецькій Україні. Уклад цього курсу відбився й на Шевченківських видавництвах: число їх спільно падає, так само й тираж меншає, доходячи часом до кількох тисяч прим. і тільки великі наклади кількох Кобзарів дають у сумі поважні цифри й для цього періоду та цим спільно підносять пересіч. Отож, за нашим відомостями, в 1931—1938 рр. вийшло 38 вид. у 1,188.300 прим., тобто пересічно близько 150.000 прим. річно (148.537).

На Наддніпрянщині з ХХ ст. теж значно збільшилося видавництво Шевченкових творів, але не в такому швидкому темпі, як на Наддніпрянщині. В роках 1910—14 маємо тут **14** видань із 58.500 пр. накладу, в пересічі майже 4.180 пр. на видання, проти 8 видань із попереднього десятиліття з накладом 30.000 пр. (3.750 пр. на видання). Ювілейний 1911 рік тут проминув майже без відгуку, тільки 1914-й рік прівніс значніший дорібок (9 вид. із 33.000 пр.), а зате в роках 1915—19 через війну не появилася жадне видання.

Цифри другого десятиліття (1920—29 рр.) тут майже ті самі: **12** видань із 54.200 пр. накладу з пересічю 4.516 пр. на видання. В рр. 1924, 1927 і 1928 тут знову нічого не вийшло.

30-ті роки дають ціби кращій вислід: **24** видання з накладом 77.270 пр., та пересічний наклад видання тепер далеко менший — 3.220 пр. Але цей зріст завдячуємо Шевченківським виданням Українського Наукового Інституту (досі 12 томів повного видання з 41.620 пр.), а не зусиллям місцевого громадянства.

Переходячи до видань, які появилася за кордоном, треба заздалегідь зазначити, що сліве всі вони, почавши з ляйпцігського видання 1859 р., з винятком тільки американсько-українських, розраховані були так чи інакше на потреби Наддніпрянщини, як от празьке видання 1876 р., 1-й том якого сліве ввесь пішов на В. Україну, далі женевські видання Драгоманова, видавця „Союза Визволення України“, призначені для полонених українців-воєнків російської армії, а врешті повоевні видання Я. Оренштайна („Упр. Накладня“), В. Королева („Всесвіт“), „Українського Слова“, Є. Вирового („Укр. видавництво у Катеринославі“), що були розраховані передовсім на наддніпрянський ринок. 26 повоевних закордонних видань 1919—22 рр. разом дають 124.500 пр., себто 4.788 пр. пересічно на видання. Та події пішли іншим шляхом і ці видання майже не дісталися на Наддніпрянщину, а пізніше став недоступний для багатьох із них і наддністринський ринок, а лишився сам закордонний, головню американський.

Не дивно, що вже від 1923 р. не появилася за кордоном жадне видання Шевченкових творів.

Загалом за кордоном за 64 роки, від 1859 до 1924 р., вийшло 47 видань із тиражем приблизно 203.500 пр., — коло 4.330 пр. у пересічі на одно видання.

З огляду на переломове значіння 1917-го року в житті всієї української нації загалом, що сувільно зазначилося також на Шевченківських видавництвах, погляньмо, як виглядають вони перед і після цієї дати. Навіч показує це відношення подана нижче порівняльна таблиця:

Періоди	Наддніпрянщина		Наддністрянщина		Закордон		Разом	
	Видань	Примірянків	Видань	Примірянків	Видань	Примірянків	Видань	Примірянків
До революції	159	1,102,050	45	121,100	17	56,000	211	1,279,150
По революції	189	3,365,320	36	131,470	30	147,500	255	3,644,290
Разом	348	4,467,370	81	252,570	47	203,500	476	4,923,440

З цього зіставлення бачимо, що за останнє двадцятьліття наклад Шевченкових творів на Наддніпрянщині зріс у триє проти попереднього кількадесятьлітнього періоду. Це саме треба сказати й про закордонні видання. Натомість Наддністрянщина не може похвалитися таким результатом: хоч і тут тираж трохи збільшився, проте число видань зосталося позаду проти попереднього періоду.

Розподіл видань за місцевостями.

Цікаво, як розподілялися видання за окремими місцевостями. Відповідь на це дає нам отся таблиця:

М і с ц е в о с т і		Видання	Наклади
1	Баршпіль	1	5.000
2	Берлін	1	3.000
3	Вещляр	7	25.000
4	Відень	4	21.500
5	Вільна	3	6.000
6	Вінниця	1	5.000
7	Віннігер	1	5.000
8	Вовча на Харківщині	2	20.000
9	Женева	5	6.500
10	Жовква	2	17.000
11	Зальцведель	1	500
12	Камінець	1	1.000
13	Катеринодар	8	40.000
14	Катеринослав (Дніпропетровське)	7	75.000
15	Київ	115	1,521.000
16	Коломня	6	14.700
17	Кремінець	1	4.000
18	Кремінчук	2	10.000
19	Лубни	5	9.000
20	Львів	62	198.320
21	Мяїлціг	14	76.000
22	Мелітопіль	2	1.000
23	Москва (і Сергієв)	9	197.600
24	Нью-Йорк	1	5.000
25	Одеса	17	317.800
26	Петербург (Ленінград)	84	497.350
27	Полтава	7	80.000
28	Прага	13	60.000
29	Рогатин	1	3.000
30	Станіславів	3	9.000
31	Ужгород	2	2.000
32	Умань	1	5.000
33	Фрайштадт	1	1.000
34	Харків	72	1,531.020
35	Херсон	5	120.000
36	Черкаси	2	15.000
37	Чернівці	4	4.550
38	Червігів	3	10.600
Разом		476	4,923.440

З цієї таблиці бачимо, що Шевченкові твори виходили в 38 (чи то 39) місцевостях, із того в 13 (14) містах поза українською етнографічною територією. На перше місце вибивається Харків із своїм $1\frac{1}{2}$ -міліоновим тиражем, трохи переганяючи числом примірників Київ, але уступаючи йому щодо кількості видань. Своє передове місце завдячує Харків тому, що заволодівши Україною, більшовики зробили його столицею краю, в якій здебільшого розвивали свою діяльність і видавництва, передовсім Державне Видавництво України.

Перед революцією Харків не грав в українському видавничому русі такої визначної ролі: до 1917 року вийшло там усього 3 видання Шевченкових творів у кількості 63.000, а від 1917 р. 69 видань із накладом 1,468.020 пр. (разом 72 вид., 1,531.020 пр.).

На другому місці стоїть Київ із своїми 115 виданнями й теж $1\frac{1}{2}$ -міліоновим тиражем (1.521.000 пр.). Він і перед 1917 р. займав передове місце, уступаючи тільки Петербургові: 57 видань із 362.000 пр. (по революції 58 вид., але вже з 1,159.000 пр.).

Третє місце посідає Петербург чи то пак Ленінград із майже $\frac{1}{2}$ -міліоновим тиражем. Перед революцією займав він перше місце, випереджуючи навіть, як уже згадали Київ (81 вид. із 473.350 пр. до 1917 р. й 3 вид. в 24.800 пр. після). Пояснюється це тим, що за царського часу в Петербурзі були легші цензурні умови для української книжки, ніж на Україні. Зараз за Петербургом іде Одеса з своїм понад 300-тисячним тиражем (7 вид. і 75.000 пр. перед революцією та 10 вид. і 242.000 пр. після). За нею йдуть Львів і Москва з майже однаковими, мало що не 200.000 накладами, різняться тільки сильно числом видань: у Львові було перед 1917 р. 39 вид. з 111.100 пр., а після 23 вид. з 87.220 пр., а в Москві 4 вид. і 92.600 пр. та 5 вид. і 105.000 пр., з того одно друковане в Сергієві в числі 45.000 пр. Далі йдуть Херсон (120.000 пр.), Полтава (80.000 пр.), Ляйпціг (76.000 пр.), Катеринослав чи то Дніпропетровське (7 вид. 75.000 пр.; з того до революції тільки 1 вид. в 10.000 пр.), Прага (60.000 пр., до 1917 р.

6 вид. 25.000 пр., після 7 вид. 35.000 пр.), Катеринодар (40.000 пр.). Решта місцевостей мають дрібніші числа. Варто зазначити, що з 25 українських місцевостей аж 16 почали друкувати Шевченка вже по революції, з того 11 на Наддніпрянщині, а 5 поза нею.

Збірні видання Шевченкових поезій.

З окремих творів найбільше видань мав, розуміється, „Кобзар“ — 112 із понад $1\frac{1}{2}$ мільйонним тиражем (1,600.450). Тут пораховані всі видання з цією назвою, крім двох томів видання Н.І.Ш 1895 та 1898 рр., що містять виключно прозу й згадані в іншій рубриці. До цієї цифри слід додати ще 21 всезбірку Шевченкових поезій, виданих під іншими наголовками, з накладом 307.130 пр., — тоді матимемо 133 видання з близько 2 міль. накладом (1,907.580 пр.).

Дрібних збірок, призначених для дітей або молоді загалом, із назвами: „Малий Кобзар“, „Кобзарик“ тощо, було 35 із понад $\frac{1}{4}$ міль. накладом (261.000) та майже стільки ж таких самих збірок різної іншої назви, призначених для народу, — 37 із мало не 300 000-им накладом (299.850).

Як додамо ще до цього 5 збірок поем із накладом 16 200 пр., то разом усіх збірок поетичних творів Шевченка буде 210 із накладом близько $2\frac{1}{2}$ мільона пр. (2,484.630).

Пересічний наклад більших збірок („Кобзарів“ та інших) 14.343 пр.; найменший — 500 пр.; найбільший 160.000 пр. (Х. 1920). Переважають отсі наклади: 5.000 пр. (23 видань) і 10.000 пр. (25). Більшість видань 95 (84+11)¹⁾ появилася на Наддніпрянщині, там теж були й більші тиражі: 1.744 850 (1.484.850 + 260.000). Для наддніпрянських, властиво галицьких вишнь — було їх 24 (14+10) з накладом 91.730 пр. (44.600+47.130) — максимум накладу 10.000 пр.

Пороч для Наддніпрянщини 16.723 пр., для Наддністріщини 3 822 пр., для 14 закордонних видань з тиражем 71.000 — 5.071 пр. на видання.

¹⁾ В дужках цифри окремо для „Кобзарів“ і окремо для всезбірок поезій іншої назви.

Найбільше видань вийшло у Києві **37** (33+4) з тиражем 812.000 пр. (737.000+75.000), на другому місці стоїть Петербург із **32** (31+1) вид. — наклад 202.350 (192.350+10.000), далі йде Львів із **23** (13+10) вид. — 88.730 пр. (41.600+47.130), але щодо тиражу на 2-му місці треба поставити Харків, що його 10 (7+3) видань числять 428.500 пр. накладу (353.500+75.000), а на четвертому Москву-Сергієв (2 вид. 90.000 пр.) — перед Львовом.

„Малих Кобзарів“ теж було більше число видань і накладів на Наддніпрянщині (21 вид., 185.000 пр.), ніж на Надністрянщині (14 вид., 176.000 пр.).

Окремі видання поодиноких поетичних творів.

Після „Кобзарів“ найбільше видань мала поема „Катерина“: **33**, з накладом майже $\frac{1}{2}$ мільона (462.760 пр.). Це найулюбленіший Шевченків твір на Наддніпрянщині; на Надністрянщині це мала ця поема, поза передруками по часописах, читанках та календарях, пі одного окремого видання!

Рівно третина всіх видань поеми появилася в Києві — **11** із накладом 115.000 пр.; найбільший тираж був у Харкові — 141.160 пр. на 7 видань; по 5 видань було в Одесі (106.200 пр.) та у Петербурзі (53.100).

Зараз за „Катериною“ йде „Наймичка“: **22** видання, 332.600 пр. Це теж найулюбленіша річ на Наддніпрянщині; на Надністрянщині було тільки 2 окремі видання поем (з накладом 3.100 пр.) та за кордоном одно (5.000 пр.); решта 19 видань появилася саме на Наддніпрянщині, з того найбільше в Харкові: 5 видань у 116.000 пр.

Третє місце щодо кількості видань має поема „Гайдамаки“ з своїми **19** вид. (наклад 137.100 пр.). Переважна більшість цих видань (13, із накладом 82.100 пр.) появилася на Наддніпрянщині, з того 5 у Києві з накладом біля 40.000 пр. На Надністрянщині було 3 видання (кожне 5.000 накладу), стільки ж за кордоном (із двічі більшим накладом).

Далі йде „Соп“: 17 видань, 254.840 пр. З того по два на Наддніпрянщині (5.500 пр.) та за кордоном (3.000 пр.), решта на Наддніпрянщині, з чого більшість (10) у Харкові з накладом 213.340. На Україні ця поема могла проявитися окремо тільки по революції; перед тим було лише два видання у Львові (1865 і 1914 рр.). Найбільший наклад мали харківські видання 1934 р. (55.000 пр.) та 1937 (50.000 пр.).

„Назар Стодоля“ витримав 14 окремих видань із накладом 97.100 пр., не рахуючи 28 публікацій по Кобзарях та інших збірниках творів. З виїнятком двох львівських (наклад 6.000 пр.) — усі наддніпрянські. Найбільше було в Києві — 4 (наклад 25.000 пр.) та Харкові — 3 (наклад 47.000 пр.). Цікаво, що львівські видання вже повоєнні, перед війною Наддніпрянщина не мала ні одного власного видання Шевченкової драми!

„Єретик“ („Іван Гус“) мав 10 видань із накладом 66.600 пр. З виїнятком трьох закордонних (Відень, Прага) та одного наддніпрянського — наддніпрянські. В Галичині „Єретик“ появилася тільки в 1938 р. у євангеліцькому виданні. Ніяке інше видавництво не відважувалося видавати тут цю поему з огляду на її антипанське вістря.

„Кавказ“ числить 9 видань із 188.340 пр. накладу; із виїнятком одного закордонного самі наддніпрянські, майже всі (крім одного) пореволюційні. Найбільше (5) вишло у Харкові, де були й найбільші наклади: 75.000 пр. у 1932 р. і 55.000 пр. у 1934 р. Разом у Харкові вишло 163.340 пр.

„Тополя“ видержала 8 видань (41.100 пр.), з виїнятком одного закордонного (5.000 пр.) самі наддніпрянські. „Княжна“ і „Невольник“ мали по 7 видань: перша 46.280 пр. (тільки на Наддніпрянщині); другий біля 34.100 пр.; з того два наддніпрянські (коже 3.000 пр.), одне закордонне (5.000 пр.). „Гамалія“ й „Царі“ вишли в 5 вид.: першій із накладом 18.600, одне вид. за кордоном, решта на Наддніпрянщині; другі з накладом 75.000 пр. тільки на Наддніпрянщині, очевидно вже по революції.

Крім того окремо видодили ще оті твори: **4** рази — Заповіт, Маріна, Причинна; **3** рази — Відьма Марія, Москалева криниця, Перебендя, Тарасова ніч, Утоплена; **2** рази — Великий льох, Варнак, Псалми, Світе тихий, Сова, Сотник, Титарівна; по 1 виданню мали: А. Козачковському, Неофіти, Петрусь, Плач Ярославни, Посланіє, Розрита могила, Русалка, Саул, Чернець, Черниця Маріпа, Юродивий. Всі ці видання, за дуже малими виїнятками, виходили на Наддніпрянщині. Наклади їх були незначні, переважно по 5.000 пр., тільки „Заповіт“ мав одно видання у 50.000 пр.

Поza Наддніпрянщиною вийшли тільки: у Львові „Перебендя“ (600 пр.); за кордоном: „Марія“, „Відьма“, „Неофіти“ і „Сотник“. Цікаво, що „Неофіти“ не були друковані ні разу окремою книжкою на українських землях. Разом окремих поетичних творів Шевченка вийшло 214 видань у кількості 2,212.820 пр., а загалом усіх збірок поезій вийшло 424 видання в кількості понад 4¹/₂ міл. пр. (4,697.450).

Шевченкова проза та його російські поеми.

Окреме збірне видання російських творів Шевченка, без цитованька й листів, появилoся тільки в 1888 р. відбиткою з „Київської Старина“ (500 пр.). Крім того ще окремо повидконали „Музыкантъ“ 1882 р. і „Тризна“ (Спб. 1844; двічі Львів 1902), мабуть у такій самій кількості, разом 2.000 пр. Всі ці твори повидконали також в українських перекладах. Збірних видань повістей в українській шаті було **12** з накладом 49.630 пр. Крім того друковано їх укупі з іншими творами у виданнях ПТШ 90 рр., Д. Дорошенка, Оренштайна й СіМ, що їх тут не враховуємо.

Видань поодиноких повістей в українських перекладах було дуже мало: 1. Княгиня — одно видання: Львів 1889 р. (500 пр. ?); 2. Музика — два видання: Мюнхен 1921 (2.000 пр.) та Харків 1930 (20.000 пр.); 3. Наймичка — одно видання. Львів 1895 (500 пр. ?); 4. Художник — три видання: Львів 1894 (1.100 пр.)

Ляйпшт 1921 (2.000 пр.), і Харків 1928 (7.000). Разом 7 видань у кількості яких 33.100 пр.

Шевченкові російські поеми, друковані в українському перекладі др. В. Шурата ще перед війною у фелетонах „Діла“, виходять аж тепер окремою відбиткою в кількості 500 пр.

Разом 20 видань українських перекладів російської спадщини Шевченка в кількості 83.230 пр.

Щоденник, виїнятий з якого появилася вперше в оригіналі в „Оскові“ 1861—62 рр., видержав 7 (кремх) видань: 5 в оригіналі (в 1925, 1927, 1931, 1934 і 1936 рр.) і два в українському перекладі (1924 і 1936 рр.), разом у кількості 63.710 пр., не рахуючи 6 видань у збірних творах: в оригіналі у виданні В. Яковенка 1911 р. та в українських перекладах у „Кобзарі“ НТШ 1895 р., у виданнях Ю. Романчука 1907 і 1912 рр., у виданнях Я. Оренштайна 1919 і 1920 рр. та у виданні СіМ 1925 р.

Листи виїшли двома окремими виданнями: в оригіналі у Києві 1929 р. та в українському перекладі у Львові 1935 р. — разом у кількості 10.210 пр., не рахуючи тих, що появилася у збірних виданнях творів (т. II вид. В. Яковенка 1911 р., т. I повного видання Я. Оренштайна 1919 р.).

По одному виданню мали: Буквар 1861 р. (10.000 пр.), передрукований у 1935 р. в збірному виданні Укр. Наукового Інституту, та „Жизвописная Украина“ 1844 р. (500 пр.?).

Разом творів, вичпечених у цій рубриці, виїшло 36 видань у кількості 170.150 пр. Коли до цієї цифри додати ще 5 збірок афоризмів, виїнятих із Шевченкових творів, що виїшли в кількості 7.800 пр., та 14 томів різного змісту в кількості 48.040 пр., то разом маємо 52 видання у кількості 225.990 пр.

Як бачимо, видання української поезії Шевченка переважують у великій мірі видання інших його творів: щодо числа видань майже у 8 разів, а щодо тиражу в 20 разів.

Видання Шевченкових творів.

Ч.	Н а з в а	кіль- кість	приміроків
I. Збірні видання поезій			
1	Кобзар	112	1,600.450
2	Всебірка поезій	21	307.130
3	Кобзаряки	35	261.000
4	Дрібні збірки	37	299.850
5	Поєми	5	16.200
	Разом	210	2,484.630
II. Видання окремих поетичних творів			
1	Відьма	3	15.100
2	Великий льох	2	10.600
3	Варнак	2	10.100
4	Гайдамаки	19	137.100
5	Гамалія	5	18.600
6	Єретик	10	66.600
7	Заловіт	4	95.000
8	Іван Підкова	3	28.000
9	Кавказ	9	188.340
10	Катерина	33	462.760
11	Княжна	7	46.280
12	Козачковському	1	5.000
13	Марина	4	40.100
14	Марія	3	27.680
15	Москалева криниця	3	28.100
16	Назар Стодоля	14	97.100
17	Наймичка	22	332.600
18	Невольник	7	34.100
19	Неофіт	1	5.000
20	Перебенди	3	8.600
21	Петрусь	1	5.100
22	Плач Ярославни	1	500
23	Посланіє	1	5.000
24	Причинна	4	25.100
25	Псалми	2	8.000
26	Розрита могила	1	5.000
27	Русалка	1	5.100
28	Саул	1	5.000
29	Світе тихий	2	35.000
30	Сова	2	10.100
31	Сон	17	254.840
32	Сотник	2	10.100
33	Тарасова ніч	3	11.100

Ч.	Н а з в а	кіль- кість	примірників
34	Три арівва	2	10.100
35	Тополя	8	41.100
36	Утоплена	3	25.260
37	Царі	5	75.000
38	Чернець	1	5.000
39	Черниця Маряна	1	5.100
40	Юродивий	1	15. 60
	Разом	214	2212.820
	Всіх видань поезія	414	4 697 450
III. Видання інших творів			
1	Рос. повісті, оповідання й поезії	5	2 500
2	Те саме в укр. перекладах	20	83.230
3	Щоденник	7	63.710
4	Листи	2	10.210
5	Різне („Буквар“ та інше)	18	66.340
	Разом	52	225.990
	Всіх видань	476	4.923.440

Бібліографія Шевченкознавства

(Огляд покажчиків)

Шевченкознавство може похвалитися досить поважною кількістю різних — більших чи менших, кращих чи гірших — покажчиків та оглядів.

Ще за життя Ш-вченкового появилася перший сплес його творів, а невдовзі по його смерті почали появлятися й покажчики літератури про його життя і творчість. Нижче подаємо короткий огляд шоважнішої літератури предмету, яка з одного боку показує нам розвиток Шевченківської бібліографії, а з другого задержує ще сьогодні свою вагіть. Детальнішу бібліографію Шевченківській бібліографії читачі знайдуть у спеціальних працях на цю тему М. Ясенського, Ш-вченківська бібліографія та її завдання. „Україна“ (Київ) 1930, кн. 40, ст. 113—132 (пор. ст. 116—122) та Є. Пеленського, Бібліографія Шевченківської бібліографії. „Дажбог“ (Львів) 1933, ч. 3, ст. 54—57 і в його ж книзі „Бібліографія української бібліографії“, Львів 1932 (на обкладинці: 1934!), ст. 144—6 (доповнення в моїй рецензії на цю книгу в „Записках“ НТШ, т. 155, ст. 367—8).*)

Переходячи до огляду покажчиків Шевченківської літератури, мусимо насамперед згадати першу спробу Шевченківської бібліографії. Належить вона Миколі Гербедеві, перекладачеві Шевченкових поезій російською мовою. Уже в першому виданні

*) Відповідні рубрики знайдемо й у давніших покажчиках Шевченкознавства (Багрія, Плевака, Яшека й інш.); мова про них буде вище.

„Кобзаря въ переводѣ русскихъ поэтовъ“, що вийшов за його редакцією у Петербурзі в 1860 р., отже ще за життя поетового, помістив Гербель „Списокъ печатныхъ сочиненій Шевченка и ихъ переводовъ на русскій языкъ“ (див. ст. 193—203), повторений і в другому виданні цього „Кобзаря“ (Спб. 1869, ст. 311—332).

Другий по Гербелеві був російський бібліограф Григорій Геннаді, що подав Шевченкову біографію разом із російською літературою про нього в журналі „Русскій Архивъ“, Москва 1864 р. в огляді під заг.: Г. Геннаді, Краткія свѣдѣнія о русскихъ писателяхъ и ученыхъ, умръшихъ въ 1860, 1861 и 1862 гг., пор. ст. 1092—3. (В 1866 р. вийшло друге, незмінене видання цього річника „Р. Архиву“). Після того чичало знадібків про Шевченка з російських газет і журналів зібрали бібліотекарі петербурзької Академії Наук, брати Петро і Борис Ламбіни у своїй фундаментальній праці „Русская историческая библиографія“ (вийшла у 8 томах без їх іменн). Для нас найцікавіший том VII (за р. 1861), що вийшов у Спб. в 1870 р., бо тут зібрано багато некрологів і посмертних статей але дешо можна знайти *sub voce* й по інших томах, як от у т. VI (за 1860 р.; вийшов у 1869 р.); VIII (за 1862 р., виданий у 1872 р.); IX (за 1863, Спб. 1877) і X (за 1864, Спб. 1884).

Відомості Ламбіних зібрав до купи й доповнив відомий російський бібліограф Володимир Межов у своїй великій бібліографічній праці „Исторія русской и всеобщей словесности“, Спб. 1872, пор. ст. 474—5. Вія же й пізніше, продовжуючи працю Ламбіних (від наголовком „Русская историческая библиографія за 1865—1876 включительно“), теж так само уважно, як і вони, приготовував російську літературу про Шевченка, пор. *sub voce* томи II (Спб. 1882), IV (1884) і VI (1886), особливо т. II, де призбирано найбільше матеріалу.

Але все це були праці принагідні. „між іншим“. Справжнім Шевченковим бібліографом став відомий український діяч і бібліограф Михайло Кома р чи пак з російсьва Кома ров. Уже в першій своїй бібліо-



М. Комаров

графічній праці „Бібліографічний покажчик нової української літератури (1798—1883 рр.)“, поміщений в альманасі „Рада“ за 1883 рік (Київ 1883, ст. 397—470) і виданий окремою відбиткою (Київ 1883, 8°, ст. 74), присвятив Комаров Шевченкові багато місця (ст. 448—458 альманаха, та 52—61 відбитки). Комаров, очевидно, користувався працями своїх російських попередників, але значно їх доповнив власними знахідками, передовсім українськими, при чому використав і галицько-українську продукцію. Згодом, поширивши цей свій реєстер Шевченківської літератури, опублікував його у 25-ліття смерті великого Кобзаря в журналі „Кіевская Старина“ 1886 р. (кн. 3, ст. 570—82 і кн. 4 ст. 778—86) під наголовком „Бібліографическій указатель матеріаловъ для изученія жизни и произведеній Т. Г. Шевченка“ (була й окрема відбитка, 8°, ст. 22). На другий рік появилoся його „До-

подяччє“ до цього покажчика („Кієв. Ст.“ 1887, кн. 5, ст. 180—4).

Так дав нам Комаров спеціальний покажчик до Шевченка, де вперше спр-бував опрацювати Шевченківську літературу по змозі всебічно, реєструючи не тільки письменницьку, але й малювничку творчість Шевченка й нотуючи всякого роду переклади з Шевченка, музику до його поезій, та численну біографічну, критичну й дослідницьку літературу.

Своїї праці над Шевченківською бібліографією не видав Комаров усе своє життя і в 1903 році видав уже чималу книжку під наг.; Т. Шевченко в літературі й мистецтві. Библиографическій указатель матеріаловъ для изученія жизни и произведеній Т. Шевченка, Одесса 1903, ст. 142+(1).

Покажчик Комарова складається з отсих розділів: 1. Збірні й окремі видання українських творів Шевченка; 2. Українські твори Шевченка по часописах; 3. Російські твори Шевченка; 4. Листування; 5. Малюнки; 6. Переклади на чужі мови; 7. Українські переклади російських творів Шевченка; 8. Музика до Шевченкових творів; 9. Малюнки і різьба до творів Шевченка і на пам'ять про нього; 10. Драматичні перерібки Шевченкових творів; 11. Інституції його іменя; 12. Література про життя і творчість Шевченка.

Ць- вже був дуже поважний вклад у Шевченкознавчу літературу; він і досі зберігає своє значіння, не вважаючи на численні дефекти — методологічні прогріхи, річеві пропуски та помилки в описах, черпання відомостей з другої руки, з каталогів, тощо, без перевірки *de visu* і т. д.

Покажчик Комарова, як і слід було сподіватися, викликав численні похвальні рецензії, що підносили його велику вагу. І, розуміється, вартість його, надто щодо кількості зібраного матеріалу, була безперечна, що особливо впадало в очі при порівнюванні праці українського бібліографа з присвяченим Шевченкові кудям і недбалем уступом у книзі російського бібліографа — Анни Мезієр, що вийшла майже одночасно з покажчиком Комарова (А. В. Мезієр, Русская Словес-

ність зь XI до XIX столітє включительно. Ч. II, Спб. 1902; про Шевченка на ст. 457—60).

Але з усіх цих рецензій для нас найцікавіші відзиви таких Шевченкознавців, як Іван Франко й Василь Доманицький, що не обмежилися похвалами, а зазначили й згадані вище хиби та подали значні доповнення й поправки. Франкова рецензія, що появилася в 1-му вип. за 1904 рік „Записок“ НТШ (т. LVII, ст. 31—42), особливо для нас цінна, спростовуючи цілу низку недокладностей у Комарова. У російському перекладі подав її В. Доманицький у „Кіев. Старині“ (1904, кн. 5, ст. 79—90), як доповнення до власної рецензії, уміщеної в кн. 2-й „К. Ст.“ того ж року (ст. 77—80). Пізніше Доманицький подав там же ще дальші додатки до Комарова під наг. „До бібліографії літератури про Т. Шевченка“ („К. Ст.“ 1906, кн. 9, ст. 5—10, док.).

Працю Комарова в значній мірі улегнила „Кіевская Старина“ — цей невичерпаний магазин різних статей, розвідок, заміток та бібліографічних потяток про Шевченка та львівська „Зоря“, редактор якої Василь Луквич (Володимир Левицький) сквалливо нотував, реферував, а то й перекладав усе, що де знаходив про Шевченка, головно з тієї ж таки „Кіевської Старини“. Отож кожний, хто працює над Шевченком, не може обійтися без цього журналу, а в допомозі йому стане покажчик до „Кіевської Старини“, який видала Полтавська Архівна Комісія (Систематическій указатель журнала „Кіевская Старина“. Полтава 1911; про Шевченка ст. 75—81).

Крім покажчиків мають значіння також деякі каталоги, передовсім каталоги Музею української старовини Василя Тарновського в Чернігові, присвячені зібранню у цьому музеї Шевченкіана: 1. Каталогъ предметовъ малорусской старины и рѣдкостей. Коллекціи В. В. Тарновскаго. Выпускъ I. Шевченко. Кіевъ 1893, 8°, ст. 34+1 табл. (рецензія П. Шугурова в „К. Ст.“ 1893, кн. 6, ст. 531—6, або по українськи в „Зр“ 1894, ч. 5, ст. 116—7), 2. Каталогъ Музея українськихъ древностей В. В.

Тарновського. Томъ II. Составилъ Б. Д. Гринченко. Черниговъ 1900, 8°, ст. XVI+367, де Шевченкові присвячені ст. 151—229. Так само дають дещо каталоги вистав улаштованих у Києві й Москві в 1911 р. в пам'ять Шевченка з нагоди 50-літніх роковин його смерті. Нову літературу про Шевченка, що появилася вже по виході у світ праці Комарова, можна знайти в „Історії українського письменства“ Сергія Ефремова (видання 1911, 1917 та 1919 рр.: останнє — властиво 1924).

Крім „Київської Старини“ реєстри Шевченкіана появлялися раз-у-раз і по інших українських часописах — у „Літ.-Науковому Вістнику“, „Ділі“, „Раді“, „Українській Життєві“, тощо. Тут нема потреба згадувати про ці дрібні знахідки, бо всі вони здебільшого використані у другому поважнішому покажчику до Шевченка, що власне продовжував працю Комарова, — у книзі Миколи Яшека, Тарас Шевченко — Матеріали до бібліографії. (Р.р. 1903—1921). Випуск 1-й. Харків, 1921, 8°, ст. 104+(4). Складається вона з отсих розділів: 1. Життя Шевченка; 2. Похорон його і могила; 3. Шанування пам'яті; 4. Інституції імені Шевченка; 5. Пам'ятники; 6. Вірші та видання присвячені Шевченкові; 7. Видання Шевченкових творів та передруки по часописах; 8. Переклади на чужі мови; 9. Ілюстрації до Шевченкових творів 10. Історія „Кобзаря“; 11. Критика Шевченкових творів; 12. Шевченко як мляр; 13. Бібліографія бібліографії; 14. Рецензії на літературу про Шевченка. Як бачимо, автор не тримається укладу Комарова, а більше його деталізує. Але на жаль деталізація ця не переведена систематично й послідовно. Дещо вимагало більшої деталізації; дещо, навпаки, треба було об'єднати в один розділ із підрозділами (як от хоча б усе, що так чи інакше торкається „культу“ Шевченкового). Дещо з одних рубрик треба б перенести до сусідніх та й деякі рубрики добре було б попереставляти, рецензій не вилучувати в окремих розділ, а зати дрібнішим друком під тими речами, до яких вони відносяться, і т. д. Але найважчий зав'язок, який можна зробити упорядковий, це те, що він

не описав як слід, з відповідною повнотою й докладністю видання Шевченкових творів, не позначував, котрі подає з автопсії, а котрі з чужих рук; самі ж описи уложені непрозоро, не повіддлювані як слід, та ще й надруковані однаковими черенками, що спільно утруднює їх перегляд. Література про Шевченка полана у Яшека переважно за чужими покажчиками, непровіреними *de visu*, але ці покажчики використані досить сумлінно. Пропуски, розуміється, є, але це річ немінуча, та ще й у праці однієї людини. Найгірше, що книжку видано неохайно, на поганому папері, з силою-силенною друкарських помилок, часом дуже прикрих. Та все ж шкода, що видання спинилося на 1-му випуску.

Інші завваги до покажчика Яшека читач знайде в моїй рецензії, поміщеній у львівському часописі „Стара Україна“ 1925, ч. 3/4, ст. 79—80. Дав, ще відзиви Ієремії Аїзенштока в харківському журналі „Путь Просвещения“ 1922, кн. 4, ст. 252—3 та Олексія Багрія. К библиографія Шевченка, в „Известиях Горского Института Народного Образования“, т. I і окремо: Владикавказ 1923, ст. 14, вел. 8°. Подавши у своїй рецензії численні доповнення до Яшека, проф. Багрій згодом злову докинув чимало знадібків до його покажчика в розвідці „Т. Г. Шевченко в русских переводах“, друкованій в „Известиях Азербайджанского Государственного Университета“, Общественные науки, т. 4/5, Баку 1925 (пор. ст. 187—90 або ст. 95—8 окремої відбитки).

Покажчики Комарова та Яшека використали проф. Микола Сумцов у додатку до своєї „Хрестоматії по українській літературі“ (т. I, Харків 1922) під наг. „Т-мп для студій над Шевченком“, — з окремою пагінацією: ст. 35+(2) вел. 8^а і згаданий вище проф. Багрій у брошурі „Шевченковская студия“, Владикавказ 1923, 16^а, ст. 50+(1). Але що цю літературу, зачерпнену у своїх попередників, подають вони за темами, які рекомендують до студій високошкільній молоді, то й їх праці мають для нас свою вагу. Пізніше, проф. Багрій випустив 2-ге видання своєї „Студії“, уже по українськи, більш як удвоє її поширивши та

значно подшпивши (див. збірку його розвідок під наг.: „Шевченко“ т. II. Харків 1931, 8°, ст. 151—257), проте свої завваги з приводу 1-го видання (див. „Українська Школа“ 1925, вип. 4/6, ст. 73—4 та „Стара Україна“ 1925, ч. 3/4, ст. 20) міг би я повторити і з приводу цього нового видання. Про інші рецензії не знаю, бо вони не торкаються бібліографічної сторони Вагрієвої праці.

Друга після Ященкової велика Шевченківська бібліографія — це покажчик, що його вмістив Микола Плевако у своїй „Хрестоматії нової української літератури“, т. I, ДВУ, Житомир 1926, вел. 8°, ст. 199—520.

І Плевакова праця має всі хибні попередніх: автор силкується дати якомога більше матеріалу із шкодою для якості; повною жменю черпає з інших покажчиків, не провіривши їх *de visu*, тільки доповнявши їх новою літературою, і все це — без відповідного вибору; тому поруч із важним і вартим є багато куколю, зовсім непотрбного в підручнику, призначеному для високошкільної молоді. Проте як матеріал для майбутнього повного покажчика присвяченої Шевченкові літератури може придатися й праця проф. Плевака, шкода тільки, що автор із уважності мусів бути лаконічний при описах. Складається вона з таких рубрик: I. Твори: Кобзарі та збірники; окремі видання поезій і „Назара Стодоли“; російські твори — в оригіналі й українських перекладах; II. Про Шевченка й його твори: 1. Література біографічного характеру; 2. Шевченко в працях з історії української літератури; 3. Історично-літературні статті й розвідки про Шевченка; 4. Література про окремі українські твори Шевченка; 5. Література про російські його твори; 6. Розвідки, статті й матеріали про формальне вивчення Шевченка. Шевченкова поезика. Мова Шевченка; 7. Література до історії Кобзаря й інших творів Шевченка; 8. Література про світогляд та ідеологію Шевченка; 9. Література про Шевченка й Кирило-Методіївське Братство; 10. Шевченко як малюв.; 11. Бібліографія бібліографії.

Яшекову працю продовжує й доповнює ціла низка систематичних оглядів і пошуків, що йдуть тепер ціле десятиліття з року на рік. З праць, що не обмежуються сухою реєстрацією літератури, а дають резюмовану бібліографію, крім огляду Олександра Грушевського „Шевченківська література за останні роки“, що появилася геть перед книжкою Яшека в „Україні“ 1917, кн. 1/2, ст. 116—127 та обговорює головне видання 1914 р., згадаємо оті: М. Плевако, Шевченко і критика, „Червоний Шлях“ 1924, кн. 3, ст. 97—120 і кн. 4/5, ст. 103—142 й окремо: Харків 1924, 8°, ст. 75—11 ненат. Хоч ця праця має ширші претензії змалювати еволюцію поглядів на Шевченка, але характером своїм нагадує більше звичайну резюмовану бібліографію. Таку бібліографію подають саме огляди Вол. Дорошенка — Шевченкознавство за останнє десятиліття (1914—1924) у ч. 3/4 „Старої України“ 1925 р., ст. 72—80 і окремо: Львів 1925, м. 4°, ст. 8 та „Шевченкознавство в 1925 р.“ — „Славянская Книга“ ч. IV/V (Прага, травень—червень 1926), ст. 215—220, що мають такі рубрики: 1. Видання творів Шевченка; 2. Матеріали до біографії Шевченка; 3. Студії над Шевченком; 4. Шевченко як мایстр; 5. Культ Шевченка; 6. Бібліографія Шевченківської бібліографії.

Цього плану тримається й Павло Боганський, що продовжує огляди В. Дорошенка, спершу в „Літ. Наук. Вістнику“ 1927, кн. 5, ст. 63—67 і кн. 6, ст. 129—136 (за роки 1924—27), а описав у празькому зорнику „Народознавство“ I—III, Прага 1931, ст. 53—78, вел. 8 (за роки 1927—29), під наголовком „Нове про Шевченка“.

Крім того Шевченкознавчу літературу подають і загальні огляди, як от Костя Коцержинського, „Українське наукове літературознавство за останнє десятиліття 1917—1927“ в 2-му томі „Студій з історії України“ і окремо: Київ 1929, ст. 34 та огляди українського наукового руху поза межами СРСР Вол. Дорошенка в „Україні“ М. Грушевського 1925, кн. 6 (15)

(за рр. 1914—25), 1927, кн. 5 (24) (за 1926 р.), 1929, кн. 33 (за 1927 р.) та 1930, кн. 40 (за 1928 р.).

Поруч із цими оглядами маємо і звичайні покажчики, що тільки реєструють, а не обговорюють Шевченківську літературу. Насамперед годиться тут згадати праці М. Яшека: 1. Нове про Шевченка, у харківських журналах „Шлях Освіти“ 1925, № 3, ст. 226—34 або „Радивська Освіта“ 1925 № 3, ст. 67—73 — спис літератури від р. 1917-го та 2. Шевченківська література в 1925 р., „Червоний Шлях“ 1926, кн. 2, ст. 199—206 і кн. 3, ст. 235—241. Далі покажчик „Нова література про Т. Г. Шевченка“ („Життя й Революція“ 1926, кн. 1, ст. 115—117), що його склав Виставочно-консультативний Відділ Всенародньої Бібліотеки України. Біжучу українську літературу Советської України почала буди притотовувати Віра Шпілевич у своїх покажчиках „Бібліографія української літератури та літературознавства“, але на жаль з упадком українізаційного курсу припинилися й ці покажчики. Вийшли тільки: покажчик за 1928 р., як окрема брошура, на вкладом Науково-дослідного Інституту Книгознавства, Харків-Київ 1930, м. 8°, ст. 297+(2) — про Шевченка див. тут *sub voce*; та в „Житті й Революції“ 1930 р. кн. VIII/IX. реєстер за р. 1929-й (про Шевченка див. ст. 169—174).

Крім цих покажчиків загального характеру, що реєструють усю загалом Шевченківську літературу за якийсь час, треба згадати й кілька праць, присвячених окремим темам. Бібліографією „Кобзарів“ займаються: М. Яшек, що у покажчику: До історії „Кобзаря“ („Червоний Шлях“, 1925, кн. 3, ст. 285—93) дав спис „Кобзарів“ і „Кобзариків“ в оригіналах та російських перекладах від р. 1840 до 1925, та Юр Меженко, що в своїх „Матеріялах до «Шевченкіяна» за роки 1917—1929“ („Життя й Революція“ 1930, кн. 3, ст. 183—192) наче продовжує та доповнює Яшеків спис.

Обидва ці списи дуже цінні для дослідників, школа тільки, що автори обмежилися самими лише „Кобзарями“ та взагалі збірними виданнями, а не притотовували видань окремих творів та не подали (особ-

ливо другий) при списках видань усіх потрібних відомостей.

Тут же слід приготувати і статтю П. Богацького, До історії критичного видання „Кобзаря“ Т. Шевченка в ч. III/IV „Старої України“ 1925 р., ст. 70—72, що подає реєстер праць за час 1867—1925 рр., в яких розважається справа критичного видання Шевченкової поезії.

Покажчик листів до Шевченка склав М. Новицький. Пор. його „Бібліографічні про листи до Шевченка нотатки“ у III-му томі Поняного зібрання творів Шевченка вид. УАН, Київ 1929, ст. 953—63.

Літературу про участь Шевченка в Кирило-Методіївському Братстві знайдуть читачі в покажчиках, доданих до брошур Михайла Возняка, Кирило-Методіївське Братство, Львів 1921 (пор. ст. 234—8) та Дмитра Багалія, Т. Г. Шевченко і Кирило-Методіївці, Харків, 1925 (ст. 91—3).

Нарешті на самому кінці згадаю дуже цінний перегляд Шевченківської літератури за час від революції, що його дав такий знавець її, як Олександр Дорошкевич, під наг. „Сучасний стан Шевченкознавства“ у виданні „Шевченко“ т. II, Харків 1930, ст. 337—80 та в збірці своїх статей — „Етюди Шевченкознавства“, Харків 1930, ст. 5—53. Подібний загальний огляд, тільки значно коротший дав по німецьки проф. Дмитро Дорошенко під наг. „Die Forschungen über T. Ševčenko in der Nachkriegszeit“ у „Zeitschrift für slavische Philologie“ Bd. IX (1932), ст. 195—206.

Отже були б важніші покажчики, що їх треба мати на увазі при вивченні життя і творчости Шевченка. Вони добре інформують про ту величезну літературу Ševčenkiana, що досі появилася, та значно допомагають у ній як слід впізнанся.

З М І С Т :

ПЕРЕДМОВА	III—VIII
ВІД УПОРЯДЧИКА	3—9
СКОРОЧЕННЯ	10—13
I. ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	15—263
Видання апокрифічні	267—268
II. ЗНИМКИ (ФОТОТИПІ) З ШЕВЧЕНКОВИХ РУКОПИСІВ	269—276
1. Оригінальні твори	269—276
2. Чуже, переписане чи підписане Шевчен- ковою рукою	276
III. ФАЛЬСИФІКАТИ Й ПЕРЕРІБКИ ШЕВ- ЧЕНКОВИХ ТВОРІВ	277
IV. ЧУЖІ ТВОРИ ПРИПИСУВАНІ ШЕВЧЕН- КОВІ	278—281
Доповнення	282—285
V. РІЧЕВИЙ ПОКАЖЧИК ВИДАНЬ	287—291
I. Збірні видання творів	287
II. Збірні видання поезій	287—289
1. Кобзарі	287—289
2. Поезії. Поезія	289
III. Дрібні збірки поезій	289—290
1. Малі Кобзарі. Кобзарика	289
2. Збірки інших пазв	289—290
IV. Російські твори	290
1. Збірне видання оригінальних творів	290
2. Українські переклади повістей та оповідань	290
V. Щоденник	290

VI. Листування	290—291
VII. Вибрані думки з творів	291
VI. АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ТВОРІВ	292—303
1. Поезії	292—300
2. Російські поезії	300
3. Повісті й оповідання	300—301
4. Драматичні твори	301
5. Листи	301—303
6. Дрібні твори	303
VII. АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ОСІБ, ВИДАВ-	
НИЦТВ, ЧАСОЛИСІВ, МІСТ ТА ІЛЮ-	
СТРАЦІЙ	304—322
1. Імена осіб (загальний список)	304—313
2. Редактори й упорядчики видань	313—315
3. Ілюстратори	315
4. Цензори	315
5. Видавці	315—316
6. Видавництва	316—318
7. Часописи, альманахи та збірники, де вперше появились Шевченкові твори	318—319
8. Міста, де видавано, друковано й цен- зуровано Шевченкові твори	319—321
9. Ілюстрації	321—322
I. Знімки з видань Шевченкових творів	321—322
II. Знімки з видань, що містили Шев- ченкові твори	322
III. Портрети	322
ERRATA	323—324
СТАТТІ:	
ШЕВЧЕНКО В ЦИФРАХ	327—343
БІБЛІОГРАФІЯ ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВА (огляд покажчиків)	345—355

Частина II.

ВИДАННЯ ЗА РОКИ 1939 — 1961

I ДОПОВНЕННЯ ДО ЧАСТИНИ I.

ПЕРЕДМОВА ВПОРЯДЧИКА

до 2-ої частини покажчика

Подана нижче додаткова частина, видання за роки 1939-1960, складена за тим самим пляном, як і перша, за роки 1840-1938, що її опублікував Український Науковий Інститут у Варшаві року 1939 у XVI-му томі свого видання Шевченкових творів. Тільки в одному випадку пішов я за порадою критики і в хронологічному покажчику томи одного й того самого видавництва подав разом під одним числом, як одну позицію.

На жаль, обставини, в яких доводилося мені складати цю додаткову частину покажчика, були зовсім відмінні від тих, коли я складав першу, маючи до розпорядимости збірки бібліотеки НТШ у Львові. В жадній із публічних чи приватних книгозбірень в Америці і, взагалі, в цілому вільному світі не вдалося мені дістати дуже багатьох видань Шевченкових творів, що появилися на Україні і в цілому ССРСР у роках 1939-1960, а також багатьох часописів, де про ці видання була мова.

Не зважаючи на всі мої зусилля, я не міг подати опису *de visu* багатьох видань, головню тих, що вийшли за залізною заслоною, та літератури про них, хоч — повторяю — шукав за ними бу-

квально по всьому Вільному світі та особисто користав із таких поважних американських бібліотек, як Публічна у Нью-Йорку й Конгресова у Вашингтоні.

Це безперечні, хоч і мимовільні, мінуси покажчика, від автора ніяк незалежні. Зате плюсом його є майже вичерпна інформація про видання, що виходили на Скитальщині і, взагалі, у Вільному світі. Розшуки потрібних видань або хоч інформацій про них коштували мене великих зусиль і не менших видатків. Я звертався до багатьох осіб у цих своїх пошукуваннях, і в переважній більшості випадків вони охоче мені допомагали. Рідко хто не озивався. Нижче подаю список осіб і установ, які охоче йшли мені назустріч, при чому зазначаю розбитим друком імена тих, що особливо багато мені допомагали кожного разу, як я до них звертався: проф. Леонід Бачинський (Клівленд), д-р Дмитро Бучинський (Мадрид), пані Ольга Войценко (Вінніпег), проф. Дам'ян Горняткевич (Ньюарк), Андрій Жук (Відень), п. Іван Кіричук (Cheshire, Англія), Богдан Кравців (Філядельфія), д-р Григор Лужницький (Філядельфія), проф. Володимир Міяковський (Нью-Йорк), панство Дарія й Осип Навроцькі (Вінніпег), проф. Євген Онацький (Буенос Айрес), ред. Петро Пігичин (Вінніпег), д-р Богдан Романенчук (Філядельфія), д-р Марина та Ярослав Рудницькі (Вінніпег),

пані Дарія Сіак (Сарсель, Франція), проф. Володимир Тимошенко (Пало Алто, Каліфорнія), п-ні Євгенія Храплива (Нью-Йорк), п. Василь Циган (Філядельфія,) проф. Лев Шанковський (Пролог, Нью-Йорк). Із великою подякою згадую також приятельську допомогу, що її подавали мені в моїх розшуках службовці Конгресової бібліотеки: д-р Гізеля Вайнфельд („Слов'янська кімната“), Тетяна Фесенко (відділ каталогізації) та Ярослав Шавяк (відділ часописів). Дякую також редакціям тижневиків „Українське Слово” (Париж) та „Українська Думка” (Лондон), що були ласкаві помістити моє звернення до читачів, щоб прислали видані в їхніх містах Шевченкові поезії. Дякую і друзям у Празі за відпис однієї сторінки з потрібного мені видання. На жаль, з відомих причин не можу тут назвати їх імен. Та цей список моїх добродійців був би неповний, якби я не згадав іще проф. Пантелеймона Кіндратовича Ковалева та його милу дружину Віру Володимирівну, які були ласкаві притулити мене в своїм мешканні на час моїх розшуків у Конгресовій бібліотеці, та свою сестру Мілицу Вікторівну, в якої я завжди знаходив пристановище під час своїх неодноразових поїздок до Публічної бібліотеки у Нью-Йорку. Всім їм складаю на цьому місці найщирішу подяку.

Володимир Дорошенко

Філядельфія, червень 1961 р.

СКОРОЧЕННЯ

(крім зазначених у I-ій частині)

ап = автопортрет

Зібр. = Зібрання творів

Кал. = Календар

Л. Б. = Леонід Бачинський

ориг. = оригінальний

п. = портрет

прим. = примітка

Рад. = Радянський

Сов. = Советський

репрод. = репродукція

Старцев = автор праці, згаданої в огляді покажчиків.

У. М. I. = Укр. Музей у Празі. Шевченківський Відділ. Прага 1947.

У. М. II. = Укр. Музей у Празі. Список окремих видань, присвячених Шевченкові. Прага 1948.

Ф. С. = Ф. К. Сарана, Матеріали, згадані в огляді покажчиків.

цикл. = цикльостиль

3 тк = Повна збірка творів в трьох томах. Київ 1949.

5 тк = Повна збірка творів в п'яти томах. Київ 1939

10 тк = Повне зібрання творів в 10 томах. Київ 1939

і далші роки.

І. ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

1939.

789. Вибрані твори. Упорядкування, вступна стаття і коментарі академіка О. І. Білецького. „Радянський письменник”. (Львів, 1939), 8° (12,3 x 15,7), ст. 304. Друкарня Наукового Товариства ім. Шевченка. 18.000 пр.

Зміст: О. І. Білецький, Тарас Шевченко, ст. 3-16.
Автобіографічний лист Т. Шевченка до редактора „Народного Читання”, (рос. оригінал), ст. 17-20.

790. Вибрані твори. Упорядкування, вступна стаття і коментарі академіка О. І. Білецького. Центральний Комітет Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України. Видавництво дитячої літератури. Одеса, 1939, 4° (29,5 x 21,5), ст. 263 + (1) + 2 ап + п + 20 репрод. Друкарня ім. Леніна, 22,165 пр.

Зміст: О. І. Білецький, Тарас Шевченко, ст. 5-14; Т. Шевченко, Автобіографічний лист до ред. „Народного Читання” (в редакції П. Куліша), ст. 15-18; Поезії; Повісті: Книгиня, Художник; Коментар.

Зазначених у списку ілюстрацій на стор. 180 і 189 у виданні бракує.

791. Гайдамаки. Академія Наук УРСР. Інститут української літератури ім. Т. Шевченка. Держлітви-

дав. Київ 1939, 8° (14,2 x 11), ст. 106+(2). (Друкарня ім. М. В. Фрунзе. Харків). 50.000 пр.

792. Дневник. Государственное издательство „Художественная литература“. Москва, 1939, 8° (17 x 11,5), ст. 357 + (1) + (2) + 4 репрод. 10.000 пр.

Зміст: Шевченко, Автобіографія, ст. 3-7; О. Резник, Дневник Т. Г. Шевченко, ст. 9-26; Коментарі, ст. 311-358.

Рец.: В. К. „Что читать“ 1940, № 4-5, ст. 83-84; Н. Назаренко, К характеристике мировоззрения Шевченко. „Под знаменем марксизма“, 1940, № 3-4, ст. 233-239; О. Резник, Шевченко и его „Дневник“. „Знамя“ 1939, № 3, ст. 128-142; Е. Тарле, Великий поэт. „Литературный Современник“ 1939 № 3, ст. 218-219.

***793. Єретик.** Академія Наук УРСР. Інститут української літератури ім. Т. Шевченка. Держліт-видав УРСР. Київ, 1939, 8° (14,5 x 11), ст. 20. 50.000 пр. У. М., I, 130.

794. Історичні поезії. Боротьба українського народу проти шляхетської Польщі в XVI-XVIII ст. Під редакцією С. Білоусова і О. Величкова. Вступна стаття і примітки Ф. Ястребова і К. Гуслистого. Академія Наук УРСР. Інститут української літератури ім. Т. Шевченка. Київ, 1939, 8° (23 x 15), ст. 134 + (2). Друкарня-літографія Академії Наук УРСР. 2070 пр.

Зміст: Редакція, Передмова, ст. 3-4; Ф. Ястребов і К. Гуслистий, Шевченко — борець проти польського панства, ст. 5-20.

795. Кавказ. Центральний Комітет Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України. Видавництво

дитячої літератури. Одеса, 1939, 8° (19,5 x 12,5), ст. 14 + (2). [Друкарня ім. Леніна, Одеса]. 30.000 пр.

Редактор Є. Борисова. Малюнки В. Касіяна.

796. Катерина. Академія Наук УРСР. Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка. Державне літературне видавництво. Київ, 1939, 8° (14 x 10,5), ст. 30 + (2). (Друкарня ім. М. В. Фрунзе. Харків). 50.000 пр.

Редакційна колегія: Корнійчук О. Є., Тичина П. Г., Рильський М. Т., Редько Ф. А., Копиця Д. Д.

797. Кобзар. Повна збірка поезій. Редакційна колегія: О. Є. Корнійчук, П. Г. Тичина, М. Т. Рильський, Ф. А. Редько, Д. Д. Копиця. Відп. ред. О. І. Білецький. Іл.: І. С. Їжакевич. Державне літературне видавництво. Київ, 1939, 8° (26,5 x 20), ст. XXVII + (1) + 742 + (1) + (5) + 1 п. + 31 репрод. (Друкарня ім. М. В. Фрунзе. Харків). 20.000 пр.

Зміст: Від Редакційної Колегії, ст. V-IX; І. Стебун, Тарас Григорович Шевченко. Біографічний нарис, ст. XI-XXVIII; Примітки, ст. 711-733.

Рец.: Василь Сімович, „Сьогочасне й Минуле” (Львів) 1939, ч. III-IV, ст. 182-186. Частиною передрукована в журналі „Українська Книга” IV, (1942), ст. 182.

798. Кобзар. Повна збірка поезій. (Редакційна колегія: О. Є. Корнійчук, П. Г. Тичина, М. Т. Рильський, Ф. А. Редько, Д. Д. Копиця). Державне літературне видавництво. Київ, 1939, 8° (22,5 x 15), ст. XXI + (1) + 388 + (6) + 1 п. (Друкарня ім. М. В. Фрунзе. Харків]. 125.000 пр.

Зміст: Від редакційної колегії, ст. V-IX; І. Стебун, Тарас Григорович Шевченко. (Біограф. нарис), ст. XI-XXII.

Рец.: Василь Сімович. „Сьогочасне й Минуле” 1939, ч. III-IV, ст. 182-186.

799. Кобзарь. Переводы с украинского. Под редакцией М. Рыльского и Н. Ушакова. Вступительная статья А. Корнейчука. Госиздат „Художественная Литература”. Москва, 1939, 8° (22,5 x 14,5), ст. 711 + (1) + 1 п. + 17 репрод. [Малюнки Т. Шевченка].

Поэмы, написанные на русском языке: Слепая, ст. 627-652; Тризна, ст. 653-666.

800. Лист до Д. С. Каменецького, Спб. 6. II. 1860. „Рад. Літ-знавство”, 1939, Кн. 4, ст. 147.

Передруки: Собр. соч., т. V, Москва, 1956, ст. 432; Повне збір. творів у 10 тт., т. VI, Київ 1957, ст. 205 + прим. ст. 482.

801. Лист до І. П. Клопотовського, Н. Новгород, 6. XI. 1857. „Рад. Літ-знавство” 1939, кн. 4, ст. 143-144.

Передруки: Твори, т. III, Київ, 1955, ст. 472-473; Собр. соч. т. V, Москва, 1956, ст. 376-377; 6. XI. 1957. „Рад. Літ-знавство” 1939, кн. 4, ст. Повне збір. творів, т. VI, 1957, ст. 148-149 + прим. ст. 448-449.

802. Лист до С. М. Муханова, Спб. 25. IX. 1844. „Рад. Літ-знавство” 1939, кн. 4, ст. 140-141.

Передруки: Собр. соч. т. V, Москва, 1956, ст. 501; Повне збір. творів, т. VI, 1957, ст. 235-236 + прим. ст. 501.

803. Лист до Гр. Л. Ткаченка, Спб. 1841. „Рад. Літ-знавство” 1939, кн. 4, ст. 138.

Передрук: Повне зібр. творів, т. VI, 1957, ст. 21 + прим. 384.

***804. Наймичка.** (Поема). Іл.: Г. Пустовійт. Академія Наук УРСР. Інститут укр. літератури. Держлітвидав УРСР. Київ, 1939, 8° (15 x ...?), ст. 24. 50.000 пр. Кн. Л.

805. Песня караульного у тюрмы. Из драмы „Невеста”. Всесоюзная библиотека им. В. И. Ленина. „Записки Отделения рукописей”, выпуск V. Т. Г. Шевченко. Москва, 1939, ст. 5 + автограф на ст. 8.

И. С. Романченко, Автографы Т. Г. Шевченко, там же ст. 10.

Г. Верес: А. Міцкевич в укр. літературі, Київ, 1955, вказує, що ця пісня навіяна баладою Міцкевича „Чати” (див. ст. 83).

806. Повна збірка творів в п'яти томах. Під редакцією О. Є. Корнійчука, П. Г. Тичини, М. Т. Рильського, Ф. А. Редька, Д. Д. Копиці. Академія Наук УРСР. Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка. Державне літературне видавництво. Київ, 1939, 8° (19,5 x 13), 20.000 пр.

Рец.: Вол. Дорошенко, „Сьогочасне й Минуле”, 1939, ч. III-IV, ст. 186-189.

Том I. Поезії. 1837-1847. Ст. XXVI + (1) + 424 + (1) + (2) + 1 ап. + 2 репрод. (Друкарня М. В. Фрунзе. Харків).

Зміст: Від редакційної колегії, ст. V-XI. О. Є. Корнійчук, Великий поет-демократ, ст. XIII-XXVII. Примітки, ст. 395-415.

Том II. Поезії. 1847-1861. Ст. 405 + (1) +

(2) + 1 ап. + 4 репрод. (Книжкова ф-ка ДВРШ ім. Г. І. Петровського, Харків).

Примітки, ст. 371-393.

Том III. Повісті. Ст. XXXIX + (1) + 400 + (2) + (2) + 1 ап. (Книжкова ф-ка ДВРШ ім. Г. І. Петровського, Харків).

Зміст: Андрій Бронський, Повісті Т. Г. Шевченка, ст. VII-XL; Примітки, ст. 379-398.

Том IV. Повісті. Драматичні твори. Ст. (4) + 546 + (1) + (1) + (2) + ап. + 3 репрод. Книжкова ф-ка ДВРШ ім. Г. І. Петровського, Харків.

Примітки, ст. 513-542.

Том V. Щоденник. Ст. XXXVIII + (1) + 319 + (1) + (1) + (2) + 1 ап. (Книжкова ф-ка ДВРШ ім. Г. І. Петровського, Харків).

Зміст: О. П. Парадиський, Щоденник Т. Г. Шевченка, ст. V-XXIX; Автобіографія (ориг.), ст. XXXI-XXXVI. Примітки, 273-312. Додаток до приміток: I. Рецензія Т. Г. Шевченка на гру Піунової та інших артистів Нижегородського театру, ст. 313-315. II. Переклад М. Т. Рильського поезії Антонія Сови „Do brata Tarasa Szewczenki”, ст. 315.

807. Повне видання творів. Український Науковий Інститут. Том. XVI. Бібліографія. Показчик видань Шевченкових творів та спис бібліографічних праць про Шевченка. Зібрав і впорядкував Володимир Дорошенко. Варшава-Львів, 1939, 8° (19,5 x 13), ст. VIII + 355 + (2) + 1 ап. + таблиця. [З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові]. 3.100 пр.

Зміст: (П. Зайцев) — Передмова, ст. III-VIII; Від упорядчика, ст. 3-9; Скорочення, 10-13; I. Хронологічний показчик, 15-267; Видання апокрифічні, 267-268; II. Знімки (фототипії) з Шевченкових рукописів, 269-275; III. Фальсифікати й перерібки Шевченкових творів, 277; IV. Чужі твори, приписувані Шевченкові,

278-281; Доповнення, 282-285; V. Речевий покажчик видань, 287-291; VI. Абетковий покажчик творів, 292-303; VII. Абетковий покажчик осіб, видавництв, часописів, міст та ілюстрацій, 304-322; Errata 323-324. Статті: Шевченко в цифрах, 327-343; Бібліографія Шевченкознавства (Огляд покажчиків), 345-355. Таблиця: Окремі видання Шевченкових творів (1840-1938).

З цього тому автор випустив окремими відбитками:

1) Бібліографічний покажчик творів Т. Шевченка. Склав Володимир Дорошенко, директор бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Накладом автора. У Львові 1938, ст. 346 + (2) + таблиця.

2) Бібліографія Шевченкознавства. Огляд покажчиків. Львів 1938, ст.16.

Рец.: П. Зайцев — у передмові до тому, ст. VIII; Він же: Слово про автора — в книзі В. Дорошенка „Огнище укр. науки”, Філадельфія — Нью-Йорк. 1951, ст. 11; Є. Ю. Пеленський, „Укр. Книга”, IV (Краків 1942), ст. 192. Яр. Рудницький, Дещо про укр. видавництва на чужині й еміграційні видання Шевченкового Кобзаря. „Овід” (Чікаго) 1960, ч. 3, ст. 7; Б. Романенчук, „Сьогочасне й Минуле” (Львів), 1939 кн. III-IV, ст. 190-191; М. Яшек, „Засів” (Харків), ч. 1, жовтень 1942, ст. 66-67; М. Глобенко у виданні: П. Зайцев, Життя Шевченка. Мюнхен 1955, ст. 396.

808. Повне зібрання творів в десяти томах.

Редакційна колегія: акад. Білецький О. І., Геппенер М. В., акад. Корнійчук О. Є., акад. Тичина П. Г., Рильський М. Т., Копиця Д. Д., проф. Маслов С. І., проф. Полов М. П., Редько Ф. А. Видавництво Академії Наук УРСР. Київ, 1939, вел. 8° (25,5 x 16,5). Друкарня АН УРСР. Київ. 10.100 пр.

Том I. Поезії. 1837-1847, ст. VIII + (1) + 604 + (1) + 16 репрод.

Відповідальний редактор Б. В. Якубський. Від редакційної Колегії, ст. V-IX; Вступні зауваження (Опис автографів та видань з поправками Шевченка), ст.

555-562; Примітки, ст. 563-587. Як зазначає Є. Кирилюк у своїй монографії „Т. Шевченко“, Київ 1959, текст поеми „Тарасова ніч“ перекручено — переплутано рядки (пор. ст. 76, прим. 1).

Том II. Поезії. 1847-1861, ст. 550 + (1) + п + 22 репрод.

Вступні зауваження, ст. 483-494; примітки, ст. 495-540.

Ред.: Є. Кирилюк, Завдання радянського Шевченкознавства у підготовці до 150-річчя від дня народження великого поета. „Збірник 8-ої наукової Шевченківської конференції“, Київ, 1960, ст. 12-17. Гостра критика обох перших томів „Повного зібрання творів“.

***809. Поезії.** Дитвидав ЦК. ЛКСМУ. Київ, 1939, ст. 60. У. М. II.

810. Поеми. Державне Літературне Видавництво. (Харків, 1939) 32° (9 x 6,5). Друкарня ім. М. В. Фрунзе. 3.000 пр.

Чотири книжечки в одному футлярі: Кавказ, ст. 17 + (1) + (2); Катерина, ст. 49 + (1) + (2); Наймичка, ст. 35 + (1) + (2) і Сон, ст. 39 + (1) + (2).

811. Сон. Кавказ. Академія Наук УРСР. Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка. Державне літературне видавництво. Київ, 1939, м. 8°, (14 x 10,5)), ст. 38 + (2). [Друкарня ім. М. В. Фрунзе. Харків]. 50.000 пр.

Редакційна Колегія: Корнійчук О. Є., Тичина П. Г., Рильський М. Т., Редько Ф. А., Копиця Д. Д.

***812. Тече вода з-під явора.** Вірші. Дитвидав. Харків, 1939, ст. 12. 20.000 пр. Худ. Літ.

813. Художник. Автобіографическая повесть.

Предисловие Г. Д. Владимирского. Государственное Издательство Художественной Литературы. Ленинград, 1939, 8° (17x11,2), ст. 169 + (3) + 1 ап. + 7 репрод. Типогр. „Лен. Правда”. 20.000 пр.

Г. Владимирский, Предисловие, ст. 3-10.

1940.

814. Історичні поезії. Боротьба українського народу проти шляхетської Польщі в XVI-XVII ст. Під редакцією С. Білоусова і О. Величкова. Вступна стаття і примітки Ф. Ястребова і К. Гуслистого. Видавництво Академії Наук УРСР. Інститут української літератури ім. Шевченка. Київ, 1940, 8° (22,7x15), ст. 134 + (2). Друковано з матриц в літо-друкарні „Радянська Україна”, Львів. 2070 пр.

Зміст: Редакція, Передмова, ст. 3-4; Шевченко — борець проти польського панства, ст. 5-20; Примітки, ст. 124-135.

***815. Катерина.** ЦК ЛКСМУ. Вид-во дитячої літератури. (Одеса). 1940, 8° (18,9x12,9), ст. 36. 15.000 пр. У. М. І, 143.

***816. Кобзар.** Повна збірка поезій. Біографічний нарис І. Стебуна. Іл.: І. Іжакевич. Держлітвидав УРСР. Київ, 1940, 8° ст. XIV + 396 + 1 п. 10.000 пр. Худ. Літ.

817. Кобзар. (За редакцією Є. Ю. Пеленського. Накладом Українського Видавництва в Кракові).

Краків, 1940, 32° (6,3 x 5), ст. 160. (Друкарня Поспішна). 2.000 пр.

Передрук 1-го Кобзаря 1840 р. у зменшеному форматі.

818. Кобзар. Вибрані поезії. (Пояснення В. Вериволі). Українське Видавництво. Літературна бібліотека, ч. 1. Краків, 1940, 8° (20 x 14,4), ст. 111 + (1). (Нова Друкарня Денникова). 21.000 пр.

819. Kobzar. Wybrani poeziji dla tych, szczo wmijut lysze po-polsky czytaty. Proswitnia Biblioteka, № 5. Ukrainske Wydawnucstwo. Krawiw, 1940, 8° (20,3 x 13,7), ст. VI + 7 — 62 + (2). (Нова друкарня Денникова). 5.000 пр.

Chto buw Taras Szewczenko, st. III-VI.

820. Кобзар. Вибір для дітей і молодшого до-росту. На основі третього видання УПТ (з 1921) зредагував П[єтро І]саїв]. Накладом В-ва „Наша Майбутність”. Ярослав, 1940, 8° (15 x 11,2), ст. 63 + (1). (Друкарня „Альфа”). 1000 (?) пр.

***821. Наймичка.** Поема. Народня бібліотека, ч.13. Українське Видавництво. Краків. 1940, 8° (17 x 12,2), ст. 21. (Нова Друкарня Денникова). 3.000 пр. Укр. Кн. IV, ст. 185.

822. Поезії. ЦК ЛКСМУ. Вид-во дитячої літе-ратури. (Одеса) 1940. 15.000 пр.

— I. (Для молодшого шкільного віку. Редактор-упорядник В. Барбарич), 8° (18,8 x 12,7), ст. 40 + 1 ап. У. М. I 141.

— II. (Для середнього шкільного віку. Ред.-упорядник Є. Борисова). 8° (19,5 x 13,5), ст. 46 + (2). Друкарня ім. Леніна.

***823. Причинна.** (Поема). Київ, 1940, ст. 18, 10.000 пр.

В дійсності це видання Укрвидав-у ЦК КП(б)У. Москва, 1943. Фальшиві дати подано вмісте з ціллю розповсюдження на окупованій німцями частині України. Поширювано нелегально або скидувано з літаків.

У книжку вмонтовано тексти з творів П. Тичини, А. Малишка й Л. Первомайського. Пор. Ф. С., 147. Сторінки за У. М. II.

***824. Сон.** Уривок з поеми. Київ, 1940, ст. 15.

Насправді це видання Укрвидаву ЦК КП(б)У, Москва, 1943. У книгу вмонтовано текст із творів В. Сосяри. Ф. С. У. М. I. 148 подає: УДВ. Київ, 1943, ст. 16.

825. Сон і Послання. Дві політичні поеми. Видавництво „На сторожі”. Холм, 1940, 8° (16,7 x 12), ст. 40.

Д. Б. (Вступ), ст. 3-7.

826. У століття Шевченкового „Кобзаря”. 1840-1940. (Краків, 1940), 8° (21 x 15), ст. (2) + 57 + (3) + 1 п. Цикл. 10.000 пр.

Без заголовної картки. Тираж за Укр. Кн. IV, ст. 185.

***827. Чернець.** Київ, 1940, ст. 7. 5.000 пр.

В дійсності це видання Укрвидаву ЦК КП(б)У, Москва, 1943. У книгу вмонтовано тексти з творів П. Тичини, М. Рильського й М. Бажана. У. М. I. подає: К. 1942, ст. 8.

1941.

***828. Єретик.** Поема. Держлітвидав УРСР. Київ-Харків, 1941, ст. 16, 13.000 пр. В Худ. Літ. це видання зазначено двічі з різними накладами: 13.000 і 14.000 пр.

829. „Кобзар”. Повний ілюстрований збірник віршованих творів поета з життєписом та передмовою Богдана Лепкого. Накладом Української Книгарні Т. Савули. Відень, 1941. 8° (21 x 15), ст. XV + (1) + 309 + (3). (Друк Штоцінгер і М). 10.000 пр.

Фотодрук ч. 615.

Рец.: В. С[імо]вич]. „Наші Дні” (Львів), Рік I, ч. 5 (квітень 1942), ст. 14.

830. Кобзар. I. Ювілейне видання. (Редакція, статті й пояснення унів. проф. д-ра Леоніда Білецького. Мистецьке оформлення проф. Роберта Лісовського. Книгозбірня „Пробоем”. Українське Видавництво „Пробоем”. Прага, 1941, 8° (21,4 x 14), ст. 351 + (1). Tiskarna Aveska. 5.000 пр.

Історія вид. Д-р Степан Росоха, До генези „Кобзаря” за редакцією проф. Л. Білецького. „Новий Шлях” (Вінніпег), 1955, ч. 28 (8. IV), ст. 3. Я. Рудницький, Деяко про укр. видавництва на чужині й еміграційні видання „Кобзаря”. „Овід” (Чикаго), 1960, ч. 3, ст. 6.

831. Кобзарь. 1840-1940. (На пошану століття першого „Кобзаря” спільним коштом видали проф. Д. Антонович і 65 інших громадян). За редакцією

проф. Д. Дорошенка при співпраці д-ра С. Сірополка. Прага, 1941, 8° (24,7 x 17,2), ст. XXXIV + (2) + 364 + (1) + 1 репрод. Український відділ С. Туркота Друкарні Ян Андреска вд. 2.000 пр.

Зміст: Д. Дорошенко, Тарас Шевченко. Його життя і твори, ст. VII-XXXIV; Д. Дорошенко і д-р Ст. Сірополко, Важніша література про життя і творчість Шевченка, ст. 360-363.

Іст. вид. Яр. Рудлицький, Деяко про укр. видавництва на чужині й еміграційні видання Шевченкового Кобзаря. „Овид” 1960, ч. 3, ст. 5-6.

Рец.: В. С[імонович], „Наші Дні” (Львів), Рік I, ч. 5, (квітень 1942), ст. 14.

*832. Малий Кобзар. Вид. газ. „Українське Слово”, Пирятин 1941, ст. 64. У. М. II.

1942.

833. Вибрані твори. (Для старшого зросту). (sic). Наркомпрос РСФСР. Государственное Издательство Детской Литературы. Москва-Ленинград, 1942, 8° (19 x 13), ст. 46 + (2). (Набрано и сматрицевано в типографии „Известий”. Москва). 25.000 пр.

834. Кобзар. (Вибір поезій). Видання книгарні Бориса Тищенко. Відень. (1942). 8° (20,2 x 14,5), ст. 160. 5.000 пр.

Від видавництва, ст. 3. Вибрав і передмову написав Андрій Жук.

Видання призначалося для вивезених німцями на роботу з України наших людей.

835. Кобзар. Вибрані поезії. Українське видавництво. (Наклад для дистрикту Галичина). Львів, 1942, 8° (24 x 16,5), ст. 159 + (1). Buchdruckerei №2, Lemberg. 20.000 пр.

Передмова, ст. 3; Примітки, ст. 136-154.

***836. Кобзар.** (Вибрані твори). Спілка Радянських Письменників України. (Уфа), 1942, ст. 80. 100.000 пр.

Редактори-упорядники: М. Рильський, Н. Рибак. Вступна стаття П. Тичини.

Рец.: Книга-зброя. „Література і Мистецтво”, 1942, № 9, (1. V). Ф. С.

***837. Назар Стодоля.** Драма в 3-ох діях. Театральна бібліотека Вид-ва „Волинь”, ч. 1. Рівне-Київ, 1942, 8° (20 x 14,3), ст. 35. У. М. І, 152.

1943.

838. Катерина. Укрвидав ЦК КП(б)У. (Москва) 1943, 8° (16 x 12), ст. 25 + (1). Друкарня В-ва „Московський большевик”. 10.000 пр.

Ред. Ю. Кобилецький. Художник М. Дерегус.

839. Кобзар. Повний збірник віршованих творів поета з життєписом та передмовою. Видання Т-ва „Відродження” в Респ. Аргентині. (Буенос Айрес). 1943, 8° (25,5 x 17,5), ст. 307 + (1) + (6). 120 пр.

Передмова, ст. 5-14.

Відбитка поезій, друкованих у часописі „Наш Клич”.

840. Кобзар. Вибрані поезії. Упорядкував Ю. Кобилецький. Передмова академіка П. Г. Тичини. Укрвидав ЦК КП(б)У. (Москва) 1943 8° (17 x 11), ст. XXIV + 342 + (1) + 1 ап. 17 друкарня національної книги тресту „Полиграфкнига”. 20.000 пр.

Павло Тичина, Сила „Кобзаря”; ст. III-XXIV.
Рец.: И. Сенченко. Новое издание „Кобзаря” Тараса Шевченко. „Славяне” (Москва) 1943, № 9, ст. 39; Л. Новиченко, „Кобзар” 1943 года. „Советская Украина” 1943, № 91 (5. VI); Ю. Костюк, Нове видання „Кобзаря”. „Київська Правда” 1944, № 7 (9. I); „Вільна Україна” (Львів) 1944, № 57 (15. IX).

841. Кобзар. Культурно-наукове видавництво УНО. Прага, 1943, 8° (24 x 18), ст. 330 + (1) + (3) + 4 п. Друкарня „Politika” в Празі.

Словничок до „Кобзаря” (Примітки і пояснення), ст. 303-325.

Олекса Приходько, Від редакції, ст. 327-331.
Рец. В. С[імонович], „Наші Дні” 1943, ч. 5, ст. 14-15.

С. А. Празький „Кобзар” з 1943 року. „Укр. Голос” (Вінніпег) 1961, ч. 18 (3. V).

842. Сон та інші поеми. Бібліотека „Захалавні книжечки”, ч. 1. Вид-во Кент. (Гельсінкі 1943), 8° (17,5 x 12,5), ст. 31 + (1). (Черенками друкарні Фінського Літературного Товариства).

Редактор-видавець Богдан Кентржинський.

Зміст: Сон—Кавказ—Послання.

1944.

843. Кобзар. Вибір популярних віршів. (Вірші

вибрав, упорядкував та пояснив О. Івах, Б. А.). Вид. „Культура й Освіта” Виннипег, 1944, 8° (21,5 x 15,5), ст. 142. Printed by the Ukrainian National Publishing Co. Ltd. 2.000 пр.

Культура й Освіта, Передне Слово, ст. 7; Життя й діла Тараса Шевченка, ст. 168-171; Як читати Шевченкові вірші, ст. 172-174; Пояснення віршів Шевченка, ст. 174; Про Україну нашу милу, ст. 175-190; Життя Шевченка віршами, ст. 190-192.

***844. Кобзар.** (Вибрані поезії). Академія Наук УРСР. Інститут мови і літератури. Відповідальна редакція та передмова акад. П. Г. Тичини. Видавництво АН УРСР. (Москва) 1944, 8° (14,5 x 10,5), ст. 203 + (1) + 1 п. І-я Образцова типографія треста „Полиграфкнига” Огиза при СНК РСФСР. Москва, 20.000 пр.

Павло Тичина, Сила „Кобзаря”, ст. 5-13.

Рец.: „Українська Література” 1944, № 11, ст. 158.

845. Поезія. (За ред. П.Богацького в співробітництві Вол. Дорошенка). Видавництво Ю. Тищенка. Літературна бібліотека „ЮТ”, ч. 6. Прага, 1944, 8° (12,1 x 17), ст. 343 + (1) + 4 п. Друкарня „Кніг-тіск”. 5.000 пр.

Обкладинка В. Масютина. Від Видавництва, ст. 5-7; Автобіографічний нарис Т. Шевченка, ст. 9-10; Автобіографічний лист до редактора „Народного Читення” О. О. Оболенського, ст. 11-14; Вол. Дорошенко, Життя і творчість Т. Шевченка. (Хронологічна канва), ст. 323-328.

Увесь наклад „Поезії”, що був на складі в друкарні, знищила комуністична влада по зайнятті Праги червоною армією в травні 1945 року.

***846. Сини мої...** Поезії. Редактор Юр. Костюк. Військвидав НКО ССРСР. 1944, ст. 32. 15.000 пр. Ф. С.

***847. Тече вода слід явора.** (Вірші). Малюнки В. Литвиненка. Укрдержвидав. Київ-Одеса, 1944, ст. 8. 30.000 пр. Ф. С.

1945.

848. Було колись... Вибір з творів. „Слова на дорогу”, ч. 3. (Мюнхен) 1945, 8°, (15 x 22), ст. 20 + (1). Цикл.

Видав д-р Микола Шлемкевич.

849. До мертвих і живих і ненароджених... Вибір з творів. „Слова на дорогу”, ч. 2. (Мюнхен) 1945, 8° (15,2 x 22), ст. 21. Цикл.

Видав д-р Микола Шлемкевич.

850. Заповіт — Кавказ — Осії глава XIV. Бібліотека „Життя і Слово” за редакцією Петра Стефуранича, ч. 6. Видавництво Петра Ардана. Editions Pierre Ardent. Париж, 1945, м. 8° (15 x 11,3), ст. 13. (Impr. H. Wercle).

851. На чужині. Вибір з творів. „Слова на дорогу”, ч. 1. (Мюнхен), 1945, 8° (15,2 x 22), ст. 20 + 1 на обкл. Цикл.

Видав д-р Микола Шлемкевич.

852. Радуйся, ниво неполитая. Вибір з творів.

„Слова на дорогу” ч. 4. зменшене. (Мюнхен), 1945, 8° (15,1 x 22), ст. 9 + (1). Цикл.

Видав д-р Микола Шлемкевич.

***853. Чигиринський Кобзар і Гайдамаки.** 1844-1944. Вступна стаття й редакція д-ра Ярослава Рудницького. Видавництво Р. Геррозе. Гrefенгайнхен. (Українська бібліотска. Гrefенгайнхен. 1945), 8° (20 x 12,5), ст. 159 + (1).

Друковано в Празі. Збереглося всього чотири при-
мірники, бо цілий наклад згорів під час бомбардування
американцями видавництва.

Зміст: Чигиринський Кобзар і Гайдамаки, ст. 5-14;
Факсиміле титулової картки видання 1844 р.; Тексти,
ст. 17-147; Приписи, ст. 148-149; Д. Алитоновичі,
Завваги до автопортрету Шевченка з 1845-47 рр, ст.
150-152; Завваги до тексту й пояснення деяких слів і
назв, ст. 153-158; Література, ст. 159.

Іст. вид. Я. Рудницький, Дещо про укр. вид.
на чужині й еміграційні видання Шевченкового „Коб-
заря”. „Овид” 1960, ч. 3, ст. 6-7.

1946.

854. Балляди. „Слова на дорогу”, ч. 9. (Мюнхен)
1946, 8° (15,2 x 22), ст. 24. Цикл.

Видав д-р Микола Шлемкевич.

855. Дві поеми. Наймичка - Неофїти.
„Слова на дорогу”, ч. 7. (Мюнхен) 1946, 8°
(15,2 x 22), ст. 30. Цикл.

Вид. д-р М. Шлемкевич. (Свої видання: чч.
848, 849, 851, 852, 854 і 855 друкував він пересічно по
750 пр. (від 500 до 850).

***856. Кобзар.** (Авгсбург, 1946), 16° (9,3 x 7,2), ст. 160.

Передрук краківського видання Є. Ю. Пеленського 1-го Кобзаря 1840 р., але без передмови. Див. Бібліографія праць Є. Ю. Пеленського. Вид. „Бистриця”, Бльомберг 1949, ст. 25 ,ч. 200.

857. Кобзар. Повне видання в трьох томах. (Книжкове Товариство „Універсальна бібліотека”). Видавець Микола Самусь. На чужині. Том I. Регенсбург) 1946, 8° (15,3 x 11,3), ст. VI + (1) + 126 + (2). 3.000 пр.

Рец.: П. К. Нове видання Кобзаря. „Укр. Вісті” (Н. Ульм), 1947, ч. 5. (2. II).

858. Кобзар. (Вибрані поезії). — (на обкл. Вибрані твори). До 85-ліття зо дня смерти Т. Г. Шевченка і до століття зо дня написання „Заповіту”. (Видання Спілки „Українське Мистецтво”, кооперативи з обмеженою порукою в Регенсбурзі). Серія „Українська Клясика”. Регенсбург, 1946. (На обкладинці — 1945), 8° (17,2 x 12,2), ст. 128. Permitted by authority Military Government. Satz und Druck: Friedrich Pustet. Graphischer Grossbetrieb.

Т. Г. Шевченко, ст. 5-9.

Текст творів передруковано з Кобзаря, вид. „Книгоспілки” 1929. Згадка: „Наше Життя” (Авгсбург) 1946, ч. 17 (16. III), ст. 3.

859. Кобзар. (Видали: Білоус і Іванюк), Ротенбург (1946), 16° (9,3 x 7,1), ст. 160. Druck: Rothen-

burger Verlagsdruckerei. Rothenburg ob der Tauber. 2.500 пр.

Передрук I-го видання Кобзаря з р. 1840 за краківським виданням Є. Ю. Пеленського, але без передмови.

860. Кобзар. Повне видання. Передрук з Ukrainian Publ., Winnipeg, Man. (Солінген, 1946), м. 8° (14,3 x 10,2). Том I. ст. XVI + 172; т. II, ст. 173-327; том III. ст. 327-524; том IV, ст. 525-707. На ст. 4-й обкладинки штампель: Ukr. Verlag Barwinok. Solingen, Schliessfach 66 або W. Murawsky, 22 Solingen-Postfach 61.

Передрук ч. 580.

861. Малий Кобзар. Популярна бібліотека. Книжка ч. I. Видавництво „Заграда”. Фельдкірх-Форальберг 1946, 8° (14,3 x 10,5), ст. 128.

1947.

862. Гайдамаки. Видання ілюстроване артистом Сластьоною (sic!). Українська Накладня. Мюнхен, 1947, 4° (29,3 x 21,), ст. 63 + (1).

Обкладинка В. Січинського.

863. Казематні поезії. Квітень-травень 1847. Науково-дослідний Інститут української мартирології. Мюнхен, 1947, 8° (21 x 15), ст. 32.

Проф. Віктор Петров: Казематні поезії Тараса Шевченка (квітень-травень 1947), ст. 5-17.

***864. Кобзар.** Вступна стаття О. Корнійчука. Держвидав УРСР. Київ, 1947, ст. 398 + 1 п. (Друк Атлас у Львові). 30.000 пр. Кн. Л.

865. Кобзар. Повна збірка поезій. Критико-біографічний нарис академіка Олександра Корнійчука. Держлітвидав. Київ, 1947, м. 4° (27 x 20,5), ст. 297 + (1) + 1 п. + 2 ап. + 14 репрод. Книжкова ф-ка, Одеса. 25.000 пр.

Академік Олександр Корнійчук, Великий поет-демократ, ст. 5-10.

866. Кобзар. Вибрані поезії. Видавництво „Бистриця” (Мінден, 1947), 32°. (6,5 x 4,5), ст. 128.

Видання Є. Ю. Пеленського.

867. Кобзар. Повне видання в трьох томах. На чужині. (Видання книжкового товариства „Універсальна Бібліотека”. Регенсбург).

— Том I, Друге видання. 1947, м. 8° (14,2 x 10,5), ст. 126 + (2) + 1 п. 1.000 пр.

До шановних читачів, ст. 128.

— Том I, Третє видання (ідентичне з 2-им).

— Том II, 1947, м. 8° (14,2 x 10,5), ст. 125-254 + (1) + 1 п.

Видав Микола Самусь.

868. Поезії. Накладом Союзу Українців у Вел. Британії. Лондон, 1947, 8° (20,5 x 14,5), ст. XII + 53 + (1). Цикл. 450 пр.

Збірку уложив і надрукував Петро Пігічин, ректор часопису „Наш Клич”. Обкладинка Теодора Стадничука.

Зміст: Вступні завваги про видання, ст. II-III; Б. Лепкий], Життя Тараса Шевченка, ст. V-XII. Далі вибір поезій: 1. Думи мої; 2. Історичні поеми; 3. Політичні поеми; 4. Автобіографічні поеми; 5. Заповіт. Разом 19 поезій.

869. Послання. „Бистриця”. Мінден (1947), 32° (7 x 5), ст. 25.

Видання Є. Ю. Пеленського.

1948.

870. Кобзар. Повне видання в трьох томах. (Видання книжкового товариства „Універсальна Бібліотека), На чужині. (Том) III. (Регенсбург), 1948 (на обкл. 1947), м. 8° (14,2 x 10,5), ст. 4 + 257 — 366 + 1 п.

Видав Микола Самусь.

871. Собрание сочинений в пяти томах. Под редакцией М. Рыльского и Н. Ушакова. Государственное издательство Художественной Литературы.

Том 3. Русские повести. (Наймичка. Варнак. Княгиня. Музыкант. Несчастный. Капитанша). Москва, 1948, 8° (20 x 13), ст. 366 + (2) + 4 репрод. Отпечатано в тип. М—119.

От Редакции, ст. 346-347; Примечания, ст. 348-359. Пояснения слів, ст. 360-367.

Рец.: на тт. I-V. М. К. Добрынин — Советская Книга, 1950, кн. 1, ст. 106-109, і Р. М. Самарин, там же, ст. 109-113.

***872. Сон.** (Поєма). (Іл.: Б. Носов). Держлітвидав УРСР. Київ, 1948, ст. 24. (Книжкова фабрика в Одесі). 30.000 пр. Кн. Л.

***873. Тече вода з під явора.** (Вірші. Іл.: Ю. Петров). „Молодь”. Київ, 1948, ст. 8. Друк. Атлас, Львів. 30.000 пр. Кн. Л.

1949.

***874. Вибрані твори.** Критико-біографічний нарис академіка Є. О. Корнійчука. Держлітвидав УРСР. Київ, 1949, 8° (21,7 x 14,5), ст. 579 + 1 п. Друк Т—4 з матриць 4-ї республіканської поліграффабрики. 100.000 пр. Л. Б.

Редактор: М. Черевань. Бракує поезій: Великий лях, Заступила чорна хмара, Стоїть в селі Суботові, Чигирин, Якби то ти, Богдане п'яний.

***875. Вибрані твори.** (Передмова, примітки й упорядкування Д. Д. Копиці). „Радянський Письменник” (Київ) 1949, ст. 248 + 1 п. 4 друкарня Військвидава. 65.000 пр. Кн. Л.

Зміст: Автобіографія. Балади. Поєми й вірші.

876. Повести. „Радянський Письменник”. Київ, 1949, 8° (20,3 x 13,5). Друк. Львів, вул. Чайковського, 37., 50.000 пр.

Кн. 1. Близнецы. — Художник, ст. 229 + (3).

Кн. 2. Прогулка с удовольствием и не без морали. — Княгиня. — Музыкант, ст. 234 + (2).

Кн. 3. Несчастный. — Капитанша. — Наймичка. — Варнак, ст. 219 + (1) + (1) + (1).

877. Повна збірка творів в трьох томах. Редакційна колегія: Академік О. Є. Корнійчук. (Голова редакційної колегії), дійсний член АН УРСР П. Г. Тичина, дійсний член АН УРСР О. І. Білецький, дійсний член АН УРСР М. Т. Рильський, член кореспондент АН УРСР С. І. Маслов, член кореспондент П. М. Попов, Д. Д. Копиця. Державне видавництво художньої літератури. Київ, 1949, 8° (22,4 x 15,1), 100.000 пр.

Том I. Поезії. Редактор Д. Д. Копиця, ст. 648 + (2) + (1) + 12 репрод.

О. Є. Корнійчук, Т. Г. Шевченко, ст. 5-19

Том II. Повісті. Редактор О. І. Білецький, ст. 640 + (1) + (2) + 2 ап. п. + 11 репрод.

М. П. Пивоваров, Примітки, ст. 615-635.

Том III. Драматичні твори. — Журнал. — Листування. (Вибране). Редактор О. Є. Корнійчук, ст. 518 + (2) + 1 ап. + 16 репрод.

Є. П. Кирилюк, Примітки, ст. 445-449; Додатки до приміток: I. Рецензія Т. Г. Шевченка на гру Піулової та інших артистів Нижегородського театру, ст. 500-501. II. Переклад М. Т. Рильського поезії Антонія Сиви (Едуарда-Вігольда Желіговського): „Do brata Tarasa Szowczenki”, ст. 501-502.

У 3-му томі вперше опубліковано лист Шевченка до А. Болдина як до „невідомої особи”, див. ст. 436. В дальших передруках адресата вже названо, пор. Твори в 3 томах, т. 3, Київ 1955, ст. 548; Собрание Соч. в

5 томах, т. 5, Москва 1956, ст. 448 (в рос перекладі); Повне зібрання творів, у 10 томах, т. VI, Київ, 1957, ст. 222 і прим. на ст. 495.

Рец. на це видання: „Громадський Голос” (Нью-Йорк) 1950, ч. 5, (1. III), ст. 8; Петро Одарченко, „Укр. Літ. Газета” (Мюнхен) 1957, ч. 3 (26), ст. 1.

***878. Повне зібрання творів в 10 томах.** Ред. колегія: дійсний член АН УРСР Білецький О. І., Геппенер М. В., Копиця Д. Д. та інші.

Академія Наук УРСР. Київ, 1949, вел. 8°.

Том 3. Драматичні твори. — Повісті. 1841-1855, ст. 480 + 1 п.

Том 4. Повісті. 1855-1858, ст. 475 + 1 п.

879. Собрание сочинений в пяти томах. Под редакцией М. Рыльского и Н. Ушакова. Государственное Издательство Художественной Литературы. Москва, 1949, 8° (20x13).

Том 1. Стихотворения и поэмы, ст. 474 + (2) + 1 п. + 2 ап. + 1 репрод.

Поэмы написанные на русском языке: „Слепая” (ст. 391-419), „Тризна” (ст. 420-434).

Том 4. Русские повести. Драматические произведения, ст. 497 + (3) + 1 ап. + 4 репрод.

Отрывок из драмы „Невеста”: Песня караульного у тюрьмы, ст. 474. Пояснения слів, ст. 475-479; Примечания, ст. 481-498.

Том 5. Автобиография. — Дневник. —

Избранные письма. Деловые бумаги, ст. 337 + (3) + 1 ап. + 4 репрод.

А. Белецкий, Русские повести Т. Г. Шевченко, ст. 5-23; И. Айзеншток, Дневник Т. Г. Шевченко, ст. 24-42; Шевченко, Рецензія на гру Піуінової, ст. 283-285; Пояснення слів, ст. 286-287; Примечания, ст. 288-338.

Рец. В. Гебель, Собрание сочинений Т. Г. Шевченко на русском языке. „Дружба народов” 1951, № 1, ст. 186-190; М. Добрынин, Р. Самарин, „Советская Книга” 1950, № 1, ст. 106-113.

1950.

***880. Вірші.** (Іл.: В. Слищенко). Вид. „Молодь”, Київ, 1950, ст. 42 + 1 п. Худ. Літ. Накладу не подано.

881. Кобзар. Повне видання. В-во „Полтава” (Дам’яна Савчука). Буенос Айрес, 1950, 8° (18,5 x 13), ст. 424 + (6) + п. (La Imprenta „Chile”). 5.500 пр.

Зміст: Видавництво „Полтава”, Передмова, ст. 7-8; Автобіографічний лист Т. Шевченка до редактора часопису „Народное Чтение” О. О. Оболенського (в ред. Куліша, укр. переклад), ст. 9-12; Олексій Сацюк: Taras Shevchenko. (Esboso de su vida y actuacion creadora), ст. 13-16; Його ж, Taras Shevchenko. (An Outline of his Life and Work), ст. 17-20; Кобзар, ст. 21-379; Вол. Дорошенко, Життя і творчість Т. Шевченка, хронологічна канва, ст. 381-396 (передрук із празького видання Тищенка 1944 р.); Примітки, ст. 397-420; Автобіографічний нарис Т. Шевченка (ориг., в укр. перекладі), ст. 421-424.

882. Кобзар. Повне видання, ілюстроване малюнками Тараса Шевченка. В-во „Полтава” Буенос

Айрес, 1950, 8° (23 x 18), ст. (10) + 11 — 472 + (8).
(Друк Mayo. Buenos Aires). 5.500 пр.

Зміст: (О. Сацюк), Передмова, ст. 9-10; Його ж, Taras Shevchenko, (Esbozo de su vida y actuacion creadora). (Переклав інж. Т. Петрівський), ст. 11-14; Його ж, Taras Shevchenko. (An Outline of his Life and Work). Переклав проф. Е. Глєсон), ст. 15-18; Кобзар, ст. 19-421; Примітки, ст. 423-446; Вол. Дорошенко, Життя і творчість Т. Шевченка. (Хронологічна канва), ст. 447-462; Документ, яким забороняється Т. Шевченкові творчість його, як поета і маляра, ст. 463; Автобіографія з 1860 р. (в укр. перекладі), ст. 465-468; Автобіографічний лист до редактора часопису „Народное Чтение” О. О. Оболенського (ориг.), ст. 469-472.

Рец.: М. Гаврилюк, Кобзар у Аргентині, „Наш Клич” (Буенос Айрес), 1950, ч. 41 (2.XI), ст. 7; В. Мудрий, Нове видання „Кобзаря”, „Новий Світ” (Філадельфія) 1950, ч. 14 (1. XII), ст. 5.

883. Кобзар. Державне Видавництво Художньої Літератури. Київ, 1950, 16° (12 x 8,5), ст. 435 + (1) + 1 п + 1 ап + 12 репрод. (Надруковано в друкарні Ц-4).

Зміст: Акад. О. Є. Корнійчук, Тарас Григорович Шевченко, ст. 13-17; Автобіографія (ориг.), ст. 19-21; Примітки, ст. 403-437.

Бракує 30 поезій, між ними 18 таких незвичайно важливих для світогляду поета, як Великий Льох, Дівочі ночі; Розрита могила; Чигирин; Якби то ти, Богдане п'яний; Стоїть в селі Суботів та інші. Пор. Б. Кравців, Небезпечний „Кобзар”. Збірник „Наш Шевченко”, Джерзі Сіті — Нью-Йорк (1960). ст. 54-56 та окрема відбитка, ст. 4-6.

Рец.: Петро Одарченко. „Укр. Літ. Газета” (Мюнхен) 1957, ч. 3 (21), ст. 1.

***884. Назар Стодоля.** Преса на 3 дії. „Мистецтво”. Київ, 1950, ст. 49. 20.000 пр. Худ. Літ.

***885. Повести.** Государственное Издательство Художественной Литературы. Москва, 1950, 8^о (19,5 x 13), ст. 181 + (3). 3-я типография „Красный Пролетарий” Главолиграфиздата. 75.000 пд. Л. Б.

Редактор Е. Цинговатова. Обклашка худ. М. Маторина.
Зміст: Художник. Музикант. — Примечания.

***886. Поеми.** (Іл.: І. С. Їжакевич і Ф. З. Коновалюк). Держлітвидав. УРСР. Київ, 1950, ст. 59. 30.000 пр. Худ. Літ.

1951.

***887. Катерина.** Держлітвидав УРСР. Київ, 1951, ст. 26. 75.000 пр. Худ. Літ.

***888. Наймичка.** (Поема). Держлітвидав УРСР. Київ, 1951, ст. 23. 75.000 пр. Худ. Літ.

***889. Повне зібрання творів в десяти томах.** Видавництво Академії Наук УРСР. Київ, 1951. 10.000 пр.

Том І. Поезії 1837-1847. 2-е доп. і випр. видання. Ст. 613 + п.

Том V. Щоденник. — Автобіографія. 1857-1860, ст. 263.

Рец.: В. Ф. Анисов, „Советская Книга” 1952, № 4, ст. 97-100.

1952.

890. Вірші. (Домашня бібліотечка школяра). Вид. ЦК ЛКСМУ „Молодь”. Київ, 1952, 8° (17 x 13), ст. 74 + (1) + п. Друкарня науково-технічної книги Укрполітграфтресту. Львів. 100.000 пр.

***891 Избранные произведения.** (Библиотека школьника. Для старшего возраста). Подготовка текста и примечания А. Г. Островского. Вступительная статья А. И. Дейча. Иллюстрации М. К. Шуваева. Лениздат. Ленинград, 1952, ст. 679.

Автобіографія й повісті: Варнак, Княгиня, Музыкант, Художник.

892. Кобзар. Українська Вільна Академія Наук в Канаді. Інститут Шевченкознавства. (Редакція, статті й пояснення д-ра Леоніда Білецького). Видання накладом Видавничої Спілки „Тризуб”. Вінніпег, 1952, вел. 8° (23,4 x 16). 4.500 пр.

Том I. Друге поправлене й доповнене видання. Ст. 375 + (1) + п + 7 репрод. За 1-е видання редактор уважає видання ч. 831.

Передмова Редакції (укр. і англ. мовами), ст. 9-14; Тарас Шевченко, ст. 15-27; Шевченко в Петербурзі, ст. 61-75.

Рец.: П. К. Нове видання „Кобзаря”. „Укр. Вісті” (Едмонтон) 1952, ч. 31 (28. VII); Петро Одарченко. „Укр. Літ. Газета” (Мюнхен) 1957, ч. 3 (21), ст. 2; акад. О. Білецький, Вступне слово. „Збірник праць 7-ої наукової Шевченківської конференції. Київ. 1959, ст. 6. Є. П. Кирилюк. Фальсифікатори великої спадщини. „Рад. Літературознавство” 1961, кн. 1, ст. 86-90. Цю його рецензію передрукували в трохи скороченому

вигляді: київські „Вісті з України” 1961, ч. 27 (березень) під наголовком „Фальсифікатори спадщини Кобзаря”; і нью-йоркські „Українські Вісті” 1961, ч. 19 (11. V), ст. 7, під наг. „Фальсифікатори спадщини великого Кобзаря”. „Фальсифікатори спадщини Шевченка”, „Укр. Життя” (Торонто) 1961, ч. 20 (17. V), ст. 9.

М. Антонович, Хто б кричав, а хто б мовчав... „Укр. Слово” (Париж) 1961, ч. 1012 (2. IV), ст. 3 і 6 — репліка на рецензію Кирилюка.

Том II ст. 467 + (1) + ап + 14 репрод.

Редакція: Замість передмови, ст. 6-7; Шевченко й Україна, ст. 9-40.

Леонід Білецький, Кілька основних моментів у редагуванні „Кобзаря” 1952 року, „Шевченко”, Річник 2, УВАН, Нью-Йорк 1953, ст. 38-39.

Рец.: П. К. Канадійське видання „Кобзаря”. „Укр. Вісті” (Едмонтон) 1953, ч. 10 (9. III); Є. Кирилюк, Фальсифікатори і т. д. „Рад. Літер.-знавство” 1961, кн. 1, ст. 90.

***893. Кобзар.** Держлітвидав УРСР. Київ 1952, 8° (22 x 14), ст. 492 + (2) + п. Друковано в Харкові. 100.000 пр. Л. Б.

Редактор М. Татаренко.

***894. Повести.** „Радянський Письменник”. Київ, 1952, ст. 528. 100.000 пр. Худ. Літ.

***895. Поєми та вірші.** Вибране. Держлітвидав УРСР. Київ, 1952, ст. 126. 50.000 пр. Худ. Літ.

1953.

896. Вірші. Ілюстрації В. Слищенка. Видавництво „Нові Дні”. Торонто, Канада. 1953, 8°

(24,7 x 17,5), ст. 40. Друкарня "Time Press".
3.000 пр.

Передрук ч. 880.

897. Кобзар. Українська Вільна Академія Наук в Канаді. Інститут Шевченкознавства. Видання накладом Видавничої Спілки „Тризуб” (за ред. Л. Білецького). Том III. Вінніпег, 1953, вел. 8° (23,4x16), ст. 576 + 2 п + 8 репр. 4.500 пр.

Рец.: П. К. „Укр. Вісті” (Едмонтон) 1954, ч. 8 (22. II); Третій том „Кобзаря” за редакцією д-ра Леоніда Білецького. „Шевченко”, УВАН, Річник 3, Нью-Йорк, 1954, ст. 41; Л. Луців. Шевченко не був песимістом. „Свобода” 1960, ч. 197, (13. X) і Т. Залеський. Ще про вірш Шевченка „Ой чого ти почорніло”. Там же, ч. 225 (23. XI) — проти пояснення цього вірша у Білецького, том III, ст. 45; Є. П. Кирилюк, Фальсифікатори великої спадщини. „Рад. Літературознавство” 1961, кн. 1, ст. 90-93.

898. Кобзар. 1840-1940. Published by "Dnipro" Publishing Co., New York, 1953, 8° (16 x 12) ст. XXXIV + 367 + (1) + 21 репрод. Друкарня „Дніпро”.

Передрук ч. 831.

Від Видавництва, ст. IV; Д. Дорошенко, Тарас Шевченко, його життя і твори, ст. VII-XXIV; Важніша література про життя і творчість Шевченка, ст. 360-363.

Рец.: Петро Оларченко, „Укр. Літ. Газета” (Мюнхен) 1957, ч. 3 (21), ст. 2; Р. Задезнянський, Критичні нариси. „Українська критична думка”, том 2. Апостол української національної революції. (Дігройт, Міч., 1959), ст. 11-16; Леонід Бачинський, „Біблос” (Нью-Йорк) 1960, ч. 4. (60), ст. 7-8.

*899. Повне зібрання творів в 10 томах. Вид.

Академії Наук УРСР. Том 2. По е з і ї 1847-1861. 2-е доп. і випр. видання. Київ, 1953, вел. 8°, ст. 575 + п. 10.000 пр. Худ. Літ.

***900. Поеми.** Держлітвидав УРСР. Київ, 1953, ст. 204. 60.000 пр. Худ. Літ.

***901. Сон.** Для молодшого віку. Іл.: В. Одайник. „Молодь”. Київ, 1953, ст. 12. 200.000 пр. Худ. Літ.

***902. Художник.** Повесть. Гослитиздат УССР. Київ, 1953, ст. 115 + п., 30.000 пр. Худ. Літ.

1954.

***903. Вірші.** (Іл.: С. Релін та Г. Гавриленко). Вид. „Молодь”. Київ, 1954, ст. 44. 200.000 пр. Худ. Літ.

904. Гайдамаки. Поема. Едмонтон, 1954. 4° (30 x 23,3), ст. 88. [Друкарня: Alberta Printing. Edmonton Alberta]. 3.000 пр.

Ілюстрації О. Сластьона. Видавець Григорій Попик. Юрій Гаморак: Шевченко перед великим рішенням, ст. 5-8.

Рец.: Д-р Дмитро Бучинський, Нове видання „Гайдамаків”, „Українець-Час” (Париж) 1955, ч. 9 (27. II), ст. 3 (про передмову Ю. Гаморака); Р. Задеснянський, Кригічні нариси. В-во „Укр. Кригічна Думка”. т. 2, (Дітройт, Міч., 1959), ст. 38-40.

905. Дневник. Государственное Издательство художественной литературы. Москва, 1954, мал. 4°

(23 x 17,4), ст. 337 + (3) + 3 ап. + 28 репрод.
3.000 пр.

Зміст: Автобіографічне письмо к редактору журналу „Народное Чтение” и Дневник; И. Айзеншток, Предисловіе, ст. 5-18; К. Кравченко, Шевченко-художник, ст. 295-311; С. Шаховский, Примечания, ст. 313-338.

906. Журнал. Государственное Издательство художественной литературы. Київ, 1954, 4° (26,5x20,8), ст. 250 + (2) + ап. + 9 репрод. 4 полиграф. фабрика Главиздата Министерства Культуры УССР., 15.000 пр.

Л. Стеценко, „Журнал” Т. Г. Шевченка, ст. 3-11; Примечания, ст. 215-251.

907. Кобзар. Українська Вільна Академія Наук в Канаді. Інститут Шевченкознавства, ч. 1. Видання Видавничої Спілки „Тризуб”.

Том IV. Вінніпег, 1954, вел. 8° (23,4 x 16), ст. 556 + 16 репрод. 4.500 пр.

Передмова, ст. 7-8; Тарас Шевченко, (Життя і творчість), ст. 9-72; І. Г. Сирник, секретар Видавничої Спілки „Тризуб”: Від Видавництва. Березень 1955, ст. 555-556. Цей останній том Кобзаря за редакцією проф. Л. Білецького вийшов у 1955 р. по смерті редактора.

Іст. вид. Д-р Яр. Рудницький. До історії видання „Кобзаря” за ред. проф. Л. Білецького. „Укр. Голос” (Вінніпег) 1957, ч. 14. З. IV.

Рец.: В. Порєський, Четвертий том Кобзаря за редакцією Л. Білецького. „Свобода” (Джерзи Сіті) 1956,

ч. 56 і збірник „Шевченко” УВАН, Річник 5, Нью-Йорк, 1956, ст. 41-44. (Рецензент оцінює взагалі ціле видання), О. Войценко. „Кобзар” Т. Шевченка за редакцією проф. Л. Білецького в освітленні новішої критики. „Укр. Голос” (Winnipeg) 1961, ч. 9 (1. III), ст. 10, або Про „Кобзар” Т. Шевченка за редакцією проф. Л. Білецького, „Свобода” 1961, ч. 49 (16. III), ст. 3; Л. Луців, Завваги до статті п. Ольги Войценко, там же; Geo. W. Simpson. „Slavica Canadiana” A. D. 1955. Slavistica № 27, Winnipeg 1956, ст. 24. Передрук у рекламі англійською мовою „An outstanding publication Kobzar” (Winnipeg 1955, ст. 4 неpag.). Тут подані ще рецензії Watson Kirkconnell-a, Clarence Manning-a й С. N. Andrusyshen-a. Всі ці рецензії — прихильні.

***908. Кобзар. (Вибране).** Державне учбово-педагогічне видавництво „Радянська Школа”. Редактор А. С. Василенко. Київ, 1954, 8° (25 x 17), ст. 675 + (1) + п + 14 репрод. Книжкова фабрика ім. Фрунзе Головидаву Міністерства Культури УРСР. Харків. 80.000 пр. Л. Б.

Шкільна бібліотека класиків. Упорядкував дійсний член АН УРСР О. І. Білецький. Ілюстрації та художнє оформлення народного художника СРСР В. І. Касіяна. Автобіографія, ст. 5-7.

Нема поезій: Великий Льох, Розрита могила, Чигирин, Якби то ти, Богдане п'яний.

Рец.: Петро Одарченко, „Укр. Літ. Газета” (Мюнхен) 1957, ч. 1 (21), ст. 1.

***909. Кобзар.** Державне видавництво художньої літератури. Редактор Н. Лісовенко. Художник М. літератури. Редактор Н. Лісовенко. Художник М. Пікалов. Київ, 1954, 8° (22,2 x 14,5), ст. 490 + (2) + п. Надруковано з матриць київської книжково-

журнальної ф-ки в 4-ій поліграф-фабриці Голоовидаву Міністерства Культури УРСР. 200.000 пр. Л. Б.

Примітки, ст. 465-480.

Нема поезій: Великий Льох, Заступила чорна хмара, Розрита могила, Чигирин, Якби то ти, Богдане п'яний.

Про видання „Кобзарів” 1954 року, чч. 908-909 див. завваги Б. Кравцева, „Небезпечний Кобзар”. Збірник „Наш Шевченко”, Джерзі Ситі-Нью-Йорк (1960), ст. 56-57 та окрема відбитка, ст. 6.

910. Кобзарь. Перевод с украинского. Редакция А. Дейча, М. Рыльского и Н. Ушакова. Государственное Издательство художественной литературы. Москва, 1954, 8° (20,5 x 13), ст. 742 + (2) + ап. 2-я типография „Печатный Двор” им. А. М. Горького, Ленинград.

Тут поміщені оці Шевченкові твори, писані рос. мовою: „Слепая” ст. 192-221 і „Тризна”, ст. 228-242.

***911. Назар Стодоля.** Драма на 3 дії. Бібліотека української драматургії. „Мистецтво” Київ, 1954, 8° (16,8 x 11), ст. 57 + (1). [Книжкова фабрика ім. Фрунзе Голоовидаву Міністерства Культури УРСР. Харків]. 7.000 пр. Л. Б.

Редактор О. Кондратенко. З. Мороз, Післямова, ст. 57 + (1).

Текст укр., пояснення і примітки рос. мовою.

***912. Повести.** Молотов (Пермь), 1954, ст. 176. 75.000 пр. Старцев, 577.

***913. Поеми та вірші.** Державне Видавництво Художньої літератури. (Редактор Р. Нанченко).

Київ, 1954, 8° (16,5 x 13), ст. 195 + (1). Книжкова фабрика Голоовидаву Мініст. Культури УРСР. Одеса. 30.000 пр. Л. Б.

М. Новиков, Атеїзм Т. Г. Шевченка, ст. 3-34.

914. Стихотворення. „Советский Писатель”, Ленінград, 1954, 8° ст. 822 + (1). Типографія №3 Ленгорполиграфіздата. 25.000 пр.

Слепая, ст. 709-736; Тривна, ст. 737-750.

1955.

915. Поезії в двох томах. Бібліотека поета. „Радянський Письменник”. (Редакційна колегія: М. П. Бажан, О. Є. Засядко, С. А. Крижанівський, А. С. Малишко, М. Л. Нагнибіда, Л. М. Новиченко, Л. С. Первомайський, М. Т. Рильський, П. Г. Тичина). Київ, 1955, 8° (17 x 12). 50.000 пр.

— I Поезії 1837-1847. (Вступна стаття дійсного члена АН УРСР М. Т. Рильського. Портрет роботи народного художника СРСР В. І. Касіяна), ст. 500 + (1) + (2) + п. (Друкарня науково-технічної книги Голоовидаву Міністерства Культури УРСР, Львів, Чайковського 27). Редактор О. С. Дяченко.

М. Рильський, Поезія Тараса Шевченка, ст. 3-31; Примітки, ст. 484-498.

— II Поезії 1847-1861. Ст. 430 + (2) + п. (Львівська книжкова друкарня Голоовидаву Міністерства Культури УРСР. Львів, Пекарська 11).

Примітки, ст. 414-426. Нема поезії „Якби то ти, Богдане п'яний.”

Рец.: Петро Одарченко, „Укр. Літ. Газета” (Мюнхен) 1957, ч. 3.(21), ст. 1-2.

916. Собрание сочинений в пяти томах. Под ред. А. Дейча, М. Рыльского и Н. Ушакова. Комментарии И. Айзенштока. Государственное Издательство художественной литературы. Москва, 1955.

Том I. Стихотворения и поэмы. 1837-1847, 8°, ст. 526 + (1).

Песня караульного у тюрьмы, ст. 251; Слепая, ст. 252-280; Призна, ст. 287-301.

917. Твори в трьох томах. Державне видавництво художньої літератури. Київ, 1955, 8° (21,5 x 13). (Книжкова фабрика ім. Фрунзе Головидаву Міністерства Культури УРСР. Харків). 50.000 пр.

Том I. Поезії, ст. 686 + (2) + ап + 8 репрод.

О. Є. Корнійчук. Критико-біографічний нарис ст. 3-23; Примітки, ст. 649-675.

Пропущено оці поезії: Розрита могила, Чигирин, Великий Лях, Стоїть в селі Суботові, Якби то ти, Богдане п'яний, Заступила чорна хмара.

Рец.: Петро Одарченко, „Укр. Літ. Газета“ (Мюнхен) 1957 ч. 1 (21), ст. 1.

Том II. Повісті, ст. 793 + (1) + (2) + ап + 7 репрод.

Примітки, ст. 763-794.

Том III. Драматичні твори. — Журнал. — Вибрані листи, ст. 644 + (1) + (1) + ап + 7 репрод.

Зміст: Назар Стодоля, ст. 5-67; Уривок з драми „Никита Гайдай“, ст. 71-82; Автобіографія, ст. 85-88; Журнал, ст. 91-323; Вибране листування, ст. 327-556; Примітки, ст. 559-637; Рец. на гру Піунової, ст. 638-640.

Тут уперше опубліковано лист Шевченка до М. М. Лазаревського та С. С. Гулака-Артемовського, Ново-петровська кріпость, 5. XI. 1856, днв. ст. 436. Передруки: Собр. соч. т. V. Москва, 1956, ст. 347; Повне

зібрання творів в 10 томах, т. IV, Київ, 1949, ст. 441 і т. VI, Київ, 1957, ст. 119-120 і прим. на ст. 434-435.

1956.

***918. Кобзар.** Вступна стаття академіка АН УРСР Максима Рильського. Державне видавництво художньої літератури. Київ, 1956, 8° (14 x 9,5), ст. VIII + 591 + (1) + п. + 18 репрод. Книжково-журнальна фабрика Голоовидаву Міністерства Культури УРСР. 10.000 пр. Л. Б.

Редактор А. Т. Симонова. Ілюстрації Т. Шевченка, В. Касіяна, М. Мікешина, І. Іжакевича, М. Дерегуса й І. Реліна.

Зміст: Максим Рильський, Книга народу, ст. III-VIII; поезії, ст. 3-549; примітки, ст. 551-577.

Нема поезії „Якби то ти, Богдане п'яний”.

919. Повести. (Бібліотека укр. романа и повести). Державне видавництво художньої літератури. Київ, 1956, 8° (21 x 13,5), ст. 722 + (2) + п. Отпечатано с матриц книжної фабрики ім. Фрунзе на книжно-журнальній фабриці Главиздата Міністерства Культури УРСР. 65.000 пр.

Н. Е. Крутикова: Идейные и художественные особенности прозы Шевченко, ст. 683-695; М. П. Пивоваров, Примечания, ст. 696-723.

Ілюстрації М. Г. Дерегуса.

920. Собрание сочинений в пяти томах. Под ред. А. Дейча, М. Рильського и Н. Ушакова. Государственное издательство художественной литературы. Москва, 1956. 75.000 пр.

Том III. Драматические произведения. Повести. Ст. 464 + (1).

Зміст: Одержок из драмы „Никита Гайдай”, ст. 66-67; Наймишка, Варнак, Музыкант, Несчастный, Капитанша, ст. 81.-420.

Том IV. Повести. Ст. 438 + (1).

Зміст: Близнецы, Художник, Прогулка с удовольствием и не без морали.

Том V. Автобиография — Дневник — Избранные письма и деловые бумаги, ст. 467.

Приложение: Бенефис г-жи Пицунной, ст. 455-457; Письмо к редактору журнала „Народное Чтение”, ст. 458-464.

В цьому томі вперше опубліковано оці Шевченкові листи: до С. Т. Аксакова 4. I. 1858, ст. 386; С. О. Бурачка, два укр. листи з Слб. 1844, один між 22-24. III, а другий між 29-31. III, ст. 250-260; до Д. С. Каменецького 6. II. 1860, ст. 432; до С. Н. Муханова 25. IX. 1844, ст. 263; до М. С. Шевкіна, Н. Новгород 23. II. 1858, ст. 401.

Ред.: Л. Хинхулов, Новое русское издание сочинений Т. Г. Шевченко. „Вопросы литературы”. 1957, № 2, ст. 199-212.

***921. Тече вода з-під явора.** Малюнки художника В. Полтавця. Видавництво ЦК ЛКСМУ „Молодь”. Київ, 1956, ст. 8., 208.000 пр. Л. Б.

1957.

***922. Вірші та поеми.** Держлітвидав УРСР. Київ, 1957, ст. 43, 50.000 пр. Худ. Літ.

***923. Єретик.** Держлітвидав УРСР. Київ, 1957, ст. 17. 50.000 пр. Худ. Літ.
Ф. С. подає 20 ст.

924. Заповіт. Видавництво Академії Наук Україн-

ської РСР. Київ, 1957. 32° (11x7,2), ст. 29 + (2).
Друкарня Видавництва АН УРСР. 15.000 пр.

Укр. оригінал і переклади на мови: рос., нім., франц., поль., болг., чеську., маляр., серб., рум., хорват., словін., і китайську.

Звістки й рец.: „Вечірній Київ” 1957, 17. VIII; Заповіт Т. Шевченка 14 мовами, „Літ. Газета” 1957, 27.III; М. Марфієвич, Заповіт Т. Г. Шевченка чотирнадцятьма мовами. „Вітчизна” (Київ) 1957, № 11, ст. 207-209.

*925. Катерина. Кримвидав. Симферополь, 1957, 8° (19,5 x 15), ст. 26 + (2). 9.000 пр. Редактор Г. Таран. Ілл. Н. Панчук. Л. Б. 4.000 пр.

*926. Кобзар. Вступна стаття академіка АН УРСР Максима Рильського. Державне видавництво художньої літератури УРСР. Київ, 1957, 8° (20 x 13), ст. 626 + (2) + 1 п. Книжково-журнальна ф-ка Головидаву Міністерства Культури УРСР. 300.000 пр. Л. Б.

Редактор Д. С. Шкуренко.

Зміст: Максим Рильський, Книга народу, ст. 3-8; Поезії, ст. 9-593; Примітки, ст. 594-615.

Нема поезії „Якби то ти, Богдане п'яний.”

*927. Марія. Посма. Держлітвидав УРСР. Київ, 1957, ст. 27. 50.000 пр. Худ. Літ. Ф. С. подає 28 ст.

928. Повне зібрання творів в 10 томах. Вид-во Академії Наук УРСР. 7.100 пр.

Том 6. Замітки, статті, листи, записи народної творчості, „Буквар”. 1839-1861. Київ, 1957, вел. 8° (25 x 17), ст. XII + (1) + 588 +

(1) + (1) + п. + 22 репрод. Друкарня Видавництва АН УРСР.

Зміст: Замітки, статті (археологічні замітки, бенефис г-жи Пиуповой), ст. 1-9; Листи, ст. 11-254; Записи народної творчості, ст. 255-286; редакторські кон'єктури та переклади іншомовних текстів, ст. 287-291; інші редакції і варіанти та різночитання, ст. 293-332; долатки, ст. 333-337; Буквар, ст. 338-366; Примітки, ст. 367-534.

В укр. оригіналі опубліковані оці Шевченкові листи, що їх подано в рос. перекладі в 5. томі Собр. Соч. 1956 р.: до С. О. Бурачка, Спб. між 22-24. і 29 -31. III. 1844, ст. 31, прим. ст. 392; до М. С. Щелкіна, Н. Новгород, 23. II. 1858, ст. 177, прим. ст. 462.

1958.

***929. Гайдамаки.** Кримвидав. Симферополь, 1958, 8° (20 x 3), ст. 91. 10.000 пр. Кн. Л. Ф. С. подає 92 ст.

***930. Зацвіла в долині червона калина.** Вірші. Малюнки О. Губарьова. Державне вид-во дитячої літератури. (Ред. Є. У. Нарубіна). Київ, 1958, 4° (28,3 x 22), ст. 11 + (3). (Друк „Атлас”, Львів). 270.000 пр. Л. Б.

Рец.: Л. Бачинський, „Новий Шлях” (Віннігер) 1960, ч. 84, (З. XII), ст. 12.

***931. Кобзар.** Державне видавництво художньої літератури. Редактор Д. С. Шкуренко. Іл. І. П. Хотинок. Київ, 1958, вел. 8° (22 x 16,8), ст. 537 + (1) + (2) + 19 репрод. Надруковано з матриць харківської кн. ф-ки ім. Фрунзе на книжковій ф-ці „Жовтень” Головидаву Міністерства Культури УРСР, Київ. 30.000 пр. Л. Б.

М. Рильський, Книга народу, ст. 3-8; примітки, ст. 505-524. Ілюстрації Т. Г. Шевченка, В. Касіяна, М. Мікешина, О. Сластьона, І. Іжакевича, М. Дерегуса, І. Репіна.

Нема поезії „Якби то ти, Богдане п'яний.”

Рец.: М. С-ук, Справді безнадійна витівка. Хто фальшує Шевченка. „Укр. Вісті” (Едмонтон) 1960, ч. 20 (16.V.), ст. 2. (Про примітки до Кобзарів 1939 і 1958 рр. під оглядом русифікації).

*932. Лист до Павла Ів. Гессе, чернігівського цивільного губернатора, 1.X.1844. В. Горленко, Нове у спадщині Кобзаря, невідомий лист Шевченка. „Рад. Україна” 1958, № 51(2. III); частинно подає Є. Кирилюк, Т. Шевченко, Київ, 1959, ст. 146, та передруковує в своїй статті „Завдання рад. Шевченкознавства у підготовці до 150-річчя від дня народження великого поета” в „Збірнику праць 8-ої наукової Шевченківської конференції”, Київ 1960, ст. 10, а Микола Романіка в своїй статті „Рідкісний лист Т. Г. Шевченка”. „Укр. Життя” (Торонто) 1961, ч. 7. (15. II), ст. 12. Укр. переклад листа див. „Жовтень” 1961, № 3, ст. 121.

*933. Назар Стодоля. „Радянська Школа”. Київ-Харків 1958, 60 аркушів, 136 пр. Видання для сліпих. Ф. .С.

*934. Поєми. Державне видавництво дитячої літератури УРСР. Київ, 1958, 8° (29 x 22,2), ст. 128 + (3) репрод. Книжково-журнальна ф-ка Голоовидаву Міністерства Культури УРСР. 45.000 пр. Л. Б.

Редактор. М. С. Шумада. Малюнки: І. Іжакевича та Ф. Ковалюка.

Зміст: Катерина, Гайдамаки, Сон, Єретик, Кавказ, І мертвим і живим. — Примітки (ст. 119-129).

*935. Сон. (Комедія). Держвидав. Київ. 1958, 8° (20 х ...?), ст. 21. 100.000 пр. Кн. Л. Ф. С. подає 24 ст.

*936. Сон. (Поема). Кримвидав, Симферополь, 1958, 8° (20 х ...?), ст. 22., 5.000 пр. Кн. Л.

1959.

*937. Балади. (Упорядкування і післяслово П. Киричка). Кримвидав. Симферополь, 1959, ст. 104. 9.000 пр. „Нові Книги УРСР”, 1959, ч. 24, ст. 14.

*938. Катерина. Поема. Держлітвидав. Київ. 1959. 20.000 пр.

939. Лірика. (Поезії підкладені під музику). Державне видавництво художньої літератури. Київ, 1959, 8° (11,2 х 7,2), ст. 108 + (1) + (2) + 1 репрод. 4-а поліграффабрика Головополіграфвидаву Міністерства Культури УРСР. 20.000 пр. Іл. К. С. Козловського.

940. Новые стихотворения Пушкина и Шевченки. Яр. Рудицький, Шевченкіяна на Заході. Перше видання Шевченка на Заході. З нагоди сторіччя 1859-1959. Укр. Вільна Академія Наук. Збірник Заходознавства, т. VI (4), Вінніпег, 1959. 8° (23 х 15), ст. 80. (Друк „Тризуба”). 1.000 пр.

Зміст: The Leipzig Edition of Shevchenko, 1859, ст. 5-7; Вступ, ст. 9-28; Тексти (Паралельні тексти Шевченкових поезій ляйпцігського видання і найновіших видань), ст. 29-72.

Рец.: Є. Стахова, „Жіночий Світ” (Вінніпер) 1961, ч. 3, ст. 9.

941. *New Poems of Pushkin and Shevchenko.* A revised version of the Leipzig Edition of 1859. Edited by J. B. Rudnyckyj. The University of Manitoba, Department of Slavic Studies. Readings in Slavic Literature, Winnipeg, 1959, 8° (23 x 15) ст. 39 + (1). Printed by Trident Press Ltd. 1.000 пр.

Зміст: J. B. R [udnyckyj], Foreword, ст. 4-6; Поезії Пушкіна, ст. 7-9 і 29-36; Поезії Шевченка, ст. 10-28; Notes, ст. 37-38.

Яр. Рудницький, Дещо про укр. видавництва на чужині й еміграційні видання Шевченкового „Кобзаря”. „Овид” 1960, ч. 3, ст. 7.

Рец.: Митрополит Іларіон (проф. І. Огієнко). „Віра й Культура” (Вінніпер), Р. XXIII, ч. 10-11 (1960, серпень-вересень), ст. 16.

942. Повне видання творів. За редакцією Павла Зайцева. Друге доповнене видання. Видавництво Миколи Денисюка. Чикаго, 1959, 8° (18,5 x 13,5).

Том I. Поезії 1837-1842 рр. Ст. XVI + 352 + п. 2.000 пр.

Передрук ч. 740 з додатком оцих речей:

Роман Смаль-Стоцький, Передмова, ст. V-VIII; Roman Smal-Stocki, Taras Shevchenko, ст. IX-XVI; Микола Денисюк, Від Видавництва, ст. 1.

Том III. Поезії 1847-1850 рр., ст. 390 + (10). 2.000 пр.

Передрук ч. 775.

Том V. „Назар Стодоля” та різні твори.
ст. 302 + (4) + ап. 2.000 пр.

Передрук ч. 750.

Том VI. Повісті й оповідання. Художник—Наймичка—Варнак, ст. 337 + (1) + (2).
3.000 пр.

Передрук ч. 741.

Том VII. Повісті й оповідання. Княгиня. — Музика. — Нещасний. — Капітанша. ст.
320 + (4) + ап. 3.000 пр.

Передрук ч. 765.

Рец.: Софія Наумович, Повне видання творів
Т. Шевченка, „Визвольний Шлях” (Лондон) 1960, кн. 12,
ст. 1430-1432. Опис: Л. Б. Там же, 1961, кн. I-II, ст. 130-131

1960.

***943. Єретик.** (Поема). Закарпатське обласне
видавництво. Ужгород, 1960, 8° (16 х...?), ст. 16.
10.000 пр. Нові Книги УРСР 1960, ч. 12, ст. 13.

944. Заповіт. Мовами народів світу. Видавництво
Академії Наук Української РСР. Київ 1960, 32°
(11 х 7), ст. 95 + (1). Друкарня Видавництва АН
УРСР. 100.000 пр.

Упорядкував Д. Ф. Красицький.

Укр. оригінал і переклади: рос., англ., болг., корей,
китай., нім., поль., португаль., румун., серб., словац.,
словін., маляр., франц., фляманд., чесь., швед., япон.,
абхаз., азербайдж., башкір., білорус., вірмен., грузин.,
еврей., кабардин., казах., киргиз., латис., литов., молдав.,
ненецьк., осетин., півд. осет., північ. осет., талжинц.,

туркмен., удмурт., фінською, чуваською, естон. і якутською мовами.

Музика Л. М. Ревуцького.

Звістки: ¹⁾ „За повернення на батьківщину” 1960, ч. 90 (грудень); ²⁾ „Укр. Вісті” (Нью-Йорк) 1961, ч. 2 (12. I) і ст. 7 ч. 11 (16. III); ³⁾ „Укр. Слово” (Вінніпег) 1961, ч. 3 (18. I), ст. 9.

945. Кобзар. Ювілейне видання. 1860-1960. За редакцією Яр. Рудницького. Українська Вільна Академія Наук. Інститут Шевченкознавства, ч. 3. Українське Видавництво „Говерля”. Нью-Йорк, 1960, 8° (18x14), ст. (12) + 244. 1.000 пр.

Передрук ч. 33.

Ст. (3-4): Яр. Рудницький, „Кобзар” із 1860 року; ст. (5); J. V. R[udnyskyj], Foreword.

Яр. Рудницький, Ювілейне перевидання Шевченка. „Кобзар” з 1860 року. „Канадський Фармер” (Вінніпег) 1960, ч. 17 (25. IV).

Рец.: 1) М. Боровський, Останній Кобзар. Кал. „Канад. Фармера” на рік 1961, ст. 28-29; 2) Володимир Жила, Ювілейне перевидання з 1860 р. „Новий Шлях” (Вінніпег) 1960, ч. 77 (15. X), ст. 10. і „Поступ” (Вінніпег) 1960, ч. 46 (27. XI), ст. 4; 3) В. Ч[аплєн]ко, Перевидання „Кобзаря” 1860 року. „Прометей” Нью-Йорк) 1960, ч. 26 (30. VI), ст. 3; 4) В. К. (В. Чапленко), Перевидання „Кобзаря” 1860 р. на еміграції. „Вільне Слово” (Торонто) 1960, ч. 36 (3. IX), ст. 9; 5) (—ий), Кобзар Тараса Шевченка. „Українець” (Париж) 1960, ч. 34-35 (28. VIII), ст. 4; 6) М. Ст[ахів], Невміручі твори. „Народна Воля” (Скрентон), 1960, ч. 39 (13. X), ст. 7.

946. Кобзар. З поясненнями і примітками д-ра Василя Сімовича. Друге поправлене й поширене видання за редакцією д-ра Ярослава Рудницького. Укр. Вільна Академія Наук. Інститут Шевченкознав-

ства, ч. 2. Клуб Приятелів Української Книжки. Видавець Іван Тиктор. Вип. 34, 35 і 36. Вінніпег 1960, вел. 8° (22,7 x 15,5), ст. XXXIII + 431. 5.000 пр.

Ст. VII-X: Др. Василь Сімович (Вступне слово); ст. XI-XII: Яр. Рудницький, Передмова; ст. XIII-XXVII: В. Сімович, Життя Тараса Шевченка.

Рец.: Ол. Гай-Головко, Видання „Кобзаря” з 1921 р. за ред. В. Сімовича. „Канадійський Фармер” 1960, ч. 32, ст. 9.

***947. Кобзар.** Вступна стаття М. Рильського. Державне видавництво художньої літератури. Київ 1960, 8° (23 x 17), ст. 537 + (1) + (1) + ап + 18 репрод. Книжкова фабрика ім. Фрунзе Головополіграфвидаву Міністерства Культури УРСР Харків. 50.000 пр. Д. Сіяк.

Художник І. П. Хотинюк. Малюнки: М. Дерегуса, І. Іжакевича, В. Касіяна, М. Мікешина, І. Реліна, О. Сластьона й Т. Шевченка.

Максим Рильський, Книга народу, ст. 3-8. Нема поезії „Якби то ти, Богдане п'яний.”

***948. Кобзар.** Вступна стаття академіка АН УРСР Максима Рильського. Державне видавництво художньої літератури. Київ 1960, м. 8° (14 x 10), ст. 606 + (2). Книжкова фабрика „Жовтень”, Головополіграфвидаву Міністерства Культури УРСР. 55.000 пр. Л. Б.

Ред. М. В. Сидоренко.

***949. Лірика.** Впорядкування, післяслово та примітки М. Богуцького. Кримвидав. Симферополь 1960,

8° (13 х...?), ст. 175. 6.000 пр. Нові Книги УРСР 1960, ч. 3, ст. 14.

950. Повне видання творів. Видавництво Миколи Денисюка. Чікаго, 1960.

— Том VIII. **Повісті.** Близнята. Мандрівка з приємністю та не без моралі. За редакцією Павла Зайцева. Друге доповнене видання. Ст. 381 + (4) + п. 3.000 пр.

Передрук ч. 766.

— Том IX. **Журнал.** (Щоденні записки). За редакцією Павла Зайцева. Друге доповнене видання. Ст. 361 + (5) + п. 3.000 пр.

Передрук ч. 767.

— Том X. **Листи.** За редакцією Павла Зайцева. Друге видання з доповненнями В. Міяковського. Ст. 1 — 274 + 274, 1-14 + 275 — 384, 1-4 + 385 — 404 + п. 3.000 пр.

Передрук ч. 751, з додатком ст. 274 (1-14): Ново-знайдені листи.

Рец. В. Л., Листи Тараса Шевченка. „Вільне Слово” (Торонто) 1961, ч. 13-14 (1-8. V), ст. 11.

***951. Поеми.** Кримвидав. Симферополь 1960, ст. 307. 8.000 пр. Кн. Л.

II. ВИДАННЯ, ЩО НЕ ВВИЙШЛИ ДО ЧАСТИНИ I.

1859.

*952. Поезії Тараса Шевченка. Липськъ, 1859.

Відбитка із збірки „Новые стихотворения Пушкина и Шавченки”. Титул церковно-слов'янським шрифтом.

Зберігається в відділі рукописів Інституту укр. літератури Академії Наук УРСР під шифром 1⁷³₃₃.

Пор. Є. Кириллюк, Т. Г. Шевченко. Київ 1959, ст. 530. Однак Ф. Прийма каже, що це не відбитка, а 2-ге видання збірки „Новия стихотворенія”, випущене в кінці 1859 року. Пор. його статтю „Шевченко і вільна російська преса” у Збірнику 5-ої наукової Шевченківської конференції, Київ, 1957, ст. 176. Думку Прийма поділяє й митрополит Іларіон у статті „Перше видання революційних віршів Шевченка”, „Віра й Культура”, Рік XXIII, ч. 10-11, ст. 15. Ці суперечні твердження легко усунути, передрукувавши видання, що зберігається в архіві Академії Наук у Києві, або хоч давши докладний бібліографічний його опис. Дуже дивно, що досі цього не зроблено. Див. про це мою статтю „Цікаві й цінні Шевченкіяна”, „Америка” 1960, ч. 230 2. XII.

Про вид. Д-р Юрій Мулик-Луцк. Промовчане видання Шевченка. „Віра й Культура” (Вінніпег). Рік XXIII, ч. 1(3), Листопад 1959, ст. 9.

1882.

953. Кобзарь. (Видання стереотипне). Женева 1882. Печатня „Громади”. Poesies de T. Chevchenko. Книжка перша, ст. (2) + 124 + (1). Книжка друга, ст. 125-256.

Примірник ідентичний з виданням 1881 р. пор. чч. 171-172. Зберігається в державній бібліотеці ім. Салтикова-Щедрина в Ленінграді.

Іст. вид. Вол. Дорошенко, Женевські видання Шевченкових поезій. „Укр. Книга”, IV (Краків 1942), ст. 137 і 142, окр. відбитка ст. 6 і 10.

1909.

***954. Лист до С. Т. Аксакова, Н. Новгород, 4. I. 1858.** Д. І. Яворницький, Матеріяли до біографії Т. Г. Шевченка. Катеринослав 1909, ст. 47.

Передруки: „Советская Украина” 1955, кн. 10, ст. 174; Твори, т. III, Київ, 1955, ст. 489-490; Собр. Соч. т. V. Москва 1956, ст. 386-387; Повне зібрання творів у 10 томах, т. VI. Київ 1957, ст. 159-160 + пр. ст. 455.

***955. Лист до М. С. Щепкина. Н. Новгород 4. I. 1858.** Там же.

Передруки: Повна збірка творів у 3 томах, т. 3-й. Київ 1949, ст. 392; Твори, т. III 1955, ст. 486; Повне зібрання творів, т. VI. Київ, 1957, ст. 159 + прим. ст. 454-455.

1915.

***956. Кобзарь.** Издание Н. И. Холмушина. Петроградъ 1915, 8° (17,5 x 12,5), ст. 570.

Ст. 3-4; И в. Л е о н о в ъ: Тарасъ Григорьевичъ Шевченко,

957. Гамалія. Слова Т. Шевченка. Музика Біляковського на хор мужеський із солями Тенора і Баритона і деклямація з піано акомпаніяментом. Видав Директор Музики Г. Е. Смолинський. Н. Е. Smolen. Нью Йорк 1917, 8° (19 x 13), ст. 8. З друкарні Укр. Тов. „Просвіта”.

Хоч на обкладинці зазначено музику, але в тексті англ. видання нот не подано, тільки відмічено, котрі рядки співає тенор, а котрі бас і хор.

958. Ілюстрована Шевченківська бібліотека. Накладом „Канадійського Фармера”, 852 Main Street, Winnipeg, Canada.

Вийшло 24 книжечки відбитками з „Кобзаря” того ж видання в році 1917 накладом кожна 2.000 пр. 8° (19,5 x 13,5).

Оповідка про видання всіх цих книжечок — вони не були датовані — появилась в календарі „Родина” на рік 1918-ий, видання „Канадійського Фармера”, див. ст. 8 оповісток перед календаріюмом.

1) Причинна, ст. 13 + (2); 2) Катерина, ст. 20; 3) Тополя, ст. 12 + (2); 4) Гайдамаки, ст. 89 + (5); 5). Черниця Маряна, ст. 15; 6). Утоплена, ст. 11 + (4); 7). Гамалія, ст. 11 + (4); 8). Сова, ст. 12 + (2); Іван Гус (Єретик), ст. 16; 10). Невольник, ст. 26 + (4); 11). Наймичка, ст. 22; 12). Відьма, ст. 24; 13). Княжна ст. 18; 14). Москалева криниця, ст. 26 + (4); 15). Варнак, ст. 11 + (2); 16). Титарівна, ст. 12; 17). Марина, ст. 14; 18). Сотник, ст. 19 + (1); 19). Петрусь ст. 12 + (2); 20). Тарасова ніч — Іван Підкова — Перебендя, ст. 16; 21) Русалка — Як би тобі

довелося, ст. 12 + (2); 22) Назар Стодоля, ст. 45 + (3); 23) Збірник дрібних віршів, ст. 64; 24). Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво, ст. 61.

*959. І. Іржавець. II. Царі. Полтава 1917, 8^о, ст. 16. Худ. Літ.

*960. Поеми. Київ 1917, 8^о ст. 32. Худ. Літ.

961. Твори, з образками.

Том перший. Кобзар. З портретом і життєписею Т. Шевченка. Накладом „Канадійського Фармера”. 852 Мейн стр. Вінніпег, Канада (1917) 8^о (22 x 14,5), ст. XXIII + 296.

Ст. V-XXII: В. Доманицький, Життя Тараса Шевченка.

— Том другий. Накладом „Канадійського Фармера”. 8^о, ст. 297-586 + (1).

— Без титулової картки, в обкладинці. Про це видання була вістка в календарі „Родина” на 1918-й рік, вид. „Канадійського Фармера” ст. 8 (в оголошеннях перед календаріюмом), де читаємо: „Кобзар” Т. Г. Шевченка. Накладом Руської Книгарні вийшов Кобзар, передрук видання Тов. Просвіти у Львові”:

Частина накладу вийшла під фірмою Руської Книгарні: „Накладом Руської Книгарні”. 850 Мейн Стріт, Вінніпег, Ман. Поза тим видання ідентичне з попереднім. Друковано обох 2.000 пр.

1918.

962. Гайдамаки і другі гарні оповідання. (Вид. „Руська Книгарня”. Вінніпег) 1918, 8^о (24 x 16,5), ст. 160.

„Гайдамаки” — ст. 1-58.

***963. Гайдамаки.** Поема. „Слово”, Катеринослав 1918, ст. 85. Худ. Літ.

1919.

***964. Царі—Саул—Юродивий—Молитви.** Життя Шевченка, склад О. Гайсенко. Вінниця 1919, 8° ст. 21. Худ. Літ.

1920.

965. Думки. Видавництво „Струя”, ч. 3. Вецляр 1920, 16° (13,5 x 10,5), ст. 48. (Друкарня Шарфого у Вецлярі).

(Вибрав Богдан Лепкий).

1938.

***966. Кобзар.** Держлітвидав. Київ 1938, ст. 236. Друкарня ім. М. В. Фрунзе. 21.000 пр. Худ. Літ.

III. ДОДАТКИ

1) Видання без дати, непагіновані, 16° (15 x 10,5):

967. Гомоніла Україна, ст. (2).

968. Заповіт, ст. (2).

969. 1. Мені однаково. 2. Чи ми ще зійдемося знову? ст. (3).

970. Сон. (Уривок із поеми), ст. (3).

971. Уривок із поеми „Кавказ”, ст. (2).

(Ці видання вийшли десь на скитальщині, мабуть у 1946. р. Має їх у своїй збірці проф. Леонід Бачинський у Клівленді).

2) Видання 1961 р.

*972. Думи мої, думи... (Вибрана лірика). Видавництво Львівського Університету. Львів, 1961.

* 973. Єретик. Вид-во Львівського університету: Львів, 1961.

*974. Кавказ. Вид-во Львівського університету. Львів, 1961. 8° (12 x ?), ст. 12. 5.000 пр. Кн. Л.

*975. Катерина. Вид-во Львівського університету. Львів, 1961. 8° (14 x ?), ст. 34. 5.000 пр. Кн. Л.

976. Кобзар. Із „Основи” 1861 року. Перше книжне видання з нагоди сторіччя. За редакцією Яр. Рудницького. Українська Вільна Академія Наук, Інститут Шевченкознавства, ч. 5. Вінніпег 1961, 32° (10 x 7,2), ст. 172. 5.000 пр. Обкладинка І. Попа. Graphic Printing.

Зміст: Я. В. R[udnyckyj] (Foreword), ст. 5; Я. R[удницький], „Кобзар” із 1861 року, ст. 9-10

Про вид: Яр. Рудницький, „Кобзар” із 1861 року. Нове видання УВАН у Канаді. „Наша Мета” (Торонто) 1961, ч. 17 (22. IV), ст. 5.; (ак) [Анатоль Курдидик], Подарунок Шевченківського року — люксове мініатюрне видання „Кобзаря”. „Новий Шлях” (Вінніпег) 1961, ч. 22 (3.VI), ст. 5.

***977. Кобзар.** Дер. В-тво худ. літератури, Київ 1961, ст. 538.

***978. Кобзар.** Вступна стаття М. Рильського. Книжково-журнальне видавництво, Львів, 1961, (8° 16 x ?), ст. 657 + п. 60.000 пр. Кн. Л.

***979. Наймичка.** Вид-во Львівського університету. Львів, 1961 (8° 14 x ?), ст. 28. 5.000 пр. Кн. Л.

***980. Оповідання про переяславського пана.** Із слів Шевченка переказав П. Куліш у листі до П. Плетньова з 29. XII. 1846. „Перець” (Київ) 1961. Укр. переклад: „Укр. Життя” Торонто 1961, ч. 31. V. ст. 4.

981. Перший „Кобзар” Тараса Шевченка 1840 р. За редакцією Константина Біди. Слов’янські Сту-

дії Оттавського університету. ч. I. Оттава 1961, 8° (21,5 x 12,5), ст. (x) + 114 + (1). Lithographie au Canada.

Зміст: К. Б[іда], Перший „Кобзар” Т. Шевченка, ст. VII-VIII; С. В[іда], Le premier „Kobzar” de Taras Shevchenko, ст. IX-X; Кобзар, ст. I-114.

Звістки: 1) В. Ю. Кисілевський, Перший „Кобзар” Т. Шевченка. „Канад. Фармер” 1961, ч. II (13. III), ст. 4; 2) Б. О [лександрів], Перевидання „Кобзаря” з 1840 року. „Гомін України” 1961, ч. 12 (18. III); „Молода Україна” (Торонто) 1961, ч. 79 (березень), ст. 21; „Вільне Слово” (Торонто) 1961 ч. 15 (15. IV), ст. 4; Перевидання „Кобзаря” з 1840 р. „Новий Шлях” (Вінніпег) 1961, ч. 13-14 (1-8. IV), ст. 19; В Оттаві перевидано першого „Кобзаря”. „Віра й Культура” Р. XXIV, ч. 6, квітень 1961 ст. 2 обкладинки.

***982. Пісні на слова Шевченка.** Вид-во Львівського університету. Львів, 1961.

Звістки: Літ. Газета 1961, ч. з 24. лютого і „Гомін України” 1961 ч. 12 (18. III), ст. 5.

***983. Повести.** Крымиздат. Симферополь 1961. 8° (21 x ?), ст. 327 + п. 25.000 пр. Кн. Л.

Барнак. Княгиня. Музикант. Капітанша. Художник.

984. Повне видання творів. За редакцією Павла Зайцева. Друге доповнене видання. Видавництво Миколи Денисюка. Чикаго 1961, 8° (18,5 x 13,5). Том II. Поезії 1843-1847 рр. Ст. 318. 3.000 пр. Передрук ч. 740.

***985. Сон.** Вид-во Львівського університету. 3 Львів, 1961.

986. Тризна. Переклав на українську мову В о л о д и м и р (Ш а я н). „Визвольний Шлях” (Лондон) 1961, кн. 3, ст. 193-204.

987. Шевченкові думи і пісні. У сторіччя смерти Поета приготовано Редакцією „Свободи”. Спільне видання Українського Народного Союзу і Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці. Джерзі-Сіті — Нью-Йорк 1961, 8^о (18x13), ст. 111. 2.000 пр. (Вийшло при кінці 1960 р.)

Повідомлення: 1) „Шевченкові думи і пісні” вийшли друком у спільному виданні УНС і НТШ. „Свобода” 1960, ч. 229 (30. XI), ст. 1; 2) Вартісна книжка, там же ч. 237 (10. XII); 3) „Наш Шевченко” там же, ч. 243 (21. XII); 4) Л. Б а ч и н с ь к и й „Вільне Слово” (Торонто) 1961, ч. 3 (21. I), ст. 8; 5) „Шевченкові думи і пісні, „Хлібороб” (Куритиба) 1961, ч. 4 (22. I), ст. 2.

3) Видання пропущені в 2-й частині.

***988. Кобзар.** Видання Української Студентської Громади у Києві. Київ, 1899. 100 пр. Гектографова-Ф. С а р а н а, Ш е в ч е н к і я н а. „Літ. Газета” (Київ) не видання. Має в своїй збірці Юрій Меженко. Пор. 1961, ч. 3. IV; Ф. К о в а л ь, З б и р а ч Ш е в ч е н к і я н и. „Укр. Думка” (Лондон) 1961, ч. 21 (25. V), ст. 7.

З свого боку додаю, що подібне гектографоване видання Київської Студентської Громади, здається під наголовком — Поезії, в розмірі зшитка, більше-менше 17,5x10,5 поширювалося між шкільною молоддю, скільки пам'ятаю, в осени 1897 р. Свого часу архів цієї громади дістала була колишня бібліотека НТШ у Львові — може є це видання в тому архіві. В. Д.

989. Автограф Шевченка 1860 року. Шевченківська конференція УВАН. 1961. Нью-Йорк, 1951, 8° (23 x 14,5), ст. 15. 1.000 пр.

До Основ'яненка. Виправа на Царгород (Іван Підкова).

990. Лист до гр. Ф. Толстого з 1857 року. Див. Автограф Т. Шевченка з 1857 року. Українська Вільна Академія Наук. Шевченківська конференція 1947 року. Авґсбург 1947, и 4°, ст. 6 + (2). 200 пр.

IV. ДОПОВНЕННЯ Й ПОПРАВКИ

До ч. 1. (ст. 15). Кобзар 1840 р.

Юрій Меженко в замітці „Невідоме видання „Кобзаря” 1840 року, „Лит. Газета” 1961, ч. 3. (18. III), передрукованій у „Вірі й Культурі”, Рік XXXIV, ч. 6, квітень 1961, ст. 2-га обкладинки, каже, що він знайшов в одній бібліотеці повний примірник цього „Кобзаря”, друкований без цензурних купюр.

Іст. вид. (ст. 18): 12. М. Возняк, Перше видання „Кобзаря”. „Жовтень” (Львів) 1955, № 3, ст. 95-97; 13. Євг. Кирилюк, Сто років великої народної книги. „Рад. Література” (Київ) 1940, № 3, 199-217. (Подано історію перших „Кобзарів” і перегляд 7-ох перших рецензій російських журналів на „Кобзар” 1840 р.).

Рец. Непідписані прихильні рецензії в „Лит. Газет-і” (пор. рец. 4) та в „Отеч. Записках” (рец. 5) підсоветські автори тепер безпідставно приписують Белінському, щоб хоч трохи цим злагіднити його вороже ставлення до Шевченка. Про I-у рец. див. Є. Кирилюк, „Вітчизна” 1951, кн. 3, ст. 139 і його монографію „Т. Г. Шевченко”, Київ, 1959, ст. 79-80; про другу: В. С. Спирidonov, Неизвестная рецензия о „Кобзаре”. „Лит. Газета” (Москва) № 13 (5. III) і Ф. Я. Прийма, Рецензія Белінського на „Кобзар” 1840 р. „Збірник праць 1-ої і 2-ої наук. Шевченківських конференцій”, Київ 1954, ст. 62-64 і 71-73. Ю. Оксман у своїй праці „Летопись жизни и творчества В. Г. Белинского”, Москва 1958, заперечує авторство Белінського щодо цієї останньої рец., пор. ст. 250, 267-268.

До ч. 4. (ст. 19). Гайдамаки 1841.

Рец. В. Белинский (ст. 20). Полное собр. соч. Изд. Академии наук СССР, т. 5, Москва 1954, ст. 798-800 і т. 6, Москва 1955, ст. 172-174 + 731.

До ч. 7, (ст. 21). Тече вода в синє море.

Рец. В. Белинский, Полное собр. соч. Изд. Акад. Наук СССР, т. 5. Москва 1954, ст. 176-179; в рец. Євелького сторінки мають бути: 86-87.

До ч. 9. (ст. 9). Думка (Тяжко-важко в світі жити).

Текст за автографом у статті Ів. Романченка, Автографу Т. Г. Шевченка. Вип. V „Записок Отд. Рукописей“ Всесоюзной библиотеки им. В. И. Ленина, Москва 1939, ст. 5, факсиміле автографу ст. 6-7.

До ч. 11, (ст. 23). Три дара викинути, бо цей вірш приписано Шевченкові у вид. чч. 702 і 750 помилково.

До чч. 9, 10 і 12 (ст. 22-23).

Рец. на поезії в „Молодику“: К. Калайденский. „Маяк“ 1844, т. XIII, кн. XXV, Гл. IV, Новая книга, ст. 6-8; репліка С. Б. [Гурачка], редактора „Маяка“, ст. 8. Окремі завваги С. Бурачка про поезію „Н. Маркевичу“ й поему „Утоплена“ див. у „Маяку“ на ст. 15 і 17. Пор. Вол. Дорошенко, Як стрінули Шевченкові поезії українці й москалі, Календар-альманах „Дніпро“ на рік 1940-й і окрема відбитка, Львів 1939, ст. 12-13, передрук у ж. „Київ“ (Філядельфія) 1955 р., ч. 2, ст. 58-64 і ч. 3, ст. 114-118 (зокрема про „Маяк“ — на ст. 115).

До ч. 16, (ст. 27). Тризна.

Рец. (ст. 27): 3. „Съверная Пчела“ (СПб) 1844, № 96 (29. IV); 4. В. С. Межевич, там же, № 124 (3. VI); 5. „Русский Инвалид“ 1844, № 107 (14. V).

До с. 17. Чигиринський Кобзарь и Гайдамаки.

Іст. вид. (ст. 30): 3. І. Пільгук, Сто років „Чигиринського Кобзаря“. „Українська Література“ 1944, № 3-4, ст. 135-139.

До ч. 23, (ст. 33): Новые стихотворения — і т. д. — долати в кінці: (Наумбургъ въ типографіи Г. Пеца. Naumburg, Druck von G. Paetz).

На ст. 34 (після передруків) дати:

Іст. вид. (Звістки і статті): 1. М. Драгоманов, Шевченко, українофіли й соціялізм. „Громада“ (Женева), кн. 4, 1879. ст. 120 і окреме вид. Львів, 1906, ст. 24 (та дальні видання): „Шарлатанська лейпцігська книжка“; 2. М. Павлик, Про русько-українські народні чи-

тальні. Львів, 1887, ст. 84-85; 3. **М. Комаров**, Шевченко въ литературѣ и искусствѣ, Одеса 1903, ст. 12, № 6; 4. **Іван Франко**, „Записки” НТШ, т. 57, Львів 1904, ст. 36 (в рецензії на покажчик Комарова) та „Кіевская Ст.”, т. 85 (1904, кн. 5), ст. 82 (рос. переклад Василя Доманицького цієї рецензії); 5. Д-р **О. Безпалко**, Перше закордонне видання творів Тараса Шевченка, „Книголюб” (Прага) 1932, кн. 1-2, ст. 1-2; 6. **Ф. Прийма**, Шевченко і вільна рос. преса. Збірник праць п'ятої наукової Шевченківської конференції. Київ, 1957, ст. 173-190; 7. **Іван Романченко**, Шевченківський збірник. „Жовтень” 1958, кн. 3, ст. 139; 8. **Є. П. Кирилук**, **Т. Г. Шевченко**. Київ, 1959, ст. 528-531; 9. Д-р **Юрій Мулик-Луцик**, Промовчане видання Шевченка. „Віра й Культура” (Вінніпег), Рік XXIII, ч. 1 (73), листопад 1959, ст. 8-10; 10. **Ярослав Рудницький**, Вступ до передруку ляйпцігського видання. „Шевченкіяна на Заході”, Збірник заходознавства, УВАН, т. VI. Вінніпег, 1959, ст. 5-28; 11. **J. B. R[udnycky]**, „New Poems of Pushkin and Shevchenko”, Winnipeg, 1959, ст. 4-6 (Foreword); 12. **Митрополит Іларіон** (Проф. І. Опієнко), Перше видання революційних віршів Тараса Шевченка. „Віра й Культура”, Рік XXIII, ч. 6 (78), ст. 20-21; ч. 9 (81), ст. 16-21; ч. 10-11 (82-83), ст. 14-16; ч. 12 (84), ст. 5-9; Р. XXIV, ч. 1 (85), ст. 27-30; ч. 2 (86), ст. 6-10; ч. 3 (87), ст. 19-22.

До ч. 33, (ст. 36). Кобзар, 1860.

Зміст. До Основ'яненка. — уривки оригінального тексту (рядки 66-105) з додатком змін, що їх поробив П. Куліш, див. Шевченківська конференція УВАН. Автограф Шевченка 1860 року. (Нью-Йорк 1951), ст. 11-12; **Іван Підкова**. (Виправа на Цариград). Оригінальний текст за рукописом. Там же, ст. 9-10 (фототипія), ст. 13-14 (текст).

Іст. вид. С. Д. Попель, До історії видання „Кобзаря” 1860 року. „Рад. Літ.-знавство” 1960, кн. 4, ст. 41-52.

Рец. 3. — **Добролюбова** див. ще у цих виданнях його творів: „Літературно-критичні статті”. Київ, 1950, ст. 458-460 і Собр. соч., т. 3-й, Москва 1952, ст. 535-543, а також у збірнику „Т. Г. Шевченко в критиці”, Київ 1953, ст. 32-40. **С. Рейсер** у праці: „Летопись жизни и деятельности Н. А. Добролюбова”. Москва 1953, ст. 253-я, каже, що ця, непідписана в „Современнику” рецензія приписується Добролюбову безпідставно, бо написав її в

дійсності Олександр Пипін: 7. Замість М. Н. треба М. Л., себто Михайлов Л. Передрук: М. Л. Михайлов, Соч., Том 3-й, Москва 1958.

До ч. 34. Кобзарський гостинець. Ст. 39, ч. IX — сторінка 89, а не 46-47.

Рец. (ст. 39): замість Н. Добролюбов треба А. Пьпин. Пор. ст. 253 згаданої вище праці С. Рейсера.

До ч. 42. (ст. 42): Буквар.

Рец.: З. А. Ч[ужбинській]. „Букварь южно-русский”. (Къ издателю „Съверной Пчелы”). „Съверная Пчела” 1861, № 22 (27. I). Передрук у статті І. Айзенштока, „Із розшуків про Шевченка”. Збірник праць 5-ої наукової Шевченківської конференції, Київ, 1957, ст. 135; 4. М. Драгоманов, Шевченко, українофіли й соціалізм. „Громада” № 4 (Женева 1879), ст. 143, примітка. Відзив о. Л. Крамаренкова — див. на ст. 282, передрук у монографії М. Шагінян, Т. Г. Шевченко, вид. 1, Москва 1941, ст. 239; Вид. 2, Москва, 1946, 304-305.

До ч. 47. Кобзар. „Основа” 1861. Під ХХІІ, ст. 45, Сестрі („Минаючи убогі села”) — чорновий і чистовий автографи написані 20. VII. 1859 р. в Черкасах. Див. Л. Ф. Кодацька, Два автографи Т. Г. Шевченка. „Рад. Літературознавство”, 1959, кн. 5, ст. 105.

До ч. 53. (ст. 48): Лист до гр. Ф. Толстого. Факсиміле листа у виданні: Укр. Вільна Академія Наук, Шевченківська конференція 1947 року. Авґсбург, 1947, ст. 6 + (2): „Автограф Т. Шевченка з 1857 року”.

До ч. 63. (ст. 52): Кобзар. „Основа” 1862. Під LI — („Колись дурною головою”) — чорновик і чистовий автографи написані 21. VII. 1859 в Черкасах. А. Ф. Кодацька, Два автографи Т. Г. Шевченка „Рад. Літературознавство” 1959, кн. 5, ст. 105. Під LIV („Посажу коло хатини”) — останню редакцію цієї поезії з 22. XI. 1858 р. подав Д. Юфанов, Матеріали про життя і творчість Тараса Шевченка. Київ, 1957. ст. 78 (текст), 79 (автограф).

До ч. 94. (ст. 57): Лист до М. Осипова.

Дата ч. 45 „Моск. Вѣд.” 28. лютого.

До ч. 145 (ст. 79): „Світе ясний, світе тихий”.

Варіант у вид. Т. Г. Шевченко в Нижнем Новгороді. (Сборник под ред. Н. М. Добротвора), изд. 2-е (Горький), 1958, ст. 78-79.

До ч. 160 (ст. 84): Кобзар. Прага 1876.

Зміст: 2. Гімн чернечий. Ф. Я. Прийма в статті „Шевченко и поэти „Искры““. Збірник 7-ої наукової Шевченківської конференції. Київ, 1959, каже (див. ст. 143), що прислів „Алилуя“ після кожної строфи Ш-ко вжив за надгробними піснями св. Іоанна Золотоустого, що їх переклад із грецької на рос. мову друкував Аскаченський у своїй „Домашній Беседі“ 1860 р.; 5. Молитва: „Тим неситим очам“ (1860 р.) — навіяна віршем В. Курочкина „Для великих землі“, написаним р. 1856. Пор. Ю. Івакин, Т. Г. Шевченко и В. Курочкин. „Советская Украина“ 1957, № 6, ст. 162-165.

Рец. 6. Тарасій Звонков. „Новое время“ (Спб) 1876, № 73 (13. V), ст. 1.

Іст. вид. 29 (ст. 88). Перед Твори М. Вовчка дати:

Ол. Дорошкевич, Шевченко в приватному листуванні. „Записки іст.-філолог. відділу ВУАН, кн. VII-VIII. Київ, 1926. А на самому кінці: 37. Олександр Русов, „Вістник СВУ“. Відень. 1915, ч. 53-54, ст. 11 (До історії видання празького Кобзаря).

До ч. 169. Кобзар 1878.

Іст. вид. (ст. 93). 4. М. Драгоманов, Шевченко, українофіли й соціалізм, „Громада“ № 4, 1879, ст. 121, примітка; пор. ще Вол. Дорошенко, Женевські видання Шевченкових поезій. „Укр. Книга“ IV, 1942, ст. 135-137 і окрема відбитка, ст. 3-8.

До ч. 171 (ст. 94). Кобзар 1881, кн. 1.

Іст. вид. Вол. Дорошенко, Женевські видання Шевченкових поезій. „Укр. Книга“ IV, ст. 137-148 і окр. відбитка, ст. 5-16.

До ч. 172. Кобзар 1881, кн. 2.

Іст. вид. 6. Вол. Дорошенко, Женевські видання і т. д. як вище.

До ч. 187 (ст. 102): Лист до М. Максимовича.

Передруки: Повна збірка творів у 3-х томах. Т. 3-й, Київ, 1949, ст. 412; Твори, т. 3-й Київ, 1955, ст. 511-512;

Собр. Соч. Т. 5-й, Москва, 1956, ст. 410-411; Повне зібрання творів в 10 тт., т. 6, Київ, 1957, ст. 186 і прим. на ст. 468-469.

До ч. 190 (ст. 103): Лист до кн. В. Репніної (між 23-25. XI. 1843).

Передрук: „Советская Украина” 1959, кн. 12, ст. 161.

До ч. 224 (ст. 110): **Княгиня.**

5. Дм. Чижевський, „Княгиня” — оповідання Шевченка (1853). „Шевченко” УВАН, Річник 2, Нью-Йорк, 1953, ст. 13-18.

До ч. 227 (ст. 111): Лист до А. Краєвського (кінець 1854 — початок 1855 р.)

Передруки: Твори в 3-х томах, т. 3-й, Київ, 1955, ст. 405; Собр. Соч., т. 5-й Москва, 1956, ст. 319; Повне зібрання творів в 10 томах, т. 3, Київ 1949, ст. 453 і т. 6, Київ, 1957, ст. 94 і прим. на ст. 423.

До ч. 237 (ст. 113): **Варнак.**

Іст. написання — „Повне зібрання творів в 10 томах”, т. 3-й, Київ, 1949, ст. 450. 2. С. Дмуховський, До питання про час написання повістей Шевченка „Наймичка” і „Варнак”. Збірник праць 6-ої наук. Шевченківської конференції. Київ 1958, ст. 165-184, і по-рос. „Повести Т. Шевченка „Наймичка” и „Варнак”. (К вопросу о времени написания). Изд. Днепропетровского гос. университета. Днепропетровск 1958. Автор доказує, що ці повісті Шевченко написав ще перед засланням, що не відповідає правді.

До ч. 239 (ст. 114). **Наймичка.** Іст. написання: С. Дмуховський, як вище.

До ч. 249 (ст. 116). **Поэмы і т. д.** Рец. I. додати сторінки: 519-520.

До ч. 266: **Поезії, заборонені в Росії.** Рец. Плеханова передрукована у збірнику „Т. Г. Шевченко в критиці” Київ 1953, ст. 108.

Іст. вид. (ст. 123): 9. Вол. Дорошенко, Женевські видання Шевченкових поезій. „Укр. Книга” IV, ст. 148-152 і окрема відбитка, ст. 16-19.

До ч. 278 **Кобзар**, ч. 2, **Рец.** (ст. 127) 2.

Додати перед „репліка Огоновського”: Пор. уступ про цю рецензію в листі М. Драгоманова до М. Павлика з 13-14. V. 1893. „Перелиска”, т. VII, ст. 212-213.

До ч. 297 (ст. 133): Лист до гр. О. Орлова — треба: до Л. Дубельта.

Пор. Ол. Назаревський, із спостережень над листами Т. Г. Шевченка. „Рад. Літературознавство” № 7-8, Київ, 1947, ст. 107-113.

До ч. 330 (ст. 141): Лист до В. Жуковського.

Про цей лист див. у згаданій вище статті О. Назаревського, ст. 110-113.

До ч. 331 (ст. 141): Лист до В. Жуковського.

В дійсності це лист до Л. Дубельта. Пор. згадану статтю О. Назаревського, ст. 110-113.

До ч. 374 (ст. 156). Іст. вид: (13) додати: передрук — „Укр. Православний Кал.” на рік 1961, С. Бавнд Брук, ст. 106-III, ч. 25. С. Кротевич, Перше повне видання „Кобзаря” в Росії. „Літ. Газета” (Київ) 1961, ч. 21. II, передрук: „Укр. Слово” (Париж) 1961, ч. 1010 (19.III), ст. 4; Ф. К. Перше повне видання „Кобзаря” в Московщині. „Укр. Думка” (Лондон) 1961, ч. 10 (9. III), ст. 4.

До ч. 381-382: Кобзар за ред. Івана Франка.

На ст. 162 у рубриці іст. вид. додати: 5. Я. Рудницький. Франко як редактор Шевченкового „Кобзаря”. „Рідне Слово” Мюнхен-Карльсфельд 1946, ч. 6, ст. 80-82; 6. Іван Пільгук, Франківське видання „Кобзаря”. „Жовтень” (Львів) 1956, кн. 9, ст. 80-86.

До ч. 466 (ст. 182) Іст. вид. Д-р Яр. Рудницький, З історії видань Шевченкового „Кобзаря”. (Маловідоме видання Павла Зайцева з 1914 року). Кал. „Канад. Фармера” на рік 1961, ст. 26-27.

До ч. 508 (ст. 189): „Із Кобзаря” (вибір 21 творів) треба: ст. 19-48, а не 10-48.

До ч. 510 (ст. 189): Великий Лях — за Худ. Літ. — 20 ст.

До ч. 518 (ст. 190): Кавказ. Посланіє. Холодний Яр. За Худ. Літ. 16 ст.

До ч. 576 (ст. 201): Лист до П. Корсакова.

Вперше опублікований у газеті „Судебный Вѣстникъ” (Спб) 1867, №269.

До ч. 606 (ст. 209): Вибрані твори — тираж 2.000 пр.

До ч. 611 (ст. 211) Рец. додати: Денис Лукіянович, За народне

видання Шевченкових поезій, „Діло” 1936, ч. 54 (10. III), ст. 3-4, фел.

До ч. 664 (ст. 224): Лист до О. Макшеєва.

Правильний текст листа, що його зле відчитала О. Макшеєва, див. у вид. Д. Юфанов, Матеріали про життя і творчість Тараса Шевченка. Київ, 1957, ст. 45 (текст), ст. 46 (автограф).

До ч. 702 (ст. 236): Повне зібрання творів, за ред. С. Ефремова, т. 3-й.

Під листом 6 — до П. Симиренка додати: „Автограф Т. Г. Шевченка” (за оригіналом), „Літ. Газета” (Київ) 1960, № 69. Укр. переклад (нездалий) у статті Софії Наумович, Шевченковий автограф. „Українець” (Париж) 1960, ч. 39 (25. IX).

До ч. 748 (ст. 250): Лист до М. Осипова.

Передруки: Твори в 3-х томах, т. 3-й. Київ 1955, ст. 436-437; Собр. Соч. том 5-й, Москва 1956, ст. 344-345; Повне зібрання творів в 10 тт., т. 6-й. Київ 1957, ст. 109-114 і прим., ст. 434.

До ч. 752. Повне зібрання творів, т. I.

На ст. 254, рец. 4 — поправити дату журналу „Під маркс-ленін. прапором” на 1935 р. та додати: 6. Вол. Дорошенко, Большевицькі коментарі до Шевченкових поезій. „Літ.-наук. Збірник” ч. 2. Ганновер 1947, ст. 97-99.

До ч. 768 (ст. 259). Треба: З друкарні Братів Драпчинських, Варшава — (замість НТШ, Львів).

До ч. 770 (ст. 261). Кобзар. Рец. В. Дорошенко, Большевицькі коментарі до Шевченкових поезій. „Літ.-наук. Збірник”, ч. 2. Ганновер 1947, ст. 98-99.

До ч. 774 (ст. 260): Новые стихотворения Пушкина и Шевченки.

Рец. 2. „Вірші О. С. Пушкіна і Т. Г. Шевченка, видані в 1859 році закордоном”. „Літературна Газета” (Харків) 1936, ч. 49 (23. X); 3. С. Рейсер. „Литературное Обозрение” 1937, № 13, ст. 40.

До ч. 776 (ст. 261): Повне видання творів, т. XII.

Рец.: 4. С. Гординський. „Сьогоднішнє й Минуле” (Львів) 1939, ч. III-IV, ст. 195-197.

До ч. 777 (ст. 262). Повне зібрання творів, т. 2-й. Харків 1937.

Дати під **Рец.** (на ст. 262) ще одні рец. Вол. Дорошенка: 1) „Сьогочасне й Минуле” 1939, ч. III-IV, ст. 179-182, в якій автор говорить про обидва томи цього „Повного видання”, отже й про I-й том, зазначений під ч. 752; 2) Большевицькі коментарі до Шевченкових поезій. „Літ.-наук. Збірник”, ч. 2. Ганновер, 1947, ст. 98.

До ч. 783 (ст. 264): **Кобзарь.**

Рец. 2. С. Мос. „Сьогочасне й Минуле” 1939, ч. III-IV, ст. 189-190.

До ч. 788 (ст. 266). **Твори.**

Не були зброшуровані і через заняття Західньої України советською владою в світ не вийшли.

До ст. 277 (Фальсифікати й перерібки) на самому початку вставити: Вечер („Садок вишневий”). **А. Волошин**, Мала читанка, Ужгород 1925; пор. „Наша Земля” (Ужгород), ч. 3, ст. 5 і „Ч. Ш.” 1928, № 7, ст. 263 — там же, під 2: Сирота — додати при кінці: нор. „Наша Земля” 1928, ч. 3, ст. 4.

До ст. 304. У піднаголовку має бути: Цифри під 1 і 9 означають сторінки, під 2-8 — позиції.

V. ПЕРЕРІБКИ ШЕВЧЕНКОВИХ ТВОРІВ

Перерібки Василя Сидорацького.

(Друковані в його мініатюрних збірочках, що виходили в 1880-1890 рр. у Парижі).

1) Гимн черниць — у збірочці „Царі”, 2) Заповіт катованого, 3) Кобзареві — у збірочці „Могила в Сибіри”, 4) Ой, буде царівцям суд, 5) Почорніло поле — у збірці „Українська поетична хрестоматія”, 6) Про царів, 7) Україна.

Пор. Ф. Прийма, Шевченко і вільна російська преса. Збірник праць 5-ї наукової Шевченківської конференції. Київ 1957, ст. 188.



І-ий том нашого 14-томового видання творів Тараса Шевченка

VI. ЗНИМКИ З ШЕВЧЕНКОВИХ РУКОПИСІВ

I. ПОЕЗІЯ

1. До Основ'яненка. „Автограф Шевченка.” УВАН. Нью-Йорк 1951, ст. 11-12.
2. Думка (На що мені чорні брови?) 10 тк, I, 1939, між ст. 14-15.
3. Думка. (Тяжко-важко в світі жити). Зависки Отд. рукописей Всесоюзной библиотеки им. Ленина, вип. V, ст. 6-7.
4. „Готово! Парус розпустили.” Кал. „Укр. Голосу”, ст. 37.
5. Заповіт. 1. „Молодий Більшовик” (Харків) 1925, ч. 3, ст. 52; 2. „Кобзар”. Київ 1947 (ст. 297) між ст. 146-147; 3. 3 тк. I. ст. 320-321 (кінець); 4. Кал. „Укр. Голосу” (Вінніпер) на рік 1961, ст. 45; 5. „Укр. Голос” 1961, ч. 9 (1. III), ст. 9; 6. „Народна Воля” (Скрентон) 1961, ч. 12 (23. III), ст. 6; 7. „Нові Дні” (Торонто) 1961, ч. 134 (березень), ст. 1; 8. „Укр. Православне Слово” (С. Бавнд Брук) 1961, ч. 3, ст. 7 (перша половина); 9. „Укр. Життя” (Торонто) 1961, ч. 23 (7. VI), ст. 10; 10. „Вільна Думка” (Сидней) 1961, ч. 11, ст. 3.
6. Згадайте, братія моя. 5 тк, I, 1939, між ст. 372-373.
7. І Архимед, і Галілей. 10 тк, II, 1939, між ст. 328-329.
8. Іван Підкова. (Виправа на Цариград). „Автограф Шевченка”. УВАН. Нью-Йорк 1951, ст. 9-10.
Кавказ. „Избр. стих. и поэмы”. М—Л. 1946, ст. 107.
9. Колись дурною головою. „Рад. Літературознавство” 1959, кн. 5, ст. 105.
10. Марія. 10 тк. II, 1939, між ст. 286-287.
11. Мар'яна Черниця. 10 тк, I, 1939, між ст. 154-155.
12. Мені однаково. Кал. „Укр. Голосу”, 1961, ст. 62.
13. Минаючи убогі села. „Рад. Літературознавство” 1959, кн. 5, ст. 105.
14. О думи мої, о славо злая. 10 тк. II, 1939, між ст. 28-29.

15. **О, люди! люди небораки.** 5 тк, II, 1939, між ст. 356-357; Кал. „Укр. Голосу” 1961, ст. 156.
16. **Ой піду я не берегом, лугом.** 10 тк, II, 1939, між ст. 172-173.
17. **Подражаніє Едуарду Сові.** „Наш Шевченко”, Кал. „Свободи” 1961, ст. 59.
18. **Посаджу коло хатини.** Юфанов, Матеріали. Київ, 1957, ст. 79.
19. **Світе ясний.** 5 тк, II, 1939, ст. 342-343; Кал. „Укр. Голосу” 1961, ст. 101.
20. **Слово о полку.** 10 тк, II, 1939, між ст. 318-319.
21. **Сон.** („У всякого своя доля”). 5 тк, I, 1939, між ст. 238-239; 10 тк, I, 1939, між ст. 246-247.
22. **Титарівна.** 10 тк, II, 1939, між ст. 80-81.
23. **Ще як були ми козаками.** 5 тк, II, 1939, між ст. 32-33.
24. **Якби ви знали, паничі.** 10 тк, II, 1939, між ст. 224-225.
25. **Я не нездужаю нівроку.** 5 тк, II, 1939, між ст. 284-285.

II. П Р О З А

1. **Близнята.** 5 тк, IV, 1939, ст. 4-5; 10 тк, IV, ст. 24-25.
Варнак. 10 тк, III, ст. 162-163.
Из ничего почти барин. 10 тк, IV, ст. 324-325.
2. **Капітанша.** 5 тк, III, 1939, ст. 322-323; 10 тк, III, ст. 310-311.
3. **Караульна книга.** Сторінка. 10 тк, II, 1939, ст. 236-237.
4. **Княгиня.** 5 тк, III, 1939, ст. 128-129; 10 тк, III, ст. 168-169.
Лист до В. Тарновського. „Избр. стих. и поэмы”. М—Л. 1946. ст. 23.
5. **Лист до графа Ф. Толстого 23. VII. 1857.** „Автограф Т. Шевченка” УВАН. Авгсбург, 1947, ст. 6 + 2.
6. **Лист до М. Осипова 10. IX. 1856.** Твори в 3 тт. Том 3-й, Київ 1955, ст. 346-437; Собр. Соч., т. 5, Москва 1956, ст. 344-345; Повне зібрання творів у 10 тт., т. 6, Київ 1957, ст. 109-114 і прим. на ст. 434.
7. **Музика.** 5 тк, III, 1939, ст. 238-239; 10 тк, III, ст. 208-209.
8. **Наймичка.** 5 тк, III, 1939, ст. 80-81; 10 тк, III, ст. 100-101 і 130-131.
Нещасний. 10 тк, III, ст. 270-271.
9. **Прогулька.** 5 тк, IV, 1939, ст. 344-345. текст ст. 272-273 + титулова сторінка; 3 тк, II, 1949, ст. 512-513; 10 тк, IV, ст. 262-263.
Старая погудка на новый лад. 10 тк, IV, ст. 388-389.

10. Художник. 5 тк, IV, 1939, ст. 200-201; 10 тк, IV, ст. 194-195 і 386-387.
11. Щоденник. Запис 8. VII. 1857. 5 тк, V, 1939, ст. 53; запис 27. VIII. 1857. 5 тк, V, 1939, ст. 115; запис 6. IX. 1857. Збірник праць 6-ої наукової Шевченківської конференції, Київ 1958, ст. 190; запис 7. XI. 1857. 5 тк, 1939, V, ст. 177; 3 тк, III, 1949, ст. 240-241.

III. ВЛАСНОРУЧНІ ДОПИСКИ Й ПОПРАВКИ ШЕВЧЕНКА

- Гайдамаки. (Рядки, що їх вписав поет у I-е видання).
5 тк, I, 1939, ст. 134-135; 10 тк, II, 1939, ст. 278-279.
- Кобзар 1860 року. (Власноручні поправки Шевченка).
10 тк, I, 1939, ст. 136.

ТИТУЛОВІ СТОРІНКИ

1. Більша книжка. 10 тк, I, 1939, ст. 377.
2. В казематі. 5 тк, I, 1939, ст. 371. „Избр. стих. и поэмы”. М—Л. 1946, ст. 27.
3. Захалівна книжка. 3 тк, I, між ст. 512-513.
4. Поезії 1847-1860 років. 5 тк, II, 1939, ст. 4-5.
5. Поезія. Т. I. 10 тк, II, 1939, ст. 278-279.
6. Три літа. 5 тк, I, 1939, ст. 213; 10 тк, I, 1939, ст. 223-224.

VII. ЧУЖІ ТВОРИ ПРИПISУВАНІ ШЕВЧЕНКОВІ

1. ТРИ ДАРА. „Молодик” 1843, під псевдонімом Руэль. Цей вірш, передрукований у III-му томі Шевченкових творів, вид. ВУАН, і в VI-му томі, вид. Укр. Наук. Інституту у Варшаві, як вияснилося опісля, Шевченкові не належить.
2. КЪ ИЗДАТЕЛЮ „СЪВЕРНОЙ ПЧЕЛЫ”. Рецензія на Граматку П. Куліша, опублікована в ч. 3. 23 лютого 1861 року цієї газети під псевдонімом С. Горожанин. І. Айзеншток у своїй статті „Із розшуків про Шевченка”, передруковуючи її, намагається принисати її саме Шевченкові. Див. „Збірник праць 5-ої наукової Шевченківської конференції”, Київ 1957, ст. 126-140.

C T A T T I



Herold James Dofens

БІБЛІОГРАФІЯ ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВА

(Огляд покажчиків)

Подаючи нижче перегляд покажчиків видань Шевченкових творів і літератури про його життя й діяльність, автор не мав на меті згадувати всі такого роду праці. Раз, що в американських умовах це річ просто неможлива через брак необхідних видань, а два, що для тих, хто схоче докладніше познайомитися з літературою предмету, значна частина виданих від року 1939-го покажчиків нічого не дасть. Це все так звані „пам'ятки читачеві” або матеріали для виставок, головню шкільних — брошури популярного характеру, розраховані на масового читача, неповні й до того ще підібрані в догоду „старшому брату”. Навіть солідніші підсоветські автори оцінюють такого роду довідники негативно. Покличусь, напр., на проф. Є. Кирилюка, що в своїй статті про „Стан і завдання радянського Шевченкознавства” в Збірнику праць 5-ої наукової Шевченківської конференції (Київ 1957), так оцінив два подібні покажчики: „далеко несповний” — про виданий у Москві 1941 р. Державною бібліотекою ім. В. Леніна „библиографический указатель” до Шевченка за ред. Н. Бельчі-

кова, і „надзвичайно бідна своїм змістом” — про книжку „Бібліографічні матеріали на допомогу вивченню життя і творчості Т. Г. Шевченка”, видані в 1955 році харківською Книжковою Палатою (див. ст. 6 Кириленкової статті).

Тому доводиться обмежитися щоважливішими показниками, що їх дослідник поминути не може, хоч ті з-поміж них, які появилися в Советському Союзі, мають свої, зумовлені большевицькою цензурою, недоліки, передусім умисне замовчування праць так званих „ворогів народу”, хоч би їх видання й розвідки були високовартісні й тому конечно необхідні дослідникам-шевченкознавцям.

Насамперед принотуємо праці загального характеру — довідники про життя і творчість великого українського поета.

Тут на першому місці слід згадати показчик відомого Шевченкознавця **М. М. Новицького**, пропущений в огляді I-ої частини нашого тому: Тарас Шевченко. Краткая хронологическая канва жизни и творчества. Государственное Издательство художественной литературы. Ленинград 1934. Відбитка з „Кобзаря” в рос. перекладі Ф. Сологуба. Ленінград 1934, ст. 333-356.

Далі за порядком ідуть: 1) „Хронологія життя і творчості Т. Шевченка” **Є. Середи** в київському журналі „Літературна Критика” 1938 р., кн. 2 і 1939, кн. 1 і 2; 2) Мій огляд — „Життя і творчість Т. Шевченка”, доданий до видання, зазначеного у

нас під ч. 845 (Т. Шевченко, Поезія. Прага 1944) і передрукований у виданих у Буенос Айресі року 1950-го „Кобзарях” (див. ч. 882 нашого покажчика).

Поза тим Шевченкознавець не обміне оцих більших видань матеріялів до біографії поета: 1) Т. Г. Шевченко в документах і матеріалах, Київ 1950, видання Архівного Управління М. В. С. Української РСР, за редакцією Д. Д. Копиці (ст. 514 і 2 непаг.), 2) „Життя і діяльність Т. Шевченка” — літературна хроніка Дм. Косарика, вид. „Радянський Письменник”, Київ 1955, ст. 388 + 1 непаг. + портрет, і 3) „Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка” В. Анісова й Є. Середи. Київ 1959, ст. 451 + (1) + (2).

На жаль, усі три не без значних недоліків, що на них звернула увагу й советська критика. Так, проф. Є. Кирилюк, хоч і назвав видання архівного Управління „цінним джерелом”, проте зараз же зауважив, що цей перший крок не зовсім удалий (див. згадану вище його статтю про стан і завдання рад. Шевченкознавства, ст. 6-7). Відмічу ще й рецензію бібліографа Ф. К. Сарани, „Советская Книга”, Москва 1951, №7, ст. 102-104. Так само і в книжці Д. Косарика знайшов проф. Кирилюк важні недоліки, оцінюючи її в цитованій уже статті (пор. ст. 7). На жаль, інші рецензії на неї мені не були доступні. Згадаю тут ще лише свою довшу негативну оцінку Косарикової книжки під наг. „Шевченко в кривому зеркалі” у 6-му річнику збірника

"Шевченко", вид. УВАН, Нью-Йорк 1957, ст. 42-52. Переказувати тут цю рецензію нема потреби: цікавих відсилаю до того річника. „Літопис" Анісова й Середи, не зважаючи на свої розміри, відзначається просто незрозумілими пропусками й дефектами, що їх відмітили й підсоветські рецензенти, подаючи низку спростувань і доповнень. Пор. рецензії в київських журналах за 1960 рік: **М. Ф. Вишневського**, „Література в школі", кн. 2, ст. 76-79, **П. М. Довгало** в „Рад. Літературознавстві", кн. 2, ст. 135-139, і **Василя Косяна** в „Вітчизні", кн. 4, ст. 205-207.

Врешті годиться принотувати й дбайливо складений „Короткий літопис життя і творчості Тараса Шевченка" **С. В [олинця]** в присвяченому Шевченкові Календарі „Українського Голосу" на рік 1961 (Вінніпег, Канада), ст. 103 - 133. Даремне тільки автор, слідом за советськими дослідниками, викреслив із Шевченкового життя варшавський період. Це не легенда, як кажуть вони, а достеменний факт.

Згадаю ще покажчик „Література о жизни и творчестве Т. Г. Шевченко нижегородского периода", що її подано на ст. 207-209 збірника „Т. Г. Шевченко в Нижнем Новгороде", за редакцією **Н. М. Добротвора**, вид. 2-е, Горький 1958, ст. 221 + (3). Першого вид. з р. 1939 я не міг дістати.

Переходячи за чергою до покажчиків видань Шевченкових творів, доводиться згадати і за свій власний покажчик, що вийшов у 1939 р. як XVI-й том видань Шевченкових творів Укр. Наук. Інсти-

туту у Варшаві і стрінув у фахівців дуже підхлібні оцінки. Не буду тут спинятися на цьому покажчику — він описаний під ч. 807, не цитуватиму й відзиву про нього, поданого в передмові проф. П. Зайцева, бо цей відзив читачі можуть самі прочитати на ст. VІІІ-й. Іншими словами повторив його проф. П. Зайцев у своєму „Слові про автора”, поданому на вступі до мого нарису історії Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, що вийшов у Філядельфії в 1951 р. під наголовком „Огнище української науки”. Там на ст. II-й каже проф. П. Зайцев, що мій покажчик „є не тільки абсолютно точним бібліографічним реєстром, а й історико-літературною й націологічною студією.” Не менше прихильно озвалися про покажчик і інші знавці бібліографічної справи. Так, покійний західньо-український літературознавець і бібліограф, д-р Євген Юлій Пеленський писав: „Перегортаючи уважно цей покажчик, не можна не склонити голови перед великою й марудною працею, що її проробив автор. У висліді маємо капітальну бібліографію, що стоїть безумовно вище від усіх дотеперішніх Шевченкових покажчиків багатством зібраного матеріялу, солідністю його опрацювання й продуманістю методологічних заłoженъ” (див. „Українська Книга”, ІV. Львів-Краків 1942, ст. 192). І другий західньо-український учений, д-р Ярослав Рудницький озивається не менше підхлібно: „Бібліографічний показник Дорошенка — шедевр точности,

науковости й синтези” (пор. його статтю „Дещо про укр. видавництва на чужині” „Овид” 1960, ч. 3, ст. 7). Подібної думки й наддніпрянські дослідники. Відомий бібліограф **Микола Яшек** у своїй рецензії, поміщеній у харківському журналі „Засів”, ч. I, жовтень 1942 р. пише: „праця дуже солідна,” а покійний проф. **Микола Глобенко** назвав покажчик „незвичайно цінним” (див. його бібліографічний додаток до монографії П. Зайцева про Шевченка, вид. НТШ, Мюнхен 1955, ст. 396).

На жаль, я не міг знайти тут 4-ої книжки „Радянського Літературознавства” 1939 року, де **Т. П. Бойко** й **Л. О. Серeda** опублікували „Матеріяли до бібліографії Т. Г. Шевченка”, й тому не можу нічого сказати про цю їх працю.

За порядком згадаю солідно складені покажчики: **Павла Богацького** „Кобзар” Т. Шевченка за сто років — 1840-1940”, — праця оперта на моєму покажчику — і його ж на спілку з Є. Ю. Пеленським „Шевченкіяна в Великонімеччині за 1940-1941 рр.”, поміщені в згаданому вже 4-му томі „Укр. Книги” 1942 р.: перший на ст. 153-184, другий — на ст. 185-188. Покажчик Кобзарів вийшов і окремою відбиткою, як ч. 5 „Укр. Книгознавчої бібліотеки” Львів-Краків 1942, вел. 8°, ст. 34 + (1).

Спис видань Шевченкових творів, що вийшли на Наддніпрянській Україні в роках 1917-1957, подає на ст. 399-410 покажчик Книжкової Палати УРСР „Художня література, видана на Україні за 40 ро-

ків." Частина I, Українська Художня Література. Харків 1958, ст. XXXIX + (1) + 437 + (3).

На жаль, покажчик і неповний, і — що гірше — незадовільний з бібліографічного боку: неточний опис і пагінація. Прихильну рецензію на нього дав **Юрій Ступак** у „Вітчизні", 1958, кн. 7, ст. 202-204.

Доповненням покажчика Книжкової Палати є статті **Т. Микитина** — по-російськи під наг. „Замаскированное Слово", в газеті „Львовская Правда" 16 березня 1957 р., і по-українськи — „Незвичайне видання" в київській „Робітничій газеті" з 26 березня того ж року. В них говориться про видання Шевченкових творів у часі німецько-советської війни та використання їх для пропаганди творів підсоветських українських поетів у німецькому запллі.

Докладніші відомості про такого роду видання подають „Матеріали до бібліографії Шевченкіяни за роки великої вітчизняної війни", що їх опублікував **Ф. К. Сарана** на ст. 146-171 збірника „Питання Шевченкознавства", вип. I, Київ 1958, Вид-во Академії Наук УРСР. Цьому ж авторові належать також цінні „Матеріали до бібліографії Шевченкіяни" у збірниках праць 7 і 8 наукових Шевченківських конференцій: за 1957-й рік у збірнику 7-ої конференції, Київ 1959, ст. 263-279, і за 1958-й рік, на спілку з **Л. О. Хоменком**, у збірнику 8-ої конференції, Київ 1960, ст. 299-318. Це дуже дбайливо зібрані матеріали і до бібліографії видань Шевченкових творів і до літератури про нього. На жаль, як і в покажчику

Книжкової Палати, пагінація видань Шевченкових творів не точна з бібліографічного погляду.

„Видання творів Т. Шевченка в США” реєструє **Леонід Бачинський** у лондонському місячнику „Визвольний Шлях” 1961, кн. 1-2, ст. 126-132; кн. 3, ст. 267-274; кн. 4, ст. 385-392.

Для Шевченкознавця можуть бути цікаві й списи Шевченкіяна в Українському Музеї у Празі (колишньому „Музеї визвольної боротьби України”), подані в публікаціях музею: 1) **Шевченківський відділ в Українському Музеї**. Прага, березень 1947, 4^о ст. (4) і 2) **Список зібраних у Музеї окремих видань присвячених Т. Шевченкові**. Прага, березень 1948, 4^о ст. (4). В першому списі вичислені видання Шевченкових творів бібліотеки Музею, а в другому, після коротенького доповнення цих видань, подано Шевченкознавчу літературу.

Слід принотувати на цьому місці й цикльости-леве видання Наукового Т-ва ім. Шевченка у Сарселі „Шевченкіяна в бібліотеках Парижу”, що його уклав **А. Жуковський**. Париж 1961, 4^о, 42. картки. Складається цей покажчик із 7 розділів: 1. Твори Шевченка (за роками видання), ст. 3-13; 2. Переклади, ст. 14-17; 3. Бібліографічні показники, ст. 17-18; 4. Праці, присвячені біографії Т. Шевченка, ст. 18-25; 5. Праці, присвячені творчості Т. Шевченка, ст. 25-39; 6. Шевченко як маляр, ст. 39-40; 7. Різне, ст. 40-42. Видання безперечно, цікаве, зокрема дуже помічне для дослідників, що перебу-

вають у Франції. На жаль, автор не дотримувався вимог бібліографічного опису, зокрема неточно подає пагінацію видань Шевченкових творів, отже для бібліографічних цілей його покажчик не надається, тільки для інформації, де можна знайти дане видання, в котрій саме бібліотеці. Є, крім того, помилки і в укладі матеріялу за розділами. Так, напр., **Кобзар** у російських перекладах, за ред. М. Славінського зазначено у відділі оригінальних творів, є хиби і в розміщенні матеріялів по інших розділах. Та це не зменшує практичної вартости покажчика.

Покажчик перекладів Шевченкових творів на російську мову за роки 1934-1954 подає **И. И. Старцев** на ст. 574-613 своєї праці „Художественная литература народов СССР в переводах на русский язык“, Госиздат. Москва 1957, ст. 750 + (3). А про переклади Шевченкових творів поза Советським Союзом інформує нас праця **О. М. Євніної**, Дожовтнева та радянська українська література за рубежами СРСР. Київ 1956, ст. 226 + (2).

В розділі „Дожовтнева українська література“, Шевченкові присвячені сторінки 20-75. Тут авторка подає історію обзнайомлення з життям і творчістю великого українського поета в Польщі (ст. 21-32), Болгарії (32-37), Чехословаччині (37-45), Німеччині й Австрії (45-54), Румунії (55), Угорщині (55-57), Англії та країнах англомовних (57-61), Франції (61-70), Скандинавії (70-71), Італії (71), Голляндії (71-

72), Іспанії (72). Про інші країни — Японію, Китай, Індонезію, арабські країни, країни Латинської Америки вона не говорить, як сама признається, „через незнання мов” (ст. 72). Доповнює вона цей свій нарис бібліографічним покажчиком літератури Шевченкознавства, складеним на основі різних матеріалів, між іншим і на основі моїх покажчиків до Шевченка і до Франка, але прізвище їх автора дискретно промовчане (пор. ст. 147). Табу! Попереджує відведений Шевченкові розділ — короткий, аж надто, вступ, де вчислено „вітчизняні роботи, присвячені міжнародному значенню творчості Т. Шевченка” (ст. 151-152). Названо всього 20 праць: 11 українських і 9 російських, все з років 1938-1955. Тільки одна замішалася між ними, а саме брошура А. Т-кого, Т. Г. Шевченко в отзывах о нем иностранной печати, Одеса 1879 р. Убога інформація. Нічого й говорити, що тов. Євніній зосталася невідомою праця Трохима Зіньківського на ту саму тему, що в одеській брошурі. Її передрукував Б. Грінченко в „Писаннях” Зіньківського, що вийшли його заходом і за його редакцією в 90-их роках у Львові. Після згаданого вступу йде покажчик під наг. „Переклади творів Т. Г. Шевченка і книжки та статті про нього на іноземних мовах” (ст. 152-179). Покажчик цей дуже неповний, зокрема щодо „дожовтневої” літератури. Так, напр., авторці цілком невідомі численні переклади покійного д-ра Остапа Грицяя на німецьку мову, дру-

ковані в органі СВУ „Ukrainische Nachrichten”, Відень 1916-1917 рр. Не вичислила вона й поодиноких перекладів, що їх містили Попович, Цеглинська, Франко й інші в „Ruthenische Revue”, а потім в „Ukrainische Rundschau” та інших часописах.

Не можна дивуватися неповноті покажчика Євніної. Це робота затяжка для однієї людини й вимагає співпраці цілої бригади.

Неприємно зате вражає в книжці, що претендує на науковість, недоречна лайка на адресу „деяких” перекладачів Шевченкових поезій на німецьку мову з-поміж українських „націоналістичних кіл”, зокрема Поповича й Остапа Грицяя, що містили свої переклади в органах і виданнях цих кіл, таких, як — *horribile dictu!* — „Ukrainische Rundschau,” що намагався в своїх підлих (!) цілях використати світлу пам’ять великого Кобзаря і, під приводом протесту проти заборони святкування 100-річчя з дня народження Шевченка в Росії (стиль авторки. В.Д.) агітувати за „австрійську орієнтацію „України” (ст. 47). Подумайте, що за гріх! Як бачимо, советський патріотизм тов. Євніна розтягає й на Росію царського часу, та ще й залучає до своїх одностудців робітництво й інтелігенцію Західньої Європи, серед яких згадані перекладачі через це, „вже самі по собі не користувалися популярністю серед робітників і передової інтелігенції Німеччини і Австрії” (ст. 47). Це, можна сказати, тов. Євніна в своєму єдино-неділимському патріотизмі зарапортувалася. Аджеж

„Ukrainische Rundschau” був органом української посольської репрезентації в австрійському парламенті у Відні, що інформував західньо-європейський світ про Україну й положення українського народу на всіх українських землях, як в Австро-Угорщині, так і в Росії та обстоював визволення його з-під польської супрематії в Галичині, румунської на Буковині, мадярської на Закарпатті й російської на Наддніпрянщині, домагаючись скрізь вільного ладу. Ідеалом цього інформативного органу, в якому брав участь, між іншим, і Іван Франко, був ідеал вільної й самостійної України, що йому служив ціле своє життя великий Каменяр, який оспівував його також і в своїх поезіях. В „Ukrainische Rundschau” брали участь визначні європейські діячі, зовсім його не цураючись. Та й оцінювати переклади слід за їх якість, а не за те, де вони були опубліковані. Свої переклади з Шевченка друкував в „Ukrainische Rundschau” і Франко. Про це Євніна повинна б пам’ятати. Зазначу, що праця Євніної не задовольнила й советських рецензентів, як про це свідчить відзив **О. Мазуркевича** в „Літературній Газеті” 1958 р. під характеристичним наголовком „Почато та не довершено” з ч. 7. II, ст. 3.

Кінчаючи, згадаю ще збірник „**Т. Г. Шевченко в критиці**”, Київ 1953, що його склали співробітники Державного Музею Т. Шевченка (Київ 1953), — де подано рецензії на Шевченкові твори, та огляд проф. **Івана Панькевича** „Nova literatura o Tarasu

Sevcenkovi" в відомому чеському славістичному журналі „Slavia" (Прага) 1953, кн. 2-3, ст. 492-504. Покійний наш учений надто вже прихильно реферує Шевченкознавчі праці підсоветських авторів, хоч часто-густо вони на це не заслуговували. Видко, ні авторів, ні редакції не зручно було гудити ці праці, хоч і було за що. А втім, огляд Панькевича мав суто інформативний характер.

Так представляється важніша Шевченкознавча література, що появилася в часі, що його обіймає 2-га частина мого покажчика.

Володимир Дорошенко



О. Г. Лотоцький

голова Редакційної Комісії для Повного Видання
Творів Тараса Шевченка — Українського Наукового
Інституту у Варшаві.

ШЕВЧЕНКО В ЦИФРАХ

Подаючи нижче облік видань Шевченкових творів за країнами й містами, за роками й назвами, мушу, щоб не було непорозуміння, пригадати, що в своєму покажчику я принотовую тільки оригінальні твори великого Тараса — поетичні і прозові, а цілком поминаю його образотворчі праці, переклади його творів на чужі мови й музику до його поезій — усі такі речі належать до окремих покажчиків. Зазначаю лише українські переклади його російських творів, а з видань російських перекладів тільки ті, в яких подано й його оригінальні твори російською мовою. Тому з кількатомових видань російських перекладів принотовані в покажчику лише ті, де поміщено оригінальні речі, як от „Песня караульного у тюрмы”, „Слепая” і „Тризна” з поезій та його оповідання й повісті.

На жаль, для багатьох видань довелося брати відомості з других рук — „Книжної Летописі” та інших покажчиків: джерело відомостей про даний твір зазначено наприкінці його опису. З других рук узято опис 59 советських і 5 позасоветських видань. Також наклад багатьох видань, головню скитальських, подано приблизний, більше-менше

правдоподібний, бо у них тиражів не зазначено, а довідатися, скільки саме друковано примірників даного видання, здебільшого не пощастило. Тому мимоволі довелося прийняти для таких видань приблизні, більш-менш правдоподібні накладі*.

По цих заввагах пригляньмося видавничій продукції, як її представляють матеріяли хронологічного покажчика. Насамперед візьмімо продукцію УРСР, що мала обслуговувати головну частину української території.

За роками вона виглядає так:

1939 рік — 16 видань у 24 томах і випусках, з накладом 639.435 пр.

1940 р. — 4 вид., 5 тт., 57.070 пр.

1941 р. — 1 вид., 1 том, 13.000 пр.

В роках 1942 і 1943 нічого не видано.

1944 р. вийшло 1 вид. в 1-му томі, 30.000 пр.

1945 і 1946 рр. нічого.

1947 р. — 2 вид., 2 тт., 55.000 пр.

1948 р. — 2 вид., 2 тт., 60.000 пр.

1949 р. — 4 вид., 10 тт., 815.000 пр.

1950 р. — 4 вид., 4 тт., 110.000 пр.

1951 р. — 3 вид., 4 тт., 170.000 пр.

1952 р. — 4 вид., 4 тт., 350.000 пр.

* Такі приблизні накладі прийнято для видань: 866 і 869 по 500 пр.; 825, 842, 850, 856, 861, 862, 863, 867 і 870 по 1.000 пр.; 832 і 841 по 2.000 пр.; 858 і 860 — по 3.000 пр.; 898 — 5.000 пр.; 809 — 20.000 пр.; 799, 880, 883, 891 і 910 — по 30.000 пр.; 871 і 879 — по 50.000 пр. Високі накладі подано для советських видань.

1953 р. — 4 вид., 4 тт., 300.000 пр.

1954 р. — 6 вид., 6 тт., 532.000 пр.

1955 р. — 2 вид., 4 тт., 250.000 пр.

1956 р. — 3 вид., 3 тт., 283.000 пр.

1957 р. — 7 вид., 7 тт., 476.000 пр.

1958 р. — 7 вид., 7 тт., 460.000 пр.

1959 р. — 3 вид., 3 тт., 49.000 пр.

1960 р. — 6 вид., 6 тт., 229.000 пр.

Разом — **79 вид., 96 тт., 4.878.505 пр.**

За німецької окупації в часі німецько-советської війни українські советські видання появлялися поза межами УРСР, а саме: в 1942 році вийшов накладом Спілки Радянських Письменників „Кобзар” (вибір) в Уфі в кількості 100.000 пр. В 1943 р. Укрвидав ЦК КП(б)У видав у Москві „Кобзар” (теж вибір поезій) у кількості 20.000 пр., „Катерину” в кількості 10.000 пр. і три брошури з творами Шевченка, в які вмонтовані були агітаційні вірші сучасних українських советських авторів — разом у кількості 20.000 пр. Отже, в 1943 р. вийшло 5 видань у кількості 50.000 пр. В 1944 р. Академія Наук УРСР видала в Москві „Кобзар” (теж лише вибір) у кількості 20.000 пр.

Крім того, Наркомпрос РСФСР видав у Москві „Вибрані твори” для дітей у кількості 25.000 пр., а Військвидав НКО ССРСР брошуру „Сини мої” в кількості 15.000 пр. Значить, у Советському Союзі, поза межами УРСР, у 1942—1944 рр. п'ять видавництв надрукувало 9 томів у кількості **210.000 пр.**

Коли додамо ці видання до поданої вище цифри видань, то матимемо разом за час від 1939 включно до 1960 року **84** видання в **105** томах і **5.088.505** примірниках.

Незалежно від цих, призначених для українського читача видань, російські видавництва в Москві, Ленінграді й Молотові (кол. Пермі) друкували й собі російські твори Шевченка. Так, у Москві в році 1939 вийшло два видання в кількості приблизно 40.000 пр.; в 1948 р. одно — приблизно 50.000 пр.; в 1949 р. — одно в 3 томах — разом 150.000 пр.; в 1950 р. — 1 вид. в 75.000 пр.; в 1954 р. 2 видання, приблизно 33.000 пр.; в 1955 р. — 1 вид., 75.000 пр.; в 1956 р. — 1 вид., 75.000 пр. Разом 9 видань в 11 тт. і 498.000 пр. В Ленінграді в 1939 р. — 1 вид., 20.000 пр.; в 1952 р. — 1 вид., приблизно 30.000 пр.; в 1954 р. — 1 вид., 25.000 пр. Разом 3 вид. в 75.000 пр. В Молотові 1 вид., 75.000 пр. Разом російські видавництва випустили 13 вид. у 15 томах і 648.000 пр.

Отже, за час 1939 — 1960 рр. в межах СРСР вийшло 97 видань в 120 томах і 5.736.505 пр.

Розглядаючи подані вище цифри, бачимо, що найбільше видань появилoся в підсоветській Україні в 1939 р., у 125-річчя народження великого Генія України — 16, у кількості 24 томів, але їх наклад значно менший за наклад тих десяти томів, що вийшли в 1949 р.

Війна, розуміється, не могла не відбитися на видавничій справі взагалі, отже й на виданнях Шевченкових творів. За чотири роки війни (1941—1944) вийшло їх разом тільки 11 видань у кількості 243.000 пр., отже значно менше, ніж котрогось іншого року —пересічно 22.090 пр. на рік.

За чергою перейдімо до розгляду видань за їх назвами. Насамперед пригляньмося збірним виданням творів. Були це:

Повна збірка в 5 томах. Київ 1939, по 20.000 пр. том — 100.000 пр.

Повна збірка в 3 томах. Київ 1949, по 100.000 пр. том — 300.000 пр.

Повне зібрання в 10 томах. Вид. АН УРСР, Київ 1939, 1949, 1951, 1953 і 1957, разом 8 томів (1 і 2 томи мали два накладу) — в кількості 77.300 пр.

Твори, 3 томи. Київ 1955, по 50.000 пр. том — 150.000 пр.

Поезії, 2 томи. Київ - Львів 1956, по 50.000 пр. — 100.000 пр.

Разом 5 збірних видань у кількості 23 томів і 727.300 пр.

Далі йдуть **Кобзарі**, 17 видань у загальній кількості 1.295.000 пр. Тиражі їх були такі (в дужках даємо кількість видань однакового накладу): 10.000 (1), 20.000 (3), 25.000 (1), 30.000 (3), 50.000 (1), 55.000 (1), 80.000 (1), 100.000 (3), 125.000 (1), 200.000 (1) і 300.000 (1). Виходили вони головню в Києві. У Харкові вийшло 3, у Львові, Одесі, Мо-

скві й Уфі по одному виданню. Більшість цих видань містили „вибрані твори”, серед яких не знайдете саме найяскравіших національно-політичних творів, як ось Великий Льох, Розрита Могила, Холодний Яр, Якби то ти, Богдане п'яний та ін., що мають виразно антимосковське вістря. Пор. у нашому покажчику позиції 874, 883, 909, 918, 926 і 947, але бракує їх і в інших „вибраних творах” чи то з титулом „Кобзар”, чи без нього, тільки не маючи їх у руках, не міг я зазначити в цьому покажчику пропущені в них твори.

Видань „Вибраних творів”, без титулу Кобзар, було **чотири** в кількості **205.165** пр.: 1939 р. по одному у Львові й Одесі, і два в 1949 р. в Києві. Не враховую сюди збірку для дітей, видану в 1942 р., що має теж наголовок „Вибрані твори”.

Гайдамаки мали всього два окремі видання в кількості **60.000** пр. (Київ - Харків 1939 — 50.000 і Симферопіль 1958 р. — **10.000** пр.)

Єретик — 4 вид. в кількості **123.000** пр. (в роках 1939, 1941, 1957 і 1960).

Заповіт — два вид. **115.000** пр. (1957 р. 15.000 і 1960 р. 100.000 пр.)

Кавказ теж два вид. в 1939 р. в кількості **33.000** пр. (3.000 і 30.000).

Катерина — 7 вид. у кількості **177.000** пр. (наклади: 3, 4, 10, 15, 20, 50 і 75 тис.)

Марія — одно вид., **50.000** пр.

Наймичка — 3 вид. (3, 50 і 75 тис.), разом **128.000** пр.

Причинна — одно вид., **10.000** пр.

Сон (відома сатирична поема) вийшла 7 разів, в тому раз із „Кавказом”, у кількості **393.000** пр. (наклади: 3, 5 (двічі), 30, 50, 100 і 200 тисяч).

Чернець — одно вид., **5.000** пр.

Разом 10 назв окремих поезій у кількості 30 томів і 1. 094.000 пр.

Нарешті маємо цілу низку збірок різної назви, а саме: **Балади** — 9.000 пр.; **Вибрані твори** (для дітей) — 25.000 пр.; **Вірші** — три вид. у приблизній кількості 330.000 пр.; **Вірші і поеми** — 50.000 пр.; **Зацвіла в долині червона калина** — 270.000 пр.; **Історичні поезії**, два вид. АН УРСР — по 2.070 пр. — 4.140 пр.; **Лірика** — два вид. (4 і 20 тис.) — 24.000 пр.; **Поеми** — 4 вид. у кількості 163.000 пр. (8, 30, 45 і 80 тис.); **Поеми та вірші** — 2 вид. (30 і 50 тис.) — 80.000 пр.; **Сини мої** — 15.000 пр.; **Тече вода з під явора** — 4 вид. (20 тис., двічі по 30 тис. і 208 тис.) — 288.000 пр.

Разом 22 томи збірок 11-ти назов у кількості 1.258.140 пр.

3 драматичних творів окремим виданням вийшов „**Назар Стодоля**” у трьох виданнях: 136 пр., 17 тис. і 20 тис., разом **37.136** пр. Малотиражне видання, 136 пр. — це видання спеціально для сліпих.

Прозові твори Шевченка видавано виключно в їх оригінальному російському тексті. Ні разу не

видано жадного з них в українському перекладі.

Повісті вийшли трьома виданнями в кількості 5 томів, у **215.000** пр. Крім того, виходили вони також у збірних виданнях, як ось у 3 і 4 томах п'яти-томника 1939 р., в 2-му томі 3-томника 1949 р., в 3 і 4 томі 10-томника 1949 р. і в 2-му томі тритомника „Творів” 1955 р. Видавали Шевченкові повісті в оригіналі й російські видавництва. Так, окремими виданнями вийшли вони в Москві 1950 р. і в Молотові 1954, кожне по **75.000** пр. та в збірних виданнях: у „Собр. сочинений” (Москва), т. 3 (1948 р.), т. 4 (1949 р.), т. 3 і т. 4 (1956 р.) та в „Избранных произведениях”, Ленінград 1952 р.

Окремим виданням вийшов тільки „Художник” — двічі, Ленінград 1939 р. — **20.000** пр. і Київ 1953 р. — **50.000**. Разом 2 вид. — **70.000** пр.

Щоденник мав три видання: в Москві 1939 р. (10.000 пр.) і 1954 р. (3.000 пр.) та в Києві в 1954 р. (15.000 пр.), разом **28.000** пр. Крім того, друковано його і в згаданих вище збірних виданнях.

За **місцевостями** советські видання Шевченкових творів появлялися: у **Києві** — 70 видань у 82 томах, але в дійсності принаймні 9 із них друковано в Харкові в кількості 6 томів, 5 у Львові (6 тт.) і 4 в Одесі. З датою **Харків** вийшло 2 вид. (5 тт.); з датою **Львів** — одно. Обласні видавництва видали: в **Симферополі** 6 і в **Ужгороді** — 1.

В 1943 — 1944 рр. ЦК КП(б)У, Академія Наук УРСР і Спілка Радянських Письменників України

видавали Шевченкові поезії в Москві (5 вид.) і в Уфі (1). Крім них, два видання вийшли в Москві 1942 р. заходом Народного Комісаріату Освіти і в 1944 р. заходом Військвидаву НКО ССРСР.

Що ж говорять наведені вище цифри? Вони вимовно свідчать про неприхильне, висловлюючись евфемістично, ставлення сучасного советського уряду до вогненного слова українського генія. Справді бо, наклади його творів аж надто мізерні, коли візьмемо під увагу великомільйонове населення України, потреби його мати Шевченкові твори в своїй хаті та потреби численних бібліотек, шкіл тощо.

Що то за наклад для збірного видання 20 тис. або навіть 50 тис. прим.? А десятитомник Академії Наук черепашим ходом виходить — чи не сором?! — у кількості 10.000 прим. 6-ий том, листування, навіть ще менше — всього 7.100 пр. А „Кобзарі”, як бачимо з поданого вище виказу, виходили пересічно в незначній кількості пр. і тільки шість видань мали від 100 тис. до 300 тис. пр. накладу. Так само й видання окремих творів і різного роду збірочки мали дуже малі накладу — по 3, 4, 5 тисяч примірників, що виглядає вже просто на глум. Цифри смішні навіть для обласного видавництва, а ось видання Львівського університету не переходять п'яти тисяч примірників. А хіба це не сміху подібна кількість накладу, напр. „Назара Стодолі”, що за

останніх 20 років діждався раптом аж **двох** видань (!) у загальній кількості 37.000 пр. (17.000 і 20.000) на цілу УРСР з її численними самодіяльними драмгуртками й школами? А ось Іван Тиктор у Рівному в 1942 році сам видав цю драму в кількості 10.000 пр., які відразу розійшлися. І видавав би й далі, якби німці не припинили його видавництва.

Мало видано Шевченкових творів для дітей і молоді. Вийшло всього 15 видань з загальним накладом 1.235.000 пр., пересічно 82.344 пр. на кожне. Тільки п'ять видань мали більші наклади (100.000; два по 200.000; 208.000 і 270.000), решта по 15, 20, 30 і максимум 45 тис. пр.

Варто ще зазначити, що цілий ряд визначних творів Шевченка не діждався окремих видань, навіть у тих мізерних тиражах, які ми бачили вище. Так, напр., не видано окремо ні „Псалмів”, ні „Молитов”, навіть „Царів”, ні „Посланія”, ні „До Основ'яненка”, не кажучи вже про „Великий Льох”, „Ровриту Могилу” й „Холодний Яр”. Не було окремих видань жадної з оцих Шевченкових поем: Княжна, Москалева криниця, Невольник, Неофіти, Юродивий та ін. А всі ці твори виходили окремими виданнями ще за царя Миколи II, не кажучи вже за добу українських змагань. Пор. ст. 338 — 340 нашого покажчика. Та й кільканадцять чи й кількадесят тисяч того чи іншого видання, що появлялися час від часу, теж не свідчать про шанування

творчості великого Кобзаря й бажання поширити його вогненне слово. Не забудьмо, що ці видання виходили виключно в УРСР, а державне видавництво РСФСР, в межах якої опинилася значна частина української території й численні колонії українських виселенців, розкошелилася раптом на одно(!) видання українських поезій так ніби шанованого москалями українського поета, „революціонера й демократа”.

Оця, виказана в поданому вище цифровому переліку, незначна кількість видань і тиражів Шевченкових творів виразно свідчить про свідомо проваджену політичну лінію. Вона аж надто нікчемно виглядає в порівнянні з накладами російських письменників — давніх і сучасних, не кажу вже про різні комуністичні видання, що їхні тиражі йдуть у мільйони.

Та на цьому не кінець. Советська цензура, як я вже згадував вище, намагається не допускати до українського масового читача найяскравіших національно-визвольних поезій Шевченка. Крім того, на наказ партії редактори видань Шевченкових творів мусять спотворювати їх, чи то фальшуючи, змінюючи текст, чи ослаблюючи їх вплив на читачів відповідно спрепарованими коментарями. В цих коментарях оплюгавлюють наших великих діячів — і в минулому, і в новітньому часі, представляючи їх насильниками, запродавцями, ворогами українського народу, зрадниками Росії й України. Петро До-

рошенко, Іван Мазепа, Кость Гордієнко, Кальнишевський та ін. виставляються в найгіршому світлі. В їх компанії перебував і Хмельницький до советсько-німецької війни. Аж ганебні поразки в битвах із німцями примусили кремлівських Держиморд, Ноздрових і Собакевичів рахуватися з національними почуваннями й українського народу. І от великий гетьман із „феодала-гнобителя” став видатним вождем та олинився в таборі промоторів воз’єднання України з Росією. От тому й палкі Шевченкові інвективи на адресу Хмельницького зникли з видань його творів, як і інші речі, що мають антимосковський зміст. Тільки в кількох виданнях знайдете ці речі, але гнівне звернення на адресу гетьмана „Якби то ти, Богдане п’яний” таки рішуче усувається. Попри це намагаються коментатори вилучити гніяльного українського поета, борця за вільну від московського гнету Україну, з українського культурно-політичного процесу, відокремити від його українських друзів, а за всяку ціну зробити виучеником і приятелем російських революціонерів-демократів та взагалі москалів і, якщо не борцем, то співцем „общерусской” єдності, а ворогом „українських буржуазних націоналістів”.

Варто тут зазначити, що на переведенні Хмельницького в табір возсоединителів Росії залицання Кремля до українців властиво й обмежилось. Характеристичним доказом цього є надто мізерна кількість і видань і тиражу Шевченкових творів, що їх

уряд і партія друкували в цілях агітації проти німецького агресора. Здавалося б, ці агітки посипляться цілими тисячами листівок і брошур, тим часом було їх усього 4, рахуючи видання ЦК КП(б)У і Військвидаву разом, а тираж 5 тис. пр.! Лиш одна книжечка-листівка мала 10 тис., а видання Військвидаву для вояків-українців — „Сини мої” в 1944 р. — 15.000 пр.! Навіть у скрутну для себе хвилину червоні московські верховоди нехтували Шевченковим словом.

Тут не місце ширше спинятися на ставленні большевиків до творчости великого Кобзаря, тому, хто хотів би мати докладніші інформації на цю тему, відсилаю до одних статей: моєї „Большевицькі коментарі до Шевченкових поезій”, уміщеної в „Літ.-наук. Збірнику” ч. 2. Ганновер 1946 р. і Б. Кравцева „Небезпечний Кобзар” у збірнику ред. „Свободи” — „Наш Шевченко”, Джерзі Ситі-Нью-Йорк (1960), ст. 51 — 60, що вийшла й окремою відбиткою. Дуже добре виказав фальшування „Кобзаря” большевиками І. О(гієнко)—Митрополит Іларіон — у своїй рецензії на „Кобзар”, виданий у Києві в 1960 році (у нашому покажчику позиція ч. 977 на ст. 419) — див. „Підроблений „Кобзар’”. „Віра й Культура”, Рік XXIV, ч. 8 (червень 1961), ст. 23 - 24.

Оглянувши Шевченківську продукцію УРСР — СРСР, переходжу до видань, які появились за їх

межами. Отже, ще перед советською окупацією Галичини вийшов у Львові в 1939 р. черговий том „Повного видання творів Шевченка” Укр. Наукового Інституту у Варшаві, том XVI-ий, що містив першу частину цього покажчика (наклад 3100 пр.). Поза цим для українського населення під німецькою окупацією в часі німецько-советської війни в рр. 1940 — 1942 вийшло 10 видань у кількості 75.000 пр., а саме в Кракові в 1940 р. 5 видань у кількості 41.000 пр.; у Львові в 1942 р. 1 вид. — 20.000 пр.; в Пирятині на Полтавщині 1 вид. — 2.000 (?) пр.; в Рівному 1 вид. — 10.000 пр.; в Холмі одно — 1.000 пр. і в Ярославі одно — 1.000 пр.

За назвами були це 5 „Кобзарів”, неповних, з огляду на нацистську цензуру: 3 у Кракові, (серед них передрук першого Кобзаря 1840 р.), у Львові один, „вибір для дітей і молодшого доросту” у Ярославі, „Малий Кобзар” (Пирятин), „Назар Стодоля” (Рівне), Наймичка (Краків), „Сон і Послання” (Холм) і збірка „У століття Шевченкового „Кобзаря” (Краків).

Значну, як на свою спроможність, видавничу продукцію розгорнула й розсіяна по цілому світі українська еміграція, як у Європі, передусім так звана скитальча з-під Советів, що опинилася в Західній Німеччині й Австрії, так і за океаном.

Розглянемо цю продукцію за країнами, де вона виявлялася. На перше місце тут вибивається За-

хідня Німеччина, головню Баварія, й Австрія. За місцевостями розподіляється так:

Авгсбург — 2 вид. (2 тт. 1946 і 1947 рр.) — 1.200 пр.

Відень — 2 вид. (2 тт. 10 тис. 1941 і 5 тис. 1942 рр.) — 15.000 пр.

Мінден — 1 вид. (2 тт.) 1947 р. — 1.000 пр.

Мюнхен — 3 вид. (8 тт.) 1945 — 1947 рр. — 6.500 пр.

Регенсбург — 2 вид. (6 тт.) 1946 — 1948 рр. — 10.000 пр.

Ротенбург — 1 вид. (1 том) 1946 р. — 2.500 пр.

Солінген — 1 вид. (4 тт.) 1946 р. — 12.000 пр.

Фельдкірх - Форальберг — 1 вид. (1 том) 1947 р. — 1.000 пр.

Разом 13 вид. у 26 тт.* — приблизно в кількості 49.200 пр. Це, поза віденськими, виключно видання т. зв. скитальців 1945-1948 рр. (11 видань у 24 томах і 34.200 пр.). За винятком трьох видань (Кобзарів солінгенського і регенсбурзьких), все це дрібні брошурки, збірнички поезій тощо, в тім два мініятюрні видання покійного д-ра Є. Ю. Пеленського й два передруки його краківського видання першого Кобзаря 1840 р. (не автотипії). За назвами це: 1) 6 вид. „Кобзарів” у кількості 13 тт. та один „Малий Кобзар”; 2) „Гайдамаки” і 3) два вид. „Послання до мертвих і живих, і ненароджених” та 6 збірочок: Баляди, Було колись, Дві поеми (Наймичка й Неофіти), Казематні поезії, На чужині і

„Радуйся, ниво неполитая”. Лише одно вид. з прози: лист до гр. Ф. Толстого з 1857 року, вид. УВАН.

За чергою перейдімо до **Чехословаччини**. Тут за німецької окупації вийшло в роках 1941 — 1944 чотири видання: три „Кобзарі”, з того два в 1941 р. (2 і 5 тис.), один 1943 р. — 2.000 (?) пр. і „Поезія” 1944 р. — 5.000 пр. Можна сюди додати ще й знищене в 1945 р. американськими бомбами видання фірми Геррозе в німецькому містечку Гrefенгайн-ніхен — передрук „Чигиринського Кобзаря” й „Гайдамаків”, що його зредагував д-р Яр. Рудницький. Тоді кількість виданих у Празі Шевченкових творів становитиме 5 томів, але ледве чи варто дораховувати до кількості примірників (14.000) тих чотири пр. цього останнього видання, що збереглися у редактора.

Далі йдуть: **Фінляндія** — Гельсінкі, 1 вид. (Сонта ін.) 1943 р., мабуть у 1.000 пр. **Франція** — Париж 1945 р. 1 вид. (Заповіт та ін.), теж мабуть 1.000 пр. Не зважаючи на всі мої заходи, мені не вдалося довідатися про наклади цих двох видань від д-ра Б. Кентржинського в Стокгольмі й п. Ардана в Парижі. **Англія** — 1 вид. Лондон 1947 р., 450 пр.

Разом у Західній Європі, поза Австрією й Німеччиною, вийшло 8 томів приблизно в кількості 16.450 пр.

Переходячи до заокеанських країн, треба згадати насамперед **Аргентину**, де в 1943 р. українська колонія ще давніших імiгрантів видала в Буенос Ай-

ресі Кобзар у дуже малій кількості, всього 120 пр., бо на більший наклад не стало паперу. І аж з прибуттям нової еміграції вийшли там у 1950 р. рівночасно два видання Кобзаря, більшого й меншого формату, по 5.500 пр. кожне. Разом, отже, 3 видання, 11.120 пр.

За Аргентиною йде Канада, де в 1944 р. ще давніше прибулі українці здобулися на нове видання Кобзаря, що вийшов у Вінніпегу за ред. О. Іваха в кількості 2.000 пр. В рр. 1952 — 1954 виходить тут 4-томове видання Кобзаря канадської УВАН за ред. проф. Л. Білецького, накладом вид-ва „Тризуб”, по 4.500 пр. том, разом 18.000 пр. В 1959 р. заходом д-ра Яр. Рудницького вийшли два передруки ляйпцігської збірки 1859 р. (Новые стихотворения Пушкина и Шевченки) по 1.000 пр. кожен. В 1960 році у Вінніпегу вийшло дуже гарне 2-ге видання „Кобзаря”, що його зредагував був у 1921 р. покійний д-р Василь Сімович (див. ч. 611), накладом Ів. Тиктора, в кількості 5.000 пр. Поза тим у 1953 р. видав П. Волиняк „Вірші” Шевченка в кількості 3.000 пр., а в Едмонтоні Гр. Йопик у 1954 р. поему „Гайдамаки”, теж у 3.000 пр. Разом 7 видань у 10 томах і 33.000 пр. Коли додамо до цього фототипічне видання 1-го Кобзаря, що вийшло в Оттаві в 1961 р. заходом д-ра К. Біди в кількості 500 пр., і виданий у 1961 р. у Вінніпегу канадською УВАН за редакцією д-ра Яр. Рудницького „Кобзар”

з „Основи” в кількості 5.000 пр., то матимемо разом 9 видань у 12 томах і 38.500 пр.

В Злучених Державах Америки видання Шевченкових творів зачалося з прибуттям нової еміграції. В 1951 р. УВАН видала в Нью-Йорку автограф Шевченка з 1860 р. — уривки з „Івана Підкови” й „До Основ'яненка” (1.000 пр.). Згодом вийшло тут два „Кобзарі”: в 1953 р. вид-во „Дніпро” передрукувало ч. 831 (5.000 ?), а в 1960 вид-во „Говерля” під фірмою канадської УВАН — петербурзьке видання 1860 р. (1.000 пр.).

В 1959 р. розпочинає вид-во М. Денисюка в Чикагу нове, друге видання Шевченкових творів, що його розпочав був здійснювати перед 2-ою світовою війною Український Науковий Інститут у Варшаві заходом його директора, проф. Олександра Лотоцького. В 1959 році вийшло 5 томів у 12.000 пр., в 1960 р. появилися 3 далші томи (9.000 пр.). Таким чином між 1951 і 1960 рр. видали в Америці 4 видавництва 11 томів Шевченкових творів у кількості 28.000 пр.*

Отже в 2-й частині нашого покажчика зареєстровано разом видавництва:

1. УРСР — 96 тт. у 4.878.505 пр. + 9 тт. — у 120.000 пр. 1961 року.

* До набутків ЗДА у 1961 р. належать: два чергові томи вил. М. Денисюка — 2-й і оцей 14-й, 6.000 пр., і збірка „Шевченкові думи і пісні”, вид. ред. „Свободи” в кількості 2.000 пр. (хоч появилася вона при кінці 1960 року, але датована 1961 роком, тому й зачисляємо її до його набутків).

2. СССР — 24 тт. — 858.000 пр. (укр. видання — 9 тт., 210.000 пр.; рос. вид. — 15 тт., 648.000 пр.).
3. Львів під Польщею — 1 том, — 3.100 пр.
4. Укр. землі під німецькою окупацією — 10 тт., 75.000 пр.
5. Скитальщина (Австрія й Зах. Німеччина) — 26 тт., 49.2000 пр.*
6. Зах.-європейські країни — 8 тт., 16.450 пр.
7. Аргентина — 3 тт., 11.120 пр.
8. Канада — 10 тт., 33.000 пр. + 2 вид. у 5.500 пр. 1961 року.
9. ЗДА — 11 тт., 28.000 пр. + 3 тт., 8.000 пр. 1961 року.

Значить у пр. 1939 — 1960 вийшло разом **194 тт.** у кількості **5.952.370 пр.** Додавши до цієї цифри видання 1961 року, що їх ми зареєстрували, а їх до кінця року вийде, очевидно, більше, — матимемо **208 тт.** з накладом **6.085.870 пр.**

Коли ж додамо ще й ті 518 томів, що вийшли в роках 1840 — 1938 у кількості **5.010.540 пр.***, то покажеться, що від появи 1-го "Кобзаря" 1840 року до червня 1961 року, себто за сто двадцять з половиною років, вийшло **726** окремих видань Шевчен-

* Коли ж додамо ще видання, що вийшли без дати, правдоподібно на скитальщині, очевидно в мінімальному накладі, то ця цифра збільшиться на п'ять, а тираж — припускаю — на максимум 500 прим., отже, матимемо разом 14 вид. у 31 тт. і 49.700 пр. **В. Д.**

** В 1-й частині цього покажчика зареєстровано 476 тт. у кількості 4.923.440 пр., до цієї цифри додаємо 42 пропущені в ній томи з накладом 87.100 пр.

кових творів у кількості **11.096.410** пр. Одначе, це цифра тільки орієнтовна, більш менш правдоподібна, бо для багатьох видань ми не маємо відомостей про їхні наклади. На перший погляд це цифра висока, але не забудьмо за той великий протяг часу, що відділяє нас від 1-го "Кобзаря". В нормальних умовах українського національного розвитку під опікою власної державности кількість окремих видань творів великого Кобзаря за цей час досягла б, безперечно, далеко імпозантнішого вигляду.

Вол. Дорошенко



Микола Денисюк

видавець 14-томового видання творів Т. Шевченка в Чикаго



14-томе видання творів Т. Шевченка, що появляється накладом
нашого видавництва.

РЕЧЕВИЙ ПОКАЖЧИК ВИДАНЬ

(За позиціями)

I.

Збірні видання творів.

Повна збірка творів в 3 томах. ДВУ. — 877.

Повна збірка творів в 5 томах. ДВУ. — 806.

Повне видання творів, Укр. Наук. Інститут у Варшаві, т. XVI — 807.

Повне видання творів М. Денисюка. 942, 950, 984.

Повне зібрання творів в АН УРСР. 808, 878, 899, 928.

Собрание сочинений в 5 томах. Госиздат. Москва. 871, 879, 916, 920.

Твори в 3 томах. ДВУ. 917.

Твори (в 2 томах). Вінніпег. 961.

Вибрані твори. „Рад. Письменник”. 789, 875.

Вибрані твори. ЦК ЛКСМ. 790.

Вибрані твори. ДВУ. 874.

Избранные произведения. Лениздат. 891.

II.

Збірні видання поезій.

1. Кобзарі.

- Кобзар.** Авґсбург. — 856.
- ” Буенос Айрес. 839, 881, 882.
- ” Вінніпег. „Культура й Освіта” 849.
- ” Вінніпег. УВАН, ред. Л. Білецького 892,
897, 907.
- ” Вінніпег. Вид. Івана Тиктора 946.
- ” Вінніпег. УВАН. Із „Основи”. 976.
- ” Відень. Вид. Т. Савули. 829.
- ” Відень. Вид. Б. Тищенко. 834.
- ” Женева. 1882. — 953.
- ” Київ. Вид. Укр. Студ. Громади 1898 р.
988
- ” Київ. ДВУ. 1938 — 966.
- ” Київ. ДВУ. 1939 — 797, 798.
- ” Київ. ДВУ. 1940 — 816.
- ” Київ. ДВУ. 1947 — 864, 865.
- ” Київ. ДВУ. 1950 — 883.
- ” Київ. ДВУ. 1952 — 893.
- ” Київ. ДВУ. 1954 — 909.
- ” Київ. ДВУ. 1956 — 918.
- ” Київ. ДВУ. 1957 — 926.
- ” Київ. ДВУ. 1958 — 931.
- ” Київ. ДВУ. 1960 — 948.
- ” Київ. „Рад. Школа” 1954 — 908.

Кобзар. Краків — 817, 818, 819.

” Львів 1942 — 835.

” Львів 1961 — 977.

” Мінден — 866.

” Москва. Госиздат — 799, 910.

” Москва. ЦК КП(б)У — 840.

” Москва. АН УРСР — 844.

” Нью-Йорк. „Говерля” — 945.

” Нью-Йорк. „Дніпро” — 898.

” Оттава — 981.

” Петроград. 1915 — 956.

” Прага. Вид. Дм. Антоновича й Ко. 1941
— 831.

” Прага. Вид. „Пробоем”, 1941 — 830.

” Прага. Вид. УНО, 1943 — 841.

” Регенсбург. Вид. М. Самусь. 857, 867, 870.

” Регенсбург. Вид. „Укр. Мистецтво”, 858.

” Ротенбург — 859.

” Солінген — 860.

” Уфа — 836.

” Харків — 947.

” Ярослав — 820.

Чигиринський Кобзар, 1945. — 853.

2. Поезії. Поезія.

Поезії. „Рад. Письменник”, 1955. — 915.

Поезія. Прага, 1944. — 846.

3.

Дрібні збірки поезій.

- Балади** — 937.
Баляди — 854.
Було колись — 750.
Вибрані твори (для молоді) — 833.
Вірші — Київ. „Молодь” — 880, 890, 903.
Вірші. Торонто — 896.
Вірші та поеми — 922.
Гомоніла Україна — 967.
Дві поеми — 855.
Думи мої, думи — 972.
Думки — 965.
Зацвіла в долині червона калина — 930.
Збірник дрібних віршів — 958/23.
Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво — 958/24.
Історичні поезії — 794, 814.
Казематні поезії — 863.
Лірика — 939, 949.
Малий Кобзар — 832, 861.
На чужині — 851.
Новые стихотворения — 940, 941.
Поезії. Лондон. — 868.
Поезії. Київ. — 809.
Поезії. Одеса. — 822.
Поеми. Київ 1917 — 960.

- Поєми. Київ 1950 — 886.
 Поєми. Київ 1953 — 900.
 Поєми. Київ 1958 — 934.
 Поєми. Симферополь — 951.
 Поєми. Харків — 810.
 Поєми та вірші — 895, 913.
 Радуйся, ниво неполитая — 852.
 Сини мої... — 846.
 Слова на дорогу — 848, 849, 851, 852, 854, 855.
 Стихотворення. — 914.
 Тече вода зпід явора (1939, 1948, 1956) — 812,
 873, 921.
 Тече вода спід явора — 847.
 У століття Шевченкового „Кобзаря” — 826.
 Шевченкові думи і пісні — 984.

4.

Видання окремих поезій і поєм.

- Варнак — 958/15
 Відьма — 958/12.
 Гайдамаки. Вінніпег, 1917 — 958/4.
 Гайдамаки. Вінніпег, 1918 — 962.
 Гайдамаки. Едмонтон, — 904.
 Гайдамаки. Катеринослав, 1918 — 963.
 Гайдамаки. Київ — 791.
 Гайдамаки. Мюнхен — 862.

- Гайдамаки. Симферополь — 929.
Гамалія. Вінніпег — 958/7
Гамалія. Нью-Йорк — 957.
До мертвих, і живих, і ненароджених — 849.
Єретик. ДВУ. 1939 — 793.
Єретик. ДВУ. 1941 — 828.
Єретик. ДВУ. 1957 — 923.
Єретик. Львів 1961 — 973.
Єретик. Ужгород 1960 — 943.
Заповіт. Без року — 968.
Заповіт. АН УРСР 1957 — 924.
Заповіт. АН УРСР 1960 — 944.
Заповіт. Кавказ. Осії Гл. XIV — 850.
Іван Гус — 958/9.
Іржавець. — Царі. — 959.
Кавказ — без дати — 971.
Кавказ. Львів 1961 — 974.
Кавказ. Одеса 1939 — 795.
Катерина. Вінніпег — 958/2.
Катерина. ДВУ 1939 — 796.
Катерина. ДВУ 1951 — 887.
Катерина. ДВУ 1959 — 938.
Катерина. Львів — 975.
Катерина. Москва — 838.
Катерина. Одеса — 815.
Катерина. Симферополь — 925.
Княжна. Вінніпег — 958/13.
Марина. Вінніпег — 958/17.
Марія. ДВУ — 927.

- Мені однаково. Чи ми ще зійдемося знову - 969.
Москалева криниця. Вінніпег — 958/14.
Наймичка. Вінніпег — 958/11.
Наймичка. ДВУ 1939 — 804.
Наймичка. ДВУ 1951 — 888.
Наймичка. Краків — 821.
Наймичка. Львів — 975.
Невольник. Вінніпег — 958/10.
Петрусь. Вінніпег — 958/19.
Посланіє. Мінден — 869.
Причинна. Вінніпег — 958/1.
Причинна. Укрвидав ЦК КП(б)У — 823.
Русалка. Вінніпег — 958/21.
Сова. Вінніпег — 958/8.
Сон. — без дати — 970.
Сон. Укрвидав ЦК КП(б)У — 824.
Сон. ДВУ 1948 — 872.
Сон. ДВУ 1958 — 935.
Сон. Львів — 985.
Сон. Вид. „Молодь” — 901.
Сон. Симферополь — 936.
Сон і Послання. — 825.
Сон. Кавказ. — 811.
Сон та інші поеми — 842.
Сотник. Вінніпег — 958/18.
Тарасова ніч. Іван Підкова. Перебендя. — 958/20
Титарівна. — 958/16.
Тополя. — 958/3.
Утоплена. — 958/6.

Царі. Саул. Юродивий .Молитва. Вінниця 1919
964.

Чернець. Укрвидав ЦК КП(б)У — 827.

Черниця Мар'яна. Вінніпер — 958/5.

III.

Драматичні твори*

Назар Стодоля. Вінніпер — 958/22.

Назар Стодоля. Київ 1950 — 884.

Назар Стодоля. Київ 1954 — 911.

Назар Стодоля. Вид. для сліпих — 933.

Назар Стодоля. Рівне — 837.

IV.

Російські твори*

1. Поезії.

Песня караульного у тюрми. Из драмы „Невеста”. Москва 1939 — 805. (Передруки, чч. 879,
916).

Тризна. Пер. на укр. мову — 981.

*) Заввага до розділів III і IV. Тут зазначені тільки окремі видання. Крім того, вчислені нижче твори поміщені в збірних — українських і російських — виданнях Шевченкових творів.

2. Повісті й оповідання.

- Оповідання про переяславського пана** — 980.
Повести. Київ 1949 — 876.
Повести. Київ 1952 — 894.
Повести. Київ 1956 — 919.
Повести. Молотов 1954 — 912.
Повести. Москва 1950 — 885.
Повести. Симферополь 1961 — 983.
 (Передруки в збірних видавнях творів).
Художник. Київ 1953 — 902.
Художник. Ленінград 1939 — 813.

3. Щоденник

- Дневник.** Москва 1939, 1954 — 792, 905.
Журнал. Київ 1954 — 906.

4. Листи (новознайдені) до:

- С. Аксакова** 4. I. 1858 — 920/V, 954.
А. Болдина 5. XI. 1860 — 877/III.
С. Бурачка 1844 р. — 920/V, 928.
П. Гессе 1. X. 1844 — 932.
Д. Каменецького 6. II. 1860 — 800, 920/V.
Ів. Клопотівського 6. XI. 1857 — 801, 920/V.
М. Лазаревського й С. Артемовського 5. XI. 1856
С. Муханова 25. IX. 1844 — 802, 920/V.
Гр. Ткаченка 1841 р. — 803.
Ф. Толстого 1857 р. — 990.
М. Щепкина 4. I. 1858 — 955.
М. Щепкина 23. II. 1858 — 920, 928.

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК

осіб, видавництв, часописів, міст та ілюстрацій.
(1 і 8 за сторінками, 2—7 за позиціями)

1. Імена осіб.

(Загальний список)

- Айзеншток Ієремія 351, 390, 397, 401, 426, 436.
ак — Курдидик Анатоль
Аксаков Сергій 403, 404
Андреска Ян 377
Andrusyshen Constantine 398
Анісов (Анісов) Василь 392, 443.
Антонович Дмитро, (Д. А.) 382
Антонович Марко 394
Ардан Петро — 470
Аскоченський Віктор 427
Багалій Дмитро 355
Багрій Олександр 351
Бажан Микола 375
Бачинський Леонід (Л. Б.) 362, 387, 392, 395, 398,
399, 400, 405, 406, 409, 418, 421, 448
Безпалко Осип 425

- Белецкий Александр див. Білецький Олександр
Белинский (Белінський) Вісаріон 423
Бельчиков Н. — 441
Біда Константин (С. В.) 420, 471
Білецький Леонід 394, 397, 398, 471
Білецький Олександр 365, 390, 393
Богацький Павло 353, 355, 446.
Бойко Т. 446
Болдвин А. 388
Боровський Михайло 410
Бронський Андрій 370
Бурачок Степан (С. Б.) 403, 405, 424
Бучинський Дмитро 362, 396
В. К. = Чапленко Василь
В. Л. = Левицький Василь
В. М. = Мудрий Василь
В. С. = Сімович Василь
В. Ч. = Чапленко Василь
Вайнфельд Гізеля 363
Вишневський М. 444.
Верес Г. 369
Верниволя В. = Сімович Василь
Вишневський М. — 444
Владимирский Г. 373
Вовчок Марко 427
Возняк Михайло 355, 423
Войценко Ольга 362, 398
В(олинець) С(тепан) 444
Волиняк Петро — 471

- Володимир (Шаян) 421
Волошин Августин 431
Гаврилюк М. 391
Гай - Головка Олекса 411
Гайсенко О. 417
Гаморак Юрій 396
Гебель В. 345
Гербель Микола 345
Гессе Павло 406
Глєсон (Глієсон) Ельса 391
Глобенко Микола 371, 446
Гординський Святослав 430
Гордієнко Кость — 466
Горленко В. 406
Горняткевич Дам'ян 362
Горожанин С. 436
Грицай Остап 450, 451
Грінченко Борис 350, 450
Грушевський Олександр 353
Гулак - Артемовський Степан 401
Гусликий Костянтин 366, 373
Геннаді Григорій 346
Д. А. — Дмитро Антонович
Д. Б. 375
Дейч А. 393
Денисюк Микола — 472
Дмуховський С. 428
Должицький В. 349
Добринін М. 390, 416

- Добролюбов Николай** 425, 426
Добротвор Н. 427, 444
Доманицький Василь 416
Дорошенко Володимир 353, 369, 370, 371, 377,
390, 391, 395, 414, 424, 427, 428, 430, 431, 467
Дорошенко Дмитро 355
Дорошенко Міліца 363
Дорошенко Петро гетьман 466
Дорошкевич Олександр 355, 427
Драгоманов Михайло 424, 426, 427, 428
Дубельт Леонтій 429
Євніна Олена 449, 451
Єфремов Сергій 350, 430
Жила Володимир 410
Жук Андрій 362
Жуковський Аркадій 448
Жуковський Василь 429
Задеснянський Роман 345, 396
Зайцев Павло 370, 371, 429, 445
Залеський Тадей 395
Звонков Тарасій 427
Зіньківський Трохим 450
Івакин Юрій 427
Івах Онуфрій 471
Іларіон Митрополит (Огієнко Іван) 408, 413, 425
467
Іоанн Золотоустий 427
Іофанов Данило 426, 430, 434
Йолик Григорій 471

- Калайденский К. 424
Кальнишевський Петро 466
Каменецький Данило 368, 403
Качор Петро (П. К.) 393, 394, 395
Кентржинський Богдан 470
Кирилюк Євген 372, 388, 393, 394, 395, 406, 413,
423, 425, 441, 442, 443
Кислевський Володимир 420
Кіричук Іван 362
Kirkonell Watson 398
Клопотовський Іван 368
Ковалева Віра 363
Ковалів Пантелеймон 363
Коваль Ф. (Ф. К.) 421, 429
Кодацька Л. 426
Комаров Михайло 346, 347, 348, 349, 425
Копержинський Кость 353
Копиця Давид 443
Корнейчук Александр = Корнійчук Олександр
Корнійчук Олександр 369, 385, 387, 388, 391, 401
Корсаков Петро 429
Косарик Дмитро 443
Костюк Юрій 371
Косян Василь 444
Кравців Богдан 362, 391, 399, 467
Кравченко К. 397
Крамаренков Лев 426
Кротевич Євген 429
Крутикова Ніна 402

- Куліш Панько 419, 436
Курдидик Анатоль (ак) 419
Курочкин Василь 427
Л. Б. див. Бачинський Леонід
Лазаревський Михайло 401
Ламбіни П. і Б. 346
Л(евицький) В(асиль) 412
Леонов Іван 415
Лепкий Богдан 376, 417
Лотоцький Олександр 472
Лужницький Григор 362
Лукич Василь (Левицький Володимир) 349
Лукіянович Денис 429
Луців Лука 395, 398
Мазепа Іван гетьман 466
Мазуркевич О. 452
Максимович Михайло 427
Макшеев Олексій 430
Макшеева О. 430
Малишко Андрій 375
Manning Clarence 398
Маркевич Микола 424
Марфієвич М. 404
Межевич В. 424
Меженко Юрій 354, 421, 423
Межов Володимир 346
Мезієр Анна 348
Микитин Т. 447
Михайлов Михайло 426

- Мишкевич Адам** 369
Міяковський Володимир 362, 412
Мороз З. 399
Мос. С. 431
М(удрий) В(асиль) 391
Мулик-Луцик Юрій 413, 425
Murawsky W. 384
Муханов Сергій 368, 403
Навроцька Дарія 362
Навроцький Осип 362
Назаревський Олександр 429
Назаренко Н. 366
Наумович Софія 409, 430
Новиков М. 400
Новицький Михайло 355, 442
Новиченко Леонід 379
Оболонський Олександр 380, 390, 391
Огієнко І. див. Іларіон Митрополит
Огоновський Омелян 428
Одарченко Петро 389, 391, 393, 395, 398, 400, 401
Оксман Юліян 423
Олександрів Борис див. Б. О. 420
Онацький Євген 362
Орлов Олексій 429
Осипов Микола 426, 430, 434
Основ'яненко (Квітка) Гр. 425
П. К. див. Качор Петро
П. К. 383
П. І. див. Ісаїв Петро

- Павлик Михайло 424, 428
Панькевич Іван 452
Парадиський О. 370
Пеленський Євген Юлій 345, 371, 383, 384, 445,
446, 469
Петрівський Т. 391
Петров Віктор 384
Пец І. (Paetz G.) 424
Пивоваров М. 388, 402
Пипін Александр 426
Пігічин Петро 362
Пільгук Іван 424, 429
Пунова Катерина 388, 405
Плевако Микола 352
Плетньов Петро 419
Плеханов Георгій 428
Попель С. 425
Попович Олександр 451
Порський Володимир 397
Прийма Федір 413, 423, 425, 427, 432
Пушкин Александр 480
Ревуцький Левко 410
Резник О. 366
Рейсер Соломон 425, 426, 430
Рєпніна Варвара 428
Рильський Максим 370, 375, 388, 400, 402, 404,
406, 411, 419
Романенчук Богдан 362, 371
Романіка Микола 406

- Романченко Іван** 369, 424, 425
Росоха Степан 376
Рудницька Марина 362
Рудницький Ярослав (Я. Р., Rudnyckyj J., J. H. R.) 362, 371, 376, 377, 382, 397, 406, 407, 408, 410, 411, 419, 425, 429, 445, 470, 471
Руель 436
Русов Олександр 427
С. А. 379
С. Б. = Бурачок С.
С. В. = Волинець С.
Самарин Р. 386, 390
Сарана Ф. (Ф. С.) 375, 378, 381, 403, 404, 405, 407, 421, 443, 447
Сацюк Олексій 390, 391
Сенченко І. 379
Середа Єлисавета 442, 443, 446
Сидорацький Василь 432
Симиренко Платон 430
Сирник І. Г. 397
Сімович Василь (В. С., Верниволя В.) 367, 368, 374, 376, 377, 379, 411, 471
Simpson Geo W. 398
Сірополко Степан Др. 377
Сіяк Дарія 363, 411
Славінський Максим 449
Смаль-Стоцький Роман 408
Сова Антоній (Желіговський Едуард) 370, 388, 434

- Сологуб Федір** 442
Сосюра Володимир 375
Спиридонов Василь 423
Старцев І. 449
Ст(ахів) М(атвій) 410
Стахова Євдокія 408
Стебун Ілля 367, 368, 373
Стеценко Л. 397
Ступак Юрій 447
С—ук М. 406
Сумцов Микола 351
Тарле Євген 366
Тарновський Василь 349, 350, 434
Тиктор Іван 464, 471
Тимошенко Володимир 363
Тичина Павло 375, 378, 379, 380
Ткаченко Григорій 368
Т—кий (Андрієвський) А. 450
Толстой Федір 422, 426, 434, 469
Туркот С. 377
Ф. К. = Коваль Ф.
Ф. С. = Сарана Ф.
Фесенко Тетяна 363
Франко Іван 349, 425, 429, 450, 451
Хинхулов Л. 403
Хмельницький Богдан 466
Хоменко О. 447
Храплива Євгенія 363
Цеглинська (Ірина) 451

- Циган Василь** 363
Чапленко Василь (В. К., В. Ч.) 410
Чижевський Дмитро 428
Чужбинський А. (А. Ч.) 426
Шавяк Ярослав 363
Шагінян Маргарита 426
Шанковський Лев 363
Шаховський Семен 397
Шаян Володимир див. Володимир
Шпілевич Віра 354
Штоцінгер 376
Шугуров Микола 349
Шумада М. 407
Щепкин Михайло 403, 405, 414
Яворницький Дмитро 414
Якубовський Борис 371
Ясинський Михайло 345
Ястребов Ф. 366, 373
Яшек Микола 350, 351, 354, 371, 446

2. РЕДАКТОРИ Й УПОРЯДЧИКИ

ШЕВЧЕНКОВИХ ТВОРІВ

- Бажан Микола** — 915.
Барбарич В. — 822.
Біда Константин — 981.
Білецький Леонід — 830, 892, 897, 907.
Білецький Олександр — 797, 808, 877, 878.

- Білоусов** Сергій — 794, 814.
Богацький Павло — 845.
Богуцький М. — 949.
Борисова Є. — 795, 822/II.
Василенко А. — 908.
Велічков О. — 794, 814.
Геппенер М. — 808, 878
Дейч А. — 910, 916, 920.
Дорошенко Володимир — 845.
Дорошенко Дмитро — 831.
Дяченко О. — 915.
Жук Андрій — 834.
Зайцев Павло — 942, 950, 984.
Засядко О. — 915.
Івах Онуфрій — 843.
Ісаїв Петро — 820.
Киричок П. — 937.
Кобилецький Юрій 378, 379
Кондратенко О. — 911.
Копиця Давид — 797, 806, 808, 811, 875, 877, 878.
Корнійчук Олександр — 796, 797, 798, 806, 808,
811, 877.
Костюк Юрій — 846.
Красицький Дмитро — 944.
Крижанівський Степан — 915.
Лісовенко Ів. — 909.
Малишко Андрій — 915.
Маслов Сергій — 808, 877.
Нагнибіда Микола — 915.

- Нарубіна Є. — 930.
Нанченко Р. — 913.
Новиченко Леонід — 915.
Островський А. — 891.
Пеленський Євген Юлій — 817.
Первомайський Леонід — 915.
Пігічин Петро — 868.
Попов Павло М. — 808, 877.
Приходько Олекса — 841.
Редько Ф. 797, 806, 808, 811.
Рибак Натан — 836.
Рильський Максим — 796, 797, 798, 799, 806,
808, 811, 836, 871, 877, 879, 910, 915, 916, 920.
Рудницький Ярослав (J. V. Rudnyckyj) — 853,
941, 945, 946, 976.
Сидоренко М. — 948.
Симонова А. — 918.
Сімович Василь — 946.
Стефуранчин Петро — 850.
Таран Г. — 925.
Татаренко Л. — 893.
Тичина Павло — 796, 797, 798, 799, 806, 808,
811, 844.
Ушаков Николай — 799, 871, 879, 910, 916.
Цинговатова Є. — 885.
Черевань М. — 874.
Шкуренко Д. — 926.
Якубський Борис — 808.

3. ІЛЮСТРАТОРИ ШЕВЧЕНКОВИХ ТВОРІВ

(Малюнки, обкладинки, оформлення)

Гавриленко Г. — 903.

Губарьов О. — 930.

Дерегус Михайло — 838, 918, 919, 931, 947.

Їжакевич Іван — 797, 816, 886, 918, 931, 934.

Касіян Василь — 795, 908, 915, 918, 931.

Козловський К. 407

Коновалюк Ф. — 886, 934.

Литвиненко Валентин — 847.

Лісовський Роберт — 830.

Масютин Василь — 845.

Маторин М. — 885.

Мікешин Михайло — 918, 931.

Носов Б. — 872.

Одайник В. — 901.

Панчук Н. — 925.

Петров Ю. — 873.

Пікалов Микола — 909.

Полтавець Віктор — 921.

Пустовійт Гаврило — 804.

Репін Іван — 402, 931.

Репін С. — 903.

Січинський Володимир — 862.

Сластьон Опанас — 862, 904, 931.

Слишенко В. — 880, 896.

Стадничук Теодор — 868

- Хотинок Ісак — 931, 947.
 Шевченко Тарас — 918, 931, 947.
 Шуваєв М. — 891.

4. ВИДАВЦІ

ШЕВЧЕНКОВИХ ТВОРІВ

- Антонович Дмитро й тов. — 831.
 Геррозе Р. — 853.
 Денисюк Микола — 942, 950, 985.
 Драгоманів Михайло — 953.
 Йолик Григорій — 904.
 Кентржинський Богдан — 842.
 Пеленський Євген, Юлій — 866, 869.
 Савула Теодор — 829.
 Савчук Дам'ян — 881, 882.
 Самусь Микола — 857, 867, 870.
 Сидор - Чорторийський Микола див. Говерля.
 Смолинський Гр. (Smolen H.) — 957.
 Тиктор Іван — 837, 946.
 Тищенко Борис — 834.
 Тищенко Юрій — 835.
 Холмушин Н. — 956.
 Шлемкевич Микола — див. „Слова на дорогу”

5. ВИДАВНИЦТВА, ЩО ВИДАЛИ

ШЕВЧЕНКОВІ ТВОРИ

- Академія Наук УРСР — 794, 808, 814, 826, 844,
 878, 889, 899, 924, 944.

- Академія Наук УРСР, ДВУ — 791, 793, 796,
804, 806, 811.
- Барвінок — 860.
- Бистриця — 866, 869.
- Відродження — 839.
- Військвидав НКО ССРСР — 846.
- Волинь, Іван Тиктор — 837.
- Говерля — 945.
- Госиздат (Москва) — 792, 799, 813, 871, 879,
885, 905, 910, 916, 920.
- ДВУ — 797, 798, 810, 816, 828, 864, 865, 872,
874, 877, 883, 886 — 888, 893, 895, 900, 902,
906, 909, 913, 917 — 919, 922, 923, 926, 927,
931, 935, 938, 939, 947, 948, 966, 977.
- Дитвидав — 812, 930, 934.
- Дніпро — 898.
- Заграва — 861.
- Закарпатське Обласне Вид-во — 943.
- Канадійський Фармер — 958, 961.
- Кент — 842.
- Книжково - журнальне Вид-во — 978.
- Кримвидав — 925, 929, 936, 937, 949, 983.
- Культура й Освіта — 843.
- Лениздат — 891.
- Львівський Університет — 972 — 975, 979, 982.
- Мистецтво — 884, 911.
- Молодь — 873, 880, 890, 901, 903, 921.
- На сторожі — 824.
- Науково-дослідчий Інститут Мартирології 863.

- Наша майбутність** — 820.
Нові Дні — 896.
Полтава — 881, 882.
Пробоем — 830.
Радянська Школа — 908, 933.
Радянський Письменник — 789, 875, 876, 894, 915.
Руська Книгарня — 961, 962.
Слова на дорогу — 848, 849, 851, 852, 854, 855.
Слово — 963.
Слов'янські студії Оттавського Університету — 981.
Советский Писатель — 914.
Союз Українців у В. Британії — 868.
Спілка Радянських письменників України — 836.
Струя — 965.
УВАН (Баварія) — 990.
УВАН (ЗДА) — 989.
УВАН (Канада) — 940, 976.
УВАН — Тризуб — 891, 897, 907.
Українська Накладня — 862.
Укр. Студентська Громада — 988.
Укр. Вид-во в Кракові — 817 — 819, 821.
Укр. Вид-во для Галичини — 835.
Укр. Мистецтво — 858.
Укр. Слово — 832.
Укрдержвидав — 847.
Укр. Науковий Інститут — 807.

Укр. Народний Союз — 987.

Універсальна Бібліотека — 857, 867, 870.

University of Manitoba 941

УНО — 841.

ЦК КП(б)У — 823, 824, 827, 838, 840.

ЦК ЛКСМУ — 790, 795, 809, 815, 822.

Без назв — 826, 856, 912, 952, 959, 960, 964, 967
— 971.

6. ВИДАННЯ, ДЕ ВПЕРШЕ ПОЯВИЛИСЯ

ШЕВЧЕНКОВІ ТВОРИ

(Оригінальні й укр. переклади)

Визвольний Шлях (Лондон) — 986.

Записки Отделения рукописей Всесоюзной Библиотеки им. В. Ленина — 805.

Повна збірка творів у трьох томах — 877/III.

Радянська Україна — 932.

Радянське Літературознавство — 800 — 803.

7. МІСТА, ДЕ ВИДАВАНО АБО ДРУКОВАНО

ШЕВЧЕНКОВІ ТВОРИ

Авгсбург — 856, 990.

Буенос Айрес — 839, 881, 882.

Вещляр — 965.

Відень — 829, 834.

Вінніпег — 843, 892, 897, 907, 940, 941, 946, 958,
961, 962, 976.

Вінниця — 964.

Гельсінкі — 842.

Грефенгайніхен (властиво — Прага) — 853.

Джерзі Ситі — 987.

Едмонтон — 904.

Женева — 953.

Катеринослав — 963.

Київ — 793, 794, 796, 797, 798, 804, 806, 808, 809,
811, 816, 865, 874, 875, 877, 878, 880, 883,
884, 886 — 890, 894, 895, 899 — 903, 906,
908, 909, 915, 918, 919, 921 — 924, 926 —
928, 931, 934, 935, 938, 939, 944, 948, 960,
966, 988.

Київ-Львів — 814, 864, 876, 930.

Київ-Одеса — 847, 872.

Київ-Харків — 791, 828, 893, 911, 917, 933, 947.

Краків — 817 — 819, 821, 826.

Ленінград — 813, 891, 914.

Липськ — 952.

Лондон — 868.

Львів — 789, 807, 835, 972 — 975, 978, 979, 982,
985.

Мінден — 866, 869.

Молотов (Перм) — 912.

Москва — 792, 799, 823, 824, 827, 833, 840, 844,
871, 885, 905, 910, 916, 920.

Мюнхен — 848, 849, 851, 852, 854, 855, 862, 863.

Нью-Йорк — 898, 945, 957, 989.

Одеса — 790, 795, 815, 822, 913.

Оттава — 981.

- Париж — 850.
Петроград — 956.
Пирятин — 832.
Полтава — 959.
Прага — 830, 831, 841, 845, 853.
Регенсбург — 857, 858, 867, 870.
Рівне — 837.
Ротенбург — 859.
Симферополь — 925, 929, 937, 949, 983.
Солінген — 860.
Торонто — 896.
Ужгород — 943.
Уфа — 836.
Фельдкірх - Форальберг — 861.
Харків — 810, 812.
Холм — 825.
Чікаго — 942, 950, 984.
Ярослав — 820.
Не подано місця — 846, 967 — 971.

8. ПОРТРЕТИ І ЗНИМКИ

- Денисюк Микола — 476
Дорошенко Володимир — 439.
Комаров Михайло — 347.
Лотоцький Олександр — 454.
1-й том цього видання — 432.
14 томів цього видання — 476

ЗМІСТ II. ЧАСТИНИ

Передмова впорядчика	ст. 361
Скорочення	364
I. Хронологічний покажчик за роки 1939 — 1960	365
II. Видання, що не ввійшли до I. частини	413
III. Додатки	418
IV. Доповнення й поправки	423
V. Перерібки з Шевченкових творів	432
VI. Знімки з Шевченкових рукописів	433
VII. Чужі твори, приписувані Шевченкові	436
Статті:	
Бібліографія Шевченкознавства	441
Шевченко в цифрах	455
Речевий покажчик видань	477
Абетковий покажчик	486

Друкарня Видавництва Миколи Денисюка

Printed by Mykola Denysiuk Printing Company





XIV
Т. ШЕВЧЕНКО ❖❖